ዘነበ ወላ

ልጅነት

ልቦለድ

2000 ዓ.ም

የመጀመሪያ ሕትመት መጋቢት 2000 ዓ.ም
የሁለተኛው ሕትመት ሰኔ 2000 ዓ.ም

© ዘነበ ወላ ወጋ

ኢሜል Zenebewola @ Yahoo.com.
የመ.ሣ.ቁ 25360 ኮድ 1000 አዲስ አበባ

ሙሉ የባለቤትነት መብቱ የተጠበቀ ሆኖ በጽሑፍ ከደራሲው በተሰጠ ፈቃድ ካልሆነ በስተቀር፣ ይህን መጽሐፍ እንደገና ማሳተም፣ መቅዳት ወይም መተርጎም አይቻልም።

ያለ ደራሲው የጽሑፍ ፈቃድ ወይም የቅጂና ተዛማጅ መብትን ከደነገገው አዋጅ ቁጥር 410/96 መሠረት ካልሆነ በስተቀር ከመጽሐፉ ምንም አይነት ክፍል መልሶ ማሳተም፣ መቅዳት ወይም በሌላ በማንኛው ዓይነት ዘዴ ማባዛት፣ ማሠራጨት አይፈቀድም።

ከዚህ የሕትመት ውጤት ጋር በተያያዘ በባለቤቱ (ደራሲው) እና በሕግ ያልተፈቀደ ተግባር የሚፈጸም ማንኛውም ሰው በደራሲው (ባለቤቱ) ላይ ለሚደርሰው ጉዳት በአዋጅ ቁጥር 410/96 መሠረት ኃላፊ ነው።

የሽፋን ስዕል፦ ነገደ ኃይሌ
የሽፋን ዲዛይን መስከረም ጉሳዬ

ከመድፍ ቀረሽ ሰላምታ ጋር!!!

*ለአባቴ (*ሁዱጋ) አቶ ወላ ወጋ*
*ለእናቴ (*ኤሊሺሬ) ወ/ሮ ወርቅነሽ ባላ*
ለዶ/ር ተወልደብርሐን ገብረእግዚአብሔር
ለዶ/ር ሙሴ ኃይሉ
ለአቶ አስፋ ጉሣዬ
ለአቶ ወልደገብርኤል አባተ
ለተማሪ አባይነህ ድርጌ
ለዶ/ር አብርሐም ፈለቀ
ለአቶ ሽመልስ አራርሶ

...ስንቱን አስታውሼ እችለዋለሁ? ይህንን ስል እዚህ መጽሐፍ ውስጥ ያልጠቀስኳቸው ወዳጆቼ ሁሉ በልቤ እየብሰለሰልኳቸው ነው። ወዳጆቼ በሕይወት ያሉም፣ ያለፉም ናቸው። ላለፉት የላሊበላን ዕድቅ፣ በሕይወት ላሉት የማቱሳላን ዕድሜ ይስጥልኝ፣ እያልኩ ይህችን ስንኖራት 'ፋት ቢሏት ጭልጥ' ያለችብኝን ልጅነት፣ ስጽፋት ግን ዓመታት የፈጀችብኝን ትንሽ መጽሐፍ መታሰቢያ ትሆናቸው ዘንድ ሳበረክት ከመድፍ ቀረሽ ሰላምታ ጋር ነው።

ዘነበ ወላ
ከልኤቱ፣ እሥራ ምዕት ጉዞአችን ላይ ተበረከተ
(ቂርቆስ) አዲስ አበባ

**ሁዱጋ፤ በጋሞ የማዕረግ ስም።*
**ኤሊሺሬ፤ በጋሞ የአክብሮት መጠሪያ።*

ዕድሜ ከእንጀራ ይሰጥልኝ!!

ይህችን ልጅነት ስል ርዕስ የሰጠኋትን መጽሐፌን በርካታ ወዳጆቼን፣ ባልንጀሮቼን አስነብቤያቸዋለሁ። ሁሉም ጊዜያቸውን ሰውተው የሰጡኝ አስተያየት ገንቢ ነው። ሁሉንም ከልብ አመሰግናለሁ። በተለይም ፈጠራዬን ከጥንስሱ ጀምሮ ያውቁ የነበረው ጋሼ ስብሐት ገብረ እግዚአብሔር ስዘናጋና መጻፉን ችላ ስለው በተደጋጋሚ በማስታወስ፣ አንድ ምዕራፍ እንዳነበለትም በመጠየቅ አትግቶኛል። ራሱ ጋሼ ስብሐት «የአገራችን ዝበሬዎች አርሻን ለወይፈን ለማስተማር የሚጠምዱት ልምድ ካለው በሬ ጋር ነው» ያለኝ አባባል በዚህች ትንሽ መጽሐፍ ላይ እውነት ሆኖ አግኝቼዋለሁ። የአርትኦት ሥራውንም አግዞኛል።

ባለቤቴና የልጆቼ እናት ወይዘሮ ፀሐይ በላቸው ፀሐፊዬ በመሆን ለሰጠችው ግልጋሎት ከፍተኛው ምሥጋናዬ ይድረሳት።

ኮምፒዩተራቸውን እንድሠራበት በመስጠት ለተባበሩኝ ጓደኞቼ ለአቶ ጥምቀት አሰማማውና ለአቶ እስክንድር ኃይሉ ላደረጉልኝ እገዛ ልባዊ ምሥጋናዬን እያቀረብኩ፤ ቸርነታቸውን ስመዝነው ለእንዲህ አይነቶቹስ አምላክ ከበረከቱ አብዝቶ በሰጣቸው አሰኝቶኛል።

ጋሼ ስብሐት ሲጽፍ «እኔ ቤቴ የምለውን ዓይጥ አገሬ ትለዋለች» ይላል። ለእኔ የአገሬ ድንበር የሚጀምረው ከቤቴ ነው። የቤቴ ጌታ (አከራዬ) አቶ ተስፋዬ እሸቱ ከመላው ቤተሰቡ ጋር ለሰጠኝ ሰላም ከምሥጋናዬ ድርሻ አለው። ከእነዚህ ወዳጆቼ መካከል አንዱ ቢጓደል አትጠራጠሩ። ይህችን ሙከራ አናያትም ነበር። ይህንን መጽሐፍ አንብባችሁ ከወደዳችሁት ላቅ ያለውን ምሥጋና ለቡድን አባሎቼ አቅርቡልኝ። የጐደለ ካለም ተወቃሹ እኔ ነኝ።

ሁለት ሺህ ዓመተ ምህረታችንን እያከበርን ነው። ለአገራችንም ሆነ ለምድራችን ሰላም የበኩላቸውን ለማድረግ የጣሩትን ሁሉ ጎሰባቸው በፍቅር ነው። ለሁሉም እሱ አይመረመሬው የሃሳባቸውን እንዲከውኑና በአገራችን ሥልጣኔ ላይ የበኩላቸውን እንዲያዋጡ ጤና፣ ዕድሜና እንጀራ ይሰጥልኝ።

ዘነበ ወላ
ጥር 2000 ዓ.ም
ቂርቆስ አዲስ አበባ

ማውጫ

ተ.ቁ		ገጽ
1.	ፈጣሪና ፍጡር	7
2.	ሀሁ	18
3.	ወደ ሐኪም ቤት	26
4.	ወላጅ እንደ ሐኪም	32
5.	ባልና ሚስት	42
6.	ከሀሁ እስከ ወንጌል	46
7.	ጆሮ ቆራጭ	54
8.	ቤት ለእንግዳ	64
9.	ይህች ምራቅ ሳትደርቅ	73
10.	ስኞ	78
11.	ዓይነጥላዎቻችን	84
12.	መጣና ጌታችን ላመት ከብራችን	101
13.	ወደ ሙቪ	106
14.	ተራኪው	111
15.	የልደት ስጦታ	118
16.	ሌባና ፖሊስ	127
17.	ዕንቁጣጣሽ	134
18.	«በዕውን ልብ»	143
19.	መጫወቻ ፍሊጋ	145
20.	ትንቢት	152
21.	ይዋጣላቸው	155
22.	ሽቀላ	161
23.	ክርስትና አባት	173
24.	ዕርቀ ሰላም ሲወርድ	179
25.	ካምቦሎጆ የማይገቡ ተመልካቾች	183
26.	ዘለአለማዊነት	188
27.	ቤንዚል በአገራችን አገኘን	198
28.	አድባር	203
29.	ኳስ አበደች	210
30.	አባባ ጃንሆይ	216
31.	ድንገተኛው ኮከብ	218
32.	የታሰረው ጋኔን	224
33.	ፋኖ ተሰማራ	239
34.	ምትሀተ መስኮት	243
35.	ንባብን በጥበብ	248
36.	ምሥጢር	252
37.	መውሊድ	258
38	የቴያትር ሀሁ	267
39.	ውዝዋዜ	270
40.	ምሕረት	274
41.	ፍተሻ	278
42.	ጥናት	282
43.	ኩሪኝ	294

መግቢያ

ኧረ ልጆች! ልጆች! እንጫወት በጣም
ከእንግዲህ ልጅነት ተመልሶ አይመጣም
ልጅነቴ! ልጅነቴ! ማርና ወተቴ

***

ልጅህን በሚሔድበት መንገድ ምራው በሸመገለ ጊዜ ከእርሱ ፈቀቅ አይልም::

መጽሐፈ ምሣሌ 11:16

***

ዕውቀትን ከአንቀልባ እስከ መቃብር ዘመን ፈልጉት::

ነብዩ መሐመድ (ስ.አ.ወ)

***

ልጅህን በቀን አንዴ ግረፈው:: አንተ ምን እንዳጠፋ ባታውቅም እሱ ያስታውሰዋል::

የቻይናዎች አባባል

***

«የክቡር ሰው ጣዕመ መዓዛ እስከ ዓለምዳርቻ ይደርሳል»

ገድለ ክርስቶስ ሰምራ

***

«ሕፃናትን በእጆቻችን ልናቅፋቸው ባንችል በልባችን እንቀፋቸው»

ሪደርስ ዳይጀስት

***

«ለንፁሃን ሁሉም ነገር ንፁህ ነው»

የአረቦች ምሣሌ

***

ልጆቻችሁ በእናንተ በኩል መጡ እንጂ ከእናንተ አልወጡም::

ካህሊል ጊብራል

***

«ተረት ተረት»
«የላም በረት»
ሆድህ ይተርተር በብረት»

እማዬ

***

ልጆቻችንን ዓይናቸውን ገልጸው እንዲያልሙ እናስተምራቸው

ስሙን የዘነጋሁት ፀሐፊ

***

እንቡጼ ገላ የአብሽ ገለባ
ሜዳ ነው ብዬ ገደል ስገባ
ገደል ገብቼ ልወጣ ስል
ጅቡ መጣብኝ ከቂጤ ሥር...

ፈጣሪና ፍጡር

አያቴ አንጥረኛ፣ አባቴ ሸማኔ
ወንድሞቼ ቀጥቃጭ፣ አዝማሪ ነኝ እኔ
ቤተሰቤ ሁሉ የእጅ ሙያ አላቸው
ለእናት አገራችን የሚያኮሩ ናቸው
ድምፃዊ ታምራት ሞላ::
ግጥምና ዜማ -ቶማስ አበበ::

ቱንጋይ ብላችሁ ልትጠሩኝ ትችላላችሁ:: በሕይወቴ ለመጀመሪያ ጊዜ ያወኳቸው ሰዎች አባትና እናቴን ነበር:: የአባቴ ቁመናና መልክ አሁንም ትውስ ይለኛል:: ዜራሞ ኢንቻ ጠይም፣ አጭርና ወፍራም ነበር:: አዘውትሮ የሚለብሰው ሹራብና ቁምጣ ሲሆን፣ ብዙውን ጊዜ ስንደል ጫማ ይጫማ ነበር::

በሰንበት ቀናት ነጭ በነጭ ተፈሪ ቅድ ጠባብ ሱሪውን ይታጠቅና ከላይ ረጅም ቀሚስና ሹራብ ለብሶ በላዩ ላይ ሳሪያን ኮቱን ይደርብበታል:: ነጭ በነጭ ወይም አረንጓዴ ቢጫ ቀይ ነጠላ ከላይ ይከናነባል:: ጥቁር ወይም ነጭ ጫማውን ይጫማል:: ስድስት ባትሪ ጎራሽ ሬዲዮም ነበረን:: ይህንን ሬዲዮናችንን ዳንቴል ያለብስና አንገቶት እስከ መጨረሻው ከፍቶት ይንሸራሸራል:: እኔንም የክት ልብሴን አልብሶኝ በሚንሸራሸርበት ሁሉ ያስከትለኝ ነበር:: ሬዲዮናችን ከአፅናፍ እስከ አፅናፍ እያንባረቀ ዕቁብ ወደሚጥልበት አጎራባች ቤት ተያይዘን እንሄዳለን:: ብዙም ሳንቆይ ሬዲዮናችን የዕለቱን ዜና እወጃ መጀመሩን ያበስረናል::

«እንደምን ዋላችሁ ዜና እናሰማለን:: ዜናውን የማሰማችሁ አሳምነው ገብረወልድ» ነኝ ሲል ጋዜጠኛው ጆሮ ገብ በሆነ ድምፅ የታዳሚውን ቀልብ ይገዛል::

ከዕቁብተኞቹ አንዳንዶቹ «ዛሬር ይመስገን» በማለት ለሬዲዮናችን እጅ እየነሱ ምላሽ ይሰጣሉ:: ሁሉም ታዳሚዎች ዜናውን ለማድመጥ በእድናቆት ያቆበቁባሉ::

«በቅድሚያ ርዕሰ ዜናዎቹን እናሰማለን:: ግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለሥላሴ በግብፅ፣ በሶቪየት ኅብረት፣ በቼኮዝላቫኪያ፣ በቤልጅግ፣ በፈረንሣይ፣ በፖርቱጋልና በዩጎዝላቪያ ያደርጉት የነበረውን አፊሴላዊ ጉብኝት አጠናቀው ትናንት እኩለ ሌሊት ላይ መናገሻ ከተማቸው ገብተዋል» ሲል ቀደም ብሎ በጫጫታ ተሞልቶ የነበረው ቤት በጥረጭ ይላል:: ዕቁብተኛው ሁሉ ጆሮ የሆነ ይመስል ቀልባቸው በሬዲዮኑ መልዕክት ይገዛል:: ዳኛው ብር ከዕቁብተኛው እየተቀበሉ መቁጠሩን አቁመዋል:: ፀሐፊው ብዕሩን እንደቀሰረ ያደምጣል:: የዕቁብተኛው አስተናጋጅ እማማ ብርሌ የጠላ ማንቆርቆሪያቸውን እንደያዙ በሣሎኑና በጓዳው መካከል ባለው በር ቀጥ ብለው ቆመው ያደምጣሉ::

ጋዜጠኛው የዕለቱን ዜናዎች ርዕስ ጉዳይ ካሳወቀ በኋላ ትንተናውን በሰፊው ተያያዘው:: ሁሉም እወጃው ቀልባቸውን ስቦት ሬዲዮኑ

የሚያስተላልፈውን ዜና በትኩረት ይከታተላሉ:: ወግም ከያለበት አይፊ. ልቅም፣ የሰላምታ ልውውጥም የለም፣ ብርጭቆ እንኳ አይንኳኳም፣ የዜና እወጃው በመጨረሻው ምዕራፍ ላይ እስከሚደርስ ለአድማጭ ሁሉ የሕይወት ምንጭ መረጃው ሆነ::

አዲስ አበባ፡- ግርማዊ ንጉሠ ነገሥት በተፈጥሮ አደጋ ለተጐዱ የፓኪስታን ዜጐች ሰባት ሺ ፓውንድ ዕርዳታ ላኩ::...

ኒውደልሂ፣ በሕንድ ግማሽ ሚሊዮን የሚሆኑ የደቡብ ራጅስታን ግዛት የ620 መንደር ነዋሪዎች ሕዝብ በችጋር የሚሰቃይ መሆኑን የደረሰን ሪፖርት አመለከተ::

ጋዜጠኛው የዕለቱን ዜና በሚያስገመግም ድምፁ አንቆርቁሮ ሲያበቃና «በሰላም ዋሉ» ሲል፣ «አሜን እናንተም በሰላም ዋሉ» ብለው ታዳሚዎቹ ምላሹን ለሬዲዮኑ ይሰጡታል::

«ሰባት ሺ ባውንድ አስር አስር ብሩ አንድ ሁለት ተብሎ ሰባት ሺ ባውንድ ሞልቶ ነው የተላከው?» አባቴ በጣም ግር ብሎት ጠየቀ::

«ቢሆንስ ምን ችግር አለው? አገራችን ማሩን፣ ወተቱን ታፈልቃለች ከዚያ ላይ ቆንጥሮ መላክ ነው» አሉ የዕቁቡ ዳኛ::

«አቶ ዜራም፣ ፓውንድ አንጂ፣ ባውንድ አኮ አይደለም ያለው አሳምነው:: ፓውንድ የእንግሊዝ ገንዘብ ነው:: አንዱ ፓውንድ ወደ እኛ ገንዘብ ቢመነዘር በትንሹ 5 ብር ሊሆን ይችላል» አለ የዕቁቡ ፀሐፊ በአዋቂ መንፈስ::

«ኃይሉ፣ እሱስ ቢኖር አይደል? ብቻ እግዚአብሔር ከዚህ መዓት ይጠብቀን» አለ አባቴ::

«ምን ይመጣል? አገራችን ለምለም ነች:: ሰላም አለን:: እንሠራለን:: ታለም መንግሥታት ጋር በልማት እንወዳደራለን:: ፓኪስታንና ሕንድ ግን ሰላም የላቸውም በጦርነት ይፋጃሉ:: ጎርፉም፣ ችጋሩም ይጨክንባቸዋል» አለ ፀሐፊው በርግጠኝነት::

«ኃይሉ፣ እህል ስንል አንድ ነገር ትዝ አለኝ:: በቀደም በቾ ነበርኩ» አሉ ዳኛው ከአፉ ነጥቀው:: «እህሉ ጥንቡን ጥሏል:: የሚሸምተውም የለም:: ምን የመሰለ ማኛ ጤፍ አንድ ኩንታል በአሥር ብር ሸመትኩ:: መኪና አራት ሽልንግ አስከፍሎኝ አዲስ አበባ ይገፄ ገባሁ::»

«ይኸውልዎት፣ እዚህ ጥንቡን ጣለ የሚሉት እህል እዚያ የሰማየ ሰማያት ያህል የራቀ ነው» አለ ፀሐፊው::

«እግዚኦ! እዚህ አገራችን የሚበላው የጠፋ እህል እዚያ ተራቡ ማለት ነው?»

«እመብርሃንን!»

«አንተ ከየት አገኘኸው ይህንን ወሬ?»

ወደ ሬዲዮኑ ጣቱን ጠቆመ::

ይህን ጊዜ ስለ ሬዲዮ አሠራርና አፈጣጠር ሁሉም የማሰለውንና የሰማውን መሰንዘር ይጀምራል:: በመጨረሻ የሚደርሱበት ጭብጥ «አባ ጠቅል ምን ይሳነዋል? ትልቁን ጋንጩር አቡነ ጴጥሮስ ሃውልት'ጋ አስሮ ውሎውን ያስለፈልፈዋል» ይላሉ::

አንዱ ከኋላው ቆመጥ ይዘው ያሳደዱት የሚመስል ጋዜጠኛ በሬዲዮ ማውራት ጀመረ:: ቤቱ ውስጥ ዕቁብተኛው እንደገና ፀጥ አለ::

«... ግርማዊ ንጉሠ ነገሥት ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ የኢትዮጵያን ሙሉ የሥልጣኔ ዕድገት በማብሰር የሰሞኑን አፊሴሊያዊ ጉብኝት ልዕመ ልኮቶ ለመላው ሕዝባቸው ያደረጉትን ታሪካዊ ንግግር አሁን እናሰማለን::»

አባባ ጃንሆይ መናገር ጀመሩ::

«የምንወድህና የምትወደን ሕዝባችን ሆይ፣ በተደረገልን የወዳጅነት ጥሪ መሠረት ያደረግነውን ረጅም የጉብኝት ጉዞ ፈፅመን በልዑል እግዚ አብሔር ቸርነት በምንናፍቀውና በሚናፍቀን ሕዝባችን መካከል ተመልሰን በመገኘታችን እጅግ ከፍ ያለ ደስታ ተሰምቶናል::»

ትልልቆቹ ሰዎች ፈገግ ብለው፣ ሙሉ ትኩረታቸው በአባባ ጃንሆይ ንግግር ተይዟል:: አባባ በቀለ ሲጋራ ሲለኩሱ ቀልቤ ተሳበ:: አንዱም ሳይስቡለት አመዱ እየረዘመ እየረዘመ ሄደ:: አሳቸው ሙሉ በሙሉ ጆሮ ሆነዋል:: አባባ ጃንሆይ አሁንም እየተናገሩ ነው::

«ከዚህ ቀደም... ካደረግናቸው ጉብኝቶች በተመለስንበት ጊዜ የተ ደረገልንን መልካም የወዳጅነት አቀባበልና ያሳደረብንንም ስሜት ገልጠ ንላችሁ ነበር:: በአሁኑ ጉዟችን ከጎበኘናቸው አገሮች መንግሥታት መሪ ዎችና ከሕዝቦቻቸውም የተደረገልን አስደናቂ አቀባበልና የተገለጠልን እውነ ተኛ የወዳጅነት ስሜት ለእኛ ብቻ ሳይሆን ለመላው ኢትዮጵያ ሕዝብ ጭምር ስለሆነ የደስታችንን ስሜት ልናካፍላችሁ ወደድን::...

የአባባ በቀለ ሲጋራ ልትከስም ቁራጭዋ ላይ ሲቀር ጣታቸውን ቅጥል አደረገቻቸው:: ልክ ጉንዳን እንደነከሳቸው ሁሉ ከጣታቸው ወደ መሬት ጥለዋት በጫማቸው አወደሚት:: አባባ ጃንሆይ አሁንም እየተናገሩ ነው::

«...ምድረ ግብፅን ከረገጥንበት ጊዜ አንስቶ በየሔድንበት ሥፍራ ሁሉ ከመንግሥቱ ባለሥልጣኖችና ከሕዝቡ የተደረገልን ከፍ ያለ አቀባበልና የተገለጠልንም ከልብ የሆነ የወዳጅነት አሰተያየት ከፍ ያለ የደስታ ስሜት አሳድሮብናል::»

እስካሁን አብሮን የነበረ አንድ የኮሌጅ ተማሪ ምንም ሳይል ምንቅር ብሎ ወጥቶ ሄደ:: አባቱና የዕቁቡ አድምተኞች በመገረም እንዴ ቀና ብለው አይተውት እንደገና ጆሮአቸውንና ቀልባቸውን ወደ ሬዲዮኑ መለሱ:: አባባ በቀለም ሌላ ግስላ ለኩሱ::

«...እንደምታውቁት ግብፅና ኢትዮጵያ ያላቸው ግንኙነት በመቶ ሳይሆን በብዙ ሺህ ዘመናት የሚቆጠር ነው:: የሁለቱ አገሮች ሕዝቦች የቅርብ ጎረቤቶች ከመሆናቸውም በላይ፣ ከአንድ ወንዝ ውሃ የሚጠጡና ተመሳሳይ ባህል ያላቸው ሲሆኑ ብዙ የሚያስተሳስሯቸው ግንኙነቶች አሉ::...»

እማማ ብርሌ የቀዱትን ሻይ ለዕቁቡ ፀሐፊ ቀስ ብለው አቀበሉት:: በዝግታ ተቀበላቸው:: በማንኪያ ስኳር እየስፈረ ሻዩ ውስጥ ይጨምራል:: አፌን የሚጣፍጥ ምራቅ ሞላው:: አንድ፣ ሁለት፣ ሦስት ማንኪያ ስኳር ጨመረ፣ «አሁን ፋት ሲለው በጣም ይጣፍጠዋል» አልኩና በሆዴ አሰብኩ:: እሱ ግን እያማሰለ ጃንሆይ ወደሚያወሩለት

አባቴ ከፊደል በፊት የራሱን የአፍ መፍቻ ቋንቋ እንድለይ ያደረገኝ በሰለሞን ጥበብ ነበር:: አንድ ቀን ሽማ እየሠራ ከአገሩ ልጅ ጋር ሲጨዋወቱ ቆይተው ይሰነባበታሉ:: አባቱ እዚያው በተቀመጠበት ያልቋጨው ጉዳይ ስለነበረው «ጎንጀባ ሃያ! ሃያ!» አለ::

«ዜራሞ 'ሃያ!' ቁጥር ነው?»

«አይደለም! አይደለም! ፉንጋዬ? ዛሬ የዘሮችህን ቋንቋ የምትጠይቅበት ዕድሜ ላይ ደረስክ:: ጥሩ ነው:: ተመስገን:: አንተም አታሳግጥብንም እኛም አንሳቀቅም:: አንድ ላይ የምንግባባበት ቋንቋ ይኖረናል» አለና የዘር ማንዘሬን፣ የምንጅላት፣ የቅንጅላቴን ቋንቋ ማስተማሩን ጀመረ::

«ሃያ ፉንጌ::»
«ምንድን ነው?»
«ና እያልኩህ::»
ተጠጋሁት::
«ባ!» አለኝ በእጁ አንድርቅ እየመላከተኝ::
«ምን ማለት ነው?»
«ሂድ እያልኩህ ነው::»
ራቅኩት::
«ኡታ::»

ዝም ብዬ የእጁን ጥቆማ በማየት ተቀመጥኩኝ::

«ትክክል! ተቀመጥ እያልኩህ ነበር» አለና የመምህርነቱ ውጤት ስላረካው ፍንድቅ አለ::

በየዕለቱ የሚያስተምረኝን ቃላት ገጣጥሜ በደንብ መናገርና ማድመጡን እየቻልኩበት ሔድኩ:: እናቴም በአስተማሪነቱ ትሳተፋለች:: በዚህም ጥረታቸው በአጭር ጊዜ ውስጥ ቋንቋው እየተዋሃደኝ መጣ:: በዚህ መልክ ከቤተሰቤ ጋር በዘሮቻችን በጋሞ ቋንቋ መነጋገር ተሳካልኝ::

አባቴ ለልጅ ተረት ማውራት አያውቅበትም:: ጨዋታን ጨዋታ ሲያመጣው ተረቱን አዕምሮው ለወጉ በሚስማማው መልኩ ያፈልቅለታል:: የተረትን ያህል በሚጥም መልክ ስለራሱ መራርና አስደሳች ሕይወት መተረክ ግን አሳምሮ ይችልበታል:: በዚህ የማሳደግ ዘዴው ነበር ገና በልጅነቴ አባቴን በደንብ ያወቅኩት::

በአባቴ የሽመና ሥራ አመቺነት ብዙውን ጊዜ የምናሳልፈው አብረን ነበር:: ዛሬ ይህን የሕይወቴን ምዕራፍ ስተርክላችሁ፣ በዚያኔው የልጅነት ሕይወቴ በርካታ ወጎችን እየተጨዋወትን፣ ከሥራ ነፃ ስንሆንም እየተላፋን በፍቅር አብረን ማሳለፋችንን በደንብ አስታውሰዋለሁ::

አባቱ ትንሽ ጠጅ የቀማመሰ እንደሆነ ባሕርዩ ይለወጣል:: የኢጣሊያን ጊዜ ቂሙን ይቆሰቁስና ከእናቴ ጋር ንትርክ ይጀምራል:: በዚህ ጊዜ ቆንጆ ምሽግ ከሆነችው አልጋዬ ላይ እወጣና አደፍጣለሁ:: ለእኔ በማይገባኝ ሃሳብ ቴንታርከው ምሽቱ ሲገፋ ተኳርፈው ወደ መኝታቸው ያዘግማሉ::

ሕይወት አንዳንዴ መራር እንደምትሆን እየገባኝ የመጣው በዚያው በጨቅላነት ዕድሜዬ ነበር:: ንትርካቸው ከፍቶ ድምፃቸው እውጪ ከዘለቀ በቅርብ ያሉ ጎረቤቶቻችን፣ (በአብዛኛው የክርስትና አባቴ አባባ ኃይሌ) ይመጡና እርቀ ሰላም እንዲወርድ ያደርጋሉ::

በወቅቱ ያ ሕይወታችን አብዛኛውን ጊዜ ጨዋታ ቢመስለኝም፣ አሁን ሳስበው ለኔ የምርምር የማወቅና የመጠበብ ጊዜም ነበር:: ያለፈውን ቀን ንትርክ ትንሽዋ ልቤ አትረሳውም:: አባቴ ግን ረስቶት በሚቀጥለው ቀን ከወገቡ በላይ ራቁቱን ይሆንና አልጋ ላይ በደረቱ ተኝቶ «ጀርባዬን እከከኝ» ይለኛል:: በዚህ ወቅት የአስተካከክ ስልቴ ይለወጣል:: አባቴ «አዎን! እሱ'ጋ!» ሲለኝ፣ ያልበላው ጎኑ ላይ አከዋለሁ::

«አሁን ምንድነው ያልኩህ?» ይለኛል በጋሞ ቋንቋ፣ በግማሽ ጎኑ ቀና እንደማለት እየከጀለው:: «ለእናትህ አግዘህ ነው? እረፍ!» ይለኛል:: አባቴ «ጋሼ! አንተን አያገባህም:: በእኔና በእሷ መካከል አትግባ» ብሎ ገስጦኝ ተመልሶ ይጋደማል:: «ጋሼ» ሲለኝ ሁሌም በማላይቀ ስሜት ነው:: እኔ ግን ያገባኛል በሚል ስሜት፣ የበላሁ የጠጣሁትን ያክል ጀርባውን ቡጥጥ አደርገዋለሁ::

«ዋይ!» ብሎ ዘሎ ይነሳል::

እኔም ተፈናጥሬ ከአልጋው እመሬት እወርዳለሁ::

«ብታርፍ ይሻልሃል! እከክልኝ አልኩህ እንጂ ማን እንደ ድመት ቧጭረኝ አለህ?»

ብዙ ተለማምጠኝና አግባብቶኝ እንታረቃለን:: ጨዋታ እንጀምራለን::

«ዜራሞ፣ እኔ፣ አንተና እማዬ እንዴት ተገናኘን?»

«በጣም የሚገርም ነው» ጥያቄዬ ቀልቡን ይስበዋል::

«እኔ ለምን የአባባ ጃንሆይ ልጅ አልሆንኩም?»

በመገረምና በመደነቅ ፈገግ ይላል:: «ባሎቴ ትስሚዋለሽ ልጅሽ የሚጠይቀኝን?»

እማዬ ጓዳ የዕለት ሥራዋን እያከናወነች ነው:: ትኩረቷ ሥራው ላይ በመሆኑ መልስ አልሰጠችንም:: አባቴ ወደ እኔ መለስ ብሎ በፈገግታ እያስተዋለኝ «ጋሼ፣ ይሄ የእኔም የጃንሆይም ጉዳይ አይደለም:: ሁሉን የሚያከናውነው አንድ እግዚአብሔር ብቻ ነው:: ይህን አሁን የምነግርህን ጨዋታ ጤናህ ተስተካክሎ መማር ስትጀምርና ነፍስ ስታውቅ ትምህርትህ ውስጥ ታገኘው ይሆናል:: እኔ ግን ስገምት እኔ እናትህና አንተ የተገናኘነው እንዲህ ይመስለኛል...» በጥንቃቄ፣ ዝግ ባለ አንደበትና በውብ የአተራረክ ዘዴ ወጉን ይቀጥላል::

እኔም በፀጥታ አደምጠዋለሁ::

«እግዚአብሔር በወርቅ ዙፋኑ ላይ ተቀምጧል:: እናንተ ሕፃናቱ ደግሞ እርሱ እግር ስር ተደርድራችሁ ተቀምጣችኋል:: ከዚያም እግዚአብሔር በስማችሁ እየጠራ፣ 'ፉንጋይ አንተ ዜራሞና ባሎቴ'ጋ ሂድ!' ሲልህ ወደ እኛ ትመጣለህ:: 'መኮንን አንተ ደግሞ ጃንሆይ'ጋ

ሂድ!' ይላል እግዚአብሔር:: ጓደኞችህን ቀጢሳውንም፣ ሲሳይንም፣ መኩዬንም እንዲሁ ወላጅ እንድንሆናችሁ ያደለናል:: በዚህ አይነት ሁኔታ ነው የተገናኘነው:: አንዱን መሪ፣ ሌላውን ተመሪ የሚያደርገው እግዚአብሔር ብቻ ነው:: ሁላችንም ግን እሱ ፊት እኩል ነን:: ገዢ ተገዢ የለም:: ሁላችንም የእሱ ፍጡራን ነን» እያለ ከእኩያው ጋር እንደሚያወጋ ሁሉ ትንታኔውን ይጨምርበታል::

እናቴ የእግር ውሃ አሙቃ ፀሳህን አድርጋ ሰጠችን:: አባቴም ቀና ብሎ እያወጋኝ ለመታጠብ እግሩን ሳህኑ ውስጥ ጨመረ:: «ዋይ! ምነው ባሎቴ? ዶሮ ነኝ እንዴ? በይ ቀዝቃዛ ውሃ በርዢልኝ::»

እየሳቀች በረዘችለት::

የእኔን እግር መጀመሪያ አጠበ:: የራሱን እየታጠበም «ይኸው ልህ የኔ ጎረምሳ በዚህ ሁኔታ ነው የተዋወቅነው::»

«ዜራሞ፣ አቤት! ብዙ ነገር ታውቃለህ:: ስንት ዓመትህ ነው?»

«ጋሼ፣ እውነቱን ልንገርህ? እናትህ ታላቂ ነች::» አለኝ ፈጣሪዬ እንደ እግዚአብሔር ዕድሜ አልባ ሆነብኝ::

እናቴ ባሎቴ ጋ ትባላለች:: እማዬን እምዬ ማርያም ፊቷ ላይ በርካታ ቦታዎች ላይ ሰማታለች:: ጠይም፣ አጭር፣ ቀጭን ሆና በሥራ ላይ እንደ ጉንዳን ኃያል ፍጥረት ነች:: በርካታ ሥራዎች አሏት:: እንጀራ ትጋግራለች፣ ጠላ ትጠምቃለች፣ አረቄም ታወጣለች:: ሌሊት ከእንቅልፏ ተነስታ ቀኑን ሙሉ እንደሸማኔ መወርወሪያ ከወዲያ ወዲህ ቱር- ቱር ስትል ጀምበር ትጠልቃለች:: አንዳንዴ ዕኩለ ሌሊት ላይ ነው የዕለት ተግባሯን የምታጠናቅቀው::

ነፍስ አውቄ እናቴን ሳስተውላት ሁሌም የማውቃት እንዲህ ስትባትል ነበር:: ሞልቶላት ተዝናናች ቢባል የአሥር ሣንቲም ቡና ገዝታ አፍልታ፣ ጐረቤቶቻችንን ጠርቼላት፣ ቤት ያፈራው ቁርስ ቀርቦ፣ አብረዋቸው ታድማ አንድ ስኒ ቡና በጠጣች ጊዜ ነው:: ይህ ለሷ ከፍተኛ የመዝናኛ ዓለም ነበር:: ቡና እየጠጣችም የምትፈትለው ጥጥ ወይም የምታዳውረው ልቃቂት ከእጇ አይጠፋም:: ሕይወት ለእሷ ምንጊዜም ሥራ ነው::

አንዱ ሕፃን ድንገት ቢጮህ «ፉንጋይ!»

«እኔ አይደለሁም ቀጢሳውና ሴምላል ተጣልተው ነው» ስላት፣ ክንዷ ላይ ተለቅልቆ የደረቀ ሊጥ በደህነኛው እጇ እያስለቀቀች ብቅ ብላ «ምን ያጣላችኋል? አንተ ሴምላል አታርፉም!?»

ሴምላል፣ ቀጢሳው የቧጨረውን ፊቱን እያሻሸ፣ ንፍጡን አሁንም አሁንም ሽቅብ እየሳበ ያጉረመርማል::

«ንፍጥህን ትምጋለህ? እንፍ! በልና አውጣው:: አይዞህ ይተካ ልሃል» ብላ ሴምላልን ገስጻው ወደ ቀጢሳው ዞራ «አንት ድባኖ! የም ታሸንፈኝ እንዳይመስልህ ብታርፍ ይሻልሃል!»

ቀጢሳው ብዙ ምስራፍ እንደሮጠ ሁሉ ቁና ቁና እየተነፈሰ ሴምላል ላይ እንዳፈጠጠ ነበር:: ሁላችንንም ተቆጥታን፣ ተስማምተን

እንድንጨዋወት አስጠንቅቃን፣ ስታበቃ፣ ከቋት ጠብ የማይለውን ሕይወቷን ፈር ለማስያዝ በጥድፊያ ወደ ኩሽና ትገባለች::

እናቴ የፈለገውን ያህል ትኩረቷ ሥራ ላይ ቢሆን፣ ሁሌም እኔ በእሷ ዕይታ ውስጥ ነኝ:: «እግርህን ሰብስብ ወሽላህ እየታየ ነው:: ኧረ አፍህን ደግሞ እንዴት እንዴት ነው የምታደርገው?» ብላ ገስጣኝ ጓዳ ትገባለች:: እንዲህ ከወዲያ ወዲህ ቱር ቱር እያለች እንዴት እንደ ምታየኝ እየገረመኝ ሳለ ወዲያው ደግሞ አንድ ነውር የምትለውን ነገር አደርጋለሁ:: እንዴት እንዳየችኝ አይገባኝም:: እኔ ሳያት ጀርባዋን ሰጥታኛለች:: ዞራ ሳታየኝ «አንተ ልጅ የሚነግሩህን አትሰማም እንዴ? ዋ! ዛሬ ብታርፍ ይሻልሃል!» ብላ አስፈራርታኝና አስጠንቅቃኝ ሥራ ዋን ትቀጥላለች::

እናቴ ሲሞላላትና ፋታ ስታገኝ ለልጅ ተረት ማውራቱን አሳምራ ታውቅበታለች:: ወጋችን ወደ መራሩ ጉዳይ ካነጣጠረ «ይህ የልጅ ጉዳይ አይደለም» ብላ ትዘጋውና ባፋጩንና ዕድሜ ልክ ውስጤ የሚቀረውን ሌላ ታሪክ ትዘራብኛለች::

«አንድ ጊዜ አባትህ ጥርሱን አመመው:: የጥርስ ሕመም እኔ አላውቅም:: እሱ ግን ሕመሙ በዘሬ አለ ነው የሚለው:: አያትህንም እንደሚያማቸው አጫውቶኛል:: አንዴ ታዲያ እኔም ሥራ በዝቶብኝ ሳልከተለው ቀረሁና፣ በጣም እየተሰቃየ አስነቅላለሁ ብሎ ወደ ልዑል መኮንን ሆስፒታል ሄደ:: ኢዲያ! የእኔ ሥራ! ሸማኔው ወንዝ ጥርግ አድርጎ እየወሰደው 'አዬ ይሄኔ ቤቴ ብሆን ኖሮ አንዴ እወረውር ነበር' ይላል:: እኔም የዚህ ሸማኔ ቢጤ ነኝ፣ በዚሁ ሥራዬ ምክንያት የዚያን ዕለት ዓለሜን ሳላይ ቀረሁ::

«ልነግርህ ነው:: በሽታው ጠናበትና ሆስፒታሉ አካባቢ እንደ ደረሰ ሜዳው ላይ ተኛ:: እዚያ ወድቆ *አባክና የሚለው አጣ:: ያኔ እንደ አሁኑ ሆስፒታሉ አጥር አልነበረውም:: አባትህ የተኛው ልክ ዋናው መንገድ ዳር ላይ ነው:: አንድ ሰው መጣና ከተኛበት ቀሰቀ ሰው:: እየተሰቃየ ቀና ብሎ ቢያይ አጠገቡ ጃንሆይ ቆመዋል::»

«አባባ ጃንሆይ?!» ተገርሜ ጮኽኩኝ::

«አዎን ጃንሆይ ራሳቸው:: ሕመሙ ድራሹ እልም አይልም? አይዞህ አሉና አሁንም የሆነውን ጠየቁት:: ጥርሱን አሞት እንደተኛ ነገሩቸው::

«ጃንሆይም አብረዋቸው ላሉት ሐኪሞች ዞር አሉና 'አክሙት እንጂ እንጂ' ብለው ትእዛዝ ሰጡ:: በጥድፊያ ተንከባክበው፣ በብስክ ሊሊት ወስደው አከሙት::

«በብስክሊሊት አሳፍረው?» ጓጓሁ::

«አዎን በብስክሊሊት:: ብስክሌት ብልህ እናንተ ከነክበደ ጋር የምትጫወቱበት አይነት አይደለም:: የትልቅ ሰው አለ፣ ተጋድመው በት የሚነዳ:: ወስደው አክሙና ሲለቁት፣ የእናቴ ልጅ፣ ጥርስ ሲያም

---

* አባክና፣ በኦሮሚኛ የዚህ ጌታ ማለት ነው::

አሳር ነው የሚያሳየው:: ከተነቀለም ፈውሱ ፈጣን ነው:: እንደ ልጅነቱ እየቧረቀ መጥቶ ሁላችንንም ደስ አሰኘን...»

«ወይኔ! እኔም በኖርኩ:: ብስክሊሊቷን አብሬው እነዳት ነበር:: ያኔ ግን እግዜር ወደ እናንተ እንድመጣ ገና አልላከኝም ማለት ነው?»

ግር አላት::

እንዴት እንደተገናኘን አባቴ ያጫወቶኝን በአጭሩ አወጋኋት::

«አይደለም:: አባትህ ደሞ ነገር ቆበላሻል:: እኔ እንደማስታውሰው እንዴት መሰለህ? እጣኑ ቂርቆስ ብዙ ሕፃናት ሰብስቦ በሦስት ስሙኒ፣ በብር፣ በሦስት ሽልንግ ይሸጣል:: እኔ አየሁህና ደስ አልከኝ:: የዚያኔ ነው ፉንጋይ ያልኩህ:: ስጠራህ ደስ ብሎህ መጣህና አቀፍከኝ:: እኔም እጣኑ ቂርቆስ የጠየቀኝን አምስት ሽልንግ ከፈልኩና ገዛሁህ:: ከዚያን ጊዜ ጀምሮ የእኛ ልጅ ሆንክ::»

«እጣኑ ቂርቆስም ሆነ እግዚአብሔር አንድ እኮ ናቸው::»

«አዎን ሁለቱም አንድ ናቸው» አለቺኝ በእርግጠኝነት፣ ወይም ወጉን ለማሳጠር::

እማዬ መዋሸት ነውር እንደሆነ ደጋግማ የምታስጠነቅቀኝን ያክል፣ ለበጐ ሲሆን እንዴት ማበል እንዳለብኝ የምታስጠናኝ ጊዜም ነበር:: ይሁን እንጂ ሁሌም ጠንካራ እውነተኝነቷ ስለሚገዘፍ እኔም በአብዛኛው የምከተለው ይህንኑ ባሕርይዋን ነበር::

ቤተሰቦቼ 'የአንድነት' እድር አባል ናቸው:: አንድ ቀን እማዬ ወርሐዊ መዋጮውን ሄዳ መክፈል አልቻለችም:: አባቴም ለሥራ ከወጣበት አልተመለሰም:: እድርተኛው የሚሰበሰብበት ቦታ ቅርብ ስለነበር እኔን ላከችኝ::

«ብሩን ጭብጥ አድርገህ ያዝ፣ ዜራሞ ኢንቻ ሲሉ አቤት በል:: ካርዱን ስጣቸው:: ስለ አባትህ ሲጠይቁህ ሽማ ለደንበኞቹ ሊያደርስ ጠዋት ነው የወጣው በል:: እናትህን ካሉህ ትናንትና አክስቴን አሞዋት ከሄደችበት አልተመለሰችም በላቸው::»

«እሺ::»

«ስትመለስ እንጎቻ ጋግሬ እጠብቅሃለሁ:: በል ብርርር ብለህ ሂድ!»

የእድሩን መዋጮ ከፍዬ ተመለስኩ::

«ከፈልክ?»

«አዎን::»

«ታዲያ ምነው አኮረፍክ?»

«ምንም::»

በዚህ መካከል *አደይ ዝማም ወደ ቤታችን እየሳቁ ገቡ:: እን ዳዩኝ«አይ ፉንጋይ! እድርተኛውን ሁሉ በሳቅ ሆዳችንን አፈረሰው::»

«በምን ምክንያት?» አለች እማዬ፣ ትንሽ ፈገግ ብላ አደይ ዝማምን እያየች::

-----

*አደይ፣ እናት፣ እማዬ፣ እማማ ለማለት በትግርኛ የሚጠቀሙበት ቃል::

«ዜራሞ ኢንቻ ሲባል አቤት አለ:: አባቱን ሲጠየቅ ሽማ ሊያደ ርስ ከሄደበት አልተመለሰም አለ:: እናትህስ? ሲሉት አትናገር ብላኛለች እንጂ እቤት ውስጥ አረቄ እያወጣች ነው::»

«አንት!» ብላ አፈጠጠችብኝ፤ ዓይኖቿ ግን አይቆጡም::

«አንቺ ነሻ» አልኳት::

«እኔ ምን አልኩኝ?»

«አትዋሽ እያልሽ ሁልጊዜ ትቆጫለሽ፤ ስባቂ እያልሽ ትማ ቻለሽ:: አሁን ደግሞ ብዋሽ...»

ከትከት ብላ ስቃ በብሩህ ዓይኖቿ ቁልቁል አየችኝና «አይ ፉንጋይ! እስኪ ልብ ይስጥህ:: በል ሂድና ትንሿ ጎርንዳ ሳህን ውስጥ ያስቀመጥኩልህ እንጎቻ አለ፤ ውስድና ብላ» ብላኝ በቅርቡ የፈፀምኩ ትን ሌላ የቂልነት ድርጊት ለአደይ ዝማም ልታወራላቸው ስትጀምር፣ አደይ ዝማም አቋርጠዋት የራሳቸውን ልጅ የጐይቶምን ቂልነት ለእማዬ ያጫውቷት ጀመር "እትዬ ባሉቴ የእኔም ጉድ ያው እንደ ፉንጋይ እኮ ነው! በቀደም ዕለት ከትምህርት ቤት ሲመጣ ምሳውን ጓዳ አስገብቼ ደብቄ ያስቀመጥኩለትን እሰጠዋለሁ አልበላም" አለ::

"ለምን?"

"አንቺ ከዘመዶችሽ ጋር በጉመን እየበላሽ ለእኔ በአይብ ትሰጪኛለሽ?"

ሁለቱም ከልብ የኮረኮሯቸውን ያህል ሳቁ::

ካለፉት ሳምንታት በአንደኛው ቀን አባቴም ሆነ እናቴ ቤት ውስጥ አልነበሩም:: እኔ ከምጫወትበት መጥቼ የምበላው እፈልጋለሁ:: መሶቡንም፣ ድስቱንም ስከፍተው አንድ አይነት ምግብ አገኘሁ:: እማዬ በዚህ ሰዓት ያለችው ጉልት ነው:: በልጅ እግሬ ሮጬ ጉልት ደረስኩ:: ቂርቆስ ቤተክርስቲያን አፋፍ ላይ ቆሜ «እማዬ! እማዬ!»

«ወይ! ወይ!» አለቺኝ መደቧ ላይ እንደተቀመጠች:: ገበያተኛው ይተራመሳል::

«ድስቱ ውስጥ ያለውን ነው የምበላው፣ ወይንስ መሶቡ ውስጥ ያለውን?»

«የመሶቡን እንዳትነካ ያባትህ ነው:: ድስቱ ውስጥ ያለውን ብላ!!»

ገበያተኛው በሳቅ አውካካ:: እኔም ፊቴን ወደ ጉዳዬ መለስኩ:: በሶምሶማ ሩጫ ወደ ቤቴ ስሄድ ቲቲ ውሻዬ ቀደመችኝ:: በፍጥነት አስከነዳችኝ:: እቤት ስንደርስ በሩ ተከፍቷል:: አባቴም መሶቡ አጠገብ የተቀመጠለትን ምግብ በሳህን ይዞ ቆሟል:: ልክ እንዳየኝ «ፉንጋዬ ደንስ!» ሲለኝ ጆሮዬ ተከፈተ:: ለካ ሬዲዮናችን እየዘፈነች ነበር!

አያቴ አንጥረኛ፣ አባቴ ሸማኔ
ወንድሞቼ ቀጥቃጭ፣ አዝማሪ ነኝ እኔ
ቤተሰቤ ሁሉ የእጅ ሙያ አላቸው
ለእናት አገራችን የሚያኮሩ ናቸው::...

ሀሁ

ኧረ ልጆች ልጆች፣ እንጫወት በጣም
ከእንግዲህ ልጅነት ተመልሶ አይመጣም
ልጅነቴ! ልጅነቴ ማርና ወተቴ፣

እንጫወት በጣም በልጅነት ከምንዘምራቸው መዝሙሮች
መካከል አንዱ ነበር:: ማን እንደደረሰው አላውቅም:: ማን እንዳስ
ጠናን አሁን ትውስ አይለኝም:: ማንም ሰው ሳያሳየን፣ እርስ
በራስ እየተማማርን፣ ወይም ፈጥረን አልያም ከአካባቢያችን
ልጆች ተምረን፣ እንደዚሁም ከድሮ ልጆች ወደ ዘንድሮ ልጆች
ተላልፈው የምንጫወታቸው በርካታ የጨዋታ አይነቶች እንደነበ
ሩን አሁንም አስታውሳለሁ:: ትዝ ከሚሉኝ መካከል ሌባና
ፖሊስ፣ የእጅ ቦምብ፣ አሌቡም፣ ሹሌ፣ ሰኞ ማክሰኞ፣ ዕቃ
ዕቃ፣ ብይ፣ ጠጠር፣ ... እና ሌሎችም ነበሩ::

ቄስ ትምህርት ቤት በተመዘገብኩበት በመጀመሪያው ዕለት
ከጥቂት ሰዓታት በኋላ መማር በጣም ጠላሁ:: ትዝ ይለኛል አባቴ
ትምህርት ቤት እንዲያስገባኝ የጠየኩት እኔው ነበርኩ:: እሱ ግን
"ቆይ ፉንጋይ እስኪሻልህ ትንሽ ታገስ" ሲል በምክር መልክ
ሐሳቤን ተቃውሞ ነበር::

"እምቢ ተሸሎኛል! አንዴ! እነኀቢጥ፣ እነመኩዬ ቀጫጫ
ውኮ ትምህርት ቤት ገብተዋል" ስል የመማር ጉጉቴን ገለጽ
ኩለት:: እንዳልኩትም እነ መኩዬ ቀጫጫው፣ እነ ኃይሉ ዶሮ
ኖራ በተቀባ ግድግዳ ላይ በከሰል ፊደላቱን እየጻፉ "ይቺ 'ሀ'
ነች፣ ስትገለበጥ 'በ' ትሆናለች" እየተባባሉ ሲጨዋወቱና በልጅ
መንፈስ ሲመራመሩ አየኋቸው:: የማላውቀው ችሎታ እንዳላቸው
ገባኝ:: ይህንን እውቀት የገበዩት ከቄስ ትምህርት ቤታቸው
እንደሆነ ተገነዘብኩ:: ሲሳይ ጉቢጥ 'ኢትዮጵያ በነፃነቷ ለዘለዓለም
ትኑር' ብሎ ፃፈና ጮክ ብሎ አነበበው:: መንፈሳዊ ቅናት በአእምሮዬ
ተፀነሰ::

ከአባቴ ጋር ስንመካከር ትሰማ የነበረችው እናቴ "አንዴ!
አንተ ምን ቸገረህ?" አለችው:: "እማራለሁ ካለ አስገባው:: ለእ
ኔም እረፍት ነው:: አንድ ውሪ በጮኸ ቁጥር ነፍስና ሥጋዬ
እየተ ለያዩ ተቸግሬያለሁ::"

"እሂሂ ይች ውሸት አሉ አንባዬ አዳል:: አሁን የልጅሽን
አመል አጥተሽው ነው? እኔ ምን ቸገረኝ የዛሬን ሽልንግ ከፍዬ
አስመዘግበዋለሁ:: ነገ ግን እንቢ አልማርም ካለ አንቺው አዳሽን
ትችያለሽ::"

"ግዴለም:: አንዴ! አንኳን ሽልንግ አንድ ብርም ቢሆን
ለልጄ እከፍልለታለሁ" አለችና ሃሳቧን እንደተቀበላት ገምታ
የሰርክ ልብሴን ታወልቅልኝ ጀመር:: አፈርማ ቀለም ካኪ ኮትና

ቁምጣ የከት ልብሴን አለበሰችኝ:: በጣም ደስ ስላለኝ ስታለብ
ሰኝ እቁነጠነጣለሁ:: እርፌ ልብሴን እንድቀይር ትገስጸኛለች::
ግስጣዋን ችላ ብዬ አንዴ እቅፍ አድርጌ ሳምኳት:: በማሾፍ
ጠቀሰችኝ:: አባቴ ቆሞ ፈገግ ብሎ ያየኛል:: የባቄላ እሹቅ
በደንብ ዘግና በኪሴ ጨመረችልኝ:: ቦት ጫማዬን አደረኩ::

ሁለቱ የት ትምህርት ቤት ብገባ የተሻለ እውቀት እንደ
ምገበይ ይነጋገሩ ጀመር:: በዚያን ወቅት በአካባቢያችን አራት
የቄስ ትምህርት ቤቶች እንደነበሩ ትዝ ይለኛል:: አንደኛው
በቂርቆስ ደብር ውስጥ፣ ሁለተኛው ብረት ጋራጅ፣ ሌላው
በአቅራቢያችን የኔታ ተክለወልድ የሚያስተምሩበት ሲሆን፣ አራ
ተኛው ራቅ ያለውና ምድር ባቡር ኩባንያ ያለው ነበር::

ብዙዎች አብሮ አደጎቼ የሚማሩት ቂርቆስ ደብር ውስጥ
ነበር:: የተወሰኑት ብረት ጋራጅ ሲማሩ፣ ቦቻራ አባቱ ምድር
ባቡር ስለሚሠሩ እዚያ አስገቡት:: ለቁጥጥር የማያመች ቢሆንባ
ቸው ብረት ጋራጅ አካባቢ አስቀየሩት::

እኔም ብረት ጋራጅ አካባቢ ያለው እንደሚስማማኝ ተማም
ነው እዚያ እንድማር ወላጆቼ ወሰኑ:: እንደምክንያት ያቀረቡት
ከብዙዎቹ የሰፈር ልጆች ጋር ከተማርኩ ከትምህርቴ ይልቅ ጨዋ
ታው ቀልቤን ይሰርቀኝና ሰነፍ እንዳልሆን፣ የሚሻለው ብዙ የማ
ውቃቸው ልጆች የሌሉበት ብመዘገብ እምነታቸው ስለነበር ይመስ
ለኛል:: እኔ ደግሞ የትኛውም አካባቢ ብገባና ብማር ግድ አልነ
በረኝም:: ፍላጎቴ መማር ነውና ሁሉም ነገር ቀስ በቀስ የሰመረ
መሰለ::

እናቴ ከጆሮግንዷ ሥር አራት ፍራንክ አውጥታ ሰጠ
ችኝ:: ሻሸዋ ዝርዝር ፍራንክ ማስቀመጫ የምስጢር ኪሷ ነበር::
በፍራንኩም ሮጬ ከጀማል ሱቅ ፊደል ገዝቼ እንድመጣ ላከ
ችኝ:: መንገድ ላይ ሳህሉ መቃን አገኘሁትና ትምህርት ቤት
ልገባ መሆኑን ነገርኩት:: ቀጭን ረጅም ስለሆነ መቃ ቅፅል ስሙ
ነው:: ደስ ብሎት ወደ ትምህርት ቤት መሄዱን ትቶ አጅቦኝ
ሱቅ ሔደን ፊደል አብረን ገዛን:: እግረመንገዱንም "ፉንጋይ እኛ
ትምህርት ቤት ተመዝገብ አብረን እናጠናለን" አለና ተለማመ
ጠኝ:: ባይለኝም ወላጆቼ የመረጡት ትምህርት ቤት እሱም
የሚማርበት ነው::

አባቴ ቀኝ እጄን ይዞኝ በግራ እጄ ፊደሌን አንግቤ ሳህሉ
መቃ አጅቦኝ እውቀት ወደምገበይበት፣ የጥበብ አዝመራ ወደ
ፈካበት፣ ማይምነትና አላዋቂነት ወደሚጠፋበት እምባ አመራን::

በዚህ መንገድ ስሔድ የመጀመሪያ ጊዜዬ ነበር:: ከእኛ
መንደር ምንም የተለየ አዲስ ነገር አላየሁበትም:: አባቴ "ፉንጋዬ
መንገዱን ልብ አድርገህ እይ ስትመለስ እንዳይጠፋህ:: ግን
ተወው እስከምትለምደው እኔ ራሴ ቀትር ላይ እየመጣሁ እቀበ
ልሃለሁ::"

"እኔ እኮ አውቀዋለሁ፣ አባባ ዜራሞ" አለ ሳህሉ:: በቀኝ እጁ ብርጩማውን በግራ እጁ ፊደሉን ይዞ፣ በላስቲክ ኮዳ ውሃውን ሞልቶ በአንገቱ ላይ አንጠልጥሏል::

"አሣ ለካ አንተም አለህ:: ልክ ነህ ሳህሉ እንዳትለያዩ::"

"እሺ::"

"ጎን ለጎን እንቀመጣለን?" እኔ ጠየቅሁ::

"እኔ እኮ አቡጊዳ ነኝ::"

ግር አለኝ::

"ምን ማለት ነው?" አባቴ ጠየቀው::

"ፋንጋይ አሁን የሚማረው ሀሁ ነው:: እኔ ግን አቡጊዳ ስለሆንኩ የምቀመጠው ሌላ ቦታ ነው::"

"የቱ ይበልጣል?"

"አቡጊዳ ነዋ!"

"ጎሽ የኔ ልጅ በርታ:: በወራት ቀደም ስላልክ ነው የተሸጋገርከው?::"

"አዎን:: በቀደም ለታ ነው ከሀሁ ወደ ሀ-ግእዝ ሁ -ካኢ፣ ከዛ ሀ-ግእዝ ለ-ግዕዝ፣ ከዛ አቡጊዳ የተዘዋወርኩት::

ተናደድኩ:: "ድሮ አስገባኝ ስልህ እምቢ ብለኸኝ አስበ ለጥከኝ" አልኩ፣ ማልቀስ እየቃጣኝ::

"አዬ ጋሼ የትናንት የትናንት ወዲያውን ትተህ ዛሬም በሆ ነልህ:: አሁን አንተ ልትማር?" አለና ከራሱ ጋር ተሳሳቀ:: እኔ ራሴን ከማወቀው በላይ ያውቀኛል::

አነስተኛ ጅረት እንደተሻገርን ትምህርት ቤቱ አካባቢ መድረሳችንን የሕፃናቱ ጫጫታ አበሰረን:: ወደ ግቢው ስንዘልቅ ተማሪዎቹ በአንዲት አነስተኛ ዛኒጋባ ውስጥ ተሰባስበው በዜማ ፊደል ይቆጥራሉ:: አርፍደው የመጡትን ተማሪዎች የኔታ ከዛኒ ጋባዋ ውጪ ባለ መስከ ላይ ሲቀጡ ነው የደረስነው::

አንዳንዶቹ ተንበርክከዋል:: አንድ ሁለቱ በእግራቸው ሥር እጅ በጆሮ ይዘዋል:: የኔታ የተንበረከኩትን እያስነሱ እጃቸውን በአለንጋ እየገረፉ ወደ መማሪያው ክፍል ያስገቡአቸዋል::

መቃ በርጩማውን፣ ፊደሉንና የውሃ ኮዳውን በሚቀመጥበት ቦታ አኑሮ ተመለሰና ተንበረከከ:: እኔም ተከተልኩትና ተንበረከኩ:: እሱ በሹክሹክታ "ፋንጋይ፣ አንተ'ኮ አርፋጅ አይደ ለህም:: እኔ የተንበረከኩት አርፍጄ ነው::"

"አዬ ጋሼ ገና መቼ ምን አይተህ ነው ለመንበርከክ የቸኮ ልከው? አይዞህ ትደርስበታለህ!" እያለ አባቴ አንቀርቅቦ አነሳኝና ከጎኑ አቆመኝ:: ፊደሌ ከእጄ አምልጦ ወደቀ:: አንስቼው ቀና ስል ከዬኔታ ጋር ፊት ለፊት ተፋጠጥን::

ጠባብ ግንባር፣ ፊንጣጣ ወጋ ወጋ ያደረገው ጠይም ፊት፣ ጉንጫቸው ደግሞ ጉንዳን እንደወረረው ሁሉ በጺም ተሸፍኗል:: ትልቅ የቁስ ጥምጣም አናታቸው ላይ ከምረዋል:: ፀሐይ

ብትወጣም ጋቢያቸውን እንደተከናነቡ ናቸው:: ቦላሌ ሱሬ ታጥቀ ዋል:: ባዶ እግራቸውን ናቸው:: ኮስታራነታቸው ለልጅ ልብ ይከብዳል:: ጥቋቁር ዓይኖቻቸውን ሳስተዋለ ስቀው የሚያውቁ አይመስሉም::

"እንደምን አደሩ አባ!" አለ አባቴ እጅ እየነሳቸው::

"ዛሔር ይመስገን" ብለው አፀፋውን መለሱ:: አለንጋ ቸውን አጥፈው የገዛ እጃቸውን ቸብ ቸብ እያደረጉ ቀረቡን::

"ልጄን እንዲያስተምሩልኝ ይገፔው መጥቻለሁ::"

"ማለፊያ እናስተምረዋለን" አሉና ቁልቁል እያዩኝ "አንተ ማሙሽ ስምህ ማን ይባላል?" አሉኝ:: ጥቋቁር ዓይኖቻቸው ሳይረግቡ ያስተውሉኛል::

"ፋንጋይ ዜራሞ::"

"ምን?"

"የቤት ስሙ ነው ፋንጋዬ የምንለው:: ትክክለኛ ስሙ ተስፋዬ ነው" አለ አባቴ:: "ስናቆላምጠው የኔ ፋንጋ፣ ፋንጌ እያልነው ተለመደና ትክክለኛ ስሙ መስሎት ነው ለእርሶ መናገሩ" አለ አባቴ በትህትና::

"ሁሉም ሕፃን ባይሆን አብዛኛው የቤት ስም ይኖረዋል:: ተስፋዬ ግን ማለፊያ ስያሜ ነው:: ስንት ዓመትህ ነው?" ብለው ጠየቁኝ::

"ሰባት"

አባቴ ሳቀብኝ እጄን ጭብጦ አደረኩት፣ አልሞላህም ብለው እንዳያስወጡኝ ስለፈራሁ:: እሱ ግን ችላ ብሎኝ "አይሞላውም" አላቸው::

"መቸ አጣሁት?" አሉና እኔን "በል ሂድና እዚያ ከልጆች ጋር ሆነህ ተማር" አሉኝ::

የአባቴን እጅ ለቅቄ በፍጥነት ከልጆች ጋር ተቀላቀልኩ:: ሕፃናቱ ፊደል መቁጠራቸውን ትተው ካልተለመደ ዓለም እንደ መጣ ልዩ ፍጥረት ፍጥጥ ብለው አዩኝ:: አንደኛው ተጠጋልኝና ከአጠገቡ አስቀመጠኝ::

"ፋንጌ" አለኝ ሳህሉ መቃ::

ዞሬ አየሁትና "ልምጣ?"

"እዛው ሆነህ ነው የምትማረው" አለኝ መቃ በለሆሳስ::

"እሺ!" ብዬው ወደ አባቴና የኔታ ዞርኩኝ:: የሚነጋገሩት አይሰማም:: አባቴ ኪሱ ገብቶ ገንዘብ አውጥቶ ሳንቲሙን ቆጠ ረና ሲከፍል አየሁት:: ዞሮ አየኝ:: ተያየን:: በዓይን ተሰነ ባበትን::

"ላስተምርህ?" አለኝ አጠገቤ ያለው ልጅ:: ስሙ አሰፋ እንደሆነ እየነገረኝ::

"እሺ" አልኩና ፊደሌን አስተካከልኩ::

"ገልብጠኸዋል!" አለና አስተካከለልኝ:: ከያዘው ሣር መዞ አንዷ ፊደል ላይ ጠቁሞ "ሀ" አለኝ::

"ሀ" አልኩ፡፡
"ሁ" አለኝ አጠገቧ ያለችውን ፊደል፡፡
"ሁ" አልኩ፡፡
"ሂ" አለኝ የተማሪ አስተማሪዬ፣
"ሂ"
"ሃ"
"ሃ እንደገና?" ስል ጠየኩኝ፡፡
"አዎን፡፡ ይኼም ሃ ነው የሚባለው" አለኝ፡፡
ቀና ብዬ አየሁት፡፡ ዓይኖቹ በርበሬ መስለዋል "ዓይንህን አሞሃል?" አልኩት ትምህርቱን ችላ ብዬ፡፡
"አዎን አሁን የወሬ ሰዓት አይደለም፡፡ የትምህርት ነው፡፡ እንማር አለበለዛ አለቃችን ይገርፍሃል፡፡"
አካባቢውን ቃኘሁ፡፡ ሁሉም ልጆች ፊደላቱን ለመለየት እየተጣጣሩ ነበር፡፡ የመምህሬን ዓይን ተከትዬ ሳስተውል አንድ ልጅ ላይ አፍጧል፡፡ ልጁ እኔ ላይ አፍጧል፡፡ አስተያየቱ እልቅናውን ያመለክታል፡፡
"ሄ" አለኝ አስተማሪዬ ዓይኑን ከአለቃችን ላይ ነቅሎ፡፡
"ሄ" ስል መለስኩ፡፡
"ህ"
"ህ"
"ሆ"
"ሆ"
አስተማሪዬ እየጠቆመኝ፣ መልካቸውን ለመለየት እየሞከርኩ እስከ ፐ ዘለቅን፡፡
እንደገና "ሀ" ሲል፣
"ቆይ ደክሞኛል" አልኩና ከኪሴ አሹቅ አውጥቼ ቃምኩ፡፡
"ስጠኝ!"
ዘግኜ ሰጠሁት፡፡
ያ አፍጦ ሲያየኝ የነበረው ልጅ ቱር ብሎ መጣና "ለኔም ስጠኝ" ብሎ እጁን ዘረጋ፡፡ አጠያየቁ የመለመን ሳይሆን፣ የማዘዝ ያክል ነበር፡፡
"ለምን እሰጥሃለሁ? አልሰጥም!"
ፊደል አስቆጣሪዬ ነውር ነገር እንዳልሠራ ምክሩን ሲለግሰኝ "ስጠው! አለቃችን እኮ ነው!" ብሎ በሕይወቴ ከመጀመሪያው አለቃዬ ጋር አስተዋወቀኝ፡፡
"አለቃችን ቢሆንስ?" ስል ግር ብሎኝ ጠየቅኩ፡፡
"ብትሰጠው ግን ይሻልሃል! ዋ!" አለና ከሰጠሁት አሹቅ እየቃመ፣" አለበለዛ እምቢ ካልከው ይገርፍሃል፡፡"
"ለምን ይገርፈኛል?" አሁንም ግር እንዳለኝ ጠየኩ፡፡ እስከ ዛሬ እኔን የመግረፍ መብት ያላቸው እናትና አባቴ ብቻ ነበሩ፡፡ አልፎ አልፎ እማማ ረታሽም ይገርፉኛል፡፡ የሰፈራችን ትልልቅ

ሰዎች ግን ጥፋት ካጠፋሁ ይቆጡኛል እንጂ ገርፈውኝ አያውቁም፡፡ ይህ አይነቱ ቅጣት የሚደርስብኝ አጥፍቼ ስገኝ ነበር፡፡ ቆሎዬን አልሰጥም በማለቴ የምገረፍበት ምክንያት ግን አልገባህ አለኝ፡፡
"አለቃችን ስለሆነ" አለና ልጁ እጁ ላይ የቀረችውን ርጋፊ ሰጠው፡፡
አለቃው በፍጥነት ቃማትና፣ እጁን ወደ እኔ ዘረጋ፡፡ እኔ በበኩሌ በእምቢታዬ እንደፀናሁ ነው፡፡
መቃ ቱር ብሎ መጣና "ፋንጋይ፣ ይኸውልህ፣ ቂጣም ሆነ ቆሎ ከቤትህ ካመጣህ ለአለቃችን ትንሽ፣ ትንሽ መስጠት አለብህ፡፡ አለበለዛ ሰበብ ፈልጎ ይገርፍሃል፡፡ ትንሽ ስጠው" ብሎ የአብሮ አደግ ምክሩን ለገሰኝ ለራሱም እንድሰጠው እጁን ዘረጋልኝ፡፡
ዘግኜ ሰጠሁት፡፡
መቃ በነዚያ ዘርዛራ ጥርሶቹ አሹቁን እየከካ፣ ከድርሻው ለጌታቸው አለቃችን ገበረ፡፡
"በቃ ተወው! በኋላ ግን ይቆጭሃል" አለና ጌታቸው በነብር አየኝ በል አፍጦብኝ፣ መቃ የሰጠውን አሹቅ ቃመ፡፡ ከዚያ አንጀ ግራንጃችንን ሲያደምጡ ወደነበሩት ሕፃናት ዞረና "በሉ ተማሩ" አለ በአዛዥ ድምፅ፡፡
አስተማሪዬ ትዕዛዙን ሲቀበል "ሀ!"
"ቆይ ትንሽ እንረፍ!"
"እረ! አሁን የእረፍት ሰዓት አይደለም፡፡ ሀ" አለኝና "ለጌታቸው አሹቅ ከልክለኸው አሁን ይሄን ሰበብ አድርጎ ይመታሃል" አለኝ፣ እረፍትህንማ በትንሽ አሹቅ ንፍገት ገደልካት በሚል ትዝብት እያስተዋለኝ፡፡
ይሔ የጀመርኩት የትምህርት ቤታችን ደንብ ግራ አጋባኝ፡፡ ጌታቸው እማዬ የለጠችኝን አሹቄን በእጅ አዙር ተቀብሎ እየከካ በጥላቻ ዓይን ያስተውለኛል፡፡ "አትማሩም?!" ብሎ ጮኸ፡፡
"ሀ" አለ አስተማሪዬ፡፡
ዝም ብዬ አሹቄን መቃም ቀጠልኩ፡፡
ጌታቸው ቱር ብሎ ተጠጋና በኩርኩም ቆጋኝ፡፡
ጩኸቴን ለቀቅኩት፡፡
የኔታ ዳዊት የሚማሩ ልጆች መካከል ሆነው "ምንድነው?"
"ይኼ ጌታቸው ይማታል!" አልኩ በልቅሶ ዜማ፡፡
"ውሸቱን ነው የኔታ ተማር ስለው ከኪሱ አሹቅ አውጥቶ ይቅማል፡፡ አሰፋ ምስክሬ ነው፡፡ እውነቴን አይደለም አሰፋ?!" ብሎ ጌታቸው አስተማሪዬ ላይ አፈጠጠበት፡፡
"ልክ ነው የኔታ!" አለ አሰፋ ረጃጅም ቅልጥሞቹን ዘርግቶ እንደመቆም እያለ፡፡

"አንተ ማነው ስምህ? አርፈህ ተማር ጥሬም ካለህ እረፍት ላይ ትደርስበታለህ"

ተረጋግተን መማር ልንጀምር ስንል፣ እከክ መላ አካላቱን የወረረው አንድ ቀጫጫ ልጅ በቀኝ እጁ ግራውን እያከከ "ስጠኝ?" ብሎ እከካም ግራ እጁን ዘረጋልኝ:: አካሉ ይቀፋል፣ አለማመኑ ያሳዝናል:: ቆንጥሬ ሰጠሁት::

"ሀ" አለ መምህሬ፤

"ሀ" አልኩ ባኮረፈ ድምፅ:: አንዴ መቃም አምሮኛል፣ ይህ መብቴ ግን በአለቃችን ሥልጣን ታግዷል::

"ሄ" ጋ ስንደርስ፤

መቃ በፍጥነት አጠገቤ መጥቶ ተቀመጠና "ፉንጋይ የምመክርህን ብትለማ ይሻልሃል:: ለጌታቸው ትንሽ አሹቅ ስጠው" አለኝ:: ቀና ብዬ ሳይ ጌታቸው መቃ ወንበር ላይ ተቀምጦ ያፈጥብኛል::

"አልሰጥም"

"አይ! ሰበብ ፈልጎ ይገርፍሃል፣ ያንበረክክሃል፣ በኩርኩም ይቆጋሃል:: የኔታ ደግሞ የሚሰሙት እሱን ብቻ ነው:: እኛም ፈርተን ጥፋተኛ መሆንህን እንመሰክራለን" አለኝና አሹቅ እንድ ሰጠው እጁን ዘረጋ::

በእንቢተኝነቴ ትከሻዬን ሰበቅሁ:: ለመቃ ግን ትንሽ ዘግኜ ሰጠሁት:: ተቀበለኝና እኩል ለእኩል አካፍሎ ለጌታቸው ገበረ:: የተቀረውን ለነዚያ ዘርዛራ ትንንሽ ጥርሶቹ አቀበለና ከካቸው:: አቆረጣጠሙ በአፌ ምራቅ እንዲሞላ አደረገኝ:: ሳይጣደፍና ሳይፈራ ቦታው ተመልሶ ተቀምጦ ፊደሉን አነሳ::

ጌታቸው በጣም በሽቆ መቃ የሰጠውን ጥሬ እየቃመ፣ አጠገቡ ያኖረውን አርጩሜ አንስቶ አንዴ ሾጥ አደረገኝ::

ጮኽኩ::

"ምንድነው?" የኔታ ቀና ሳይሉ ጠየቁ::

"ይህ አዲሱ ልጅ በደንብ አይማርም" እያለ ጌታቸው ለየኔታ እየተናገረ፣ በአኳኋኑ ገና አሳርህን አሳይሃለሁ በሚል ዛቻ አፈጠጠብኝ::

"ኧረ አንተ ልጅ ተው ተማር!" ብለው ገሰጡኝ::

ከግቢው ውጪ ከፍተኛ የጩኸት ድምፅ ተሰማ:: በሩ ተበርግዶ ተከፈተ:: ቦቸራን እናቱ እማማ አሰለፈች በገመድ ጠፍረውት እየጎተቱት ገቡ:: ደንብሮ እንዳይፈረጥጥ ታላቅ እህቱ ገነት ትልቅ አርጩሜ ይዛ ከኋላ ተከትላለች::

እማማ አሰለፈች እርር ድብን እያሉ "ይኸው የኔታ፣ ይዘነው መጥተናል:: ይህ ዱር ቤቱ የሆነ ልጅ!" አሉ::

የኔታ ከበርጩማቸው ላይ ፍየል እንዳየ ነብር እመር ብለው ተነሱና "እህ! አንተ የዱር ድመት፣ በመጨረሻ ተገናኘን?"

ዘንቦ እንዳባራ ሁሉ የተማሪዎቹ ጩኸት ፀጥ ረጭ አለ:: ዓይኖቻቸው ተጎልጉለው ወጥተው ቦቸራ ላይ አፍጠዋል:: እኔና አሹቄንም ረሱን:: የቦቸራ ጩኸት አየሩን ሞላው:: ለማፈትለክ ይታገላል:: ለጋ ጉልበቱ በሦስት ሰዎች ተጠምዶ ሊቋቋም አልቻለም:: ንፍጡ፣ እንባውና ላቡ ፊቱን አርጥበውታል::

"ወይኔ ኡ! ኡ! ኡ! አንቺ ነሽ ያስያዥሺኝ አ!" ብሎ እህቱ ላይ አፈጠጠ::

"ፒ! ዱርዬው ተያዘ!" አለ ጌታቸው::

"ዱርዬ አልከው? የሰፈሬ ልጅ ነው እነግረዋለሁ!" አልኩ እየተቆጨሁ::

"ተይ አንቺ ቀጫጫ! ብታርፊ ይሻልሻል፣ አለበለዛ እጨፈልቅሻለሁ:: ደሞ ለዱርዬነቱ ምን ምስክር ያስፈልገዋል? ትምህርት ቤት እሄዳለሁ እያለ ካምቦሎጆ አይደለም የሚውለው? ዛሬም እንደተለመደው ፓስቴውን እየበላ ሲሽሎከሎክ ተያዘ:: ተው ትንሽ አሹቅ ስጠኝ!?"

ትከሻዬን በእምቢታ ሰበቅኩ::

ቦቸራ አሁንም የድረሱልኝ ድምፁን ያሰማል:: አካላቱ በአቧራ ተለውሷል:: ለማምለጥ ሲጣጣር ባልተሳካ ትግሉ ሰውነቱ ተላልጧል::

የኔታ ክንብንባቸውን አውልቀው ወንበራቸው ላይ አስቀመጡ:: አለንጋቸውን አንስተው "እሺ የእኛ የዱር ድመት፣ የትክረምክ?" ብለው ቃጡና ባለ ኃይላቸው በአለንጋቸው ዠለጡት::

እሪታውን አቀለጠው:: ተስፋ ሳይቆርጥ አሁንም ለማምለጥ ይታገላል:: እናቱና እህቱ ሳያላውሱ ይዘውታል:: እማማ አሰለፈች "የኔታ እግር እግሩን! አዎን እሱጋ! አይ፣ ከፍ አሉ:: እያዩ፣ ሰበብ ይሆንቦታል! አዎን አሁንም ዝቅ! ዝቅ" ይላሉ ሆዳቸው እየተሸበረ፣ ውጫዊ አካላቸው የተደሰተ እየመሰለ::

ከእኛ ጋር የምትማረው ታናሽ እህቱ ሂሩት ይህ ሁሉ ግርፊያ በወንድሟ ላይ ሲወርድ ስታይ ሳይነኳት ማልቀስ ጀመረች::

እኔ በማየውና መኖር በጀመርኩት አዲስ ሥርዓት ላይ ጥላቻ አደረብኝ:: ሸንቴ ወጠረኝ:: በግርግሩ መካከል እንዴት ማምለጥ እንዳለብኝ አብሰለሰልኩ:: ቦቸራ ተሰማ ተይዞ ባይመጣ የዬኔታን አለንጋ የምቀምስበት ወቅት ደርሶ እንደነበር አስታወስኩ::

የሚመለከተውን ጭፍግ ሕይወት መቋቋም የተሳነው አንዱ ሕፃን ፊሱን ጡጥ! አደረጋት:: ሌሎቹ ዞረው አዩትና ሳቁበት:: ጭንቁን ያረገበው ሕፃን አጠገቡ ወዳለው ልጅ እየጠቆመ "እኔ አይደለሁም እሱ ነው የፈሳው" ሲል ተከራከረ:: ቢሆንም በእፍረት ከአፍ የወደቀ ጥሬ አከሏል::

ቦቸራ ተጠልፎ ወደቀ:: በተዘረረበት፣ በላዩ ላይ የሚወርደውን አለንጋ ለመቋቋምና ለመመከት እየሞከረ "የኔታ፣ ሁለተኛ አይለምደኝም! ሁለተኛ!..." ተማፀነ::

'የታነቀ እውነቱን ይናገራል፣ ነገርግን የሚያምነው የለም' እንዲሉ፣ የኔታ በአፀፋው አላኹቡበት:: "አሄሄ! እንተዋወቃለንኮ በቸራ! እባብ ለእባብ አለ... ሁሌም አንተ ወጥመድ ውስጥ ስትገባ ማምለጫ ጥበብህ ሁለተኛ አይለመደኝም ነች!" ብለው የበሉ የጠጡትን ያህል ገረፉት:: በአሰነዛዘራቸው የእማማ አስለፈችን ምክር ልብ ያሉ አይመስልም:: ጥምጥማቸው ወልቆ መሬት ተንከባለለ:: የተላጠ ድንች የሚመስለው መላጣ አናታቸው እርቃኑን ቀረ::

በዚህ ወቅት የሁሉም ትኩረት ቦቸራ ላይ መሆኑን እየሁና ሹልክ ብዬ ወጣሁ::

ወደ ሐኪም ቤት

"ልጆቻችሁ በእናንተ በኩል መጡ እንጂ ከእናንተ አልወጡም"

- ካሊል ጊብራል

ወደ ሰፈሬ ለመመለስ መንገዱ ምንም አላሳሳተኝም:: ጠዋት አባቴ እንዳልሳሳት ባሳሰበኝ መሠረት ምልክት ባደረኳቸው ነገሮች መሪነት ሠፈሬ ተመለስኩ:: አበራ ወፍጮ ቤት አካባቢ ስደርስ ትምህርት ቤት ያልገቡትን የሰፈሬን ልጆች ከርቀት አየኋቸው::

ቀጢሳውና ሴምላል የጭቃ ብይ ሲጫወቱ፣ ቋልጭና ባሪቾ ቆመው ይመለከቷቸዋል:: እኔ እያለከለኩ አጠገባቸው ስደርስ ጨዋታቸውን አቁመው እንደ ልዩ ፍጥረት አፍጥጠው አዩኝ::

"ተማሪ ቤት ገብተህ አልነበረም?" አለኝ ቀጢሳው በመደነቅ እያስተዋለኝ::

"ወጣሁ!" አልኩ ቁርጥ ቁርጥ በሚል ትንፋሽ:: ከኋላዬ ማንም እንዳልተከተለኝ ዞሬ መንገዱን እየቃኘሁ::

"መቼ?"

"ድሮ::"

ሁሉም ሳቁ::

ሴምላል የተንጠለጠለ ንፍጡን ከአፍንጫው ላይ በእጁ ጌው እየጠረገ" ጠዋት እኮ ድሮ አይደለም:: ተማሪ ቤት የገባኸው ዛሬ ጠዋት ነው:: የወጣኸውም ዛሬ ነው" ብሎ አረመኝ::

"ለምን ወጣህ?" ብሎ ቋልጭ በጓጓ ስሜት ብልጣብልጥ ዓይኑን ሳያረግብ ጠየቀኝ::

"ይጋረፋሉ:: ቦቸራን በገመድ ጠልፈው ሲገርፉት ሳይ ፈርቼ ሮጬ ወጣሁ" አልኳቸው፣ አኳኋኑ አሁን እንደሆነ ሁሉ እየዘገነነኝ::

"ቦቸራ ተያዘ?!" አለ ባሪቾ ደንግጦ::

"እዎን ተያዘ:: የኔታ ጠልፈው ጥለውት በጣም ገረፉት:: ሲገርፉት ጥምጥማቸው ተፈቶ ወደቀ:: ደግሞ መላጣ ናቸው፣ የተላጠ ድንች ይመስላል:: ሲገርፉት... ሲገርፉት... እሱ ደግሞ ሲጮኽ ሲጮኽ እማማ አስለፈች ቆመው ሲያስገርፉት... ጎሽ የኔታ ትንሽ ዝቅ... እያሉ ሲያስደበድቡት" አልኩና ልክ እሳቸው እንደሚጋረፉት አይነት አስር አስር ጊዜ መሬት ላይ ቃጣሁ::

"ሄደን በእጥር ቀዳዳ ሲገርፉት እንይ?!" አለ ቀጢሳው::

"መንገዱን ማን ያውቀዋል?" አለ ባሪቾ::

"ቆንጌ አሳየን?" አለ ሴምላል::

"እኔ? እምቢ!" አልኩና ወደ ቤቴ አፈገፈግኩ::

"ተወው! እኔ አውቀዋለሁ እንሂድ" አለ ቀጢሳው:: የጭቃ ብዩን ለመሰብሰብ እንኳን ጊዜ ሳይኖረው ወደ ቄስ ትምህርት ቤቱ አቅጣጫ መሮጥ ጀመረ:: ሌሎቹ ተከተሉት::

እየፈራሁ እየቸርኩ፣ ለወላጆቼ ምን አይነት ምክንያት ባቀርብ እንደምታመን እያብሰለሰልኩ ወደ ቤቴ ማዝገም ጀመርኩ:: እናቴ የቡና አተላ ልትደፋ ወጥታ ከርቀት አየችኝ:: እሱ ነው? እሱ አይደለም በሚል ስሜት እያጣራች ነው:: እኔ ቀስ እያልኩ እግሬን እየጎተትኩ ወደፊት እንፏቀቃለሁ:: እኔ መሆኔን ለየች:: መደነቅም መገረምም በገጽዋ ላይ ይነበብ ጀመር:: አተላውን በፍጥነት ደፍታ በቆመችበት፣

"ዜራሞ" ስትል አባቴን ተጣራች::

"ወይ!" ቤት ውስጥ ሆኖ መለሰላት::

"ና... ጉዳችንን እይ!" መሳቅ ጀመረች::

ከሸማኔ ጉርጓድ ውስጥ ባዶ እግሩን ቱር ብሎ ወጥቶ እንዳየኝ በሃፍረት ፈገግታ ፈዞ ቀረ::

"አላውቅልህም! እኔ እንጃ! መጥፎ ትምህርት ቤት ነው ያስገባኸኝ:: ይጋረፋሉ" አልኩ እየተጠጋሁት::

"ገና ከመግባትህ ምን አጥፍተህ አቀመሱህ?" አለና አፈፍ አድርጎ ተሸክሞኝ ወደ ቤት ገባን:: እያወረደኝ "እንዴ! ቂጥህን ምን አረጠበው?" አለና ቂጤን አዙሮ አየው::

"ሽንቱን ለቆት ነዋ! አፈር በሆንኩ! ምን አድርገህ ነው ይህንን ያህል ያሸበሩህ?!" አለችና አካላቴን ደባበሰኝ፤ በሽንት የረጠበ ልብሴን ማውለቅ ጀመረች:: ቦት ጫማዬም በሽንት ተሞልቷል::

"ይጋረፋሉ::"

"ምን አጥፍተህ?" አባቴ ጠየቀኝ::

"ምንም አላረኩም:: አለቃችን አሹቅ ሰጠኝ አለኝ:: እምቢ አልኩኝ:: አሁንም ለመነኝ:: እምቢ አልኩኝ:: ከዚያ በኩርኩም ጭንቅላቴን ኳ! አደረገኝ"

"በሽታ ይምታው! ጉቦ መሆኑ እኮ ነው" አለች እማዬ ሕመሜ እየተሰማት:: "ታዲያ እንዴት ትምህርት ቤቱን ጥለህ ወጣህ? ሽንትህን እስከ መሽናት ያደረሰህ ጭንቅ ይሄው ነው?!" አለች ለራሷ ያህል::

"እሱ ብቻ አይደለም:: ቦቸራን ይዘው፣ ጠልፈው ጥለው በጉማሬ ሲደበድቡት አየሁና ፈርቼ ቀስ ብዬ ሮጬ ወጣሁ::"

"ወይ ጉድ" አለ አባቴ:: "ቦቸራስ ይገባዋል:: ይሄ አውደ ልዳይ! ትምህርቱን ትቶ ውሎና አዳሩ ካምቦሎጆ ሆኗል:: በይ ልብሱን ቀይሪለትና ለየኔታ ነግሬ..." ብሎ አባቴ የመፍትሔ ሃሳብ ሊያቀርብ ሲል፣

"እምቢ! ሁለተኛ እዚያ ትምህርት ቤት አልገባም!" ብዬ ማልቀስ ጀመርኩ::

እማዬ አቅፍ አድርጋ ይዛኝ "ተወው" አለች:: "መማር ካልፈለገ አታስገድደው:: በዱላ ከብት እንጂ ሰው ይታገዳል? ገና ከአሁኑ ብቅ ሲል በዱላ ከጀመሩት ደንዝና ፈሪ ሆኖ ነው የሚቀረው:: ስንቱ ሕፃን ነው ከማለዳው ትምህርቱን እየጠላ የቀረው?!"

"ምን ቸገረኝ? እኔ እንደሆን አንዴ ሽልንጌን ከፍዬ እንዲማር ሞክሬያለሁ:: ከዚህ በኋላ ከዕዳው ነፃ ነኝ" አለና ወደ አርቡ ሄደ::

"ግዴለህም:: እኔ ባለቤ! እንኳን ለአብራኬ ክፋይ ለሌላ ውም አውቅበታለሁ:: የፋንጋይን ጉዳይ ለእኔ ተወው" አለችውና ወደእኔ ዞራ "ፋንጋይ፣ የማይጋረፉበት ቦታ ብወስድህ አትማርም?"

"እማራለሁ!"

ስድስት ሰዓት ላይ መቃ ፊደሌን ይዞልኝ መጣ:: ከእነሱ ትምህርት ቤት መውጣቴን ስነግረው በጣም አዘነ:: እንዳልወጣ ሲለማመጠኝም "ፋንጋዬ፣ ዝም ብለህ ነው የፈራኸው:: ለአለቃ ችን የዚያን ጊዜ ትንሽ አሹቅ ብትሰጠው ምንም አይነካህም ነበር:: እኔም ሀሁን ቶሎ ቶሎ አስጠናሃለሁ:: ወዲያው ሀ-ግእዝ፣ ሁ -ካኢብ ትገባለህ:: ከዚያም ሀግዕዝ፣ ለግዕዝ ትደርሳለህ:: በመ ቀጠል አቡጊዳ እንደገባህ እኩል እንሆናለን:: ጎን ለጎን እንቀ መጣለን:: ብስክሌት አስነዳሃለሁ::" አባቱ አባባ ወልደሥላሴ ፈረ ንጅ ቤት ስለሚሠሩ ብዙ የፈረንጅ መጫወቻ ቤታቸው አላ ቸው:: አብረን ነው የምንጫወትባቸው::

"እንቢ! አልፈልግም!" ጮኩኝና "ከፈለክ እዚህ አስጠናኝና ሌላ ትምህርት ቤት አብረን እንግባ::"

መቃ ሌላ ትምህርት ቤት የመግባቱን ሃሳብ አልጠላም ነበር፣ እናቱ እማማ አመለወርቅ እሺ አይሉትም:: በማስጠናቱ ተስማምቶ ከአቡጊዳ ያልዘለለ እውቀቱን ያካፍለኝ ጀመር::

በመማማሩ ሒደት የፊደላቱን ብዛት ለመለየት የሚደረገው ጥረት አሰልቺና አታካች እየሆነብኝ ሄደ:: በድግግሞሽ ከፊደላቱ ጋር መተዋወቄ ግን እየጨመረ መጣ:: የመቃ መምህርነት በጣም ተስማምቶኛል:: ሲደክመኝ "እንረፍ" ስለው አይቃወመኝም:: እሱም ወዲያው "እሺ" ይልና ካረፍን በኋላ የልጅ አስተዋይነቱን እንድመለከት ይጋብዘኛል::

"ፋንጋይ እይ 'ጨ' ሦስት ቀለበቶች አሏት::"

"አዎን! ይህችኛዋ ደግሞ ሽፋፋ ነች አልኩት::

"አዎን 'ፖ' እቺስ ቶ? እጆቿን ዘርግታለች::"

"እቺስ የተጠቀለለችው?"

"አዎን 'ወ' ነች!"

"ይህችኛዋስ እግሮቿን ቀጥ አድርጋ ቆማ እጆቿን ወደ ሰማይ ሰቅላለች" አልኩት 'ዞ'ን እያሳየሁት::

"ልክ ነህ" አለኝና መቃ ጨዋታ ቀየረ:: "ነገ ከበደን ልንጠይቀው ሐኪም ቤት እንሄዳለን:: አንተም ከእኛ ጋር ለምን አትሄድም?"

ከበደ ወልደሥላሴ ታላቅ ወንድሙ ነው:: አሞት ደጃች ባልቻ ሆስፒታል መተኛቱን ሰሞኑን ቡና እየተጠጣ ወላጆቻችን ሲያወሩ ሰምቻለሁ::"መሔድ እፈልጋለሁ:: ቆይ እማዬን ልጠይቃት" አልኩና ፊቴን ወደ ጓዳ መልሼ "እማዬ፣ ነገ ሐኪም ቤት ሔደን ከበደን እንጠይቀው?"

"እይ! መጠየቅ እንኳን ነበረብን:: ዳሩ ይሞላልኛል ብለህ ነው?" አለችኝ:: ሊጥ እያቦካች ነው::

ፈጥኜ ሄጄ ባጎነበሰችበት አቀፍኳት:: ሐኪም ቤት ይዛኝ ሄዳ እንድታሳየኝ እየሳምኳት እለማመጣት ጀመር::

"አቤት ያንተ ነገር!" አለችና ካጎነበሰችበት ቀና ብላ እየችኝ:: እጇ ላይ ሊጡ በወፍራሙ ተመርጓል::" አንድ ነገር ሰማህ 'ውለዱ! ሱሬ ብንገት!' ነው:: ምን ይሻልሃል? እሺ ሥራ ከሌለኝ እንሄዳለን::"

"ውይ በናትሽ እሺ በይኝ!!"

አቅማማችና "እሺ!"

መቃ አብሮኝ ቢሰማትም ፈቃደኝነቷን አበሰርኩት:: በጣም ተደሰተ:: ጠጋ ብሎልኝ አግዳሚው ወንበር ላይ ተቀምጠን እንደ ገና ያስተምረኝ ጀመር:: ከሀ እስከ ፐ' ቆጠርን::

መቃ ፊደሉን ቁጭ አድርጎ የሐኪም ቤት ልምዱን አጫወተኝ:: በሚቀጥለው ቀንም ሆስፒታል ስንሄድ መቃ እንደነገረኝ ወንድምየው የተኛው ፎቅ ላይ ነበር:: ክፍሉ ውስጥ ለንገባ ከበደ አንዲት ንፁህ አልጋ ላይ ተኝቷል:: ብርቱካን፣ሙዝ፣ ፍራፍ

ሬዎች በወረቀት ከረጢት፣ አረንቻታው በጠርሙስና በብልቃጥ
መድኃኒት ራስጌው ባለች አነስተኛ ኮመዲኖ ተደርድረዋል::
ከበደ ከፍራፍሬዎቹ ለእኔና ለመቃ እንዲሰጡን እናቱን
አስታወሰ:: ከየአይነቱ ተሰጠን:: እስከምንጠግብ በላን:: አንዳ
ንድ አረንቻታ ተደገመን:: እየጣፈጠን ጠጣን:: ፎቅ ላይ ቆመን
በማዶ ሰዎች ሲያልፉና ሲጯጯሁ፣ መኪናዎች ከወዲያ ወዲህ
ሲተላለፉ አስተዋልን:: ይህ ሁሉ አድናቆቴን ከፍ አደረገው::
ምቾቱም ማረከኝና ከበደን ሐጋ ብዬ "መርፌ ይወጉሃል?" አል
ኩት:: በዚያን ሰሞን እኔም ጉሮሮዬን አሞኝ አስር አለቃ ወልዴ
መውጊያ መርፌአቸውን እማዬ በትንሽ ድስት እየቀቀለችላቸው
አክመውኛል:: በዚህም «እጁ መድኃኒት ነው!» ትልልቅ ሰዎች
ሲሏቸው ሰምቻለሁ::

"ተወግቼ አላውቅም:: የምጠጣው መድኃኒትና የምውጠው
ኪኒን ብቻ ነው" አለኝ ፈገግ ብሎ::

"ትምህርት ቤትህ ትሄዳለህ?"

"ካልዳንኩ እንዴት ትምህርት ቤት እሄዳለሁ?"

"ሐኪሞቹስ አይቆጡህም?"

"ለምን ይቆጡኛል? አይቆጡኝም:: ቶሎ እንድድንላቸው
ግን ያክሙኛል?"

"እንዳንተ አሞኝ እኔም እዚህ ብተኛ ደስ ይለኝ ነበር::"

ከበደ በጣም ሳቀ::

እማማ አመለወርቅ ልጃቸው ከታመመ ወዲህ እንዲህ ስቆ
አይተውት ስለማያውቁ ተገርመው "ምን ተገኘ?" ሲሉ እሳቸውም
ፈገግ ብለው ጠየቁት::

እኔ ያልኩትን ነገራቸው::

አዋቂዎቹ በሙሉ ሳቁ::

"አይ የልጅ ነገር" እያሉ ከሌላ ገጠመኞቻቸው ጋር አዛም
ደው መጨዋወቱን ቀጠሉ:: እኔም ምኞቴን በልቤ ይዤ እዚያው
በዚያው ረስቼ ከእኩያ ጓደኛዬ ጋር ጨዋታ ጀመርኩ::

በሚቀጥለው ቀን እማዬ አተር ክክ በሰሌን ላይ አስጥታ
የሰፈር ልጆች እንዳይዘግኑ፣ ዶሮዎች እየጫሩ እንዳይበትኑት
የሰፈር ልጆች እንዳይዘግኑ የማጠ
እጠብቃለሁ:: "በደንብ ከጠበቅክ የማደርግልህን እኔ ነኝ የማው
ቀው" ስላለችኝ የሰፈር ልጆችን አንዴ እንኳ አላዘግን ብያ
ቸዋለሁ::

ቀጢሳው እየከመከኝ፣ እየተለማመጠኝ ሊዘግን ሲል፣ ከአን
ቅልፋ እንደባነነ ሁሉ ከሳቄ ውስጥ ነቅቼ "ተው!" ስል ተቆ
ጣሁት::

"እምቢ ካለ በግድ እንዘግናለን" አለች መኩዬ ቀጫ
ጫው:: ደፋር ነች::

"እማዬ!" አልኩ ክኩን እያስተዋልኩ::

መኩዬ እሳት እንደነካት ሁሉ እጇን በፍጥነት ሰብስባ
እግሬ አውጪኝ አለች::

"ምንድነው?" አለች ማድቤት እንዳለች::

"ይህቺ መኩዬ በግድ ልትዘግን ነው::"

"አንት ቀጫጫ፣ አታርፍም? ዋ! የመጣሁ እንደሆን ፈስዘን
ነው የማስጨርስዘ" አለች እዚያው ማዕድቤት ውስጥ እያለች::

መኩዬና ቀጢሳው እንደ ወፍ በረሩ:: በሃምሳ አለቃ ታደሰ
ቤት ግድግዳ ተከልለው ግማሽ ጭንቅላታቸው እየታየኝና ዓይኖ
ቻቸውን እያቁለጨለጩ ይለማመጡኛል::

"ብታርፉ ይሻላችኋል:: ይኼ ክክ እኮ የእጣኑ ቂርቆስ
የስለት ክክ ነው" አልኳቸው ጮክ ብዬ፣ የእማማ በለጡ ገጠ
ብልሃት ትዝ እያለኝ:: እማዬ ማድቤት ውስጥ ሥራዋን እየሠራች
የምለውን ሰምታ ስትስቅ ተሰማኛለች::

እማማ በለጡ የሽሮ ክክ ፀሐይ ላይ ካሰጡ እሳቸው ሳያዩ
እኛ ዘግነን እንደምንቅም ያውቃሉ:: ስለዚህ ክካቸውን ሲያሰጡ
የምንጫወተውንም ልጆች ሆነ በየቤታችን ያለነውንም በሙሉ ጠር
ተው ይሰበስቡናል:: ሳቂታ ናቸው:: ሲቆጡም እየሳቁ ነው:: በጎ
ጣጣነታቸው ትልልቅ ሰዎች በለጡ ገጠ ይሏቸዋል:: ልጆች ግን
እማማ ብልጧ ነው የምንላቸው:: ወደ ክካቸው እያሳዩን "ተመ
ልከቱ ይህ ክክ የእጣኑ ቂርቆስን ጠበል ጠዲቅ የማደርግበት
የስለት ክክ ነው:: አሁን እኔ አስጥቼው ሳላየው ዘግኖ የበላ ልጅ
ወዮለት:: እኔ ባላየው እጣኑ ቂርቆስ ስለሚያየው ተቆጥቶ ሆዱን
አሳብጦ ፈስ በፈስ አድርጎ ነው የሚገለው:: ስለዚህ እንዳት
ቀሰፉና እኛንም ከፍተኛ ሃዘን ላይ እንዳትጥሉን፣ አደራ እንዳ
ትዘግኑ:: ላልሰሙት የሰፈር ልጆች ሁሉ ንገሯቸው" ይሉና ትንሽ
ትንሽ ክክኩ ቆንጥረው ይሰጡናል:: መኩዬ ቀጫጫው ፈርቶ
ሲያፈገፍግ "አይዞህ አሁን ብላ:: እኔ ስለሆንኩ ቆንጥሬ የሰጠ
ኋችሁ እጣኑ ቂርቆስ ምንም አይልም" ይሉን ነበር::

ልጆች ሳለን ትልልቅ ሰዎች የመከሩንን እንሰማለን፣ የሚነ
ግሩንን ሁሉ እንደ ሕግ እናከብረዋለን:: ይዘችኛዋ የእማማ
በለጡ የሥነ ልቡና ትእዛዛቸው በትንሿ ሕሊናችን ውስጥ ገዝፋ
የምትፈጸም ኃያል ሕግ ነች:: ከሚያሳድገን ከእጣኑ ቅዱስ
ቂርቆስ ጋር በክክ ሌብነት መጣላት ስለማንፈልግ ትእዛዟዋን
በፍጥነት እንፈጽማታለን::

መኩዬ ቀጫጫው ከዕለታቱ በአንዱ ቀን ቅዱስ ቂርቆስ
ቤተ ክርስቲያን ደጅ ላይ ዱምቡሎ አገኘችና አንስታ ፓስቴ
በላችበት:: እጣኑ ቂርቆስ ስላያት ሆዷን አሳመመው:: በጣም
አስቀመጣት:: ለረጂም ጊዜ ታመመች:: ሞተች ሲባል፣ ብዙ
መድኃኒት ጠጥታ ዳነች:: ከዚያን ጊዜ ወዲህ ቀጫጫ ሆነች::
በስሟ ላይ ቀጫጫው የሚለው ቅጥል ተጨመረባት:: ለእንቁ
ጣጣሽ አበባ ሰጥታ ፍራንክ ስታገኝ ከቂርቆስ ላይ የሰረቀችውን
ዱምቡሎ ለደብሩ ከፈለች:: አሁንም የእማዬን ክክ ካልዘገንኩ ብላ

የምታስቸግረው መኩዬ ቀጫጫው 'ፌስ ያለበት ዝላይ አይችልም' እንዲሉ ሆኖ እግሯን ሰብስብ አደረገች፡፡

"ጎሽ የእኔ አስተዋይ! ልክ ነሀ፡፡ ይህንን የስለት ክኬን ትነኩና ወየውላችሁ" አለች እማዬ ከማድቤቱ ብቅ ብላ፡፡

ከልጆቹ ጋር መፋጠጡ ጋብ አለ፡፡ የአባባ መሹ ዶሮ ግን በማን አለብኝነት ግዙፍ አካሉን እያንጎማለለ፣ አካባቢውን እየቃኘ፣ ሚስቶቹንም በኩራት እየጠራ ወደ ተሰጣው ክክ ተራመደ፡፡

"እሽ!ሽ!ሽ!" አልኩት፡፡

በዶሮኛ አቅራራ፡፡ እኔን እስከነመፈጠሬም ችላ ብሎ ከኪሻው ላይ ተፈናጥራ የወደቀች አንድ ክክ አነሳና ሳይበላት መልሶ መሬት ጥሎ ሚስቶቹን ጋበዘ፡፡ ተንደርድረው ወደ እሱ እየሮጡ መጡ፡፡ አንደኛዋ ቄብ ዶሮ ጥሬዋን ለቀም አደረገቻት፡፡ ወላዷ ዶሮ ቄቧን አባረረቻት፡፡ አውራው ወደ ክኩ ማዕድ ተራመደ፡፡

"እሽ! ሽ! ሽ!"

አቅራራ፡፡

ተናድጄ ባዶ እጄን ልገጥመው ተንደረደርኩ፡፡

አውራ ዶሮው እግሩን እንፈራጦ ጠበቀኝ፡፡

"እሽ! እሽ! ሽ! ሽ!" ብዬ በእጄ እየቃጣሁ ገሰጥሁት፡፡

ሽቅብ ዘሎ ከንፈሬን ነከሰኝ፡፡ ድብን የሚያደርግ ቁንጥጫ ያክል ተሰማኝ፡፡ ትንሽ ቆይቶ ደም ከከንፈሬ ላይ ይፈስ ጀመር፡፡ ተደናግጬ ጩኸቴን ለቀቅኩ፡፡ እናቴ ከተፍ አለች፡፡ ጉዳዩን እያጣራች የመጀመሪያ ዕርዳታ እንዲደረግልኝ የምጣድ ማሰሻ መጣ፡፡ እኔ ግን በዜማ "ቶሎ ወደ ሐኪም ቤት ውሰዱኝ!" እያልኩ እሪታዬን አስነካሁት፡፡

ወላጅ እንደ ሐኪም

"የሰው ልጆች ሁለት ነገሮችን ሰናጣ ይቆጩናል፡፡
አንዱ ልጅነትን ሲሆን፤ ሌላው ጤናችንን ነው"
-የአረብኛ ምሣሌ

የአባባ መሹ ዶሮ ባደረሰብኝ የመንቆር ጥቃት ለጥቂት ቀናት ቁስለኛ ሆንኩኝ፡፡ ዶሮውም የማኅበረሰባችንን ሕግ የማይከተል አመፀኛ በመሆኑ ታረደ፡፡ እንድበቀለው አባባ መሹ ምሳ ጋበዙኝ፡፡ ጎረቤት ሄጄ ምግብ የመመገብ ልማድ ስላልነበረኝ ግብዣቸውን አልተቀበልኩትም፡፡

በልጅነቴ ወቅት በጣም ሕመምተኛ ነበርኩ፡፡ ከአንዱ ሕመም ሰድን ሰንበትበት ብሎ ሌላኛው ይከተላል፡፡ በዚህም ሳቢያ ወላጆቼ ያልተሳሉት ታቦት፣ ያላማከሩት የመድኃኒት አዋቂ፣ ያልበጠሱት ቅጠልና ያልማሱት ስር እንዳልነበረ በደንብ አስታውሳለሁ፡፡

ነፍስ ከማወቄ በፊት ሞተ ተብዬ 'ጉድጓዴ ተምሶ ልጤ ቀርሶ' አበቃለት ሲባል እንደገና ሕይወት እዘራለሁ፡፡ ቀኪው፣ ችፌው፣ የሆድ ሕመሙ ይፈራረቅብኛል፡፡

ጤናዬ በተለያዩ ጊዜያት ቢከዳኝም ልጅነት ስለነበር እያነከስኩም ሆነ ሻል ሲለኝ እየተንፏቀቅኩ ከጓደኞቼ ጋር እጫወታለሁ፡፡ ስቃዬን ስለሚያስረሳኝ መጫወቱን እወደዋለሁ፡፡ ወላጆቼም ጨዋታው ከሕመሙ ፋታ እንደሚሰጠኝ ስለሚገባቸው በቅርብ ርቀት እየተቆጣጠሩ እንድሳተፍ ያደርጉኛል፡፡

ከዕለታት በአንዱ ቀን እሽቅድምድም መጫወት ጀመርን፡፡ ከእማማ ጎደቴ ጠጅ ቤት ሮጦ የአባባ ዘውዴን ግቢ ነክቶ መምጣት ነበር ርቀቱ፡፡ መኩዬ ቀጫጫው ከፊቴ ትሮጣለች፡፡ እንደ ወፍ እየበረረች ነበር፡፡ እኔም እከተላታለሁ፤ ጥሩ ጤንነት እየተሰማኝ፡፡ መኩዬን እንቅፋት ቡድስ አደረጋትና መሬት ተዘረረች፡፡ የአውራ ጣትዋ ጥፍር ንቅል አለ፡፡ በወደቀችበት አራት ፍራንክ መሬት አየች፡፡

"ባትጋሩኝ... በትኩስ... እንጀራ... በመርፌ ቀዳዳ!" አለች ሕመሙ በሠራ አካላቷ እየተሠራጨ፡፡ ሕመምዋን ዋጥ አድርጋ ደሰታ ፍንድቅ ባለ ስሜት፡፡ ዓይኖቿ ግን እንባ አቅረዋል፡፡ እሷም እንደ እኔ ሰበበኛ ነች፡፡

በልጅነታችን ፍራንክ ወይም ሌላ ጠቃሚ ዕቃ ያገኘ ሕፃን "ባትጋሩኝ! በትኩስ እንጀራ በመርፌ ቀዳዳ!" ቀድሞ ካለ ማንም ሊካፍለኝ ብሎ አያስገድደውም፡፡ ለፍጥነትም ሲባል አሳጥሮ "ባትጌ" ማለት ይቻላል፡፡

"በናትህ ፋንኬ እግሬ ላይ ሽንትህን ሽናልኝ" ብላኝ መኩዬ የመጀመሪያ ዕርዳታ እንድለግሳት ተማፀነችኝ፡፡ እግሯን እንፈራጣ ተቀምጣለች፡፡ አራት ፍራንኩን ባታገኝ ኖሮ በጩኸት ምድር ሰማዩን ታደባልቀው ነበር፡፡ አሁን ባለፀጋ በመሆንዋ የጥፍሯን መነቀል ችላ አለችው፡፡ እኔም ወሸላዬን አወጣሁና አውራ ጣትዋ ላይ ሸናሁላት፡፡

"እህ! እ! ሲያቃጥል!" አለች ሳቅም ልቅሶም በተቀላቀለበት ድምፅ፡፡

በደንብ ሸናሁባት፡፡ የአውራ ጣትዋ ደም ታጠበና ጮማ የመሰለ ነጭ ሥጋ ወጣ፡፡ ቁራጭ ጨርቅ ከወደቀበት አንስተን አውራ ጣቷን ጠቀለልንላት፡፡ በረባሶዋን አስተካክላ አደረገች፡፡ በዚህ መልክ የመጀመሪያ ዕርዳታው ሕክምና ተጠናቀቀ፡፡

የእኔም ሆነ የአብሮ አደጎቼ ሐኪሞች በአብዛኛው ወላጆቻችን ነበሩ:: አንዳንዴ ሕክምናቸውም ፍቱን መድኃኒት ይዞናል:: በተወሰነ ደረጃ ግን መፍትሔ ይጠፋል:: በዚህ ጊዜ ነበር ጣር ላይ ሆነን ወደ ሐኪም ቤት የምንወሰደው::

"ተማሪ ትምህርቱን እንዲገልጽለት ቡና መጠጣት የለበትም" የሚሉት ወላጆቻችን ራሳችንን ስንታመም አቦል ቡና በስኒ ይቀዱና ስኳር ጨምረውበት ጤና አዳም ነክረው ይሰጡናል::

ሆዳችንን ሲያመን 'ድንገተኛ' እንድናኝክ ያደርጉናል:: መጋኛ ሲመታን በሲኒ ከበር ደፍ ላይ በበሳ ተፈቅፍቆ፣ ትንሽ አመድ፣ በላዩ ላይ ውሃ፣ ጨው ወይም ስኳር ይጨምሩበትና በጥብጠው "ጅው አድርገው ይሻልሃል!" ይሉናል:: እንታዘዛለን:: ጤንነታችን ብዙም ሳይቆይ ይመለሳል:: ጉንፋን ሲይዘን ባህር ዛፍ ይቀቅሉና ያጥኑናል::

አንድ ዕለት ሆዴን ቁረጠኝ:: እማዬ ሆዴን ዳበሰችውና በጣቷ ወጋ ወጋ አድርጋ መረመረቺኝ "ቆይ ነገ ጠዋት መድኃኒት እሰጥሃለሁ:: ጠዋት፣ ጠዋት ነው የሚዋጠው" አለቺኝ:: ጠዋት እንደተነሳሁ መድኃኒቱን እንድትሰጠኝ አስታወስኳት:: ቁርሴን በሶ እየሰጠችኝ፣ "ይህንን ብላ አሁን መድኃኒቱን እዘጋጅልሃለሁ" አለቺኝ:: ሳሕኑን ተቀብዬአት የተጨበጠውን በሶ መግመጥ ጀመርኩ:: በጣም መረረኝ:: "እማዬ ይመራል!"

"ዝም ብለህ ብላ:: ጭርስ አድርገው መድኃኒቱን ቀጥዬ እሰጥሃለሁ:: ሻይ ደግሞ ስለሚፈላልህ የሚመረው ይጣፍጣል::"

ሻይ እኛ ቤት ብርቅ መጠጥ ነው:: ተናፍቆ ስለሚጠጣ፣ ሻይ እንደልቤ ለመጠጣት እንዲያስችለኝ በሶውን ከነመምረሩ አጣድፈው ጀመረ::

አባቴ ፈገግ ብሎ አስተዋለኝ 'ሲያርስ የዋለ ማረሻ ግርግዳ ላይ ተሰቅሎ፣ ቤት የዋለው ማንኪያ ገንፎ ውስጥ ጥልቅ አለ' አለና በጋሞኛ ተረተብኝ:: "ኧረ! ቀስ በል ያንቅሃል! በልኩ ብትጎርሰው ምን አለበት?"

እማዬ በጆሮግንድዋና በሻሽዋ መካከል ባላት ምስጢር ኪስ ውስጥ ሣንቲም እንዳለ ፈተሸች:: አላገኘችም:: "ዜራሞ እስኪ ለፉንጋይ ሻይ ቅጠልና ስኳር መግዣ ስድስት ፍራንክ ስጠኝ?"

"እንዴ! ይሄ ቤት የአረብ ቤት ነው እንዴ!? የምን ሻይ ነው?" አላት:: እሱም በሶ እየበላ ነበር::

"ተወው ባክህ እኔ ስልጄ ሆድ አላንስም" አለችና ወደእኔ ዞር ብላ "ጭርስ አድርገህ ጠብቀኝ:: እኔ ደግሞ ወሬ ሳላይ አፍታም ሳልቆይ ከተፍ እላለሁ" አለቺኝና ራስጌ ካለው መሃረብዋ ፍራንክ ወስዳ ወደ ሱቅ በረረች:: እኔ ደግሞ እሷ ሳትመለስ በሶውን ለመጨረስ ዋጥ፣ ዋጥ ማድረጌን ቀጠልኩ::

"ኧረ! ጋሼ እንዳያንቅህ" አለ አባቴ:: አበላሌ አላማረውም:: "አሁን የጎረስከውን ሁለቴ ልትጎርሰው ትችል ነበር" ጆሮ ዳባ ልበስ ብዬ 'ወጠቅሁ':: እማዬ ስትመጣ በሶውን ጨርሼ ውሃ እየጠጣሁ ነበር:: "ጎሽ የእኔ ፉንጋ!" አለቺኝ ሰሃኑን እየተቀበለቺኝ::

ቤታችን በዚያን ወቅት የሻይ ማንቆርቆሪያ አልነበረም:: ትንሿን የወጥ መቀነሻና ማሞቂያ ድስት ምድጃው ላይ ጣደች:: በዚህች ድስት የሚፈላ ሻይ ቃናው ወጥ ወጥ ይላል:: ይሁን እንጂ ያው ሻይ ስለሆነ ተሻምተን እንጠጣዋለን:: በሻይ መጠጣቱ ምንጊዜም ቅድሚያ የሚሰጠኝ ለእኔ ነበር::

እማዬ ሻይቅጠሉን በፈላው ውሃ ውስጥ እየጨመረች "እንዴት ነው፣ ይጣፍጣል አይደል?"

"ይመራል::"

"ግዴለህም፣ ሆድህ ሲድን መጣፈጡን ትረዳለህ" ብላ ብርጭቆ ለማምጣት ወደ ጓዳ ገባች::

አብሰለሰልኩ:: የእማዬ ባሕርይ ሁሌም እንዳስገረመኝ ነው:: ሁሌም በአስተሳሰብ እልፍ እርምጃ ትቀድመኛለች:: እንዲህ አይነት መራር ምግብ ሰጥታኝ "ይጣፍጣል!" ብላ ቀምሳ ትባርከልኛለች::

"እንዴ? ይህንን ምኑ ይጣፍጣል ትይኛለሽ እንጀራው እኮ ሻግቷል!" ብዬ ሙግት እገጥማለሁ::

"ዝም በል! ይሄ ምኑ ሻገተ? አላየህም ወጡ ውስጥ ቅቤ ዛቅ አድርጌ ስጨምርበት?" ብላ ደህና ጉርሻ ጠቅልላ ትጎርስና "ልጂ የድሃ ልጅ ያገኘውን በልቶ ነው የሚያድገው" ስትለኝ መሻማት እጀምራለሁ:: ቅቤ የገባበት ወጥ በጣም እንደምወድ በደንብ ታውቃለች::

ጣት የማያስቆረጥም ወጥ የሠራች ዕለት ለእኔና ለአባቴ እያቀረበችልን "ብሉ እስኪ እንደነገሩ ቢሠራም" ትላለች::

እኔ ደግሞ ቶሎ ቶሎ እየጎረስኩ "እማዬ ይሄ ወጥሽ እኮ በጣም ይጣፍጣል:: ለምን እንደነገሩ ነው የተሠራው ትያለሽ?" ስላት፣

የለበጣ ሳቅ እየሳቀች "እሺ የእኔ ውሻ፣ አንተም ወጥ ታውቃለህ?!" ብላኝ ፈገግ ትላለች:: እስተያየቷም እኔን እኔ ከማውቀው በላይ እሷ እንደምታውቀኝ ብልህ ዓይኖችዋ አብጠር ጥረው ያሳዩኛል::

ሻዩን መቅዳት ጀመረች::

"ባሎቴ" አባቴ ተጣራ::

"አቤት::"

"በሞቴ ይሄ ብርድ አንጀቴ ውስጥ ገብቶ አንሰፈሰፈኝ:: ለእኔም በክብር ዘበኛው ብርጭቆዬ አንድ ቅጅልኝ" አለ አባቴ፣

እናትና ልጅ ተሳሳቅንበት:: እሱም አብሮን ሳቀ ዕለቱ ፀሐያማ ነው::

ለእኔ ስኳሩን በዛ አድርጋ፣ ለእሱም በሚወደው ብርጭቆ ቀዳችና ሰጠችን:: "እኔ ለቡና እንጂ ለሻይ ግድ የለኝም" ብላን "ቶሎ ቶሎ ጠጣ፣ አሁን ሆድህን ያሽልሃል::"

ከሰዓት በኋላ... ስሞክር አንድ ያልለመድኩት አካል ከሰ ውነቴ ውስጥ ሲወጣ አየሁና በድንጋጤ "እማዬ" ብዬ ተጣራሁ::

ከተፍ አለች::

ቁልቁል ከአካሌ ውስጥ የሚወጣውን ነገር አሳየኋት::

"አይዞህ፣ የኮሶ ትል ከሆድህ ውስጥ እየወጣ ነው" ብላ አረጋጋችኝ::

"በበላሁት ቁርስ ውስጥ የኮሶ መድኃኒት ጨምረሽ ነበር?"

"ቂል አትሁን:: አያየኸው? የታባቱ!! ይሄ ነበር ሆድህን የቆረጠህ:: ከዚህ በኋላ ሥጋ ሳይበስል አትብላ::

"እሺ" ብልም ሲያምረኝ ግን አትጨክንብኝም::

አንድ ሰሞን ደግሞ ሆዴ ተነፍቶ ከሌላው አካላቴ ሁሉ ገዝፎ መታየት ጀመረ:: ምን ማድረግ እንደሚገባት እማዬ ጎረ ቤቱን ማማከር ጀመረች:: በዚህ ወቅት የአባቴ የሽማ ደንበኛ የሆኑት እማማ ድንቡሎ ድንገት ደረሱና "ለምን አንድ ሲኒ ቤንዚን አታጠጭውም:: የኔን ልጅ ዘሩን ባለፈው ሣምንት እን ደው ሆዱ ከበሮ ቢያክል አንድ ሲኒ ቤንዚን አጠጥቼው ዳነ:: ጥርግርግ አድርጎ ወስፋቱን አወጣለት" አሏት::

እማዬም የእማማ ድንቡሎን ምክር ሰምታ ተግባራዊ አደረ ገችው:: ትዝ ይለኛል፣ የዚያን ዕለትም በምወደው ሻይ ተስፋ ተደልዬ አንድ ስኒ ቤንዚን ጠጣሁ:: ሻይውም ተፈላልኝ:: ይሁን እንጂ የቤንዚኑ ጠረን ሙሉ በሙሉ የሻዩን ጣዕም አጠፋብኝ:: የዚያን ዕለት ቀኑን ሙሉ መኪና ሆኜ ዋልኩኝ:: እያንዳንዱ የምሰማው ድምፅ ሁሉ የሞተር እንደነበር አስታውሳለሁ:: ስራ መድ እንገዳገዳለሁ:: የሚገርመው፣ ተፈላጊው ፈውስ በዚህ መድ ኃኒት ተገኝቶ የሆዴ እብጠት ቀነሰ::

በሕፃንነቴ የስለት ልጅ ይመስል በጣም ሰበበኛ ነበርኩ:: አሁን እንደዋዛ የምተርከው ያ የስቃይ ወቅት ለቤተሰቦቼ መሬ ጠሬ ያሳዝናቸው፣ ይፀፅታቸው እንደነበር አስታውሳለሁ:: ገና ነፍስ በማላውቅበት በ1950ዎቹ በአገራችን ክፉ ረሃብ ተከስቶ ነበር:: 'በእንቅርት ላይ ጆሮ ደግፍ' እንዲሉ፣ እንደ እኔ ከዝቅ ተኛው ማኅበረሰብ ውስጥ ለተፈጠሩ ሕፃናት ጊዜው የሰቆቃ ሆኖ ነበር::

ነፍስ ካወኩ በኋላ እማዬ ስለዚህ ወቅት ረሃብ ስትተርክልኝ "ልትሞትብኝ ነበር:: የዚያን ጊዜ ነው ስምህ ፋንታዬ የተባለው:: እንዲሁ ፍዝዝ ብለህ ዓይንህን ብቻ ታስለመልማለህ:: ቅርት አልክ:: ጊዜው ክፉ ነበር:: ረሃብ ድፍን ኢትዮጵያን መታት:: ከታኅሣሥ ግርግር በኋላ በአገራችን ችግር ነገሠ:: ጊዜው የሩዝ

ጊዜ ይባላል:: ጃንሆይ ቢጨንቃቸው ሩዝ ከውጪ አገር አስ መጡ:: እሱንም ፍራንክ እንደልብ ያለው ነው የሚሸምተው:: ችግሮህ ወርቅም፣ ጨርቅም ግዛኝ ብትል ማንም አይሸምት:: ዕቃ ንብረት ሁሉ ጥንቡን ጥሏል:: በጊዜው እፍኝ ጥሬ ይበ ልጣል:: እንደ እኔ አይነቱ ድሃ ገንዘብ ከዬት ያመጣል? ዓይኔ እያየ ልጄ አይሞትም ብዬ፤ አባኮራን ሰፈር ቡላ የሚባል የአገራችን ሰው ወኄሻ አለ:: መድኃኒት አዋቂ ነው:: የልጆች ግግ ይነቅላል፣ የተቀጨ ካለ ያሻል፣ ውልቃትም ካለ ያስገባል:: እጁ መድኃኒት ነው:: አንድ እግሩ ሰላላ ነው:: ሰው ኖሮት አምስትም፣ አስርም ብር ቢከፍል ይቀበላል:: መልስ የለም:: እንደ እኔ አይነት ድሃ ከመጣበትም በነፃ ያክማል:: 'ልጄን አድንልኝ' ልለው ይገፍህ ስሄድ 'አንቺ ባሎቴ' ሲሉኝ ሰማሁ:: ዘወር ብል እትዬ ዘነበች መኮንን ናቸው:: እናቴ የአገር እናት ቤታቸው ሁሌም ሙሉ ነው:: ነፍሳቸውን አምላክ ይማረው አሁን አርፈዋል:: አቤት አልኳቸው::

'ወዴት እየሄድሽ ነው?'

"ልጄን አሞብኝ ቡላ ጋ መድኃኒት ፍለጋ እየሄድኩ ነው::"

'ነይ እኔ'ጋ መድኃኒት አለ እሰጥሻለሁ ግቢ::'

"ጨንቆኛል:: እትዬ መላ አያጡም ብዬ እሺ አል ኳቸው::'

'አንድ እንጀራ በሰሃን አመጡ:: ያኔ እንጀራ ብርቅ ነው:: እንኳን ሊበሉት ሊያዩት ይናፍቃል:: አይ ማጣት! የት አባቱ! የተቻለውና ከርስቱ የሚያስጭን ካልሆነ፣ ማንኛውም ድሃ ቤት እንጀራ አይደለም፣ ጭብጥ ጥሬ አይገኝም:: በርበሬ ድልህ ዛቅ አድርገው ሰጡኝ:: አንተን ከእዝሌ አውርጂ ታቅፌሃለሁ:: ጠረጴዛ ላይ አኖሩልኝና::

'ብይ' አሉኝ::

"እርቦኛል! አይ ሞት! ጨካኝ ነው:: አሁን እትዬ ይሙቱ?" ትንሽ ስትቆጭ ቆይታ ትረካዋን ቀጠለች::

"እየተንሰፈሰፍኩ በላሁ:: አበላሌ እህል ዓይቼ የማላውቅ ይመስላል:: ጦቼም በክፉ ጊዜ ማን ማንን ይታዘባል? ውሃ ሰጡኝ፣ ግጥም አድርጌ ጠጣሁ:: ቡና አፈሉ:: አምሮኛል:: የቡና ሱስም አለብኝ:: ስለ ክፋው ጊዜ እያነሳን ደጉን ጊዜ እንዲ ያመጣው እየተጨዋወትን ጠጣንና ተነሳሁ:: ቡላ'ጋ ለመሄድ:: መድኃኒቱን? አልኳቸው አንተን መልሼ እያዘልኩ!"

'መድኃኒቱን?! መድኃኒቱንማ አንቺ ውጠሻል:: ከእህል በላይ ምን መድኃኒት አለ? ይልቅ ቁጭ በይና አጥቢው:: አሁን ይድንልሻል' አሉኝ እየሳቁ:: ችግሬ ገብቶዋቸዋል:: ቀይ ቆንጆ ናቸው:: ታውቃቸዋለህ? ...እንዳሉኝ ከእዝሌ አውርጄህ ጡቴን አውጥቼ አጎረስኩህ:: ተስገብግበህ ጠባህ:: ለካ ረሃቡ ጡቴ ወተት ማፍለቅ እንዳይችል ከልክሎታል:: ጡቴን ጠባህ ጠባህና ዓይንህን

ገለጥኩ:: ተመስገን አልኩኝ:: እንዲህ አይነት የክፉ ቀን እናት ናቸው እትዬ ዘነበች:: እውነትም ተአህል በላይ ምን አይነት መድኃኒት አለ?"

ነፍስ ካወኩ በኋላ በጣም እሰቃይበት የነበረው ሕመም ችፌ ነበር:: አንዳንዴ የአንድ እግሬን መዳፍ ሲወረው፤ በሌላ ጊዜ ሁለቱንም እግሬን ያመኝ ነበር:: ቁስሉ በእግሬ ላይ ችፍፍ ብሎ ከመነፋረቁም በላይ በጣም ይበላኝና ያሳክከኝ ነበር::

መንደርተኛው ባትሪ ድንጋይ ተቀጥቅጦ ከውስጡ የሚወጣውን ካርቦን እግሬ ላይ እንድትደመድምልኝ እማዬን መከሯት:: የጨነቃት እማዬ መፍትሔ ያገኘችኝ መስሏት ምክራቸውን ተግባራዊ አደረገች:: በተደመደመልኝ ጥቂት ደቂቃ ውስጥ የሚያሳብድ ሕመም ይሰማኛል:: ማልቀስ ስጀምር "ዝም በል፤ እየመዘመዘልህ ነው" ብለው ከጎረቤቶቻችን አንዷ ያፅናኑኛል:: እማዬ ቶሎ ውሃ ታፈላና በሙቅ ውሃና በሳሙና ታጥብልኛለች:: 'እከከን የስጠ አምላክ ማከኪያን አይነፍግም' እንዲሉ፣ ሳከው ነፍሴ ጥቂት እፎይታ ታገኛለች:: እፎከት እፎከትና አካሌ ይዝላል:: አልጋዬ ላይ ተኝቼ ውጪ ውጪውን ሳይ እማዬ ተከዝ ብላ አጠገቤ እንደተቀመጠች አባ ዘለቀ "እንደምንዋላችሁ" እያሉ ገቡ::

አባንም የሰፈር ልጆች ሁሉ እንወዳቸዋለን:: "ልጆችና አረቄ እወዳለሁ:: ሁለቱም ያሞቁኛል" ይሉናል::

ስለ እመቤታችን ድንግል ማርያም፣ ስለ ልጅዋ ኢየሱስ፣ ስለ ቅዱሳኑ፣ መላእክቱና ሰማዕታቱ የተረትን ያህል በሚጥም ቋንቋ ያጫውቱናል:: አንዳንዴ በጨዋታው መካከል ወራቱ ያፈራውን እሸት ይገዙልናል:: ሽምብራም ሆነ ባቄላ እሸት ሲደርስ አሁንም የማስታውሰው የኔታን ነው:: ትልቅ ሰርያን ኮታቸው ኪስ ውስጥ "ኃይለ ራጉዔል አንዱን እጅህን ስደድ" አሉኝ እጄ ደርሶ ኮከ ጨበጠ:: እኔን የሚጠሩኝ በክርስትና ስሜ ነው::

"ዛሬር ይመስገን!" አለች እማዬ፣ ተነስታ መስቀላቸውን ለመሳለም እየተዘጋጀች::

"እመት ባለቴ፣ ኃይለ ራጉኤል እንዴት ነው?" መስቀል አሳልመዋት "ደህና ናችሁ?" እያሉ ወደ ቤት ዘለቁ::

"እኔ እንጃለት" መለሰች እማዬ:: የሚቀመጡበትን አግዳሚ እያመላከተች::

"አይዝዎት፣ ሞትም ሕይወትም በእሱ እጅ ነው:: አባ ገብረማርያም የሚባሉ የበቁ መነኩሴ እዚሀ አራዳ ጊዮርጊስ ደብር ውስጥ ይኖሩ ነበር" ብለው ጨዋታ ጀመሩ:: ከፊት ለፊቴ ባለው አግዳሚ ወንበር ላይ ተቀምጠዋል:: እንደተለመደው ቤቱን ጠበል ረጭተው ስለሚሄዱ እማዬ በትልቅ ጣሳ ውሃ ቀድታ አመጣ

ችላቸውና "እሺ" አለች:: ጨዋታቸው የተረት ያክል ለልጅ በሚጥም መልኩ ስለሚተርኩት ስሰማቸው ደስ ይለኛል::

"አንድ ቀን ጌታችን በሕልማቸው መጣና 'ገብረ ማርያም!' አላቸው::

"አቤት አሉ" አባ ጌታችን፤ መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ መሆኑን አውቀዋል::

"በል ተነስና ድፍን ኢትዮጵያን እየዞርክ ባርክ:: ከሰሜን እስከ ደቡብ፤ ከምዕራብ እስከ ምሥራቅ እየባረካት እንድትጓዝ መርጬሃለሁ::"

"እንደ ፍቃድህ ይሁን" አሉ አባ:: "ወጣትነታቸው ተመለሰ! አንድ ዘንግ ሲደክማቸው እንዲመረኮዙት፣ አንዲት ቢበሏት ቢበሏት የማታልቅ ጭብጦና አንድ ቅል ውሃ ጅው አርገው ቢጠጡት መልሶ የሚሞላ ሰጣቸው:: ለሱ ምን ይሳነዋል? ቅሌን ጨርቄን ሳይሉ ጉዞ ጀመሩ:: ልክ መሃል አራዳ ሲደርሱ አምባ ጓሮ ተነስቷል:: የአራዳ ልጆች እየተፋጁ ነበር:: አንዱ ለሌላው ሰብቆ የወረወራት ጦር በአየር ላይ እየተወነጨፈች ስትመጣ አባ አስተዋሉና 'ጌታ ሆይ ተልዕኮዬን እስክምጨርስ ይህንን መዓት ከእኔ ላይ ገለል አድርግልኝ" አሉት::

"ጦርዋ በአየር ላይ ቀጥ እንድትል አደረጋት::"

"ማን?" እማዬ የቡና ሲኒ እያቀራረበች ነው:: እንደ ፊልም ትዕይንት ወለል አድርጎ የሚያሳይ ትረካቸው ሕመሜን አስረሳኝ:: አካላቴ ሙሉ በሙሉ ጆሮ ሆነ::

"ባለቤቱ ነዋ! አይመረመሬ!"

"እዝጊዎ ለእሱ ምን ይሳነዋል!" አለች እማዬ ስረቅ አድርጋ ስታየኝ መዝለፍለፌ ቀርቶ ነቃ ብያለሁ::

"አባ አልፈው ሄዱ ያለውን ትውልድ፤ መጪውንም ትውልድ ባረኩት:: ያለፈው ምህረት እንዲያገኝ እየተማፀኑ ድፍን ኢትዮጵያን የተፈጥሮ ፀጋዋን እንዲባርክ፣ ትውልዱም በአግባቡ እንዲጠቀምበትና ብርሃናማውን መንገድ እንዲጓዘው አባ ለመኑለት:: ልመናቸውም ተሰማ::

"ዞረው አዲስ አበባ ተመልሰው ልክ አራዳ ጊዮርጊስ ደብር እንደደረሱ 'ተመስገን! ላንተ ምን ይሳንሃል? ከዚህ በኋላስ ውሰደኝ!' እንዳሉ፤ ያቺ ጉዞአቸውን ሲጀምሩ ከአራዳ ልጆች የተወረወረች ጦር ከቆመችበት ተነስታ በደረታቸው ተቀበቀበች!::"

"ሞቱ?" አልኩ ሳላስበው::

"አዎን አረፉ:: እሳቸው የበቁ ስለሆኑ የተወረወረባቸውን ጦር አዩት:: እኛ ግን ባናየውም ከእናታችን ማኅፀን ተከፍለን ከወጣንበት ቀን ጀምሮ የተወረወረብን ጦር እየተከተለን ነው:: ስለሆነም፣ ልጆችን በአግባቡ ማሳደግ፣ ሲታመሙ ማስታመም እንጂ፤ አብሬው ፍግም ካላልኩ ማለቱ ተገቢም አይደለም:: ጭንቀትዎን የተረዱት አቶ ዜራሞ ልከውኝ ነው የመጣሁት!" አሉና ጨዋታቸውን ደመደሙ::

"እሁነቶትን ነው፡፡ አንዱን በትንታ፣ አንዱን በጥይት፣ ሌላውን በስቅላት የሚቀጣው ራሱ ነው፡፡ እኔስ ምን ሳርግ የፈጠረውን በወቅ እስኪወስድ? የወላድ አንጀት አይደል? አልችል ቢለኝ ነው" አለቻቸው፡፡

አባ ሥርዓተ ፀሎታቸውን አድርሰው ቤቱን ፀበል ረጭተው ለእኔ ብርቱኳን ሰጥተውኝ ሄዱ፡፡ አባቴ በዚህ ጊዜ መጥቶ ነበር፡፡ መንደርተኛው ተሰባስቦ የባጥ የቆጡን እያወራ ቡናው ተጠጣ፡፡ በችፌ ሕመሜም ለምን ያህል ጊዜ እንደተሰቃየሁ አሁን ትውስ ባይለኝም ምንም አይነት ሕክምና ሳይደረግልኝ ዳን፡፡

ብዙም ሳልቆይ 'ክትፎ ሜዳ' ኳስ ስጫወት ወድቄ በግራ እጄ ላይ ውልቃት ደረሰብኝ፡፡ የዚያን ዕለት ማለዳ እማዬ አንድ ቦታ ስትልከኝ እንቢ ብያት ተበሳጭታ ረግማኝ ነበር፡፡ ምላስዋ ጥቁር ስለሆነ ብዙም ሳይቆይ ደረሰብኝ፡፡ ሌላው የስቃይ ምዕራፍ ተከሰተ፡፡ እጄን አንከርፍፌ ወደ ቤት ስገባ እናቴ አይታኝ "ውይ በሞትኩት! ምን ሆንህ ነው?"

"አንቺ ረግመሽኝ!" አልኩ በልቅሶ ዜማ፡፡

"እሰይ! እንኳን! ማን አባክ የማዝህን እንቢ በል አለህ?!" አለችኝ፡፡ በአስተያየትዋ ላይ ግን ይህ እርካታ አይታይም፡፡

አባቴ ፎኽ "ለመሆኑ ምን ስታደርግ ይሆን? ስብራት ይሆን ወይስ ውልቃት?!" ብሎ በጥያቄ ያጣድፈኝ ጀመር፡፡

"ስጫወት ነው!" አልኩት በስቃይ፡፡

ኀይቶም አሻር ውልቃቱ እንዴት እንደደረሰ ለአባቴ አስረዳው፡፡ ሲናገር ጥፋተኝነት ይታይበታል፡፡ እኔ ግን ተጋጭተን ስወድቅ ግራ እጄ እንደተሰበረ አውቃለሁ፡፡

ከገጠር የመጣው ባላገሩ ዘመዳችን አቶ ቡሳ ወጌሻነት እንደሚሞክር ተናግሮ፣ ጠዋት፣ ጠዋት ቅቤ እየቀረበለት ያስቃየኝ ጀመር፡፡ ማንም ጩኸቴን ሊሰማኝ ዝግጁ አልነበረም፡፡ ከአሁን አሁን ይድናል እያሉ ዝም እንድል እያበረታቱኝ ማሸቱን ቀጠለ፡፡ ከዕለት ወደ ዕለት ስቃዬ እየበዛ እብጠቱም ከፍ እያለ ሄደ፡፡ ይህ ባላገር ዘመዳችን ወደ አገሩ የሚሄድበትን ቀን ናፈቅሁ፡፡ እንደ ምኞቴ ሳይሆን ሕይወት ያዘጋጀችልኝን ሲአል ሲያሳየኝ ሰነበተ፡፡

አልጋዬ አጠገብ እማዬ ምግብ አዘጋጅታ አብረን አንድ ንበላ አቀረበችልን፡፡ በዚህ ወቅት ወላጆቼ ሥጋ የምንበላ ከሆን ለስላሳውን፤ ዳቦ ከሆነ የቡጡን ከፊቴ እያስቀመጡልኝ የማዕድን ሥርዓት ያስተምሩኛል፡፡ ከአባቴ፣ ወይም ከእናቴ ፊት ከቆረስኩ እጄን "ቷ!" ያደርጉኝና "ከፊትህ ብላ!" ይሉኛል፡፡ ይህንን ደንብ ካወኩት ቆይቷል፡፡ ይህ ባላገር ወጌሻዬ ከፊቴ ሲቆርስ በደህነኛው እጄ "ቷ" አደረኩትና "ከፊትህ ብላ" አልኩት፡፡ አባቴም እናቴም አፍረው ተሸማቀቁ፡፡ እኔም ቂሜን ተወጣሁ፡፡

ለምን ያህል ጊዜያት ግራ እጄን አንከርፍፌ እንደቆየሁ አሁን አላስታውስም፡፡ በተባረከ አንድ ዕለት እዚያው ክትፎ ሜዳ ግራ እጄን አንከርፍፌ ከጓደኞቼ ጋ ብዬ እጫወታለሁ፡፡ አንድ ሽማግሌ ሰውዬ በሜዳው አቋርጠው ሲያልፉ አዩኝና "ና! ማሙሽ!"

ጨዋታውን ትቼ ተጠጋኋቸው፡፡ በርከክ ብለው ሹራቤን ገልጠው አስተዋሉኝ፡፡ ሌላ ሰው እንዳይነካኝ እከላከል የነበርኩት ልጅ ለእኚህ አዛውንት ዝም ብዬ ታዘዝኳቸው፡፡ ጥቂት ከም'ራቃቸው በስሱ እንትፍ እንትፍ አሉብኝና "የማን ልጅ ነህ?"

"የዜራሞ ኢንቻ፡፡"

"የሽማኔው!?"

"አዎን!"

"ጠዋት እናትህ ይዛህ እኔ ቤት ና፣ እዚያ ማዶ አጥር ግቢው ይታይሃል፡፡ ፈረንጁ ወፍጮ ቤት ፊት ለፊት?"

"አዎን!"

"ያ ግቢ የኔ ቤት ነው፡፡ አይዞህ አድንሃለሁ፡፡ በጠዋት ነው የምትመጡት እሺ?" አሉኝ፡፡

ለምን እንደሆነ ባላውቅም ልቤ ሙቶ በሙቶ አምኗቸዋል፡፡ ጠዋት ከእናቴ ጋር ሄድን፡፡ በጥቂት ደቂቃ ውስጥ በእጄ ላይ ተአምር ሠሩ፡፡ ውልቃቱ ገባ፡፡ በረጅሙ ተነፈስኩ፡፡ ካለፉት ሳምንታት ስቃዬ አዛውንቱ ለዘለአለሙ ገላገሉኝ፡፡

"ስንት ነው የምከፍለው?" ጠየቀች እናቴ!

"ሁለት ሽልንግ፡፡"

"ምነው አንድ ሽልንግ አይደለም እንዴ?"

"ከፊይ" አልኳት፡፡

ከፈለች፡፡

አዛውንቱም እየሳቁ "ይኸውሎታ! ጉዳተኛው ጥቅሙን አውቆ ዳኘን!" ብለው ሁለት ሽልንጋቸውን ተቀበሉ፡፡

ባልና ሚስት

"...እሽሩሩ ይሻልሻል ይሻልሻል፣
አበበ ቢቀላ ያገባሻል፣
ጥላሁን ገሠሠ ይደርሻል
- ልጆች ሆነን ከዘፈንነው

እናቴ ላይ -አንድ ትልቅ ጠባሳ አለ፡፡ እማማ ማሚቴናቸው ድሮ የፈነከቱኝ፡፡ አሁን ድንገት ይህንን ጠባሳ ስንካው በትዝታ ፈረስ ወደኋላ ሽምጥ ጋለብኩ፡፡

ከጓደኞቼ ጋር ዕቃ ዕቃ እንጫወት ነበር፡፡ ይህ ጨዋታ ሴቶችንም ይጨምራል፡፡ እኔን ባል፣ መቅደስን ሙሽራ አደረጉ፡፡ የእናቷ የእማማ ማሚቴ ሻሽ እናቷ ላይ እንደ ቬሎ በክር ሽብ ተደርጎ ቁልቁል ተለቆ አጊጣለች፡፡ አበባም ታቅፋለች፡፡ በእኒ ቁምጣ ላይ ምንም አይነት ለውጥ አልተደረገበትም፡፡ በግራ ትከሻዬ ላይ ያለው ውልቅ ውልቅ እያለ ያስቸግረኝ የነበረው ማንገቻ ከቀኙ ማንገቻዬ ጋር በልጥ ወደ ኋላ ታሰረ፡፡

እኔና መቅደስ ጎን ለጎን ተቀምጠን እጆቻችን ተቆላልፈዋል፡፡ ሚዜዎቻችን በግራም በቀኝም ከአጠገባችን ተቀምጠዋል፡፡ አበረ ሻቃ የቆርቆሮ ከበሮውን እየደለቀ "ሙሽርዬ ሙሽር አበባ፣ ይዞህ በጊዜ ግባ!" እያለ ያዜማል፡፡ የከበሮ አመታቱም ሰምሮለታል፡፡

"ኃይለሥላሴ ይሙት! የማታጨበጭቡ ከሆነ ከዚህ እናፋርራችኋለን!" እያለ ሲሳይ ጉቢጥ ሕፃናቱን ያስጠነቅቃል፡፡ "ኃይሉ ዶሮ አታጨበጭብም?!"

ይጥና በዚያ ጆሮ በሚበጥጥ ድምፁ አዝማቹን ካላወርድኩ ብሎ ከዜማው ጋር ግብግብ ገጥሟል፡፡ የድምፁ አወራረድ ባይስምርለትም ፍንደቃው ከልክ በላይ ሆኖ "ሙሽርዬ..." እያለ ሲያላዝን፣ አብነት ባሪያው በአወራረዱ ተበሳጭቶ በካልቾ ሊጋና ዝም አሰኘው፡፡

ይጥና ሲንጫንጭ ባረያው ፈገግ ብሎ በእፍረት አፍንጫውን እያላበው "ምሳው እስኪዘጋጅ አሁን ሽርሽር ሄደው ይምጡ" አለና እየተሽኮረመመ ሃሳብ አቀረበ፡፡

ኃይሉ ዶሮ ከሽቦ የሠራትን የሙሽራ መኪና እያጠማዘዘ የኋሊት ሄደና ሙሽሮቹን ሊጭነን አዘጋጀ፡፡ ጡሩንባም የሞተር ድምፅም እያሰማ አጃቢዎች ገለል ብለው መንገድ እንዲለቁለት ያስጠነቅቃል፡፡ የተበጠሰ ማንገቻው እንዳይጠልፈው አስር ጊዜ እየመለሰ ወደ ኪሱ ይከታል፡፡

ውሮም ሌላ የሽቦ መኪና ይዞ በአጃቢነት ተሰልፏል፡፡ ቀጢሳው በከረሜላ ወረቀት የጠቀለለውን ጠጠር ለከበቡን ታዳሚዎች በተነላቸው፡፡ ጭብጨባው ጦፈ፣ ዘፈኑም ደመቀ፣ እልልታው ቀለጠ፡፡ በደንቡ መሠረት የኃይሉ ዶሮን ሹራብ ይዤ ከኋላ ተሳፈርኩ፡፡ ከጎኔ እጄን ከእጄ ያቆላለፈችው መቅደስ ተሳፍራለች፡፡

ሚዜዎቻችን በውሮ መኪና ተሳፈሩ፡፡ መስፍን ፑሉቶ እንደ የተሸነቆረ ጣሳ እንደ ካሜራ ዓይኑ ላይ እየደገነ "ገለል በሉ!" እያለ ሙሽሮቹን በተለያየ አቅጣጫ ፎቶ ያነሳናል፡፡

በአጠገባችን ለጉዳያቸው የሚያልፉና የሚያገድሙ ትላልቅ ሰዎች ጭልጥ አድርጎ ከወሰዳቸው ሃሳብ ባነው ለደቂቃም ቢሆን ወደ ገሃዱ ዓለም በመመለስ "ምን ተገኘ?" ብለው ይጠይቃሉ፡፡ አንድም ቀን ሲሰቁ ዓይቻቸው የማላውቀው አባባ ጥላሁን እንኳ ፈገግ ብለው "ያሳድጋችሁ! ለወግ ለማዕረግ ያብቃችሁ" ሲሉ ሰማኋቸው፡፡

እማዬ ወደ ገበያ ስትሄድ "እነማን ናቸው ሙሽሮቹ?" ብላ ጠየቀች፡፡ እኔ መሆኔን እንዳየች" ውይ የእኔው ቀንጋዬ ነው እንዴ ሙሽራው? ቱ! ቱ! ከዓይን ያውጣችሁ"ብላ መርቃን፣ "ታዲያ ወዴት ነው የምትሄዱት?!"

ሲሳይ ጎቢጥ "ሽርሽር!" አለና መለሰላት፡፡

"እንዳትርቁ"! ብላ ፈገግ ብላ አስተዋለችን፡፡

በኃይሉ ዶሮ ሾፌርነት ወደፊት ተጓዝን፡፡ እየተጨፈረ ጉዞው እስከ አበራ ወፍጮ ቤት ቀጠለና መኪናውን ተጠምዞ ወደነበርንበት ቦታ መለስን፡፡

ጨዋታው እንደቀጠለ ነው፡፡ ለምሳ የስንስል ቅጠል ቀርቦልን፤ በቆርኪ መጠጥ ታደለን፡፡ ደስ እያለን ተበላና ተጠጣ፡፡ እንደገና ዘፈን ተጀመረ፡፡ ሚዜዎቻችን ተነስተው እስክስታውን አስነኩት፡፡

በዚህ መካከል የመቅደስ ታላቅ እህት ልጃገረዷ መዓዛ መጣችና "በቃ ደከሚቸዋል፡፡ አሁን ትንሽ መተኛት አለባቸው" አለች፡፡

ሙሽሮቹ እየተጨፈረልን ከበረንዳው ላይ ተነስተን እነ መቅደስ ቤት ገባን፡፡ መዓዛ አመቻችታልን ታጣፊ አልጋዋ ላይ ጋደም አልን፡፡ ይህን ጊዜ የመቅደስ እናት የእማማ ማሚቴ ድምፅ ከውጪ ተሰማ፡፡ መአዛ እየሳቀች ከቤቱ ውስጥ ወጣች፡፡ እማማ ማሚቴ መቅደስ ከንዴን ተንተርሳ ጋደም እንዳለች እዩን፡፡ ኩው ብለው ቀሩ፡፡ ዘንቢላቸውን በቁማቸው ለቀቁት፡፡ እሳት ለብሰው እሳት ጎርሰው"አንተ ቆሮቆንዳ ቀንጋ! ለመሆኑ ምን አስበህ ነው ልጄን አቅፈህ የተጋደምከው? አንት ምናምንቴ!" ብለው ቁንጮዬን ጨምድደው ሽቅብ ሳቡኝ፡፡ እንደ ድመት እየጮህኩ ተንጠለጠልኩ፡፡ "መልሰልኝ እንጂ! ገና እንብርትህ ሳይደርቅ!? ምን ልታረጋት ነበር?!" ብለው መዳብ ቀለበት

ባጠለቀ ጣታቸው በኩርኩም ቆጉኝ:: ፍንቸር አልኩና በሳሎኑ ወለል ላይ ተዘረርኩ:: ኩርኩሙ ከአናቴ እስከ እግር ጥፍሬ ድረስ ዘልቆ ተሰማኝ:: በጩኸቴ ሰማይ ምድሩን አናወጥኩት:: መቅደስ ግር ብሏት በተሸበረ ስሜት ተጋድማ ታያቸዋለች::

"ተነሽ! አንቺ ምናምንቴ! የምናምንቴ ልጅ! ለቁንቋኑ ትደርሽበታለሽ:: የዘር አይለቅ..." አሉና በጥፊ ሲመቷት ፍንቸር ብላ መሬት ወደቀች::

ከደስታ ወደ ሃዘንና ወደ እንዲህ አይነቱ ሽብር ለመሸጋገር ከደቂቃዎች በላይ አልፈጀም:: በቁጣ የሚንጨረጨሩት እማማ ማሚቴ ከአናቴ ደሚ ፊን ብሎ ሲወጣ አይተው ጩኸታቸውን አቀለጡት::

ጎረቤት እየተሯሯጠ ደረሰ "ምነው? ምን ተፈጠረ?"

"ልጄን ገደልኩት!" አሉና አፈፍ አርገው አንስተው እቅፍ አድርገውኝ ቆሙ:: ተነባብረው በሩን ያጨናንቁ ጭንቅላቶች፣ ከብዙ ዓይኖች ጋር ብቅ ብለው ይታዩኛል::

ቀጢሳው ሮጦ ሄዶ ከጉልት ለምትመለሰው እማዬ መርዶ ንክቴን አረዳት:: ፊትለክ ብላ ግርግሩ መካከል ደረሰች:: ከእማማ ማሚቴ እጅ ላይ ቀልባኝ የመጀመሪያ እርዳታ ይሰጠኝ ጀመር::

የምጣድ ማስሻ ካለበት ተፈልጎ መጣ:: ጭንቅላቴ ተተኮሰ:: ደሙ ቆመ:: ወደ እኛ ቤት በሸክም ሄድኩ:: አረንቻታ ተገዛልኝ:: አልጋዬ ላይ ጋደም ካልኩ በኋላ እናቴ ሁኔታውን አጣራች:: ጥፋተኛ እኔ ሆኜ ተገኘሁ:: በድርጊቴ በጣም ደንግጣና አፍራ "አንተ! እንኳን ያቀመሱህ! ባሰኼ!"

እኔ ግን ጥፋቴ ምን እንደሆን አልገባኝም:: ከአኳኋናቸው እንደተረዳሁት የሚያስቅ፣ የሚያሳፍርና የሚያስደስት ነገር አለበት::

"ጉድ በሉ! ፋንጋይ መቅደስን አበላሽቷት ነበር" ይላል አንዱ::

"የዘንድሮ ልጆች አያደርጉም አይባልም!" ይመልሳል ሌላው በጣም እየተገረመ::

"የምር እኮ ነው:: ልክ መርፌና ክር እንደሆኑ ወይዘሮ ማሚቴ ጉድሽን እይ ያላቸው እናት ከች አሉ!"

"አበስኩ ገበርኩ!"

"በቁማቸው ዘንቢላቸውን ለቀው አጠገባቸው ባለ ዘነዘና አናቱን አሉት::"

"አይ ጨካኙበት:: አሁን እሱ ቢገናኛት ምን እንዳያመጣ ነው? ገና አንድ ፍሬ እኮ ነው:: ያው 'ልብ እንቅርት ይመኛል' አይደል? የሱም ወሸላ...!" ወፋፍራም ሳቅ አካባቢውን አናጋው::

የጨከነችብኝ ዓለምነሽ ነበረች:: "እትዬ ባሎ፡ ግደሉት! በቃ ይገደል!" እያለች ወተወተቻት:: ጆሮዋ ስለማይሰማ ስትናገር

ጮክ ብላ ነው:: እኔንም ጠቋሚ ጣቷን እየወዘወዘች "አይቀር ልህም ትገደላለህ!"

እማዬም "እሺ" ለማለት በምልክት ቋንቋ መለሰችላት::

ፊርቼ እማዬን ቀና ብዬ ሳያት፣ ሰብሰብ አድርጋ አቀፈችኝ::

ብዙዎቹ ጎረቤቶቻችን ግን ጥፋቴን ሰምተው "ወይ ጉድ! ፋንጋይ ይህንን አደረገ?!" ብለው ይገረማሉ እንጂ፣ ሲሳይ ኃቢጥ ወይም መኩዬ ቀጫጫው ፍራንክ ስርቀው ጋስቴ በልተው የተገረፉ ዕለት የሚቆጡትን ቁጣ በገጽታቸው ላይ አላየሁባቸውም::

አባቴ ለፍርድም ለቅጣትም ችኩል ነበር:: እናቴ ግን በፍትሕ አበያየን ረገድ ከአባቴ ትልቃለች:: ጉዳዮቹን አንድ በአንድ ካጣራች በኋላ ነው ወደ ብይን የምትሄደው:: በዚህም መሠረት አባቴ'ጋ የሚያስቀጣ ወንጀል እናቴ'ጋ ምሕረት ያስገኛል::

"ፋንጋይ!" አለችኝ ሰፈርተኛው ወደየቤቱ ከሄደ በኋላ:: "እንዳትደብቀኝ:: ማነው እንዲህ አይነት ባለጌ ነገር እንድታደርግ ያሳየህ?" ሁሌም እውነቱን ለማናገር ታላቅ ኃይል ያላቸው ዓይኖቿ የሠራ አካላቴን እየመረመሩት ነበር::

ከዕቃ ዕቃ ጨዋታችን ዝርዝር ልጀምር ስል አቋረጠችኝና "ተቃቀፉችሁ መተኛቴን ነው ያልኩት!" አለቺኝ በኃይለ ቃል::

"መዓዛ ነች:: መጀመሪያ መቅደስን ታጣፊ አልጋቸው ላይ አስተኛቻት:: ከዚያም እኔን ታቅፉ ከአጠገቧ አስተኛችኝ:: ከዚያ ሳማት!" አለቺኝ:: ጉንጭዋ ላይ ሳምኳት:: "አፏ ላይ ሳማት" አለቺኝ::

"እጣኑ ቁርቆስ የሥራዋን ይስጣት!" ይህች ምናምንቴ" አለች እማዬ ለራሷ ያህል::

እኔ ቀጠልኩ "ከዚያ ወሸላዬን ሳብ ሳብ አደረገችው ቁም ጣዬን አውልቃ" ስል እማዬ ሳቋን ለቀቀችው:: ሳቅዋ ድሮ የማውቀው አይነት የደስታ መግለጫ ሳይሆን የምሬት ነበር:: "ቱ! ቱ! አበስኩ ገበርኩ! እስኪ ራሷ ቂን! ቂን እያለች ጎረምሳ ማንጋጋቱ አንሷት ሕፃናቱን ብልግና ታስተምራቸው?" አለች ወደ ጣራው እንዳንጋጠጠች:: ማስረዳቴን ቀጠልኩ "ከዚያም ወሸላዬ..." ጠቋሚ ጣቴን ቀጥ አድርጌ አሳየኋት::

እሷም "በቃህ!" ብላ ገስጣኝ ማብሰልሰል ጀመረች:: እማዬ ምርመራዋን እንዳጠናቀቀች ስለገባኝ ዝም አልኩኝ::

አባቴ የሸማ ገበያ ፍለጋ ከሄደበት አልተመለሰም:: እሱ ከመጣ የተፈነከትኩበት ጉዳይ እንደገና መጣራት ይጀምራል:: የአባቴን ባሕርይ ጠንቅቃ የምታውቀው እናቴ ቀድማው ራቴን አብልታ አስተኛችኝ::

የድሮ ሰዎች በጣም ይከባበሩ እንደነበር አስታውሳለሁ:: በልጅ ጉዳይ መቀያየም ቢፈጠርም በልጁ ፊት አይነጋገሩም:: አጥፊውን፣ ወይም ተበዳዩን ልጅ ገለል አድርገው እውነተኛው

ጉዳይ ላይ ይወያያሉ:: በሸምጋይ አማካኝነት የችግሩን ምንጭ ይመረምራሉ:: ይቅር ለእግዜር ተባብለው፣ እንደ ጥንቱ ተዋደ ውና ተፋቅረው መኖር ይጀምራሉ:: እኔንም የዚያኔ "ደግ አደረጉ! ቢመቱህም እናትህ ናቸው!" እማዬ ትበለኝ እንጂ፣ ችግሩን በበነጋው እንደሚመረምሩት ገምቻለሁ::

ያ ጣፋጭና መራራ ትዝታዬ ግማሽ ምዕተ ዓመት ሊሞ ላው ጥቂት ዓመት ነው የቀረው:: ይሁን እንጂ የባልና ሚስት ጨዋታ ትናንት የተከናወነ ያህል አሁንም ጎልቶ እንዲታየኝ የእማማ ማሚቴ የመዳብ ቀለበት ማኅተሙን እናቴ ላይ አኑሯል::

ከሀሁ እስከ ወንጌል

"ልጅነቴ እንደ ማነት ተውኔት (ሜሎድራማ) ነበር፡፡
እየተሰደቡ 'እየተገረፉ' መማር መቼም ለእኔ ሜሎ ድራማ ነው"
ዤራር ደፓርድየፖ (ፈረንሣዊ የሲኒማ ተዋናይ)

እነሆ ትምህርት ቤት ገብቼ እንደገና የመማሬ ጉዳይ የግድ ሆነ:: ግዴታውን የፈጠረውም እኔ በተከታታይ ሰሞን የሠ ራኋቸው መጥፎ ተግባሮችና ያጋጠሙኝ አደጋዎች ነበሩ:: አንደ ኛው በመዓዛ ገፋፊነት ከመቅደስ ጋር 'ባለጌ ሥራ' ለመሥራት መስማማቴ ሲሆን፤ ሌላው ከኃይሉ ዶሮ ጋር ተጣልተን ፊታችንን በኃይል ተሞነጫጨርን:: እንዲሁም የተሰጣ እህል ሳጠብቅ 'እሽሽ አትበሉኝ የሹም ዶሮ ነኝ' ያለው የአናጢው የአባባ መሹ ዶሮ ክንፈሬን በመንከሴ የደረሰብኝ የመቁሰል አደጋና ሌሎች ችግሮች ተደራርበው ቄስ ትምህርት ቤት የመግባቴን ጉዳይ አፋጠነው::

ወላጆቼ በትንሽ በትልቁ ጉዳይ መደናገጡ ተደራርቦባ ቸዋል:: በየቀኑ ከሚከሰት ነፍስን ከሥጋ የሚለይ ችግር ለመ ገላገል እኔን ቄስ ትምህርት ቤት ማስገባት መፍትሔ እንደሆነ ወላጆቼ ከጎረቤቶቻችን ጋር መክረዋል:: እኔም ጥፋቴን ስለተቀ በልኩ ቄስ ትምህርት ቤት መግባቴ ጥሩ እንደሚሆን ገመትኩ:: ዝግጅቴ እንደቀድሞው በፍጥነት ተከናወነ:: በቅዱስ ቂርቆስ ቤተክርስቲያን ውስጥ በሚገኘው ቄስ ትምህርት ቤት ሊያስመዘግበኝ ይዞኝ የሄደው አሁንም አባቴ ነበር::

ይህንን የሕይወቴን ምዕራፍ ለመቃኘት በቅርቡ ወደ ለማዕቱ ቅዱስ ቂርቆስ ቤተክርስቲያን ዘልቄ ነበር:: ቤተ

ክርስቲያኑ በአሁኑ ግዜ ታድሷል:: ምዕመናን ፀሎት የሚያደር ሱበት ቦታ በጥሩ ሁኔታ ተገንብቷል:: ቤተመቅደሱ ከሙታን አምባ በግንብ አጥር ተለይቷል:: ድሮ ችግኝ የነበሩት ተክሎች ዛሬ ዕድሜ የጠገቡ ዛፎች ሆነዋል::

በልጅነቴ አንድ ተማሪ ፊደል እየቆጠረ የቀብር ሥነ ሥርዓት ሲፈጸም ያስተውላል:: ጉልት የሚገበያዩ ሰዎች በቅርብ ርቀት ይታያሉ፣ ጫጫታቸውም ይሰማል:: አቃቢቶች ከመቃብር ቤታቸው ወጥተው ፍርፋሪያቸውን ካቡ ላይ ሲያሰጡ ይሰተ ዋላሉ::

ፊደል የምንቆጥረው በደወል ቤቱ ውስጥ ሲሆን፤ ፀሐይ ሙሉ ለሙሉ ወጥታ መለብለብ ስትጀምር በርጩማችንን ይዘን ጥላ ወዳጠላበት አቅጣጫ እንድንዞር የኔታ ያዙናል:: ለየኔታችን ፀሐይ ሰዓታቸውም ጭምር ነበረች:: ለዕረፍት የሚለቁንም ሆነ፣ ለምሳ ወደየቤታችን የምንሄደው በፀሐይ ጥላ አለካካቸው ነበር:: በሃሳብ ሲመስጡ ወይም ሲቆዝሙ አለቃችን ያስታውሳቸዋል::

የፊደል ዘር ለመለየት በምንጣጣርበት ወቅት ትኩረታ ችንን የሚሰቡ በርካታ ጉዳዮች ይከሰታሉ:: ለቀብር ወደ ቤተ ክርስቲያኑ የሚገቡ ለቀስተኞች ሲጫጩሁ ትምህርታችንን አቁመን አለቃቀሳቸውን እናስተውል ነበር:: ወይም አንዷት ለዕ ለት ውሎዋ የምትሯሯጥ አይጥ ከካቡ ስር ትወጣና አፍጣ ታየ ናለች:: አንዱ ሕፃን እንዳየት "አይጥ!" ብሎ ይጮኻል:: ወደ አፈጠጠበት አቅጣጫ እናያለን:: ቀልባችን ሁሉ ዓይጧ ላይ አርፎ ፀጥ እንላለን:: በማንጎላጀት ላይ የነበሩት የኔታም ጫጫ ታው ጋብ ሲል ይነቃሉ:: "ተማሩ!" ብለው አለንጋቸውን ሲሰነ ዝሩ ጫፉ ያረፈበት ልጅ የተመታ አካሉን እያሻሸ ማልቀስ ሲጀምር እንደገና መንጫጫታችንን እንቀጥላለን::

ብዙም ሳልሰነባብት ሀሁን አጠናቅቄ ሀ- ግእዝ ሁ -ካኢብ መማር ጀመርኩ:: ይሁን እንጂ በዘመኑ ትምህርቱን የምንማርበት ስልት በልጅ አቅም የሚሸከሙት ባለመሆኑ ታከተኝ:: ልጅን አባብሎና አግባብቶ በጨዋታ መልክ የሚገበይ ትምህርት ባለመሆኑ ጠላሁት:: ልክ ወላጆቻችን በዚያው በልጅነት ጊዜ ጭናቸው ላይ አስቀምጠውን አፍንጫችንን ስንነው አብሽ፣ ወይም ወተት አልያም መድኃኒት እንደሚግቱን ሁሉ፣ ሁሉም ነገር የሚካሄደው በግድ በመጋት ነበር:: በዚህ ወቅት ምንም የልጅን ፍላጎት በመከተል የሚካሄድ ነገር አልነበረም:: በዚህ ምክንያት ከአባቴ ጋር ነጋ ጠባ መጨቃጨቅ ጀመርን:: እናቴ መማሩ እንደሚጠቅመኝ ለማሳመን ትውተውተኛለች:: ዕድሜ ልኬን እንዲያሸንፈኝ የተፈጠረው አባቴ ግን በኃይል ያስገድደኛል:: ይሁን እንጂ የእናቴ ፍቅርም ሆነ የአባቴ ኃይል ትምህርቴን እንድወድ አላደረጉኝም:: 'ፈረስን ወደ ወንዝ መውሰድ ይቻላል፤ ውሃ እንዲ ጠጣ ማድረግ ግን አይቻልም' እንዲሉ፤ የተለያዩ ሰበብ አስባቦችን እየፈጠርኩ ከትምህርት ቤት እቀራለሁ:: ቅዳሜና

እሁድ ጤናማ የነበርኩት ልጅ፣ ሰኞ ሲያገኙኝ፣ ስሱ ወላጆቼን አስደስት የነበርኩት ሕፃን፣ ሰኞ እታመማለሁ:: ከትምህርት ቤት ስቀር አፍታም ሳልቆይ እድናለሁ:: በዚህ ወላጆቼ አዝነው "አይነጥላ ይኖርበት ይሆን?" ተባብለው መወያየታቸውን አስታውሳለሁ::

ሰኞ ማለዳ ከእንቅልፌ ብነቃም፣ ትምህርት ቤት ላለመሄድ ፀጥ እልና አደፍጣለሁ:: ይህንን ባሕርዬን አሳምራ የምታውቀው እማዬ "ቱንጋይ ተነስ ለድስት ሰዓት ሆኖዋል!" ትለኛለች:: ከንብ ንቤን ሳልገልጥ በተቃውሞ አጉተመትማለሁ:: በዚህ ጊዜ "ዜራሞ!" ብላ ትጣራለች::

እንደኳስ ነጥሬ ከአልጋዬ ላይ እወርድና ቁምጣዬን መታጠቅ እጀምራለሁ:: አባቴ የተጠራበትን ጉዳይ ቀድሞውኑም ስለሚያውቀው "ወይ!" ሳይል ከሽማኔ ጉድጓዱ ሲወጣና ፊቴ ሲደርስ አንድ ይሆናል:: እንፋጠጣለን:: ፊቴን ተጣጥቤ፣ የጠዋት ፀሐይ ሳልሞቅ ቁርሴን እንደ ነገሩ ቀማምሼ ጉዞ እጀምራለሁ:: አባቴ አርጩሜ ይዞ ይከተለኛል::

ፈደሌን፣ በርጩማዬንና ውሃና አሹቅ የተሞላበት ጠርሙሴን ይዤ መጓዝ ስጀምር ማጉተምተምና ቀስ እያልኩ ማልቀስ እጀምራለሁ:: አባቴም አርጩሜውን አንድ ሁለቴ ያሳርፍብኛል:: ያን ጊዜ ጬኸቴን አቀልጠዋለሁ::

አባቴም በተራው ማነብነቡን ይጀምራል:: እኔ ግን ምን እንደሚል አይገባኝም:: "ሒድና ተማር:: አሁን ምን የሚያስለቅስ ችግር አለብህ?! እንደእኔ ገጠር ብትወለድ ኖሮ ከጎንህ ታገኛት ነበር:: አይ አለማወቅ! ጋሼ፣ ወደድክም ጠላህም፣ እኔ በሕይወት እስካለሁ በግድህ ትማራታለህ!"

ጮክ ብዬ አለቅሳለሁ::

አንጀቱ አያረረ አሁንም አንድ ሁለቴ ያሳርፍብኛል:: ፍጥነቴን እጨምራለሁ:: በማይማሩት አብሮ አደጎቼ በጣም እቀናለሁ:: ውሮ ደስ ባለው ቀን ነው ወደ ትምህርት ቤት የሚሄደው:: አባቴ ወታደር ስለሆኑ አጋዴን በምተዋል:: እናቴ እማማ ወርቅውሃ ደግ ስለሆኑ አይቆጡትም::

ሴምላል የትምህርት ቤት ደጅ ረግጦ የሚያውቅ አይመስለኝም:: ንፍጡን ሽቅብ እየማገ የዓይን አር ባልደፈነው አንድ ዓይኑ አፍጠብናል:: ፊቱ ላይ ዝንብ እያደነ፣ የጠዋት ፀሐዩን እየሞቀ በመገረም እኔና አባቴን ይመለከተናል:: ሊታጠብበት ያወጣው ውሃ የሞላ መወዘቻ ከፊቱ ተቀምጧል:: በፀሐይ ሰብ እስኪልለት እየጠበቀ ነው::

ቀጢሳው እንደኔው በጠዋት ተነስቶ "አልማርም! ቁርሴን!" እያለ ይጮኻል:: መንደርተኛውም "ኡፍ! ደሞ ነጋለት ይሄ ፈደል ተራራው" እያሉ ያላግጡብታል:: ምንጊዜም ቁርሱን ከበላ በኋላ ነው ፊቱን የሚታጠበው:: አባቱ አባባ በየነ በመስክ ሥራ

ብዙ ጊዜ ከቤተሰቡ ይለያሉ፤ እናቱ በመንደርተኛው ግፊት ትንሽ ያስገድዱትና ይተውታል:: ጠንክረው ጫን ካሉት ድንጋይ አንስቶ እስከመወራወር ይደርሳል:: ለእሱ መድኃኒቱ አባቱ ነበሩ:: አባቱን ሲያይ የሚገባበት ነው የሚጠፋው:: እንደ አጋጣሚ አባቱ አዲስ አበባ ከሰነባበቱ ትምህርት ቤት የምንቀረውን ልጆች ሁሉ እየቀሰቀሰ "ትምህርት ቤት እንሂድ!" የሚለን እሱ ነበር::

አባቴ "አይ አለማወቅ! ወደ ብርሃን ሲሉት፣ ጨለማን ይመኛል:: የማትረባ! ፈጠን በል! እኔ እንዳንተ አልሞላልኝም:: የምጣደፍበት ጉዳይ አለ" ብሎ እርምጃ እንድጨምር አንዴ ሸጥ ያደርገኛል::

አባቴ የሚለው ብርሃንና ጨለማ አይገባኝም:: 'ትምህርት ቤት የማይሄዱት ጓደኞቼ የጠዋት ፀሐይ እየሞቁ እያየኋቸው ነው፤ እኔ ግን ጥላ ውስጥ ተቀምጬ እንድማር እየተገደድኩ ነው' እያልኩ በሆዴ ይህንን እንቆቅልሽ ለመፍታት እሞክራለሁ::

አንድ ቀን በአባቴ ልምጭ ታጅቤ ወደ ቄስ ትምህርት ቤት ስሔድ መንገድ ላይ ቀለም ቀቢው አባባ ታደሰ አገኙን:: መሰላል ተሸክመዋል:: በኮሮጆ ቢጤ ምሳቸውንና ቀለም መቀቢያ ሙሬዎቻቸውን አንግበው እየተጣደፉ "ምንድነው ዜራሞ?" አሉና ጠየቁት ቆም ብለው::

"አልማርም እያለ...!" አላቸው::

መብረቅ ድንገት እንደወረደበት ደንግጠው "ቱንኔ፣ በሬ ሆነህ መቅረት ትፈልጋለህ?!" ብለው ጠይቀውኝ መልሴን ሳይሰሙ "አወይ! ልጅነቴ የምትመለስ በሆነና አባቴ እንዲህ እየገረፈ ተማሪ ቤት በወሰደኝ! አይ የልጅ ነገር ሆኖ ነው:: ዜራሞ:: ግረፈው! ግረፈው! የአሁኑ ዱላህ ሬት አይደለም ማር ነው!" በማለት ለሕመምተኛ መድኃኒት እንደሚያዝ ሐኪም አባባ ታደሰ ዱላ አዘውልኝ በጥድፊያ ወደ ጉዳያቸው ተጓዙ::

አባቴ ምክራቸውን ሰምቶ በአዲስ ኃይል እያባረረኝ፣ እኔ ቱስ ቱስ እያልኩኝ፣ አላፊ አግዳሚው ግማሹ እየተፀየፈኝ፣ አስተዋዩ እያዘነልኝ ቅጽሉ ቁርቆስ ደብር ደረስን::

የኔታም በአለንጋቸው ተቀበሉኝ:: የእሳቸው ከረር ያለ በመሆኑ በቁሜ በርጩማዬንና ጠርሙሴን ለቀቅኩና አለንጋው ያረፈበትን አካሌን ማሸት ጀመርኩ:: አባቴም ሕመሜ ተሰምቶት ለቅጠጥ አለ:: የኔታም አዩትና "አይዞት አቶ ዜራሞ፣ ዱላ የማይበጀው ለሸክላ ብቻ ነው" አሉት::

በዚህ አስታክከው የኔታ ከአባቴ ጋር ትንሽ ያወጋሉ:: ስለ ዓይኑ ጥላ ያነሳሳቸዋል:: "አይደለም ሲለግም ነው:: ሰፈር ማውደልደሉን ለምዶ ነው!" ብለው አባቴን ያፅናኑታል::

አባቴ በፍቅር ዓይን ሰረቅ አርጎ ያየኛል:: እኔም በንዴት በበገነ ዓይን አፈጥበታለሁ:: እሱም አርጩሜዋን ጥሎ ወደ ዕለት ተግባሩ ይዘልቃል:: በዚያን ወቅት በየዕለቱ እየተመዘዘ የምገረ

ፍባቸው ልምጮች ቢጠራቀሙ ኖሮ አንድ ምባድ አስምተው ቡሃቃ ሙሉ ሊጥ ያስጋግሩ ነበር ብዬ እገምታለሁ::

የኔታም ያረፈደውን ቀጥተው "ተማሩ" ሲሉ ያዙናል:: ሀሁ የሚማረው ከሚያስተምረው ጋር ተጣምሮ ይቆጥራል:: ሀ -ግእዝ ሁ -ካኢብ...፣ አቦጊዳ፣ መልዕክተ፣ ወንጌልና ዳዊት በየብጤው በመሆን ፊደላቱን መቁጠር ይያያዛል::

በቄስ ትምህርት ቤት ሕይወቴ እኔና አብሮ አደጎቼን የሚያስደስተን ቀን እምዬ ማርያም በ21 የምትነግሥበት ዕለት ነበር:: በዓሉ እንደነገ ሊሆን በዋዜማው "ልጆች ነገ የእመቤታችን ንግሷ ነው:: ስለዚህ ትምህርታችሁን እንድትገልጽላችሁ፣ ፀበል ፀዲቋን እናደርሳለን" ሲሉ የኔታ በሚቀጥለው ጠዋት አራት ፍራንክ ከወላጆቻችን ተቀብለን እንድንመጣ ይነግሩናል:: የሁላችንም ቤተሰቦች ያለምንም ጥያቄ ይሰጡናል::

በ21 ጠዋት ማንም ሳይቀሰቅሰኝ እነቃለሁ:: አራት ፍራንኳን ከአባቴ ወይም ከእናቴ ተቀብዬ ጭብጥ አድርጌ እይዛታለሁ:: እጄ ውስጥ ማንቲሟ ያልባታል:: ከሰፈሬ ልጆች ጋር ተጠራርተን ወደ ትምህርት ቤት እንሄዳለን:: ቤታቸው ቅርብ የሆነ ልጆች የሻይ ማንቆርቆሪያ እና ሣህን ያመጣሉ:: ገበያው እዚያው በመሆኑ የሚፈለገው በፍጥነት ይሸመታል:: ሻዩ ይፈላል፣ ዳቦው ይባረክና እንቋደሳለን:: በዚህ ዕለት እጅ በጆሮ የለም፣ መንበርከክ የለም፣ እጅህን ዘርጋ የለም፣ ቂጥህን እዙር የለም:: በአጠቃላይ ግርፊያ የለም:: በነፃነት ስንጨዋወት ውለን በጊዜ ወደ ቤታችን እንመለሳለን::

ሌሎቹ አስደናቂና አስደሳች ዕለታት ደግሞ በፍልሰታ ፆም ሰሞን ይመጣሉ:: እኔ አስራ ለድስቷንም ቀን እቆርብ ነበር:: በዚያን ሰሞን የየኔታ አለንጋም ሆነ የቤተሰብ ቁጣ ይቀራል:: አንድ ነገር አጥፍቼ አባቴ ቢቆጣ እንኳ "ተወው! ቆርቧል" ስትል እናቴ ትከለክለዋለች:: እሱም የቃጣውን እጅ ሰብስቦ ያደርጋል::

ረስቼው ቁርሴን የበላሁ ዕለትም ቢሆን እቆርባለሁ:: የኔታ አራት ሰዓት ላይ የምንቆርበውን እንድንሄድ ሲፈቅዱልን "ቁርሳችሁን በልታችሁ የምትቆርቡ ካላችሁ ትቀሰፋላችሁ" ሲሉ እየሰማሁ ለቁርባን እወጣለሁ::

ከዚህ መለስተኛ እስር ቤት ማምለጫ ስለሚሆነኝ በጣም ብፈራና ብጠራጠርም ቆርቤ መቀሰፉን ትንሿ ሕሊናዬ የመረጠችው ይመስለኛል:: ይሁን እንጂ ቤተ መቅደስ ውስጥ ከጓደኞቼ ጋር ተሰልፌ ሥጋ ወደሙን ልቀበል ስል ልቤ መሸበር ይጀምራል:: "እግዚአብሔርዬ እባክህን አትግደለኝ!" እያልኩ በሆዴ ቀሳውስቱ በአፌ የሚሰጡኝን ተሰጥኦ እቀበላለሁ::

ወደቤት ስሄድ አፌን ሸፍኜ፣ ከልጆች ጋር ሳልላፋና እርጥበት ሳይነካኝ እውላለሁ:: የምጫወተውም በእርጋታ ነበር::

ጀምበር እንደ ጠለቀች ቤት ገብቼ ራቴን በልቼ እግሬን ሳልታጠብ ባገኘሁት ቡትቶ ጠረግ ጠረግ አደርግና እተኛለሁ:: በቆረብኩ ማግሥት ድብን ካለ እንቅልፍ ላይ ነቅቼ ራሴን በሕይወት ሳገኘው እግዚአብሔር እንደማረኝ አምናለሁ:: "ዛሬም እቆርባለሁ!"

"እሽ እንዳልክ!"

"ቁርሴን ስጪኛ::"

"እንደሱማ ነውር ነው ትቀሰፋለህ!"

"ትናንትና የኔታም እንደ አንቺ ብለውኝ ነበር:: እኔ ግን አለሁ!" ስላት እናቴ በኃይል ትስቃለች:: በሳቅዋ መካከል መረታትዋን እመለከታለሁ:: ወደ ጓዳ ይዛኝ ገብታ ቁርሴን ትሰጠኛለች:: "ልጆች ገብተው እንዳያዩኝ ጠብቂልኝ" ስልም ዘብ እንድትቆምልኝ አዛታለሁ:: ተመግቢ እንዳጠናቀቅኩ፣

"አንተስ ማንም አይችልህ የምትገርም ፍጥረት!" እያለች ነጠላ አጣጥፋ ታከናንበኛለች:: ያለምንም ሽኚ ከአብሮ አደጎቼ ጋር ወደ ትምህርት ቤት እንሄዳለን::

አለደሳችና ተወዳጅ ዕለታት ምንጊዜም ቢሆን እጭርናቸው፣ ቶሎ ያልፋሉ:: እንደገና ከፊደል ጋር ትንቅንቅ እንጀምራለን:: ጠዋት ወደ ትምህርት ቤት መሄድ የሚቀፈኝን ያህል ማታ ወደ ቤቴ መመለስ ያስደስተኝ ነበር:: ልክ የምንለቀቅበት ደወል ሲደወል ከጓደኞቼ ሁሉ ቀድሜ ከቤተክርስቲያን ግቢ በሩጫ እወጣና "አንደኛ!" ማለት ያስደስተኛል:: ይሁን እንጂ አንዳንድ ቀን በርጩማዬን ወይም ጠርሙሴን ረስቼ ወደ ቤት እመለስ ነበር::

የዕለቱ ትምህርት ሁልጊዜ የሚጠናቀቀው ሕይወቴን በሙሉ በሕሊናዬ ተቀርፆ በቀረው "አባታችን ሆይ!" ፀሎት ነበር:: ከዚያም በወር አንዴ የምታሳርፈንን እመቤታችን ድንግል ማርያምን ተማፅነን፣ ማሳረጊያችን "በሰይጣን ጉሮሮ አጥንት ይቀርቀር፣ በየኔታ ጉሮሮ ጠጅ ይንቆርቆር" ብለን ሩጫችንን እናስነካዋለን::

በእንዲህ አይነት ስሜት ውስጥ እያለሁ ከአባቴ ጋር መንገድ ላይ ከተገናኘን "ምነው ጠዋትም እንዲህ እየሳቅህ ስትሄድ ባይህ!" ይልና ሊያግዘኝ በርጩማዬን ወይም ጠርሙሴን ይቀበለኛል:: ሣቄ ተጋብቶበትም አብሮኝ እየሳቀ በፍቅር እጅ ለእጅ ተያይዘን ወደ ቤታችን እንሄዳለን::

አብረውኝ ቄስ ትምህርት ቤት የተማሩትን ልጆች ጥቂቶቹን እስታውሳለሁ:: ጃምቦና ሲራክ ቁንጮ ደግሞ በተለየ ገጠመኛቸው ምን ጊዜም አልረሳቸውም::

ጃምቦ ከስቶኪንግ የተሠራ ትልቅ የጨርቅ ኳስ ነበረው:: ሁሌም በእረፍት ሰዓት ምትሮሽ ስንጫወት እሱ በረኛ ሆኖ እኔ እለጋለሁ:: የእሱ የበረኛነት ፍቅር ተጋብቶብኝ እኔም በቅጡ እለማመድ ነበር:: ቤታቸው ከትምህርት ቤታችን አጠገብ ስለነበር

በእረፍት ሰዓት ውሃ ለመጠጣት ወደ ቤቱ ሲሄድ ያስከትለኝና እናቱ ከአሹቁም ከቲጣውም ብለውን ወደ ትምህርት ቤታችን ቶሎ እንመለሳለን፡፡ እሱ በዚህ ዕድሜውም ኃይለኛ ጡት የመጥባት ሱስ ነበረበት፡፡ ይህን አመሉን ዘወትር ስለማይበት "ፋንጋይ! ለማንም እንዳትናገርብኝ በእናትህ?" እያለ ምስጢሩን እንድደብቅለት ይማፀነኛል፡፡

"እሺ" እለዋለሁ ከልቤ፣ ቆሎዬን እየቃምኩ፡፡

እናቱ እንደማፈር እየቃጣቸው "አሁን በስተእርጅና ቢቀርብህስ?" ይላሉ እንደምክር፡፡

"አሳቅልሽም አንቺ ደግሞ!" ይልና ጡቱን ይጎርሳል፡፡

ይሄንን ልማድ አባትየው በግድ እንዲያቆም አደረጉ፡፡ በዚህ ምክንያት ጃምቦ ሐዘንተኛ ሆነ፡፡ ፈዘዝ ማለትም ጀማመረው፡፡ ጨርቅ ኳሷንም ትምህርት ቤት ይዞ መምጣት ተወ፡፡ ትምህርት የመቀበል ቅልጥፍናውም ቀነሰ፡፡ የሚገርመው፣ እናትየው የአባትየውን ሕግ ቢያከብሩም ጡታቸው እያጋተ አስቸገራቸው፡፡ ልጃቸውም በጣም ስለሚያሳዝናቸው በድብቅ ቶሎ ያጠቡታል፡፡ ቢሆንም እንደድሮው እንደልቡ ባለመሆኑ ሐዘንተኝነቱ እንደቀጠለ ነበር፡፡

አንድ ቀን አባቱ እቤት ውስጥ ልብሳቸውን ይተኩሳሉ፡፡ እናቱ ውጪ ተቀምጠው እህል ያበጥራሉ፡፡ ጃምቦ ደጅ ቁጭ ብሎ ያንጎራጉራል፡፡

"ተው ቻለው ሆዴ፤ ተው ቻለው ሆዴ
ሲያልፍ ለሚያልፍ ቀን ምነው መናደዴ..." እንጉርጉሮው የአባቱን ቀልብ ሳበ፡፡ ብቅ ብለው ቢያዩ ጃምቦ ነው፡፡ በጣም ተገርመውና ከልብ አዝነው "በይ ስጪው ጉድ እኮ ነው፤ 'ሲያልፍ ለሚያልፍ ቀን ምነው መናደዴ' ብሎ አንጎራጎረብኝ" አሉ ተደንቀው፡፡

"አንተ፣ ምን ብለህ ዘፈንክ?"

"የአያሌው መስፍን አዲስ ዘፈን ነው፡፡ በሬዲዮ ነው የሰማሁት፡፡"

"ምን እንዳልክ ገብቶሃል?"

እንደ እስክስታ ወራጅ ትከሻውን እየሰበቀ ቆዘመ፡፡

"ተነሺ ስጪው እንጂ ምን አፍጠሽ ታይኛለሽ? ትሰቃለች እንጂ ደግሞ?! ጥርስሽን ያርግፈው እቴ!"

እናቱ ደስ ብሎአቸው እቤት አስገብተው አጠቡት፡፡ እሱም ትምህርት ቤት መጥቶ ደስታውን አበሰረኝ፡፡ ባሕርዩም እንደድሮዋ ተመለሰች፤ ፊቱ በደስታ አምሮ የጨርቅ ኳሷን ይዟት ነበር የመጣው፡፡

ቁንጮ ደግሞ ምን ጊዜም ቢሆን ከአፉ ላይ እንደ ፒፓ የማያንጠለጥለው ጡጦ ነበረው፡፡ በሕይወቴ ጡጦ ለመጀመሪያ ጊዜ ያየሁት ቁንጮ ሲጠባ ነበር፡፡ የእኔ አስተዳደግ በእናቴ ጡት

ስለነበር የጡጦውን ጥቅም የነገሩኝ ጓደኞቼ ናቸው፡፡ ይጣፍጥ እንደሆን ለማወቅ እንዲያቀምሰኝ ለመንኩት፡፡ እሱ ግን እያጉተመተመ ሸሸኝ፡፡ ቁንጮ እዚህ እንዲውል ተፈልጎ ቄስ ትምህርት ቤት መጣ እንጂ ከኛ በጣም ትንሽ ስለነበር ካልፈለገ አይማርም፡፡ የኔታም አይናገሩትም፡፡ አንድ ቀን አድፍጬ ጠበኩትና ጡጦውን ነጥቄ በፍጥነት መጥባት ጀመርኩ፡፡ ቁንጮ መሬት ድብ ብሎ እየተንፈራፈረ ጩኸቱን አቀለጠው፡፡

አወቀ ዱዱ "ወይኔ! ጡጦውን ነጠቀው!" ሲል ጮኸ፡፡

እኔ ስጠባ፣ ቁንጮ ሲንፈራፈር የኔታ ተክለወልድ ፊት ለፊት አይተውኝ ኖሮ እጅ ከፍንጅ ተያዝኩኝ፡፡ የጡጦውን ወተት በቅጡ ሳላጣጥም በዚህ ጥፋቱ ክፉኛ ተገረፍኩኝ፡፡

በግድ የምጋተውን የቄስ ትምህርት 'ቀስ በቀስ ዕንቁላል በእግሩ ይሄዳል' እንደሚባለው ከሀሁ እስከ መልዕክተ ዮሐንስ ዘለቅኩ፡፡ ወንጌልንም ሦስቴ ደገምኩ፡፡ በዚህ ወቅት ከአብሮ አደጎቼ መካከል እነ ኃይሉ ዶሮ፣ አበረ ሻታ፣ ሲሳይ ጎቢጥ፣ መኩዬ ቀጫጫው ዘመናዊ ትምህርት ቤት መግባት ጀምረዋል፡፡

ከወንጌል ወደ አንደኛ ደረጃ ትምህርት ቤት መግባት እንደሚቻል ከእናቴ ጋር መከርኩ፡፡ እሷም ጠዋት ጠዋት ወደ ቄስ ትምህርት ቤት ለሄድ ማላዘኔ ሰልችቷት ስለነበር በትምህርት ቤቱ መለወጥ የፀባይ መሻሻል ይታይበታል ብላ ተስፋ በማድረግ በሃሳቤ ተስማማች፡፡ አባቴም ዘወትር እርጩሜ ይዞ እኔን ማሳደዱ ታክቶት ስለነበር ሳያንገራግር "እንዴ! ከመዘገቡት ምን ቸገረኝ፣ ለማስመዝገቢያ የሚሆን ገንዘብ ዛሬ የለኝም እንጂ" አለ፡፡

"እኔ እከፍላለሁ!" አለች እማዬ፡፡ ዘልዬ እቅፍ አድርጌ ሳምኳት፡፡ "ኢዲያ! ፈሳም! ትምህርትህን ጠበቅ አርገህ ይዘህ መጀመሪያ እስኪ ሰውሁን!"

አባባሏ አልገባኝም፡፡ ለውጡ ግን አስደስቶኛል፡፡ ወዲያውኑ ቅድመ ዝግጅቴን ጀመርኩ፡፡ ሲሙኒ ለጥታኝ ፀጉሬን ተማሪ ቁርጥ ተስተካከልኩ፡፡ ቁንጮዬንም ለዘለዓለሙ ተሰናበትኳት፡፡ በወቅቱ የአራተኛ ክፍል ተማሪ የነበረው ከበደ ደብተሬ ላይ አንድ ማሳሰቢያ ጻፈልኝ፡፡ 'ይህ ደብተር የተማሪ ተስፋዬ ዜሬዋ ደብተር ነው፡፡ ማንም እንዳይነካ፡፡ የነካ እርባ ጅራፍ ይገረፋል፡፡' ቆጥሬ አንብቤው ተገቢው ማስጠንቀቂያ በተገቢው ቦታ ላይ በመስፈሩ ተደሰትኩኝ፡፡

በዚህ አኳኋን የቄስ ትምህርቴን "ዊዝድሮው" አድርጌ ዳዊት ሳልደግም ከሳቴ ብርሃን አንደኛ ደረጃ ትምህርት ቤት ዜሮ ክፍል ገባሁ፡፡

ጆሮ ቆራጭ

"ልጅን በሚሔድበት መንገድ ምራው፤ በሸመገለ ጊዜ ከእርሱ ፈቀቅ አይልም።
መጽሐፈ ምሣሌ ምዕራፍ 11:16

የአባባ ጃንሆይ የልደት ቀን ነገ በመላ አገሪቱ ስለሚ ከበር፣ በዋዜማው አዲስ አበባ በልዩ ልዩ ትዕይንት ደምቃለች። አውራ ጎዳናዎችዋ የወታደራዊ ማርሽ ባንዶች ዜማ ያስተጋባሉ።

እኔና ሲሳይ ኅቢጥ ከጓደኞቻችን ጋር ድብብቆሽ ስንጫወት "ነገ እኮ በዓል ነው። ዛሬ ወደ መስቀል አደባባይ ብንሄድ ሙዚቃ ስንሰማ ውለን መምጣት እንችላለን" አለኝ።

"ኧረ?! ማን ሂዱ አላችሁ ተብለን ብንገረፍስ? ቀጢሳውና ቁልጭ ገና ሳይነኳቸው ነው እሚለፈልፉት!"

"እኔና አንተ ብቻ እኮ ነን እምንሄደው። ልክ ቀጢሳው ኩኩሉ ሲል ተደብቀን በጨነቀ ሱቅ አድርገን፣ የቂርቆስን አደባባይ አቋርጠን ወደ እስጢፋኖስ ሽው እንበል። ደግሞኮ እዚያ የክቡር ዘበኛ (ክ.ዘ) ሙዚቃ ከሆነ አበበ ቢቂላ ሊመጣ ይችላል። አበበ ቢቂላን ማየት አትፈልግም?..."

በጣም ጓጓሁና ተስማማሁ።

ቀጢሳው "ኩኩሉ!"

"አልነጋም" እያልን እኛ እምንደበቅ መስለን ባሰብነው አቅጣጫ እጥፍ አልን። ኃይሉ ዶሮ እንቅልፍ ባልጠገበ እቅል እየተንገዳገደ ሊደበቅ ወደራሳቸው ግቢ ገባ። ሌሎቹ በየስርቻው መወታተፉን ያዙ።

እኔና ኅቢጥ እየሮጥን መሿለኪያን እጥፍ ካልን በኋላ ትንፋሻችንን ለመዋጥ ቆምን። መስቀል አደባባይ ስንደርስ ልክ ኅቢጥ እንዳለው የማርሽ ባንድ ሙዚቃ ይጫወታል። በደስታ እየፈነደቅን ተመልካቾች መካከል ተቀላቀልን። እንዳሰብነው የክብር ዘበኛ ሙዚቀኛ ቡድን ነው።

የባንዱ አባላት በባለቡሽ ባርኔጣቸው ላይ የአንበሳ ጎፈር ከምረዋል፣ በገበርዲን ሱፍ ዩኒፎርማቸው አጊጠዋል። በጥቁር ሱሪያቸው ላይ ባለቀይ ጨርቅ ቁልቁል እስከ ቁርጭምጭሚታቸው በመስመር ተሰፍቷል። በትከሻቸው ላይ ደግሞ የአንበሳ ጎፈር ዘንፈል ብሎ ይታያል። የተወለወለ ቀይ ቡት የቆዳ ጫማ ተጫምተዋል።

በርካታ ጣዕመ ዜማዎች ካሰሙን በኋላ ፊታቸውን ወደ ቀዳማዊ ኃይለሥላሴ ስታዲየም መልሰው ወደፊት መራመድ ጀመሩ። እኔና ኅቢጥ እንዳንጠፋፋ እጅ ለእጅ ተያይዘን ተከተልናቸው።

"እ! ወደ ፒያሳ እየሔድን ነው።"

"አንተ እንዳንጠፋ?!"

"አንተ ደሞ *ቡካቲያም ነህ!"

"ኧረ *ቦክቼ እኮ አይደለም። እንዳንጠፋ ስጠነቀቅ ነው።"

ትከሻዬን አቅፎ እየደባበሰኝ "ምን መሰለሽ ፋንጋዬ፣ እኔ ሁሉንም መንገድ አውቀዋለሁ። አሁን በፒያሳ እንሂድና በአራት ኪሎ አድርገን በቤተመንግሥት በኩል አልፈን እዚህ እስጢፋኖስ እንመጣለን። ምንም አትፍራ። ደግሞ ሱቆቹ ውስጥ ቆንጆ ቆንጆ መጫወቻዎች አሉ፣ እናያቸዋለን። ምናለ በለኝ አበበ ቢቂላን ደግሞ ፒያሳ እናገኘዋለን"

ግማሽ አምሮት፤ ግማሽ ፍርሃት ይሰማኛል። እጁን ጭብጥ አድርጌ ይዤው በዕቅዱ ተስማማሁ።ከካምቦሎጆ በኋላ ያለው መንገድ ለኔ አዲስ ነው። ኅቢጥን እጠይቀው ጀመር። "እሺ ይሄ ሠፈር ማን ይባላል?"

"ይኸው እያየኸው! ጋንዲ ሆስፒታል እያለ ወደ እዚያ'ጋ ደግሞ ስንሄድ ሲኒማ ቤት አለ። ወደላይ የሚወስደው መንገድ ቸርችል ጐዳና ይባላል። ወደ ፒያሳ የሚያደርሰው መንገድ እሱ ነው። ምንም አትፍራ እኔ መንገዱን በደንብ አውቀዋለሁ። ከአባቴ ጋር ቤላ ሆስፒታል ሄጄ መምጣቴን አልነገርኩህም? አባቴ ደግሞ ክ.ዘ አይደል? ሁሉንም መንገድ አንድ በአንድ እያሳየኝ እየተንሸራሸርን ነው የሔድንበት። ብዙ ጊዜ ተመላልሼበታለሁ። ከኔ ጋር ከሆንክ አትጠፋም። ሙዚቀኞቹ ፒያሳ ላይ መጫወታቸውን እንኳ ቢያቆሙ እኔ መልሼህ ወደ ሠፈራችን እንመጣለን።"

"ኅቢጥ፣ ከእማዬና ከአባዬ ጋር ብዙ ጊዜ መርካቶ መሄዴን ታውቃለህ አይደል? እኔም ከሠፈራችን እስከ መርካቶ ያለውን መንገድ በደንብ አውቀዋለሁ" አልኩት። እኔ ግን መርካቶን ባየሁት ቁጥር ሁሌም አዲስ ስለሚሆንብኝ ትክክለኛ ምስሉን በዚያን ጊዜ ህሊናዬ መዝግቦ አይይዝልኝም።

"ልክ ነህ መርካቶን በደንብ ታውቀዋለህ" አለኝ፣ እኔ እንዳመንኩት እያመነኝ።

በቸርችል ጎዳና አቋርጠን ወደፊት ጉዞአችንን አቀናን። የሙዚቀኞቹ የፊት መሪ ዘንጉን ሽቅብ እያነነ መልሶ እየቀለበ፣ እንደገናም እንዳልፈለጋት፣ እርሷ ግን እንደፈለገችው ከአየር ላይ ስትመለስ መልሶ እየቀለባት በአንገቱ ላይ እያሽከረከራት በቄንጥ ይራመዳል። ተከትለናቸው ፒያሳ ገባን።

በርካታ ሕፃናት ከሠፈራችን ተነስተን በሙዚቀኞቹ መሪነት እስከ ዓለም ዳር በሚያደርስ ጉልበት መጓዙን ቀጠልን። አሁን ረሃብ የለም፣ መድከም የለም፣ ይቀጡኛል እጠፋለሁ ብሎ መስጋት የለም። የራሳችንን ነፃነት በተግባር አውጀን በደስታ

ቡካቲያም፤ ፈሪ።
ቦክቼ፤ ፈርቼ።

እየፈነጠዝን ዜናውን በትክሉ ለመጨለፍ እንደቋመጠ ጋዜጠኛ ከፊትም ከኋላም እየቀደምን ከጥበቡ ማዕድ እንቋደሳለን፡፡ በጣም ደስ የሚሉ ብዙ መዝሙሮች በኅብረት እየተዘመሩ ፒያሳን አቋርጠን አንድ ትልቅ ሃውልት ያለበት ሰፊ አደባባይ ደረስን፡፡

"ይኼ ምንድነው?"

"የምኒልክ ሃውልት፡፡"

"ማናቸው ምኒልክ?"

"የአባባ ጃንሆይ አባት፡፡" አለኝ ሲሳይ ኀቢጥ በእር ግጠኝነት፡፡

ይህንን ስንባባል የፖሊስ ሠራዊት ማርሽ ባንድ ደረሰ፡፡ ሁሉቱም ባንዶች ከአደባባዩ ማዶና ማዶ ቆመው ለጥቂት ደቂቃዎች የሙዚቃ ኖታቸውን ከቀያየሩ በኋላ በኅብረት አስደሳች ዜማ ያፈልቁ ጀመር፡፡

ከመስፍን ሐረር ጐዳናም ሆነ ከደጎል አደባባይ ወይም ከሌላ አቅጣጫ የሚመጡ እንደ ሴቼንቶ፣ የቤትም ሆነ የንግድ መኪና እንዳያልፍ ትራፊክ ፖሊስ መንገዱን ዘግቷል፡፡

"ረጅም ዕድሜ ለጣህዩ ንጉሣችን!" አሉ አንድ እዛውንት፣ የሚወርድ ዕንባቸውን እያበሱ፡፡

የኅብረት ዝማሬው ሲያበቃ ሙዚቀኞቹ ኖታቸውን ቀያየሩ፡፡ ከ.ዘ. ወደ አራት ኪሎ አቅጣጫ ሲጓዝ፣ ፖሊስ ቸርችል ጎዳናን ቁልቁል ተያያዘው፡፡

በዚህ መካከል እኔና ሲሳይ ኀቢጥ ተጠፋፋን፡፡ ምንም አልጨነቀኝም፡፡ ነፍሴ በዚህ ሰዓት እምትናገረው በሙዚቃ ቋንቋ ስለነበር፣ የጀመርኩትን ማዕድ ለመቀፀል ክቡር ዘበኛን ተከትዬ ሄድኩ፡፡ ባንዱ አንድ አካባቢ እንደደረሰ እንድ ሁለት ዜማ ካለማ በኋላ አሣረፉ፡፡ ማክ በሚባል በጣም ትልቅ መኪና መጫን ጀመሩ፡፡

"ይሔ ሰፈር ማን ይባላል?"

"ስድስት ኪሎ፡፡"

"ቂርቆስ በየት በኩል ነው መንገዱ?"

"እ! አንተ ጠፍተሃላ? እኔ አላውቀውም፡፡"

ይህን ጊዜ ነበር የባነንኩት፡፡ ለካ ጠፍቻለሁ! በዙሪያዬ የነ በሩትን በሙቶዎች እሚቆጠሩ ሕፃናት ቃኘሁ፡፡ አንድም የሰፈሬ ልጅ የለም፡፡ ፍርሐት ወረረኝ፡፡ ልጆቹ ሁሉ በየአቅጣጫው ሲበ ተኑ፣ ብቻዬን ቀርቼ ሲመሽና ጅብ ሲበላኝ ታየኝ፡፡ ጀንበር ማዘ ቅዘቅ ጀምራለች፡፡ ማልቀስ ጀመርኩ፡፡ መንገደኛው ምን እንደ ሆንኩ ይጠይቀኛል፡፡

"ጠፋሁ!"

"ሰፈርህ የት ነው!?"

"ቂርቆስ!"

"እ! ቂርቆስ?! ዛሬ ጅቡ በላኝ አትልም?" ይልና ጥሎኝ በራሱ ሃሳብ ተወጥሮ ወደ ጉዳዩ ቱር ይላል፡፡

አንድ አንካሳ ዓይኑ ሞጭሟጫ ሰውዬ ጠጋ አለኝና «ምን ሆንህ ነው? ይሄኔ ጠፍተህ ይሆናል ከውካዋ!..." እያለ በስድብ አጣደፈኝ፡፡

ዝም አልኩት፡፡

"እይሂሂ መቆጣትህ ነው አንት ምናምንቴ?! ስንተኛ ክፍል ነህ?"

አልመለስኩለትም፡፡ ጠጅ ጠጅ ከሚሸተው ትንፋሹ ለመ ሸሽ ትንሽ ራቅ አልኩኝ፡፡

"ምንድነው? ምን ሆንህ ነው የኔ ቆንጆ?" ከኋላዬ ሩህሩህ የሴት ድምፅ ተሰማኝ፡፡

ለማንም መልስ ላይሰጥ የቆረጠው ልቤ እኝህን ባለለማያዊ ሻሽ ሴትዮ ሳይ ልቤ ቷ ብሎ ተከፈተ፡፡ በቅፅል ስሜ ስለጠሩኝ የሚያውቁኝ መሰለኝ

"ጠፋሁ!" አልኳቸው በልቅሶ ዜማ፡፡

ደረታቸውን ደጋግመው ደቁና "እዬ እናትህ! እች እምዬ ይሄኔ ምን ውጧት ይሆን?!" አሉና ከያዙት የተጠበሰ በቆሎ እሸት ሰጡኝ፡፡

'ብልጥ ልጅ የሰጡትን እየበላ ያለቅሳል' እንዲሉ፣ እሸቱ ረሃቤን ስለቀሰቀሰው የልቅሶ ዜማዬን ሳልስት በቆሎውን እየፈለ ፈልኩ መቃም ጀመርኩ፡፡

"ዝም በል! በቆሎዬን እየበላ ያለቅሳል እንዴ? ምንም አትሆንም አይዞህ፡፡ እኔ እናትህ እያለሁ? ዝም በል" ፈገግ ብለው አካባቢያችንን ቃኙ፡፡

አንድ ሰውዬ በአጠገባችን ሊያልፉ ... "ጤና ይስ ጥልኝ?" አሏቸው፡፡

"እግዜሃር ይመስገን ምነው በደህና?"

"ኧረ እኔስ ምንም አልቸገረኝ፡፡ ይሄ ልጅ ጠፋሁ ብሎ ቢያለቅስ፣ እርሶ ወደታች ስለሚሄዱ፣ እሄዱበት ድረስ ይዘውት ሄደው ለሌላ ሰው አደራ ብለው እንዲሸኙት ነው እማስቸግሮት፡፡ እኔ ይዤው እንዳልሄድ እዚህ ሆስፒታል ልገባ ነው" አሏቸው፡፡

ሰውዬው "ሰፈርህ የት ነው?" አሉኝ፡፡

"ቂርቆስ!"

"አቤት! ከዚያ እዚህ ምን አመጣህ? አይ የልጅ ነገር! ይብላኝላት ለናትህ! ቀጣፊ! ይሄኔ ወላጆችህ ሳያውቁ ነው ተደ ብቀህ የወጣኸው?"

"ሲሳይ ኀቢጥ ነው እንሂድ ያለኝ፡፡"

"ማን ነው ሲሳይ ኀቢጥ?" አሉና ሴትዮዋ ትንሽ ፈገግ ብለው፣ ሳልነግራቸው ለሰውዬው አደራ ሰጥተውኝ ሄዱ፡፡

"እሺ ጀግናው ተከተለኝ" አሉኝ ሰውየው፡፡

በረጃጅም ቅልጥማቸው አንዴ እሚራመዱትን እኔ እሳቸው ላይ ለመድረስ በሶምሶማ ሩጫ መከተል ነበረብኝ:: በተረት የምሰማቸው ጆሮ ቆራጩ ስውዬ ትውስ አሉኝ:: ቀና ብዬ ለውየውን አየኋቸው:: ፊታቸው እንደ ቁመታቸው ረጅም ነው:: ትልቅ ጠባሳም አለባቸው:: አናታቸው ላይ ጎፈር የሌለው ባለ ቡሽ ባርኔጣ አድርገዋል:: ባለፊሮ ጫማቸው አስፋልቱ ላይ ያለውን አሸዋ እየከካ ያደቀዋል::

"ምን ታየኛለህ?" ብለው ቁልቁል ሲያፈጡብኝ ጨነቀኝ::

"እማትረቡ! ቢነግሯችሁ ቢዘከሯችሁ አይገባችሁ ባለ ጌዎች!"

ሌሎችን የሚሰድቡ ይመስላል፣ ግን ከኔ ጋር ናቸው::

"እኔም አለሁበት?"

"አንደኛው አንተው ነህ!"

ተፋጠጥን:: የምለው አጣሁ::

"የኔ ስፈር እኮ እርሶ ሰፈር አይደለም:: የኔ ሰፈር ቂርቆስ ነው::"

"የትም ይሁን፣ ከወላጆቹ ፈቃድ የሚወጣ ልጅ አይረባም:: ጆሮውን መቆረጥ አለበት!" ሲሉ ጆሮዬ ላይ ድምፃቸው አስተጋባ::

በጣም ፈራሁ:: ለማምለጥ ፈትለክ ስል አደናቀፈኝና ወደ ፊቴ ተደፋሁ:: ግንባሬ ከአስፓልቱ ጋር ተጋጨ:: ህመሙ የሠራ አካላቴን ሲያናውጠውና ጩኸቴን ስለቀው አንድ ሆነ::

ከጩኸቴ በላይ "ሽንብራው ፈለሰ!" የሚል ድምፅ ከበስ ተኋላዬ አስተጋባ:: ጆሮ ቆራጩ በሁለት እርምጃ ደርሰው ብብትና ብብቴን ይዘው አነሱኝ:: ፀጥ ብዬ ዙሪያዬን ተመለከትኩ:: የፈሰሰ ሽንብራ የለም:: ስወድቅ በደረሰብኝ ጉዳት ህመሙ በዝቶብኝ ስለነበር ማልቀሴን ጀመርኩ::

"እንዴ! እንዴት ወንድ ልጅ ሆነህ ታለቅሳለህ?!" አሉኝ ጆሮ ቆራጩ ቁልቁል እያዩኝ:: ዓይኖቻቸው ይስቃሉ እንጂ አልታዘቡኝም::

ወዲያውኑ ፀጥ አልኩኝ "ወንድ ልጅ ለካ አያለቅስም?" እያልኩ በሆዴ::

"እርቦሃል ማለት ነው:: ወንድ ልጅ ቶሎ እንባው የሚመጣው ሲርበው ነው:: ና!" አሉኝና በቀኝ እጃቸው ግራ እጄን ይዘውኝ ዳቦ ቤት ገቡ::

ሁሌ እንደማደርገው በቃኝ አላልኩም:: ሆዴ የዳቦ ነገር ሲነሳበት ይሞረሙረኝ ጀምሯል::

ባለአራት ፍራንክ ትልቅ ዳቦ ገዙና ሰጡኝ:: ተቀብዬ አጣድፈው ጀመር:: እኔ ማዕድ ላይ ስለሆንኩ ጆሮ ቆራጩ ዝም ብለውኝ ስንሔድ አንድ ትልቅ ሃውልት'ጋ ደረስን::

አንዲት በአለባበሷ ጎስቆል ያለች ወጣት ወደ ታች አቅጣጫ ስትሄድ "ጤና ይስጥልኝ የእኔ እህት!" አሏት ጆሮ ቆራጩ::

"ዛሄር ይመስገን!::"

"ወዴት ነው እምትሄጂው?"

"ምነው በደህና ጠየቁኝ?"

"ይሄ ልጅ ሰፈሩ ጠፍቶበት ነው:: እኔ ከስድስት ኪሎ እዚህ ድረስ ይዤው መጣሁ:: ወደታች እምትዘልቂ ከሆነ አብሮሽ ሄዶ ከዚያ ለሌላ ሰው አደራ ብለሽ ወደ ቂርቆስ እንድ ትሸኝልኝ ነው መንገድሽን የጠየኩት::"

"እኔ እስጢፋኖስ ድረስ ነው እምሄደው::"

ቀና አልኩና "እስጢፋኖስ ከደረስኩማ ሰፈሬን አውቀዋ ለሁ!" አልኩ ዳቦዬን እያላመጥኩ::

"ዝም በል! ከውካዋ! ጆሮውን መቆረጥ አምሮታል መሰለኝ" ሲሉ፣ በፍርሃት ተሸብሬ እንደገና ማልቀስ ጀመርኩ::

"ኧረ ዝም በል! አታላዝንብን:: የምታኝከውን ዋጥ! ወንድ ልጅ እያላመጠ አያለቅስም" ሲሉኝ ዝም አልኩ:: ያላመጥኩትን ዋጥኩና ሌላ ገመጥኩ::

"አንት ቀጣፊ፣ አዋቂ ጨዋታ መካከል አትግባ" ብለው ገስጡኝና ሴትዮዋን "እስጢፋኖስ ድረስ ከወሰድሽው በኋላ ለሌላ ሰው አደራ ብለሽ ወደ ቂርቆስ ሰደጂልኝ::"

"ካገኘሁ እሺ::"

"ታገኛለሽ እንጂ:: ወይም ለገሀር ድረስ እሚወስደው ካገኘ ድልድዩን ተሻግሮ ይሄዳል::"

እኔ በሆዴ "ካምቦሎጆ ከደረስኩ በኩባንያ አድርጌ በዲቴል በር ቂርቆስ መሄድ እችላለሁ" አልኩ::

"እሺ!" አለችና ሴትዮዋ በቀጭኑና በሻካራ እጇ ግራ እጄን ያዘችኝ::

በድጋሚ "አደራ!" አሏትና ጆሮ ቆራጩ እኔን ቁልቁል እየገረመሙኝ "አንተ ቀጣፊ ወየውልህ ሁለተኛ ትጠፋና አንተን አያድርገኝ! ድጋሚ ከተገናኘን ሁለቱንም ጆሮህን ነው የምቆርጠው!" ድምፃቸው ውስጥ ግን ከፋት አያስተጋባም::

በዚያ የልጅነቴ ወቅት እንዲህ ለልጅ ፍቅራቸውን እንጂ ፊታቸውን በፍፁም ከማይሰጡ ትልልቅ ሰዎች ጋር በተለያዩ አጋጣሚዎች ፊት ለፊት ተገናኝቻለሁ:: እነሱ ለእኔ እውነተኛዎቹ የመጪው ትውልድ ወላጆች ነበሩ::

ጆሮ ቆራጩን ከተሰናበትን በኋላ፣ ፍርሃቴ ሁሉ ለቀቀኝ:: ሴትዮዋ በዚያው ሻካራ እጇ ጥርቅም አድርጋ እንደ ያዘችኝ መሔድ ስንጀምር ቀና ብዬ አየኋትና «ይኼ ምንድነው?» ዞሬ ሃውልቱን እየተመለከትኩ::

«እ?!» አለችኝ በመደነቅ ስሜት ቁልቁል እያየችኝ «የኛ ቱሪስት! ትጠይቃለህ ደግሞ፣ ይኼ ሃውልት አራት ኪሎ ይባላል

እያልኩ ለአንተ ሳስረዳ እዚሁ ተገሽሬልህ ልደር?!» እጄን ሳብ አድርጋ ቁልቁል መራመድ ጀመረች::

በዚያ ትርምስ አንድም ቃል ሳትተነፍስ በሕዝቡ መካከል እየተሽለኰለክን አለፍን:: ዳቦዬን ጨረስኩ:: ውሃ ጠማኝ:: በምንሄድበት መንገድ አንዱ ግቢ ውስጥ የቧንቧ ውሃ ድምፅ ሿ ሲል ሰማሁ::

"ውሃ ልጠጣ?!" አልኳትና ከእጇ አምልጬ አጠገባችን ባለው ግቢ ዘው ብዬ ገባሁ:: "ምን አይነት ቢራቢሮ ፍጥረት ነው?..." እያለች ተከተለችኝ:: ከቧንቧው አጠገብ ውሃ ሲቀዳ ያገኘሁት እኩያዬ የሚሆን ልጅ በመሆኑ ውሃ እንዲያጠጣኝ ጠየኩት:: እሷም ደርሳብኝ ለመነችልኝ:: ልጁ በጣሳ ከባልዲው ጠልቆ ሰጠኝ:: ጠጥቼ እንደጨረስኩ እጄን ጥብቅ አድርጋ ይባኝ ተመልሰን ወደ መንገዱ ወጣን::

ከፊት ለፊታችን ባለው ትልቁ ግቢ በር ግራና ቀኝ ላይ ቀጥ ብለው የቆሙትን የክቡር ዘበኛ ወታደሮች አየሁና "ይሄ የማን ቤት ነው?"

"የአባባ ጃንሆይ ቤት ነው:: ታላቁ ቤተ መንግሥት ይባላል::"

"ውይ! የአባባ ጃንሆይ ቤት ነው? በናትሽ! በናትሽ! ሄደን እንጨብጣቸው?!"

ከትከት ብላ ሳቀች:: 'የደላው ሙቅ ያኝካል' ጃንሆይ እንዳንተ ሥራ ፈት መሰሉህ? በል ልጄ እኔ እንዳንተ አልደላኝም:: ፈጠን ፈጠን ብለህ ተራመድ:: ለመሆኑ ምን ልታደርግ ከቂርቆስ እዚህ ድረስ መጣህ?"

"ውይ! ግን ተይው!!"

"ለምን?"

ቅንድቤን በጣቴ ጠቆምኳት::

"ቅንድብህ ምን ሆነ?"

"እ! እማላቅ መሰለሽ? እማማ ረታሽ ነግረውኛል 'ኮ::"

"ምን ነገሩህ እማማ ረታሽ?"

"ጃንሆይ ካገኙኝ ለቀሪጥ..."

ሳቅዋን መቆጣጠር አልቻለችም:: "እንደው ለመሆኑ ምን ልታደርግ ነው ከዚያ እዚህ ድረስ የመጣኸው?" አለችና በአደፈ ነጠላዋ ዕንባ ያቀረሩ ዓይኖችዋን አባበሰች::

ምንም ሳልፈራት ስለ አጠፋፌ እውነተኛውን ምክንያት ነገርኳትና "እኔኮ ሙዚቀኞቹ ከተማዋን ዞረው ተመልሰው እተነሱበት ቦታ ላይ ሲበታተኑ ሰፈሬ መመለስ አያቅተኝም ብዬ ነው:: ሲሳይ ጎቢጥን ግን ሳገኘው አለቀውም::"

"ማነው ደሞ ሲሳይ ጎቢጥ? እቤት ስትገባ አባትህ ትንሽ ሳያቀምሱህ አይቀሩም::"

"ጎቢጥ ካቃጠረ እገረፋለሁ፤ ካላቃጠረ ግን ማንም ስላላየኝ አልገረፍም::"

"በል ዝም በል!" አለችኝና በራሷ ሃሳብ ጭልጥ አለች:: አረማመዷ ፈጣን ባለመሆኑ ለጉዞዬ ብዙም አላስቸገረኝም:: ውሃ በብዛት ስለጠጣሁ ሆዴ ውስጥ ሲንቦጫቦጭ ይሰማኛል:: መኪናዎቹ በአጠገባችን ሽው እያሉ ሲያልፉ አንዲት ሃሳብ መጣችልኝ:: በመኪና የመንዝ ልምዴን ላካፍላት ፈለኩ:: "አባቴ መርካቶ ለባለ ሲሼንቶ ስሙኒ ከፍሎ ጭኑ ላይ አስቀምጦኝ ብዙ ጊዜ ወስዶኛል:: ታዲያ ሲሼንቶ ውስጥ ሆኜ ሰው ሁሉ ወደ ኋላው ነው የሚሔደው:: አሁን እኮ መኪናው በአጠገባችን ሲያልፍ እኛ ወደኋላ እየሮጥን ነው መኪና ውስጥ ላሉት ሰዎች የምንታያቸው::"

ከትከት ብላ ሳቀች:: ነጠላዋን ተከናንባ በሳቅ በሚያበሩ ዓይኖቿ እያየችኝ "አንተ እዚህ ትፈላሰፋለህ:: እናትህ ግን ይሄኔ..." አለችና በረጅሙ ተንፍሳ ጉዞዋን ቀጠለች::

እኔ ግን ወሬዬን ቀጠልኩ:: "ደግሞ 'ኮ ሰው ብቻ መሰለሽ ወደኋላ እሚሄደው? ሜዳውም፤ ቤቱም፤ ዛፉም፤..." ስል እንድ ውሻ ባጠገቤ አለፈ:: "ውሻውም ጭምር ነው" ስላት ዳግመኛ ሳቋ አሸነፋት::

"አንተ ጎል ጥርስ! አፍህን ዝጋ" አለችኝ::

"ጥርሴ'ኮ ተሰብሮ አይደለም!"

"ታዲያ ምን ሆነህ ነው?" ጨዋታዬን ወዳዋለች::

"ሰባት ዓመት ስለሞላኝ ነው የተነቀለው::"

"እንዴት ተነቀለ?"

"በጣም ሲነቃነቅ እማዬ በክር ካሰረችው በኋላ፤ አባበለችኝ አባበለችኝና ሳብ አደረገችው" አልኩና፤ ጥርሴን እንደ ምነቅል ሁሉ ስወራጭ እጄ ከእጇ አፈተለከ:: መልሳ አልያዘችኝም::

"የተነቀለውን ጥርስህን የት አደረከው?"

እኩል እየተራመድን አንጋጥጬ አሳየኋትና "ለወፊቱ ሰጠኋት:: የርሷን እንድትሰጠኝ" አልኩና በመዝሙር፤

ወፊ! ወፊ! የእን ጥርስ ላንቺ!

የንቺን ጥርስ ለእ ብዬ ጣራ ላይ ወረወርኩት አሁን ይበቅልልኛል::"

"መቼ ነው የተነቀለው?"

"ድሮ! እንዲበቅልልኝ ጠዋት ጠዋት በአመድ እየታሸልኝ ነው::"

"ወሬኛ ቢጤ ነህ፤ ስምህ ማነው?"

"ተስፋዬ ዜራሞ::"

"ዜራሞ ደግሞ የምን ስም ነው?"

"የአባቴ::"

"እናትህስ ማን ይባላሉ?"

"ባሎቴ ጋጋ"

"እንዴ'! አንተ አውቅሃለሁ:: ስምህ ፋንጌ አይደለም?"

"ተቀይሯል! አሁን እኮ አንደኛ ክፍል ነኝ"

"እናትህ ጉልት እንጀራ ይሸጣሉ አይደል?!"

"አዎን::"

"ከቦኖ ውሃው አጠገብ አይደለም መደባቸው?"

"አዎን:: ከርሷ አጠገብ እማማ ብርሌ ናቸው እሚቀመጡት:: ከዚያ በኋላ እማማ ሸቃሽ..."

"ዝም በል! ተዋውቀናል" አንተ ዙረታም ቆይ ዋጋህን ታገኛታለህ" አለችኝና ሳቅ ጨዋታውን አቁመን በፍጥነት መራመድ ጀመርን::

መናፈሻው አካባቢ ስንደርስ በራሷ ሃሳብ ተመስጣ ቆመች:: መንገድ የጠፋት መሰለኝና ልረዳት ፈለኩ:: "መንገዱ ጠፋብሽ እንዴ? ቆይ በአንዴ አሳይሻለሁ" አልኩና ምራቄን ግራ እጄ ላይ ተፋሁ:: በቀኝ እጄ ምራቄን በካራቴ ስመታ፣ ምራቁ አብዛኛው ወደ መናፈሻው ተረጨ፤ ወዲያው ወደላይ ቀና ብዬ አየኋትና "በዚህጋ እንሂድ::"

በሙዚቃዊ ሳቅዋ አስተጋባ:: በዚያው ሻካራ እጅዋ ክንዴን ይዛኝ "በእንዲህ አይነት ጨዋታ መንገድ ይፈለጋል? የጠፋ ዕቃ ነው እንጂ::"

"ኧረ? መንገድም ይፈለጋል!" አልኳትና አንዱን የወደቀ ቆርኪ በእግሬ በሰኞ ማክሰኞ ጨዋታ ስልት መታሁት::

"በምራቅ መንገድ ማወቅ ከቻልክ ለምን ቅድም ከስድስት ኪሎ ወደ ቁርቆስ ለመመለስ አልተጠቀምክበትም?"

"ቅድም እኮ ደንግጬ ነበር:: ባልደነግጥ ኖሮ በምራቄ ምልክት እሄድ እሄድና ሰፈሬ ግብት እላለሁ!" በፈጣን ድምፅ ነቃ ብዬ መለስኩላት:: በራስ መተማመኔ እየጨመረ ነበር::

በፈገግታ እያየችኝ "መልስ አታጣም መቸስ" አለቺኝ:: በምራቄ እቅጣጫ መሪነት በጠቆምኳት መንገድ ቁልቁል ይዛኝ ተጓዘች:: ሁለት የክቡር ዘበኛ ወታደሮች ግራና ቀኝ ጠብመንጃዎቻቸውን ይዘው ቀጥ ብለው የቆሙበት በር ላይ ደረስን:: «ይኼም የአባባ ጃንሆይ ቤት ነው?» ጠየኳት መሪዬን::

«አንተ ቆቅ ነህ!» ኢዮቤልዩ ቤተመንግሥትን ታውቀዋለህ?» ጠየቀችኝ::

«አዎን!» አልኳት፤ ግን ውሸቴን ነው::

የአዋቂነት መንፈስ በሥራ አካላቴ ናኘ:: እስጢፋኖስ አካባቢ ደረስን::

"ከዚህ በኋላ ባቡር መንገዱን ከተሻገርኩኝ ሰፈሬ መድረስ እችላለሁ"

"አሁንማ ቤትህ ካላደረስኩህ አልመለስም ሆ! የትዬ ባሎቴ ውስታ!" አለች ግማሽ ለራሷ እያጉተመተመች::

"ኧረ! መጥፋቴን ነግረሽ ልታስገርፊኝ" ብዬ ማልቀስ ጀመርኩ::

"ዝም በል! አሁን እኔ ባላደርስህ ሊቀርልህ ኖሯል? አታይም፣ መሽቷል እኮ!" ማልቀስ መጀመሬን አይታ "በቃ አትነፋረቅብኝ መሿለኪያን እንዳሳለፍኩህ ብቻህን ትሄዳለህ::"

እንዳለችውም መሿለኪያን እንዳለፍን ቆማ እያየችኝ እኔ በልጅ እግር በሶምሶማ ሩጫ ወደ ሠፈሬ ሄድኩ:: ጨልሟል ግን ጨረቃ ሙሉ ብርሃንዋን ፈንጥቃለች:: ትከተለኛለች:: ስሮጥም ከጎን ከጎኔ እያበራችልኝ ሠፈር ደረስኩ:: ጨረቃ ሁሌም ማታ ማታ እኔን መከተል ትወዳለች::

ሦስት ልጆች በዕለቱ ጠፍተን፣ የተገኘው ሲሳይ ኀቢጥ ብቻ ነው:: ኃይሉ ዶሮ የደረሰበት አይታወቅም::

ቀጢሳው የኔን መምጣት በርቀት ሲያይ ለቤተሰቦቼ ለመናገር ወደእኛ ቤት ሮጠ:: መኩዬ ቀጫጫው በፍጥነት እኔ'ጋ መጥታ ስለ ሠፈራችን የዕለት ሁኔታ መረጃ ሰጥታኝ የት እንዳመሸሁ ጠየቀችኝ:: መልስ ሳልሰጣት ከእኛ ቤት ጎረቤቱ ሁሉ ተግተልትሎ ወጣ:: አባቴ እሳት ለብሶ እሳት ጎርሶ ሊፈጀኝ ሲል፣ አባባ አጋፋሪ በክዘራቸው ሳብ አድርገው አበረዱት::

ወደኔ ዞረው "ፋንጋይ፣ የት ውስህ መጣህ?" አሉኝ በለዘብታ::

እውነቱን ነገርኳቸው::

"ኃይሉንስ አይተኸዋል?" ሲሉኝ የዶሮ እናት እማማ ሸጊቱ የሰማይ ስባሪ እሚያክል ቁመናቸውን እያንዠበበቡብኝ በዕንባ የደፈረሰ ዓይናቸውን እያቁለጨለጩ መልሴን ይጠብቃሉ::

"ኃይሉ እኮ ከእኔ ጋር አልሄደም!" አልኩ::

እማማ ሸጊቱ "ወይኔ ልጄን! ይሄኔ ዓይኑን አውጥተው መለመኛ አድርገውታል! ወይኔ! ወይኔ" ሲሉ ኡኡታቸውን አቀለጡት:: ማታ የዶሮ ወጥ እየሠራሁ ካልበላሁ አልተኛም ብሎ ሌሊቱን ቁጭ ብሎ አጋመሰ:: እሷንም ሳይቀምስ እንቅልፍ አሸንፈው! ወይኔ ልጄ! እንደዚያ እንዳማረው ድፍት ብሎ ይሆናል! ኡ! ኡ!"

"ጠዋት አብራችሁ አልነበራችሁም?" አባባ አጋፋሪ ደግመው ጠየቁኝ::

"ጠዋትማ አብረን ነበርን፡: እኔና ሲሳይ ጠፍተን ስንሄድ ቀጢሳው ኩኩሉ እያለ ነበር:: እኔና ሲሳይ የምንደበቅ መስለን ስንጠፋ ኃይሉ ወደ ግቢያቸው ገባ:: እርሱ'ኮ ኩኩሉ ስንጫወት ብዙ ጊዜ እሚደበቀው እቴነሽ አልጋ ስር ነው፤ እዚያ አይታችሁታል?"

ታላቅ እህቱ እቴነሽ በሩጫ ወደ ቤታቸው በረረች:: ጎረቤቱም ተከተላት:: እኛ እነኃይሉ ግቢ በር ላይ ስንደርስ እቴነሽ እየሳቀች ወጥታ "አልጋ ስር ተኝቷል!" ብላ አበሰረችን::

በኃይሉ ዶሮ ባልተጠበቀው መንገድ መገኘት ነገሩ ሁሉ ወደሳቅ ተለወጠ:: የኔ ጥፋተኝነትም በዚያው ተረሳች::

ቤት ለእንግዳ

"ተረት ተረት"
"የላም በረት?"
"ሆድህ ይተርተር በብረት"
እማዬ!

በቤታችን ውስጥ አልፎ አልፎ እንግዳ ይበዛል:: አንዳንዴም የተማከሩ ይመስል የአባቴና የእናቴ ዘመዶች ከየጠቅላይ ግዛቱ ይመጣሉ::እንግዳ ሲመጣ ደግሞ አባቴና እናቴ ቤት ያፈራውን ለማቀራረብ ጉድ ጉድ ይላሉ:: የእንግዶቹ መምጣት ደስታንም ኀዘንንም የሚያስከትል ሲሆን፣ አንዳንዶቹ ደግሞ ለዘመናት የማይረሳ ትዝታ ትተው የሚሄዱ ናቸው::

በአንድ የበጋው ወር መገባደጃ ላይ ሳርያን ኮትና ተፈሪ ቅድ ሱሪ የለበሰና ቦት ጫማ ያደረገ ባላገር ቤታችን መጣ:: ለአባቴ የሩቅ ዘመዱ ነበር:: ዛሬ በምናቤ ስስለው እጭር፣ በጋያ ጢስ የበለዙ ጥርሶች፣ የደፈረሱ ዓይኖችና የተሸበሸበ ግንባር ያለው የቀይ ዳማ ነው:: እነዚያ ድፍርስ ዓይኖቹ ደግሞ ንቁዎችና ሁሉንም ነገር በጥንቃቄ የሚያስተውሉ ናቸው:: ከፍተኛ የትምባሆ ሱስ ስላለበት በላይ በላዩ ግስላ ሲጋራውን ያጤሳል:: ሲጋራውን ገንዘብ ከኪሱ አውጥቶ አይገዛም:: ቤተ ዘመዱ ይሸምትለታል፤ አንድ ቀን የሚገዛበት ፍራንክ ቢያጣ እማዬ እንድ ትሸምትለት ጠየቃት::

እማዬም ፈገግ ብላ "ምነው ቅድም ቱማ ውሃ ጠጣበት ብሎ አንድ ብር አልሰጠህም?!" አለችና ጥያቄውን በጥያቄ መለ ሰችለት::

በምፀት ሳቀና "ብር ተመንዝሮ ሲጃራ ይገዛል? ብር ግብር ይከፈላል እንጂ!"

እማዬ የኮረኮሯትን ያህል ሳቀች:: ሰውዬውም በእናቴ የብር ውሎን አለማወቅ ሳቀባት:: ይህን አስቂኝ አጋጣሚ አባቴ ከገበያ እንደተመለሰ አጫወተችው:: አባቴም ስቆ አንድ ፓኬት ግስላ በስድስት ፍራንክ ገዛለት:: በቤተሰባችን አስደናቂ አጋጣሚ በተነሳ ቁጥር ይህ ገጠመኝ ለዛው ሳይነጥፍ ሁሌ እንደ አዲስ ያስቃቸዋል::

ከዓመታት በኋላ ፍቅር እስከ መቃብር ውስጥ "ባላገር የሚበላው ቢያጣ የሚገብረው አያጣም" የምትለዋን አባባል ሳነብ ተራዬን እኔም ሳቅሁ::

እንግዳን መቀበልና መሸኘቱን ወላጆቼ ቢወዱትም እኔ ግን ደስ አይለኝም:: በእንዲህ አይነት ዕለት ተቃውሞዬን ለእናቴ ብቻ በሚገባ ቋንቋ አልባ ድርጊት እገልጻለሁ:: ጉንጬን እነፋና ትከሻዬን እንደ እስክስታ ወራጅ እሰብቃለሁ:: እሷ ደግሞ "ተው አንተ ልጅ" በማለት ታስጠነቅቀኛለች:: በቆምኩበት እንደጨፋሪ እሰበቃለሁ፣ ከተቀመጥኩም እግሬን እንፈራግጣለሁ::

"እሂሂ! ብታርፍ ይሻልሃል!"

በተቃውሞዬ እፀናለሁ::

"እንተ ልጅ!" ብላ ማማስያዋን ስትቃጣ ዞር ብዬ አመ ሰጥኩ:: አባቴ ንትርካችን አልገባውም:: ግር እንዳለው እንግ ዳውን ይቅርታ ጠይቆ ወደ እናቴ ዞረና "ምን አድርጊ ነው የሚልሽ?"

"ተወው! ተጫወቱ:: እኔና እሱ እንተዋወቃለን" ብላ ወደ እኔ ዞራ "አንተን አያድርገኝ የተያዝክ እንደሆን!"

ከእንግዶቹ አንደኛው በጋሞ ቋንቋ "ምን ፈልጎ ነው?" ሲል ጠየቃት:: 'ምንም!' በሚል ስሜት ትከሻዬን ሰበቅኩ:: አኳኋኔ ግር እንዳለው በመለኪያ የተቀዳለትን ካቲካላ ብድግ አድርጎ ፉት አለና ሞጭሟጫ ዓይኖቹን አስለመለመ:: አባቴም "ተዋቸው እነርሱ ይተዋወቃሉ" አላቸውና ወጋቸውን ቀጠሉ::

እናቴ ዝንጉርጉር ሻሽዋን አጠበቀችና "እግርህን ሳትታ ጠብ ነው ራትህን የበላኸው?" ብላ መልሴን ሳትጠብቅ ብብትና ብብቴን በእጆቿ ይዛ አነሳቺኝና ትልቁ አልጋ ላይ ቁጭ አደረ ገችኝ:: ከዚያም ለብ ባለ ውሃ እግሬን እየፈተገች "የትም አቧራ ስታቦን ውለህ ምን ምን እንደምትሸት ባወከው? ፈሳም! ያንተን እግር ማጠብ..."

"ወይኔ ቁስሌን!" አልኩና ጮኽኩኝ::

"ዝም በል!" አለና አባቴ ዘሎ መጥቶ አፈጠጠብኝ::

ሕመሜን ዋጥኩ::

"ጋሼ ስታርስልኝ ስትኮቴኩትልኝ ነው እንቅፋቱ የመ ታህ? ቀጣፊ! እዚህ እኛ የምንጨነቀው ላንተው የወደፊት ኑሮ የተቃና እንዲሆንልህ ነው:: ትሰማለህ? የአያት የቅድመ አያት መሬታችንን በነፍጠኞች እየተነጠቅን ነው" አለኝ በኃይለ ቃል::

አልገባኝም:: የእግሬን ሕመም ቻል አድርጌ ጨዋታቸ ውን ለማድመጥ ሞከርኩ:: እማዬም ያለምንም ከልካይ እግሬን እንደልቧ መፈተጉን ቀጠለች:: አሙሙኝ ብዬ ብቃወም የሚከተ ለውን ስለማውቅ ህመሙን ቻልኩት::

እማዬ ብዙውን ጊዜ እግሬን የምታጥበኝ ሌላ የሚያጣድፍ ጉዳይ ሳይኖራት ነው:: ፋታ ካላት አጠገቤ ቁጭ ብላ ስታጠብ እያስተዋለች "ቁርጭምጭሚትህ'ጋ እሸው! የጣቶችህ መሀልና

መሀሉን! ኸረ አንተ ልጅ ውሃ አትፍራ!" እየነገረችኝ፣ እንደ
ተባልኩት ካልፈጸምኩ ትበሳጭና "የማትረባ! እግሩን መታጠብ
የማይወድ ወንድ ልጅ ጠረኑ ምን ምን እንደሚል ባወቅህ?
ስታድግ ጉድህ የሚፈላው ያንተ!..."

በዚያን ወቅት የእኔ ማደግና የእግሬን አለመታጠብ ያላ
ቸው ዝምድና አይገባኝም፡፡ እንዲህ በተናደደች ወቅት ብጠይ
ቃት አትመልስልኝም፣ ብትመልስልኝም ቋንቋዋ ይጠጥርብኛል፡፡

በቀዝቃዛ ውሃ መታጠብ ስለምጠላ፣ ታዝገኔ ስታጠብ ጭን
ቀት ይይዘኛል፡፡ አጠገቤ ሰው ከሌለ እግሬን መታጠብ ሳይሆን
የመቀባት ያህል እግሬን በውሃ አንቦጫርቅና እነሳለሁ፡፡ በዚህም
ምክንያት ሁልጊዜም እግሮቼ ሬንጅ የተቀቡ ይመስላሉ፡፡ አስገ
ዳጅ ኃይል ከተፈጠረ ፊቴን አጨማድድና ዓይኔን ጨፍኜ "እትት
ትት!" እያልኩ አንድ እግሬን ወደ ሳህኑ እሰዳለሁ፡፡ እማዬም
"ውሃ ዘርህን አልጨረሰ! ዘርማንዘሩን የፈጀበት እንኳን እንዲህ
አይጨነቅም!"

እግሬን እየፈተገችኝ ከአባቴ ጋር ባላገሮቹ የሚያወሩትን
ለመስማት ሞከርኩ፡፡ ወሬው ለእኔ በፍፁም የሚገባኝ አይደለም፡፡
አንዳቸውንም አያስቃቸውም፡፡ አንዱ ሲያወጋ ሌላው በትዕግሥ
ትና በአትኩሮት ያደምጠዋል፡፡ የሚጠቀሙባቸውም ቃላት ለልጅ
አይገቡም፡፡ ንጉሠ ነገሥት፣ ጭቃ ሹም፣ ምስለኔ፣ አገረ ገዢ
የሚባሉት ቃላት በወጋቸው መካከል ተደጋግመው የሚነሱ ነበሩ፡፡

እማዬ እግሬን በጨርቅ አደራርቃልኝ አልጋው ላይ ተመ
ቻችቼ ጋደም አልኩኝ፡፡ ፊቴን ወደ እንግዶቹና አባቴ መልሼ
እሰማቸዋለሁ፡፡ ዓይነ ሞጭሟጫው እንግዳ "እንዴት የአያት የቅ
ድመ አያቶቻችንን መሬት በጭሰኝነት እንመራለን፡፡ ሰው በገዛ
አገሩ ጭሰኛ ይሆናል?!" ሲል አማረረ፡፡

'እማዬ አንዳንዴ እርጥብ እንጨት ምድጃው ውስጥ ከታ
ልነድ ሲላት በጭስ ትታፈናለች፡፡ እነዚህም ሰዎች በአገራቸው
በገዛ መሬታቸው ላይ በጭስ የሚያፍናቸው አለ ማለት ነው?'
ብዬ ሳስብ አባቴ ቀበል ያደርግና "ንጉሠ ነገሥቱ ናቸው ጉድ
ያደረጉን፡፡ ባለመብት መሆናችንን አስፈላጊውን ማስረጃ ሁሉ አቅ
ርበን ፍርድ እንድናገኝ ስንወተውት፣ ጉዳዩን ባላባቶች በጉቦና
በምልጃ አስቀድመው ይዘውት በጭሰኝነት ተሰጠን" ብሎ
በቁጭት የደም ሥሩ ተግተረተረ፡፡

ሌላኛው እንግዳ ጭቅቅት የጠገበ ቡልኮውን ገልጦ ቀኝ
እጁን ዘረጋና መለኪያዋን አንስቶና ከካቲካላው ፉት ብሎ
"ጃንሆይ ምን አደረጉ? እኛን ያስቸገረን አፈንጉሥ ደባልቄ ነው፡፡
ንጉሡ ይግባኛችንን በዙፋን ችሎት ተራ በተራ አይተው ፍርድ
ሊሰጡን ሲሉ ያ 'የእርጎ ዝንብ' ጥልቅ አለና! 'ግርማዊ ጃንሆይ፣
ይህ ጉዳይ ለፍርድ የተሟላ አይደለም፡፡ ስለዚህ ግርማዊነትዎ
ሌላ ቀጠሮ እንዲሰጠን ቢያዙ' አላቸው፡፡ የተፈጸመውም ጉዳይ

በይደር ተላለፈ፡፡ እንግዲህ በዳግም የዛሬዋ ዕለት ላይ ለመድረስ
እኛም አርጅተናል፡፡ የልጅ ልጆቻችን ቢፈፅሙት እንጂ እኔስ
የምታደለው አይመስለኝም" ብሎ ተከዝ አለና "አምላክ ፊቱን
መልሶልን ቢሆን ኖሮማ አፈንጉሥ ደባልቄ ይህንን የነገር
መርዙን አይረጭብንም፡፡ ጃንሆይም ይዳኙን ነበር!" አለና ፀጥ
አለ፡፡

"ጃንሆይ ተነስተው ቆመው ነበር?" ሲል አባቴ በጥድፊያ
ጠየቀ፡፡

"በደንብ" አለ ዓይነ ሞጭሟጫው ሰውዬ በእርግጠኝነት፡፡

ጃንሆይን ብዙ ጊዜ አይቻቸዋለሁ፡፡ እንደ ድመት ሁሌም
ንፁህ፣ ንቁ፣ አጭርና ቀይ ናቸው፡፡ "ለምንድነው አባባ ጃንሆይ
የሚቆሙት?" ስል በጥድፊያ እማዬን ጠየኳት፡፡

እሷም "እንዲህ አይነት የአዋቂ ጨዋታ ለልጅ አይገባውም"
አለችኝ፡፡ የዕለት ሥራዋን እያጠናቀቀች በመሆንዋ ከጨዋታው
ለመቀላቀል እንዝርቷን እያነሳች፡፡

በእርግጥ እንዳለችው አልገባኝም፡፡ ነገር ግን በግድ በመሬ
ታቸው ላይ በጭስ የሚታፈኑበት ሁኔታ እንደተፈጠረባቸው ሰም
ቻለሁ፡፡ እማዬ እኔን ከማጫወት ይልቅ ወደ እንግዶቹ በመሄዷ
ቀንቻለሁ፡፡ በተቃውሞ ተወራጨሁ፡፡ ወዲያው ገባት፡፡ አጠገቤ
መጥታ ቁጭ አለችና "ነገርህ ሁሉ እኔ ያልኩት ብቻ ይሁን
ነው?" ብላ ልብሴን እያወላለቀችልኝ ታጫውተኝ ጀመር፡፡ "ይኸ
ውልህ እኔና አባትህ ትንንሽ ልጆች እያለን ፋሽስት ጣሊያን
አገራችንን ወሮ ነበር፡፡ በዚህ ጊዜ ጃንሆይ ለዓለም መንግሥታት
አቤቱታቸውን ሊያሰሙ ውጪ አገር ሄዱ፡፡ እንደሚባለው በዚያ
የስደት አገር እያሉ ተሳሉ፡፡ እግዚአብሔር ለአሸናፊነት አብቅ
ቷቸው ለአገራችን መሬት ካበቃቸው ለሕዝባቸው ፍርድ ሲሰጡ
ቆመው ለመዳኘት መሳላቸው ይነገራል፡፡ አምላክም ልመናቸውን
ሰማቸው፡፡ አምስት የመከራ ዘመንም አለፈ፡፡ በድል አድራጊነት
አዲስ አበባ እንደገቡ በሰለታቸው መሠረት ሰሞኑን የአባትህን
አገር ሰዎች በመሬት ጉዳይ ሲሟገቱ ሲፈርዱላቸው ነበር
የቆሙት፡፡"

"ታዲያ ቆመው ፈረዱላቸው?"

"ምን ይፈርዱላቸዋል እንደሰማኸው በይደር ታለፈ፡፡"

ትንሿ ልቤ ጃንሆይን ተቀየመቻቸው፡፡ "መቆማቸው ካል
ቀረ ምን አለበት ቢፈርዱላቸው?"

"ትሰማኛለህ፣ የኔ ቱንጋ! ከዕለታት አንድ ቀን አንድ
ሰውዬ ነበር..." ብላ ምሽቱን ከእኔ ጋር እንደምታሳልፍ አበሰ
ረችኝ፡፡ አካላቴ ሁሉ ጆሮ ሆኖ ፀጥ አልኩ፡፡

"ተረት ተረት!" አስታራቂው ቃል ከአንደበቷ ይሰማል፡፡

"የላም በረት..." እመልሳለሁ፡፡

"ሆድህ ይተርተር በብረት" ብላ ትኮረኩረኛለች:: ፍንድቅ ብዬ እስቃለሁ:: ቂመኝነቴ፣ አልታዘዝም ባይነቴ፣ ማመፁን ይረሳና በሳቅ ጠበል ተጠምቄ ሌላ ልጅ እሆናለሁ::

"እረ እዚህ ቁም ነገር ጨዋታ ላይ ነን!" አባቴ ተቆጣ::

"እሺ ተጫወቱ" እማዬ ዝቅ ባለድምፅ መልሳ ለኔ ደግሞ በሹክሹክታ ያህል "አንድ ሰውዬ ነበረ..." ብላ ስትጀምር ትመስጠኛለች:: ጠይም ገጽዋ የተቆላ ቡና ይመስላል:: ንቁ ዓይኖችዋን ቦዘዝ አድርጋ እያስተዋለችኝ ብዙም ወጣትነት ያልራቀው አካልዋ ዘና ይላል::

አልጋው ጫፍ ላይ ተቀምጣ ኮስተር ብላ አናቴን እየደባበሰች፤ ወይም ነጠላዋን እየቋጨች፣ አለበለዚያም እየፈተለች ትረካዋን ትጀምራለች:: እማዬ ሁሌም ሁለት ሰው ነች:: እያወጋች የምትሠራው ከእጇ አይጠፋም:: ሥራ የምትፈታው ወደ እኩለ ሌሊት አካባቢ የዕለት ሥራዋን አጠናቅቃ ከሁላችንም መጨረሻ ጉንዋን ለማሳረፍ ወደ አልጋዋ ለመተኛት በምትመጣበት ወቅት ብቻ ነው::

በእንዲህ አይነቱ የተረት ሰዓት የምደሰተው እኔ ብቻ ሳልሆን እማዬም ጭምር ነበረች:: ሳጫውታት፣ ሳደምጣት ደስ ይላትና "ጎሽ ፉንጋዬ እየደረሰክልኝ ነው" ትልና ለራሷ ያክል በለሆሳስ "አምላክ የተባረከ ልጅ ባደረገህ ብቻ" ብላ ታጉተመትማለች::

የሕይወቷን ክፍተት እኔ እንድሞላላት አምላክ ስለላከላት ደስ ይላታል:: ደስታዋ ያለአንዳች ቃል፣ በድርጊትዋ ስለሚገባኝ ፍቅራችን ጥልቅና ጥብቅ ነበር::

ብርድ ልብሱን ተከናንቤ፣ ጭንቅላቴን ብቅ አድርጌ በተረቱ ውስጥ የሚፈጠረውን ሰውዬ በዓይነ ሕሊናዬ እሥለዋለሁ:: ትዝ እንደሚለኝ በዚያ አይጠገቤ በሆነ የልጅነት ወቅት ያለ ምንም ግርዶሽና ዓይነጥላ በርካታ ተረቶችን ሰምቻለሁ:: አንዳንዶቹ አሳዛኝ ሲሆኑ፤ የተቀሩት አጨራረሳቸው አስቂኝ፤ አልያም አስፈሪ ይሆኑብኛል::

በተረቱ ውስጥ የሚከሰተው ባሕርይ የተራበ፣ የተጠማ፣ አያሌ ምዕራፎች የተጓዘ የመንግሥት መልእክተኛ ወይም አንድ የራሱ የሆነ ተልእኮ ያለው ሰው ይሆናል:: ሁሌም ሰውዬው ሲታየኝ ሸመልና ስንቅ ይዞ ነበር::

እማዬ ተረቶች ውስጥ ሰውም፣ የዱርና የቤት እንስሳትም አሉበት:: የጦጣን ብልጥነት፣ የዝንጀሮን ቂልነት፣ የአህያን ቻይነት፣ የአንበሳን ኃያልነት፣ የነብርን ቁጡነት፣ የዔሊን ቀርፋፋነት ታሳየኛለች::

እኔ አልጋዬን ለእንግዶቹ ለቅቄ አላስተኛም ብዬ እንደ ማምፀው፣ አህያስ ለምን ሰዎችን እምቢ ብሎ ጫካ ውስጥ አይኖርም? ዝንጀሮስ ለምን ብልጥ አይሆንም?... እያልኩ ፅንፍ

አልባ ጥያቄዎችን አነሳለሁ:: እናቴም ሳትታክት ልታስረዳኝ ትሞክራለች:: ከዕውቀቷ በላይ ሲሆን፣ "ይህ የእግዚአብሔር ፋንታ ነው" ብላ ምላሹን ለፈጣሪ ትተወዋለች::

የአያ ጅቦን ተረት በሰማሁ ምሽት በጣም እፈራለሁ:: በዙሪያዬ ያለ ማንኛውም ነገር በፍጥነት ጅብ ሆኖ ይበላኝ ይመስል ሁሉንም ነገር በጥንቃቄ አስተውላለሁ:: ስተኛም ብርድ ልብሴን በጭንቅላቴና በእግሬ ወጥሬ እከናነባለሁ:: ትንፋሼን ዋጥ አድርጌ ለመተኛት እሞክራለሁ:: እንቅልፍ በዓይኔ ሳይዞር ብዙ እቆያለሁ:: ፍርሐቴ በጣም ከአየለ ክንብንቤን ሳልገልጥ እማዬን እጣራለሁ:: "ምን ሆንክ?" ትለኛለች በውስጧ የዘራችውን ፍርሃት ረስታው::

"ፈራሁ!"

"ና! እኛ'ጋ::"

"መብራቱን አብሪዋ!"

"ምን አስፈራህ? ና አይዞህ!" ብላኝ ማብሪያና ማጥፊያውን ግርግዳው ላይ በዳበሳ ስትፈልግ ንቁ ጆሮዎቼ ይሰማሉ::

አባቴ በቁጣ "ባይበራስ አትመጣም?" ይለኛል:: በሠራ አካላቴ የነገሠውን ፍርሃት ሳይረዳ፤ ጉዳዩን ቢያውቅም በአዋቂ ልብ ግድ የለው:: ሁልጊዜ በብልሃት ሳይሆን በግድ ይህንን ዓለም እንድደፍር ያስገድደኛል::

ማብሪያና ማጥፊያው ቀጭ ሲል አምፖሉ ተግ ብሎ አስፈሪውን ጨለማ ያባርረዋል:: ቤቱ ውስጥ ምንም እንደሌለ ብርሃኑ ቢያበስረኝም፣ እንደፈራሁ ወደ ወላጆቼ አልጋ ራቁቴን እሮጣለሁ:: አባቴ ቀልቦ መካከላቸው ያስተኛኛል::

አያ ጅቦ መካከል የሚተኛን ሰው እንደሚበላ ቢተረክልኝም፣ አባቴን የሚያሸንፍ ጅብ እንደማይኖር እርግጠኛ ነኝ:: በሁለቱ ሙቀት አካሌ እየቀለጠ ፍርሃቴም ገለል እያለ ሲሄድ እንቅልፍ ይወስደኛል:: ጠዋት ስነቃ እኔነቴን በግርግዳው ጥግ አገኘዋለሁ::

"እማዬ ማታ መሐል አልነበረም እንዴ የተኛሁት?"

"ነው እንዴ?" በማለት አፏግጣብኝ ተነስቼ ፊቴን እንድታጠብ ታዘኛለች:: ልብሴን ለባብሼ በመወዘፍ ውሃዬን ይዤ ያንን ማታ የሰማሁትን አስፈሪ ተረት ለጓደኞቼ ሳወራላቸው እወጣለሁ::

የቴያትር ጥበብ በዞረበት ዝር ያላለችው ይህች የእኔ ገነት ጥበቡን ለእኔ አእምሮ መጥና የተውኔት ስልት ባለው ውበት የማቅረብ ችሎታ ነበራት::

አያ ጅቦን መምሰል ስትፈልግ አንዲት ቡትቶ ታነሳና ተከናንባ በጅብኛ ቋንቋ "እመት ጦጢት፣ እመት ጦጢት፣ እባክሽን የእኔ እመቤት ነገ አልባ የምመልስልሽ አንድ አንኮላ ወተት አበድሪኝ ይላታል፤ እቤቷ ሄዶ::"

ከጅብ ባሕርይ ወጥታ እማዬ ትሆንና "ውሸቱን ነው ሊበላት ፈልጎ ነው:: ልክ አያ ዝንጀሮን አታሎ እንደበላው:: ጦጢትንም አታሎ ሊበላት" ትለኛለች በጣም በለሆሳስ ድምፅ:: ጥንቃቄዋ አያ ጅቦ እንዳይሰማት የፈራች ትመስላለች:: እኔም ፀጥታውን ሳላደፈርስ በጥቅሻ ገባኝ እላታለሁ::

የጦጢትን ባሕርይ ተላብሳ በቀጭን ድምፅ "ለመሆኑ አንተ ማነህ?" ትለዋለች::

"አያ ዝንጀሮ ነኝ" ይላታል::

"ምነው ድምፅህ አያ ዝንጀሮን አልመስል አለኝ? ደግሞ አያ ዝንጀሮ ከሆንክ አካላትህን እንዲህ ምን አገማው?" ትለዋለች:: እማዬ ወደራሷ ባሕርይ ተመልሳ አፍንጫዋን ቆንና "አያ ጅቦ ግማታም ነው::"

አፍንጫዬን እይዛለሁ::

"አያ ጅቦ ተናዶ ሊያንቃት ይወረወራል:: ጦጢትም በብልሃት ታመልጠዋለች::"

"እሺ" እላለሁ የዛሬውን ገፀባሕርይ ፍፃሜ ለማወቅ::

"አንድ ሰውዬ ከዕለታት አንድ ቀን ሲሔድ፣ ሲሔድ፣... ሩቅ አገር ደረሰ:: የገበሬ ቤት ሲያገኝ 'ቤቶች!' ብሎ ተጣራ::

የቤቱ ጌታም "ደጆች!" ብሎ ይመልሳል::

የቤቶችና የደጆች ቃላት ትርጉም ይጠጥርብኛል:: ይሁን እንጂ በኋላ ትዝ ካለኝ ልጠይቃት እያሰብኩ ተረቱን ሳላቋርጥ መስማት እቀጥላለሁ::

"የመሸብኝ የእግዜር እንግዳ ነኝ:: የዛሬን ምሽት አሳድራችሁኝ ከጅብ መበላት ታስጥሉኝ ዘንድ እማፀናለሁ" ሲል ይለምናል:: ባለቤቱም 'ቤት የእግዜር ነው ግቡ' ብሎ ያስገባውና ለሚስቱ እንግዳ መምጣቱን ተናግሮ ጥሩ ራት እንዲዘጋጅ ነገራት:: የእንግዳውን እግር ልጆቹ በሞቀ ውሃ እንዲያጥቡ አዘዛቸው:: ራት እስኪቀርብ እንግዳውን ያጫውተው ጀመር:: መንገደኛውም እሳት እየሞቀ ከየት እንደመጣና ወዴት እንደሚሄድ ለቤቱ ጌታ ያጫውተው ጀመር::

"አዋቂዎቹ ሰዎች በሞቀ ጨዋታ ላይ እያሉ የግቢው በር ተንኳኳ:: የቤቱ ጌታም ፈጠን ብሎ ወጥቶ 'ማነው?' በማለት ይጠይቃል:: ከውጪ የቆመውም የሩቅ አገር መንገደኛ መሆኑን ገልጾ እንዲያሳድሩት ይለምናል:: የቤቱ ጌታም ደስ ብሎት ይግቡ ጌታዬ፣ ቤት የእግዜር ነው!" ሲል በትህትና መለሰ::

"በዚህ ጊዜ ቀደም ብሎ የገባው እንግዳው የተባባሉትን ሰምቶ ስለነበር፣ ብትሩን አንስቶ አዲሱን እንግዳ አላስገባውም ብሎ ተቆጣ::

"ለምን?"

"ቆይ ዝም ብለህ አድምጥ" ብላኝ ተረቱን ቀጠለች:: "የቤቱ ጌታ በዚህ ተገርሞ 'ለምን አታስገባውም?' ይህ ቤት የእኔም

ያንተም አይደለም፣ የእግዜር ነው' አለው:: የመጀመሪያውም እንግዳ 'እኔ የመንግሥት ምስጢር ይዤ የምጓዝ ሰው ነኝ:: ይህ ሰው ቀደም ብሎ ከቀን ጀምሮ ሲከታተለኝ ነበር:: በተለይ ጭው ያለ በረሃው ውስጥ ስንገባ ከአሁን አሁን ደፋኝ እያልኩ ነፍስና ሥጋዬ እየተለያየ ነው እዚህ የደረስኩት፣ አምላክ ይመስገን' ብሎ እንጋጦ እግዜርን ወደ ሰማይ እያየ አመስግኖና 'ስለዚህ ይህ ሌባ ሌሊት አርዶኝ የመንግሥት ምስጢር ቢዘረፍ ትልቅ ጉዳት ይደርሳል:: በዚያ ላይ ደሜ ደመ ከልብ ሆኖ ይቀራል:: መዘዙ ለእናንተም ይተርፋልና ይህንን ሰውዬ እዚህ ቤት እላስገባም' ሲል ተከራከረ:: የቤቱ ጌታም 'ግድ የለህም፣ እኔ እጠብቅሃለሁና እባክህን ቤት ለእንግዳ ብለን እንቀበለው፣ እያለ በገዛ ቤቱ ለመነው:: እየማለና እየተገዘተ ምንም አይነት አደጋ እንግዳው እንደማያደርስ ሊያሳምነው ወተወተ:: እንግዳው ግን ሞቼ እገኛለሁ ብሎ ችክ አለ::"

"ኡ! በጣም ክፉ ሰው ነው! እጣኑ ቂርቆስ ደግሞ ታያለሽ ይፈርድበታል::"

"እውነትክን ነው:: ክፉዎች ላይ እጣኑ ቂርቆስም፣ ጌታችን መድኃኒታችንም..."ከአፍዋ ነጥቄያት "እምዬ ማርያምም!"

"አዎን፣ ቅዱሳኑ ሁሉ እንዲህ አይነት መጥፎ ሰዎች ላይ ይፈርዱባቸዋል::"

በእንዲህ አይነቱ ትረካ ወቅት ችግሩ በተከሰተበት ቦታ እንዳለች ሁሉ በኃይል ተመስጣ በመንፈሷ ትበራለች:: ተረትዋ እንደ እውነተኛ ታሪክ ስለሚሆንብኝ መንፈሴ አብሯት ይከንፋል:: "ከዚያስ?" አልኳት የቅዱሳኑን ፍርድ እየናፈቅኩ::

ከዚያ ባለቤትየው እንደነገርኩህ ጥሩ ሰው ስለሆነ፣ በኋላ የመጣውን እንግዳ ይቅርታ ለምኖት ጎረቤት ወስዶ እንዲያድር አደረገው:: ለመጀመሪያው እንግዳም ማለፊያ እራት ቀርቦለት በላ ጠጣ::

"እሺ::"

"ከዚያማ ባለቤቱ የሚተኛበት መደብ ላይ ቁርበት አንጥፎ ቡሉኮ ደርቦለት የመጀመሪያውን እንግዳ አስተኛው:: ማለዳ ወፍ ጭጭጭ! ሲል እንግዳው ተነሳና የጠዋት ቡናውን ጠጥቶ ቁርሱን በልቶ፣ የቤቱን ጌታ ለመስተንግዶውም፣ ሕይወቱንም ስላተረፈለት አመስግኖ ተሰናብቶ ጉዞ ጀመረ:: ሲሔድ... ሲሔድ... ውሎ አመሻሽ ላይ ዳግመኛ ከአንዱ ባላገር ቤት ለምኖ ማደር ሊኖርበት ሆነ:: በአቅራቢያው ወደሚገኝ የገበሬ ቤትም ተጠጋና አሳድሩኝ አለ::

"ገበሬውም ልክ እንደትናንትናው ሰው ተቀብሎና አክብሮቱን ለመግለጽ ሙክቱን አርዶ አበላው:: በሞቀ ውሃ እግሩንም በልጆቹ አሳጥቦ ይጨዋወቱ ጀመረ:: ብዙ ተጨዋወቱ:: ምሽቱም ሲጋመስ ገበሬው ወደ መደቡ ለመኝታ እየሄደ እንግዳውን 'ለመሆኑ ወዳጄ፣ ትናንትና ማታ አደርክበት ቤት አላስገባም ብለህ

ሽመል መዘህ ያባረርከውን እንግዳ አሁን ብታየው ታውቀዋለህ?' ሲል ያልታሰበና ከጨዋታቸው ውጪ የሆነ ጥያቄ ጠየቀው::

"እንግዳው ከው! አለ:: ገበሬውም ወደ መኝታው እያዘገመ 'ትናንት አላስገባም ብለህ ያባረርከኝ ሰው እኔ ነኝ:: ሰመሆኑ ወዳጄ! ምን በደልኩህ? የትስ እንተዋወቃለን? አልያስ ለዚህ በል ተነው ነገ ዓይነምድር ለሚሆን እህል እንዳልካፈልህ ብለህ ነው?...' ብሎ ቢጠይቀው፣ እንግዳው በተግባሩ በጣም አዘነ:: ፀፀቱ ስላሸበረው ተወርውሮ ገበሬው እግር ላይ ድፍት አለና እያለቀሰ ይቅርታ ጠየቀው ይባላል::

"አየሽ አጣኑ ቂርቆስ ሲፈርድበት!" አልኳት በጣም ተገርሜ::

"ታዲያስ! ለዚያውም አፍታም ሳይቆይ:: ቢሞት ይሻለው ነበር::"

"ውነትሽ ነው ድብን ባለ!"

እንዲህ አይነት ስብዕናን የሚቀርፁ ተረቶች በሰማሁ ወቅት እኔም ጨዋ፣ ትሁት፣ ሰዎችን አፍቃሪ ሰመሆን እጥራለሁ:: እዚያው በዚያው ባሕርዬ ተለውጦ መንቀዥቀዤን ተወት አደር ግና ረጋ ለማለት እሞክራለሁ:: የትረካው ባሕርያት በሕሊናዬ ውስጥ የራሳቸውን ማኅተም ያኖሩብኛል:: በቆይታ ተፈጥሮ ወደ ለገሰችኝ ባሕርይ የምመለስ ቢሆንም በጊዜው አስተዋይና እመዛዛኝ ሆኜ እታያለሁ::

"የባላገር ሰዎች ሁሉም ጥሩዎች ናቸው!" እልና ቤታችን እንግዳ ሆነው የመጡትን ሰዎች በርህራሄ ዓይን አያቸዋለሁ::

"የአገር ቤት ሰዎች ብቻ ሳይሆኑ ልጆቻቸውም በጣም ጥሩ የተባረኩ ናቸው:: የትላልቅ ሰዎችን እግር ያጥባሉ:: ሲልኩዋ ቸው ይታዘዛሉ:: ከቤተሰቦቻቸው ጋር ይሠራሉ:: እናም የእኔ ቀንጋ..." ብላ እየደባበሰችኝ "አንተም አድገህ ሰው እንድትሆን ፀጋው ከተለገሰህ እግርህ የሚደርስበት ቦታ አይታወቅም:: ሰው የሚወለድበትን እንጂ የሚሄድበትንና የሚሞትበትን አያውቀ ውም:: የሰው ልጅ እጣው ሁለት አይነት ነው:: ተጉዞ ሄዶ እን ግዳ ይሆናል፤ ወይም እንግዳ ይቀበላል:: ስለዚህ ተጓዡም ተቀባዩም ሰዎች ቅን ከሆኑ፣ ኑሮዋቸው ጥሩና መልካም ይሆ ናል:: አንተም ኑሮህ የሰመረ ሆኖ ሁሉም ነገር እንዲባረክልህ ጥሩ ልጅ ሁን:: ደግ ሁን" እያለች፣ በሕይወት ተሞክሮ የበሰለ ምክሯን በቅጡ እንደሚገባው እኩያዋ ታወራልኛለች::

የምትለው ሁሉ ባይገባኝም፣ ጥሩ ልጅ መሆን እንደሚኖ ርብኝ እረዳለሁ:: ጥሩ ልጅ ከሆንኩ እግዚአብሔር ያሳድገኛል፣ ትምህርቴንም ይገልጽልኛል፣... አካሌ እየዛለ ሄዶ፣ ድብን ያለ እንቅልፍ ይዞኝ ጥርግ አለ::

ይህች ምራቅ ሳትደርቅ

"ና! የእኔ ቀንጋ! አረብ ቤት ትሄድና የአራት ፍራንክ ዘይት፣ የሁለት ፍራንክ ጨው፣ አራት ፍራንክ መልስ አለው:: እንካ ስሙኒውን:: ስትመለስ የማደርግልህን አታውቅም! ብርር በል! ቱፍ! (ምራቃቸውን እየተፉ) ይህች ምራቅ ሳትደርቅ ከተፍ በል!" አሉ እማማ ረታሽ::

"እሺ::"

"ቆይ አትንከውከው፤ ምንድነው ግዛ ያልኩህ?"

"የአራት ፍራንክ ዘይት፣ የአራት ፍራንክ ስኳር!"

"ይኸው! አላልኩም:: ይሄ ልበቢስ! ስኳር መቃምዋ ሱስ ሆናብሃለች ማለት ነው? ልብ በልና አድምጠኝ...!" ብለው ያር ሙኛል:: ከአፋቸው ነጥቄ "የአራት ፍራንክ ጨው::"

"ኧረ እኔ እልወጣኝም! የአራት ፍራንክ ጨው ምን ላደርግበት ነው? ድግስ የለብኝ!" ብለው እማማ ረታሽ አረሙኝ::

እኔና አብሮ አደጎቼ በሰፈራችን ውስጥ ትላልቅ ሰዎችን አረብ ቤት በመላላክ አገልግሎት መስጠቱ አንዱ የውዴታ ግዴ ታችን ነበር:: ጎረቤቶቻችን ከእናታችን ማኅፀን ስንወጣ ሁሉ የዓይን ምስክር ናቸው:: እንደ አሳዳጊዎቻችን ስለሚቆጠሩም ከቤ ታችን ውጪ ሁሉም ትላልቅ ሰዎች በእኛ ሕይወትና ደህንነት ላይ የወላጆቻችንን ያህል የመወሰን መብት ነበራቸው::

ተልከን ስንመለስ ልዩ ልዩ ጉርሻ ይሰጠን ነበር:: መላላኩ ከመደጋገሙ የተነሳ ጉርሻቸው ምን እንደሚሆን ከወዲሁ እናው ቀዋለን:: የአንዳንዱ ጉርሻ የሚናፈቅ ነበር:: እማማ አመለወርቅ ከጅሩ ዘመዶቻቸው በሚጭኑላቸው ጥቁር ስንዴ የሚጋግሩት ሙልሙል አሁንም ሳስበው ምራቄን እውጣለሁ::

የኃይሉ ዶሮ እናት እማማ ሸጊቱ በውብ ቋንቋቸው ሲመር ቁን እዚያው፣ በዚያው አድገን እንዲታየን እያደረጉ አሹቁን በኪሳችን ያጭቁታል:: እማማ ቀለሚቱ አንጎሏ ከተላላክንላቸው በኋላ ከዕለታት አንድ ቀን የወሰዱብንን የጨርቅ ኳስ ይመል ሱልናል::

በእኔና በእማዬ ብቻ የሚታወቅ የጋራ ምስጢር አለን:: ልትልከኝ ስትፈልግ ትጠራኝና መልዕክቱን ነግራኝ "ስትመለስ እማደርግልህን አታውቅም" ካለችኝ ስመለስ በጣም የሚጣፍጠኝን የቅንጬ ፍቅፋቂ እንደምትሰጠኝ አውቃለሁ::

ከሁሉ በጣም የሚደብረኝ *ሃደ በቀሉ'ጋ መላክን ነበር:: ቅቤ ነጋዴ ናቸው:: እማዬ ደንበኛቸው ነች:: አንዳንዴ ከእማዬ ጋር ገበያ ስሔድ የስሙኒ የራስ ቅቤ ትገዛቸውና እኔን መርቀውኝ

---

* ሃደ፣ በኦሮሚኛ እናት::

ትንሽ ቅቤ ቆንጥረው ቁንጮዬ ላይ ይቀቡኛል:: በላዩ ላይ የጉሎ ቅጠል ይለጥፉበታል:: ከሃደ በቀሉ ጋር ፀባችን በዚህ ነበር:: አጋጓደኞቼ ካዩኝ "ቅቤያም!" እያሉ ይሰድቡኛል:: በእንዲህ ያለ አጋጣሚ በጭንቅላቴ መሬት ቆሜ ቅቤውን ከአቧራ ብደባልቀው ምርጫዬ ነው:: ይሁን እንጂ ሃደ በቀሉ እንደመረቁኝ ሁሉ እንዳ ይረግሙኝ ስለምፈራ ንዴቴን ዋጥ አደርጋታለሁ::

በዚህ ወቅት እማዬ ቅቤ ስቀባ መናደዴ ይገባታል:: አኳኋኔን ችላ ብላ ሁለቱ የቅቤን ፍቱንነት በአማርኛና አሮምኛ ጉራማይሌ ከሃደ በቀሉ ጋር ያወጋሉ:: በተዘዋዋሪ ለኔም እየነገሩኝ ቢሆንም እኔ ግን አልሰማቸውም:: ተሰነባብተው ወደ ሰፈራችን ስንሄድ ንትርኬን እጀምራለሁ:: እሷም እርጋታ ባልተለየው ለሆሳስ ድምፅ "አይ የልጅ ነገር! አሁን ቅቤ ምን ጉዳት አለው? እናትህን ቀዝቀዝ ያደርግልሃል:: ይህንን ክርዳዳ ፀጉርህን ያለሰልስልሃል:: ግን እኔ ምን ቸገረኝ አንተ ቀረብህ:: እቤት ስን ደርስ አጥብሃለሁ" ስትለኝ እፎይታ ይሰማኛል::

አረብ ቤት ከሚልኩኝ ጎረቤቶቻችን አንዷ ደግሞ እማማ ረታሽ ናቸው:: እማማ ረታሽ እኔ ከመወለዴ በፊት ከእናቴ ጋር የወጣትነት ጊዜያቸውን አብረው ስላሳለፉ በእኔ ላይ ከወላጆቼ በላይ ታላቅ ሥልጣን አላቸው:: መሐን ስለነበሩም በጣም ይወዱኛል:: ነፍስ ከማወቄ በፊት አዝለውኝ ከሰፈር ሰፈር ይዘዋወሩ እንደነበር እናቴ አጫውታኛለች:: አንዳንዴ ለእናቴ ሳይነግሯት ይዘውኝ ስለሚሄዱ ስእናትና አባቴ የጠፋሁ ስለሚመስላቸው በዚህ ጊዜ ምድር ቁና ትሆንባቸዋለች:: ከፍቅራቸው ብዛት የተነሳ በዚ.ያን ወቅት ብርቅ የነበረውን ፎቶ እኔ ከእማማ ረታሽ ጋር ብዙ ጊዜ ተነስቻለሁ:: ለእሳቸው የመውደድ መግለጫ የሆነው ይህ ድርጊታቸው እኔን በኃይል ይገዛኝ ነበር:: እማማ ረታሽ ሲቆጡኝ ከፍርሃቴ ብዛትም አንዳንዴ ሽንቴን ጭርቅ አደርግ ነበር::

የእማማ ረታሽ ዓይኖች ተጎልጉለው ሲያፈጡብኝ ልክ ቂርቆስ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ተንጠልጥለው እንዳየኋቸው የቅዱሳን ሥዕሎች፣ ዓይን ብቻ ሆነው ይታዩኛል::

መልዕክቱን አስተካክለው ነግረውኝ ፊትለክ ብዬ ስሮጥ ከጀርባዬ ፈገግታቸው እንደሚከተለኝ ልቤ ይጠረጥራል:: እማማ ረታሽ ሲቆጡ የማስፈራታቸውን ያህል፣ ሲስቁም በነፃነትና ከልብ ስለሆነ፣ እንደ አበባ ፈክተው ያምራሉ::

ድሮ ከቂርቆስ ቤተክርስቲያን ፊት ለፊት አንድ ትልቅ አረብ ቤት ነበር:: አረቡ ከብ የእስላም ቆብ አናቱ ላይ አድርጎ አፉጫቱን በጉንጩ ወጥሮ፣ የሀመድ ጫፉ የረዘመውን ሲጋራ እፉ ላይ ለጉሞ፣ ሽርጡን አገልድሞ በሰፊው መደብሩ ውስጥ ወዲያ ወዲህ እያለ ገበያተኛውን ያስተናግዳል:: እኛ ልጆች አረቡ የምርቃት ከረሜላ ስለማይሰጠን ከእርሱ መደብር መሸመት

አንወድም:: ወላጆቻችንን ግን እየቀለደ ከሸቀጡም እየመረቀ ስለሚሸጥ መደብሩ ሁሌም በደንበኛ እንደተጨናነቀ ነበር::

ከማርገጃው ወረድ ብሎ የተከፈተች የጨነቀው ሱቅ ውስጥ የሚነግደው ሡልጣን ግን የእኛን የሕፃናቱን ልብ የሚስብ መስተንግዶ ነበረው:: ብይ የሚያካክሉ የምርቃት ከረሜላ ይሰጠናል:: ከረሜላው ቢያልቅ ስኳር እንዲመርቅልን እናደርገዋለን:: የተላክነው ሁለት ልጆች ከሆንን ከረሜላዋን ቆርጭመን እንካፈላለን:: ስኳራንም እንዲሁ:: ሡልጣን በዚህ ብልሃቱ አማሉን በምንሸምተው ሸቀጥ ላይ ይሸቅበናል:: አሸቃቀቡ ከልክ በላይ ከሆነ የሸመትነውን እንድንመልስ ወላጆቻችን ያስገድዱናል:: በዚህ ወቅት ትልቅ ጭንቀት ይፈጠራል:: ምክንያቱም የምርቃት ከረሜላዋ ተበልታለች:: ይሁን እንጂ ሡልጣን በጥበቡ ሸቀጡን ያስተካክልና ግብይቱን የለመረ ያደርገዋል::

የተላኩትን ሸቀጥ ሳላሳስት ሸመትኩ:: ስሙኒዋን ከፍዬ የአራት ፍራንኳን መልስ ለእጄ፤ ለአፌም ምርቃት ከረሜላዋን ተቀብዬ ወደ ሰፈር ተመለስኩ::

እማማ ረታሽ ቤት ልገባ ስል፣ እኛ ቤት ቁጭ ብለው ቡና እየጠጡ አዩኝና "ፉንጋይ፣ እዚህ ነኝ!" ብለው ጠሩኝ:: የገዛሁትን የዘይት ብልቃጥ ተቀብለውኝ ከፍ አድርገው ዘይቷን እያዩ "ከየት ነው የገዛኸው? ከአረቡ ቤት ነው ወይስ ከሡልጣን'ጋ?" ብለው የቅዱሳን ዓይኖቻቸውን ጎልጉለው አጉረጠረጡ::

በፍፁም እሳቸውን መዋሸት ስለማልችል፣ ደካማ በሆነች፣ ፍርሃት በተሞላባት ድምፅ "አዎን!" ስል፤

"አልመለስከልኝም እኮ! አንተ ምናምንቴ! የምርቃት ከረሜላ ለምደሃል ማለት ነው?" ብለው ሲያፈጡብኝ ሽንቴ ወጠረኝ::

ዳግመኛ የዘይት ብል'ቃጧን ከፍ አድርገው እገላብጠው እያዩ "አያችሁ እንዴት እንደሸቀበው? አሁን ይሄ የአራት ፍራንክ ዘይት ነው?! ገንዘብ መጫወቻ መሰለህ? በል ተንበርከክ!"

ተንበረከኩ:: እኔ ስመጣ ተቋርጦ የነበረውን የደራ ወሬያቸውን ጀመሩ:: እኔን እስከነመፈጠሬም ረሱኝ::

"እሺ ገጦ፣ ምንድን ነበር ያልሽው?" አለ አባቴ፣ አርቡ ውስጥ ቁጭ ብሎ ድሩን እያፍታታ::

"አንተ ወደል ዶርዜ! በአንተ አፍ ገጦ ልባል?" ጠየቁ እማማ በስጡ እየሳቁ::

"ኤዲያ! አንቺ ደግሞ፣ የቅድሙን ጨዋታ እንቋጨው እንጂ" ባለቤቷ አንድ ሳምንት ዝም ብሎ ቢተኛስ?" አሉ እማማ ረታሽ የዘይት ብልቃጣቸውን መሬት እያስቀመጡ::

እማማ በለጡ እየሳቁ "መቼስ ትዳር አይደል እችለዋለሁዋ! አለች ሴትዮዋ! አሉ::"

"ሁለተኛ ሳምንትም ባል ፀጥ ብሎ ቢያንኮራፋስ?" አሉ እማማ ረታሽ፣ ውብ ጠይም ገጽታቸው በፈገግታ ተሞልቶ::

"ስልጆቼ ስል እችለዋለኋ!" አለች፣ አሁንም እንደ መናደድ እየቃጣት" አሉ እማማ በለጡ እየሳቁ።

"ሦስተኛ ሣምንትም ዝም ቢላትስ?"

"መጋዣ ነኝ እንዴ? እህል ብቻ እየበላሁ የምኖረው!? ወዳጅ እይዝበታለኋ! ብላ ቱግ አለች" ሲሉ እማማ በለጡ፤ ታዳሚው ሁሉ በሳቅ አውካካ።

እማዬ ቡና የጠጣችበትን ስኒ ባዶውን ለእማማ ወርቅነሽ ሰጠቻቸው። ወርቅነሽ ባለ ቀይ ሻሽ ጠይም ረጅም ሴትዮ ናቸው። ቡና ተጠጥቶ ካለቀ በኋላ እድምተኞቹ ስኒያቸውን ይሰጧቸዋል። እሳቸውም የአተላውን አወራረድ በስኒው ላይ እያስተዋሉ መተንበይ ይችሉበታል። በዚህ ጊዜ ሁሉም በትኩረት ይከታተሏቸዋል። እሳቸው በሌሉ ጊዜ ትንበያቸው እንደሠራም እንዳልሠራም ትልልቅ ሰዎች ሲጨዋወቱ አዳምጫቸዋለሁ። አሁንም የእማዬን ስኒ አዩና "አንቺ ትፀንሻለሽ ሴትም ልጅ ትወልጂያለሽ" አሏት።

አባቴም "እስኪ እንኪ ወርቅዬ፣ ሲኒው አስረጋዡንም ይናገር ይሆን?" አለና ባዶ ሲኒውን ሲያቀብላቸው ቤተኛው እንደገና ሳቀ።

የተንበረከኩብት መሬት ቆረቆረኝና ስንቀሳቀስ፣ ሚዛኔን ስቼ አጠገቤ ያለውን ሳፋ ስነካ ተንኳኳ። እማማ ረታሽ ወደእኔ ሲዞሩ ተፋጠጥን። ሳቃቸውን ዋጥ አድርገው ተከሳተሩ። "በል ተነስ! ሁለተኛ ከሡልጣን ሱቅ ትገዛና ወየውልህ! ለዛሬው ምሬሃለሁ።! ተነሳሁ። ከቤት ልወጣ ስል እማዬ እናቷን እየደባበሰች "ና ፋንጋይ፣ ሃደ በቀሉ'ጋ ሔደህ..."

"ቅቤ!" ብዬ ሳላስበው በሽቁ በጣም ጮኽኩ።

"አንተ ወጠጤ! እከከከከ! ተጎረመስ ማለት ነው?! በል ውጣና ልምጭ ይዘህልኝ ና!" አሉኝ እማማ ረታሽ። እየተነጫነጭኩ ስወጣ "ኧረ! ለመሆኑ ስንት እንጀራ ብትበላ ነው እምዬን ቀና ብለህ የምታያት?!" ሲሉ ይሰማኛል።

አንዲት ቀጭን ልምጭ ይዤ ስገባ እማማ ረታሽ ዓይ ተውኝ ከትከት ብለው እየሳቁ "አንተ!? ይሄ ልጅ እንዴት ጠግቧል በቂርቆስ?! አሁን ይህች ለንቋሳ ምንህ ላይ ባሳርፍብህ ነው የምታምህ? በል ወፈር ያለውን መርጠህ አምጣ!"

አንዴ ቢያሳርፉብኝ ለዘለዓለሙ የሚሸኘኝን መቀርቀሪያ የሚያክል ቆመጥ ይዤ ገባሁ። እማማ ረታሽ ጭንቅላታቸውን ይዘው እየጮኹ "አንተን ገድዬ ከርቸሌ እንድማቅቅ ትፈልጋለህ እንዴ?" ብለው ሳቁብኝና "በል ለዛሬ ምሬሃለሁ። ሁለተኛ ስትላክ እምቢ ትልና ወየውልህ። በርበሬ አጥኜ ልክ አገባሃለሁ። በል ና! እግሬን ሳም! የእናትህንም ሳም!..." ያሉኝን እንዳደረኩ እርቀ ሰላም ወረደ።

"እንካ ለኔም የአራት ፍራንክ ሳሙና ግዛልኝ። መርፌም አስመርቅ፤ ልብ አርግ። አንቺም ስጪው" አሉና ስሙኒው ተሰጠኝ። ከመገረፍ በመዳኔ ደስ እያለኝ የተፏት ምራቅ ሳት ደርቅ ስመድረስ ወደ ሃደ በቀሉ መደብ በረርኩ።

እየሄድኩ አንድ ነገር ትውስ አለኝ። ባለ ሁለት ፍራንክ ሳሙና በዚያን ጊዜ ይሸጥ ነበር። በአራት ፍራንክ አንድ ሳሙና ገዝቼ መርፌ ከማስመረቅ፤ በአራቱ ፍራንክ ሁለት ሳሙና ብገዛላቸው እንደሚሻል አሰብኩና ተመልሼ መጥቼ ለእማማ ረታሽ ነገርኳቸው። ጨዋታቸውን ቆም አድርገው በትኩረት ካደመጡኝ በኋላ "ጎሽ የእኔ ልባም! እንዲህ አስተዋይ እንድትሆን ነው የምፈልገው። ባለሁለት ፍራንኩን ሳሙና መግዛት ያልፈለኩት ለምን መሰለህ? ሽታው ደስ አይልም። ስለዚህ ብርርር ብለህ ያልኩህን ባለአራት ፍራንኩን ግዛልኝና ና!" አሉኝ።

በለመደ እግሬ ፈትለክ አልኩኝ።

ከጉልት ስመለስ ጎረቤቶቻችን ወደየቤታቸው ሄደዋል። እማዬ ብቻዋን ስኒዎቿን እያጣጠበች ነበር። እኩርፎ ቅቤዋን አጠገቧ መሬት ላይ ቁጭ አድርጌላት ልወጣ ስል "ፋንጋይ ና! ቁርስህን ልስጥህ!?"

ዝም አልኳትና ከቤት ሣሙናውን ላደርስ ወጣሁ፤

"ምን ቸገረኝ "ለአኩራፊ ልጅ ምሳው ራቱ ነው" ስትል እሰማታለሁ።

ለምሳ ሳልመለስ ስጫወት ዋልኩ። መሸት እንዳለ ወደቤት ተመለስኩ። በቀዝቃዛ ውሃ ሳልፈራ እግሬን ታጠብኩ። አልጋዬ ላይ እንጣጥ ብዬ ወጣሁና ተንበርክኬ ልብሴን አወላለኩ።

"ራትህን ሳትበላ ልትተኛ?!" አለች እማዬ በመገረም።

ቂምጣዬን ሣጥኑ ላይ ጣልኩ። ሹራቤንም ደገምኩት። ብርድ ልብሱን ገልጬ ልተኛ ስል "ራትህንማ ሳትበላት አትተኛትም" አለች። ድምፅዋ የጭንቀት ነበር።

ዝም ብዬ ተከናነብኩ።

"ዋ! ረታሽን ነው የምጠራልህ!"

በፍጥነት ከንብንቤን ገለጥኩና አፈጠጥኩባት። በቆመች በት ቁልቁል እያየችኝ "ረታሽ!" ጮክ ብላ ተጣራች።

ዘልዬ ከአልጋዬ ወጣሁና "መጀመሪያ ቁርሴን ስጪኝ!" አልኳት። በንዴት እርርር ድብን ብያለሁ። ረታሽን ስር በሰደደ ሁኔታ ጠላኋቸው።

እማዬ እየሳቀችብኝ ጋቢ ከሣጥኑ ላይ አንስታ አለበሰችኝ። ጓዳ ገብታ እንጀራውን በሳህን ላይ ቆልላ፣ ብዙ ወጥ አውጥታበት አመጣችልኝ።

"መጀመሪያ ቁርሴን ብዬሻለሁ?"

"ኤድያ! አትበሳበስብኝ! እኔ ቁርስ፣ ምሳ፣ ራት እያልኩ ስመድብ አልውልም። የቻልከውን ያህል ብላ!" አለችና ጠረጴዛው ላይ ሳህኑን አስቀመጠች። እንዝርቷን ይዛ ፈንጠር ብላ ተቀምጣ

ሰረቅ አርጋ ታየኛለች:: እኔም እየተነጫነጭኩ ጠመ ልጓሜን መፍታት ጀመርኩ::

ሰኞ

"ልጆቻችንን ዓይናቸውን ገልጸው እንዲያልሙ እናስተምራቸው"
ስሙን የዘነጋሁት ጸሐፊ

በልጅነቴ ሰኞ በጣም የምጠላው ቀን ነበር:: በአሁኑ የጉልምስና ዕድሜዬ ላይ ሆኜ "ለምን?" ብዬ ራሴን ስጠይቀው አያሌ ምክንያቶች በሃሳቤ ይመጡብኛል::

ለተማሪ ቅዳሜና እሁድ የእረፍት ቀናት ቢሆኑም፤ ነገር ግን በውስጠ ታዋቂ የሥራ ቀናት ናቸው:: ጀምሬ ያላጠናቀቅኩት ወይም ከነጭራሹ ያልሠራሁት የቤት ሥራ፣ ያልታጠበው የትምህርት ቤት የደንብ ልብስና ሸራ ጫማዬ፣ ያልተከረከመው ፀጉሬ፣ ያልተቆረጠው ጥፍሬ፣ በወጉ ሳይጠናቀቁ የእረፍት ቀናቱ ካለፉ ጭንቀት፣ መሸበርና በራስ አለመተማመን ያሳድሩብኛል::

እርብ ከሰዓት በኋላ በትምህርት ቤታችን በድራማ፣ በመጻሕፍት ንባብ፣ በክርክርና በልዩ ልዩ ጥበባት የሚያዝናኑን መምህራኖቻችን ዕለቱን ፋሲካ ያደርጉልናል:: ሰኞ ዕለት ግን እንደ ባለዛር ተቀይረው ሥነ ሥርዓት፣ ሞራልና ሕግ ይሆናሉ:: ተግባራቸው ትእዛዝ መስጠትና ደንብን ማስፈጸም ብቻ ይሆናል::

እማዬን ከእንዲህ አይነቱ ስጋት እንድትገላግለኝ በጊዜ ልብሴን እንድታጥብልኝ ከወዲሁ አስታውሳታለሁ:: በበቆሎ ቆሮቆንዳ ሸራ ጫማዬን ፍትግ አድርጌ አጥባለሁ:: እሁድ ማታ አካላቴን እታጠባለሁ:: ጥፍሬንም እከረክማለሁ:: ይሁን እንጂ ሁሉ አይሞላልኝም:: የቤት ሥራዬን አልሠራሁም:: በተጨማሪ ሰኞ ጠዋት የለዘዘውን ልብሴን ለብሼ ወደ ትምህርት ቤት ስሄድ ቅዝቃዜው ጥርሴን ማንገጫገጭ ይጀምረኛል:: ቁርሴም ቅዝቃዜውን የሚያብሰው ይሆናል:: የዚያን ዕለት ፀሐይም ዘግይታ የምትወጣ ይመስለኛል::

ወደ ትምህርት ቤት ስሔድ ታቦት እንደተሸከመ ቄስ አረማመዴ አዝጋሚ ይሆናል:: የቤት ሥራ ሠርቶ የመጣ የክፍሴ ልጅ ካጋጠመኝ ለምኜው በፍጥነት ስገለብጥ የልብሴን ቅዝቃዜም እረሳለሁ:: በወሩ መጀመሪያ ላይ ከሆነ "ቲቸር ጥበበ የወር ደሞዝ አምጡ" ብለዋል ስል አባቴ ገንዘብ ከሌለው አስቀድሜ ባለመናገሬ እየተቆጣ የዚያን ዕለት እንድቀር ያዘኛል:: በዚህ ጊዜ

'እልል በቅምጤ' እልና ደስታዬን ዋጥ አድርጌ ዕለቱን በነፃነት ስጫወት እውላለሁ:: ይሁን እንጂ ይህ ብልሃቴ ብዙ ጊዜ ይከሽፋል:: ቤተሰቦቼ የትምህርት ቤቱን ደንብ አሳምረው ስለሚያውቁት ቀደም ብለው የደንቡን አድርሰው "እኔ ትናንት መንገድ ላይ ቲቸር ጥበበን አግኝቼአቸው የወር ደሞዛቸውን ከፍያቸዋለሁ:: ካርኒውን አስታውሰህ አጽፈህ ና!" አባቴ ሲለኝ እጢዬ ዱብ ይልና በልቤ እያነባሁ የዔሊ ጉዞዬን እያያዘዋለሁ::

ተዘጋጅተው የመጡት ተማሪዎች በዕለቱ ተርብ ሆነው ይታያሉ:: ተዝናንተው ይጨዋወታሉ:: አንዳንዶቹ ያወጋሉ፣ ይከራከራሉ፣ ቁመታቸውን ይለካካሉ:: ዓለሙ ሰማይ ልብሱን እንዳያቆሸሹበት እየተጠነቀቀ በከራ ይጫወታል:: (ዓይኖቹ ሰማያዊ ስለሆኑ ነው፤ ዓለሙ ሰማይ የምንለው) መኩዬ ቀጫጫው በሰባራ ምላጭ ጥፍሯን ትከረክማለች:: ሻቃ የገነፈለ እስክርቢቶውን የተበጣጠሰ ቀለም እንዲሰባሰብ ከቀፎው አውጥቶ ይንጠዋል:: በቅጥር ግቢው ጥጋጥግ ፀጉሩን የሚደመድመው፣ የተጨማደደ ልብሱን እየሳበ የሚዘረጋጋው ይስተዋላል::

ሁለት ሰዓት ላይ ደወል ይደወላል:: በየክፍላችን እንሰለፋለን:: ከእኛ ፊት ለፊት፣ ከፍ ባለ ቦታ ላይ የትምህርት ቤታችን ርዕሰ መምህር ቲቸር ጥበበ ይቆማሉ:: ሌሎቹ መምህራኖች በእኛና በርዕሰ መምህራችን መካከል ባለ ክፍት ቦታ ላይ ፊታቸውን ወደእኛ መልሰው በመደዳ በአሳርፍ ይቆማሉ:: ሁሉም በአለባበሳቸው ንፁህ ናቸው፣ ጫማዎቻቸው ያንፀባርቃሉ፣ ፀጉራቸውን ተከርክመዋል፣ ጢማቸውን ተላጭተዋል::

በእኛና በመምህራኖቻችን መካከል ቆሞ የሚያዝን ተማሪ አዝገምጋሚ በሆነ ድምፅ "ሰልፈኛ!" ሲል ነቃ እንላለን:: በድጋሚ "ሰልፈኛ! ተጠንቀቅ" ብሎ ያዘናል:: መምህራኑም ሆኑ ደቀ መዛሙርቱ በተጠንቀቅ እንቆማለን::

"ከንዳ!"

ከፊታችን ባለው የክፍል ጓደኞችን ትከሻ ላይ ቀኝ እጃችንን በመዘርጋት እንከነዳለን:: ከፊታችን የቆሙት የክፍል አለቆቻችን የሰልፉ መስመር ሳይጣመም ቀጥ ብሎ መዘርጋቱን በጭንቅላታችን ውሃ ልክነት ያስተካክላሉ:: መስመር ያዛነፈውን ተማሪ ስም እየጠሩ እንዲስተካከል ያዙታል::

አለቆቹ በቃልና በድርጊት የሚሳተፉበትን ሥራ እንዳጠናቀቁ ፊታቸውን አዙረው በተጠንቀቅ ይቆማሉ:: ይሄኔ ያ የባታሊዮን አዛዥ "አውርድ!" ይላል:: ቀኝ እጃችንን ከጓደኞችን ትከሻ ላይ እናወርድና በአሳርፍ እንቆማለን::

በዚህ ወቅት ሁለት የተመረጡ የሰድስተኛ ክፍል ተማሪዎች ከሰልፈኛው መካከል ወጥተው በወታደራዊ አረማመድ ወደ ርዕሰ መምህራችን ቢሮ ይገባሉ::

"ሰልፈኛ ተጠንቀቅ!" ይላል አዛዣችን::

የእግሮች ኀጥመው መቆም ድምፅ ይሰማል:: ከቲቸር ጥበበ ቢሮ ተማሪዎቹ ሲመጡ አንደኛው ሰንደቅ አላማችንን በክንዱ ላይ ታቅፎ፣ ወደ ፊት ይራመዳል:: ሌላኛው እየመራው ምሰሶው አጠገብ እንደደረሉ አንደኛው ተማሪ ባንዲራዋን በጥንቃቄ ነጥሎ በትከሻው ላይ ያኖራል:: የባንዲራዋን ሁለት ጫፍ ከመስቀያው ሲባጎ ጋር በመተጋገዝ ያሥሩታል:: ከዚያ በኋላ ዕለቱ የተባረከ እንዲሆን "አባታችን ሆይ" እንፀልያለን::

"አሜን!" ብለን እንዳሳረግን፤

"ተጠንቀቅ!" የሚለው የአዛዣችን አዝገምጋሚ ድምፅ ያስተጋባል::

"አንድ፣ ሁለት፣ ሦስት!" ሲል፤ በድጋሚ ያዘናል::

ደሙን ያፈሰሰ፤ ልቡ የነደደ
በአርበኝነት ታጥቆ ጠላት ያስወገደ
ንጉሡን አገሩን ክብሩን የወደደ
ነፃነቱን ይዞ መልካም ተራመደ::
ሰንደቅ ዓላማችን ክብራችን ውዲቱ
ያኮራሻል ንጉሠ ነገሥቱ!...

አረንጓዴ፣ ቢጫ፣ ቀይ ባንዲራችን በምሰሶው ላይ በዝግታ ሽቅብ ትሔዳለች:: ሁላችንም በዓይናችን እስከ ጫፍ እንከተላታለን:: ለምን እንደሆነ ሳላውቅ አንዳች ንዝረት በሠራ አካላቴ ተሞ እንባዬ ይመጣል::

አዛዣችን "አሳርፍ!" ሲል አሳረፍን:: ባንዲራዋን የሰቀሉት ተማሪዎች ሲባጐውን ምሰሶው ላይ አስረው እንደጨረሉ እንደ አወጣጣቸው ወደ ተነሱበት ሰልፍ ተቀላቀሉ::

የማምንቱን ዜና ያጠናቀረው ተማሪ ከሰልፈኛው መካከል ወጥቶ ሪፖርት ወደሚያደርግበት መድረክ ሄደ:: ጋዜጠኛችን ገላዬ ቱባ በዛፍ ፍሬ ከስልነት የተተኮሰ ሰሪያን ኮቱን ከቦላሌ ጋር ለብሷል:: የተወለወለ ጫማ አድርጎ በቄንጠኛና በራስ መተማመን ስሜት ተራምዶ መድረኩ ላይ ወጣ:: ከኪሱ አጣጥፎ ያስቀመጣትን ወረቀት አወጣና እየዘረጋጋ ርዕሰ ዜናውን ማንበብ ጀመረ:: ለደንቡ ያህል ወረቀት ያዘ እንጂ የዜናዎቹን ዝርዝር በቃሉ የሚያውቀው ይመስላል:: የዘመኑ ኮከብ ጋዜጠኛ የአሳምነው ገብረወልድ ተፅዕኖ ባለበት ስልት መዝለቅ ጀመረ::

"እንደምን አደራችሁ:: ዜና እናሰማለን:: ዜናውን የማነብላችሁ ተማሪ ገላዬ ቱማ ነኝ..." ብሎ ምንም አይነት መሽበርና መርበትበት ሳይታይበት ኮራ ባለ አንደበት "ግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለሥላሴ በታላቁ ቤተመንግሥት የአሜሪካንን የውጭ ጉዳይ ሚኒስትርን ሔነሪ ኪሰንጀርን ተቀብለው አነጋገሩ::...

"ታዋቂው የማራቶን ጀግና ሻምበል አበበ ቢቂላ በእንግሊዝ አገር በተደረገው የማራቶን ውድድር አሸንፎ የወርቅ መዳሊያ ተሸላሚ ሆነ..." በማለት ርዕሰ ዜናዎቹን ካሰማን በኋላ ወደ ዝርዝር ጉዳዮቹ ይዞን ዘለቀ::

ገላዬ አገር አቀፍና ዓለምአቀፍ ዜናዎችን ብቻ አልነበረም የሚያበስረን:: እንደ አስፈላጊነቱ አልፎ አልፎ የሚገጥሙት የትምህርት ቤታችንን ዜናዎች በማከል በቅርብ መረጃ ትኩረታችንን የመሳብ የራሱ የሆነ ስልት ነበረው:: ትምህርት ቤታችን ከጥበበ ዝበያ፣ ከፈለገ ዮርዳኖስ፣ ወይም ከኀብረ ብሔር ትምህርት ቤቶች ጋር ያደረገው የስፖርት ውድድርን እንደ ለሎምን ተሰማ እየተቸ ይዘግባል:: ዘገባው በአጨዋወታቸው ጥሩ እንቅስቃሴ ያደረጉትን ሲያለደለት፣ በደካማነታቸው የሚያፍሩትን ቅር ያሰኛቸው ነበር:: በጨዋታው ላይ ያልተገኙት ደግሞ ዘገባውን ሙሉ በሙሉ ይወዱለታል::

ዜናዎቹ በሽንት ቤት አጠቃቀም፣ በክፍላችን ንፅህና በመጠጥ ውሃ ብክነት ላይ ሁሉ ያተኩራል:: እንደ አስፈላጊነቱ ትምህርት ቤቱ በወር ያወጣውን ወጪ ከደረሰኝ ላይ ተመልክቶ ስለሚዘግብ የርዕስ ጉዳዩን ክብደት ያሳየናል::

አንዳንዴም ገላዬ በግሉ ሲያነብ ያጋጠመውን ለየት ያለ የአገራችንን ታሪክ በማንበብ ያስገርመን ነበር:: አንድ ጊዜ 'ከታሪክ ማኀደር' አለና ብዙዎቻችን ሕይወታችንን ሙሉ የማንረሳውን ታሪክ አነበበልን::

ግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለሥላሴ ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ በክረምቱ በዘነበው ኃይለኛ ዝናብ ምክንያት ጉዳት ለደረሰባት ሀገረ እንግሊዝ የገንዘብ ዕርዳታ ላኩ:: ይህም ዕርዳታ በሌጋሲዮኑ በኩል ቀጥሎ ካለው ደብዳቤ ጋር ተልኳል::

ለክቡር ሜዩሪከናሺናልዲስትሬስ

ሉንዶን፤

...ሁልጊዜ በምናስባት ለምለምና ውብ በሆነች አገርዎ ላይ ለደረሰው ጥፋት መጠነኛ የገንዘብ ዕርዳታ መጠየቅዎን ስለሰማን፣ የገንዘቡ ቁጥር ምንም ከፍ ያለ ባይሆንም፤ የኛንና የሕዝባችንን ወዳጅነት ለመግለጽ ያህል አንድ ሺ ፓውንድ በሌጋሲዮናችን በኩል ልከንልዎታል::

ብርሃንና ሰላም መጽሔት
1946 ዓ.ም

ገላዬ እንደ አንድ ብቁ ጋዜጠኛ ዜናውን ሙሉ ለማድረግ ከሚያደርገው ጥረት በተጨማሪ የአነባበብ ስልቱ ታላቅ ጉልበቱ ነበር:: በዚህም ከፍተኛ ተፅዕኖ አሳድሮብኛል:: እኔም ስድስተኛ ክፍል ስደርስ የትምህርት ቤታችን ጋዜጠኛ የመሆን ታላቅ ምኞት አደረብኝ::

ገላዬ አዝናኝና አስተማሪ ዜናዎቹን አንብቦ እንዳጠናቀቀ ለአስጨናቂው የንፅህና ፍተሻ አብሮን ይሆናል:: መምህሮቻችን በተመደቡበት ክፍል በቅደም ተከተል የንፅህና ፍተሻ ይጀምራሉ:: መምህራኖቻችን ሁሉም ነጭ ማህረብ በእጃቸው ይይዛሉ:: የመጀመሪያው ተፈታሽ አለቃችን ነው:: መምህራችን ፊቱ መጥተው ሲቆሙ አንድ እርምጃ ወደፊት በመራመድ 360 ዲግሪ ዞረው እንዲፈትሹት ትርፍ ቦታ ይተውላቸዋል::

መምህሩም ጠቅላላ ንፅህናውን ከራስ ፀጉሩ እስከ እግር ጥፍሩ በጥንቃቄ እየቃኙት በመሀረባቸው ማጅራቱን አሸት ያደርጉታል:: ከዚያም መሀረባቸውን ያስተውላሉ:: ፀጉሩን እንደ አስፈላጊነቱ እየዳበሱ "እጅህን ዘርጋ!" ካሉ እስካሁን ባዩት ረክተዋል ማለት ነው:: አለቃችንም ጥፍሮቹን ያሳያቸዋል:: በወጉ ካልተከረከሙ ነገር ተበላሸ ማለት ነው:: በአንደኛ ደረጃ ስሙን በጥፋተኞች ማስታወሻ ላይ እንዲጽፍ ይታዘዛል::

የፈለገንን ያህል ብንዘጋጅም መሸበርና መርበትበታችን የማይቀር ነው:: ከፊት ስፊቴ አበረ ሻቃ ቀጥ ብሎ ቆሞ ለእኔ ብቻ በሚሰማ ለሆሳስ ድምፅ "ተስፍሽ፣ ፀጉሬ ከኋላዬ አድጓል?"

"ትንሽ!" ስል መለስኩ በጥንቃቄ::

"ወይኔ! ይሄ ገብጋባ ፀጉር አስተካካይ ስሙኒዬን በልቶ እንዲህ ይከረክመኛል? ሊያስገርፈኝ!! አባቴ ይሙት ትናንትና እኮ ነው የተከረከምኩት" ይለኛል፤ እኔ ምሕረት የማወርድለት ይመስል::

ከኋላዬ ዓለሙ ሰማይ አባቱ አስጠብበው ያሰፉለትን የወታደር የደንብ ልብስ ቁልቁል እያስተዋለ "አልተተኮሰም እንጂ ንፁህ ነው" ሲለኝ በፈጣን ስልት ዞሬ አለባበሱን አይቼ ወደ እሱ ጋደል ብዬ "የተተኮሰ ይመስላል::"

"ማታ እጥፍጥፍ አድርጌው መደቤ ላይ አስተካክዬ አንጥፌው ከላይ ካሊም አለበስኩትና በጥንቃቄ ተኝቼበት አደርኩ::"

አስተዋይነቱ አስገረመኝ:: ይህች አጋጣሚ አንድ አሪፍ እውቀት የገበየሁባት ዕለት ሆነች:: ነፍስ አውቄ የራሴ ካውያ እስከሚኖረኝ ጊዜ ድረስ በዓለሙ ጥበብ ለአያሌ ዓመታት ልብሴ ላይ እየተጋደምኩ እተኩስ ነበር::

"ዓሊሽ፣ እናቴ ትሙት አሪፍ ነሽ!" አልኩት በፍጥነት ዞሬ እያየሁት:: ሰማያዊ ዓይኖቹ ተስለመለሙ:: ይሁን እንጂ አሁንም ፍርሃት ይታይበታል:: "ወይኔ ሽንቴ መጣ!" አለኝ በዝግታ::

መምህራችን ፍተሻቸውን እያቀላጠፉ እኛ አካባቢ ተቃርበዋል:: በጣም ያደገ ፀጉር ሲያጋጥማቸው "አፍሮ የቅማል ማሰሮ!" ይሉና በመቀስ ይመደምዱታል:: ተማሪውም እንደ ጅብራ ተገትሮ ፀጥ ብሎ የመጣለትን ምድመዳ በፀጋ ይቀበላል:: ማንገራገር የሚባል ባህል በደማችን ውስጥ የለም:: መምህራኖቻችን የሚያደርጉት ሁሉ ለእኛ የሚበጅ መሆኑን አሳምረን

ስለምናውቅ እርምጃቸውን ሁሉ የምንቀበለው እንደ ቅዱስ መጻሕፍት ቃል ነው::

ልጃገረዶቹ ብዙዎቹ ንቁዎች ቢሆኑም የታወቁ ዝርክርኮችም ነበሩ:: ኑኑሽ አገር ሰላም ብላ ያሠረችውን ሻሽ ለመደበቅ ስትጣጣር ይደረስባታል:: ሽዋፀሐይ ትንሽዋ ጥፍርዋ ላይ የተቀባችውን ቀለም ለማስለቀቅ ትፈቀፍቃለች:: ከቤቷ ስትነሳ የተጨማደደውን ቀሚስ ለብሳ የመጣችው አለምነሽ የጓደኞቿን ንፅህና አይታ በፍርሃት ተጨንቃ እየሳበች ትዘረጋጋለች:: ዘምዘም ንፁህና የተተኮሰ ዩኒፎርሟን ለብሳ፤ እናቷን የተከናነበችውን ሂጃብ እንደ ሪቫን አንገቷ ላይ ሸብ አድርጋ በኩራት ቆማለች::

ሲሳይ ኅቢጥ በዓለሙ ሰማይ ላይ ተንጠራርቶ ኅሸመኝ:: ዞሬ ሳየው ከአጥሩ ውጪ አመለከተኝ:: ሴምላልና ቀጢሳው ከአጥሩ ውጪ ቆመው በመደነቅ አፍጠው ይመለከቱናል:: ሁለቱም ትምህርት አይማሩም:: ቀናሁባቸው:: በቆሙበት በምልክት ያወሩን ጀመር::

"ቆሼ ለቀማ መሄዳችን ነው" አለን ቀጢሳው::

ሴምላል ንፍጡን ሽቅብ ሳብ አደረገና ጭቅቅታም አካላቱን ፎክቶ ደህና ሁኑ እያለን በድንገት አንድ ቦታ ላይ አፍጦ ቀረ:: የቀጢሳውም ብልጣብልጥ ዓይኖች ተከትለው አፈጠጡ:: ረጃጅም ቅልጥሞቹ እንደማፈግፈግ የኋሊት ተሰበቀ:: ሊወረወር ነው::

ወደ አፈጠጡበት ቦታ ስመለከት የቲቸር ጥበበ ዓይኖች አፍጠውባቸዋል:: አንድ እግራቸው አንካሳ ነው:: በደህናው እግራቸው እየተወረወሩ ብቅ ጥልቅ እያሉ እኔና ሲሳይ ኅቢጥ አካባቢ በጥቂት እርምጃ ደረሱና "ማነው ከአሁኖቹ ዱርዬ ልጆች ጋር ሲጠቃቀስ የነበረው?"

ዓለሙ ሰማይ ተርበተበተ:: ሁሌም ሳያጠፉ፣ ከጥፋተኛ ጎን በመገኘቱ ብቻ ይሸበራል::

ሁሴን ጂቦ "የእነሱ ሰፈር ልጆች ናቸው" አላቸው ሳይጠይቁት:: የትምህርት ቤታችን ጉልቢTር ነው:: በማያገባውም ነገር ይወረወራል::

"ማነው?" አሉ በአስገምጋሚ ድምፅ ደገሙና ቲቸር ጥበበ::

ፀጥ አልን::

"ብታርፉ ይሻላል!" ብለውን ወደነቀጢሳው አካባቢ ቢመለከቱ ድራሻቸው ጠፍቷል::

ፈታኙን ቀን ሰኞን እንዲህ አለፍነው:: ወደ ክፍል ገባን:: ቲቸር እስኪመጡ አለቃችን ስም መጥራት ጀመረ:: ብዙዎቻችን ተራ ቁጥራችንን የስማችንን ያህል ስለለመድነው "15!" ሲል፤

"የስ ሰር!" አልኩ::

የቤት ሥራ ያልሠሩ ልጆች ይህችን አጭር ጊዜ በፍጥነት ይጠቀሙባታል:: አንዳንድ ቅን ልጆች በማንበብ አለ በለዛም በራሳቸው ፈጣን አጻጻፍ ይገለብጡላቸዋል:: ጥቂቶቹ እንደ ወላጅ "ቅዳሜና እሁድ የት ነበርክ?" ብለው ይቆጣሉ:: በዚህ አይነት ጥድፊያና ንትርክ መካከል መምህራችን ቲቸር አባብያ ይገባሉ:: ጫጫታው ረጭ ይላል::

ሁላችንም እንነሳለን::

"ጉድ ሞርኒንግ ስቱደንትስ!"

"ጉድ ሞርኒንግ ቲቸር!"

"ሲት ዳውን!" ይሉና አንዴ ወደ እኛ አንዴ ወደ ጥቁር ሰሌዳው ይመለከታሉ:: "ባለፈው ሳምንት የቤት ሥራ ሰጥቻች ኋለሁ?!" ሲሉ የክፍላችንን ኀበዝ ተማሪ እያዩ ይጠይቃሉ::

"እንዴ?! የቤት ሥራ ተሰጥቶን ነበር እንዴ?!" ሲል መኩዬ ቀጫጫው የክፍሉ ተማሪ ሁሉ በሳቅ ያውካካል:: በእንዲህ አይ ነቱ ክስተት የስኞ ጭፍግ ዕለት ዓይናችንን ገልጠን እንድናልም በሚያደርግ ትዕይንት ይጀምራል...

አይነጥላዎቻችን

እንቡሼ ገላ የአብሽ ገለባ
ሜዳ ነው ብዬ ገደል ልገባ
ገደል ገብቼ ልወጣ ስል
ጅቡ መጣብኝ ከቂጤ ስር
ከቂጤ ሥር...!

ታዳጊ ልጃገረዶች እጅ ለእጅ ተያይዘው እንደ እንዝርት ይሾራሉ:: የከበብናቸው ሕፃናት በማጨብጨብ ጨዋታውን እናደ ምቃለን:: ልጃገረዶቹ ቡፍ ብሎ በአየር በሚነፋው ቀሚሳቸው እርቃኑን በሚሆነው ጭናቸው ስር'ሲኒማ' ለማየት ውሮና ሲሳይ ኀቢጥ እየሳቁ መሬት አድፍጠው ሽቅብ አፍጠዋል::

ጉብሎቹ በጨዋታው ተመስጠው፤ በእግራቸው አቧራውን እያቦነኑ፤ በመንፈሳቸው ሰማየ ሰማያት ገብተዋል:: አንዷ ሌላዋን ፈገግ ብለው እያስተዋሉ፤ አልያም ዓይኖቻቸውን ገርበብ አድ ርገው በአለ በሌለ ኃይላቸው ሁሉ ይሽከረከራሉ::

"ወይኔ! ሲኒማ በነፃ!" አለና ሲሳይ ኀቢጥ በጉንጩ መሬት ነክቶ ሽቅብ እያስተዋለ ጮኸ::

"አዎን በናትህ እኔም አየሁት!" አለና ውሮም ጮኸ::

"ኧረ እኔኮ ቡታንቲ አድርጌያለሁ! ባለጌ!" አለች ብርቱካን ድንገት ጨዋታውን አቁማ::

"ያንቺንም የብርሃኔንም አይተንባችኋል:: ኃይለሥላሴ ይሙት! አይቼባችኋለሁ!" አለ ኀቢጥ:: "ውሮ አላየህም?"

"በደንብ አይቻለሁ" ሲል ውሮ፣ ብርቱካን ፊቷን በእጅዋ ከልላ ማልቀስ ጀመረች::

በዚህ ወቅት እማማ ረታሽ ከቤታቸው ብቅ አሉ:: ቱግ ብለው "እዚህ እየተበላቀጣችሁ ብቅሌ ላይ አቧራ ታቦናላችሁ? ምናምንቴ ሁላ! ጥፉ ከዚህ!" ብለው ገሰጡን:: ጨዋታው ፈረሰ፣ ሕፃናቱም ተበታተንን::

"እፉዬ ገላ! እፉዬ ገላ!" አለች ጬኒ በአየር ስትንሳፈፍ አይታት፤ እየተከተለቻት:: የኛም ትኩረት ወደዚህች ተወዳጅ በራሪ ዞረ::

"አንቺ መንቃራ ምንቅርቅር! አትመናቀሪብኝ! ቶሎ ወደ ቤት!" አሉና እማማ ረታሽ ጮኹባት፤ መፍካት የጀመረችው አበባ ከሰመች:: ሮጣ ወደ ቤቷ ገባች::

"ሁላችሁም ወደየቤታችሁ!" እኛ ላይም ጮኹ::

"አንቺ ሴት ልጅ እንዲህ ነው የሚቀመጠው? እግርሽን ሰብስቢ! ኧረ አፍሽንም ገርበብ አርጊ! አ! ብላ እኮ ነው ወሬ የም ታየው፤ ወሬ በአፍ ይገባ ይመስል፤ ደሞ ዓይኗን እንዴት እንዴት ነው የምታቅለበልበው?!..." እማማ ረታሽ ሴት ጓደኞ ቻችን ላይ የሚወርዱባቸው ግስጣዎች ናቸው::

ገና ከማለዳው በሴት ልጆች ላይ ቁጥጥሩ በጣም ይጠ ብቃል:: ነፃነት የሚኖራቸው በየቤታቸው ጓዳ ብቻ ነው:: በአደ ባባይ ማንንም ቀና ብለው እንዳያዩ ተደርገው ነው የሚቀረፁት፤ ስለዚህ አሁን ወንዶቹ ወደ ሌላ ጨዋታ ስንሄድ ሴቶቹ አብሮ አደጎቻችን ወደየቤታቸው ቱር...ቱር ብለው ገቡ::

አንዷ ደፈር ብላ ገሳጭዋን "ታዲያ የት እንጫወት?" ብላ ብትጠይቅ፤

"እከከከ! ለዚህም ተበቃ? የእከሌ ልጅ መልስ ስጠችኝ እኮ! ኧረ ሰዎች ጉድ በሉ! ምን አለ ቅናቷ ብታ ስገርዛት?!"

በዘመኑ የተጣሉብን አያሌ ግርዶሾች እንደ ጥላችን ይከ ተሉን ነበር:: የፈጠራ ሃሳቦች በምናባችን ቢመጡም በአበሻዊው ወግ አጥባቂነት ብዙዎቹ ከጅምሩ ጫጭተው ከውስጣችን እንዲ ጠፉ ይደረግ ነበር:: ትውስ እንደሚለኝ በቆርኪ ቁማር ተጫ ውተንም ሆነ፤ ከየቡና ቤቱ ደጅ ለቅመን ሲጠራቀም፤ የጀበና ማስቀመጫ የሚሆን ማቶት ብዙዎቻችን ለቤተሰባችን ሠርተናል:: ይህም በዋዛ የሚከወን አልነበረም::

"አንተ እጅህን እንዳትቀጠቅጠው::"

"ኧረ ሚስማሩ እጅህን ይወጋሃል::"

የማቶቱ በረከት የደረሳቸው የአንዳችን እናት "እትዬ፣ ይተዋቸው ማቶት እየሠሩ ነው" ሲሉዋቸው ተቆጭዋ መለስ ይላሉ።

በእንዲህ መልኩ ግርዶሻችንን እየጣስን ራሳችንን ለመሆን ዘመኑ እስካለፈ ድረስ ጥረናል። ዱላውንም እርግማኑንም እየቻልንና በልጅ ልብ እየረሳን።

እኔ ወደ ኃይሉ ዶሮ ቤት አካባቢ መሔድ አዘወትር ነበር። ውሮ፣ ሻቃ፣ እና ቀጢሳውም ይመጣሉ። ኃይሉ ዶሮ የሥዕል ዝንባሌ ነበረው። ሲፈልግ ጠረጴዛ፣ ወንበር፣ ጎጆ ቤት መሣል ይችላል። እሱ እያሳየን እኛም ለመሥራት እንሞክር ነበር። እኔ የሚሰጠኝ የቃል ትምህርት ከተግባር ጋር ታግዞ ሲገለጽልኝ በቀላሉ ይገባኛል። ሥዕሉን መሣል ስጀምር ግን ጠረጴዛው ሦስት እግር ይኖረውና አራተኛውን የምስልበት ቦታ ይጠበኛል። ወንበሩም በትክክል የቆመ አይሆንም። ኃይሉ ካስተማረኝ በአሁኑ ዕድሜዬም በውስጤ የቀረው አሳማንና ጎጆ ቤትን መሳል ብቻ ነው።

ኃይሉ ዶሮም ጓደኞችን ብቻ ሳይሆን ትእግስት ያለው የሥዕል መምህራችንም ነበር። የራሱን ደብተር እየቀደደና እየሰጠን እንድንሥል ደጋግሞ ያሳየናል። እኛም ደስ እያለን እንሞክራለን። ለራሱም የተሻለ ሙከራ የሚያደርግበት የሥዕል መማሪያ መጽሐፍ ነበረችው። አባቱ አባባ ቱሉ ናቸው የገዙለት። ኃይሉ ዶሮ እያሳየን በተመስጦ እንሥላለን። አንድ ቀን እንዲህ በመማማር ላይ እያለን እናቱ እማማ ሸጊቱ ወደቤት ሲገቡ በግዙፉ አካላቸው በሩ ላይ ቆመው ብርሃኑን ከለሉንና "ጉድ! ጉድ! ታያላችሁ እነዚህ ውጫጮች የሚሠሩትን። ለካ እንዲህ እየተሞነጫጨረበት ነው ደብተሩ በሳምንት በሳምንት አለቀ የሚባለው! ግርማ ዝም ብለህ ታያለህ?" ብለው ለዶሮ ታላቅ ወንድም ቀኝ እጃቸውን ሰጡት።

ሁሌም ጉዳዩን ሳያጣራ እርምጃ በመውሰድ ፈጣን የሆነው ጎረምሳው ግርማ ቱሉ የሥዕል መማሪያ መጽሐፉን ነጥቆን፣ በሰባተኛ ክፍል እንግሊዘኛው ሙልጭ አድርጎ እየሰደበን፣ በካልቾ እየለጋ ከቤት አስወጣን።

በሥዕል ጥበብ ዓይነጥላችንን የመግፈፍ ጥረቱም እዚህ ላይ ቆመ። የዶሮ ችሎታም ከፍ ሳይል ቀረ።

"ከዛሬ ጀምሮ በደብተራችሁ ላይ ትሞነጫጭሩና ነፍስ-ሥጋችሁን እለያየዋለሁ!"እያሉእማማ ሸጊቱም አይነ ጥላ ሆኑብን።

'ልጅ አባቱን ይበልጣል' ይባላል። በዚያን ወቅት በጥበብ ረቂቅ ምስጢር በመንፈስ ከታላላቆቹ ኢትዮጵያውያን ሠዓሊዎች አገኘሁ እንግዳ፣ አስፈለገ ሰላም፣ ሜትር አርቲስት አፈወርቅ ተክሌ እና ከሌሎችም ጋር በምናባችን እያወጋን እንደሆን ማን ያውቃል 'የልጅ ነገር ሁለት ፍሬ፤ አንዱ ብስል አንዱ ጥሬ'

ይበሉን እንጂ ያበሰልነውን ጥሬ በሚያደርጉብን አዋቂ ሰዎች ላይ ሳናቄም ወደ ሌላ አይነት ጨዋታ እንሰማራለን።

የክረምት ወቅት ይመስለኛል። ዘንቦ እንዳባራ በደመና ግላጭ ፀሐይ ብቅ አለች። ትንሽ ቆይታ በፀሐይዋ ብርሃን ውስጥ ካፊያ ጀመረ። "ውይ ልጆች ይሔኔ እኮ ጅብ ወልዳለች" አለ ጉቢጥ አንጋጦ እያየ።

"ክርስትና ለእኔ" አለ ቀጢሳው።

በጣም ሳቅን።

ዝናብ እንዳባራ ጭቃ እያቦካን መጫወት ጀመርን። ጨዋታው በቆይታ እንደ ምርጫችን ይቀየራል። ቅርፃ ቅርፅ መሥራት ጀመርን ጠረጴዛ፣ ጀበና፣ ስኒ፣ ጎጆ ቤት፣ ሰው። ሁላችንም በየራሳችን ፈጠራ ተመስጠናል። በዚህ መካከል ውሮ "የሠራሁትን ሰው እዩ" አለና ቀልባችንን ሳበው።

በአጠገባችን አልፋ የምትሄደው መዓዛ ሥራችንን አይታ "የውሮ ሰው ከሁላችሁም ይበልጣል። ሽንት መሽኛ ግን የለውም" አለች።

"እሱንማ በጣም ትልቅ ሠርቼ አሳይሻለሁ" ብሎ ውሮ ጭቃ አነሳና በትልቁ ማድበልበሉን ጀመረ። አንድ ቀን የሠራችኝ ተንኮል አሁን ትውስ አለኝ። እምቢ እንዲላት በጥቅሻ ስነግረው አየችኝና በኩርኩም ቀጋችኝ! እኔም እየጮኽኩ "ምን አደረኩሽ? ተይ አንቺ ልጅ! በናትሽ! በጉልበትሽ አምላክ!" እያልኩ ሳለቅስ አባባ አጋፋሪ ሰሙን።

አባባ አጋፋሪ አንድ ዓይና ናቸው። ለአንድ ዓይናቸው ሲሉ ዓለምን ሁሉ ይፈራሉ። መዓዛ ስለመታችኝ ይቆጧታል ብዬ ስጠብቅ፣ እሳቸው ግን ራሳቸው ጥቃት እንደደረሰባቸው ሁሉ "ጉድ! ጉድ! እንዲያው የት ብንሄድ ነው በሰላም የምንኖረው?" ሲሉ ጠየቁ። ግር አለን። የባሰ ምን ተፈጠረ? በሚል ስሜት መጮኼን አቆምኩ።

በአጠገባችን ሲያልፉ የነበሩት አባባ ተስማ ተገርመው "ምን ተፈጠረ፣ አጋፋሪ?" አሉ።

"እነዚህ ልጆች አንድ የሚላቸው አጡ'ኮ፣ የገነት አባት። አታዩም? ይሄ የሚያድበለብሉት እኮ ሰው ለመምታት ነው። የሰው ዓይን ቢያፈሱስ?"

"አጋፋሪ፣ ያንተ ዓይን ሁሌንም የሚያሳይህ አድቦልቡሎ ነው? ልጆቹ ለራሳቸው መጫወቻ ዕቃ እየሠሩ ቢጫወቱ ምን አለበት?" አሉ እማማ በለጡ ገጦ። ጫጫታውን በርቀት ሆነው እየተከታተሉ ነበር።

"ወቸው ጉድ! አንቺ ገጣጣ፣ ስድበሽ ለስዳቢ ስጭኛ! ይሄ ድብልብል አይደለም?!" ብለው በዚያችው አንድ ዓይናቸው አባባ አጋፋሪ አፈጠጡ።

ማንንም የማይፈሩት እማማ በለጡ ፈገግታ ከፊታቸው ሳይጠፋ "ተው! ተው! አጋፋሪ። 'አንድ ዓይና ባፈር አይጫወ

ትም' ሆኖብህ እንጂ እነሱ ማንም ላይ ሊወረጡሩት አይደለም የሚያድበለብሉት:: እንዲህ የምትሰጋ ከሆነ ወትሮውንም እግርህን ሰብስብ አታረግም?" አሉዋቸው::

"አንች ገጣጣ! ምን ሳደርግ ነው ዓይኔ የጠፋው?"

"ስትሄድ ነዋ... የማላውቅ መስለህ አንት ሴት አውል!" ተቆጡ::

"ኧረ! በሕግ ይቺን ሴት ያዙልኝ:: ስሜን እያጠፋችው ነው::"

"ምን ስም አለህና? እንደ ወንዶች ኮንጎ ወይስ ኮሪያ ዘምተህ ነው የታጠርከው? ንገሩኝ ባይ!"

"ልብ አርጉልኝ!"

"ምን ነካሽ ገጦ!" አለ አባቴ::

"አጋፋሪ! ልጅ አልይ አለ!፣ መድረሻ አሳጣችው::"

"ልብ አርጉልኝ! ያንቺ ልጆች እዚህ ውስጥ አሉ?"

"ባይኖሩስ? እነዚህም ልጆቼ ናቸው!"

ንትርኩ ከሮ በሰፈርተኛው ሃይ! ሃይ! ባይነት በረደ:: ጉዳዩ ሲጣራ የፀቡ ምክንያት በእኛ ላይ አነጣጠረ:: "ኧረ እኛ ልንማታበት አይደለም..." ብሎ ጋይሉ ዶሮ ስለጨዋታው ሲያስረዳ "ዝም በል አንት ቀጣፊ አንተስ አታሸንፈኝም!" ብለው አባባ አጋፋሪ በከዘራቸው ቂጡን ዠ ሰጡት::

የውሮ እናት እማማ ወርቅውሃ "አሁንስ አንተ ልጅ፣ ምን ባደርግህ ይሻላል?" ብለው ውሮን ጆሮውን ስቀም አድርገው ጭኑ ስር እጃቸውን ሰደው በቁንጥጫ እየመዘለጉት፣ እየጎተቱ ወደ ቤታቸው ይዘውት ሄዱ::

ትንሽ ትልቁ ቢገስጠን የጥፋተኝነት ስሜት ተሰማን:: የሠራነውን ቅርፃ ቅርፅ ከልባችንም ውስጥ ደፈጠጥነው:: አሁን ማን ያውቃል? በሥነ- ጥበብ ሁ ረገ ከአክሱምና ከላሊበላ ቀራ ፅያን ጋር በምናብ ተገናኝተን እንደሁ? ወይም ድንበር በማይገ ድበው፣ ፅንፍ አልባ በሆነው የሰው ልጆች ምናብ ተንሳፈን ከነሚካኤል አንጀሎና ከነሊዮናርዶ ዳቪንቺ ጋር በመንፈስ ተገና ኝተን እንጠበብ እንደሆነስ?

የእኔንና የአብሮ አደጎቼን የልጅነት ጊዜ ሳሰላስል አያሌ ርዕሰ ጉዳዮች ትውስ ይሉኛል:: አንዳንዴ ትልልቅ ሰዎች ነሸጥ አድርጓቸው ከእኛ ጋር መጨዋወት ይፈልጉና፣ የተለያዩ ጥያቄ ዎችን ይጠይቁናል:: ከነዚህም መካከል በይበልጥ ትውስ የሚለኝ "ስታድግ ምን መሆን ትፈልጋለህ?" ሲሉኝ የምመልሰው አልነበ ረኝም:: እንደሚመስለኝ "ስታድግ" ሲሉኝ ማደጌን አላምንም ነበር:: በዚያን ወቅት እኔም ልጅ፤ ወላጆቼም ሕይወታቸውን በሙሉ እናትና አባቴ ሆነው እንደሚኖሩ ነበር የማምነው::

አሁን ሳየው እምነቴ ትክክል ነበር:: ለምን? ማኅበረሰብ በሃይማኖቱ፣ በሥነልቡና፣ በባህሉና በወጉ እስረኛ ሆኖ ልጆቹን በጥበብ፣ በፈጠራ ነፃ ሆነው እንዲያድጉ አይፈቅድም:: የማሰብ ነፃነቱ የተጋረደ ነው:: ከዚህም የተነሳ ምናቡ ነፃ ያልሆነው ልጅ መንፈሱ ጫጭቶ ዝንባሌው ወይም ተሰጥኦው ምን እንደሆነም ሳያውቅ ያድጋል:: ማኅበረሰባችን በግርዶሹ የልጅ ዓይነጥላ ሆኖ ሳለ "ሲያድግ እንዲህ ይሆናል..." ብሎ መጠበቁ ከንቱ ሕልም ነው:: ባዶ ራዕይ ነው::

ልጅ ራዕይ እንዲኖረውና ዓይኑን ገልፆ እንዲያልም ነፃ ሆኖ ማደግ ይኖርበታል:: ልጅ ለአደጋ እንዳይጋለጥ መጠበቅ፣ እሳት እንዳይፈጀው መከላከል፣ ክፉና ደጉን እንዲለይ በወዳጅነት ቀርቦ ማዋየት ሲገባቸው ሁሉም የኅብረተሰቡ አካሎች በጠላት የተወረረ መንደር ውስጥ እንዳለ ወታደር ልጅን ማስጨነቅ ይቀላ ቸዋል:: ጠይቆ ከመረዳት በፊት መቅጣት፣ በትንሽ በትልቁ እየገሰጡ በራስ የመተማመን ስሜቱን መናድ ባህል አድርገውት እንደነበር መናገር እወዳለሁ::

ከሺ አንድ የሆኑ እንደ እማማ በለጡ ገጦ አይነት ወላጆች ግን የወደፊቱ ፈጣሪዎች ጋሻ ሆነው ሲመከቱ ሳይ 'ሳይደግስ አይጣላም' እንድል ያደርገኛል::

ፀሐዩዋ በእኛ ጨዋታ መፍረስ ያኮረፈች ይመስል በደመና ተጋረደች:: ሰማይ አጉተመተመ:: ብዙም ሳይቆይ አህያ የማይ ችለው ዝናብ ይዘንብ ጀመረ:: ሁላችንም ወደ የቤታችን ተበታ ተንን:: እናቴ ጉልት ሄዳለች:: አባቴም ሠርቶ የቆረጠውን ሸማ ሊያደርስ ወደ ደንበኞቹ ሄዷል:: ቤታችን ስለተቆለፈ የክርስትና አባቴ ቤት በረንዳ ላይ ተጠለልኩ:: ውሻዬ ቲቲ መጥታ እላዬ ላይ ለመጠምጠም እየሞከረች ትልሰኝ ጀመር::

በዚያን ወቅት አንድ ሕፃን "እናቴን ዝናብ እንዳይ መታት!" ብሎ ጆሮውን ጥርቅም አድርጎ ከያዘ እናቱ ከዝናቡ መደብደብ ያድናታል ብለን እናምን ነበር:: እኔም የዝናቡን አወራረድ እያየሁ፤

"እማይይይዬ
ቶሎ ነይልኝ!
ወተቱን ባህያ!
ዳቦውን በጉያ..." እያልኩ መዘመር ጀመርኩ::

አብሮኝ የነበረው ቀጢሳው "ፉንጌ፣ እናትህ ጉልት ናቸው? ዝናብ እንዳይመታቸው ከፈለክ ጆሮህን ክድን ክፍት አታድ ርገው:: በደንብ ጫን ብለህ ያዘው:: ክድን ክፍት ካደረክ እናት ህን ዝናብ አልፎ አልፎ ይመታቸዋል::"

ሿ... እያለ የሚወርደውን ዝናብ ለመስማት ጆሮዬን ደጋ ግሜ ክድን ክፍት አደርግ ነበር:: እማዬን ዝናብ ምንም እን ዳይመታት ጆሮዬን ጥርቅም አድርጌ ያዝኩ::

ክረምም ቆይታ በኋላ ዝናቡ አባራ:: እናቴም አባቴም ከሄዱበት መጡ:: እማዬን በደንብ ዞሬ አየኋትና "ዝናብ መታሽ?"

"ለምን ጠየከኝ?" አለች እንጀራ ልትሸጥበት ገቢያ ይዛ የሄደችውን እንቅብ ጓዳ እያስቀመጠች::

"አልመታሽም አይደለ?" ጠየቅኩ::

"አዎን አልመታኝም!"

ደስ አለኝ:: ዝናቡ ለምን እንዳልመታት ምስጢሩን ነገርኳት:: ፈገግ ብላ በብልህ ዓይኖችዋ ልብ ብላ እያስተዋለችኝ "ጎሽ የኔ አሳቢ! ሁልቀን ዝናብ ሲመጣ ቶሎ ብለህ ተጠለልና ባለሁበት ዝናብ እንዳይመታኝ ጆሮህን ጥርቅም አርገህ ይዘህ ጠብቀኝ" አለችና ገዝታ ያመጣችልኝን አንባሻ ግማሹን ቆርሳ ሰጠችኝ:: የአዋቂነት ስሜት እየተሰማኝ ተቀብዬአት መግመጥ ጀመርኩ:: ለውሻዬም ትንሽ ሰጠኋት:: እየበላሁ ከውጪ ልጆች ሲንጫጩ ሰማሁ:: ልወጣ ስል "እህል ይዘህ?" አለችኝ እማዬ:: በቤተሰባችን ልማድ የተሰጠኝን ምግብ በልቼ ካልጨረስኩ ከቤት ይዞ መውጣት ክልክል ነበር:: በፍጥነት ጨረገድኩት:: ውሃ ከእንስራ ውስጥ ቀድቼ ጠጣሁና በጥድፊያ ወጣሁ::

በጎቢጥ አመራር ሰጪነት ልጆች በጭቃ በዩ ላይ ግድብ እየሠሩ ነበር:: ተቀላቀልኳቸው:: ግድቡ በጎርፍ ሞልቶ እንዳይ ፈርስ ውሮ በጣቱ በስቶት በቅጠል አሸንዳ ሠራለት:: በእንዲህ አይነት የጨዋታ ወቅት ሁሉም ነገር የሚካሄደው በጥድፊያ ነው:: ግድቡ ተሠርቶ ተጠናቀቀ::

የወረቀት መርከብ ሠራን:: በየራሳችን ላይ ልዩ ምልክት አድርገን መርከቦቻችንን ማወዳደር ጀመርን:: በእንዲህ አይነት ጨዋታ መውደቅ መነሳት ያለ ነው:: በውሃ ውስጥ መንቦጫረቁ አይቀሬ ነው:: ጭቃ በጭቃም እንሆናለን:: አንዳንዶቻችን በዚህ ጊዜ በጣም በስብሰን ውሃ ውስጥ የገባች አይጥ እንመስላለን:: ቅዝቃዜው አንጀታችን ውስጥ ገብቶ ቢያንሰፈስፈንም፣ ጥርሳችንን እያንገጫገጭን ስሜታችን ሳይቀዘቅዝ እንወዳደራለን::

በተለይ የወረቀት መርከባችን ከቀደመችልን የረገጥንበትን ሳናውቅ እየተከተልናት፣ እያፏጨንና እየጮኽን እናበረታታለን:: ትሰማን ይመስል ደስታችን ወሰን አልባ ይሆናል:: የአሸናፊነት ስሜታችን ያይላል:: ለልጅ፣ ውስጣዊው ደስታ እንጂ ውጫዊ ውበቱ አያስጨንቀውም:: ወደ ውጪ በማየት የበለፀጉት ትላልቅ ሰዎች ግን ወደ ውስጥ የሚያየውን ዓይናችንን በቁንጥጫና በኩርኩም አሳውረው ወደ ደጅ የማየት ሕመማቸውን ያጋቡብናል:: በግድም በውድም እንለምደውና ስናድግ የእነሱው ግልባጭ እንሆናለን::

በእንዲህ አይነት እፁብ ድንቅ ደስታ ላይ እያለሁ ጆሮዬ ለቀም ተደርጎ ተይዞ በቁንጥጫ ሲለመዘግ ደነገጥኩ:: ዞሬ ሳይ እናቴ ነች "አንተ ቀኪያም! ማታ እንደ ዶኪ ስትንፈቀፈቅ ቁጭ

አድርገህ ታሳድረኛለህ! አሁን ግን ባንተ ቤት መርከበኛ ሆነሃል:: ድንቂም መርከበኛ! በል ግባ!" አለችና ጆሮዬን ለቃ በኩርኩም ጭንቅላቴን ቆጋችኝ::

"ወይኔ ቁስሌን! ወይኔ ቁስሌን!" እያልኩ እናቴን እየዳበስኩኝ ሮጬ ቤት ገባሁ::

"ዝም በል! ጋሼ! ኮንጎ ወይስ ኮርያ ዘምተህ ነው የቆሰልከው?!" አለና አባቴ ተቆጣኝ:: ትንፋሼን ዋጥ አደረኩኝ::

ጓደኞቼም በፍጥነት ተበታትነዋል:: ግድቡም ፈረሰ:: ጎርፉም ፏ! ብሎ አካባቢውን አጥለቀለቀው:: ይህም አዋቂዎቹ ከሚጋርዱብን ከዓይነ ጥላዎቻችን አንዱ ገጽታ ነበር:: ማን ያውቃል? በጥበብ ፈጣን ጀልባ ቀዝፈን ከኖህ መርከብ ምስጢር ሕይወት ሹክ ብላንስ እንደሆን? ወይም ከካሌብ፣ ከቫስኮ ደጋማ፣ ከማርኮ ፖሎ... እኩል ለመቅዘፍ የሚያበቃንን እውቀት በጨቅላው ሕይወታችን ጀምረን እንደነበር?

በዚያ ትናንት እንደተከወነ ሁሉ ዛሬ ቁልጭ ብሎ በሚታየኝ የሕይወቴ ምዕራፍ እንዲህ አይነት ጥፋት አጥፍቼ ሰያዝ የምመከረው ምክር "ለምን እርፈህ አትቀመጥም? አታየውም የመምሬ በቀለን ልጅ አርፎ ቁጭ ብሎ ደብተሩን ነው የሚያጠናው! ለምን አንተም ደብተርህን አታጠናም! "እባላለሁ::

ዝም ብዬ ለመቀመጥ ስሞክር ደግሞ "ምን የሚያስተክዝ ነገር ተፈጠረ? ጋሼ አይዞህ ልጆችህ እንደሆን በዕድላቸው ያድጋሉ" ብሎ አባቴ ቁዘማዬን ያግዳል::

በኋለኛው ሕይወቴ እንደተገነዘብኩት በማኅበረሰባችን ውስጥ ተክዝ ብሎ ማውጠንጠንና ማብሰልሰልም የተከለከለ ነው:: ጎጂ ሐሳብን ከማውጠንጠን አኳያ ስለሚገነዘቡት ነው:: በዚህ ስልት ውጫዊው ገዝፎ ውስጣዊ ዓይናችን ታውሮ እናድጋለን:: ይሁን እንጂ ጥቂት፣ በጣም ጥቂት ዕድለኞች ይህንን አይነጥላ ገፍፈን በመውጣት ዝንባሌያችንን እንከተላለን:: በዚህ ወቅት ያ በልማዳዊው እምነት ተተብትቦ ድሮው ላይ የቆመ የማኅበረሰብ ክፍል በመደነቅ "ከየት አመጣችው? ከወዴት ተማረው..." በማለት ሲያወጋ አጀብ ሲል ይደመጣል:: እኛ ሕፃናት እያንዳንዱ ልጅ እንደ ተሰጥኦው ቢለያይም የራሱ ፀጋ እንዳለው ማሳየት የጀመርነው ገና ከማለዳው ነበር:: ነገር ግን ጠልቆ የሚያስተውለን ዓይንና ልብ ማኅበረሰቡ ውስጥ አልነበረም::

በልጅነቴ ደጋግሞ ሲወራ ሰምቼ ውስጤ ታትሞ የቀረ የኅብረተሰብ እምነት አለ:: ወላጆች ስለልጆቻቸው በኩራት ሲናገሩ ሴቷን "ምንም አታውቅም! ጨዋ እንገተ ሰባራ ልጅ ነች፣ በአፍዋም ጨው አይሟሟ!" ወንዱን "ማንንም ቀና ብሎ የማያይ ትሁት ሽቁጥቁጥ ልጅ ነው:: አሁንማ አደገ::"

ክረምቱ አልተገባደደም:: ፀሐይ አልፎ አልፎ ብቅ ብትልም ቆይታ በደመና ትረታለች:: እንቅስቃሴውም ግርዶሹም

እንደቀጠለ ነው፡፡ ነፋሱ ዝግ ብሎ ይነፍሳል፣ ደመናው መበተን ጀመረ፡፡ አንጋጦ ሲያይ የነበረው ኃይሉ ዶሮ "ልጆች እዩ!" አለና ደመናው ልዩ ልዩ ቅርፃ ቅርፅ እየሠራ ነበር፡፡ ተፈጥሮ የምትጠበበውን እያየን እንጠቋቆማለን፡፡

"ዘንዶውን እያችሁት ልጆች!" አለ ሲሳይ ኀቢጥ፣ ቅርፁን በእጁ እያመለከተን፡፡

ዘንዶው እየተሳበ ሲሄድ ይታየናል፡፡ የጉሙ ባዘቶ ተገምሶ ሲታይ "ወይኔ አፉን ከፈተ!" ብሎ ውሮ ጮኸ፡፡ "ተመልከቱ እንጂ፣ ምላሱን አወጣ!"

በቆይታ እናቷን የተከናነበች የሴት መልክ ተከሰተ፣ ልብ ብለን ስንመለከተው የእምዬ ማርያምን ምስል መሰለ፡፡ ልጇን ታቅፋዋለች፡፡ በእናታቸው ላይ ቀስተ ደመና ከአፅናፍ አፅናፍ ተሰመረ፡፡ በመደነቅ ጩኸታችን በኃይል ጨመረ፡፡

ተፈጥሮ ስትሥል እኛ እያስተዋልን ስንተነትን ጥቂት ቆየን፡፡ "አትሄዱም ከዚህ?! የምን መአት ነው የምትጠሩት!" አሉ የተረፈ ገልጆ አባት ልጃቸውን በጥፊ ጭው አድርገውበት፡፡ "ሂዱ ከዚህ! ምን ያሚርታሉ?" ብለው ገሰጡን፣ ጠጅ ጠጥተው ሞቅ ብሏቸዋል፡፡

ተበታተንን፡፡

በኋላ እንደተገነዘብኩት አዋቂዎች ዓይነጥላዎቻችን መሆናቸውን እነሱም የሚያውቁት አይመስለኝም፡፡ በእነሱ ቤት የተቀጣ፣ ሥርዓትን አሳምሮ የሚያውቅ ትውልድ እያሳደጉ ነው፡፡ ይህን ምንም ሳያዘጋጁለት በዕድሉ የሚያድግ ትውልድ፣ በበኋለኛው ዘመኔ ከልባቸው "ተተኪውና አገር ተረካቢው ትውልድ!" ሲሉትም ብዙ ጊዜ ሰምቻለሁ፡፡

በደመናው የሥዕል ጥበብ ተገርመን ሳናበቃ "እንበጣ ና ቡና ጠጣ!" የሚል ጩኸት ሰማን፡፡ ቂም በማይዘው ልባችን ቁጣውን ሁሉ ረስተን ወደ እንበጣው አደን ሄድን፡፡ አደኑ የልጅን አካል የሚፈትን እንቅስቃሴ አለበት፡፡ መዝለል፣ መሮጥ መያዝ፣ ማስተዋል... ኮትን እንደመረብ ተጠቅሞ ማፈን፡፡

እንበጣዋ ሜዳ ለሜዳ የምታሯሩጠንን ያህል፤ መንደሩ ውስጥ ትገባለች፡፡ ኀቢጥ አንዷን እንበጣ ሲያሳድድ ከእማማ አለሚቱ በር ጋር ተጋጨ፡፡ እማማ አለሚቱ ትልልቅ ሰዎች እንኳ ነው የሚሏቸው፡፡ ሰላም ናቸው ሲሏቸው ያኮርፋሉ፤ አኩርፈዋል ሲሏቸው ይስቃሉ፡፡ በዚህ ነው ቅፅል ስም የወጣላቸው፡፡

ኀቢጥ በርግጎ የእማማ አለሚቱን በር እያየ «እንዴ ሞቱ እንዴ ለምንድነው ከቤት ወጥተው ያልረገሙን?» ሲል ጠየቀ፡፡

«ሞተች!» ሳህሉ መቃ ደንግጦ የክርስትና እናቱን ደህንነት ጠየቀን፡፡ እርግጠኛ ለመሆን በበሩ ቀዳዳ ለማየት ሞከረ፡፡ ምንም

አይታይም፡፡ በመስኮት ሲያጮልቅ በነጭ ልብስ የተጠቀለለ የእማማ አለሚቱ አካል አልጋ ላይ ተዘርሯል፡፡ የጓዳው መብራት በርቷል፡፡

«አዎ ሞታለች እናቴ፡፡ በሯን ሳትከፍተው ሦስት ቀን እንደሆነ እነማዬ ሲያወሩ ሰምቻለሁ፡፡ ወይኔ እናቴ!!» አለና መቃ ጩኸቱን አቀለጠው፡፡

የሞት ወሬ ክንፍ አለው፡፡ በአጭር ጊዜ ውስጥ ወሬው መንደሩን አዳረሰው፡፡ ጆሮዋን የሚያምናት አለምነሽ ጆሮም ደርሶ «ወይኔ እናቱ ደጓ እጉራሼ!» እያለች ጩኸትዋን አስነካችው፡፡ መንደሩ በለቅሶ ተደበላለቀ፡፡

ሽማግሌዎች የሚያለቅሱትን ዝም ለማሰኘት እየሞከሩ፤ በሩን ለመክፈት ተጣጣሩ፡፡ በሩ ጥርቅም ተደርጐ ተዘግቷል፡፡ የመስኮቱን መቀርቀሪያ ሲሞካክሩ በቀላሉ ተከፈተ፡፡ የእማማ አለሚቱ ሬሳ አልጋቸው ላይ ተዘርሮ ታየን፡፡ ጩኸቱ እንደገና ተባባሰ፡፡ እዚያም እዚህም ዋይታ ሆነ፡፡

መቃ በመስኮት ዘሎ ገብቶ በሩን ከፈተው፡፡ ሰው ግር ብሎ ሲገባ ሲል እማማ አመለወርቅ «ጎበዝ 'ግርግር ለሌባ ያመቻል' የሴትየዋ ንብረት እንዳይባክን ሁላችንም ወደ ቤት ውስጥ አንገባም፡፡ አንድ ሰው ገብቶ መሞታቸውን ያረጋግጣል፡፡ ከዚያ ተዘጋጅተን ማልቀስ እንጀምራለን፡፡»

እማማ አመለወርቅ ወደ ውስጥ ገብተው ጓዳ አልጋ ላይ የተዘረረውን የእማማ አለሚቱን አስከሬን ዳሰሱት፡፡ ክው ብለው ሲደነግጡ ይታዩናል፡፡ «ኧረ ዝም በሉ አላረፉም እካላቸው ሙቅ ነው፡፡» ብለው አብስረውን «እትዬ! አንቱ እትዬ አለሚቱ!» እያሉ ተጣሩ፡፡

ይህን ጊዜ የዕድራችን ዳኛ አባባ አርአያ፤ እባ ዘለቀ፤ ደርሰዋል፡፡ አባባ ገብሬ ጡሩምባውን ለመንፋት አቆብቁበዋል፡፡ አባባ አርአያ «እንዳትነፋ!» አሏቸው የአባባ ገብሬን ሁኔታ አይተው፡፡

«ኧረ እሉ!» አሉ እማማ አመለወርቅ በጣም ደንግጠው፡፡

ተዘርግቶ የሚታየው የእማማ አለሚቱ አስከሬን ተንቀሳቀሰ፡፡ ሁላችንም ተደናገጥን፡፡ እንደተጠቀለሉ ቀና አሉ፡፡ የተጠቀለሉበትን ነጭ ጨርቅ ፈቱት፡፡ በመስኮትም በበርም ተጨናንቀን አፍጥጠን እናያቸዋለን፡፡

«ለምን እንዲህ አደረጉ እትዬ?» ጠየቁ እማማ አመለወርቅ፡፡

«ብሞት ማን እንደሚያለቅስልኝና እንደማያለቅስልኝ ለማወቅ ነው፡፡»

«ድንቅ ምርምር ነው፡፡ አበሻ ከሳቁ ይልቅ ለቅሶውን ነው የሚወድ፤ ታዲያ እንደጀመሩት ለቅሶውን ባይነፍጉት ጥሩ ነበር» አለ ግርማ ቢጩ ተንጠራርቶ እያያቸው፡፡

«ምን ማለትህ ነው ግርማ?» እባባ አርአያ ኮስተር ብለው ጠየቁት፡፡

«እዚህ የመጣሁት ለራሴ ስቅስቅ ብዬ ለማልቀስ ነው፡፡ ከምስቅበት ይልቅ የማለቅስበት ዕልፍ ነው፡፡ ለቅሶዬን ግን እማማ አለሚቱ ነጠቁኝ፡፡ ልብ እላላችሁም ይሆናል እንጂ አለምነሽ

የምታለቅሰው ለራሷ ነበር። አጉራሼ አይደለም ስትል የነበረው?» አለ ግርማ።

«በስመአብ በል ልጄ» አሉ አባ ዘለቀ በጣም ተከዘው።

«በስመአብ አልልም አባቴ! እመት አለሚቱ ከሕይወታቸው ይልቅ ሞታቸው ነው ዕርባና ያለው። ሩቅ ሳይሔዱ ከነዚህ ልጆች ነጥቀው ጠረጴዛቸው ስር የሰበሰቡት የጨርቅ ኳስ መዓት እዩት። ይህን እንደ ጥዋ ጠረጴዛቸው ላይ ያስቀመጡትን የላስቲክ ኳስ ለልጆቼ የወረወረላቸው አንድ ፈረንጅ ነው። ፈረንጁንም ይዤው እዚህ ሰፈር የመጣሁት እኔ ነኝ። ይሔ ቱሪስት ይሔን 'ጌቶ' ሰፈራችንን ሲጐበኝ ሲመጣ ሕፃናቱ መጫወቻ እንደሌላቸው አይቶ ኳስ ይዞ ስለነበር እንዲጫወቱባት ቢወረውርላቸው እላቸው አጅ ገብታ እንደ ቅርስ ተሞሽራ ጠረጴዛ ላይ ተቀምጣለች» አለ ግርማ በኃይለ ቃል።

«ኡ..ሁ..ሁ.. አመድ በዱቄት ይስቃል?» አሉ እማማ ዓለሚቱ እንደ አስክስታ ወራጅ አንገታቸውን እየሰበቁ።

«ማነው አመድ እኔ የፊታውራሪ በላቸው ልጅ?» ሲል ግርማ አቅራራ።

«ማነው አባትህትን ፊትአውራሪ ያደረጋቸው? ስማቸውስ በላቸው ነው?» መለሱ እማማ ዓለሚቱ።

ነገሩ በጣም ተባባሰ። ሽማግሌዎች ነገር ለማብረድ ሃይ ሃይ ማለት ጀመሩ። ግርማ የመኳታረክ ስሜቱን ሳያበርድ ወደ እኛ ዞር አለና «ፋስት ያራዳ ልጅ በዚህ ጊዜ ነው ኳሷን የሚቦክመው» ብሎ አባንኖን ወደ እማማ አለሚቱ አፍጦ «አስቲ አባቶቻችንን እንቆጣጠር? አያቴ ደጃዝማች ድንበሩ ዘለቀ የእጤ ምኒልክ የወርቅ ልምጭ አቅራቢ ነበሩ።»

ሰዉ ሳቅ በሳቅ ሆነ። ግርማ አብሮ እየሳቀ «አባቴም በቤተ መንግሥት ኳለሚልነቱ ለጃንሆይ ለሚኒስትሩና ለመኳንንቱ መቅጫ የወርቅ ልምጭ አቅራቢ ነበር። የእርሶስ ባለቤት አሥር አለቃ ናቸው ሃምሳ አለቃ?!...» ብሎ ግርማ ቀልዱን ወደ ዘለፋ ስለቀየረው እማማ አለሚቱ ተቆጥተው «አንተ በሙት ባለቤት ታላግጣለህ?!» ብለው እግራቸው ስር ያለውን ዘነዘና አፈፍ አድርገው ወደ በሩ ተንደረደሩ። ግርማም እንደምርጥ ሥልጡን በክለኛ መከቶ የኋላ አፈገፈገ። ሽማግሌዎቹ እማማ አለሚቱን ያዟቸው። በዚህ ጊዚ መኩዬ ቀጫጫው ቀልጥፋ ቤቱ ውስጥ ገብታ ውብዋን ኳስ መንትፋ ተሰወረች። ግርማ ኳሷን መቦከማችንን ካየ በኋላ ነገር እንዲበርድ በተረጋጋ ስሜት መናገር ጀመረ። እማማ አለሚቱም ይቅርታ እንዲያደርጉለት እግራቸው ላይ ወደቀ። ግርማ እንዲህ ባለውለታችንም ቢሆን ጠጁን ጥግብ ብሎ እያቅራራ ሲመጣ ካገኘነው እንስከፈዋለን።

እማማ አለሚቱ ከሞት ተነሡ ተብሎ ወሬው መንደሩን አዳረሰው። ቤተኛው ወደ ውስጥ ገብቶ ያፅናናቸው ጀመር። ጨዋታው ተጀመረ ቡናውም ተፈላ። እማማ አለሚቱ ግን ያስቀሰላቸውን እያመሰገኑ ያላስቀሰላቸውን እየወቀሱ ነበር።

ሌላ ጊዜ አላንዶ ለመጫወት ሰፋ ያለ ባለአራት ማዕዘን ወረቀት በረጃጅም የሣር አውታር እንሠራለን። ከበስተኋላው ላይ እንደ ጭራ የተቀጣጠለ ወረቀት እንቀጥልበታለን። አውታሩ መሃል ላይ ረጅም ክር ይታሰርና በነፋሻማ ወቅት በአየር ላይ ቀስ በቀስ ሲለቁት ወደ ሰማይ ሲውለበለብ ስናየው በጣም ማራኪ ነበር። አላንዶው አልፎ አልፎ ዝቅ ብለው ከሚበሩ አሞራዎች ጋር የሚጋጭ ይመስላል። አንዳንድ ጊዜ ግን የንፋስ ግፊት በማጣት ወደ ምድር ይወርድና በኤሌክትሪክ ገመድ ላይ ይጠመጠማል። በዚህ ወቅት የሚደርስብን ስድብና እርግማን አይነሳ!!

"ምናምንቴዎች ኮረንቲው ኮንታክት አድርጐ ጋንጬር ደማችሁን ምጥጥ ቢያደርገው ጉዳችሁ በፈላ ነበር!! ምን አለ እነ ዚህን ልጆች አርፈው እንዲቀመጡ አንድ የሚላቸው ቢኖር?"

ወላጆቻችን ይህንን ጨዋታ የጃፓን ሕፃናት ከሁለት ሺ ዓመታት በፊት ይጫወቱት እንደነበር አውቀው ቢሆን ኖሮ እንኳ ግድ አይኖራቸውም ነበር። በአንደኛው ጆሮአቸው ሰም ተው በሌላኛው አፍሰውት አርፈን ተቀምጠን አለማሰብን አንድን ማር ሁልጊዜም በትጋት ያስገድዱናል።

በዚያን ወቅት በሰፈራችንም ሆነ በትምህርት ቤታችን ውስጥ የስልክ አገልግሎት አልጀመረም። እኛ ግን ሁለት የክብሪት ፓኮዎችን የሚያገናኝ ረጅም ክር አስረን ስልክ ሠርተን ማዶ ለማዶ ሆነን እናወራለን።

"ሃሎ! በዱምቡሎህ ፖስቲ ገዝተን ብንበላበት ምን አለበት?" አለችኝ መኩዬ ቀጫጫ ከማዶ ቆማ ፋኖስ ድኟን እያሳየችኝ።

"ኧረ? እኝ በይ!"

"ዶሮ ብታልም ጥሬዋን። እናንት ምናምንቴዎች! ምን ድነው የምትባባሉት?"ጠየቁ እማማ ሸጊቱ እማድቤት ሥራ እየሠሩ።

"ምን መሰለሽ እማዬ!" አለ ኃይሉ ዶሮ።

"ሂድ! ፈሳም"! ሰምጃችኋለሁ። ደህና ነገር አታወሩም? ድጋሚ ይህንን የዱርዬ ሥራችሁን ካንሾካሾካችሁ ክራችሁን ብጥስጥሱን አውጥቼ ነው የማባርራችሁ"

ምን እናውራ? ተፋጠጥን። አንድ ሃሳብ መጣልኝ "ሃሎ! ኳስ ጨዋታ እንሂድ?"

"እናንተ ልጆች፣ ዞረት ልትሄዱ? ዛሬ ብታርፉ ይሻላችኋል!"

"እናጥና?" አለችኝ መኩዬ።

"እሄሄ!! ይሄማ ቢሆንላችሁ ወግ ነበር። ማን ያውደልድል? ማን ያንፏቅቅ? ፎቃቃ ሁሉ!" አልለቀቁንም እማማ

ሽጊቱ:: ትንሽዬዋን ሣይንሣዊ ምርምራችንን በሳንሱር መቀሳቸው እየቆራረጡ እዚያ ላይ አመከኑብን::

የልጅ አእምሮ ንፁህ ነው:: ይሁን እንጂ ቤተሰቦቻችንና ማኅበረሰባችን በየበኩላቸው በባሕርያችን ላይ የራሳቸውን ከንቱነት እያነፁብን ሰብዕናችን መጉደፍ የጀመረው በዚያው በጨቅላነታችን ጊዜ ነበር::

የአንዳችን እናት የወሬ ሱሰኛ ይሆናሉ:: ጎረቤትም አላፊ አግዳሚም በክፉ ያነሳኛል ብለው ሁሌም እንደ ጠረጠሩ ነው:: ስለዚህ ልጃቸውን ይጠሩትና "በል ና ቀስ ብለህ የምትጫወት መስለህ እነ እገሊት ምን እንደሚሉ ስማና ና!" ብለው ይልኩታል:: ሰብቀኝነት ገና ከማለዳው በእንዲህ መልኩ በሰብዕናው ላይ ተዘርቶ ያድጋል::

"አፈር ያስበላችሁ! የእናንተ እጅ በሶ ጨብጧል? ሳትፈነክተው የመጣህ እንደሆነ እዚህች ቤት እንጀራ አትቀምሳትም:: ሞቼ ነው ቆሜ እንዳንተ አይነቱን አጋሰስ የምቀልበው" የተባሉ በዚያው በጨቅላነት ዕድሜ የሂትለር መንፈስ ይጠናወታቸውና እንደ ነብር ደም የጠማቸው ሆነው ወደ ገሃዱ ዓለም ይቀላቀላሉ::

የአንዳንድ ወላጆቻችንን ቅድስና ሳስብ ግን የኅብረተሰባችንንም አስተዋይነት አዚሆጋ ማንሳቱ ግድ ነው:: አንድ ያልተለመደ ወሬ ሳንጠየቅ መተርተር ስንጀምር አፋችን በጥፊ ይጮላል:: "ሁለተኛ እንዲህ አይነት ወሬ ታመጡና ወየውላችሁ ዕባኑ ቂርቆስ አይለመነኝ በርበሬ አጥኜ ነው ፈሳችሁን የማስጨርሳችሁ:: ገና ብቅ ከማለት የምን ወሬ ነው?!" ሲሉን፤ በዕለቱ ያስደንግጠን እንጂ ከዓመታት በኋላ ስናስተውለው ታላቅ ፍስሐ የሆነ፤ ዓይነጥላችንን የገፈፈ ፀጋ ኖሯል::

አስተዋይነት ብቻ ሳይሆን ፍቅርም የሚዘራብን ጊዜ ነበር:: "ና የኔ ቶንጋ አደተ አይደል እንዴ? ይሄ ደግሞ ማነው? አቤት ጊዜ እንዴት ይሮጣል!? ይሄ እውነት ውሮ ነው? አሁን ስሙን ማን አላችሁት? አዎን ገነነ ሸጋ ስም ነው:: ና ሳመኛ" ይባልና በፍቅር የምንዋኝበት፣ አብረን የምናወጋበት ሁኔታ ይፈጠራል::

"እስኪ ሬዲዮኑን ክፈቱት:: ቶንጋይ፣ ና ደንስልኝ" እባላለሁ:: "ተስፋዬ ነው ስሙ? እውነትም ተስፋዬ::"

መደነስ እጀምራለሁ::

እንዳለመታደል ሆኖ ሬዲዮኑ ዜና ማውራት ይጀምራል:: *"እንደምን ዋላችሁ? ዜናውን የማሰማችሁ ታደሰ ሙሉነህ ነኝ"*

"ቆይ ጥላሁን ገሠሠ መዝፈን ሲጀምር ነው የምትደንስልኝ:: ቁም አሁን ወሬውን ይጨርሳል:: አይ ባሎቴ፣ ይሄ ቂልሽ ወሬና ዘፈንም አይለይ?"

ሬዲዮኑ ርዕሰ ዜናዎችን ማተት ጀመረ:: ግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ በሜክሲኮ የሚያደርጉትን ይፋ ጉብኝት መጀመራቸውን ሮይተርስ የዜና ወኪል ገለጸ::"

ትልልቆቹ ሰዎች እስከ መፈጠራችን ረሱን:: ወሬያቸው ሁሉ ስለ አባባ ጃንሆይ ሆነ:: ሬዲዮኑ ዜናዎችን እንደጨረሰ፤ ሞቅ ያለ ሙዚቃ ጀመረ:: በቆምኩበት መውረግረግ ጀመርኩ:: ውሮ አብሮኝ ይደንስ ጀመረ:: የአዋቂዎቹ ትኩረት ወደ እኛ ዞረ::

የእኔና ውሮ አካል ገና መጋጋል ሲጀምር መኩዬ ቀጫጫው ልቀላቀል ልተው በምትልበት የማመንታት ስሜት ውስጥ እንዳለች ከሙዚቃው በላይ እንድ ድምፅ ጎላና "የጥሩ ዕቃ ሥም ፊሊፕስ!" ብሎ ደመደመ::

"ይሄ ዘፈን እኮ አይደለም:: ቆዩ..." አሉ በፍቅር የቀረቡ ባልቴት:: አቆምን::

ነሽጥ ያደረጋት መኩዬ ቀጫጫው ገፋችኝ:: ቀብ አድርጌ እነኳት:: ይሄኔ ባልቴቷ ገላጋይነት ገቡ:: "እረ አትጣሉ:: ምን የሚያጣላ ነገር አለ? ጨዋታው እንደሁ ለሁሉም ይበቃል:: መጣላት ክልክል ነው:: መምታትም መመታትም አይቻልም:: በሉ ተስማምታችሁ ተጫወቱ?" ብለው በማለዳ መስማማትን የዘሩብን ነበሩ:: ይህ አይነቱ ደግና የማስተዋል መንፈስ ለኋለኛው ሕይወታችን ታላቅ ስንቅ ሆነን::

"እንት አቦሬ አፍ ምናምንቴ! ያንተም ሆነ የእሷ አፍ አር! አር! ይላል:: ሁለተኛ አንድ ነገር ትንፍሽ እንዳትሉ!" የተባሉት አብሮ አደጎቻችን በዚያው የጨቅላነት ዕድሜ ቅስመ ሰባራ፣ በራሳቸው የማይተማመኑ፣ ፈሪዎችና ድንጉጦች ሆነው ማደጋቸው ግን ሳይዘነጋ::

'በሥርቶ አፍራሹ' ፈቃድ አንድ ጥበብ ተከሰተልን:: በዚያም ፈጠራ የማሰብ መብታችንን የከለከለንን ኅብረተሰብ መቅጣትና ማሸበር ጀመርን:: በጥበበኛው ሲሳይ ገቢጥ መሪነት በጥይት ቀለህ ውስጥ እርሳስ እናቀልጣለን:: እርሳሱን ከቀልሃው ጋር አዋህደን በሚስማር እናጎደጉደዋለን:: በውጪ በኩል በቀልሃው ቂጥ ስር በክርክሩ ላይ ክር እናሥራለን:: በሌላኛው ጫፍ ላይ ሚስማር ይታሠራል:: ፍራንክ ካለን በዱምቡሎ አንድ ፓኬት ክብሪት እንገዛለን:: ካለበለዚያም ከየቤተሰቦቻችን ክብሪት እንመነትፋለን:: የተወሰነ የክብሪት ስልፈር በቀልሃው ውስጥ እንፈረፍራለን:: በጥንቃቄ ሚስማሩ ከቀልሃው ጋር ተዋህዶ ከድንጋይ ወይም ከግንብ ጋር ሲላተም አሸባሪ የፈንጂ ድምፅ ያወጣል:: መንደርተኛው ኡኡታውን ያቀልጠዋል:: ሕፃናቱ በአመፁ ልባችን ረክቶ በርካታ ክብሪቶች እንደገና ቀልሃው ውስጥ ጨምረን እንዲያንባርቅ እናደርጋለን:: የሲኦል ድምፅ መንደሩን ያናውጠዋል::

የአካባቢው ነዋሪ ኅብረተሰብ አቤቱታውን ለየቤተሰቦቻችን ያሰማል::

አንድ ዕለት አንድ ባላገር አህያውን እየነዳ ከዝብያ ይመለሳል:: እማማ ውድነሽ ከቦኖ ውሃ በእንሥራ ውሃ ሞልተው ወደ ቤታቸው ይመጣሉ:: አንደኛው ማንነቱን የማንናገረው ጓደኛችን ትልቅ ቃሪያ ለሁለት ሰበረና ጉማጁን አህያው ቂጥ ውስጥ ወተፋበት:: አህያው በረገገ:: እያናፋ እመር ብሎ ሲዘል የእማማ ውድነሽን እንሥራ ጀርባቸው ላይ ለጋው:: እንሥራው እንደ መድፍ ፈነዳና ውሃው ምድሩን አራሰው:: በዚህና መሰል ተግባራችንም የሰፈራችን ማኅበረሰብና የታዳጊ ወጣቶች ቅራኔ በጣም እየሠፋ መጣ:: ልባችን ለማንም ለምንም የማይመለስ እየሆነ ሔደ::

"ለመኪና ይዳርጋችሁ" አሉ እማማ ውድነሽ አንጀታቸው አሮ::

"ዳር ዳሩን እንሄዳለን" እንዳያውቁን በቀጭን ድምፅ::

"በአጭሩ ያስቀራችሁ!"

"ጠረጴዛ ላይ እንቆማለን"

እርስ በራስ ምስጢራችንን እንጠባበቃለን:: ከእኛ መሐል ያጋፈጠ ልጅ ከመካከላችን ይገለላል:: ይህ ቂም እስከሚረሳ አብሮን እንዳይጫወት ይታገዳል:: የሆያሆዬ ሰሞንም ከሆነ አብሮን አይጨፍርም:: ይህን ያልተጻፈ ሕጋችንን ሁላችንም አሳምረን ስለምናውቅ ምስጢር እንጠብቃለን::

"እናንት ፈሳሞች! አትጠፉም ከዚህ?! ነብር እየኝ በሉ! አንተ ዶጅ ዝም ብለህ ታየኛለህ? ቀኝ እጄን ሰጥቼሃለሁ እንድ አንዴ በጥፊ በልና ከዚህ አጥፋልኝ" ብለው እማማ በለጡ ገጠገሰጡን:: ብትን አልን:: ዶጅ ትእዛዛቸውን መፈጸሙን ሳያዩ ተመልሰው ወደቤት ገቡ::

ጨዋታችን እያመረረ፣ በሌሎች ሰዎች ውስጣዊና ውጫዊ ስቃይ የመሳቅ ጠባያችን ሳናውቀው ውስጣችን እያደገ መጣ:: እሁንም ጨዋታችንን ቀይረን መፈንጠዙን እንደቀጠልን ነው::

እንዲት ቀይ ሻሽ ያሠረች፣ የሻማ ቀሚስ የለበሰች፣ ያደፈ ነጠላ የተከናነበችና ኮንጎ ጫማ ያደረገች ሴት መጣች:: መሬት የወደቀችውን መሐረብ ድንገት አየቻትና ቀና ብላ ግራ ቀኙን ተገላመጠች:: ጎንበስ ብላ መሐረቧን ልታነሳ ጥቂት ሲቀራት ክሯን ሳብ አደረግናት:: ትዕይንቱ እኛን በጣም ሲያስቀን፣ ድርጊቱ የተፈጸመባት ምስኪን ግን ደንግጣና አፍራ የእርግማኑን መዓት እያወረደችብን ወደ ጉዳይዋ ሄደች::

ቁራጭ ብር ስናገኝ ያደፈች መሐረብ ፈልገን ውስጧ ሶልዲ ጨምረን እንቋጥራታለን:: የብሯ ቁራጭ ብቅ ብላ ትታያለች:: መሐረቧን በክር አስረን፣ መንገድ ዳር እናስቀምጣታለን::

ክሯ እንዳትታይ ጭቃ እንቀባታለን:: ከዚያ ክሯን ተርትረን፣ እኛም ተደብቀን አላፊ አግዳሚውን በጥንቃቄ እናስተውላለን::

ሌላ ጊዜ ደሞ ኳሳችንን መንገድ ላይ ጥለናታል:: እኛ ፈንጠር ብለን እንጫወታለን:: አንድ ሲቆፍር ወይም ሲገነባ የዋለ ሠራተኛ አገልግሉን አንግቦ ከማዶ ሲመጣ አየነው:: በረባሶ ጫማ አድርጓል::

"ምታልን ጋሼ! ምታልን!"

የበላ የጠጣውን ያህል ኳሳችንን ለጋት:: "ወይኔ እግሬን!" ብሎ ቅንጥስ ሲል በሳቅ እውካካን:: በፈነዳ ኳስ ውስጥ እንዳች የሚያክል ድንጋይ ከተንበት ነበር::

አንድ ቅዳሜ ቀን ጎደቴ ጠጅ ቤት በራፍ አጠገብ የሰፈር ልጆች ተሰብስበን እንጫወታለን:: ሽምብራ እሸት ስንጠረጥር ቆይተን ባሪቾ ወደ አባባ ዘውዴ ግቢ እቅጣጫ ሄደና "ኩሊ! ኩሊ!" ብሎ ተጣራ::

የሚያሸክማቸውን ይጠብቁ የነበሩ ሠራተኞች በሶምሶማ ሩጫ ባሪቾ'ጋ ደረሱ::

"የጉልበት ሥራ ነው! ጌሾ መውቀጥ ትችላላችሁ?"

"በደንብ! ስንት ሰው ነው የምትፈልገው?"

"ለእምስታችሁም ይበቃል::"

"እሺ እንችላለን::"

"በሉ ተከተሉኝ" ብሎ በሶምሶማ ሩጫ እያንጋጋቸው ሲመጡ አይተን በሳቅ እውካካን:: ባሪቾም በኀይሉ ዶሮ ሰፈር አድርጎ በጨነቀው ሱቅ ዞሮ በጀማል ሱቅ በኩል አድርጎ መልሶ ሰፈር ይዞአቸው መጣ:: ሁሉም እኩል መሮጥ ስላልቻሉ ወደኋላ የቀሩም ነበሩ:: ባሪቾም ልክ እኛ አካባቢ ሲደርስ ፍጥነቱን ጨመረና በሃምሳ አለቃ ታደሰ ቤት በጓሮ በር ገብቶ ተሰወረ::

ኩሊዎቹ እንዳላገጠባቸው አውቀው በቁጣ ሰፈሩን ቀውጢ አደረጉት:: እኛ ግን ትንንሽ ብንሆንም እንደ አዳኝ ውሻ በአድማ ስለምናጠቃ ሊደፍሩን አልቻሉም:: እየሳቅንባቸው፣ ኩሊዎቹ እየተራገሙ ወደ መጡበት ሄዱ::

ይህንን ልብ ብለው ያስተዋሉት እማማ በለጡ ብልጧ ክትክት ብለው ስቀው "ተመስገን በሉ ሰዎች! ልጆቻችን እዚህ ደረሱልን:: የዘራነውንም ማጨድ ጀመርን!" አሉ ፎከ ብለው::

በልጅነታችን ሳንከለከል የምንጫወተው በቡድን ተከፋፍለን ወታደር ሆነን በምንዋጋበት ወቅት ነበር:: የኢትዮጵያና የጣሊያን ወታደሮች ሆነን እንገጥማለን::

የከሰል ማንደጃ ቅዳጅ ወይም የተሸነቆረ ታኒካ ታንቡር አድርገን የበረኪና ላስቲክ በሲጋራ ወረቀት ጠቅልለን በማጋጌጥ ጥሩንባ እንሠራለን:: በረጃጅም ካኪ ወረቀት የወታደር መለዮ ሠርተን እናደርጋለን::

ከዚያም ወታደራዊ ሙዚቃ እያሰማን የሠልፍ ትዕይንት ለመንደርተኛው እናሳያለን:: ሰፈርተኛው ያደንቅልናል:: በዚህ ወቅት የፊት መሪ ለመሆን ፉክክር ይጀመራል:: ሲሳይ ኀቢጥ ያባቱን የክብር ዘበኛ መለዮ ያደርግና ቀጠን ያለች ዘንግ ይዞ ፊት መሪ ልሁን ይላል:: እኛ ደግሞ "ኀባጣ ስለሆንክ ሰልፋችንን ታበላሻለህ!"

"ቀጥ አላለሁ!" ይልና ኀቢጥ ደረቱን ነፍቶ ቀጥ ለማለት ይለጠጣል:: ትንሽ ቆይቶ ይዘነጋውና ይኀብጣል::

አብነት ባሪያው የፊት መሪያችን ይሆናል:: ሲሳይ ኀቢጥ መለዮውን ሲከለክለው፣ አብነት ብትሯን ተረክቦ ፊት መሪያችን ይሆናል:: እየተሽከረመመ ብትሯን ማሽከርከር ይጀምራል:: የሠፈራችን ጡረተኞች ወታደራዊ ትዝታቸው እየተቀለቀሰ ፈገግ ብለው "ረጋ በል!" ሲሉት አብነት ባሪያው የኋላ እርምጃ ተራምዶ ፍጥነቱን ከእኛ ጋር ያስተካክላል...

ሰልፉ ወደ ጦርነት ጨዋታ ይቀየራል:: የኢትዮጵያና የጣሊያን ወታደር ሆነን እንከፋፈላለን:: ብዙ ጊዜ የጣሊያን ወታደር መሆን የሚፈልግ ልጅ የለም:: ይሁንና ጨዋታው መካሄድ ስላለበት "ከዘውድ ከጎፈር" ተብሎ በፍራንክ ዕጣ ይወጣል:: የቡድን አባቶች የኢትዮጵያና የጣሊያን ወታደር መሪ ሆነው ይመደባሉ:: የተቀረነው ጭፍሮች ተቧድነን ዕድል በመራችን ቡድን ውስጥ እንመደባለን::

የመገዳደል ጨዋታው ይጀመራል:: የበዓል ሰሞን ከሆነ ጠመንጃችን ከቦባ የተሠራ ይሆናል:: የጥይት ድምፅ እንዲኖረው ኮባውን አልፈን አልፈን እንቀርፈውና የጠላት ወታደር ስናይ እንተኩስና እንዘርረዋለን:: ከበዓል ውጪ ከሆነ ማንኛውም ቆመጥ እንደ ጠብመንጃ ያገለግላል:: ከአካባቢው ጋር ሰመመሳሰል ጭንቅላታችን ላይ የዛፍ ዝንጣፊ እናሥራለን::

ከዚህ በኋላ በተመደብንበት አገር ምሽግ ይዞን መታኮስ ነው:: በተደበቀበት ሆኖ ቀድሞ ያየ ልጅ ጠላቱን ሕፃን "አገኘሁህ! አንት ፋሺስት!" ይልና ይተኩሳል:: የተመታውም ልክ በጥይት እንደተገደለ ሁሉ ይዘረራል:: በዚህ ጨዋታ አንዳንድ አዋቂዎችም ይሳተፋሉ::

ትዝ ይለኛል፣ ባሻ ሐረሩ ከዘራቸውን ደገፍ ብለው "በለው! ይሄ ሰላቶ እንዳያመልጥህ!" እያሉ ለኢትዮጵያ ወታደር ድጋፋቸውን ይገልጻሉ::

የሃምሳ አለቃ ታደሰ ፍንድቅ ብለው እየተንከተከቱ አሳዳጁን "ወንዱ! ደረሰበት!" ሲሉ ያደንቃሉ:: (በዚህ አጋጣሚ አዋቂዎቹ እውነተኛውን ትዝታቸውን ይጫወታሉ)

የጦርነት ጨዋታው አድካሚ ነበር:: ቁጭ ብድግ ማለቱ፣ መሸሹ፣ ማሳደዱ፣ አልሞ መምታትና መንከባለሉ ታክሎበት ሙሉ ወታደራዊ ጥንካሬው እንዲኖረን ሰለምንጥር ፈታኝ ነበር:: ይህን

ጨዋታ በደንብ እንድንጫወት አይነጥላዎቻችን ፈቀዱልን:: ከልብ ተጫወትነው፣ እስከ እውነቱ!!

መጣና ጌታችን ላመት ግብራችን

ሆ.ያ ሆዬ!
ሆ!
የኔ ጌታ!
ሆ!
ጌታ ነው ጌታ!
ሆ!
ጌታ ጠንበለል!
ሆ!
ዝናቡ መጣ!
ሆ!
ወዴት ልጠለል! ...

ሰኔ ሠላሳ ካለፈ በኋላ የፈተና ውጤታችንን እንዳወቅን ትምህርት ቤታችን ይዘጋል:: ሐምሌ ተጠናቆ ታላቅ ፍስሐ ይዞልን የሚመጣው ወር ነሐሴ ነበር:: ነሐሴ 13 ቀን ቡሄ ነው:: ቀደም ብለን እንዘጋጃለን:: ጅራፍ በሰፈራችን እዚህም እዚያም ይጮሃል:: ትልልቅ ሰዎች የትም ሆነው "ኡ! ይጩህባችሁ!..." እያሉ ሲያማርሩ ይሰማሉ:: እኛ ግን ትንሽ ራቅ ብለን አካባቢውን በጅራፍ ጩኸት እናደበላልቀዋለን::

ቡድናችን ከዓመት ወደ ዓመት ይለዋወጣል:: ቁጥራችን አንዳንዴ ይበዛል፣ አልያም ያንሳል:: ዘንድሮ እኔ፣ ኀቢጥ፣ መኩዬ ቀጫጫው፣ ሴምላል፣ ቀጢሳው፣ ሻቃ፣ ይጥና፣ ጮሎቶ፣ ዶሮ፣ ውሮና ጎይቶም አሻሮ የአንድ ቡድን አባል ለመሆን ወሰንን:: ዓለምነህንና ወንድሙን ደምስን አናስገባም አልናቸው:: ሁለቱ በጉልበት ከእኛ ስለሚበልጡ ዓይን በዓይን ያጭበረብሩናል:: ስለምንፈራቸው በዓይናችን ያየነውን ስሙኒ ዲናሬ ነው ሲሉን ማመኑ ለደህንነታችን ይበጃል:: አምና የእማማ አመለወርቅ ትልቅ ሙል ሙል የት እንዳገቡት ሳይታወቅ ጠፋ:: በዚህ ምክንያት ዘንድሮ ከእነርሱ ጋር ላለመጨፈር ወሰንን::

ዓለምነህና ደምስ በአስተዳደጋቸው እንደ እኛ በጥብቅ ቁጥጥር ታፍነው ሳይሆን ያደጉት ልቅ ሆነው ነበር:: እኛ አጥፍታችኋል ተብለን የምንገረፍበትን ጉዳይ እነሱ አባታቸው ተከራክረውላቸው ነፃ ያደርጓቸዋል::

አንዴ ደምስ እኔን "ገብር!" አለኝ:: በጉልበት የሚበልጠውን ልጅ የሚያሸንፈውን ልጅ ማስገበር እንደ ደንብ ነበር

የምንቆጥረው:: ስለዚህ ደምስ ስለሚያሸንፈኝ ቆሎም፣ ቂጣም እማዬ ስትሰጠኝ እያመጣሁ እንድገብር አዘዘኝ:: ሆያ ሆዬ ሲመጣ ፍራንክ የምገብርበት ጊዜ ደረሰ:: እኔ ግን እምቢ አልኩት:: በዚህ አመፀኝነቴ መግቢያ መውጫ አሳጣኝ:: ሰፈር ውስጥ መጫወትም ሆነ ካምቦሎጆ አካባቢ ዙረት እንዳልሄድ አገደኝ:: እኔ ግን እየተደበቅሁ ሰፈር ውስጥም እጫወታለሁ ዙረትም እሄዳለሁ:: ድንገት ካየሁት እንደ ወፍ ቱር ብዬ እሰወራለሁ:: ፀያፍ ስድብ እየሰደበኝ፣ ሲያገኘኝ ደሜን እንደሚጠጣ ይዝትብኛል::

መሸሸጉ ሁሌም አይሞላምና አንዴ ከካምቦሎጆ ስመለስ መንገድ ላይ ተፋጠጥን:: ከአራተኛ ክፍለጦር ፊት ለፊት ነው የተገናኘነው:: ወደኋላ ብመለስ ሮጦ ይደርስብኛል:: አስጥሉኝ ብዬ የሙጥኝ የምለው ትልቅ ሰው በአካባቢው አጣሁ:: ፊትለክ አልኩኝና ባቡር መንገዱን አቋረጥኩኝ:: ደምስ ያገኘውን ድንጋይ አንስቶ ወረወረ:: እኔን ስቶ የመኪና መስታወት መታ:: ባለመኪናው ደምስን አሳድደው ያዙትና ፖሊስ ጣቢያ ወሰዱት:: በልጅነት ዘመኔ ደምስ የመጀመሪያው እስረኛ ሲሆን አየሁ::

አባቱ ግን "እንዴት እኔ እያለሁ ልጄን?" ብለው ፎከሩ:: ከላሹንም አሳሪውንም በጆሮ ገብ ድምፃቸው እያቅራሩ አስፈራሩአቸው:: ሰዎቹ ይቅርታ ጠይቀው ደምስን ለቀቁላቸው:: ይህ ድርጊት ከመሰረቱ ሲጠና ጉዳዩ እኔ ላይ አነጣጠረ:: ቤተሰቦቻችንም በጉዳዩ መክረው ሁለተኛ እንዳይደርስብኝ ታገደ:: እኔም ሸክም የወረደልኝን ያህል እፎይ አልኩኝ:: ይህ ቂም ስላለብኝ የእኛ የሆያሆዬ ቡድን አባል እንዳይሆን የመጨረሻውን ጥረት አደረኩ:: የቡድናችን አባሎችም ድጋፋቸውን ሰጡኝ::

ወንድማማቾቹ የቡድናችንን አባሎች በተናጠል እየጠሩ ያታልሉን ጀመር:: እኔ በእንቢታዬ ፀናሁ:: ውሮ ግን ለሆያሆዬ እከፍላለሁ ብሎ ከዓለምነህ ስሙኒ ተበድሮ ብይ ተጫውቶ ተበልቷል:: ስለዚህ ስሙኒውን እንደሚምረው ሲነግረው ደስ ብሎት እንድናስገባቸው ይለማመጠን ጀመር:: በዚህ ተናደን ውሮንም ከቡድናችን አስወጣነው:: በጣም አዝኖ እያለቀሰ ለእናቱ ለእማማ ወርቅውሃ ሄዶ ነገራቸው::

ከእነ ኃይሉ ዶሮ ጋር ጓሮ ጥላው ስር ቁጭ ብለን ስንመካከር እማማ ወርቅውሃ ድንገት ከተፍ አሉ:: "እናንተ! እንዴት ብትጠግቡ ነው ልጄን ሆያሆዬ ከእኛ ጋር አትጨፍርም ያላችሁት?!" አሉና አፈጠጡብን:: 'ከልጅ ልጅ ቢለዩ ዓመትም አይቆዩ!' ፈሳም ሁሉ! በሉ አስገቡት!" ብለው ውሳኔያቸውን አሳወቁን::

"እኛ ውሮን እምቢ አላልነውም:: እሱ ግን እነ ዓለምነህን አስገቧቸው እያለ ያስቸግረናል:: እንቢ ያልነው ለዚያ ነው" አለ ቀጢሳው::

"ውሮ እንደዛ ብለሃል?" ጠየቁ እናቱ::

"አዎን!"

"አንተው ነሃ ጥፋተኛው! እነሱ እኮ ትላልቅ ልጆች ናቸው ያጭበረብሯችኋል:: አንተ ከእኩዮችህ ጋር አርፈህ ተጫወት" መግባባታችንን ሲያዩ ጥቂት ምክር ቢጤ ለግሰውን ጥለውን ሄዱ::

እነዓለምነህ በተናጠል በመደራደር አልሆን ሲላቸው ወደ ማስፈራራቱ ሄዱ:: በዚህ ጥቂት ተሸበርን:: ኀቢጥ አንድ ሃሳብ ትውስ አለችውና እንደመፍትሔ ለቡድናችን አቀረበ:: "ለቦቾራና ለዶጆ ገማጣው ለየአንዳንዳቸው ዲናሬ ዲናሬ ብንሰጣቸው ያስፈራሩልናል:: እንንገራቸው!"

ማለፊያ መፍትሔ ሆነ:: ሁለቱም የመንደራችን ጉልበተኞች "ባትከፍሉንም እንዳይመቷችሁ እናስጠነቅቃቸዋለን" አሉን:: ፍራንኩን ግን አይምሩንም::

ከባድ ሸክም የወረደልን ያህል እፎይ አልን:: አንደኛው ገንዘብ ያዥ፣ ሌላኛው ዳቦ ተሸካሚ በመሆን ያጭበረብሩን የነበሩትን ወንድማማቾች በኃያላኑ ኃይል ገታናቸው:: ሆኖም ግን ሆያሆዬ ተጀምሮ እስከሚጠናቀቅ ራሳችንን እንድንጠብቅ መከርን:: ለደህንነታችን ሲባል ከመንደራችን አለመራቁ እንደሚበጀን ተመካከርን::

ለችቦ መሥሪያ የሚሆነንን ከሴ መቁረጡን ተውነው:: ለምን? ከሴ ቆረጣ ስንሔድ ሁላችንንም ጫካ ሙስጥ ይዘው በባማ ሊገርፉን ወንድማማቾቹ መወሰናቸውን ደረስንበት:: ችቦ በዱምቡሎ ገዝተን ለማብራት ተመካከርንና ከወጥመዳቸው አመለጥን::

በእቅዳችን መሠረት ጭፈራውን ከእያንዳንዳችን ቤተሰብ እንጀምራለን:: እነሱም በደስታ ተቀበለውን ርቀን እንዳንሄድ መክረውን የቻሉትን ይሸልሙናል:: ፍራንክም ዳቦም አንድ ላይ የሚሰጡ ቤቶችም ነበሩ::

ወደ ጎረቤቶቻችንና ወደ መንደራችን ሰዎች ቤት ስንዘልቅ ማጣትና ማግኘትን እናስተውል ነበር:: አንዳንዶቹ ውስጣቸው በማጣት ጠቁሮ፣ እኛ እየጨፈርን ስንመጣ ፈገግ ብለው ይቀበሉናል:: ሌሎቹ ደግሞ መጪውን ጊዜ በደስታና በተስፋ ለመቀበል ወስነው ፈካ ብለው ያስተናግዱናል:: እጃቸው ቢያጥር እንኳ ለቡና ብለው ያስቀመጧትን እርጋፊ ሣንቲም ይሰጡናል::

የታመሙ ወይም ሥራ ፈት የሆኑ ትልልቅ ሰዎች ቤት ጎራ ብለን ጨፍረን በደስታ እድምቀን እንወጣለን:: ከልጆቻቸው መረጃ ቀድሞ ስለሚደርሰን ዳቦም ሆነ ፍራንክ ከዚያ ቤተሰብ አንጠብቅም:: የእነዚህ ችግረኛ ቤተሰብ ምርቃት አሁንም ትውስ ይለኛል:: "እግዜር ያሳድጋችሁ! እሱ ወሮታውን ይክፈላችሁ! ከዓመት ወደ ዓመት አብረን እንድንሸጋገር፣ የደስታችሁ ተካፋይ ልታደርጉኝ መጣችሁ? እኔን ለወግ ለማዕረግ እንዳበቃችሁኝ እሱ አይመረመሬው እናንተን አግኝቶ ከማጣት ያድናችሁ!"

ከእነዚህ ሰዎች አንዳንዶቹ ክፉ ቀን የሚሉትን አሳል ፈው፣ የተሻለ ሕይወት በበኋለኛው ጊዜ ይኖራሉ:: በዚህ ወቅት እኔም ሆንኩኝ አብሮ አደጎቼ ጎርምሰናል:: ያኔ ቤታቸው ሄደን ሆያሆዬ የጨፈርንላቸውን ከውለታ ቆጥረው ለወላጆቻችን ማጫወታቸውን አስታውሳለሁ::

ስንጨፍር በደንብ ግጥም ማውረድ በማይችል ልጅ ስህተት ቅር የተሰኘ ቤተሰብ ከእኛ ውትወታ የሚገላገልበት ወቅትም ነበር::

"ሆያ ሆዬ ጉዴ ብሯን ብሯን ይላል ሆዴ!" ሲልና እኛ ስንቀበል፤

"ኧረ! ብሯን ብሯን አለ ሆድህ!?" ይላሉ::

"ሆያሆዬ ና! ና! ልምጣ ወይ ወደ ማታ!"

"አሁን ገና አወቃችሁልኝ! አዎን፣ ወደ ማታ ኑ!" ይሉናል::

ባላገር ያደጉ ያህል የግጥም አወራረዱን አሳምረው የሚያውቁበት ጓደኞችም ነበሩኝ::

"ሆያ ሆዬ!

"ሆ!"

"ሆይ የኔ እመቤት!"

"ሆ!"

"የፈተለችው!"

"ሆ!"

"የሸረሪት ድር!"

"ሆ"

"አስመሰለችው!"

"ሆ!"

"ሸማኔ ጠፍቶ!"

"ሆ!"

"ማርያም ሠራችው!"

"ሆ!"

"ለዚያች ለማርያም!"

"ሆ!"

"እዘኑላት!"

"ሆ!"

"ዓመት ከመንፈቅ"

"ሆ"

"አለቀላት!"

"ሆ!"

"ሆያሆዬ ናና! በሰፊው ጎዳና!"

እንዲህ አይነቱ መወድስ እስከ አንድ ብር ያሸልመን ነበር::

ውሻ ካለበት ግቢ ገብቶ መጨፈር ራሱን የቻለ አሣር ነበር:: አንዳንዶቹ ቤተሰቦች ድምፃችንን ከውጪ ሲሰሙ ውሻቸውን ፈትተው ይለቁታል:: እኛ ግን ቀድመን መረጃ ስለሚሆረን ብንደነግጥም ራሳችንን መከላከል እንችላለን::

እንዲህ እንዲህ እያለ አስደሳቹ ቀን እንደማንኛውም ዕለት ጊዜን ቆጥሮ ያልፋል:: ገንዘባችንን እንከፋፈላለን:: ለእያንዳንዳችን ለሽልንግ ዱምቡሎ የጐደለው ይደርሰናል:: የተሰጠንን ዛሁ ለለማኞች ስንሸጠው ለሲኒማ መግቢያችን በደንብ ሸቅለን ትርፍ ገንዘብ የምናገኝበት ሁኔታ ይፈጠራል:: ቡድናችንን በጥንካሬው እንዲቀ ጥል ላገዙን ልጆችም የውላችንን እናደርሳለን::

ሁላችንም ሽልንግ ሽልንግ ኖረን:: ነገ ሲኒማ የምንገባበት ቀን ይሆናል:: የዚያን ዕለት ሌሊቱ ረጅም ነው፤ ቶሎ አይነጋም::

በዚያ የለጋነት ዕድሜ ገንዘብ ይሁ መገኘት በወላጆቻችን ስለሚያስቀጣ የደረሰን ዲናሬ ዲናሬ እንደሆነ አስረድተን ለቡና ማፍያ እንዲሆናቸው ለእናቶቻችን እንሰጣቸዋለን:: የአንዳንዶቻችን ወላጆች ከፈቀዱልን ፓስቴ እንገምጥበታለን:: ሽልንጋችንን ግን ሁተሊየዩ ቦታዎች እንደብቃለን:: እኔ በቁምጣ ስሪዬ ወገብ ላይ ያለውን ድርብ ጨርቅ ቀድጄ ምስጢር ኪስ ስለሠራሁ እዚያ ውስጥ ደበቅኩት:: መሰለ ዲዲ አባባ ዘውዴ ግቢ ሠንሠሉ ውስጥ ጉድ ጓድ ቆፍሮ ፍራንኩን ቀብሮ ለምልክት እላዩ ላይ አፋን አራበት:: ሲምላል ሽንቱን በጊዜ ሸንቶ ወሸላው ሽለፈት ውሰጥ ከትቶ በክር ሸብ አድርጎት አደረ:: ቀጢሳው ፍራንኩን የት እንደሚደብቅ እስካሁን አላወቅኩም:: መኩዬ ቀጫጫዋ ግን ወንድምዋ ኪሷን ፈትሾ እንዳይሰርቃት በመስጋት ለሚፈራት ልጅ ደብቅልኝ ብላ አደራ ትሰጠዋለች::... የዚያን ዕለት ለደንቡ ያህል ሁላችንም ቤታችን ገብተን እንጋደማለን እንጂ እንቅልፍ በዓይናችን ሳይዞር ይነጋልናል::

ወደ "ሙቪ"

"ሲኒማ ትልቅ ጥበብ ነው፡፡ በአጭር ጊዜ ውስጥ ብዙ ዕውቀት ልትገበይበት ትችላለህ፡፡ ያወቀበት ይጠበብበታል"
ስብሐት ገብረእግዚአብሔር

ጎህ ሲቀድ ወፎች ሲዘምሩ ለመስማት ስንናፍቅ ያደርነው ልጆች ሲነጋጋ እንቅልፍ ሊጥለን ይችላል፡፡ ቀጢሳው ከሁላችንም ንቁ ስለነበር በማለዳ ተነስቶ በፉጨት ይቀሰቅሰን ጀመር "ፌፍቲ ፌፍቲ' ብሰን ርዕስ በሰጠነው ፊልም ውስጥ እንዳደመጥነው አይነት ፉጨት ያሰማል፡፡ መንደርተኛው ሳያውቅም መልዕክቱ ለእያንዳንዳችን እንቅልፍ ላልጣለን የሰፈር ልጆች ይደርሰናል፡፡

ከአልጋዬ ላይ ነጥሬ ተነሳሁ፡፡ ቁምጣዬን ታጠቅኩ፡፡ ሹራቤን ለብሼ በረባሶዬን አጠለኩ፡፡ "ወዴት ነው?" አለች እማዬ፡፡ በማለዳ ተነስታ የዕለት ሥራዋን ጀምራለች፡፡

"ራስ ብሩ ሜዳ ሄደን ስፖርት ልንሠራ፡፡"

"ቁርስህን ሳትበላ?"

"በቃኝ!"

ቀልባችን አረፈበት ሲኒማ ቤት እስከምደርስ በፍፁም በመንፌሴ የማይመጣ ነገር ቢኖር ምግብ ነው፡፡ አሰብነው ሲኒማ ቤት ደርሰን ለመግባት ስንወስን ሁለት ፓስቴ የምገዛበት ትርፍ ዲናሬ አለኝ፡፡

ቀጢሳው ቆፈን ያቀረፈዳቸው እጆቹን ለማሞቅ ሹራቡን ጎትቶ እንደ ጓንት እጆቹን አልብሶ በአራቱም አቅጣጫ እየተዘዋወረ ያፏጫል፡፡ ከእኔ ቤት አቅጣጫ ጥሎቶ፣ አብነት ባሬያው፣ ተረፈ ገልጆ መጡ፡፡

በሌላው በኩል ኃይሉ ዶሮ፣ ሴምላል፣ ባሪቾ፣ ውሮ፣ ሲሳይ ጎቢጥ... በረባሶአቸውን እያጠለቁ ማንገቻቸውን ወይም ቀበቶአቸውን እያጠባበቁ ብቅ ብቅ አሉ፡፡ ማናችንም እንቅልፍ አልጠገብንም፡፡ እንጨናበሳለን፡፡

"እንድያሞ!" አለ ቀጢሳው፡፡

ተከተልነው፡፡

ለማስመሰያ እንዲሆነን የጨርቅ ኳስ ይዘናል፡፡ በከረጢቱ ውስጥ የተያዘው ግን ሙልሙል ዳቦ ነበር፡፡ ወሬው እንደልብ ነው፡፡ መንገድ መሪያችን እብነት ባሪያው ትንሽ ከሁላችንም ከፍ ስለሚል የትራፊክ ደንቡን ሁሉ አሳምሮ ስለሚያውቅ የእሱን መመሪያ እናከብራለን፡፡ በአቋራጭ መንገድ ይዞን ስለሄደ በሜክሲኮ አደባባይ አልዞርነውም፣ በአምስተኛ ፖሊስ ጣቢያ በኩል ሽቅብ

ወጥተን በፔፕሲኮላ ፋብሪካ ጉራንጉሩን ሽቅብ አቋርጠን ሲኒማ አዲስ ከተማ ደረስን፡፡ ሬክላሞቹን አየን፡፡

በዚያን ጊዜ ወሬ የሚበዛበትን ፊልም ማየት አንወድም ነበር፡፡ ምንጊዜም የሚማርከን ድርጊት ነበር፡፡ ወይም በእኛ ቋንቋ 'ክትክት' ያለበት ፊልም መሆን አለበት፡፡ ስለዚህ የአዲስ ከተማን ሬክላሞች አይተን ለመምረጥ እንዲመቸን ወደ ሲኒማ ራስ አዘገምን፡፡ ብዙውን ጊዜ የእኛን ፍላጐት የሚያሟሉልን ሲኒማ ራስና ሲኒማ አዲስ ከተማ ናቸው፡፡ አሪፍ ክትክት ያለበት የቴክስ ፊልም፣ አሪፍ ግላድያተር፣ አሪፍ ዲቴክቲቭና የሕንድ ፊልም ያቀርቡልናል፡፡ ወረፋ አስጠባቂ ዘበኞቹም ይመስጡናል፣ ሽጉጥ የላቸውም እንጂ አለባበሳቸው፣ ኬፕ አደራረጋቸው፣ አኳኋናቸው፣ አነጋገራቸው በጠቅላላው እንደ ሲኒማ አክተሮች ነበር፡፡

ብዙውን ጊዜ ሬክላሙ አካባቢ በረንዳ አዳሪ ልጆች አይጠፉም፡፡ ሳንጠይቃቸው ጠጋ ይሉንና ሲኒማ ልንገባ መምጣታችንን ጠይቀውን ካረጋገጡ በኋላ፤ ስለፊልሙ ጥራትና ብቃት ለእኛ ባዕድም፣ ግልፅም በሆነ ቋንቋ ይተርኩልናል፡፡ ከሲኒማ ራስ ጋር ምንም አይነት ስምምነት ሳይኖራቸው በነፃ ማስታወቂያ ይሠሩለታል፡፡ አክተሮቹን በተደጋጋሚ ፊልሞች ስላዩዋቸው የቤተዘመድን ያህል ያውቋቸዋል፡፡ አንዳንዴም ሲጠሩዋቸው ራሳቸው ባወጡላቸው ስያሜ ነው፡፡ ትክክለኛ ስማቸውን አያውቁትም፡፡ ባያውቁትም እኛ ይህንን እንደ ጉድለት አንቆጥረውም፡፡

"ይሄ ችስታው ነው፡፡ ይሄኛው ፈርናንዶ ሳንቾ፣ ማማሚያ! ማየት ማለት ይሄኛውን ፊልም ነው! አቤት ሲሸዋ ወዱ! ክትክት ደግሞ እንደልብ!" ይልና አንደኛው ትረካውን ይጀምራል፡፡ ጭቅቅት የወረሰውን አናቱን ፎክቶ ሲቀጥል "ይሄኛው 'ማዘር ኢንዲያ' ላይ የተጫወተው ራጂሽ ካፑር ነው፡፡ እዚህ ላይ ከሂማማሊን ጋር ይጫወታል፡፡ እ! ዘፈናቸው ልብ ያጠፋል!" እንደማንጎራጎር ይቃጣዋል፡፡ ድምፁ ሌላ ትልቅ ሰው ሆዱ ውስጥ ተቀምጦ የሚዘፍን ይመስላል፡፡

አካላቸው ውሃ በዞረበት ዞሮ አያውቅም፡፡ ፀጉራቸው በጭቅቅት ተፈታትሎ ድብዳብ ሆኗል፡፡ዓይኖቻቸው ድፍርስ ናቸው፡፡ ጥርሳቸው በሲጋራ ጢስ በልዟል፡፡ድምፃቸውም እንደዕድሜያቸው ሳይሆን በጣም ጉርናና ነው፡፡

"እዚህ ብትገቡ ጥሩ ነው፡፡ እኔ ዲናሬ ጎደለኝ እንጂ የሚሞላልኝ ባገኝ እደግመው ነበር፡፡ እናቴ ትሙት አሪፍ ፊልም ነው! እስኪ በናታችሁ ከቻላችሁ ዲናሬ፣ ከሌላችሁ ድንቡሎም ቢሆን ሙሉልኝ?!"

እኔ ገንዘብ እንደልቤ ኖሮኝ የሰጠሁበት ጊዜ ትውስ አይለኝም፡፡ 'እጀ ወርቅ' ጓደኞቼ ቁልጭ፣ ወይም ባሪቾ ምንም ሳይመስላቸው እስከ ክርክ ይሞሉላቸዋል፡፡ በየቀኑ ሬክላም ተመልክቶ ሲኒማ የሚገባ አዲስ ልጅ በመጣ ቁጥር እየቀፈፉ ከአንድ

ብር በላይ ይሸቅላሉ:: ይህ የማስተዋወቅ ሥራቸው መተዳደሪ
ያቸውም ነበር::

እድፋሙ ልጅ ትረካውን ይቀጥላል:: "ሦስተኛው ፊልም
የሚወድ ልጅ ቢያየው በጣም የሚያስደስተው ነው:: 'ውመንስ
ግላዲያተር' ነው ርዕሱ:: ወንዶችና ሴቶች ግላዲያተሮች ይጣሉና
ወንዶቹም ሌላ ሰፈር ሴቶቹም ሌላ ሰፈር መኖር ይጀምራሉ::
ትንሽ ቆይቶ ወንዶቹ እየሸወዱ ሽል እያሉ ሴቶቹን ማፈን ይጀ
ምራሉ:: በዚህ ምክንያት ሴቶቹ ተናደው የወንዶቹን ሰፈር
ድምጥ ማጡን ለማጥፋት ይዘምታሉ::

"ሴቶቹ?!"

"ታዲያስ! ግላዲያተር እኮ ናቸው:: አክተሯ በጫማ ጥፊ
የወንዶቹን አለቃ ስትለጋው ጉንጩ ላይ የጫማዋ ቁጥር ይታተ
ማል:: አቤት ክትክታቸው! ወንዶቹን ድምጥማጣቸውን ያጠፏቸ
ዋል:: የተማረኩትን ወንዶች ሴቶቹ ሲከፋፈሉአቸው፤ ስታርዋ
ሁስት ደስ ደስ የሚሉ ወንድ ወጣቶችን በግራና በቀኝ ወገብ ወገ
ባቸውን አቅፋ ለትሄድ፤ እነሱ ሲፈራገጡ 'ዘ ኢንድ' ይላል::"

ጓጓሁ:: 'እዚህ እንግባ' ማለት ግን አልችልም:: ምክንያ
ቱም በሕጋችን መሰረት ሁሉንም ሲኒማ ቤቶች ዞረን ሬክላሞቹን
ማየት አለብን::

እንዲህ አይነት እንጊ ፊልም የወጣ ዕለት ዱርዬ ልጆች
'ፎርጅድ' ትኬት የሚሸጡበት ዕለት ይሆናል:: ረጂም ሰልፍ ኖሮ
ግፊያ በሚበዛበት ወቅት 'ሠርግና ምላሽ' ይሆንላቸዋል:: አቅመ
ደካማ ልጅ ፈንጠር ብሎ ቆሞ ሲያዩት ጠጋ ብለው "ትኬት
ትገዛለህ?" ይሉታል:: ልጁም አሪፉ ፊልም ሳያየው እንዳያመል
ጠው በመጓጓት "አዎን!" ይልና በሽልንግ ይገዛቸዋል::

'ሃቲ ሜሪ ሳቲ' የተባለው ተወዳጁ የሕንድ ፊልም
ለመጨረሻ ጊዜ እንደሚታይ በሬዲዮ ይለፈፋል:: ይህንን ልፈፋ
የእኛ ሰፈር ልጅ ሰዩም ሞራ ይሰማል:: ሞራ የዚያን ዕስት
ሚኒስትሪ ይፈተናል:: ሲያስበው በፈተናው ምክንያት ይህ ፊልም
ሳያየው ሲያመልጠው ነው::

"በሚቀጥለው ዓመት ሚኒስትሪ እፈተናለሁ" አለ በዚያ
ጎርናና ድምፁ:: ቅፅል ስሙም ሞራ የሆነው በዚህ ድምፁ ነው::
ጉሮሮውን ሞራ ደፍኖታል ብለን እናምናለን::

ውሳኔውን አክብሮ ሃቲ ሜሪ ሳቲን ሊመለከት ሲኒማ ራስ
ተገኘ:: ትኬት ለመግዛት ግፊያው ከአቅሙ በላይ ሆነበት:: ፈን
ጠር ብሎ በቆመበት አንድ ልጅ መጣና፤

"ትኬት ትገዛለህ?"

"አዎን:: ስንት ነው?"

*"ቼላ"

----

*ቼላ፤ ሃምሳ ሣንቲም::

ከፈለ:: የገዛውን ትኬት በር ላይ ለትኬት ቀራጩ አሳይቶ
ሊገባ ሲል ተያዘ፤ ሲጣራ ትኬቱ የሐሰት ነው:: ሞራ በዚያ
ሙት ቀስቃሽ ድምፁ አላጓራም:: የቀረቀራትን ሽልንግ አውጥቶ
ሌላ ትኬት ተጋፍቶ ገዛና "ወይኔ! ፋራ ብሆን ይቆጨኝ ነበር!"
አለ በዚያ ጉርናና ድምፁ::

በዚያን ወቅት ከኅብረተሰባችንና ከሰፈር ልጆች የውግዘት መዓት
ወረደበት:: እናቱ እማማ ዘመናይ የፊጢኝ አስረው፤ በርበሬ አጥነው
በወገራ ፈሱን አስጨረሱት::

ሰዩም ሞራ ጉርምስና ሲጀማምረን ታሞ ሞተ:: ይህንን
መርዶ የሰማሁ ዕለት በዚህች አጭር ዕድሜው ቶሎ ተሽቀዳድሞ
ሃቲሜሪ ሳቲን ዓይቶ ማለፉ አስገረመኝ::

ይህች የምንኖርባት ዓለም እንደ ሆቴል ቤት ብንመስላት፤
ባለሆቴሉ አንድዬ ነው:: ያሰኘንን አዘን ልባችን የፈቀደውን
ከውነን እንደሰታለን:: በመጨረሻም ሒሳብ ስንል (ባንልም
ጭምር) አስተናጋጁ መላከ ሞት ፀአዳ ልብሱን ተጐናፅፎ ነጭ
ጓንቱን አጥልቆ በትሪ የያዘውን ደረሰኝ ያሳየናል:: ደረሰኝዋም
"እባክዎትን ሕይወትዎትን ይክፈሉ" ትላለች:: ሞራም በዚህች
አጭር ዕድሜው ያሰኘውን አድርጐ ሕይወቱን ደስ ላሰኘው ጉዳዩ
ማዋሉን ሳስብ አበጀ ያልኩት አሁን ነው::

ከዚህ ከሞራ አሳዛኝ ገጠመኝ በኋላ የቂርቆስ ልጆች የኅብዝ
አለቃ መርጠን ወደ ሲኒማ ቤት የምንጓዝ በመሆናችን አንታ
ለልም:: አለቃችን አብነት ባሪያው ረጋ ያለና ንቁ ነው:: እሱ
ካላዘዘን በምንም ተአምር ሽልንጋችንን *አንሽለቀቅም:: የሌሎ
ቹን ሲኒማ ቤቶች ሬክላም ሳናይ በአሻሻጮቹ መረጃ ሰጪነት
ብቻ አንወስንም:: ስለዚህ ወደ ፒያሳ ጉዞ ጀመርን::

ሲኒማ ዓድዋ ብዙ ጊዜ ለእኛ የሚስማማን ፊልሞችን
ያወጣ ነበር:: ፕሮጀክተራቸው ግን አሮጌ በመሆኑ ፊልሙ ብዙ
ጊዜ እየተቆራረጠ ነው የሚታየው:: ዝናብ ከዘነበ አዳራሹ በጎርፍ
ስለሚሞላ እግርን ሽቅብ አንስቶ መከታተል የግድ ነው:: በዚህና
በሌሎች ችግሮች ዓድዋ ምርጫችን ባይሆንም ምን አይነት ፊልም
እንዳወጡ ለማወቅ ሬክላሞቹን እናያለን::

የግላዲያተር ፊልም ሬክላም ቀልባችንን ሳበው:: ስታሩ
ደረቱን ነፍቶ አቀበት ላይ ቆሞ ይስተዋላል:: የትክለ ሰውነቱ
የተስተካከለ ሆኖ መታየት የልጅን ብቻ ሳይሆን የአዋቂንም ዓይን
ይማርካል::

"ይህንን ሬክላም ከፈለጋችሁ *መቦከም ይቻላል:: ግን የት
እንሰቅለዋለን?" አለ ተረፈ ገልጆ::

አንዳንዶቻችን ሬክላሙን ወደነው፤ መስረቁን ከጃጀሉን

----

*መቦከም፤ መስረቅ::

*አንሽልቀቅም፤ አናወጣም፤ አንከፍልም::

ነበር:: ሌሎቻችን መስቀያውን አላሰብነውም:: ገልጆ ግን እስከ ጥግ ድረስ ማሰቡ አስደነቀን:: 'ከየት አመጣችሁት?' የሚለውን የወላጆቻችንን መስቀለኛ ጥያቄ መመለስ አንችልም:: ስለዚህ በብልሁ ጓደኞችን አስታዋሽነት እጃችንንም ልባችንንም ሰበሰብን::

እዚያው ሲኒማ ዓድዋ ደጅ ላይ ቆመን ሬክላሞቹን ስን መለከት ድንገት አንድ ጎረምሷ አየሁ:: መኩዬ ቀሚሚዋን ጎሸም አደረኩና ጠቆምኳት:: በለመጀ እግሯ ፈትለክ አለች::

በዚያው በልጅነት ወቅት አንዱ ሲኒማ ቤት ገብተን ከምንቀመጥበት ሌላ ትርፍ ወንበር እንይዝና በስሙኒ በስሙኒ እንሸጠዋለን:: ዕድሜ ለልጅነት፣ ገገር ከመጣ የምንቀመጥበትንም ወንበር በከርክ እንሸጠዋለን:: በዚህ መልኩ ንግዱ የቀናው ልጅ በስሙኒ ሦስት ፊልም አየ ማለት ነው:: እንዳሰብነው ራስ ሲኒማ ስንደርስ የመጀመሪያዎቹ ተሰላፊዎች ሆንን:: የባጥ የቆጡን ስናወራ ሰዓቱ ደርሶ ትኬት መቆረጥ ጀመረ::

አንዳንድ ወንበር ይዘን መደዳውን ተቀመጥን:: ከእኔ አጠገብ ዳር ላይ መኩዬ ቀሚሚው አለች:: ብዙ ሰው ገብቶ አዳራሹ ሞልቷል:: እዚህም፣ እዚያም ግስላው፣ ኒያላው፣ ጉሬዛው...ሲጋራ ተለኮሰ:: አዳራሹ በጢስ መታፈን ጀመረ:: ፊልሙ ከመጀመሩ በፊት አንዱ ጎረምሳ መጣና መኩዬን "ወንበርሽን ሽጪ ልኝ?!" አላት::

"እሺ *ከርክ" አለችው::

ምስጢር ኪሱ የሚገባ መሰለና እሷ ተነስታ ስትቆም ገፍትሯት ቁጭ አለ:: ደነገጥኩኝ:: አጠገቤ ያሉት የሰፈር ልጆች ተንጫጩ:: ጎረምሳው "ፀጥ በሉ! አለበለዛ እያንዳንድሽን እጨፈል ቅሻለሁ::"

ፀጥ አልን:: መኩዬን ሳያት ደሟ እየተንተከተከ ነው:: አንድ ነገር እንደምታደርግ ገመትኩ:: ፊልሙ ጀመረ:: አሪፍ ክትክት ነበረበት:: መኩዬን እየተቆጣጠርኩ ፊልሜንም አያለሁ:: ፓስቴዋን እየበላች፣ እሷም ቆማ እያየች ነው::

መኩዬን ፈንግሎ የተቀመጠው ጎረምሳ ደረቱን ገልብጦ ተንጋሎ ፊልሙን ይመለከታል:: አንዳንድ ሰዎች ለስላሳ መጠጣት ጀምረዋል:: ከትንሽ ቆይታ በኋላ ጠርሙስ መሬት ሲንከባለል ተሰማኝ:: መኩዬ ጎንበስ ብላ ስታነሳ አየኋት::

የመጀመሪያው ዲክቴቲቭ ፊልም አለቀ:: ሁለተኛው በሕንድ ኮሚኩ አክተር 'ማህሙዲ' ቀልድ ታጅቦ በዘፈን ደምቆ ዕልባቱ ላይ ደረሰ:: ሦስተኛው ቴክስ ፊልም በመታየት ላይ እያለ ፀብ ተጀመረ:: ትዕይንቱ የሁላችንንም ትኩረት አጥብቆ ያዘው::

---

*ከርክ፡ ሃያ አምስት ሣንቲም::

ከአጠገቤ "ከሽ!" የሚል የጠርሙስ ድምፅ ተሰማኝ:: ዞሬ ሳይ መኩዬ ጎረምሳውን ፈንክታው ቀድማ ባጠናችው መንገድ ከሲኒማ ቤቱ በርራ ወጣች:: ጎረምሳውን ሳየው በጣም ደንግጧል:: አልደማም:: ተደነባብሮ ተከተላት:: እኔም ከነበርኩበት ተነስቼ ቦታ ቀይሬ ሁለቱንም ትዕይንት መከታተል ጀመርኩ::

ብዙ ሰው የእነ መኩዬን ትርምስ ልብ አላለውም:: ገና የሚተረከው የአቡጀዲው ግርግር የቤቱን ትኩረት ጨምደ ይዞት ነበር:: ከዚያን ዕለት ወዲህ መኩዬና ይህ ጎረምሳ ሲኒማ ዓድዋ ድንገት ሲገናኙ ዛሬ የመጀመሪያው ነው:: ቀድሞ አይቷት ቢሆን ኖሮ ይዞ ይጨፈልቃት ነበር::

መኩዬ ራቅ ብላ ሲኒማ ኢትዮጵያ አጠገብ ሁሉን መቆጣጠር በምትችልበት ከፍተኛ ቦታ ቆማ ጠበቀችን:: አጠገቧ እንደ ደረስኩ እንደ ወሮታዬ ሳልለምናት በኪሷ ከያዘችው ቆሎ ጨብጣ ሰጠችኝ:: ተቀብያት እየቃምኩ ሬክላሞቹን ማየት ጀመርን:: በወቅቱ ሲኒማ ኢትዮጵያና አምፒር የመግቢያ ዋጋው አንድ ብር ስለነበር ወደ እዚያ ጎራ ማለት አይከጃጅለንም:: ሁሉን ማወቅ በሚፈልገው ዓይናችን ሬክላሞቹን ማየታችን ግን የማይቀር ነው:: ስናድግ የሲኒማ ቤቱ ደንበኛ እንደምንሆን ወስነን ወደ አገር ፍቅር ቴአትር እናዘግማለን:: ከዚህ በኋላ ከአራቱ ሲኒማ ቤቶች የትኛው የእኛን ፍላጎት እንዳሟላ እንወያያለን:: ከሁሉም ሲኒማ ራስ ላቀ:: 'ውመንስ ግላዲያተርን' ልናየው ነው:: ደስ አለን:: በተረፈን ሣንቲም ፓስቴያችንን እንንጫለን:: በተጨማሪ የሆያ ሆዬ ሙልሙልም አለን:: ፊታችንን ወደ ሲኒማ ራስ መልሰን መራመድ ጀመርን:: ምን መንገዱ ቢረዝም አንሸነፍም:: ስምን ዓለም ዳር አይሆንም! ወደ ሲኒማ ቤት ስንሄድ አይደክመንምም፣ አይርበንምም፣ ዕድሜ ለልጅነት!!

ተራኪው

"አንደበተ ርቱእና ጨዋታ አዋቂ ሰዎች
የዓለምን ምሬት ማጣፈጫ ቅመም ናቸው"
(ስሙ ያልታወቀ ደራሲ)

ሲኒማ ልንገባ ስንሄድ ተረፌ ገልጆ መርካቶም ሆነ ፒያሳ ድረስ አብሮን ይሄዳል፣ ሬክላም ያያል:: የት እንደምንገባ ካረጋገጠ በኋላ ወደ ሰፈር ይመለሳል:: ፍራንክ እንደ ልብ ቢያገኝም

ሲኒማ አይገባም:: አንዳንዴ ግን ስለ ሲኒማው ተጋኖ ሲወራ ነሽጥ ካደረገው ይገባና እንደኛው ይደሰታል::

በሌላ ጊዜ ግን ፍራንኩን ለአደይ ዝማም በቅድሚያ ይስጣቸውና በቀን አንድ አምባሻ እየሰጡት ይመገባል:: ከከፈላቸው በላይ ብዙ አምባሻ ይበላል:: የአደይ ልጅ ጎይቶም አሻሮ ጓደኛችንም ቢሆን እንዲህ አይነት ማጭበርበር በእናቱ ላይ ሲፈጸም ይናደዳል:: አሻሮ ከእኛ ጋር ይሸቅላል:: ድብ ድብ ይጫወታል:: አሪፍ ዝግ ከዘጋ ሙቪ እንደልቡ ይገባል:: በምንም ተአምር ከአደይ ላይ እንደማይሰርቅ ይናገራል:: እኔ ግን አላምነውም:: ሙሉ በሙሉ ይበከማል እንዳልል አንዳንዴ ቸር ነገር ሲያደርግ አየዋለሁ:: አንዴ ከዙሪት ስንመለስ በጣም ራበን:: አንድ አሮጊት ቆሎ ነጋዴ አግኝተን ሳህን ላይ ማሰፈር ጀመርን::

አሻሮ ይኼን ሲያይ በጣም እየጮኸ «እማማ! እማማ! መጀመሪያ ፍራንኩን ተቀበሏቸው! የያዙት ስልዲ ነው!» ብሎ አጋለጠን:: ብትን አልን:: አሮጊቷም ከቁም እንቅልፋቸው ባንነው «በሉ ፍራንኩን መጀመሪያ ክፈሉኝ?» ብለው አጥፈው አጠገባቸው ያስቀመጡትን ጃንጥላ እንደ ብትር ቃጡብን::

ገልጆና ጉይቶም ይነታረካሉ:: አደይ ዝማም በመሃል ገብተው ያስማሙዋቸዋል:: "ጉይቶም ዝም በል፤ እኔ እኮ አውቃለሁ:: እየራበው ነው፤ እንጂ ገልጆ አታላይ አይደለም" ሲሉ ከልባቸው ይመሰክሩለታል::

ገልጆ ይህንን የአደይን ውለታ አይዘነጋም:: አደይ ከወፍጮ ቤት ሲመለሱ ካገኛቸው እህሉን ቀበል አድርጎ ቤት ያደርስላቸዋል:: እንጨት ሲፈልጡ ካጋጠሙት መጥረቢያውን ተቀብሎ የልባቸውን ያደርስላቸዋል:: ሲላላካቸውም ከተፎ ነው::

ገልጆ በአባት አልታደለም:: በሠፈራችን አባቱን ማንም ሰው አይወዳቸውም:: አባቴ እንኳ ስለገልጆ አባት ሲያነሳ "ይህ የአባት ውራጅ!" ይላቸዋል::

አባቱ ሞላላ ራስ፣ ዓይነ በርበሬ፣ አጭር ሰውዬ ናቸው:: ሁለት አይነት ሥራ እንዳላቸው አዋቂ ሰዎች ሲያወሩ ሰምቻለሁ:: ቀን ቀን ዱዳ ሆነው አፋቸውን አጣመው ለሃጫቸውን እያዝረበረቡ መርካቶ ሲለምኑ ይውላሉ:: ማታ ደግሞ እጀ ጠባብ፣ ካኪ ኮትና ሱሪያቸውን ለብሰው ማሲንቋቸውን እየገዘገዙ በየጠጅ ቤቱ ይዘፍናሉ::

የገልጆ ታናሽ እህት አብራቸው ስትኖር፤ እናታቸው እኔ ነፍስ ከማወቄ በፊት ጥለዋቸው ሄደዋል:: 'የዕለት ጉርሳቸውንና የዓመት ልብሳቸውን' አባት አያስቡም:: ሁሉቱም ሕፃናት ለመንደርተኞቻችን ተላልከው ነው የሚበሉትን የሚያገኙት:: እነዚህ ልጆች ያገኙትን በልተው፣ ካጡም ፆማቸውን ማታ ኩራዝ አልባ ቤታቸው ውስጥ ይገናኛሉ:: በጨለማው ውስጥ ስለ ዕለት ውሎዋቸው እያወጉ አባታቸውን ይጠብቃሉ:: ወሬያቸው ብዙ ጊዜ

ስለ ምግብ ነው:: ትዝታቸው ውስጥ አያሌ ጊዜያት የሚያነሱት በጣም የጠገቡበትን ዕለት ነው::

የአባትየው ድምፅ ከርቀት ሲሰማ ጠላት የደረሰባቸውን ያህል ፀጥ ረጭ ይላሉ:: እየተሸበሩ የአባታቸውን ስድብና ቀረርቶ ያደምጣሉ:: አባትየው ልጆቻቸውን ሲተጡ መረን የለቀቀ ነበር:: በዚህም የገልጆ እህት ጆሮዋ ደንቁሯል:: ልጆቹ አባታቸውን እንደ ወላጅ መውደድ ሳይሆን እንደ ጠላት በጣም ነው የሚፈሩት::

ከጓደኞቼ መካከል በጣም የሚራበው ገልጆ ነበር:: የተቀረነው ልጆች ቤተሰቦቻችን ከሚሰጡን ቆሎም ሆነ ቂጣ ደብቀን እናመጣለታለን:: አንድ ቀን ለምሳዬ ከተሰጠኝ እንጀራ ቆርሼ በወጥ ጠቅልዬ ኪሴ ስከት እማዬ አየችኝና "የት ልትወስደው ነው?" ብላ አፈጠጠችብኝ:: እውነቱን ነገርኳት:: በጣም አዝና ገልጆን ጠራችውና እስኪጠግብ እንጀራ በወጥ አበላችው:: በዚህ ድርጊቷ ተደስቼ እማዬን ሳም አደረኳት::

"ዘርበል! ፈሳም!" ብላኝ የሚጠጣውን ውሃ ሰጠችው::

ለእኛ ከምግብ የማይቆጠረው የጠላ ቂጣም ሆነ አሻሮ ገልጆ ካገኘው ጮማው እንደነበር አስታውሳለሁ:: ገልጆ በባሕርዩ በጣም ጨዋ ልጅ ነው:: ይሁን እንጂ ረሃብ ካየለበት መስረቅ ይኖርበታል:: የተሰጣ የሽሮ ክክ ተዘግና ከተገኘ "ገልጆ በዚህ አልፎ ነበር?!" ሲሉ ወላጆቻችን ይጠይቃሉ::

ለመንደርተኛው በመላላክ ፍጥነቱና በልብ አድርስነቱ አንደኛ የሆነው ገልጆ፣ የላኩት ሰው በምርቃት ብቻ ሊሸኙት ከሆነ አይስማማም:: የሚበላ እህል እስኪሰጡት ከበራቸው ላይ አይጠፋም:: ከሰጡት ለማናችንም ሳያካፍል ለብቻው ይበላል::

ከእርሱና ከቀጢሳው በቀር ማንኛችንም ያልደረስንበት ልዩ የአመጋገብ ጥበብም ነበረው:: ይኸውም፣ በኪሱ ቆሎ አጭቆ፣ አንዴ እንኳን ሲቅም ሳናየው በተሟሟሊ ጨዋታ ውስጥ እያለን በልቶ ይጨርሰዋል:: ብዙ ጊዜ የያዛትን ቆሎ የሚቅመው አብሮት የሚጫወት ልጅ ብይዋን ሊሙታ ሲያጎነብስ ወይም መምቹን አስተካክሎ ሲያነጣጥር ነበር:: ከመካከላችን አንዱ ቀልጣፋ አይቶት "ስጠኝ!" ብሎ እጁን ቢዘረጋ፣ ከምሽቱ 12 ሰዓትም ቢሆን "ምሳዬ ነው!" ብሎ ርጋፊዋን ይቅማታል::

ገልጆ ጥርሶቹ ጠንካራ ናቸው:: በዓመት በዓል ሰሞን የዶሮ፣ የበግ ወይም የበሬ አጥንት ካገኘን አምጥተን እንሰጠዋለን:: ሲቆረጣጥመው፤ ተሰባስበን እንሰማለን:: ልክ እንደ ድንጋይ ወፍጮ አፉ ውስጥ አጥንቷን ሲከካት በሳቅ እናውካካለን:: እሱም አብሮን ይስቃል::

ገልጆ ይሞታታል እንጂ ከሰፈራችን ውጪ ዙሪት ስንሄድ ከፊት ከፊታችን አይጓዝም:: ችግሩ ብዙ ጊዜ ባቱ ላይ የኮሶ ትል እያየን ስንጠቁመው እየተሳቀቀ በስንጥር ሹጡን ያራግፋታል::

ከማንኛችንም ጋር አይጣላም፡፡ ስንጣላ ለማንም ሳያግዝ ይገላገልና ተለማምጦን ያስታርቀናል፡፡ ከእኛ መካከል አንዱ ነገር ቢፈልገው እንኳ፣ እሱ እንዳጠፋ ሁሉ ተለማምጦ ነገሩን ያበርደዋል፡፡ አንድ ቀን "ለምን ኃይሉ ዶሮ ሲሰድብህ ዝም አልከው? አታሸንፈውም እንዴ?!" ብዬ ጠይቄው "ከእናንተ ጋር መጣላት የለብኝም፡፡ ከእናንተ ጋር ከተጣላሁ ማን ያበላኛል?" ብሎኛል፡፡

ጢቢጢቢ ስንጫወት፤ ጢቢጢቢዎን የምናሥርበት ክር ካጣን ከገልጆ ሹራብ ላይ አንዷን ክር መዘን እናስርና ጨዋታችን ይቀጥላል፡፡ ቅንነቱና ትህትናው እንደ ባህር ጥልቅ ነበር፡፡ ገልጆ በአነጋገሩ ዝግ ማለት ይህ ቅፅል ስም ይውጣለት እንጂ፣ በአስተሳሰብ ከሁላችንም ይልቃል፡፡ ከሌላ ሰፈር ልጆች ጋር በቡድን ስንደባደብ ገልጆን ማንም አይችለውም፡፡ እንደ ፊጋ በሬ ሁለት ሦስቱን ሲያንከረባብት ማየቱ ራሱን የቻለ ተአምር ነበር፡፡ ሲመክትም ሆነ ሲሰነዝር እንደ ልጅ ሳይሆን እንደሠለጠነ ቦክሰኛ ቀልጣፋ ነበር፡፡ ለዚህ ቅልጥፍና የረዳው ስፖርት አዘውታሪነቱ ይመስለኛል፡፡ በጂምናስቲክ እንቅስቃሴ ሁላችንንም ይበልጣል፡፡ በእጅ መሄድ፣ መገለባበጥ፣ በአገጭ መቆም በጣም አሪፍ ነው፡፡ በኳስ ጨዋታ ጎበዝ በረኛ ሲሆን፣ ሲያድግ የኢትዮጵያ ብሔራዊ ቡድን አንድ ቁጥር የሆነውን ጌታቸው ዱላን መብለጥ ትልቁ ህልሙ ነው፡፡

ሩቅ አሳቢ ነው፡፡ አንድ ቀን ስለ ስፖርት ሞቅ ያለ ወሬ ይዘን ከካምቦሎጆ ስንመለስ ትከሻዬን ደገፍ ብሎኝ "ፉንጋይ፣ አሁን እያሰብኩ ያለውን ታውቃለህ? አባባ ጃንሆይን ማግኘት እፈልጋለሁ፡፡ እንዳገኘኋቸው የስፖርት ችሎታዬን አሳያቸዋለሁ፡፡ ከዚያም አይተውኝ ደስ ሲላቸው አባባ ጃንሆይ፣ አሳድጉኝ! እላቸዋለሁ!"

እኔም ነሸጥ አደረገኝና አምሮቴን ገለጥኩለት፡፡ "ሳድግ ምን ማድረግ እንደማስብ ታውቃለህ? ወርቁ ሻይ ቤት እገባና አንድ ቅርጫት ሙሉ ፓስቴና አንድ ማንቆርቆሪያ ሙሉ ሻይ አስቀርቤ ለብቻዬ ብልት ጥጥት አደርጋለሁ፡፡"

በጣም ሳቀ፡፡

ሲኒማ ገብተን በመጣን ማግሥት ማታ ያየነው ታሪክ በአንደበተ ርቱዕ ጓደኞቻችን ይተረካል፡፡ ሲኒማውን የማየት ዕድል ያልደረሳቸው ልጆች በምናባቸው እየሣሉ ሲደሰቱ፤ ያዩትን የመድገም ያክል ያዝናናቸዋል፡፡ በትረካው ውስጥ የተሳሳተ ቦታም ካለ ጣልቃ ገብተው ያርማሉ፡፡

ሁሌም 'ድድ' የምናሰጣው በጎደቴ ጠጅ ቤት ውሃ ልክ ላይ ነበር፡፡ ተመልካቾች ድንጋዩ ላይ ስንቀመጥ፣ ተራኪው ግን ቆሞ የአክተሮቹን እንቅስቃሴ፣ የድብድቡን ስልት፤ ሽጉጥ አመዛዘዙን፣

በማክል ያወጋናል፡፡ የሕንድ ፊልም ከሆነ ዘፈኑ ከነ እንቅስቃሴው ይቀርብልናል፡፡

ፊልሙ ውስጥ ክርክር ከተነሳ ተራኪው በራሱ ፈረንጅኛ ያወራልናል፡፡ እኛም ይህ በእንግሊዞች መዝገበ ቃላት ላይ የሌለ ቋንቋ ይገባናል፡፡ ጣሊያንኛውም፣ ሕንድኛውም እንዲሁ፡፡

ተራኪው ሲነግረን የሳተውና ልናውቀው የሚገባ ነገር ካለ ሴምላል ንፍጡን ሽቅብ ስቦ ያርመዋል፡፡ ተራኪው ቀጢሳውም በፍጥነት እርምቱን ሲቀበል "አዎን! አክተሩ ሽል አለና ግቢሽው! ግቢሽው! አድርጎ ሲተኩስ...!" ብሎ በወሸመጥ የገባችለትን ታሪክ ይቀጥላታል፡፡ ከፊልሙ በስተጀርባ የሚደመጠውን ሙዚቃ አስፈሪውንም፣ አደገኛውንም፣ ፀጥታ የተሞላበትን እንቅስቃሴ ይታከልበታል፡፡ በዚህ አተራረክ ተራኪው በሙዚቃ አጅቦ ሩጫውንም ግልቢያውንም ቁልጭ አድርጎ ያሳየናል፡፡

በሲኒማ ቤት ውስጥ ተመልካቹ ለስላሳም፣ ሳንዱዊችም ገዝቶ እየተዝናና ፊልሙን እንደሚያይ፣ ሁሉ በመንደራችን የሲኒማ ትረካ ወቅትም የምንዝናናባቸው ልዩ ልዩ ሱሶች ነበሩ፡፡ ጉርምስናው የጀማመራቸው ትንባሆ ያጤሳሉ፡፡ እነ አብነት ባሪያው፣ ባሪቾ፣ አመዶ፣ ቦቸራና፣ ዶጅ ገማጣው አራምባ ይሰባሉ፡፡

እኔ ሳድግ ታዋቂ ስፖርተኛ መሆን ስለምፈልግ ሲጋራ አልጠጣም፡፡ አራምባ መሳቡን አልፎ አልፎ እሳተፋለሁ፡፡ አራምባ የምናዘጋጀው ከቤንዚል ነው፡፡ ሱሱ ያለበት ልጅ ሁልቀን መሳብ ስለሚያስፈልገው ንፁህ ቁርጥራጭ ጨርቆች በላስቲክ ጠቅልሎ በኪሱ ይይዛል፡፡ እንደ ጂፕ አይነት መኪናዎች የቤንዚል ክዳናቸው በቀላሉ የሚከፈቱ ስለሆነ ከእነዚህ ተሽከርካሪዎች ጨርቆቹን በቤንዚል ይነክራል፡፡ ጨርቁም እንዳይነፍስበት በላስቲክ ይጠቀለላል፡፡ መሳብ በሚፈለግበት ጊዜ አንዷን ጨርቅ ነጥሎ በማውጣት በሁለት እጆቹ መዳፎች አፍኖ በአፉ የቤንዚሉን ጠረን ወደ ሆዱ ይስባል፡፡ አንዳንዱ በሾፌሮች ተይዞ ወገራም አለ፡፡ አራምባ ሲስቡት ዛና የማድረግ ስሜት ይፈጥራል፡፡ ከልክ በላይ ከሳቡት በጣም ያስከራል፡፡ ከቤተሰቦቻቸው ተጣልተው በረንዳ ለሚያድሩ ልጆች ጥሩ የብርድ ልብስ ነው፡፡ በሆድ ውስጥ የሚገኝ ተህዋስያንን በተለይ ወስፋትን በፍጥነት ያጠፋል፡፡ አራምባ ከፍተኛ የምግብ ፍላጐትን ይከፍታል፡፡ በዚህ ምክንያት ሱሱ ያለባቸው ጓደኞቼ ሁሉ በጣም ሆዳም ናቸው፡፡

በአሪፍ ጨዋታ መካከል እያለን ከምንቅመው አሹቅ አንዷ ጥሬ ከእጃቸው ብትወድቅ ወሬው ተቋርጦ ጥሬዋ ትፈለጋለች፡፡ ያገኛት ለቀም አድርጐ ወደ አፉ ይወረውራታል፡፡

የፊልሙ ርዕስ፣ ደራሲው፣ አዘጋጁ ለእኛ ምናችንም አይደሉም፡፡ እንዲህ አይነት ባለሙያዎች መኖራቸውንም በዚያን ወቅት አናውቅም፡፡ ጉዳያችን ከአክተሩ ጋር ነው፡፡ ስሙን ብናውቀው ማለፊያ፣ ባናውቀው ራሳችን ስም እናወጣለታለን፡፡ በተደጋጋሚ ሲኒማ ስለምንገባ በዘመናችን የነበሩትን አክተሮች ከሞላ ጎደል እናውቃቸዋለን፡፡

የዛሬው ተራኪያችን ተረፈ ገልጆ ነው:: ፊልሙን አላየውም:: ሙሉውን ታሪክ ቀን ከቀጢሳው አድምጦ ስለነበር ፊልሙን ያየውን ያክል መተረክ ይችልበታል::

"አክተሩ ጆንዌይ ነው:: ከአንዲት ትንሽ ከተማ ቤተሰቡን ተሰናብቶ ወደ በረሃው መጋለብ ጀመረ- ደራራም!... ደራራም!..." ከሲኒማው ጀርባ የሚሰማ ሙዚቃ መሆኑ ነው::

ተመልካቾቹ ዘና ብለን እንስቃለን፣ ገልጆ ይቀጥላል "በጉዞው ላይ አክተሩ ውሃ ጠማው:: አካባቢውን ሲመለከት ዛፍ ቢጤ አየ:: እዚያ አጠገብ ምንጭ አይጠፋም ብሎ ተጠግቶ ሲያይ እንደ ገመተው ሆነ:: ከፈረሱ ላይ ዱብ ብሎ በእፍኙ እየቀዳ ይጠጣ ጀመር:: ጠላቶቹ ሊያፍኑት አድፍጠዋል::"

"ተበላህ! ተባላህ!" ተመልካቾቹ ተንጫጫን::

"ሽጉጡን መዞ ጠላቶቹን ግቢሸው! ሊያደርጋቸው ፋታ አላገኘም::" ሽጉጥ እንደያዘ ሁሉ ገልጆ እጁን ፊት ለፊት ደገነና "ተረባረቡበት:: በቦክስ አናፈጡት:: በመጨረሻ ሽጉጡንና ፈረሱን ነጥቀው በረሃው ላይ ጥለውት ሄዱ::"

"ጠላቶቹ ከተማ ደርሰው እየበሉና እየጠጡ በሙዚቃ ይደሰታሉ፣ ይደንሳሉ:: አሪፍ አሪፍ ሴቶች ረጅም ቀሚሳቸውን በእጃቸው ሰብስብ አድርገው በኃይል እየሳቁ አብረዋቸው ይጨፍራሉ::

ሁለት ወንዶች ጠረጴዛው ላይ ክርናቸውን ተክለው መዳፍ ለመዳፍ በኃይል መገፍተር ግብግብ ገጥመዋል:: በግራና በቀኝ የበራ ሻማ ቆሞ፤ ያሸነፈው ተጋጣሚውን የእጁን እይበሉባህን በእሳቱ ቅጥል ያደርገዋል:: በመጠጥ ደንበኛን ሙሉ ቢኖ መጨረስ አለመጨረስ የሚወዳደሩም አሉ... በዚህ መሃል የሌቦቹ አለቃ ትከሻውን መታ መታ ይደረጋል:: አገር ሰላም ብሎ ዞር ሲል አገጩ በቦክስ ይነረታል:: እንደኳስ ወደ ላይ ተለግቶ መሬት ይዘረራል:: መቺው ጆንዌይ ነው::"

ጭብጨባውም ፉጨቱም ልክ እንደ ሲኒማ ቤቱ ይቀልጣል::

"ጆንዌይ ቴክሱ በሽጉጥ ጠላቶቹን ይቆላቸው ጀመረ:: ምድር ቁና ሆነች:: ተንጫጩ ያ ሁሉ ጭፈራ ወደ ኡኡታና ጩኸት ተለወጠ:: ጆንዌይ ማንም አያመልጠውም፣ ሆሏንም ቅልጥም ቅልጥሟን፣ ጭንቅል ጭንቅሏን እያለ ዋጋዋን ሰጣት::"

አሁንም ጭብጨባው፣ ፉጨቱ ቀጠለ::

"ጆንዌይ ጨርሷቸው ሽጉጡን ሽክርክር አድርጎ ወደ ሰገባው ይመልሳል::" አለና ገልጆ ደረቱን ነፍቶ እጆቹን መዳፍ በስፌው ከፍቶ አስተዋለን:: "አንድ በማጣጣር ላይ ያለ ጠላቱ ከወደቀበት በርሜል ስር እንደምንም ተንትቶ ተነሳ:: በእጁ መጥረቢያ ይዟል!...

"ተበላህ! ተበላህ!" ተመልካቾች ጮኽን::

"ሰምቷችኋል!! ድንገት ዞር አለና ሽጉጡን ላጥ አድርጎ ግቢሸው! አደረገው::"

"ወይኔ! ቼላ ከፍዬ ሲኒማ ቤት ከማይ ለገልጆ ክርክ ከፍዬ ባዳምጠው ይሻለኝ ነበር:: እንካ ዲናሬ" አለና ቁልጭ ወረወረለት::

ገልጆ ቀለባትና "ቴንኮ!" ብሎ አምባሻውን ሊገዛ ወደ አደይ ዝማም ቤት በሶምሶማ ሩጫ ተንቀሳቀሰ:: (ሲኒማውን ስናይ ቆይተን Tempo ብሎ ሲፃፍ መብራት ይበራል፤ እረፍት ነው:: ይህንን ገልጆ በደንብ ያውቃል)

"ኖ! ኖ! አታቁም:: አውራልን:: ከጨረስክ በኋላ ወርቂ ሻይ ቤት ወስጄ '*አቦሲታ' እጋብዝሃለሁ!" አለው ቁልጭ::

ገልጆ ተመለሰ:: "ጆንዌይ ሲጋራውን አወጣና ክብሪቱን በጠላቱ መላጣ ጭንቅላት ላይ ጭሮ ለኮሰ:: ሲያፏጭ ፈረሱ ከች አለች! ዘሎ ጉብ! በፈጣን ሙዚቃ ታጅቦ ሽምጥ ሲጋልብ ይታያችሁ!

"አርሞኒካውን እየነፋ በረሃውን አቋርጦ ተራራና ተራራ መካከል ሲደርስ ሬድ ኢንዲያኖች ከበቡት:: እሱ አስቀድሞ *ሾፎአቸዋል:: በብልቅጤ ..." አለን ገልጆ፤ 'ብልቅጤ' በአይኑ ቂጥ ማየት መሆኑን ለመግለጽ በተቀደደ ሰሌን ኮፍያው አጮልቆ እያየን::

"ከፊት ለፊቱ ሽምጥ እየጋለቡ የሚመጡትን አንድ በአንድ ቀለባቸው:: ጩኸታቸው ፀጥ አለ:: ከፈረሱ ላይ ዱብ አለና ቸብ ሲያደርጋት ፈትለክ ብላ ከጦር ሜዳው ገለል አለች:: ሽጉጡ እንደሆን ጥይት አያልቅበትም::"

በሳቅ ሆዳችን ፈረሰ::

"ጆንዌይ ማመን በሚያስቸግር ቅልጥፍና ተገለባብጦ፣ ከተራራ ተራራ ዘሎ፣ ገደሉን በሸርተቴ፣ ሃይቁን በዋና አቋርጦ፣ በኃይል ሲያፏጭ ፈረሱ ከች! ሰትል ጉብ ብሎባት ሲጋልብ ሙዚቃው ሲያጅበው ከሰማይ ጋር ከገጠመው መስክ ላይ ሲደርስ 'ዘ ኢንድ ሆነ!"

"አሆሆሆ!" ለገልጆ አድናቆት ጎረፈለት:: አድናቆቱን በፍቅር ሲቀበሉ የነበሩት ዓይኖቹ አንድ ቦታ ላይ አፈጠጡ:: ዞረን ስናይ፣ የመሸሻ ጊዜ ሳይኖረን ከጉደቴ ጠጅ ቤት ውስጥ የጠጅ አንቡላ ተደፋብን:: ከምናብ ወደ ገሃዱ ዓለም በመመለስ ብትን አልን:: ተመልሰን ግን እዚያው ነን:: አሁን ወደ ሕንድ ፊልም... "ሻካር!"...

---

*አቦሲታ፤ በአሥራ አምስት ሣንቲም የሚሸጥ እንጀራ በወጥ::
*ሾፎአቸዋል፤ አይቷቸዋል::

የልደት ስጦታ

ልጅህን በቀን አንዴ ግረፈው:: አንተ ምን እንዳጠፋ ባታውቅም እሱ ያስታውሰዋል::
የቻይና አባባል

ማርም ሬትም በነበረው በልጅነታችን ወቅት እኔም ሆንኩ አብሮ አደጎቼ ብዙ ጊዜ እንገረፍ ነበር:: ተረፈ ገልጆ ግን አብሮ አደጐቹን ሁሉ በመወገር ያስከነዳን ነበር:: የወገራው አይነት የተለያየ ነበር:: አባቱ ጭካኔ የተሞላበት ቅጣትን ያውቁበታል:: በርበሬ አጥነው ይወግሩታል:: ይሀ መአት የልብ አላደርስ ሲላቸው አሩን አርቶ እንዲበላት ያስገድዱታል:: ገልጆ ቁርስ ምሣውራቱ ዱላ ነበር:: አባቱ ማታ በአንዳች ምክንያት ሲወግሩት ሲያላዝን አምሽቶ ጠዋት ቅቤ የጠጣ ይመስል እያብለጨለጨና በራሱ ጭንቅ እየሳቀ እንዴት አድርጎ ከወገራው ራሱን እንደ ተከላከለ ይተርክልናል:: ጭንቁን የሳቅ ሸማ አልብሶ ስለሚያወጋን መራሩን ሕይወቱን እስቂኝ ያደርገዋል::

«የሚገርም ነው:: እኔ ደግሞ እጅ መንሻ እንዲሆነኝ የሲጋራ ቁሬ ስለቃቅም ዋልኩ:: ምን ቀረኝ፣ ካሊም፣ ከራቫን፣ ቫይስሮይን ጨምሮ ፊሊተር የሌላቸውን ቅጠለ ወርቅና ግሥላ ጭምር እንደ ፓኮ ሙሉ ከካምቦሎጆ ለቃቅሜለት ደጅ ቆሜ፣ እህቴን ፈርፍራ ጠቅላ እንድታቀርብለት ስጠራት የጠበቅኩት እሷን ሆኖ እሱ በሩን በረገደና እንደ ድመት ዘሎ እላዬ ላይ ጉብ አለና አንቆኝ እቤት ገባ:: ከዛማ ምን ይጠየቃል ወገራውን ጀመረው» አለና ተረፈ ገልጆ ከልቡ ከትከት ብሎ እየሳቀ አሳቀን::

አባቴ ሲኒማ የሚወድ ልጁ ዱርዬ ይሆናል ብሎ ያምናል:: እኔ ደግሞ ሲኒማ ነፍሴ ነው:: ሲኒማ ገብቼ ስመጣ ከተነቃብኝ መወገሬ ሳይታለም የተፈታ ነበር:: በዚህም የሰፈራችን ሰዎች እኔና አባቴን መገላገሉ ሰልችቷቸው፣ ገና ድምፃችንን ከሩቅ ሲሰሙ "ኤጭ! ጀመሩ ደግሞ"! እያሉ ያማርራሉ::

አንዳንዴ ውሎዬን ሳያጣራ ወገራውን ይጀምራል:: ድንገት አንድ እንግዳ ሰው ደርሶ ይገላግለናል:: ጉዳዩ ተጣርቶ የጥፋት ቀስት አባቴ ላይ ሲያነጣጥር፣ ይገርፍበት የነበረውን ቀበቶ እየታጠቀ "ጋሼ አሁን አንድ ሁለቴ አሳርፌብሃለሁ:: ምንም አይደለም:: ሌላ ቀን አጥፍተህ ስትገኝ ከማሳርፍብህ አንድ አስር ጅራፍ፣ አሁን ያሳረፍኩብህን ሦስት ብትር እቀንስልሃለሁ::!"

"እ! መጀመሪያ ሳታጣራ ለምንድነው የምትመታኝ?"

"ከጥፋት ስለማትርቅ ነዋ! አምላክ አንተን አጥፊ እኔን ደግሞ እረኛህ አድርጎ አጣምሮናል:: እኔስ ምን ላርግ? ፈርዶብኝ

ነው::መጥፎ ከብት ቢሆን ታርዶ ይበላል፣ ወይ ይሸጣል:: እንደ አንተ አይነት መጥፎ ልጅ ግን ምን ይደረጋል?"

"ለምን ዛሬ ተመታሁ?" በኃይለ ቃል እጠይቃለሁ::

"አንተ! እኔ ላይ ነው የምትጮኸው!? ይሔ ራሱ ሊያስ ቀጣህ ይችላል:: የቅድሙን ምህረቴን ሰርዤዋለሁ:: በል ቶሎ ውሃ ቅዳና በብርጭቆ አምጣልኝ ጠምቶኛል!" ይጮኻል::

"እንስራው ውስጥ ያለው ውሃ ክፍት ያደረ ነው"

"ገፈርሳን ማን ከደነው?!" ይጠይቀኛል በኃይለ ቃል:: ያዘዘኝን ተግባራዊ አደርጋለሁ::

እኔም ሲኒማ ከመተው ሞቴን መርጫለሁ:: አባቴም ሲኒማ በዞረበት ዳግም እንዳልዞር ለማድረግ በቀበቶ፣ በአርጩሜና በክርን እያፈራረቀ ይነርተኛል::

ፈረንጆች "ድልድዩን ስንደርስበት እንሻገረዋለን" እንዲሉ፣ እኔም ዛሬ ለወገራው እንደምደርስበት ተማምኜ ከጓደኞቼ ጋር እያወጋሁ ደስ ብሎኝ ወደ ሠፈር ጉዞ ጀመርን::

መርካቶ ውስጥ የሚተራመሰውን ሕዝብ አየሁና "ወይኔ ሽጉጥ በኖረኝ!" ስል በለሆሳስ ተናገርኩኝ::

ቀጢሳው ሰምቶኛል::"ላጥ ታደርግና ግምሽው! ግምሽው! እያደረክ ታተራምሰዋለህ:: ይታይህ ያን የተሸከመውን ሰውዬ ከአናቱ ላይ ቅርጫቷን ስትቦድሳት እንዴት እንደሚሮጥ!"

በጣም ሳቅን::

"ልክ ስታፏጭ ነጭዋ ፈረስህ ከች! ትላለች:: እላይዋ ላይ ዘለህ ጉብ ብለህ በጭድ ተራ በኩል ወደ ሰፈራችን ቁርቆስ ሽው! ማማሚያ! ላንታ ማሪያ!"

አነጋገራችንም፣ አኳኋናችንም ተለውጧል:: ምኞታችን እንዳለች አክተሮቹን መሆን ነበር:: በእንዲህ አይነት ስሜት ውስጥ ካለን ወሬው አያልቅም፣ አካላችንም አይዝልም:: አይደክመንም:: ሆዳችንን በልዩ ቀዶ ሕክምና ያወጡት ይመስል አይርበንም::

የካራቴው አክተር ዋንጊዩ፣ የቴክስ ፊልም ኮከብ በርትራን ካስተር፣ ክሊንት ኢስትውድ የሕንዶቹ ራጂሽ ኩማር፣ ሐሚትሃብ፣ ሂማማሊን፣ ሌሎቹም የጓደኞቻችንን ያህል የምናውቃቸው ናቸው:: አሁን ደግሞ 'ሻካር' ስለተባለው የህንድ ፊልም ወሬ ጀመርን::

በተክለሃይማኖት አርገን በልዑል መኮንን ሆስፒታል አቋርጠን፣ በቀዳማዊ ኃይለሥላሴ ቴአትር አልፈን፣ ለገሀር ደረስን:: አሁንም እየተከራከርንና ጮክ ብለን እያወራን ነው:: ድልድዩን አለፍ እንዳልን "ያ ቆንጌ አይደለም? ባለቀዩ ሹራብ" ጮክ ብላ ስትናገር ገነትን ሰማኋት::

ከእኔ ኋላ መኩዩ ቀጫጫው፣ ሲሳይ ኀቢጥ፣ ቀጢሳው፣ ሴምላል፣ ቦቸራ፣ ዶጅ ገማጣው፣ አብነት ባሪያው፣ ኃይሉ ዶሮ፣ ሻቃ፣ ይጥና... እየተግተለተሉ ነበር::

በዕለቱ ሰፈራችን በጠላት እንደተወረረ ፀጥ ብሏል:: ሲኒማ ለማየት መሄዳችን ታውቋል:: ይህንን ሁሉ ጥበብ ስናይ የዋልን ሕፃናት አንዱም ምትሃቱ ጥበብ ሳይረዳን ታፍሰን ሃምሳ አለቃ አርአያ ቤት ለምርመራ ገባን:: ተመሰገን አልኩኝ:: ወገራው በኅብረት ከሆነ ቀለል እንደሚልልኝ እርግጠኛ ነበርኩ::

ብልሁና ሩህሩሁ አባባ አርአያ ምርመራውን ጀመሩ:: ከመካከላችን በጣም ፈሪ የሆነውን ቀጢሳውን ጠሩት:: እውነቷን መናዘዝ ጀመረ:: ንፍጡና እንባው እየተዝረከረከ፣ አስር አስር ጊዜ እየማገለት፣ ወንጀል ወንጀላችንን አከፋፈለን::

ጡረተኛው አባባ አጋፋሪ ሲኒማ የገባነውን ልጆች ቆጥረውን፣ በነፍስ ወከፍ ያጠፉነውን ሽልንግ ደመሩትና በሀይል ጮኸው "አምለት ብር እኮ ለእኔ የወር ቀለቤ ነው! 25 ኪሎ ጤፍ ወርቅ አድርጎ ይሸምትልኛል:: ያውም የኩሊውን ወጪ ችሎ:: ቆዳ መልስ በግ ልረድ ብል ተንቀባርሬ ፍሪዳውን የምጥልበትን ገንዘብ ነው ያጠፉት:: ሃምሳ አለቃ፣ እነዚህን ፍጇቸው!"

አባባ አርአያ ፈገግ ብለው አጋፋሪን እየተመለከቱ፡ "ረጋ በል አጋፋሪ! ለፍርድ አትቸኩል!" አሉና ወደ ቀጢሳው ዞረው ሲያዩት "ሲኒማ የገባነው ሆያሆዬ በጨፈርንበት ገንዘብ ነው:: ሲኒማ ቤቶቹን ያሳየን አብነት ነው" አለና ታላቅ ወንድሙን አጋፈጠ::

የአብነት እናት እማማ ልኬለሽ ከኋላው ቆመው ለለነበር በጥፊ ልጃቸውን አጮሉት:: አብነት ጮኸ፣ እያጉረመረመ ወንድሙ ላይ አፈ ጠጠ::

"ተዉ መማታት ክልክል ነው:: የዱርዬው ልጅ ማንነት ሥረ መሠረቱ ከተጣራ በኋላ ጠባይ ማረሚያ እንልከዋለን:: ከዱርዬ ልጅ ጋር እዚህ ማን ይዳረቃል? ዕድሜ ለተፈረ! ጠባይ ማረሚያ ገብቶ ረቂቅ ልጅ ሆኖ ይመጣል::" አሉ ሃምሳ አለቃ አርአያ የላይ የከንፈራቸውን ጢም እያፍተለተሉ:: እንደገና ወደ ቀጢሳው ዞሩና በጥያቄ ያጣድፉት ጀመር:: "ምን በልታችሁ ዋላችሁ?"

"ሆያሆዬ ጨፍረን ያገኘነውን ዳቦ::"

"ወይኔ ሙልሙሌ! ወይኔ ሙልሙሌ! ለእነዚህ ዱርዬዎች ነው ያንን ትልቅ ሙልሙሉ የሰጠኋቸው"! እማማ በለጡገጡ በንዴት ተናገሩ::

"ዝም በሉ!" ተቆጡ ሃምሳ አለቃ አርአያ:: "የነገሩን ውል ለማጥፋት ነው የምትሽቀዳደሙት?!" ብለው ወደ ምርመራቸው ተመለሱ::

"ፉንጌ፣ ና!" አሉኝ አባባ አርአያ::

አባቴ እቤቱ ውስጥ አንዱ ጥግ ቆሟል:: ንዴቱን መቆጣጠር አቅቶታል:: በኅብረት የሚደረገው ምርመራ ስላላረካው በግሉ ቤት ወስዶ ሊመረምረኝ ጉረቤቶቻችንን ጠየቀ:: አባባ

አርአያ አልፈቀዱለትም:: አንዴ ጮኸና ሳብ አድርጎኝ፣ ገላጋይ መሐላችን ከመግባቱ በፊት አንድ ሁለት ጊዜ ደህና አድርጎ ጀርባዬን ደለቀው:: እኔም የድረሱልኝ ጬኸት ሳሰማ እንደተለመደው ስላልሆነ መንደርተኛው ግር አለው:: በጭንቅ ላይ የነበሩት አብሮ አደጎቼ የማንን የአጪጪህ ስልት እንደተጠቀምኩ ለለገባቸው ሳቁ:: እንደ ዋንጊዩ ነበር። የጀግንነት ስሜት ተሰማኝ:: ቀጢሳውን ገላመጥኩት::

"ተቃጠልኩ! ተቃጠልኩ! ምኑን ልጅ አለኝ እላለሁ?! ምኑን ዘር አፈራሁ እላለሁ?! አገር አሸባሪ ዱርዬ ወልጄ" አባቴ ለገላጋይ አስቸገረ:: እኔ ግን እንደ ልብ በተትረፈረፉ ገላጋዮች መካከል ስለነበርኩ ምንም አልፈራሁም::

የተሸበረው እንዲረጋጋ፣ የተቅለበለበውም እንዲያስተውል አባባ አርአያ ምክር ለገሱ:: ልጆቹን መደብደብ ማደደብ እንጂ እርባና እንደሌለው ገልጸው፣ በጥፋተኝነታችን ይቅርታ እንድን ጠይቅና የወላጆቻችንን እግር እንድንስም ተደርጎ እርቀ ሰላም ወረደ::

ሁለተኛ በሲኒማ ቤት ደጃፍ ዝር አንልም ብለን ማልን:: ይሁን እንጂ መሐላችንን ችላ ብለን በተናጠልና ከሚገባቡን ልጆች ጋር እየተሻረክን በስውር መዝናናቱን ተያያዝነው::

በልጅነቴ የመገረፍ ልምዴ በጣም እየዳበረ በመምጣቱ፣ በምገረፍበት ወቅት ምን አይነት ብልሃት ብጠቀም ከዱላው ውርጅብኝ ራሴን ማዳን እንደምችል እሳምሬ አውቅ ነበር:: ይሁን እንጂ አንዳንዴ ውጥኔ ከሽፎ ከማልወጣበት ወጥመድ ውስጥ እገባለሁ::

አንድ ጥፋት አጥፍቼ አባቴ ቀበቶውን መፍታት ሲጀምር እኔ እየጮኽኩ እወተውታለሁ:: ይህ ውትወታዬ ትኩረቱን ስለሚያበላሽበት "መቼ ነካሁህ? ገና ሳላሳርፍብህ? እንዳሳረርኩኝ ሳላሳርርህ!"

"ሁለተኛ አይለምደኝም! በገብርኤል" እያልኩ በመለኮት የሚያልፍ መንደርተኛ አስተውላለሁ::

አባቴ እያላጋጠብኝ "አሄሄ! ዛሬስ ተይዘሃል! የእባቴ አምላክ አይለመነኝ ልክ ሳላስገባህ አታመልጠኝም" ብሎ ሊያባርፍብኝ ሲቃጣ፣ ቀበቶውን ለቀም አድርጌ ያዝኩና "ወይኔ ሊገድለኝ ነው!"

"ድብን በላት!" ነጥቆኝ አሳረፈብኝ "ዛሬስ ተገኝተሃል:: ማንም ከእጄ አያወጣህም:: ድብን እንዳደረከኝ እርር ድብን ሳላደረግህ!?" ብሎ ድጋሚ ሲቃጣ የክርስትና አባቴ አባባ ኃይሌ ከኋላ ቀበቶውን ለቀም አደረጉት:: "ምንድነው?!" በኃርናና ድምፅ ጠየቁት:: የተለኰሰ ግለላ ሲጋራቸውን በግራ እጃቸው ይዘዋል::

"ምን፣ ከእነዚህ ዱርዬ ልጆች ጋር አትግጠም ብለው እምቢ ብሎ" ብዙ ምዕራፍ እንደ ሮጠ ሁሉ ጫን ጫን እየተነፈሰ ወንጀሌን ይዘረዝራል።

"ኤድያ! አንተ ደግሞ! ትናንት አጥፍተው ተገርፈዋል። ከልጅ አትግጠም ብትለው እሺ ይልሃል? በል ተወው!" ብለው ገስጠውት ወደእኔ ዞረው፣ ደም የጎረሰ አይናቸውን አፍጥጠውብኝ እያዩኝ "ፉንጋ! የሚነገርህን አልሰማ ብለሃል? ዋ! ብታርፍ ይሻል ሃል።" በማለት ያስጠነቅቁኛል።

አንዳንዴ ኀላጋይ ይጠፋል። አባቴ አንገቴን በጭኑና ጭኑ መካከል ይይዝና ቂጤን የበላ የጠጣውን ያህል ያሳርፍበታል።

እጁ እስከሚዝል ይነርተኛል። "ልክ ፖስቴ ለትበላ ደስ እንደሚልህ ሁን፣ ያኔ አያምህም" የሚለኝ የገልጀ ምክር ይኼን ጊዜ ዘጣም ጠቃሚ ነበር። በጣም ከጮሁኩኝ ስቃዬን ቀለል ያደርገዋል። አንዳንድ ሩህሩህ ጎረቤትም ጩኸቴን ሰምተው በፍጥነት ይታደጉኛል። እንዲህ በጥድፊያ የሚካሄድ ፋታ አልባ ወገራ ውስጥ ብሆንም ከውጪ የሰዎችን ድምፅ ከሰማሁ እለያቸዋለሁ።

"እማማ በለጡ!" ትንፋሽ አጠረኝ።

"ምን ነካችሁ?" ይጠይቃሉ።

በሩ ተቀርቅሯል።

"አሄሄ! ዛሬስ ተገኝተሃል!"

"ወይኔ! ተቃጠልኩ!"

"ተቃጠል እንዳቃጠልከኝ!"

"ገደለኝ ኡ! ኡ! ኡ! ኡ!"

"እሰይ! አንጀቴ ቅቤ ጠጣ!።"

"ኡ! ኡ" በሕግ አምላክ!"

"ጉሽ! ጋሼ! ፖሊስ ጠራህ?" ብሎ በአዲስ ጉልበት የበትሩን መአት ማውረድ ይቀጥላል።

"ወይኔ ቆለጤን! ወይኔ ቆለጤን!" ፊቴ በላብና በንፍጥ ተለውሷል። እንዲያምነኝ በኃይል ተፈራገጥኩ።

አባቴ "ፀጥ በል! አሁን መቼ ነካሁህና ነው?" ብሎ ጮኸ ብኝ። ደንግጦ መጋረፉን አቆመ።

የመሸበር ገጽታ በፍፁም ሳያሳየኝ "እንኳን ቆለጥህ ለምን ነፍስህ አትፈርጥም!?" ብሎ ቀበቶውን አልጋ ላይ ጣለ። በጭኖቹ ያነቀኝን አንገቴን ለቆ "እግርህን ክፈት!" አለ፣ ሕክምና ሊጀ ምር። "ፀጥ በል"! አሁን መቼ ነካሁህና ነው?"

"ዜራሞ፣ ክፈት ብዬሃለሁ!!" እማማ በለጡ በሩን የመስበር ያክል እየገፉት ነው።

አባቴ "ፀጥ በል! ትንፋሽህን ዋጥ! አፍህን ያዝ! አትተ ንፍስ! ዋጥ! ትንፍሽ እንዳትል!" ሲለኝ፤

በቅልጥፍና ትእዛዙን ፈጸምኩ፣ ሳግ ግን አለቀቀኝም።

"አሄሄ! ይህቺ እልህ መጥፊያህ ነች። ትንፋሽህን ዋጥ ብዬሃለሁ!"

"ይሄ ጋንድያ ዶርዜ ልጁን ሊገለው ነው እንዴ? ክፈት ብዬሃለሁ፣ ዜራሞ!"

አባቴ በሩን ከፈተ። እናቴ ትንሽዋን እህቴን ታቅፋ እያባበለቻት ወደ ጓዳው መተላለፊያ በር ላይ ኩርምት ብላ ተቀምጣ ታስተውለናለች። እንዲህ አይነቱ ስሜት የሚታይባት አላግባብ ስገረፍ ነው። አባቴን ላለመቃወም ያክል "እሱ ተው ሲሉት አይሰማ። እኔ ታዲያ ምን ላድርግ? ይበለው!" ትላለች። አጥፊ ሆኜ ከተገኘሁ ግን በቅርብ ርቀት ቆማ ወይም ተቀምጣ እያንዳንዷ የምታርፍብኝ ብትር የቴጋ መሆን እንዳለበት ታማክ ራለች። "በለው! የታባቱ! ተው እንደሱ አይደለም! ቂጥ ቂጡን! ተው ከፍ አልክ! ምን አይነት የጅል ቅጣት ነው?! ዓይኑን መትተኸው ነበር! ቂጡን እያልከህ!"

በጥቆማዋ መሠረት "ወይኔ ዓይኔን!" ብዬ ጩኸቴን ሳቀል ጠው አባቴ መግረፉን ያቆምና ሁለቱም የመጀመሪያ ዕርዳታ ሰጪዬ እንዲሆን አደርጋለሁ።

የእባቴ አቀጣጥ ውርጅብኝ የበዛበት ቢሆንም ከእማዬ አገ ራረፍ ሺ ጊዜ እመርጠዋለሁ። እሷ ለመማታት በፍፁም አት ችኩልም። "ተው!" እያለች ታስጠነቅቀኛለች። እጥፋቴን ከቀ ጠልኩ አሁንም ዕርጋታ ሳይለያት በማስጠንቀቂያ ታልፈኛለች። አሻፈረኝ ካልኩ አስገራሚ በሆነ ቅልጥፍና ማማሰያዋን ሳብ አድ ርጋ ጣቶቼ ላይ፣ ወይም ቁርጭምጭሚቴ ላይ ቋ! ስታደርገኝ ነፍስና ሥጋዬ ይላቀቃሉ። ትንፋሼ አጥሮ በረጅሙ ስቤ ጩኸ ቴን በኃይል እለቀዋለሁ። ድጋሚ ሳታሳርፍብኝ ታላግጥብኛለች። እርር ድብን አድርጎኝ መሬት ላይ እንፈራገጣለሁ። በዚያ በማ ውቀው ፍጥነትዋ አንዴ ቂጤን ዠለጥ ስታደርገኝ መጮኼን አቁሜ መከላከል እጀምራለሁ።

አስፈሪ በሆነ ግርማ "ተነስ! አትበሳበስ! ማን መሰልኩህ? እኔ ባሎቴ ነኝ እኮ!" ስትለኝ፣ ነጥሬ ቀጥ ብዬ እቆምና አመቺ የማልቀሻ ቦታ እፈልጋለሁ ...

...ዛሬ ስገረፍ ግን እሷ ከፍቷት ኩርምት እንዳለች ተቀ ምጣ ታየኛለች።

"ልትገለው ነው እንዴ!?" እያሉ እማማ በለጡ በሩን ከፍ ቶላቸው ገቡ።

አካላቴን እየደባበሱ ያባብሉኝ ጀመር።

"የታባቱ ይኼ ምናምንቴ! አቃጠለኝ! ተቃጠልኩልሽ በለጡ!" ብሎ አቤቱታውን አሰማና "ቆይ! የቀረኝ አንድ ነገር ነው። እንደ ተረፈ ገልጀ አርህን ባላበላህ! እኔ ዜራሞ አይ ደለሁም!"

በፍርሀት ጮኹኩኝ።

"ፀጥ በል!" አለና አፈጠጠብኝ።

ትንፋሼን ዋጥኩኝ::

"ተወው በቃህ!" አሉ እማማ በለጡ::

...ተረፈ ገልጆ የደረሰበት መአት በሃሳቤ መጣ:: ገልጆ አንድ ቀን ረሃብ ክፉኛ ጠናበት:: ከሰፈራችን ልጆችም የሚሰጠው ጠፋ:: በዚህ መሃል ይጥና መጣና ዲናሬ ሰጥቶት እንቁል ልጮ እያሰን ለመግመጥ ፓስቴ ከወርቄ ሻይ ቤት ገዝቶ እንዲመጣ ገልጆን ላከው:: ከተፎው ገልጆ በርሮ ሁለቱን ፓስቴ ገዝቶ መጣ:: ይጥና "ለትል!" አለና ቆንጥሮ ጣለለት:: (በዚያ በልጅነታችን ዕድሜ አንድ ፓስቴ ለብቻው መብላት የፈለገ ልጅ፣ አፍጠን የምናየውን ልጆች ዓይኖች ቅልውጥና መቀልበሻ "ለትል" ብሎ ቆንጥሮ ይጥልና የተቀረውን ይጨረግዳል:: ዝም ብሎ የበላ ግን ሆዱን ያመዋል ብለን እናምናለን::) ገልጆ ተወርውሮ ብጣቂዋን ፓስቴ ቀለባትና አፉ ውስጥ ወረወራት:: ይጥና ዓይናችን እያየ ዝም ብሎ መግመጥ ጀመረ:: ገልጆ ረሃቤን ቢያስታግስልኝ ብሎ እነ ዶሮ ጊቢ ውሃ ሊጠጣ ሄደ::

ይጥና ለሁለተኛ ጊዜ ፓስቴውን ገመጠ:: ለአፉ አልከብድ አለው:: ገርሞት ፓስቴውን ከፍቶ አየ:: ገልጆ እንቡጦቹን ከፓስቲዎቹ ውስጥ ፈልፍሎ በልቷቸዋል:: ነገር ግን በጥንቃቄ መልሶ ስለገጠመው ፓስቴው ሲያዩት መሰንጠቁ አይታወቅም:: ይጥና እንደነቃ ደንግጦ ገልጆ ውሃ ጠጥቶ ሲመጣ ጮኸበት::

"አንተ ክላክኝ በኋላ ቆንጥረህ እንደማትሰጠኝ ስለማውቅ የተላኩበትን ነው ዕምቡጡን አውጥቼ የበላሁት::" አለና ተረፈ ገልጆ አፈጠጠበት:: ይጥናም የጉልበቱን ልክ ያውቃልና አጉረምርሞ ዝም አለ:: የዚያን ዕለት መንደርተኛው ገልጆን ምንም ሳይል ከው ዋለ:: የተሰጣ ክክም አልነበረም:: በመንደራችን የሚገኙ ማድቤቶችን በፍጥነት አሰሳቸው:: የሚመነተፍ አልተገኘም::

ትዝ ሲለው አባቱ መሬት ቆፍረው ገንዘብ የሚቀብሩበት ጉድጓድ አለ:: ከዚያ ላይ ለረሃብ ማስታገሻ የሚሆነውን ያህል ገንዘብ ለመመንተፍ ወሰነ:: ጉድጓዷን ምሶ እጁን ሰደድ ሲያደርግ ድፍን 20 ብር እጁ ገባ:: መልሶ ሌላ ፈለገ:: አስር ብር አገኘ:: ጉርጓዷን በጥንቃቄ እንደነበረች ደፈናት::

የሰፈር ልጆችን በሙሉ አስከትሎን ወደ ወርቄ ሻይ ቤት ሄድን:: ሁለት እንጀራ በወጥ አንድ ላይ አስቀረበና በላ:: አንድ ሳህን ድንች፣ ሁለት ፓስቴ ጨመረበት:: አንድ በራድ ሻይ እዘዘና እስኪቀርብለት፤ አንድ ሲሮኮ አስከፍቶ ጠጣ:: አስገሳው:: በራዱ ሻይ እንደቀረበ አንድ ቡሽ ለራሱ አስቀድቶ እኛንም ጋበዘን:: ለእህቱ ሦስት ፓስቴ በቀጢሳው ላከላት:: ለሱም "እየጨረገድክ ሂድ!" ብሎ ሁለት ፓስቴ ገዛለት:: ቁጭ ብለን ለምናየው ሁለት ሁለት ፓስቴና ሻይ ጋበዘንና "ከዛሬ ጀምሮ ከአባቴ ጋር አልኖርም:: ካምቦሎጆ በረንዳ አዳሪ ሆኜ እኖራለሁ:: ትንሽ እንግሊዘኛ ብችል

ለፈረንጆች እየተላላኩ አድጋለሁ:: ከዚያም ስፖርተኛ እሆናለሁ:: ዛሬ ፓስቴ እንደገዛሁላችሁ ለማንም እንዳትናገሩ" አለንና ገልጆ ከሻይ ቤቱ ስንወጣ ተሰነባብተን ወደ ካምቦሎጆ መንገድ ጀመረ:: እኛ ወደ ሠፈራችን ተመለስን::

ትንሽ እንደተራራቅን ተመልሶ "ከእናንተ ጋር ትንሽ አውርቼ ብሔድ ይሻለኛል፤ ሰፈራችን ሄደን ትንሽ እንጫዋወት:: ካምቦሎጆ ብኖርም ቀን ቀን እናንተ'ጋ እየመጣሁ እጫወታለሁ:: እህቴንም እጠይቃታለሁ:: አባቴን ግን በቃ፤ ሁለተኛ ላገኘው አልፈልግም::" እያለን ሠፈራችን ደረስን::

አዘውትረን ድድ በምናሰጣበት በእማማ ኀደቴ ጠጅ ቤት በረንዳ ውሃ ልክ ላይ ተኮለኮልን:: የውሃ ልኩ ቀን ፀሐይ ሲመታው ስለሚውል ማታ ሲቀመጡበት ይሞቃል:: ቁልጭ፣ አመደ፣ ባሪቾ፣ አብነት፣... ተሰባስበን በጦፈ ወሬያችን መሐል አንድ አይነት እሩምታ ከጠጅ ቤቱ ውስጥ ተሰማ:: ተደናግጠን ተነሳን:: አንዱ ገልጆን አንቆት መሬት ወድቋል:: ስናስተውል አባቱ ናቸው:: ተነስተው ገልጆን መሬት ለመሬት እየጎተቱ ወደ ቤታቸው ወሰዱት::

እቤት እንደገቡ ጠልፈው ጣሉት:: ከጣራው ማገር ጋር ቀድመው ባዘጋጁት ገመድ ጠፍረው አሥረው ቁልቁል ሰቀሉት:: እህቱ ሠናይት ከሰል እያቀጣጠለች ነበር:: አባትየው ታላቅ ተግባር እንዳከናወኑ ሁሉ ግዳያቸውን ቆመው ቁልቁል አዩትና ከት ከት ብለው ሳቁ:: ገልጆ የግልብጥ አባቱን ሽቅብ እያየ እንዲምሩት ይወተውታል:: ጉማሬ አንስተው ቅጣቱን ጀመሩ:: የገልጆ ሕመም ተጋብቶብን ጮኽን:: አባትየው ዞረው ሲያዩን በሩን የሕፃናት ጭንቅላት ሞልቶት አስተዋሉ::

"ዞር በሉ ከዚህ እናንት ሌቦች!" ብለው በአውሬ ድምፅ ገስጠውን በሩን ዘጉት:: በጭራሮ የተሠራ ይመስል በሩ ብዙ ቀዳዳ ነበረው:: በዚያ አንዳችን በሌላው ላይ ተደራርበን እናያለን:: ወከክ ባለው የከሰል ፍም ላይ በርበሬ ተጨመረበትና ገልጆን አጠኑት:: በኃይል እየሳለ ወተወተ:: አንድም የቀረው የቅዱሳን ስም አልነበረም::

"የወሰድከውን አንድ ባውንድ ምን አደረክበት?"

"እርቦኝ ወስጃለሁ!"

"ምን አደረክበት?"

"እርቦኝ ፓስቴ በላሁበት"

"ፓስቴ በላህበት?!"

"አዎን ፓስቴ በላሁበት!"

"በሁሉም ብር?"

"አይ! በሦስት ብር ብቻ::"

"የሶስት ብር ፓስቴ ጨረስክ?!" ድምፃቸው በድፍን ቁርቆስ አስተጋባ "ከነማን ጋር?"

"ለብቻዬ!"

ከስቀሉበት አወረዱት:: እዚያው ማጅራቱ ላይ ቆመው "አርህን እራ!" አሉ:: እንዳሉት አደረገ:: አይነ ምድሩ በኮሶ ትል ተጊጣለች:: እንፋሎቱ አወዳቸው::

በርበሬ ዓይናቸውን እያጉረጠረጡ "አንሳና ብላት!"

ተግደረደረ:: ጉማሬያቸውን ጀርባው ላይ አሳረፉበት:: ጮኾ ተነሳ:: አንቀው ቁልቁል ደፍተውት "አንሳና ብላ!"

"እሺ! እሺ! እበላለሁ!"

"አንሳና ብላት! አንተ ምናምንቴ! ብላት!"

ዓይነ ምድሩን አነሳ::

"ብላት!"

የእኛ ዓይን በንዴት ተጎልጉሎ ወጣ:: አላስቻለንም:: በኃይል እየጮኽን በሩን በድንጋይ መምታት ጀመርን::

"አትበላትም!?!" አሉና በጉማሬው ገረፉት:: ዓይነ ምድሩን እንደጨበጠ ተንሰቀሰቀ::

"ብላት ብዬሃለሁ! ብላት!"

አባትየው ጩኸታችን ሰላም ስለነሳቸው በሩን ከፈቱ:: ብትን አልን:: በሩ ተመልሶ ተዘጋ::

በዚህ መሐል አባባ አጋፋሪ መጡ:: በቅዱሳን ስም መማፀን ጀመሩ:: ለምላሻቸው ገልጆ አካል ላይ አለንጋ ሲያርፍ በኃይል ሲጮኽ ተሰማን:: አባባ አጋፋሪ ልክ ራሳቸው አካል ላይ እንዳረፈ ሁሉ ስቅጥጥ ብሏቸው "ኧረ! በመብርሃን በወላዲቷ ይገፄሃለሁ! የተረፈ አባት፣ ተው ግፍ ነው!"

ከውስጥ "ጥፋ ከዚህ አንተ መላጣ!" አሉ የገልጆ አባት::

አጋፋሪ መለማመጣቸውን ትተው "ማንን ነው መላጣ ያልከው? አንተ ድጥ ራስ! ልመለጥም ልላጥም፣ እኔስ ለሀገሬ የሚገባኝን አከናውኜ እንጂ እንዳንተ ለሃጩን እያዝረበረብኩ..." ሲሉ በሩ ተበረገደ:: ቀድሞ መቀርቀሪያ ብቅ ብሎ ታየ:: መኩዬ ቀጫጫው እንደ ወፍ ቱር ብላ ሄዳ በቅርብ ካለው አባባ አጋፋሪ ቤት ገባችና ከስሩ ድቡልቡል ብረት ያለውን ከዘራቸውን ይዛ መጥታ አቀበለቻቸው:: በቸራና ዶጅ ገማጣው ትልልቅ ድንጋይ አነሱ:: የገልጆ አባት ዘው ብለው ከቤታቸው ሲወጡ የቦቸራ ድንጋይ ደረታቸው ላይ ነጠረ:: አባባ አጋፋሪ የገልጆን አባት በከዘራቸው ሲዠልጡዋቸው ተዘረሩ:: ገልጆ ዓይነምድሩን እንደ ጨበጠ ፈትለክ አለና ከሲኦሉ ወጣ:: ዳግም ወደ እዚህ ቤት አል ተመለሰም:: እንደወሰነው ከካምቦሎጆ በረንዳ አዳሪዎች አንዱ ሆነ...

...ከሃሳቤ ተመለስኩ:: የቆጠቆጠኝን ሰንበር እያስታመምኩ እማማ በለጡ "ፉንጋይ፣ ጥፋተኛ ነህ:: አንተ ድውር ካላዳወርክ እሱ ሽማ ካልሠራ ምን ይበላል?" ብለው ወደ አባቴ ተመልሰው "አንተም ሥራን ቀስ በቀስ እንጂ በአንዴ ልመድ አትበለው:: የልጅ መንፈስ መሆኑን አትርሳ!" አሉና አግባቡን::

ቀጣዮቹ ዕለታት ለእኔ የኩርፊያ ጊዜያት ናቸው:: አባቴ ግን በባሕርዩው መኳረፍን አይወድም:: እኔ ደግሞ ከጠላሁ ገለል ማለቱ ሰላም ይሰጠኛል:: በዚህ ገለልተኝነቴ የተናደደው አባቴ አንድ ቀን ሞቅ ብሎት መጣ:: ያለፈና እርቀ ሰላም የወረደበት፣ ይቅር ለእግዜሃር የተባባልንበትን ጉዳይ አንስቶ ነገር መፈለግ ጀመረ::

ይሄን ጊዜ እናቴ ከእኔ ጎን ቆመች:: ፀቡን አክርሮት ሊገርፈኝ ሲል ጮክ ብላ "ተወው ባክህ! ዛሬ የተወለደበት ቀን ነው::" አለችው:: ቀበቶውን እያጉረመረመ ታጠቀ:: በዚያን ዘመን የነበሩ ሰዎች ልጅ በተወለደበት ቀን ከተገረፈ ዓመቱን ሙሉ ያለቅሳል ብለው ስለሚያምኑ በልደታችን ቀን አንገርፍም::

ወላጆቼ እገረፍበት የነበረውን ምክንያት አሁን ቢጠየቁ አንዱንም አያስታውሱ ይሆናል:: እኔ ግን ቻይናውያን እንዳሉት በየቀኑ የተገረፍኩበትን ምክንያት እነሆ! እንዲሁም ምርጧን የልደት ስጦታዬን እስካሁን አልረሳኋትም::

ሌባና ፖሊስ

እኔ ትንሽ ልጅ ነኝ
ሰው ሁሉ የሚያውቀኝ
የምወደው ስኳር ነው
ማነው የሚሰጠኝ?
ሰሙ እላችኋለሁ
ሰሙ እላችኋለሁ
ትምህርቴን እማራለሁ
ልጅ ሁሉ ያጠፋል
በአለንጋ ይገረፋል
አንዱ ሲለበልብ አንዱ ይማፍጣል
ሁለቱም ያስፈልጋል ልጅንም ያሳድጋል

የሰፈሬ ልጆች እያዜሙ ሲጫወቱ ቤት ውስጥ ሆኜ ይሰማኛል:: እኔ ባለፈው ስሞን ሦስት ስሙኒ ሠርቄ በመያዜ ክፉኛ ተገረፍኩ:: በዚህ መዘዝም የአልጋ ቁራኛ ሆኛለሁ:: ለዚህ ሁሉ ሥቃይ የዳረገኝ አብሮ አደጌ ባሪቾ ነበር:: ባሪቾ 'እጀ ወርቅ' ነው:: ባለፈው ሳምንት መጀመሪያ ላይ ሲኒማ ልንገባ ራስ ቴያትር ሄድን:: ትኬት የሚቆረጥበትን ሰዓት ስንጠባበቅ ባሪቾ በጆሮዬ "ተስፍሽ ልጋብዝሽ?"

"እሺ!"

አብረውን ከሰፈር ሲኒማ ለመግባት የመጡትን ጓደኞቻችንን 'ሸውደን' ባለሦስት ፎቅ ወደ ሆነው አንበሳ ሻይ ቤት ሄድን::

"ፉል በአራት ዳቦ!" አለ ባሪቾ፣ ሞባሸሩ እንደመጣ ወደ እኔ ዞረና "ሻይ ወይስ ቡና በወተት ይሻልሃል?"

ምርጫዬን ነገርኩት:

"ስማ፣ አንድ ቡና በወተትና አንድ ሻይ ጨምርበት" ብሎ አዘዘ:: የተቀመጥነው መስኮቱ አጠገብ ስለነበር የጫት ተራው ትርምስ ከታች ይታየናል:: ትኩሱ ፉል ከዳቦ ጋር ቀረበልን:: እየተጨዋወትን ሻይና ወተታችንን ፉት እያልን ተመገብን::

ባሪቾ የመጨረሻውን የፉል ጥራጊ ጎረሰና "እንድገም?" አለኝ::

እንደጠገብኩ ነገርኩት:: ቀደም ብዬ ከቤት ጎዝጉዤ ነበር የወጣሁት:: አንዴ ተንጠራራና "በል እዚህ ቁጭ ብለህ ጠብቀኝ:: እኔ ሽቃቅዬ ልምጣ..." ሲለኝ ዓይኖቼ ፈጠጡ::

"ፈራህ እንዴ? 'ቡካታም' አትሁን! *ሹፈኝ በመስኮት!" አለና ጥሎኝ ሽው አለ::

ጣፍጦኝ ፉት እለው የነበረው ቡና በወተት ሬት ሬት ብሎኝ መጠጣቱን ተውኩት:: ቁልቁል በመውጫው በር ብቅ እስከሚል አፍጥጬ በመስኮት ስጠብቅ በጣም ቆየ:: ግራ ገባኝ:: የሻይ ቤቱን ሂሳብ ማሰላሰል ጀመርኩ:: 85 ሣንቲም ዕዳ አለብኝ:: ያለኝ ቼላ ብቻ ነበር:: እርሱንም አሻሮ *ዲናሬ ሞልቶልኝ ነው እንጂ መጀመሪያ የነበረኝ 40 ሣንቲም ብቻ ነበር:: ሂሳብ ለመክፈል 35 ሣንቲም ይጎድለኛል:: ከየት አመጣለሁ? ተበላሁ!::

ከሃሳቤ ባንኜ ቁልቁል ሳይ ባሪቾ ብቅ አለ፤ ኪሱ ውስጥ አጣጥፎ የያዛትን ባርኔጣ አወጣና አደረገ:: ወደ ሱቅ ተጠጋ:: ከአንድ ሼህ ኋላ ቆሟል:: እሳቸው ከባለሱቁ ጋር ይከራከራሉ:: ባሪቾ ኮታቸውን ገልቦ የኋላ ኪሳቸውን በዝግታ ይበረብራል:: ትንፋሼን ዋጥኩ:: አንድ መላጣ ሰውዬ በጥድፊያ መጣና ከባለሱቁ ጋር ማውራት ጀመረ:: ባሪቾ አንድ ጥቁር ቦርሳ ከሼሂው ኪስ አወጣና በሆዱና በሱሪው መካከል ቁልቁል ከተተ:: አካባቢውን በፍጥነት ስቃኝ ማንም አላየውም:: ወደ እኔ ዞሮ ሽቅብ አይቶኝ ጠቀሰኝና ወደ ሻይ ቤቱ መራመድ ጀመረ::

ፎቁን ወጥቶ እኔ ወደ ተቀመጥኩበት መጣ:: ቦርሳውን አውጥቶ ከጠረጴዛው ስር መበርበር ጀመረ:: ብዙ ብሮች አወጣ:: ቦርሳውን እዚያው ጠረጴዛ ስር ጣለው:: ባርኔጣውን አውልቆ አጣጥፎ ኪሱ ከተተ:: ሒሳቡን ከፈለ:: ሻይ ቤቱ ታችኛው

ሹፈኝ፡ ተመልከተኝ::
ዲናሬ፡ አስር ሣንቲም::

ወለል ስንደርስ ሱቁ አካባቢ የተሰረቁት ሰውዬ ሲጮኹ ሰዎችተሰብስበው ያዳምቃሉ:: በትርምሱ መካከል በፍጥነት ወጥተን ታጠፍን::

በፍጥነት ሲኒማ ቤቱ ደረስን:: ትኬት መቆረጥ ጀምሯል:: ከጓደኞቻችን ጋር ተቀላቀልን:: ፍርሃትና መደነቅ የሠራ አካላቴን ወሮታል:: ባሪቾ ቀልጠፍ ብሎ ለሁላታችንም ትኬት ቆርጦ አንዷን ሰጠኝ::

ከማድነቅም በላይ ቀናሁበት:: "ምነው እግዚአብሔር እኔንም እንደ ባሪቾ አረፍ ሌባ ቢያደርገኝ? 'ሙቪ' እንደ ልቤ እገባ ነበር?!" የዚያን ዕለት ለመጀመሪያ ጊዜ ሲኒማ ቤቱ ውስጥ ለስላሳ መጠጥ ጠጣሁ::

ሦስት ፊልሞች አይተን ብንወጣም አንዱንም አላስታውስም:: የባሪቾ ድርጊት ግን አብሮኝ ወደ ቤቴ ዘለቀ:: ውለታውን ሳልውል ሳላድር መክፈል እንዳለብኝ ወሰንኩ::

ገንዘብ የማገኝበት ምንም ዘዴ የለኝም:: ቀላሉ መፍትሔ ከቤተሰቦቼ መስረቅ እንደሆነ ገባኝ:: ብዙ ብዙ አብሰለሰልኩ:: በቅርቡ ከባላገር የመጣችው ዘመዳችን ሙቀዴ ገንዘቧን የምታስቀምጥበትን ቦታ አውቃለሁ:: ትራሱን ገለጥ ሳረገው መሐረቧ በሣንቲም ታጭቆ ተቋጥሯል:: ሦስት ስሙኒ ወሰድኩ::

የዚያን ዕለት ችስታ ስለነበር ባሪቾን ደረስኩላት:: እግረ መንገዴንም የባሪቾን ውለታ ከፈልኩ፣ ራሴንም ከእኩያዬ እኩል አዋልኩና ተደሰትኩ:: ነገር ግን እቤት ስመጣ የጠበቀኝ አሣር ነበር:: አባቴ ወደ ቤት እንደገባሁ ሊወግረኝ እንደ አንበሳ አግስቶ ተወረወረ:: የከርስትና አባቴ መሀል ገብተው በአየር ላይ ቀልበው እነበረበት አስቀመጡት:: ሙቀዴ በጋሞ ቋንቋ ኃጢአቴን ትለፈልፋለች::

"ጮጋ!" አሏት አባባ ኃይሌ በሚችሏት ጥቂት የጋሞ ቃል:: "ዝም በይ!" ማለታቸው ነበር:: በእርጋታ ምርመራቸውን ጀመሩ:: "ፋንጋይ!"

"አቤት!"

"ሦስት ስሙኒ ጠፋባት!" ወደ ሙቀዴ እየጠቆሙኝ አረዱኝ::

"እኔ!..." ብዬ 'ዓይኔን ግንባር ያርገው!' ልል ስል፣ አባቴ ጮኾ ሊያንቀኝ ሲወረወር፤ በድጋሚ ቀልበውት ወደ ተነሳበት መለሱት:: "ባንተ ቤት መቅጣትህ ነው:: አሁን ነገር እያበላሸህ መሆኑን ልብ በል" አሉትና "አንተ!?" አሉኝ አፍጠው፤ "እውነቱን ካወጣህ ማንም አይነካህም:: ብቻ እውነቷን አውጣ!" በዝግታ ከግስላ ሲጋራ ፓኮ ውስጥ አንዷን መዘው ለኮሱ:: ሁለቴ በኃይል ማጉላት:: በረጅሙ ተነፈሱ:: ጢሱ ከአፋቸው እየተዝጎለጎለ እየወጣ ቤቱን ቢያጥነውም በጉሙ ውስጥ በድፍርስ ዓይኖቻቸው በጥንቃቄ ያስተውሉኛል:: ፊታቸው እንደተገተርኩ ሽንቴን ጭርቅ አደረኩት:: ፀጥ ታው የዘለዓለምን ያህል ረዘመብኝ::

"ሦስቱን ስሙኒ ምን አደረከው?"

"አትመልስም?" አባቴ ጮኸብኝ::

"እኔ ግን አንተን ኮረንቲ ይዞህ ጮኬ አባባ ኃይሌ ባል ቦላውን ነቅለው አላዳንኩህም?!" አልኩት::

"ኮረንቲ ይዞኝ ያዳንከኝ ሌባ ለመሆን ነው እንዴ? አንተ ሌባ እንድትሆን አምላክ ከሞቷ ያተረፈኝ ከሆነ እኔ ሞቴን እመርጣለሁ" አለና ማልቀስ ጀመረ::

ትላልቅ ሰዎች ሲያወሩ እንደሰማሁት በኮረንቲው ውስጥ ያለው ጋኔን ደም ይመጣል:: አባቴም የዚያን ዕለት ደሙን ጋኔን እንደመጠጠው ገባኝ:: በዕለቱ ለጎረቤቶቻችን ሁሉ እኔ ዓብይ ዜና ሆኜ ዋልኩ:: "ዜራሞን ተስፋዬ ከሞት አተረፈው!" ተብሎ ዝናዬ በድፍን ቂርቆስ ተናኘ:: የሰማው ላልሰማው ሲያወራ የራሱን ሃሳብ ስለሚጨምርበት ከፍተኛ ግነት ተፈጠረ:: ከአባባ ኃይሌ ቤት በርጩማ በፍጥነት አውጥቼ ላዩ ላይ በመቆም ባልቦላውን እንዳጠፋሁ ያወሩ ጀመር:: የዚያን ዕለቱ ተአምረኛ ጀግና ዛሬ ጊዜ ከድቶኝ ሌባ ተብዬ ብይኔን እየተጠባበኩ ነው:: ጀግና ሆኖ የሚገኘውን ማኅበራዊ ሞገስና ሌባ ተብሎ የሚመጣውም መዘዝ ከማለዳው ተገለጠልኝ::

"ዝም በል አንተ!" አሉትና አባቴን "ፉንጋይ፣ መልስልኝ እንጂ!" አሉኝ:: ጠጅ ጠጅ የሚሸተው ትንፋሻቸው ከሲጋራው ጢስ ጋር ተዋህዶ ተነፈገኝ::

ሽንቴ ጭርቅ ብላ ቁምጣዬን አርሳ በጭኑ ላይ መንቆርቆር ጀምራለች:: የነበረኝ ራሴን የምከላከልበት አቅም ከዳኝ:: በልቅሶ ዜማ "ይሄ ባሪቾ..."

በጥፊ አጮሉኝ:: ትንሿ ፊቴ ከትከሻዬ ጋር ተላትማ ተመለሰች:: የሚያሰክር መጠጥ እንደጠጣሁ ሁሉ ሰማይ ምድሩ ዞረብኝ:: የከበቡኝ ሰዎች ብዙ ሆነው ታዩኝ::

"ፍራንኩን ምን አደረከው ነው የምልህ?!" ግስላዋን ሰምጥጠው መሬት አወደሚት::

"ፓስቴ..."

"በላችሁበት?" በጎልያድ ድምፅ::

"አ- አዎን!"

ከዚህ በኋላ የሆነውን የማስታውሰው በወገራው የማርያም ጠላት መሆኔን ብቻ ነው ... ከአንድ ቀን በኋላ ራሴን ታጣፊ አልጋዬ ላይ ተጋድሞ አገኘሁት:: አካላቴ ክፉኛ ጓጉሏል:: ከሕመሜ ሁሉ የከበደኝ ግን የቤተሰቤ ነቀፋ ነበር:: ከዚህ ሁሉ ውርጅብኝ በኋላም የአባቴ የአጠቃቅ ስልት ክፉኛ የሚያምመኝ ነበር:: እኛ ቤት ለሚገቡ ዘመዶቻችን ሁሉ ወንጀሌን ያወራላቸዋል::...

እናቴ ኮስተር ብላ አንዲት ቃል ደጋግማ ትናገር ነበር:: "በዚህ ድህነት ላይ ሌብነት! እኔ ባሎቴ የምትረባኝ መስሎኝ ነው

ደፋ ቀና የምለው ልጄ:: እኔ መቼ 'በእንቅርት ላይ ጆሮ ደግፍ' አማረኝ? የማትረባ! ሌባ!" ብላኝ የምበላውን እንደውሻ ጥላስኝ ትሄዳለች:: ፍቅሯን ያልነፈገችኝ ውሻዬ ቲቲ ብቻ ነበረች:: ይሁን እንጂ ከሰው ልጅ ያጣሁትን ፍቅር ሙሉ በሙሉ ልት ሞላልኝ አልቻለችም::...

ውጪ የሚዘምሩት የሰፈር ልጆች ጨዋታ ቀይረዋል:: "ሌባና ፖሊስ የሚጫወት! ሌባና ፖሊስ የሚጫወት!" በተጋደም ኩበት በመንፈሴ ተከተልኳቸው::

ከሰማይ የወረደ ያህል ኃይሉ ዶሮ ሊጠይቀኝ ከተፍ አለ:: አባቴ ሌሎች ጓደኞቼ ሁሉ እንዳይጠይቁኝ ከልክሎአቸዋል:: ከዶሮ ቤተሰብ ጋር ግን በጣም ይዋደዳሉ:: የከት ልብሱንና ገንዘቡን የሚያስቀምጥበት ሳጥኑን በአደራ የሚያኖረው እነዶሮ ቤት ነው:: በዚህ ቤተሰባዊ ወዳጅነት ዶሮ እንዳሰኘው እኛ ቤት መውጣት መግባት ይችላል::

በዚህ ሌብነቴ መዘዝ አባቴ ከባሪቾ አባት ጋር ተጣልቷል:: በሰፈራችን ልጆች አስተሳሰብ መስረቅ ነውር አልነበረም:: በሌብነት ተይዞ መጋለጥ ግን ትልቅ ውርደት ነው:: ወላጆቻችንን ከሌባው ልጅ ጋር ልጆቻቸው እንዳንገጥም በዓይነ ቁራኛ ስለሚከታተሉን ቅስማችን ይሰበራል:: "የሰፈር ሰዎች ስለ እኔ ምን ይላሉ?"

"ያንተ መስረቅ ተረስቷል!"

ተገርሜ "እንዴት?" አልኩት ቀና ለማለት እየሞከርኩ::

"መኩዬ ቀጫጫዋ ትናንትና ሦስት ብር ሰርቃ ተያዘች::"

"ሦስት! ብር! ከማን ላይ?!"

"ከእናቷ ላይ:: አንባሻ ሸጠው ከቀረቀሩበት 'ቦከመች!"

"እንዴት?"

"እነዚያ የጠመንጃ ያዥ ሰፈር ልጆችን ታውቃቸዋለህ አይደል?"

"አዎን እነሁሴን ጂቦ ሰፈር!"

"አዎን! እነሱ ፍራንክ ካልገበርሽ በሰፈራችን ወደ ትምህርት ቤትሽ አናሳልፍሽም አሏት፤ ኧረ እንዲያውም ወገሯት:: ስለዚህ ከእናቷ ሦስት ብር ሠርቃ አንዱን ሰጠቻቸው:: ሁለቱን ብር ሙሺ ገባችበት:: ማታ ስትመለስ በወገራ ሲያጣድፏት ለፈለፈች:: በገመድ አስረው አልጋ ስር አሳደሯት:: አባ ዘለቀ ቤቱን ጠበል እንዲረጩላቸው ጠዋት ቀጠሮ ነበራቸው:: አባ መጡ:: ቀጫጫዋ አልጋ ስር ተኝታ ትስላለች፤ ጉንፋን ይዟት ነበር:: አባ ግር እንዳላቸው ዳዊታቸውን ይደግማሉ:: አሁንም ስትስል አባ እናቷን 'ምንድነው?' ብለው ጠየቁ:: እናትየው የቀጫጫዋን ሌብነት ነገሯቸው:: አባም 'በስማም ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ...' ብለው አማተቡና እናቷን ገዝተው አስፈቷት:: ከዚያም መኩዬን መክረው ሁለተኛ እንዳትሰርቅ አስምለው ለቀቋዋት" ብሎ ድምፁን ዝቅ አድርጎ ነገረኝ::

አባቴ ድር ሲያደራ ወደ ወጪ ችካሎቹን ይዞ ወጣ፡፡ አድፍጦ ይጠብቅ የነበረው ሲሳይ ኀቢጥ ዘው ብሎ ገባ፡፡ የእኔን ደህንነት ሳይጠይቀኝ "ሰማችሁ?"

"ምኑን?!" አልነው እኔና ዶሮ በአንድነት፡፡

"ሴምባል ያንን መኪና ሰፌ ደባባቸውን መነተፈው" ጉቢጥ ብሎ አስደነቀን፡፡ ሲሳይ ሲራመድ፣ ሲናገር፣ ሲያስብም ፈጣን ነው፡፡ ሲያወራም እንደበቱን ያዝ አያደርገውም፡፡ "መኪና ሰፌው ቀን ቀን ቡትቶ ልብስ ሲጥፍ ይውላል፡፡ ማታ የሸቀለውን ከርከ፣ ዲናሬ፣ ዱንቡሎ ባንኩ ውስጥ ክቶ ሣጥኑን ይቆልፋል፡፡ ሴምባል ሁልቀን አድፍጦ ይጠብቃል፡፡ ዛሬ ጠዋት መኪና ሰፌው ሣጥኑን ከፍቶ የዘጋ መስሎት ሳይቆልፈው ሄደ፡፡ ሴምባል ከሣጥኑ ውስጥ ባንኩን አወጣና በሹራቡ ሸፍኖ ይዞ ወደ ውጪ ወጣ፡፡ ቀጢሳውን ደጅ አገኘው፡፡ ከእማማ *ጎደቴ ጠጅ ቤት ግርግዳ ላይ ኳሱን እየለጋ ብቻውን እየተጫወተ ነበር፡፡ ባንኩን አሳየው፡፡"

"ከዚያስ?" አልኩ ቸኩዬ፡፡

"ፏፏቴ ሄደው ባንኩን በድንጋይ ሰብረው ፍራንክ በኪሳቸው አጨቁ፡፡ የተረፈውን አሸዋ አልብሰውት ወደ ሲኒማ ራስ ደየሙ፡፡"

"ሰውዬው አልነቃም?"

"ትንሽ ዘግይቶ ነቃ እንጂ! ሥራ ላይ ሆኖ ቅር ቅር ሲለው ቤት መጣ፡፡ ሣጥኑን ሲያይ ተከፍቷል፡፡ ባንኩ የለም፡፡ ጮኸ! ሰዎች ሲጠይቁት የተሠራውን ጉድ ተናገረ፡፡

"ጥርጣሬው ሴምባል ላይ አረፈ፡፡ ቢፈለግ የውሃ ሽታ ሆነ፡፡ ሌሎች የሰፈር ልጆች ሁሉ ተሰብስበን ስንጠየቅ ሴምባል ከወሰደ ሲኒማ ራስ እንደሚገኝ ጠቆምን፡፡ አዋቂዎቹ በአምስቱም ሲኒማ ቤቶች አንዳንድ ሰው ዘብ እንዲቆም ተመዳድበው ሄዱ፡፡ አሁን መኪና ሰፌው ራሱ ፈይሳ ከሲኒማ ራስ ይዘዋቸው መጡ፡፡ ቢፈተሹ ኪሳቸው በፍራንክ ታጭቋል፡፡ ሃምሳ አለቃ አርአያ ቤት ገብተው ሲመረመሩ ያጠፉት ፍራንክ ሁለት ብር ብቻ ነው፡፡ የተቀረውን አስረከቡ፡፡ ዛሬ ታስረው እነዶሮ ቤት ያድሩና ነገ ባንኩን የሰበሩበትን ቦታ ይመራሉ፡፡" ይህን ነግሮን ሲያበቃ ኀቢጥ የሚቀጥለውን ትዕይንት ለመጨለፍ ፈትለክ አለ፡፡ ዶሮም ተከተለው፡፡

እኔ ግን ለመውጣት አካሌም አይችልም፤ ቤተሰቤም አይፈቅድም፤ በተጋደምኩበት ሳብሰለሰል የሕፃናቱ ድምፅ ተሰማኝ፡፡ ጨዋታው ወደ ኩኩሉ ተለውጧል፡፡

"ኩኩሉ!" የፋንቲሽ ድምፅ ነው፡፡

"አልነጋም" እቴቱ ትመልሳለች፡፡ በየስርቻው ለመደበቅ ሲሮጡ የምድር ድምድምታ ይሰማኛል፡፡ ልቤ ቆመ፡፡ እንደ ምንም በር ድረስ ሄጄ የጓደኞቼን መጨረሻ ለማየት ተነሳሁ፡፡ እማዬ ከማዕድቤት ስትመጣ አየችኝና "አርፈህ ተኛ፤ ያንተ ቢጤ

----

*ጎደቴ፤ በወላይቲኛ እሜቴ ማለት ነው፡፡

ዎች እየተገረፉ ነው" ብላኝ መወዘቻ ውስጥ ውሃ ሞልታ ወደ ማዕድ ቤት ተመለሰች፡፡ ተመልሼ ተጋደምኩ፡፡ እንዳሰችውም ፈሪው ቀጢሳው ሲጮኽና "ሁለተኛ አይለምደንም!" እያለ ሲወተውት ይሰማኛል፡፡ ሴምባልም በጎርናና ድምፅ አጅቦታል፡፡ እርጥበት የማያጣው አፍንጫው ሁሌም የሚንጠለጠለውን ንፍጡን ሽቅብ ሲምገው በሃሳቤ ታየኝ...

...ከዕለታት በኋላ ጤንነቴ ተስተካከለ፤ የሌብነት ታሪኬም ተረሳ፡፡ ከቤተሰቦቼም ጋር እንደ ድሮአችን በፍቅርና በሰላም መኖር ጀመርን፡፡ ይሁን እንጂ ፓስቴው ሱስ ሆኖብኝ አሳቻ ጊዜ እየጠበኩ ፍራንክ መመንተፌን አልተውኩም፡፡ አባቴ ልብ ባይልም እናቴ ግን ሁሌም በንቃት ትከታተለኛለች፡፡ እጅ ከፍንጅ ለመያዝ የተሰያዩ ወጥመዶችን አዘጋጀች፡፡

አንድ ቀን ከመርካቶ እህል ሸምታ እንደተመለሰች ሸክሟን አወረደችና መሐረቧን አልጋ ላይ ጣል አድርጋ ደጅ ወጣች፡፡ እኔ ግን የዚያን ዕለት አባቴ በጠጅ ሞቅ ብሎት ገብቶ ስለነበር ዲናሬዬን ሠርቄ ሁለት ፓስቴዬን በልቼአለሁ፡፡ የምሴን አድርሻለሁ፤ ስለዚህ የእሷን ወጥመድ እንደጠገበ አይጥ እየገረመምኩ አለፍኩት፡፡

ሌላ ቀን የጎመን ዘር በምታስቀምጥበት ጣሳ ውስጥ ስሙኒ አገኘሁ፡፡ እና አንስቼ ስሰጣት "ማን እኔ ያስቀመጥኩትን ንካ አለህ?" ብላ ገሰጠችኝ፡፡ በሚቀጥለው ቀን ማሰዳ ከራስጌዬ በፍራንክ የታጨቀ መሀረብዋን አገኘሁት፡፡ ፈታሁና አየሁት፡፡ ብዙ ስሙኒዎች ሌሎች ዝርዝር ፍራንኮች ናቸው!

ነፍሴ ለሁለት ተከፍላ ተነታረከች፡፡ አንደኛው ክፍል 'አንዷን ከርከ ወስደህ ፓስቴ ብትበላባት ማንም አያውቅብህ' አለኝ፡፡ ሌላኛው 'ውርድ ከራስህ!! ምለህ ተገዝተህ የተውከውን ሌብነት ልትመለስበት?' ሲል አስጠነቀቀኝ፡፡ እንዲሁ ሃሳቤ በውስጤ መውጠንጠኑን ቀጠለ፡፡ 'ብትምል ብትገዘትስ ሌብነቱን እንደሆን አልተውከው፡፡ እናትህስ ይህን ሁሉ ፍራንክ ቆጥረው ይዘልቁታል ብለህ ነው? እባክህን ከርኳን ቦክምና ነፍስህን ደስ አሰኛት፡፡' የትኩስ ፓስቴ ሽታ በአፍንጫዬ ሽው አለ፡፡ በፍጥነት ቁምጣዬን ታጠቅኩ፡፡ ሹራቤን ደርቤ፣ ስሙኒ ብድግ አድርጌ ወደ ወርቁ ሻይ ቤት ቁር አልኩኝ፡፡ ጉጓዬን በጥንቃቄ ፈፀምኩ፡፡ ከሻይ ቤቱ ስወጣ ከቀድሞው ጥንቃቄ ባልተናነሰ አንገቴን እስጊጌ ገራ ቀኙን ዓይቼ ጥናው መንገድ ላይ ወጣሁ፡፡

ረፋዱ ላይ ወደ ቤት ተመለስኩ፡፡ ከእማዬ ጋር ሳሉን ተገናኘን፡፡ ቁጭ ብላ ጠብቃኝ እንጂ በዚህ ሰዓት ቤት ውስጥ አትገኝም ነበር፡፡ "ከየት ነው የምትመጣው?!" አለችኝ፡፡

አጠያየቋ ያስፈራል፡፡

"ልጫወት ሄጄ!" አልኳት ዓይኖቿን እየሸሸሁ፡፡ ዓይኖቿ

ፍቅር ለመርጨት ኃያል ተፈጥሮ ያላቸውን ያህል፣ ጥላቻና ንቀት ሲረጩም መንፈስ ይሰብራሉ::

"እንካ ቁርስህን!"

"በቃኝ!" አልኳት ሳላስበው አመላለሴ ትክክል አለመሆኑ ወዲያውኑ ገባኝና ደነገጥኩ:: እናቴ አምርራ የምትጠላው ውሸታምን ነው:: በርካታ ጊዜያት ልዋሻት ስል ወዲያው ደርሳብኝ ተገቢውን ቅጣት አግኝቻለሁ:: አሁንም ስለተያዝኩ አፈጠጠችብኝ:: የእኔ ዓይኖች መድረሻ ጠፋቻው::

አናቴን በኩርኩም መትታኝ "ሂድና ፊትህን በመስታወት እይ::"

እንዳለችኝ አደረኩ:: ከንፈሬ በዘይት ወዝቶ ያብረቀርቃል:: ከፖስቴ ቤት እንደወጣሁ የከንፈሬን ወዝ በአፈር አብሼ ማጥፋት ነበረብኝ:: አላደረኩትም:: ፖሊሷ እናቴ ሌባ ልጇን እጅ ከፍንጅ ያዘችኝ::

"ይቅርታ አድርጊልኝ ሁለተኛ አይለምደኝም!" አልኩና እያለቀስኩ እግሯ ላይ ተደፋሁ:: አንስታ አቀፈችኝና እየተንሰቀሰቀች "እባክህን ልብ ግዛ!" አለችኝ::

እኔን የእናቴ ጥብቅ ቁጥጥር ወደ ጤናማው ማኅበረሰብ መለሰኝ:: የቤተሰብ ቁጥጥር ሳልቶለት በሌብነቱ የቀጠለበት ባሪቾ ግን በጉርምስና ሕይወት መጀመሪያ ላይ መርካቶ አካባቢ ሲሰርቅ ተይዞ ክፉኛ ተደበደበ:: ለዕለታት ታሞ ሞተ:: በሕይወቴ ለመጀመሪያ ጊዜ በቀብር ሥነ ሥርዓቱ ላይ የተገኘሁለት ጓደኛዬም ባሪቾ ሆነ::

ዕንቁጣጣሽ

እቴ አበባሽ እቴ አበባዬ
አዬ እቴ አበባዬ!
እቴ አበባሽ ስትለኝ ከርማ
አዬ እቴ አበባዬ!
ጥላኝ ሄደች በሐምሌ ጨለማ
አዬ እቴ አበባዬ!

ለዕንቁጣጣሽ ለሰፈራችን ሰዎች የምሰጠውን አበባ ንድፍ በጥንቃቄ መገልበጥ ጀመርኩ::አረንጓዴ፣ ቢጫ፣ ቀይ ቀለማቱን በጠበጥኩ:: አንዱን ከሌላው ጋር በማዋሃድ የተለያዩ ቀለሞችን ፈጠርኩ:: በሌላ ብልቃጥ በትንሹ እያደረኩ ሦስቱንም ቀለማት ሳዋሀዳቸው ጠቆር ያለ ቀለም ሆነ::

ቀለማቱ እንዳይደፉብኝ ከትልቁ ሳጥን በስተጀርባ ባለው ክፍት ቦታ በእበት በተለቀለቀው ወለል ላይ ደረደርኳቸው:: መሬት ተንበርክኬ ትልቁን ሳጥን አስደግፌ በሉክ ላይ እስላለሁ:: ከቅዱሳን ምስሎች፣ ከአበባው፣ ከቅጠላ ቅጠሉ መልክ ላይ እያየሁ ገለበጥኩ:: በራስጌና ግርጌዎች ላይ "መልካም አዲስ ዓመት፤ እንኳን ከዘመነ ማርቆስ ወደ ዘመነ ማቴዎስ በሰላም ያሸጋገርዎት..." የሚሉ ምርቃቶችን ከጓደኞቼ እንዳየሁት አሠፈርኩ::

እንደ አስፈላጊነቱ ከጓደኞቼ ንድፍ እያየሁ እቀስማለሁ:: ከአብሮ አደጎቼ መካከል ያለማንም ዕርዳታ ንድፎቹን አስቦ መሥራት እሚችል ኃይሉ ዶሮ ብቻ ነው:: ዶሮ የሠራሁትን አቤቱ ወስጄ ሳሳየው መስተካከል ካለበት ያርማል:: "ቂርቆስ እኮ ሕፃን ነው:: ጎራዴ አይዝም:: ቅዱስ ሚካኤል ነው ጎራዴ ያለው" ብሎ ሕፃኑን ቂርቆስን ይሥልና ለጓደኞቹ ያሳየናል:: ይሁን እንጂ ኢየሱስና እማኑ ቂርቆስ ይመሳሰሉብናል::

"እነዚህ እምዬ ማርያምንና ልጇን መሰሉ" ይላል ሲሳይ ጎቢጥ ባለ አንድዓይና መነፅሩን እያስተካከለ::

"ይምሰሉዋ! የሕፃኑ ቂርቆስ እናትም እንደምዬ ማርያም ልጇን ማቀፍ ትችላለች:: ብትፈልግ እያት" አለና ግርግዳ ላይ ያለውን የቅዱሳንን ምስል ጠቆመ::

"የቂርቆስ እናት ማነው ስሟ?" ጎቢጥ ጠየቀ::

ዶሮ በተንበረከከበት "እማዬ!" ብሎ እማማ ሸጊቱን ጠራቻው:: "ወይ!" አሉ፣ ማድቤት በር ደፉ ላይ ተቀምጠው ሽንኩርት እየላጡ ነው::

"የሕፃኑ ቂርቆስ እናት ስም ማነው?"

"እየሉጣ::"

ወደ እኛ ቀና አለና "ያገፔ ልውጣ::"

"እማማ ሸጊቱ እየሉጣ ነው ያሉት" አለና አበረ ሻቃ አረመው::

እርማቱን ሰምቶ ቀለም ብዙም ሳናባክን እምንጠቀምበትን ጥበብ ኃይሉ ዶሮ ሃሳብ ሰነዘረ:: "ስንደዶ ላይ ትንሽ ጥጥ ትጠመጥሙና መቀባት:: ከዚያ ያኛው እስኪደርቅ ሌላውን በነከርነው እየቀባን ቀለማችንን መቆጠብ" ሲል፤

ጎቢጥ ካፉ ነጠቀውና አንዳይና መነፅሩን አውልቆ ልክ እንደ ትልቅ ሰው የመነፅሩን ፍሬም እየነከሰ "ይሄውላችሁ ልጆች እኔ ስቀባ በመጀመሪያ ቅጠል ቅጠሉን ነው:: ከዚያ መልክ ብቻ መቀባት እጀምራለሁ::"

ሌሎች ጓደኞቻችንም የየራሳቸውን ልምድ ያካፍሉናል:: አንዱ ሌላውን የማገዝ ባህላችን በጣም የዳበረ ነው:: በዚህ ወቅት ወላጆቻችን ምንም አይነት ቁጣ አይሰነዝሩብንም::

እኔማ የተገላቢጦሽ በምሠራበት አካባቢ ወላጆቼ ዝር ካሉ እቆጣቸዋለሁ:: ቀደም ብሎ አባቴ ድር እሚያደራበትን ብረት ከሣጥኑ ኋላ ያስቀምጥ ነበር:: እኔ ቀለማቶቼን እዚያ ሳስቀምጥ

የብረቶቹ መቀመጫ ከአልጋ ሥር ሆነ:: እሱ ዘንግቶ ችካሉን ፍለጋ ወደ ማጥኑ ስር እጁን ከሰደደ እናቴ "ተው ዜራሞ፣ ቶንጋይ የአበባ ቀለሙን በጥብጦ ያስቀመጠው እዚያ ነው:: እንዳትደፋበት" ስትለው "ታዲያ ችካሎቹን የት አስቀመጥሻቸው?" ይላታል::

ዕንቁጣጣሽ እየተቃረቧ ሲመጣ አባቴን አንድ አንደበት እሚዘጋና አካልን ሽባ እሚያደርግ በሽታ አመመው:: እኔ ስሥራ ዓይኑን እያቁለጨለጨ ያየኛል:: እሚፈልገውን በምልክት ሲጠ ይቀኝ አቀርብለታለሁ:: ስለ ሥራዎቼም እጫወተዋለሁ:: ደስታ ውን በፈገግታው አያለሁ::

በእንዲህ አይነት ሰዓት ቀጢሳው ዘው ብሎ ቤታችን ገባና "ቶንጌ፣ ዶሮችን አረንጓዴ ቀለሜን ደፋብኝ" እስ እዝን ብሎ::

"ዶሮ ገዛችሁ?"

"አዎን ና ላሳይህ:: ሲጮኽ ብታየው" የቀለሙን መደፋት ረሳው:: እኛ ቤት ዶሮ ስላልተገዛ ጉጉቴን ቀሰቀሰው:: ወደ እማዬ ዞሬ ሳይ "እኛ ዶሮ እምናርደው ለመስቀል ነው" አለች::

"ለምንድነው ታዲያ በድሮው ዕንቁጣጣሽ ዶሮ ገዝተን ያረድነው?"

"አይ የልጅ ነገር ዛሬ የዕለት ጉርሱም በአሣር ነው እሚገኘው:: አታይም? አባትህም እኮ አልጋ ላይ ከዋለ ስንት ጊዜው ነው?" አነጋገሯ ልቤን ሰርስሮ ገባ::

ከቀጢሳው ጋር ሄጄ ዶሮአቸውን ማየቱን ተውኩት:: እነ ኃይሉ ዶሮ ቤት በግ መገዛቱ ትውስ አለኝ:: ዶሮ ሣር ሊያ ጭድለት ከነ ሻቃ ጋር ወደ መርእድ ሜዳ ሲሄዱ ነው እኔ ወደ ቤቴ የመጣሁት:: ሁሉም ልጆች እቤታቸው የተገዛውን እየነገሩኝ በጣም ጓጓሁ::

"እኔኮ ግን የመጣሁት ማርገጃ ሄደን ቀለም እንድታጋዛኝ ነበር" አለ ቀጢሳው፣ ጭብጥ አድርጎ የያዛትን ፍራንክ እጁን ገልጾ አያሳየኝ:: ሣንቲሟ ማላብ ጀምሮአታል::

ተያይዘን ወደ ማርገጃ ሄድን:: ለሰፈራችን ልጆች ቀለ ምና ንድፍ እሚሸጥልን ጎሳዬ አበበ ነው:: የቀለማቱን ውበትና ደማቅነት ለማሳየት በቦላሌ ሱሪው ጭኑ ላይ እንደ ባንዲራ ቀብቷቸዋል:: ሸራ ጫማውን የጥምቀት በትር ይመስል በቀለማት አዝጎርጉሯታል:: ውበቷም ቆዳ ጫማ ያስንቃል:: ሲራመድ በጣቶቹ መሬቱን እሚረግጠው እንደ ድመት በጥንቃቄ ነው:: ሸራ ጫማውን ይነጥርባታል:: አነጋገሩ የአክተሮቹን የነክሊንት ኢስትውድን ስልት በመከተል ቀልጠፍ ይላል:: አማርኛውንና እንግሊዘኛውን ቀላቀሎ የሚያወራ አራዳ ልጅ ነው::

ቀለም ወይም ንድፍ ለመግዛት ወደ ማርገጃ ብቅ ያልን እንደሆነ ጎሣዬ መጀመሪያ በሰፈር ልጅነት ያግባባናል:: "ጎሣዬ ይሸቅበናል፣ ከሌላ እንግዛ" ብለን አይተነው እንዳላየነው ስንሆ

ንበት፣ በዚያ ምርጥ ቃል በሚያዘንበው ምላሱ የቀለሙን ጥራትና ውበት ያነበንባል::

በክላሰር ከያዘው ብዙ ንድፍ እየገላለጠ ስለእያንዳንዱ አበባ ስዕል ማብራሪያ ይሰጣል:: "የቅዱስ ገብርኤል የጌታ መልእ ክተኛን፣ ወይስ የእመቤታችን የጭንቅ አማላጇን፤ ወይስ የሺ በክንፉ ሺ በአክናፉ የቅዱስ ሚካኤልን..." ጎሳዬ ሲናገር ወፍጮ ቤት ውስጥ እንዳለ ሰው ጮክ ብሎ ስለሆነ የኛን ብቻ ሳይሆን በአካባቢው የሚገኙትን ሕፃናት ሁሉ ቀልብ ይስባል::

"እኛ እምንፈልገው ቀለም ነው!" ሲለው ቀጢሳው::

"እሺ፣ ቀለም ሞልቶ! አረንጓዴ፣ ቢጫ፣ ቀይ...!" ቀልጣፋ ጣቶቹ የንድፍ መያዣ ክላሰሩን ዘግቶ ወደ ሰፊው ኪሱ ገብተው እጁን በመስደድ ቀለማቱን ማውጣት ጀምረዋል::

"አረንጓዴ!"

"አ! ቶንጋዬ ደንበኛዬ! ባለፈው የሸጥኩልሽ ቀለም አሪፍ አይደል?" እያለኝ ጎሣዬ ለቀጢሳው አረንጓዴ ቀለሙን ሰጥቶ አምስት ሣንቲሟን ተቀበለ:: "በሉ ሂዱና አበባችሁን ቀቡ:: እንቁጣጣሽ ደረሰ እኮ:: ዛሬ ሩፋኤል ነው:: በቃ ምን ቀረው? በሉ ቶሎ ሂዱ!..." አለንና ወደ ሌሎች ደንበኞቹ ዞረ::

ጎሣዬ የዕድሜ እኩያችን ሆኖ ብልጠቱ ከእኛ በላይ ነው:: አንድ ክርክር ቢነሳ ሁሌም እሚጠናቀቀው በጎሳዬ ረቺነት ነው:: (ለሚቀጥለው ዓመት እኔም ንድፍና ቀለም እነግዳለሁ ስል በሆዴ ወሰንኩ::)

"ዛሬ ከዘነበ እራቂታችንን እንጠመቃለን" አለኝ ቀጢሳው::

"አዎን" አልኩት:: በውስጤ ግን ስመጠመቅ ፍላጎት እል ነበረኝም:: ቀጢሳው ከፊቴ የውስጥ ስሜቴን ተረዳና "ለምን አትገረዝም?"

"ይሄ አባቴ ነዋ! አገሬ ወስጄህ አያትህ መርቆህ ነው የማስ ገርዝህ እያለኝ ይሄው አደግኩ!"

"አንተ ብቻ አይደለህም:: ገልጆም፣ ሴምላልም፣ ውሮም ወሸላሞች ናቸው" አለኝ ሊያፅናናኝ:: እኔ ግን ለሩፋኤል ራቁቴን ከጓደኞቼ ጋር መጠመቅ ስለማፍር ከቤት አልወጣም:: ውሮ ምንም ሳይመስለው፣ ሰዎች እያላገጡበትም እየሳቁበትም ተዝና ንቶ ይጠመቃል::

የሰፈራችን አየር በዕንቁጣጣሽ ሰሞን ደስ ያሰኛል:: የኩበ ቱና የቅጠሉ ጢስ፣ የቅቤው፣ የቅመማ ቅመሙ ሽታ... አካባ ቢውን ያውደዋል::

እንዚያ የጥበበኝነታችን ቀናት ላይጠገቡ እንደጣሙን ዋዜ ማው ላይ እንደርሳለን:: ማታ ሙቅ የጠጣ አዲስ ሸራ ልብሴን አጣጥፌ ማጥን ላይ፤ ሸራ ጫማዬን እግርጌዬ አድርጌ፣ አበቦቼን በክላሰር አስቀምጬ የነገው ፌሽታ እየታሰበኝ እተኛለሁ:: እን ቅልፍ ግን አይወስደኝም:: ክንብንቤን ሳልገልፅ "እማዬ! ነጋ?"

"አልነጋም፡፡ ገና ስድስት ሰዓት ነው!"

ትንሽ ቆይቼ "እማዬ!"

"አንተ ልጅ፣ ገና ስድስት ሰዓት ነው ስልህ!! ነገ የሚነጋ አይመስልህም?!"

በተጋደምኩበት አብሰለስላለሁ፡፡ ሲነጋ ቶሎ ብዬ አበቦቼን ለጎረቤቶቻችን እሰጣለሁ፡፡ ዘመዶቼ ቤት ቀለ ብዬ እሄዳለሁ እያ ልኩ ሳስብ ዶሮ ጮኸ፡፡

"እማዬ!"

"ፉንጋይ ገና ነው፤ በደንብ ይንጋ፡፡ ደንቃራ እንዳትረግጥ በሌሊት አትሂድ፡፡"

እንደገና ወደ ሃሳቤ እመለሳለሁ፡፡ በማገኘው ፍራንክ ስፖ ርት በልጅነት ለተባለው ቡድናችን የምለብሰውን ማሊያ እገዛ ለሁ፡፡ ከዚያም ባለ ብር ተስሙኒውን ኮፍያና መነፅር ያለውን መለዮ ገዝቼ በመስቀል አደባባይ ለንሽራሽር እዘንጥበታለሁ፡፡ ስሙኒ ለኪሴ አስቀርና የተቀረውን ለእማዬ እሰጣታለሁ...

"እምምም! እምምም!" የሚል ትልቅ ድምፅ በርቀት ተሰማን፡፡

"ፉንጋይ፣ እየሰማህ ነው?" በጨለማው ውስጥ አባቴ አምጦ ጠየቀኝ፡፡

"የምን ድምፅ ነው?"

"የገነት ሆቴል አንበሳ እያገሳ ነው" አለች እማዬ፤

"እምምም! እምምም!"

አንበሳ መሆኑን ስሰማ ድምፁ እልፍ አእላፍ ጊዜ ጎላብኝ፡፡ ክንብንቤን ጠበቅ አደረኩ፡፡

"ድው!"

"ፉንጋይ፣ ሊነጋ ነው፡፡ መድፍ መተኮስ ጀመረ" አለች እማዬ፡፡

"ድው!"

"ሁለት!" መቁጠር ጀመርኩ፡፡

"ስድስት ነው የተተኮሰው?" አለች፡፡

"አምስት ነው፡፡"

ተተኮሰ፡፡

"አሁን ስድስት!"

ቆይቶ "ድው!"

"ሰባት!" አልን፡፡ እስከ ሃያ አንድ ድረስ አብረን ቆጠርን፡፡

እማዬ የቅዱሳኑን ስም እየጠራች እግዚአብሔርን ስትማፀን ይሰማኛል፡፡ "አቤቱ ይህንን ሰው አንደበቱን ፈተኸው፣ አካሉን ፈውሰኸው ለክርሞው ለምሥጋና አብቃን! አቤቱ የሰላም፣ የፍቅር፣ የሥራ አገር አድርግልን...፡፡ አባታችን ሆይ፣ ደጉን እዘዝ ክፉውንም ያዝልን!..."

በእንዲህ አይነት ምሽት ከዘነበ እኔ አልጋዬ ውስጥ ተኝቼ እናደዳለሁ፡፡ ዝናቡ ፕሮግራሜን እያስተጓጎለብኝ ነው፤ ይሁን እንጂ በልጅ ልብ በጆሮና በልቤ ዝናቡ የሚፈጥረውን ሙዚቃ እያዳመ ጥኩ "እማዬን ዝናብ ሲዘንብ አልጋ ላይ ሆኖ መስማት ደስ ይላል" ስላት፣ ሃዘን ባዘለ ድምፅ "አይ የልጅ ነገር! ስታድግ ግን ልብህ ውጪ ዝናብ ሲመታው፣ አካልህ ብቻ ነው የሚጠለል" ትለኛለች፡፡

"እንዴ! እማዬ፣ ልቤ እኔ ውስጥ አይደለም እንዴ ያለው? እንዴት ሳድግ ልቤ ከውስጤ ወጥቶ ይመታዋል?!"

"ለካ ካንተ ጋር ነው እማወራው፡፡ በል ዝም በል፤ ስታ ድግ ይገባሃል" ብላኝ ወደ ትካዜዋ ትመለሳለች፡፡

የዚያን ዕለት ማታ እማዬ በፀሎቷ በረንዳ አዳሪዎችን፣ አለሁ ባይ ያጡ የአልጋ ቁራኞችን... ሌሎችንም ታስባለች፡፡ መከራው ማየ ሉን ስታይ ግን እምላክን ታማርራለች፡፡ "ምነው ጌታዬ ፈጥረህ ትጫወ ትባቸዋለህ? ለወፎች ጐጆን፣ ለዱር አራዊት ጉሬን ሰጥተህ፤ በአም ሳልህ ለፈጠርከው ሰው ግን ምነው ጨከንክበት?" ... እያለች ከእግዚአ ብሔር ጋር ታወራለች፡፡

"ወፎች መንጫጫት ጀመሩ፡፡ ክንብንቤን ገልጬ ሳይ በበር ቀዳዳ ብርሃን ገብቶ ቤት ውስጥ መፈንጣጠቅ ጀምሯል፡፡

"እማዬ!" አልኩ፡፡

"አልነጋም! ፉንጋዬ!" ፀሎቷን አቋርጧ መለሰችልኝ፡፡

"አንቺ በነውሮ ልታስቀድሚኝ ነው!" አልኩና ከአልጋዬ ላይ ዘልዬ ተነሳሁ፡፡ እርሷም ተነሳች፡፡ ልብሴን መለባበስ ጀመርኩ፡፡ ሸራ ጫማዬን ተጫማሁ፡፡

"ፉንጋዬ!" ከውጪ ቀጢሳው ተጣራ፡፡

"መጣሁ!" ያዘጋጀሁትን አበባ አነሳሁ፡፡

እማዬ ከአልጋው ጫፍ ላይ ተቀምጣ ቀሚሷን እያጠለ ቀች "ይኸውልህ ፉንጋዬ፣ መንገድ ላይ ቆሻሻ ነገር ካጋጠመህ እንዳትረግጠው፤ ደንቃራ ነው ተጠንቀቅ፡፡ አበባ ሰጥተህ እምታ ገኘውን ፍራንክ ልጆች አታለው እንዳይወስዱብህ ቶሎ እኔጋ አምጣ፣ አጠራቅምልሃለሁ፡፡ ና ቆይ! ፊትህን ቅባት ልቀባህ" ብላኝ በዲናሬ ገዝታ ያስቀመጠችውን የአንበርጭቃ ብልቃጥ አን ስታ ከፍታ በእጇ እያበሰች ፊቴን ቀባችኝ፡፡ የበሩን መቀርቀሪያ ከፈተችልኝና ሸኘችኝ፡፡

ለሰፈራችን ሰዎች ቶሎ ቶሎ ሰጠሁ፡፡ እማማ አመለወርቅ እማማ በለጡ ብልጧ ስሙኒ ስሙኒ ሰጡኝ፡፡ አለሚቱ አንጎሏ "በኋላ ና!" አሉኝ፡፡ ካሳሁን ስሙኒ ሰጠኝ፡፡ ለወሰኔ እናት ስሰጣ ቸው፡፡ ባልና ሚስቱ ሳቁብኝና "ፉንጋዬ፣ አንድ ቤት እኮ አንድ አበባ ነው የሚሰጠው፡፡ የወሰኔ እናትና የኔን ፋንታ ነው አንድ ላይ ስሙኒ የሰጠሁህ" አለኝ ካሳሁን፡፡

አፍሬ ስሽከረመም የወሰኔ እናት እየሳቁ "አይዞህ ፋንጋይ፣ አምጣ:: እኔ ስሙኒ እሰጥሃለሁ" ብለውኝ መቀነታቸውን እየፈቱ "አድገህ ትምህርትህን ስትጨርስ ምንድነው የምትገዛልኝ?"

"ሬዲዮን::"

"አሂሂሂ ፋንጋይ!" እማይደርስ መስሎሃል? በል ቶሎ በል ጓደኞችህን ቀደማቸው" ብለው ስሙኒውን ሰጥተውኝ ወጣሁ::

ፍራንኮቼን ለእናቴ ወስጄ ስሰጣት "አሁን ያሰብከውን ለመግዛት ምንም ያህል አልቀረህም" አለችኝ::

ወደ ዘመዶቼ ቤት ሄድኩኝ:: ቱማ፣ ጫቦ፣ ጩቱሎ ሽልንግ ሽልንግ ሰጡኝ:: ዱማ አንድ ብር፤ አባባ በርታ ዲናሬ ሰጡኝ::..

እማማ ሽጊቱ በግዙፉ ቁመናቸው ቁልቁል እየገረመሙኝ "ፋንጋዬ መጣ:: ቱሉ፣ አንድ ነገር ስጠው!" እሉና ጓዳ ገብተው አንዳች እሚያክል ዳቦ ይዘው መጡ::

እዚህ ቤት፣ አይደለም በዓመት በዓል ቀን ባዘቦቱም ቀን የራበው "እስኪ ሽግዬን ሰላም ብዬት ልምጣ" ብሎ በመግባት የሚበላና የሚጠጣበት ነው:: ሁሌም ጠረጴዛ ላይ ትሪው ሰፌድ ተከድኖ እንግዳ ይጠብቃል:: ሰው ሲመጣ ሰፌዱ ይነሳና፣ በቂ እንጀራ ተሌሰበት ተጨምሮበት፣ ካለም ወጥ ወጥቶበት፣ ከሌለም ድልህ ተደርጎ እንግዳው የቻለውን ያህል ከበላ በኋላ ነበታው በሰፌድ ይከደናል:: ጠላም ካለ ይጠጣል:: ቢጠፋ ቢጠፋ ሽጊቱ ከማጀታቸው ቅራሪ አያጡም::

የሰፈር ልጆች እንደ ጥፋት ካጠፉን ጥፋተኞቹን ሰብስበው ገርፈውን መደምደሚያው መብላት ነው "እምቢ! በቃኝ" ማለት አይቻልም::

አባባ ቱሉ ስሙኒ ሲሰጡኝ ለራሴ ጉዳይ ደበቅኳት:: አበረሻቃ ከኋላዬ ሲመጣ ዳቦዬን ሰጥቼው ወጣሁ:: እማማ ሽጊቱ በእኔምትክ ሻቃን በማግኘታቸው ተገርመው "ይሄ አውደልዳይ ዳቦዬን ጥሎ ሄደ? ቆይ አንት ጋንድያ እዚህች ቤት ድጋሚ ትመጣታለህ!" ብለው ሲገስፁኝ ከኋላዬ ይሰማኛል:: አነጋገራቸው የጥላቻ ስሜት የለበትም::

የዘንድሮው ዕንቁጣጣሽ በጣም አስደሳች ነበር:: አበቦቼን ሁሉ ሰጥቼ ጨረስኩ:: ጎረቤቶቻችን ብዙ ሽልንጎች፣ ክርኮች፣ ዲናሬዎች ሰጥተውኛል:: የፍራንኩ ብዛት ቁጥሩን አሳሳተኝ:: ያም ሆነ ይህ ብዙ ገንዘብ አግኝቻለሁ:: ያሰብኩትን ሁሉ እንደምገዛ እርግጠኛ ሆንኩኝ:: በዱምቡሎ አራት ከገዛሁት ደስታ ከረሜላ አንዷን ከመጠቅለያዋ ፈትቼ እየመጠጥኩ እማዬን ሂሳብ እንድናደርግ ጠየቅኩዋት::

"መለዮህንና ማሊያህን እሚገዛልህ አምስት ሽልንግ አለህ" አለችኝ:: ተደሰትኩ:: (ዳቦ ብላ ብለው እማማ ሽጊቱ ባያስቀምጡኝ ኖሮ ብዙ እሸቅል ነበር)

እቤት ቁጭ ብዬ እማዬ ጠብሳ የሰጠችኝን ሥጋ እየበላሁ የአንዳንዶቹ የጎረቤቶቻችን ሁኔታ ትውስ አለኝ::

አንድ ዓይናው አባባ አጋፋሪ ዓይናቸውን አፍጠው አበባዎቹን አንድ በአንድ እያዩ "ይሄ ማን መሆኑ ነው?"

"እመቤታችን ከጌታችን ጋር ነች!" አልኳቸው:: መለዮአቸውን ሲያወልቁት ፀሐይ እርፎበት እማያውቀው መላጣ አናታቸው ነጭ ሆኖ ያብለጨልጫል::

"ይኼ ጌታችን መሆኑ ነው? ኧረ ልጅ ሳይሆን ትልቅ ሰው ነው እሚመስለው! አስተያየቱስ ቢሆን? ኤዲያ! ይሄ አላማረኝም:: ቀይርልኝ::"

ቅዱስ ሚካኤል ጎራዴውን መዞ ሣጥናኤልን ሲቀጣ እሚያሳየውን አበባ ሰጠኋቸው::

"ምነው ሰይፉን ጎራዴ አስመሰልከው?"

"ጎራዴና ሰይፍ ያው አይደሉም?"

"ዝም በል! ጎራዴና ሰይፍ አንድ ነው ይለኛል? 'ልጅ ለናትዋ ምጥ አስተማረች' እሺ ይሁንልህ፣ ደግሞስ ሺ በክንፉ ሺ ባክናፉ የመላእክት አለቃ ቅዱስ ሚካኤል አንድ ብቻውን በሳጥናኤል ላይ ዘምቶ ሳልከው? አይ የልጅ ነገር! እስኪ ሌላውን አሳየኝ::"

የቅዱስ ገብርኤልን ስሰጣቸው፤ አፍጠው ሲያዩት ዓይናቸው እንደዓሣ ዓይን ቅንድብ አልባ ሆነ:: ትንሽ ፈገግ ብለው "የምሥራች ነጋሪው ኃያሉ ቅዱስ ገብርኤል ምነው በእሳት ላይ መራመዱን፣ በሚንተገተግ እቶን ላይ ማዘገሙን ገደፍከው?" ብለው ሁሉም ሥዕሎች ላይ አቃቂር አውጥተው በገንቦ አበባ የተደረ ገበትን ሥዕል መረጡ::

ራስጌያቸው ካስቀመጡት ዝርዝር ፍራንክ ክርክ አንስተው እየሰጡኝ "እደግ ልጄ! የሰለሞንን ጥበብ፣ የማቱሳላን ዕድሜ፣ የኢዮብን ትእግስት እርሱ እንድዬ ይስጥህ! እናትና አባትህን ጧሪና ቀባሪ ያድርግህ" ብለው መርቀውኝ "ያ አባትህ እንዴት አደረ?"

"አንበሳው ሲያገሳ እርሱ ነው የነገረኝ::"

"መናገር ጀመረ? ለርሱ ለአንድዬ ምን ይሳነዋል? አይዞህ እየተሻለው ነው" ብለውኝ ወጣሁ:: ለክርሞው ለአባባ አጋፋሪ አበባ እምሰጣቸው መጨረሻ ላይ ነው ብዬ እየዛትኩ ወደ ቤቴ ተመለስኩ:: እቤቴ ስገባ የሥጋ ጥብስ ሽታ አወደኝ::

"ሥጋ ከየት አመጣሽ?"

"ዕድሜ ላንተ! አንተነህ የገዛህልን::"

"አበባ ሰጥቼ ባመጣሁት ፍራንክ?"

"ታዲያ እግዚአብሔር ውለታህን ይክፈልህ:: በአምስት ሽልንግ ግማሽ መደብ ከማርገጃ ገዝቼ መጣሁ:: አሁን ደግሞ ቡና አፈላና ቤታችን ዓመት በዓል ዓመት በዓል ይሸታል::"

ኩራት ተሰማኝ:: "ግን ከማሊያዬና ከመለዮዬ መግገ ፍራንክ ላይ ወሰድሽ?"

"በፍፁም! ከርሱማ አልነካብህም::"

ተደሰትኩ:: ብር ከስሙኒውን ሰጥታኝ ከጉልት ሄጄ መለዮዬን ከነመነፅሩ እንድገዛ ጠየቅኳት::

"ያታልሉሃል" ብላ እምቢ አለችኝ::

በዚህ ስንጨቃጨቅ የክርስትና እናቴ እማማ ቦጋለች አንድ በዳንቴል የተሸፈነ ሳህን ይዘው ገቡና "ምንድነው?" ኮስተር ብለው ጠየቁኝ::

ነገርኳቸው::

"ስጪው፣ ጓደኞቹ ውጪ አሉ ያጋዙታል" ሲሉ ፈጥኜ ወጥቼ እኔ ያሰብኳትን ባለመነፅሩን ባርኔጣ ያደረገውን ሲሳይ ኀቢጥን ጠራሁት:: አንድ ዓይና መነፅሩን ዛሬ ቀይሮታል::

"ና! ባለመነፅር ኮፍያህን ለማዬ ግባና አሳያት!"

"እሺ" አለና እየዘነጠ ከፊትከፊቴ ተራመደ:: እናቴን በዚያ ፈጣን ምላሱ አሳመናትና ብር ከስሙኒውን ተቀብለን ወደ ጉልት ሄድን::

"የበግ ቆዳ ያለው?!" እየጮኸ ይለፍፋል ነጋዴው::

"የዶሮ ቆዳ ያለው!" አብረውት ይጮኻሉ የሰፈር ልጆች:: ነጋዴው ፀጥ ብሏቸው ሥራውን እየለፈፈ አለፈ::

ከገበያ ስንመለስ የሰፈር ልጆች እኛ ቤት አበባዬሆይ ይጨፍራሉ:: እስናቀች በድርብ ጥርሷ እየሳቀች ከበሮ ትመታለች:: መሠረት፣ ሰብለ፣ ፋንቲሽ፣ ፀሐይ፣ አስገደች፣ ሃዋ፣... እያጨበጨቡ ይቀበሏታል:: የካፊያው ጭቃ ከቤት ቤት ሲዞሩ ጫማቸው ላይ ክፈፍ ሠርቷል:: ሸራ ጫማ፣ ኮንጎ ጫማ፣ ባዶ እግር ይታየኛል:: የአገር ባህል ልብስ፣ ሻማ፣ ሸንሸን ለብሰው ዘንጠዋል:: እማዬ ስሙኒ ሰጠቻቸው::

"ከብረው ይቆዩን ከብረው
በዓመት ወንድ ልጅ ወልደው
ሠላሳ ጥጆች አስረው...
ከብረው ይቆዩን ከብረው"

በመነጥሬ ሳያቸው አረንጓዴ ይመስላሉ:: ጎረቤታችን እማማ በለጡ ቤት እየጨፈሩ ሲሄዱ እኔ ወደ ጓደኞቼ ሄድኩኝ::

ቀጢሳው ፊኛ ይነፋል፣ ተረፈ ገልጆ ሆዱን እያባበሰ ስለ በላው ምግብ ደስ እያለው ያወራል፣ ኀቢጥ መነፅሩን አስሬ እያስ

ተካክለ ሲያድግ ስፖርተኛ እንደሚሆን ያወራል፣ ሴምላል ከረሜላውን ቆርጥሞ ያካፍለዋል፣ ሻቃ ስለሚገዛው ባለብር ኳስ ይናገራል፣ ይጥና ትምህርት ቤት ሲገባ ስለሚገዛቸው ደብተሮች፣ እርሳስና ላጲስ ላውራ እያለ ይወተውታል፣...

...አለሚቱ አንጎሏ አበባዬን ተቀብለው ፍራንኬን ሳይሰጡኝ ብዙ አመላለሱኝ:: እንደዋዛ ጎራ እያልኩ በሌላ ጉዳይ በበራቸው የማልፍ እየመሰልኩ ታየኋቸው:: እርሳቸው ግን እስከነመፈጠሬም የረሱኝ መሰሉ:: በመጨረሻም እኔም የማለቃቸው፣ እሳቸው የማይሰጡኝ ሆነን እንደተፋጠጥን፣ ዕንቁጣጣሽ አለፈ::

በማግሥቱ በራቸው አጠገብ ከጓደኞቼ ጋር ስንጫወት ጠሩኝና ስሙኒ ሰጡኝ:: ድካሜን፣ ቋንቋ አልባ ውትወታዬን ሁሉ ረሳሁት:: ለነገ "ሙቪ" መግቢያ ቼላ ኖረኝ!!!

"በእውን ልብ"

"በህልሜ ቢራቢሮ ሆኜ እየበረርኩ ነበር፣
ስነቃ ለካ ሰው ነኝ::
እንግዲህ እኔ ሰው ነኝ?
ወይስ ቢራቢሮ?"

ጎአትዙ

ሰሞኑን ተገረዝኩኝ:: ግርዛቱ የተካሄደው በድንገት ነበር:: ትምህርት ቤት ውስጥ ልጃገረዶችና ወንድ ልጆች የምንጠቀምበት ሽንት ቤት አንድ ነው:: ወረፋ ጠብቀን እንጠናቀቃለን::

ሽንቴን ስሸና ሁሌም በጥንቃቄ ነበር:: ድንገት አንድ ቀን በሩን መለስ ሳላደርግ ስሸና ነገረኛዋና እንቅርታሟ ሚሚ አየችኝ:: እየተሸማቀቅኩ ወጣሁ:: ክፍል ገብተን አስተማሪ እስኪመጣ እንንጫጫለን:: ብድግ አልኩና "ዝም በሉ እንጂ!" አልኩ::

ይህን ጊዜ "ባንልስ፣ ወሸላ!" ሚሚ አለችኝ::

ከዚያ ያደረግኩትን በቅጡ አላስታውስም:: ከፊቴ የነበረውን ዴስክ ዘልዬ ሚሚ ፊት ደረስኩኝ:: በቦክስ አገጭዋን ነረትኳት! መሬት ተዘረረች:: ደብተሬን ይገፎ ከክፍል ሮጬ ወጥቼ፣ እያለቀስኩ ወደ ቤቴ ሄድኩኝ:: ሚሚ እኔ ከጉዳኋት የባሰ ስድብዋ ቅስሜን ሰብሮታል:: ማልቀሴን ሳላቆም ቤት ደረስኩኝ:: በጊዜው አባቴ አገር ቤት ሄዷል:: ለእናቴ የገጠመኝን ችግር ነገርኳት:: አረጋግታኝ እንጎቻ ሰጠችኝ:: ወዲያው ጉልት ሄዳ አንዲት ዶሮ በሦስት ሽልንግ ገዝታ መጣች:: የማዘጋጃ ቤት የመ

ዝዛብ ቤት ሹም የነበሩት አባባ ደላሞ ደጋጋ የዓይን አባቴ ሆነው ተገረዝኩኝ::

ከዚህ በኋላማ ባገኘሁበት ሁሉ መሽናት ብርቅ ሆነብኝ:: ሽንቴ ቶሎ ቶሎ እንዲመጣ ውሃ በብዛት እጠጣለሁ። ሽንቴም እንደመጣብኝ ግድግዳ ተደግፌ ፊቴን ወደ አላፊ አግዳሚው መልሼ እየሸናሁ፤ ወሸላ ማን እንደሆነ አሳያቸዋለሁ!!

አባቴ ከጋሞጎፋ መጥቶ ስለ ጉዳዩ ሲሰማ ደነገጠ:: ባህሉን በመጣሳችንም አዘነ:: ብዙ መሳቀቄን ስለሚያወቅ ጤናማ ግርዛት እንዲሆንልኝ ከአገሩ ሰዎች ጋር በባህሉ መሰረት የሚደረገውን ፈፀመ::

ብዙ ጊዜ ሽንቴን የምሸናው አባባ ዘውዴ ግቢ ጥግ በበቀለው ግራዋ ስር ነበር:: ከትምህርት ቤት ስመጣ ወይም አረብ ቤት ተልኬ ስመለስ፣ ልክ ግራዋው አጠገብ ስደርስ ሽንቴ ይመጣል፣ እሸናበታለሁ::

አሁንም ልክ እንደወትሮው ልሸና ስል "ተስፋዬ፣ መሿለኪያ አድርግና ሽና እኔ እሾልካለሁ" አለችኝ መኩዬ ቀጫጫው::

"እኔም!" አለ ውሮ::

"እሺ!" አልኩኝ:: የቁምጣዬን አንድ እግር ገልጬ እየሸናሁ ልክ ሊሾልኩ ሲሉ፣ የተገረዘውን ቁላዬን እሰብቅና ሽንቴን አላያቸው ላይ ለመልቀቅ በሆዴ አስቤያለሁ:: ውሮ ባይጠረጥረኝም መኩዬ በንቁ ዓይኖቿ እያስተዋለችኝ ነበር::

መሽናት ጀመርኩ:: ጭኔ በቁንጥጫ ደበነ:: "ምነው በስተ እርጅናህ ትሸናብናለህ?" በጨለማው ያባቴ ድምፅ ተሰማኝ::

ጋቢ ትከሻዬ ላይ ጥሎ "ውጣ! ውጪ ውጣና ሽና!" አለኝ::

"አልፈልግም! በአያ ጅቦ ልታስበላኝ!?"

"እንክት ያድርግህ!"

እማዬ መብራት አበራች:: ፍርሃቴ በግማሽ ለቀቀኝ:: አባቴ በሩን ከፍቶ፣ "ውጣ ብዬሃለሁ!" አለና ገፋኝ:: የኋሊት አፈገፈግኩ፤ አያ ጅቦ ሲጮኽ ሰማሁት:: ወደ ጓዳ ላፈትልክ ስል አባቴ ለቀም አደረገኝ:: በሳቅም በንዴትም እያጉተመተመ ወደ ፊት ገፋኝ:: በእኛ ቤተሰብ ውስጥ እሁድ ማታ በጊዜ የመተኛት ልማድ ነበረ::

"ኡ! ኡ!" ጮህኩ::

አያ ጅቦም ጮኸ::

አባቴ ትቶኝ ወደ ውጪ ወጣና "ይኸው፣ እኔ ደጅ ነኝ:: ለምን ጅብ አይበላኝም?"

"ኧረ! እማላውቅ መሰለህ? አንተ ኮ ትልቅ ሰው ነህ::" ሳቁን ለቀቀው::

እማዬም ተነስታ የሸናሁብትን ልብስ እያራገፈች ትስቃለች::

"ሂጂ! ጥርስሽ ይርገፍ! ምን አለ ራቱን እንደበላ ሽንቱን በጊዜ ብታሸኚው? በእሱ ሽንት እንድታጠብ የምታደርጊኝ አንቺ ነሽ!"

"እኔ ምን ላርግ? ሽና ስለው አልመጣብኝም ይላል:: ወይ አይነጥላ ይኖርበት ይሆን? እንዳመጣብን መቻል ነው::"

"እስከመቼ? ውጣ ጋሼ!"

ኮሽታ ሳላሰማ በጥንቃቄ እየተራመድኩ በሩ ደፍ ላይ ደረስኩ:: በግማሽ እንቅልፍ እዚያው ቆሜ መሽናት ጀመርኩኝ::

ከቤታችን ጓሮ ጅቡ ጮኸ:: ጆሮዬ አጥርቶ መስማት ጀምሯል:: ጅቡን ሳቅ ያፈነው የሰው ድምፅ አጅቦታል:: አንድ ተንኮለኛ የሰፈር ልጅ ጓሮ እንዳለ ገባኝ:: ዶጅ ገማገሙ እየሳቀ ወጣ:: ወይኔ! ዛሬ የፈራሁትን ነገ ለጓደኞቻችን ነግሮ ያስቅብኛል!! እያልኩ በሆዴ እማዬ ወስዳ አስተኛችኝ...

..."ቶንጋይ! ቶንጌ! ኧረ ስድስት ሰዓት ሆኗል ተነሳ!" እማዬ ነች:: በእማዬ እምነት እንቅልፍ ድህነት ነው:: ሥራ ከሌላት በጊዜ መተኛት፣ በሌሊት መንቃት ፕሮግራሟ ነው:: ስለሆነም ልጇን በጊዜ አስተኝታ 'ተነሳ ስድስት ሰዓት ሆኖዋል!' ስትል፣ ምናባት ጊዜው ግን ከጠዋቱ አንድ ሰዓት ይሆናል::

መጫወቻ ፍለጋ

"ሕፃናትን በእጆቻችን ልናቅፋቸው ባንችል፤ በልባችን እንቀፋቸው"
ሪደር ዳይጀስት መጽሔት

የሠፈር ልጆች ቅዳሜ-ቅዳሜ መጫወቻ ፍለጋ ዙረት እንሔድ ነበር:: ብዙውን ጊዜ ምርጫችን ፈረንጆች ቤት ጓሮ ማንጎዳጎድ ነበር:: ፈረንጆቹ ከቤታቸው አጥር ግቢ ውጪ ጉድጓድ ቆፍረው ቆሻሻውን እዚያ ይጥሉታል:: ዘበኞቻቸውም ጠቃሚ የሆነውን ዕቃ ይቃርማሉ:: በተቀረው ላይ እሳት ለኩሰው ይለቁበታል:: አንዳንዴ ከመቃጠሉ በፊት ደርሰን ደጋግ ዘበኞች ካጋጠሙን ደስ ያለንን ዕቃ እንወስዳለን:: ግን ብዙውን ጊዜ የሚያጋጥሙን እርጉም ዘበኞች ስለነበሩ ያባርሩናል:: ሸሽተን ከሌላ ቪላ ቤት ጓሮ ፍለጋችንን እናጧጡፋለን::

ከዕለታቱ በአንዱ ቀን ብትንትኗ የወጣ አሻንጉሊት አገኘን:: ቀጢሳው ከትከሻዋ እስከ ዳሌዋ ያለው የአሻንጉሊቷን አካል ሲያገኝ "ባትጋሩኝ! በትኩስ እንጀራ በመርፌ ቀዳዳ!" ብሎ ጮኸ::

አሻንጉሊቷ ጭንቅላት፣ እጅና እግር እንደሌላት ካስተዋለ በኋላ "በእናታችሁ ልጆች! የተቀረውን አካሏን ካገኛችሁት ትሰጡኛላችሁ?" የአሻንጉሊቷ ሙሉ አካል ከተገኘ ልብስ ሰፍተንላት ሁላችንም እንጫወትባታለን።" አለ ቀጢሳው እየተለማመጠን።

ብዙም ሳይቆይ ኃይሉ ዶሮ "ባትጌ!" አለና ጮኸ። የአሻንጉሊትዋን እጆች ሽቅብ እንደዋንጫ ሰቅሎ እያሳየን።

"ለቀጢሳው ስጠው" እያልን ሁላችንም ለመነው።

ሰጠው።

"ዶሮ ደግ ልጅ ነው" አልን ሁላችንም፣ ቆሻሻውን ማገለባበጡን እየቀጠልን።

የቆሻሻው ትንፋግ አይነሳ! አዋቂን ሰው ከአገር ያስለቅቃል። እኛ ግን መጫወቻው በልጠብን ያንን ከርፋት የልጅነት አፍንጫችን ችሎታል።

ከጥቅም ውጭ የሆኑ የሕክምና ዕቃዎች፣ የምግብ ማሸጊያ ፓኮዎች፣ ቆርቆሮዎች፣ አርተፊሻል ፀጉር፣ የፀጉር ማስያዣ፣ ካርቶኖች፣ ፊኛዎች አገኘን። ፊኛውን እየተቀባበልን ነፋነውና ተጫወትንበት። (በበኋለኛው የሕይወት ዘመኔ ፊኛ እያልን ስንነፋው የነበረው ኮንዶም እንደነበረ ተገንዝቤያለሁ።)

እዚያው ትንፋጉ ላይ ሆነን አስቂኝ ትዕይንት እየሠራን ያንን መራር ሕይወት እናጣፍጠው ነበር። ቀጢሳው ግማሽ ጎኑ የተቃጠለውን አርተፊሻል ፀጉር እናቱ ላይ አድርጎ፣ የተሰበረ የፀጉር ጌጥ ሰክቶበት እንደ ፈረንጅ ኮረዳ እየተሽኮረመመ "ዊስ ዋይስ" ብሎ በራሱ እንግሊዘኛ ተናገረ።

ጎቢጥ ያንን አንድ ዓይኑ ላይ መስታወት የሌለውን መነፅሩን አደረገና አፉ ላይ የሲጋራ ቁራጭ ወትፎ እንደ ፈረንጅ ጎረምሳ ጎርነን ባለ ድምፅ "ዋት ኢዝ ዊስ ዋይ?" አለ በብረት ዘንግ ቆሻሻውን እየቆፈረ። የአሻንጉሊትዋን እግሮች አገኘ። ለቀጢሳው ሰጠው።

ቀጢሳው ቻርሊ ቻፕሊን ፊልም ላይ ባየነው ስልት በደስታ ተውረግርጎ ሹል አፉን አሞጠሞጠና ሲሳይ ጎቢጥን ሳመው።

ፍለጋችን ቀጠለ። ውሮ አንድ ነገር ደብቆን ኪሱ ሊከት ሲምላል አየውና "ምን አገኘህ?" ሲል ጠየቀው። ሁላችንም ካቀረቀርንበት ቀና አልን። ውሮ ቁንጮውን እያከከ "ምንም አላገኘሁም!" አለ፣ ኪሱን ጨብጦ ላለማስፈተሽ እየሞከረ።

"እስኪ እናቴ ትሙት በልና ማል?!" ሲል ሲምላል ንፍጡን ሽቅብ እየሳበ ጠየቀው። ውሮ መማሉን ፈራ። በዚህ ምልልስ ወቅት መኩዬ ቀጫጫው እንደ እባብ ተስባ ከውሮ ኋላ ደርሳ ከኪሱ በፍጥነት አንድ ነገር ስትስብ የአሻንጉሊቷ ጭንቅላት መሬት ዱብ አለ።

"ወይኔ አሻንጉሊቴን!" ሲል ውሮ ጨኸቱን አቀለጠው። መኩዬ ቀጫጫው የአሻንጉሊቷን ጭንቅላት ከመሬት አንስታ እየደባበሰች ለቀጢሳው እንዲሰጠው ለመነችው።

ውሮ "እምቢ" አለ።

ሁላችንም ብንለምነው ችክ አለ። እርሱም የራሱ አሻንጉሊት እንዲኖረው፣ የተቀረውን አካል በሽቦና በጨርቅ ሠርቶ ሊጫወትበት መፈለጉን በልቅሶ ዜማ አወራን። በዚህ ራስ ወዳድነቱ ሁላችንም አኮረፍነው። መኩዬ ቀጫጫውም የአሻንጉሊቷን ጭንቅላት አፍንጫው ላይ ወረወረችለት።

ጀንበር ጠለቀች። እኛም ያገኘነውን ኮተታ ኮተት ታቅፈን ወደ ሠፈራችን ጉዞ ጀመርን። ውሮ ስላኮረፍነው በርቀት ይከተለናል። ጥለነው መሄድ ግን አንችልም። እናቱ እማማ የወርቅውሃ "ልጄን የት ጥላችሁት መጣችሁ?" በማለት ሁላችንንም ለወላጆቻችን ከሰው ያስገርፉናል። በዚህ ምክንያት ጉዟችን አዝጋሚ ሆነ። ሻቃ ተናደደና ቶሎ እንዲከተለን ተቆጥቶ ተናገረው። ውሮም ሲመልስ "እኔ መንገዱን አውቀዋለሁ። ቀስ ብዬ እመጣለሁ።"

ቀጢሳው በጣም ተናዶ "እኛ ቶሎ ቶሎ እንሂድ። ውሮን ተውት ይንቀራፈፍ። ቀድሞን እንዲራመድ እኔ አደርገዋለሁ "አለና፣ በጣም የምንወዳትን ፉጨቱን እያፏጨ በረጃጅም ቅልጥሞቹ በፍጥነት መራመድ ጀመረ። እኛም ፉጨቱን እያዳመጥን ተከተልነው።

አንዱን ፀጥተኛ የባለፀጋዎች ሰፈር አልፈን መታጠፊያው ላይ ስንደርስ፣ ቀጢሳው የአንዱን ሞጃ ቤት መጥሪያ ተጫነው። በሩጫ ከአካባቢው ራቅን። በርቀት ስናደምጥ "ወይኔ! እባባ እኔ አይደለሁም የደወልኩት!!" ብሎ ውሮ ይጮኻል።

ዘበኛው "አንት ነጫጭባ ጥፋ ከዚህ" ብሎ በመጮኽ በድጋሚ ሲዠልጠው ተሰማን።

እኛም እየሳቅን ፍጥነታችንን ጨመርን።ውሮ እየሮጠ ደርሶብን "እንዳስገረፋችሁኝ እኔ ደግሞ ሰፈር ስንደርስ እያንዳንድሽን ባላስወግርሽ ሞቻለሁ!" አለና እያላዘነ ቀደመን።

"የእኛን ቤት መጥሪያ ተጫንና እኔን አስገርፈኝ!" አለና ቀጢሳው አላገጠበት። ውሮ በጣም ጮኾ ማልቀስ ጀመረ። እኛም አብረነው ጮኽን። በዚህ ወቅት አንደኛው የሀብታም ግቢ ተከፈተና "ይጨኽባችሁ እና! ምን አባታችሁ ታላዝናላችሁ፣ እናንት ገፊዎች!" ሲል በትር የያዘ ዘበኛ ተሳደበ።

"ኧረ! እበት አባትክ ብላ!" ይጥና መለሰለት።

ዘበኛው ያባርረን ጀመር። ሮጠን አመለጥነው። የእርግማኑን መአት ሲያወርድብን ከኋላ ይሰማናል። ውሮ ማላዘኑን ትቶ በፍጥነት ከሁላችንም አይሏል።

ረጅሙን መንገድ እንዲያሳጥርልን ከዘበኛ ጋር መላከፍ አንዱ ብልሃታችን ነበር:: የቀረውን መንገድ ለመግፋትም ቀጢሳው ጨዋታ እንዲያመጣ ጎቢጥ ኮረኮረው::

"ቀጢሳው ስለትናንትና ማታዋ ወተት አውራልን?!" ቀጢሳው ጫፉን ከነገሩት ነገሯን የጥበብ ሸማ አልብሶዋት ይተርክልናል::

"እ! ወተት? የሚገርም እኮ ነው:: እናቴ ትሙት! ወተቷን አሁንም ሳስባት ይገርመኛል!" አለ ቀጢሳው እንድናምነው መሐላውን እያስቀደመ:: "እማዬ ማታ ልብ ሳትል ወተት በኩባያ ሰጠችኝ:: ወይ ልጅ ነው ብላ ይሆናል:: እኔ ግን እያማለሁ:: ዝም ብዬ ተቀብዬ ተጎነጨኋት:: ትዝ ይለኛል ቀኑ አርብ ነው:: የተጎነጨሁትን አልውጠው ነገር ያሜን ያበላሸብኛል:: እንዳልተፋው ወተት ነው:: እኔ ደግሞ ወተት በጣም እወዳለሁ:: ጉንጩ ውስጥ እንደያዝኩት ትኝት አልኩኝ:: ጠዋት ስነሳ አፌ ውስጥ ወተቷ እርግት ብላለች! ዋጥ ሳደርጋት ልቤን አቀዘቀዘችልኝ!"

"ኡ ሌላ ነው! አሪፍ! እስቲ የድንቹን አውራላቸው" አልኩት::

"እ! ድንች! ድንችሽክን! በቀደም ዕለት በምሳ ሰዓት እቤት ስገባ እማዬ የለችም:: በሸክላ ድስት ድንች ወጥ ተጥዶ በከሰል ምድጃ ላይ ይንተከተካል:: ተክ! ተክ! ተክ! ተክ! ሲል አንድዋ ድንች ብቅ ብላ ሌላኛዋ ትሰጥማለች:: አንዷን አውጥቼ ልብላ? ብዬ ጭልፉ ብፈልግ ብፈልግ አጣሁ:: በስኒ ልጨልፍ ስል እጄን አቃጠለኝና አምልጦኝ ወጡ ውስጥ ሰመጠ:: ወዲያው አንድ ብልሃት አሰብኩ:: በመወዘቻ ቀዝቃዛ ውሃ ሞላሁና እጄን ነከርኩት:: ከዚያም ተክ! ብላ ብቅ የምትለውን ድንች አቀልብና መወዘቻው ውስጥ እጥላታለሁ:: አሁንም እጄን አቀዘቅዝና ሁለተኛዋን ድንች አወጣለሁ:: አንደኛዋን እገምጣለሁ:: እንዲህ እንዲህ ስል ድንቹን በሙሉ በላሁትና ከቤት ወጣሁ:: ትንሽ ቆይቼ ስመለስ እማዬ ወጡን እያማሰለች 'አሁን ከትፌ የጨመርኩት ድንች የት ገባ?!' ትላለች::

ሳቃችንን ለቀቅነው:: "አንተ ደሞ የተልባውን ታሪክ ንገራቸው!" አልኩት ሲሳይ ጎቢጥን::

"የተልባዋ ታሪክማ የምትገርም ነች" አለ:: "ሱስ ሆናብኛለች:: እማዬ አንድ ክዳን ያለው ጠርሙስ ውስጥ ተልባ ወቅጣ አስቀምጣለች:: ወጣ ገባ እያልኩ አንድ ጭብጥ እቅማለሁ:: እማዬ ማንን ትጠርጥር? ብታደፍጥም ልትይዘኝ አልቻለችም:: የዕቃ ማስቀመጫ ቁምሳጥኑ በር ድሮ ነው የተገነጠለው:: ግራ ገባት:: እኔም እየሸወድኳት መቃሙን ቀጠልኩበት:: ትናንትና አድብቼ ሄጄ ሱሴን ለመወጣት የተልባ እቃውን ስከፍተው ሙልት ብሏል:: እንደለመድኩት ዛቅኩና

ቃምኩ:: ሳጣጥመው ሬት ሬት አለኝ:: አላስቻለኝም:: መሬት ተፋሁትና አፌን እየተጉመጠመጥኩ ስጮህ እማዬ ኩሽና ሆና 'አንተ አጋሰስ! አንተ ነህ ለካ ተልባዬን ቅመህ የጨረስከው? እኔም ሠራሁልህ:: ዛሬ የቃምከው የጎመን ዘር ነው!'

ጨዋታው ወደ ፑሉቶ ላይ አነጣጠረ:: ፑሉቶ የሚኖረው ከአያቶቹ ጋር በመሆኑ ከሌሎቻችን የበለጠ ነፃነት አለው:: የሲኒማ መግቢያ ሲያጣ ከቤት ውስጥ ከሰል፣ ሽሮና በርበሬ ሠርቆ ይሸጣል:: ሴት አያቱ በጣም ቢወዱትም የሸጠባቸውን ማገዶም ሆነ፣ እህል ዳግም እንዳይመነትፍ ለመደበቅ ብዙ ይደክማሉ:: አንዴ የሲኒማ መግቢያ ሽልንግ ኖሮት የምሳ ሰላጣ እኔን አማከረኝ:: "እኛ ቤት የአተር ክክ አለ:: አንተ በለበስከው የሰርያን ኮት በአንዱ ኪስ ለአንተ፣ በአንዱ ለእኔ ለምን መንትፈን 'ሙቪያችንን' እያየን በክክ እንደበርም?" አለኝ::

ተስማማሁ::

ቤታቸው ጠባብና አንድ ክፍል ነች:: በዕቃ መደርደሪያው ላይ በሰፌድ ተሞልቶ የተቀመጠውን ክክ እየዘገነ ኪሴ ይሞላልኛል:: አንደኛው ሞልቶ ሁለተኛውን ኪሴን መሙላት ስንጀምር ትክሻዬን ከበደኝና ዞር ስል ወንድ አያትየው በተጠንቀቅ በር ላይ ቆመዋል:: ዓይናቸው ፈጦ፣ ከዘራቸውን ቀና አድርገው በጥንቃቄ ያስተውሉናል:: ቁርጭምጭሚት ቁርጭምጭሚታችንን አነካክተው ዶሮ ጠባቂ ሊያደርጉን ነው::

"መስፍን! ምንድነው የምትሠራው?" አሉና ሪንጉ ጮኹ:: የፑሉቶ አያት አባባ ፈረጃ እንደ ቴክስ አሪፍ ኪፕ ሁልቀን በለሚያደርጉ ሪንጉ እያልን ነው የምንጠራቸው:: ፑሉቶም አያቱን አያቸውና አፈጠጠባቸው:: እኔ ትንሽ ክክ የሞላሁበትን ጎኔን ወደ እማያዩበት አቅጣጫ አዙሬ ቆሜ ኪሴን ከደንኩ:: ሪንጉ አሁንም እንደ 'ስታሮቹ' በተጠንቀቅ እንደቆሙ ነው::

ፑሉቶ በልቅሶ ዜማ "ልሙትልህ ማለት ነው?! በቃ ሙትት እልልሃለሁ" ሲል ሪንጎ ዱላቸውን ዝቅ አደረጉ:: ይሄኔ ፈትለክ ብዬ ከቤታቸው ወጣሁ:: ከዚያ በርቀት ስከታተል ብዙ አምረው ተነጋገሩና በፍቅሩ ስለተረቱ ያዩትን ሳይሆን. የሰሙትን አመኑለት::

"ፑሉቶ የእንጀራውስ ታሪክ?" አውራልን አልኩት::

"ኡ! ተስፋዬ በእናትህ እሱን ጉዴን እንዳታወራው!" አለኝ::

"ይወራ! ይወራ! ይወራ!" ተንጫጩ ሌሎቹ ልጆች::

መተረክ ጀመርኩ::

"በቀደም ዕለት እኛ ቤት አንዲት ልጅ እንጀራ ልትገዛ መጣች:: እማዬ እንጀራውን ጉልት ልትሸጠው እንደወሰደችው ነገርኳት:: ፑሉቶ ይህንን ስናወራ ሰማ:: እናቱ እንጀራ ጋግረው በመሶብ እቤት አስገብተው ገበያ ሄደዋል:: ወዲያው ልጅቱን

ጠራትና አስር እንጀራ በሽልንግ ሸጠላት:: አንድ መረቀላት:: ሽልንጉን ሸቀለና ወደ "ሙቪ" አብረን ሄድን::

"ልጅቱ እንጀራውን ቤቷ ይዛ ስትሄድ ቤተሰቦቿ 'እንዴት! ያለ ቆንጆ እንጀራ ነው እንዳያልቅ እንኪ አሁንም የሽልንግ ጨምረሽ ነይ፣ የገበያ ሳይሆን የቤት ይመስላል' ብለው ላኳት::

ልጅት ስትመጣ ፕሉቶ የለም:: በምትኩ ሴት አያቱን አገኘችና "እንጀራ ሽጡልኝ"

"የምን እንጀራ?"

"የገበያ እንጀራ::"

"ኧረ እኔ እንጀራ አልሸጥም አትዬ! ባሎቴ ቤት ሂጂ!"

"እንዴ! ቅድም መጥቼ እኮ ከልጆት ላይ የሽልንግ እንጀራ ገዝቼ ሄጃለሁ!"

"ኧረ ባክሽ? ያ ወንበዴጉድ ሠርቶኛላ!" ብለው ሴት አያቱ ተነስተው መሶባቸውን ሲከፍቱ አራት እንጀራ ብቻ ነበር መሶቡ ውስጥ የቀረቻቸው!" ስል ፕሉቶ በራሱ ጀብዱ አብሮን ሳቀ::

"እንዴ! ይኼ ብሽቅ በእኛ ታሪክ ይስቃል?! አትሳቅ ከእኛ ጋር:: ተጣልተሃል! ፕ! ፕ! ብለንሃል!" አለና ቀጢሳው ውሮ ላይ አፈጠጠበት:: ውሮም ደንግጦ ሳቁን አቋረጠ:: ለካ ልብ ሳንለው አረማመዱን ከእኛ ጋር አስተካክሎ ወሬያችንን እየኮመኮመ ሲዝናና ነበር::

ሰፋፊዎቹ መንገዶች ጠበቡ:: ቪላዎቹ ቤቶች ወደ ኋላ ቀሩ:: ፀጥታው በጫጫታ ተተካ:: ሠፈራችን ደረስን:: ጎደቴ ጠጅ ቤት በረንዳ ላይ ተቀምጠን የዕለቱን ውሎ አብረውን ላልነበሩ ለሰፈራችን ልጆች መተረክ ጀመርን:: ጎቢጥ አንድ ዓይና መነፅሩን በቄንጥ እያስተካከለ እኔን አዳምጡኝ በሚል ስሜት ያወራል::

በዚህ መካከል "ቀጢሳው!" ሲሉ እናቱ እማማ ልኬለሽ ጠሩት::

"አቤት!" አለና ኮቱን አደራ ሰጥቶን ወደ ቤቱ ሄደ:: ብዙም ሳይቆይ መጮኽ ጀመረ:: በጣም ፈሪ ስለሆነ፣ እንኳን ዱላ አርፎበት ገና ሲዝቱበት ያለፍን ያገደምንበትን መለፍለፍ እንደሚጀምር እርግጠኞች ነን:: ውሮ አሳብቆብን ይሆናል ብለን ከመካከላችን ብንፈልገው ውሮ የለም:: ስለዚህ ቀጢሳው እሚለውን ሰምተን ራሳችንን ለመከላከል በራቸው ላይ ተሰጠፍን አዳመጥን:: በበሩ ቀዳዳ ላይ ጨርቅ ስለጠቀጠቁበት ምንም አይታይም:: ሻቃ በንዴት ፀጉሩን ነጩና "እናቱን! ውሮ ነው ያስፎገረው!" አለ::

ቀጢሳው ከውስጥ "ወይኔ! ወይኔ! ቁስሌን!" እያለ ይጮኻል:: እናቱ ደግሞ "አንተ ምናምንቴ! የትም እንደጋኔን ስትዞር ውለህ..." ይላሉ::

ግማሻችን ጎንበስ ብለን፣ ሌሎቻችን በሩ ላይ ጆሮአችንን ለጥፈን እያለን "እሰው በር ላይ ምን ትሠራላችሁ?!" ብለው እማማ ውቢት ሲጮኹብን በርግገን ተበታተንን::

ከትንሽ ቆይታ በኋላ ቀጢሳው ኮትና ቁምጣ ሱሪውን አውልቆ ያባቱን ትልቅ ሹራብ ለብሶ እየተንቀጠቀጠ መጣ:: የሹራቡ እጅጌ ከመርዘሙ የተነሳ እጁን ሙሉ ለሙሉ ሸፍኖት ተንጠልጥሏል:: የአባቱን ትልቅ ነጠላ ጫማ አድርጓል:: ሁላችንም ደንግጠን ስናየው ብልጣብልጥ ዓይኖቹን አቁለጨለጨና "ልጆች የተገረፍኩ መሰላችሁ እንዴ? ዕቃዬ የታለ?" አለና "ነገ ዓመት በዓል ስለሆነ እማዬ ገላዬን ስታጥበኝ እኮ ነው የጮህኩት::"

ሁላችንም በሳቅ አውካካን::

ውሮም ቀስ ባለ እርምጃ ከሄደበት መጥቶ መካከላችን ተቀላቀለ:: ሁላችንም አኩርፈነዋል:: መኩዬ ቀጫጫው "ቅድም ብት መጣ ኖሮ ያስፎገርከው አንተ ነህ ብለን ልንወግርህ ነበር!" አለችው::

አልገባውም::

"እኔኮ የአሻንጉሊቱን ራስ ለቀጢሳው ሰጥቼው አብረን እንድንጫወት ፈልጌአለሁ" ሲል ቀጢሳው በዚያች ሹል አፉ ፈጣን በሆነ ስልት ጉንጩን ሳመና ደስታውን ገለጸለት:: የአሻንጉሊቷን ራስ ተቀበለው:: ውሮን ከዚያች በኋላ ማኩረፉን ተውነው:: እንደ ድሮው ሸርካችን ሆነ::

ያ ሁሉ አልፎ፣ በጉርምስናችን ወቅት ቀጢሳው በአገራችን የርስ በርስ ጦርነት ውስጥ ከአንዱ ጎን ተሰልፎ ሞተ:: ለእኔ ግን ሁልጊዜ በዓይነ ህሊናዬ ይታየኛል:: ጭብጥ እማትሞላው ጭንቅላቱ፣ ብልጣ ብልጥ ትንንሽ ዓይኖቹ፣ አረፍ የፉጨት ድምፅ እምታወጣውና ስትጎርስ እንደ ፕላስቲክ እምትለጠጠው ሹል አፉ፤ ረጃጅምና ቀልጣፋ ቅልጥሞቹ አሁንም ይታዩኛል:: ሁሌም ቀጢሳውን ባሰብኩት ቁጥር የሚታየኝ አካላቱን እናቱ ሲያጥቡት እሱ ሲጮኽ ነው::

ጎማ፤ ጎማው ላይ ብረት ምጣድ፣ ከዚያ ላይ በርጩማ፤ በርጩማው ላይ ቀጢሳው ራቁቱን ተቀምጦ ቆዳው እንደሚቀረደድ ሁሉ እየተንጣጣ እናቱ ሲፈትጉት ይቆይና አካላቱን ታጥቦ እንዳጠናቀቀ በቄንጥ ፈገግ ብሎ "ፋንጌ፣ ነገኮ ዓመት በዓል ነው:: አካላትህን አትታጠብም?" ይለኛል::

አገራችን በልቧም ሆነ በእጆቿ ያላቀፈችው ቾውልድ እንዲህ ሆኖ ማለፉን ሳስብ ልቤ ይደማል::

---

* ማስፎገር፣ ማሳጣት፣ማታለር::

ትንቢት

"ሁሌም ከምንወደው ነው የምንማረው"
ገተ

ልጅ ሆኜ ከሚናፍቁኝ ዓውደ ዓመቶች አንዱ መስቀል
ነበር፡፡ አባባ ጃንሆይ፣ ኛ መሳፍንቱን፣ መኳንንቱን፣ ልዑላኑን፣
ልዕልታቱን፣ ጳጳሳቱን፣ ኤጲስቆጶሳቱን አስከትለው በግልጽ አው
ቶሞቢል ሆነው ለሕዝቡ ሰላምታቸውን እየሰጡ ወደ ተዘጋጀላቸው
ሰገነት ወጥተው ዙፋናቸው ላይ ይቀመጣሉ፡፡ ሕዝቡ በእልልታና
በጭብጨባ ምድሩን ሲያደበላልቀው እኔ አባቴን "እንኮኮ አድር
ገኝ" እለዋለሁ፡፡

"እንዴ! ፉንጋይ፣ የለበስኩት ነጭ ልብስ ይቆሽሽብኛል!፡፡
ያለኸው ፊት ነው፣ ከዚህም ይታይሃል፡፡"

"ሰዎቹ በፊቴ ወዲያና ወዲህ ሲያልፉ እየከለሉኝ እኮ ነው፡፡
ተሸከመኝ፡፡ ልብስህን የምታጥበው እማዬ አይደለችም?"

"አ ጋሼ! አንተን ማን ይችልሃል? እሺ. ልሸከምህ፡፡"

ሰዎቹን ቁልቁል ማየት እጀምራለሁ፡፡ ከፊት ለፊቴ ፈረ
ሰኛ ፖሊሶች ከወዲህ ወዲያ እየተዘዋወሩ ሥርዓት ያስከብራሉ፡፡
እግረኛ ፖሊሶች በገመድ ከተከለለ አጥር ማዶ ሆነው ፀጥታውን
ይቆጣጠራሉ፡፡ ፈረንጆች ፎቶግራፍ ያነሳሉ፡፡

ሰልፈኛው በንጉሡ ነገሥቱ ፊት መትመም ይጀምራል፡፡
ይዘምራሉ፡፡

አበባዬ
መስከረም ጠባዬ!
መስከረም ሲጠባ!...
ወዳገሬ ልግባ!

የምድር ጦር፣ የአየር ኃይል፣ የባሕር ኃይልና የክብር
ዘበኛ ወታደሮች ችቦአቸውን ለኩሰው ዜማውን በኅብረት እያወ
ጡና እየተቀበሉ በሰልፍ ይራመዳሉ፡፡ አባቴ እያንዳንዱ ሠልፈኛ
በፊቴ ሲያልፍ እነማን እንደሆኑ ይነግረኛል፡፡

መኩሪያ የሚባለው አንበሳ በአንድ ግልፅ መኪና ወለል ላይ
ተጋድሞ በፊታችን አለፈ፡፡ አባባ ጃንሆይ ፊት ሲደርስ አገሳ፡፡
ሰዎቹ የተለያየ አስተያየታቸውን ይሰነዝራሉ፡፡

"ይኼው አላልኩም? ጌታውን ያውቃል!"

"እውነትም ለያቸው!"

"እሳቸውን? እንስሳቱም አዕዋፋም ያውቋቸዋል፡፡"

አባቴን"ዜራሞ፣እውነት አባባ ጃንሆይን መኩሪያ ያውቃቸ
ዋል?" አልኩት በሹክሹክታ፡፡

ግራ ቀኝ ተገላመጠና "አይመስለኝም፣ ፉንጋይ፡፡ አጠገባ
ቸው ሲደርስ ወታደሩ ሳይጎሸመው ይቀራል?" አለኝ. ትንሽ ፈገግ

ብሎ፡፡ 'ውሻ በበላበት ይጮኻል' ብቻ ሳይሆን፣ አንበሳስ በበላበት
እንደሚያገሳ ማን ያውቃል?

ጳጳሱ ደመራውን ይባርካሉ፡፡ ጃንሆይ ደመራውን ለመለኮስ
ይነሳሉ፡፡ እልልታው ምድሩን ያደበላልቀዋል፡፡ ከዚህ በኋላ ሕዝቡ
የሚጠብቀው ዳመራው ወደ ቀኝ ወይም ወደ ግራ እንደሚወድቅ
ማወቅ ነበር፡፡

ትልልቅ ሰዎች ሲያወሩ እንደሰማሁት ደመራው ወደ ቀኝ
ከወደቀ የፍስሐ የደስታና የፍቅር ዘመን ይመጣል፡፡ ወደ ግራ
ከወደቀ የመከራ፣ የረሃብና የጦርነት ጊዜ ይሆናል፡፡ ይህንን ለማ
ወቅ "ዜራሞ ዳመራው ወዴት ነው የወደቀው?" ስል ጠየኩት፡፡
እዝን ብሎ "በማዶ በኩል ወደ ቀኝ ነው የወደቀው" ብሎኝ ቀስ
ብሎ ከትከሻው ላይ አወረደኝ፡፡

ዘንድሮ አባቴ በጣም ታሞ አሁን ተሽሎት በማገገም ላይ
ነው። በዚህ ምክንያት መስቀል አደባባይ መሔድ እየፈለኩ አል
ሔድኩም ነበር፡፡ ቅር እንዳለኝ ያስተዋለው ቱማ ባንጋ "ፉንጋይ
ለምን መስቀል አደባባይ አንሄድም?" አለኝ፤ የልቤን አውቋል።

ቱማን እወደዋለሁ፡፡ በልጅነቴ ኢያሌ የጨዋታ አይነቶች
ያሳየኝ፣ እንደ እኩያ ጓደኛው የሚያወጋኝ ሰው ነው፡፡ የእማዬ
የእሩቅ ዘመድ ሲሆን፣ ለእኔ ጥልቅ ፍቅር አለው፡፡ ሌሎቹ ትል
ልቅ ሰዎች ግን ተለዋዋጭ በሆነው ባሕርያቸው በጣም ያስፈሩኝ
ነበር፡፡ ወላጆቼ ፊት በፍቅር ጎርፍ የሚያጥለቀልቁኝ ሰዎች፣
ብቻዬን ሲያገኙኝም የትናንት ፍቅራቸውን በማሰብ እኔ ፍንድቅ
ብዬ ሳያቸው እነሱ ፊታቸውን ጭንጊት አስመስለው ያልፉኛል፡፡
አልያም እስከ መፈጠሬ ይረሱኛል፡፡ አንዳንዶቹ ብቻቸውን ያወ
ራሉ፡፡ ከራሳቸው ጋር የሚሳሳቁ ነበሩበት፡፡ አባቴም ከራሱ ጋር
ሲሳሳቅ ብዙ ጊዜ አይቼው "አንተ፣ ብቻህን ትስቃለህ እንዴ?!"

"ሳቅሁ እንዴ?!" ይለኛል ቀልቡ ሁሉ ወደእኔ እየተ
መለሰ፡፡

"በደንብ፡፡"

"ጋሼ ትልቅ ሰው ስትሆን ትደርስበታለህ" እያሾፈ ይለኛል።

ዛሬም የደንቡን ለማድረስ ከቱማ ጋር መስቀል አደባባይ
ደረስን፡፡ ከእሱ ጋር ስሆን ነፃነት ይሰማኛል፡፡ ቱማ ለትልልቅ
ሰዎች ብቻ ሳይሆን ለሕፃናትም አክብሮትን የሚሰጥ ድንቅ ሰው
ነው፡፡ አሳስፈላጊ ነገር ስጠይቀው ሊገባኝና ሊያንጓኝ በሚችል ጥበበ
ይነግረኛል። "ፉንጋይ" ይለኛል ቱማ፤ "እኔ እንኮኮ አድርገኝ ካል
ከኝ ምን ቸገረኝ አደርግሃለሁ፡፡ እኔ ግን እንደሚመስለኝ ሲያድግ
ከአበበ ቢቂላ የሚበልጥ ስፖርተኛ መሆን የሚፈልግ ልጅ በእግሩ
ቢሔድ የበለጠ ጠንካራ ይሆናል፡፡" እኔም አምነውና ከእፉ
ነጥቄው "በቃ እንኮኮ አታድርገኝ" እለዋለሁ፡፡...

ይህንን ስንጨዋወት የበሙ አንድ ጡረታ የወጡ የክብር ዘበኛ
አባል ጨዋታችን ሰሟቸው ከቱማ ጋር ወሬ ጀመሩ። ሙሉ ወታደራዊ
ልብሳቸውን ለብሰዋል። ደረታቸው ላይ ሜዳሊያቸውን አንጠልጥለዋል።

በትረ መኮንናቸውን እጃቸው ላይ እያሽከረከሩ፣ "የዓለም ጋዜጦች ስለ አበበ ቢቂላ ሲያወሩ፣ ጣሊያኖች ኢትዮጵያን ለመውረር ብዙ ሺ ሆነው ባህር ተሻግረው ዘመቱ። ያበቡትን ያህል ሳይቆዩ በአምስት ዓመታት ጊዜ ውስጥ በኢትዮጵያ ጀግኖች ልጆች ድል ተመትተው ወጡ። አበበ ቢቂላ ግን ብቻውን ዘምቶ ድፍን ጣሊያንን በሰላም ጦርነት ድል መታ" ብለውታል።

አልገባኝም። ቱማ በኋላ አስረዳሃለሁ በሚል ስሜት ጎሸም አደረገኝ። ፀጥ ብዬ ማዳመጥ ጀመርኩ።

"አሁን ምሥጋና ለፈጣሪና ለፀሐዩ ንጉሣችን ይድረሳቸው። የተማሩት ልጆቻችን በዓለም ላይ ታላላቅ ሽልማትና ክብር ያገኛሉ። በዚህ ጊዜ ወደ መናገሻ ከተማችን አዲስ አበባ መጥተው ጃንሆይን እጅ ሲነሱ በሚያደርጉት ንግግር ውስጥ 'በንጉሠ ነገሥቴ መልካም ፈቃድ...' የምትባለውን አረፍተ ነገር ጨምረው ይናገራሉ። ደንብ ነው።

"አበበም ሮም ኦሎምፒክ አሸንፎ እንደመጣ 'በአለቆቼ ትብብርና በንጉሠ ነገሥቴ መልካም ፈቃድ...' ሲል ጃንሆይ አስቁመውት 'እንዲያው በአለቆቼ መልካም ትብብር ብለህ ትጠቅሳለህ እንጂ በትፈጠር ስለተቀባህ ነው' ብለውታል።"

"እውነታቸውን ነው ጃንሆይ! ሲፈጠር ስለተቀባ ነው። ባይቀባማ እንዲህ ዓለም ሁሉ ከልብ የሚወደው ይሆናል?" አለና ቱማ "አበበ ቢቂላ ልጆችን በጣም ይወዳል አይደል?!"

"በደንብ! ታዳጊዎቹ ሁሉ ከእሱ የበለጡ እንዲሆኑ ጃንሜዳ ያሠለጥናቸዋል። ልጆችን ከአንጀቱ ነው የሚወዳቸው። የተነሳበትን አሳምሮ ስለሚያውቅ ልጆችን ከልቡ ያስተምራል። ይህንን ጉበዝ እንደ አበበ ጠንካራ እንዲሆን ስትመክረው ነው እኮ ትዝ ብሎኝ ጨዋታችሁ መካከል የገባሁት" አሉ አዛውንቱ።

"ደግ አደረጉ። እኔ ደግሞ ሰሞኑን ሲመቸን ክቡር ዘበኛ ካምፕ ወስጄ ከተማሪ ተሰፋዬ ዜራሞ ጋር አበበ ቢቂላን አስተዋውቃቸዋለሁ" ሲላቸው ቱማ በጣም ደስ አለኝ። በዚህ ምክንያት ዘንድሮ ዳመራው ወደ ቀኝ ይሁን ወደ ግራ መውደቁን አላጣራሁም። ከምወደው ታላቅ ስፖርተኛ ሕይወት የተማርኩትን ስፈር ተመልሼ ለአብሮ አደጎቼ ለማውራት ቸኩልኩ።

ይዋጣላቸው

"ሕፃናትን ተዋቸው ወደ እኔ ይመጡ ዘንድ አትከልክሉአቸው መንግሥተ ሰማያት እንደነዚህ ላሉት ናትና"

የማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ 19:13-14

መንግሥተ ሰማይን ሳስብ የዮሴፍ ቤተክርስቲያን ጀርባን ነው የማስታውሰው። ተፈጥሮ ከነክብሯና ሞገስዋ በዚያ የጨቅላነት ሕይወት ትታያለች። አረንጓዴው መስክ ዓደይ አበባ የፈካበት ነበር። ልዩ ልዩ እፀዋት ያብቡበታል። አጋምና ቀጋ እንደ ልብ ነው። ጉንዳኖች በጥንካሬ ይሠራሉ። የቢራቢሮዎቹ ኅብረ ቀለማት ቀልብን ይስባል። ንቦችም በትጋት ሲቀስሙ ይስተዋላሉ።

የሰፈር ልጆች እዚህ ገነት በሆነ ቦታ ላይ በሳምንት አንድ ቀን በመሔድ በገደላ ገደሉ ድብብቆሽ እንጫወታለን። የደፈርን ከወንዙ ዳር በመስኖ ከሚለማው ካሮት ለመስረቅ እንሄዳለን። በንፁህ ወንዝ እንዋኛለን። የተደፋፈርንም ብዙ ጊዜ በዚህ ገላጋይ ዝር በማይልበት ስፍራ እንደባደባለን።

ይህን ወንዝ የምንጠራው ፏፏቴ ብለን ነው። ከወንዙ በላስቲክ ከረጢት ዓሣ አጥምጄ ወደ ቤቴ በመውሰድ ለዕለታት በሴንኪሎ ውስጥ አኖርኩት። ለዓሣው የቧንቧ ውሃ እንደማይስማማው ጓደኞቼ ስለነገሩኝ ያለምንም መታከት በየሦስት ቀኑ ከወንዝ ውሃ፣ አልጌ እና ልዩ ልዩ እፀዋት በማምጣት መግቤዋለሁ።

በዚህ የምርምር ሀሁ ላይ ቤተሰቦቼ ጥሩ ተባባሪዎች ነበሩ። ጓደኞቼም ውሃ ከወንዝ በላስቲክ ቀድቶ በማምጣቱ አግዘውኛል። በየዕለቱ እንቅስቃሴውን በመከታተል እየተመካከርን የሴንኪሎው ዓለም እንዲስማማው ተጣጣርን። በአንድ አሳዛኝ ቀን ችግር ተፈጠረ። ቤተሰቦቼ ጠበል ጠዲቅ ኖሮባቸው ጎረቤቱን ይጠራሉ። ዳቦውም፣ ቆሎውም፣ ጠላውም ቀርቦ እየተጨዋወቱ ሲዝናኑ የማስረሻ እናት የሚጠጡበትን ብርጭቆ ለቅለቅ አድርገው አጠገባቸው በሚገኝ ሴንኪሎ ላይ ልቅላቂውን አፈሰሱት። እማዬ "የማስረሻ እናት፣ አስገደሉን፤ እዚህ ውስጥ የፉንጋይ ዓሣ ነበር" ብላ ሳትረጋጋ እኔ ደረስኩ።

ጉዳዩን አጣራሁ። የዓሣውን ሁኔታ ተከታተልኩ። ከትንሽ ቆይታ በኋላ ዓሣው ተንፈራግጦ፣ በውሃው ላይ ተንሳፈፈ። ክፉኛ አለቀስኩኝ። የማስረሻ እናት በድርጊታቸው በጣም ማዘናቸውን አስታውሳለሁ። ዓሣዬም ብዙ ሰዓታት ሳይቆይ ሞተ። ከዚያ በኋላ ከወንዙ ውሰጥ ዓሣ ለማጥመድ በተደጋጋሚ ሞክሬያለሁ ግን አልሰመረልኝም።

የዋና ትምህርቴ ግን በጥሩ ሁኔታ እያደገ መጥቶ ውሃው ውስጥ መንሳፈፍ ቻልኩኝ:: ከአብሮ አደጎቼ መካከል አንዳችንም የዋናን ሕግ አናውቅም:: አንዱ ደፍሮ ከጀመረ ሌሎቻችን ያንን ደፋር እንደ ማለፊያ መምህር እንከተለዋለን:: የሚለንን እያደረግን ከውሃውም እየጠጣን ልምምዳችንን እናጧጡፋለን:: የእግራችን እንቅስቃሴ ውጤታማ ሲሆን፤ እጃችንን አክለን ጥልቀት አልባው አካባቢ መቅዘፍ እንጀምራለን:: ሲደክመን ስንቆዝም ውሃው ወገባችን አካባቢ ቢደርስ ነው::

እግሮቻችን ከእጆቻችን ተዋህደው ዋናውን በቅጡ ያወቅን ሲመስለን ችሎታ አላቸው ብለን የምናምናቸውን ጓደኞቻችንን ጠርተን እንዲያዩንም እንዲያደንቁንም በማሰብ ከወንዙ ማዶ ለመሻገር እንዋኛለን:: አንዳንዶቻችን ይህ የአካልም የአእምሮም ሥራ የሆነ ጥበብ ቀልጥፎ ሲገባን፣ ፈራ ተባ የሚሉት ዳር ላይ በማንቦጫረቅ ብቻ በርካታ ጊዜያት ይፈጅባቸዋል::

ውሃን የሚፈሩ ልጆች ነበሩ:: እነዚህኞቹ ከዳር ቆመው የሚዋኘው ልጅ ምን ማድረግ እንዳለበት አመራር ይሰጣሉ:: "እዎን እግርህን! እንዲህ..." ይወራጫሉ:: "እጅህን ደግሞ..." ይሉና አየሩን ይቀዝፉታል:: አንዱ ተንኮለኛና ጉልበተኛ "ግባና አሳየው!" ብሎ ሲገፈትራቸው 'ክበሮ በሰው እጅ ያምር ሲይዙት ያደናግር' እንደሚሉት ይሆናል ድርጊታቸው::

በዚህ ጊዜ ችሎታው ያላቸው ልጆች ዘለው በመግባት ያወጧቸዋል:: ይህ በድንገት ተገፍትሮ ለአደጋ የተጋለጠው ልጅ ጉልበት ካለው ከፍተኛ ፀብ ይፈጠራል:: ገፍታሪውና ተገፍታሪው የሚደፋፈሩ ልጆች ከሆኑ መደባደባቸው የማይቀር ነበር::

በአንድ ልዩ ቀን ውሮ የምታምር የልጅን ልብ የምታማልል ሱፍ ኮትና ቦላሌ ሱሪ ለብሶ ወደ ፏፏቴ አብረን ሔድን:: ሰፈር ውስጥ ይህንን ውብ አለባበሱን አድንቀንለታል:: ውሮም ሕይወቱን በሙሉ እንዲህ አይነት ሱፍ ልብስ ሲለብስ የኖረ ይመስል አወለቀውና ጥሉልን ራቁቱን ወደ መዋኛው ወንዝ ሄደ:: ከእኛ መካከል ቦላሌና ኮት በመልበስ ውሮ የመጀመሪያው ነበር:: ለሌሎቻችን ብርቃችን በመሆኑ ሁላችንም ራቁታችንን ቆመን ወረፋው ደርሶን እስክምንለካው ተጣድፈናል::

መጀመሪያ ቀጢሳው ኮሚኩ ለበሰውና ወደ እኛ እያስተዋለ "ያምርብኛል?" ሲል ጠየቀን እንደ ትልቅ ወጣት እያፏጨ::

"በደንብ!" አልነው እንዲያወልቅ እያጣደፍነው::

"ከኋላዬስ" ይላል ይዞርና::

"አሪፍ ነው::"

"ቁጭ ብዬስ?"

"ደስ ትላለህ!"

"ወይኔ የኔ ብትሆን?!"

"በናትህ አውልቅ:: ምን ያደርግልሃል? አንተ አትማር::"

"ኧረ! ባልማርስ ካምቦሎጆ ስሄድ አድርጌው አልሄድም? 'ሙቪ' ስገባ አልዘንጥበትም" አለና እዚያው በዚያው 'አክተር' መሆን አማረው:: በሃሳቡ የፈጠረውን ሽጉጥ ከጎኑ ላይ ላጥ አድርጎ ደገነና በእኛ አቅጣጫ ተኮሰ:: ኃይሉ ዶሮ ለማስወለቅ እየታገለ ነው:: በዚሁ መሐል ውሮ እያስቀሰ ሲመጣ አየውና:: "ምን ሆንክ?" አለው ኮቱን እየለበሰ::

"እናንተ እዚህ ልብሴን ስትለካኩ እኔን ደራሽ ውሃ ወስዶኝ ነበር!" አለን ውሮ ያበጠ ግንባሩን እያሻሸ::

ወደ ወንዙ አየን:: አፈሩን፣ ግንዱን፣ ቋጥኙን እያላጋ በፍጥነት ይወርዳል:: ዓይናችን በድንጋጤ ፈጦ ቀረ:: ከመካከላችን ወደ ማዶ ካሮት ለመስረቅ የተሻገረ ልጅ አሁን አለመኖሩን ታላላቆቻችን ዶጁ ገማጣውና ቦቻራ ተሰማ አስተዋሉ::

በመካከላችን ተረፈ ገልጆ የለም፤ ተደናገጥን:: በካሮት ሌብነት ሁላችንም የተለያዩ ገጠመኞች አሉን:: ዶጁ ገማጣው አንዴ በገበሬዎቹ ተይዞ መፈጠሩን እስከሚጠላ ተወግሯል:: ራሱ በቀጠፈው ሳማ ለብልበው ለቀውታል:: እኔም የፋንታዬን ቀምሻለሁ::

ካሮት መስረቅ ስንጀምር በደረታችን እየተሳብን ካሮቶቹ መደብ አካባቢ እንደርሳለን:: በእጃችን መሬቱን ጫር ጫር ስናደርግ ያ ቁልቁል እንዲያድግ የተፈጠረ ተክል ብቅ ይላል:: አፈሩን ጠረግ ጠረግ አድርገን በፍጥነት መግመጥ እንጀምራለን:: አንገትን እያስገጉ አካባቢውን መቃኘት የግድ ነው:: ድንገት አንዱ ገበሬ አፋፍ ላይ ቆሞ ሊያየን ይችላል:: ይህኔ እግሬ አውጭኝ እንላለን:: ገበሬውም በመጮህ እማዶ ላለ ጓደኛው ማሳው ውስጥ "አይጠ ሞገጥ ገብቷል!" ሲል ያስጠነቅቃል::

የምንገኝበትን መደብ ይጠቁመዋል:: ቆመጡን ይዞ የረገጠበትን ሳያውቅ ይንደረደራል:: አንዳችን ሌላችንን መጠበቅ እንተውና በተለያዩ አቅጣጫዎች እንሮጣለን::

በዚህ ጊዜ ነበር እኔ ወጥመድ ውስጥ የገባሁት:: አንደኛውን አቀበት ሮጬ ጨርሼ አመለጥኩ ስል፤ ከማዶ ያለው ለወዲህኛው ዘብ ይነግረዋል:: ተመልሼ በሌላ አቅጣጫ ፈትለክ ብዬ አመለጥኩ ስል፤ በሌላ አቅጣጫ ያየኝ ላላየኝ ይጠቁማል:: መግቢያ ጠፋኝ፣ ጉልበቴ ከዳኝ:: ልቤ ልትፈነዳ ደረሰች:: አንድ ጥሻ አገኘሁና ተወሸቅኩ:: በደረቴ ተዘርሬ ልቤ ብትንፈራፈርም ትንፋሼን ዋጥ ለማድረግ ጣርኩ:: ዓይኔን ገርበብ አድርጌአለሁ:: ላቤ ይንቆረቆራል:: በዚህ መሐል ጥሻው ተንኮሻኮሸ:: ዓይኔን ስገልጥ አፍንጫዬ ስር ትልቅ የወታደር ጫማ ታየኝ:: ቀስ ብዬ ሽቅብ ማየት ጀመርኩኝ:: ረጅም ቅልጥም፣ ቁምጣ ሱሬ፣ ቀበቶ፣ ያደፈ ሹራብ:: የተኮሳተረ ፊት ግንባሩን ቋጥሮ ቁልቁል ያስተውለኛል:: በግራ እጁ ቆመጥ ይዟል::

"ተነስ!" ሲለኝ እንደኳስ ነጥሬ ተነሳሁ:: ቁመቴ ሸንጡ አካባቢ አይደርስም:: ማጅራቴን ጨምዶ እንዳንጠለጠለኝ ወንዝ ዳር ደረስን:: የካሮት ኮረብታ መካከል ወረወረኝና "በል እ.የ ጠብክ እሱ ቅርጫት ውስጥ ጣል!"

ደስ ብሎኝ ሥራውን ጀመርኩ:: ጀንበር እስክትጠልቅ የካሮት ተራራው እስኪጋመሴ የተሰጠኝን የሥራ ቅጣት በቅል ጥፍና አከናወንኩ፡ ከትንሽ ቆይታ በኋላ ሳላስፈቅድ ትንንሾቹን ካሮቶች መግመጥ ጀመርኩ:: የቀቀጣኝ አልነበረም:: ጀንበር ስት ጠልቅ ዳግም ዝር ብል እንደሚገድሉኝ አስፈራርተው፣ ኪሴን በካሮት ሞልተው፣ ወንዙን አሻግረው መንገድ መርተው ሸኙኝ::

ይህንን ውሎዬን ትናንት ማታ ለሰፈር ልጆች ሳወራ ተረፈ ገልጆ እየጎመጀ ነበር ያደመጠኝ:: አሁን ደራሽ ውሃ ስላቆራረጠን ስጋቱ የጋራችን ሆነ:: "ገልጆ!" እያልን መጣራት ጀመረን:: ከወዲህ ያለው ጥሻው ተንኮሻኮሸ:: ከጥሻው ውስጥ ገልጆ ወገቡን እያጠባበቀ ብቅ አለ::

የተቀረነው ልብሳችንን ከየጣልንበት አንስተን ለበስን:: ውሮ በመትረፉ ተደስተን ጨዋታውን አቋርጠን ወደ ሰፈራችን ለመመለስ ጉዞ ስንጀምር "ቆይ!" አለ ቦቻራ ተሰማ::

ቆምን::

"ከእናንተ መካከል በጣም የተደፋፈራችሁ ልጆች ስላላችሁ ይዋጣላችሁ!"

"እሺ!" አለች መኩዬ ቀጫጫው::

ቀጢሳው ማልቀስ ጀመረ:: "እኔ መደባደብ አልፈልግም:: ማንም ሰበብ እንዳይሆንብኝ ነው የምፈልገው::"

"አንተና መኩዬ በጣም ተደፋፍራችኋል:: ይዋጣላቹሁ" አለ ቦቻራ::

ቀጢሳው በረጃጅም ቅልጥሞቹ እንደ ድመት እመር ብሎ ዘልሎ መኩዬን እንዳትነቃነቅ እጆቿን ከወገቧ ጋር ጥፍር አድርጎ ያዛት:: መኩዬ ልቧ የነብር ሆነ እንጂ አቅሟ የጥንቸል በመሆኑ ቀጢሳው አላላውስ አላት:: እንቅ አድርጎ ይዟት ይወተውታል:: "እኔ ገመምተኛ ነኝ! በሽተኛ ስለሆንኩ ሰበብ እሆንብሻለሁ!"

"ምንም አላመመህም:: ትናንትም ከትናንት ወዲያም ስትዞር ነበር:: አሁን ተደባደቡ ሲባል ፈርተህ ነው:: ልቀቁኝ አፍንጫህን ነው የምሰብረው" ትመልሳለች መኩዬ::

"ብታርፊ ይሻልሻል አንቺ ቀጫጫ! እንደ ትኋን ጭፍልቅ፤ እንደ ቅማል በጥፍርና በጥፍሬ መሐል አርጌ ቋ! አረግሽ ነበር፣ ግን እናትሽን እፈራቸዋለሁ::"

"እናቴ ምንም አትልህም! ይዋጣልን!" እያለች ለማምለጥ ትታገላለች:: ግን የቀጢሳውን ከእግር ብረት በላይ የጠበቀን አያያዝ መበጠስ አልቻለችም:: እኛ ከበን ቆመን በሳቅ እንንፈራፈራለን::

ቦቻራ እየሳቀ "ልቀቀውና በሕጉ መሠረት መሬት ተሰምሮላችሁ ተደባደቡ::"

ቀጢሳው በዚህ ጊዜ እንደታነቀ ሁሉ መኩዬን አጥብቆ ይዞ "በሕግ አምላክ! ወድቆ በተነሳው ባንዲራ!" አለና እንደ ትልቅ ሰው ተማፀነ:: ይህ ያልለመድነው አለማመኑ የባሰውን አሳቀን:: መኩዬም ሳቀች:: ቀጢሳውም በአንድ እጁ አንገቷን አቅፎ ይዞ በሌላኛው ኮረኮራት፤ መኩዬ ቀጫጫዋ በኃይል ሳቀች::

"አንቺ ቀጫጫ! ሰበብ ትሆኝብኛለሽ ብዬ ነው የማርኩሽ:: ብታርፊ ይሻላል?!" እያለ ቀጢሳው ይዝትባታል::

ጥሉ ወደ ቀልድ ተቀየረና ፀቡ ተረሳ:: ቀጢሳው ፈሪነቱና ኮሚክ መሆኑ በጀው እንጂ ከመኩዬ ቀጫጫው ጋር የጀመሩት ፀብ በቀላሉ አይበርድም ነበር::

መኩዬን በመከባበር ስሜት ችላ ብዬአት ፈሪውን ቀጢሳውን አበሸቀው ጀመር:: ይኼኔ ቀጢሳው ወደ ቦቻራ ቀረበና አንድ ነገር በጆሮው ነገረው:: ቦቻራም "እ! ልክ ነህ ረስቼው ነው:: ጃምቦና ቁንጌ ተደፋፍረዋል ይዋጣላቸው::"

እንዳለውም እኔና ጃምቦ በጣም ተደፋፍረናል:: ሰኔ 30 እንገናኝ ተባብለን ተዛዝተናል:: አጋጣሚው ፈቅዶ ትምህርት ቤት ከመዘጋቱ በፊት ይኸውና ፏፏቴ ተገናኘን:: ቦቻራ የምንደባደብበትን መስክ አዘጋጀልን:: መሬቱ ላይ በቾክ አስምሮ የሁለታችንን መሬት ክልል ከፈለልን:: ቀድሞ የደፈረ የቾኳን መስመር አልፎ የፀበኛውን መሬት ከረገጠ፤ መሬቱ የተረገጠበት ፍልሚያውን መጀመር አለበት:: እኔ በጣም ስለፈራሁ "እሱ እኮ ቁርሱን በልቷል" ስል መከላከያዬን ተናገርኩ፤ ቀጢሳው ላይ እያፈጠጥኩ::

"እናቴ ትሙት! እማምላክን! ብትፈልጉ ሆዴን ንኩት ምንም አልበላሁም!" አለና ጃምቦ ለመደባደብ ከልቡ ቆርጦ ጡንቻውን ማፍታታት ጀመረ:: ሆዱን ገልጾ ለሚያደባድቡን ልጆች አሳየ::

ቀጢሳው የጃምቦን ሆድ ደባብሶ "ምንም አልበላም:: ሆዱ ባዶ ነው" አለና "እስኪ አፍህን ክፈት" አለው:: ጃምቦ ያለውን አደረገ:: ቀጢሳው አፉ ውስጥ አስተዋለና "ማርያምን! ጥርሱ ላይ ምንም ፍራፍሬ የለም!" አለ::

የእኔ አባት ብደበደብም፣ ብደበድብም ይቆጣኛል፤ ይገርፈኛል:: በጓደኞቼ አካባቢ ፈርቼ ካፈገፈኩ "ፈሪ ፍርፋሪ! ምድጃ ቆፋሪ! ምድጃ ሲቆፍር አነቀው ነብር!" እያሉ ስለሚያበሽቁኝ በጣም ተጨነኩና "እሱኮ ጫማ አድርጓል በርግጫ ቢመታኝ እጎዳለሁ!"

"ፈርቶኝ ነው!" በረባሶዬን እንደሆነ አወልቀዋለሁ" አለና በረባሶውን አሽቀንጥሮ በባዶ እግሩ መሬት ላይ ዱብ ዱብ አለ::

"እ? የማላውቅህ መሰለህ? አንተ እኔን በጣም የደፈርከኝ እናትህ ስለማይቆጡህ ነው!!"

"ለምን አትቆጣኝም? ትቆጣኛለች:: አንተ ግን ፈርተኸኝ ነው:: ከዛሬ ጀምሮ ትገብራለህ" ሲለኝ ተናድጄ በጣም ጮኸኩኝ:: እንደመሰለኝ አጪጪሄ የፍርሃት ነበር::

ጓደኞቼ ግን "አ! ቶንጋ ሠይጣኑ ተነሳበት! ዞር በሉ የጃምቦ ደም እንዳይፈናጠርብን!" አሉና አሟሟቁኝ:: ለካ አጪጫሄ እንደ ተጨነቀ ሕፃን ሳይሆን ለምዶብኝ እንደ ዋንግዩ ነበር:: መውጫ የለኝም:: የመጨረሻ መከላከያዬን ተኮስኩኝ:: "አንተ! ጉድህን እንዳላወጣብህ!"

"ምን ጉድ አለብኝ? ምንም ጉድ የለብኝም:: የእናቴን ጡት መጥባት እንደሆን ድሮ ገና ነው ያቆምኩት" አለና ምስጢሩን ይፋ አድርጎ ለመደባደብ ቆርጦ መነሳቱን አረዳኝ::

ስደባደብ ያካበትኩት ልምድ ነበረኝ:: ይኸውም አስቀድሜ አማታለሁ:: ምቴ ከረር ያለ ከሆነና ብልት ቦታ ላይ ካረፈ ፀበኞዬ ይወድቃል:: ባልተጻፈው ሕጋችን የወደቀን ልጅ መምታት ፈሪ ስለሚያሰኝ መንካት ክልክል ነው:: የወደቀውም ልጅ ተሸና ፊነቱን ስለሚቀበል ድጋሚ መደፋፈሩ ይቀራል:: ገላጋይ ባለበት ደፋር ለመምሰል መጣጣሩ ያዋጣል:: እኔም እሁን ዕድሌን ለመሞከር ቆረጥኩኝ::

ጃምቦ መሬቱን ለመርገጥ መስመር አልፎ እግሩን ሲቃጣ አንጣጥ አልኩና በቦክስ አገጩን አልኩት:: እሱም ቦክሷን ጠጣና ትክሻና ትክሻዬን ይዞ ቴስታ ሰነዘረ:: ሳንነብስ ጭንቅላቶቻችን ተላተሙ:: የከርማ በጉች ልትሚያ ድምፅ ተሰማ ዞረብኝ:: ጓደኞቻችን በቡድን ተለያይተው ለሚያግዙት ልጅ ክፍት ቦታ ይጠቁ ማሉ:: "ቶንጌ፣ ሆድ ሆዱን በለው!" መኩዬ ቀጫጫ ነች::

"በቦክስ! በቦክስ!" አበረ ሻቃ::

"ዳቦ ቤቱን!" ፑሉቶ ነው:: ለማንም ሳያግዝ ክፍት ቦታ ሆድ አካባቢ መጠቆሙ ነበር::

ተፋላሚዎቹ ጉልበታችን ተመጣጣኝ ስለነበር መማታት ሳይሆን ተፈታተግን::

"ምንድነው? ለምን ሲጣሉ ዝም ብላችሁ ታያላችሁ! ባለጌዎች! ልቀቅ!" የአልፎ ሂያጅ ካልቾ ቂጤ ላይ አረፈ::

ጃምቦንም በኩርኩም ቆጉት፤ ተላቀቅን:: ሰውዬው ቦቻራን በእርግጫ ሊመቱት ሰነዘሩ:: ተፈናጠረና አመለጠ:: እኔና ጃምቦም ተለያይተን ማዶ ለማዶ ቆመን ቁና ቁና እንተ ነፍሳለን::

ሰውዬው "ኑ! ታረቁ!" አሉን::

ሁለታችንም ተግደረደርን::

"ማነህ? ና! ልምጭ አምጣልኝ:: ቅዱስ ዮሴፍ አይለመነኝ ሁለታችሁንም ልባችሁ እስከሚጠፋ ነው እምገርፋችሁ:: ታረቁ ብያለሁ ታረቁ! አታመልጡኝም!" አፈጠጡብን::

አንዳንድ እርምጃ ተጠጋጋን::

"ተጨባበጡ!" አሉ ሰውዬው ጮክ ብለው::

ጎቢጥ ጨፈቃ መቁረጥ ጀምሯል:: እኛ ጀርባ ለጀርባ ተሰጣጥተን ተጠጋጋን:: "ተጨባበጡ ብያችኋለሁ:: አትሰሳሙም ማለት ነው?!"

ጃምቦ ጀርባውን እንዳዞረ እጁን ዘረጋልኝ:: ጎቢጥ ጨፈቃውን አምጥቶ ለሰውዬው ሰጣቸው:: ቅጠሉቹን መልምለው ልምጩን እያስተካከሉ "ፊት ለፊት እየተያያችሁ ተጨባበጡ" አሉ ጨፈቃውን እየቃጡብን:: ዞሬ ፊት ለፊት እያየሁት ጨበጥኩት:: እርሱም ጥብቅ አድርጎ በፍቅር እጄን ያዘው::

"ተሳሳሙ" አሉ ሰውዬው ጨፈቃውን እየጣሉ የሁለታችንንም ማጅራት ይዘው:: ሁለታችንም እየተሽኮረመምን ሳቅን:: በሰውዬው እጆች አቀራራቢነት ጉንጩን ሳምኩት:: እሱም ንፍጡን ሸቅብ ሳበና ጉንጬን ሳመኝ::

ሰውዬው "ጎሽ! አትጣሉ:: ጠብ ምን ይጠቅማል? እንዲህ መፋቀር እያለ! የምን ፀብ ነው? በሉ ተጫወቱ:: እናንተስ ከሚጣሉ ለምን አታስታርቋቸውም?" አሉና ትዕይንቱን በዙሪያችን ቆመው የሚመለከቱትን ሕፃናት ገሰፀው ወደ ቦቻራ ዞሩና "አንት መድረሻ ቢስ ምጥማጥ! ነብር አየኝ በል! አንተ ነህ እነዚህን ነብስ ያላወቁ ልጆች እምታደባድብ?! ብታርፍ ይሻልሃል!" ብለውት ሰውዬው እንድንጫወት አዘው፣ መጥረቢያቸውን አንስተው ወደ ደኑ ሄዱ::

ክርስቶስ በመንፈስ ሁሌም አብሮን በመሆኑ፣ አምረን ልንፋጅ ስንል በአካል እንዲህ ሐዋርያውን ልኮ መንግሥተ ሰማያትን እንድንወረስ መልካሙን መንገድ ይመራን ነበር::

ሽቀላ

'የትም ፍጪው ዱቄቱን አምጪው"
የአማርኛ ምሣሌ

በዕንቁጣጣሽ አበባ ሰጥተን፣ ሆያሆዬ ጨፍረን በምናገኘው ፍራንክ ሲኒማ መግባቱ በቂ አልሆን አለ:: ስለዚህም እኔና ጓደኞቼ የተለያዩ የሥራ አይነቶች መፍጠር ጀመርን:: ቁጠማ አጭዶ ለሴተኛ አዳሪዎች መሸጥ፣ ካምቦሎጆ አካባቢ መኪና መጠበቅ፣ ጋዜጣና የለስላሳ ጠርሙስ ከኳስ ተመልካቾች እግር ስር መንትፎ ለገቢያ ማቅረብ፣ በቆሻሻ መጣያው እመድ ውስጥ

ሳይነድ የቀረ ከሰል፣ እና ሌሎች ጠቃሚ ቁሳቁስ መለቃቀምና ለሸማች ማቅረብ ጀመርን::

ቀጢሳውና ሴምላል ቋሚ 'ፈዳሚዎች' ነበሩ፤ ፈዳሚ ማለት በየሰፈሩ እየተዘዋወሩ ከአመድ ውስጥ ሳይነድ የቀረ ከሰል ይለቅ ማሉ:: ጓሮ የተደፋ አመድ፣ የቆሻሻ መድፊያ ገንዳዎች የማዕድኑ ምንጮች ናቸው:: በአንደኛ እጃቸው የላስቲክ ከረጢት በሌላኛው መቆስቆሻ ቀጭን ብረት ይይዙና ቆሻሻውን፣ አመዱን እያገለባበጡ ከሰሉን ይፈልጋሉ:: ቢያንስ በቀን አንድ አንድ የላስቲክ ከረጢት ሙሉ ስለሚለቅሙ የሆዳቸውን ጥያቄ በየዕለቱ መልሰው የሲኒማ መግቢያቸውን ኮርተው ይችላሉ::

አንድ ሰሞን ያገኙት ሳይታወቅ ቀጢሳውና ሴምላል ሞጃ ሆኑ:: የሲኒማም አይቸግራቸው፣ ፓስቴም እንደልባቸው ይበላሉ:: የገንዘብ ምንጫቸው ግን በምስጢር የተያዘ ነው:: ድሮ የምርቃት ከረሜላ ቆርጭሞ ለማካፈል የሚሰስተው ቀጢሳው ዛሬ ዱንቡሎ አውጥቶ ፓስቴ ገዛልኝ:: ይህ ቁና ሙሉ ቆሎ ብቻውን ሲከካ አንድ ጭብጥ መስጠት የሚያስጨንቀው ቀጢሳው ምን እንዲህ ደግ አደረገው? ይህንን ቸርነት ለመኩዬ ቀጫጫ ነገርኳት::

"ትናንትና ጉልት ጨው ሲሸጡ አይቻቸዋለሁ:: በርካሽ ስለሚሸጡት ሰዎች ተሻምተው ነው የገዟቸው:: ጨውን ከዬት እንደሚያመጡት ብናውቅ እኛም እንደእነሱ ሞጃ እንሆን ነበር" አለችኝ::

በምስጢር እከታተላቸው ጀመር:: በኋላ እንደተረዳሁት እኔ ብቻ ሳልሆን የሰፈራችን ልጆች ሁሉ ትኩረታቸውን አሳረፋባቸው:: ጥርጣሬያችን አድጎ 'የአንድ ሀብታም ጨው ነጋዴ መደብር ሰርስረው ገብተው ይሆን?' አልን:: ግን ሌብነት ቢሆን እንዴ ሊሰምር ይችላል:: ሁለት - ሦስቴ መሳካቱ ግን የማይታሰብ ነው::

ደግሞ ጨውን በምንም ተአምር ወደ መንደራችን ይዘው አይመጡም:: መንደርተኛው 'ከየት አመጣችሁ?' ብሎ ቢጠይቅ ምላሽ ስለማይኖራቸው፤ ማንም ሳይደርስባቸው ሳምንት ሞላ::

ብንላቸው፣ ብንሠራቸው ትንፍሽ አልል አሉ:: ወደ ማስፈራራቱም ብንሄድ ምንም ፍንጭ አላገኘንም:: በመጨረሻም መኩዬ ተናደደችና 'ነገ ሌሊት ተነስቼ እዚሁች አደፍጥና ተከትዬ ጉድ ባልሠራቸው ወንድ አይደለሁም" ብላ ዛተች::

ታደርገዋለች:: እኔም መሰለሉን ልቤ ቢከጅልም እንቅልፉ እንደሚያሸንፈኝ አውቃለሁ:: ቀጢሳውና ሴምላል ሌሊት ተነስተው አገር ሰላም ብለው የላስቲክ ከረጢታቸውን ይዘው ወደ ጨው ማዕድናቸው ጉዞ ጀመሩ:: እየተጨዋወቱ ድንገት ገልመጥ ካሉ ቀጫጫዋ እንዴ ስልክ እንጨት ላይ፣ እንዴ ግንብ ላይ ትለጠፋለች:: እንዲህ እያሉ ብዙ ተጓዙ:: አሮጌ አውሮፕላን ማረፊያ ደረሱ:: አንድ ጥሻ አግኝተው ቀጢሳው ወገቡን ሊያላላ

ቁጭ አለ:: ሴምላልም ቁምጣውን አውልቆ ከአጠገቡ ተቀምጦ መጠናቀቅ ጀመረ::

"አንተ፣ የእናትህ ጡት እንዳይበጠስ ወደዚያ ጠጋ ብለህ እራ" አለው ቀጢሳው::

ሴምላል ራቅና ተቀመጠ::

ይህን ጊዜ መኩዬ አካባቢውን ስትቃኝ አንድ የነጭ ድንጋይ ክምር ያየች መሰላት:: ልብ ስትል ጨው ነው:: ቀድማቸው ሄዳ ቁልሉ ላይ ቁጭ አለች:: በኃይል እፏጨችና «እናንተ ባለ ዶቅዶቄዎች ሞተር አጥፉ!»

ፈዳሚዎቹ በተቀመጡበት ክው አሉ:: ቀጢሳው እማተበ:: ሴሚላል ከድንጋጤው ብዛት ፈሉን በረጅሙ ለቀቀው:: ሴምላል የሚለው ጠፋው:: ቀጢሳው ግን በፈጣን ጭንቅላቱ አብሰለሰለና መኩዬ መሆኗን ሲያውቅ ድርድር ጀመረ:: "ከአሁን በኋላ መኩዬ አንቺም ሸርካችን ነሽ:: የምንሸቅለውን ፍራንክ ሁሉ እኩል እንካፈላለን:: በቃ ማርያምን ከዛሬ ጀምሮ ሸርካችን ሆነሻል" አለና ትንሹን ጣቱን አቆላሞ እንድትሻረከው እጁን ዘረጋላት::

መኩዬ ቂመኛዋ "እምቢ!"

"ለምን?"

"በቀደም ለነቃንጋይ ፓስቴ ስትገዛ ለእኔ እምቢ አላልከኝም? ለሙቪ ዲናሬ ጎሎኝ ሙላልኝ? ስልህ እኝ! በል አላልከኝም...?"

"አንቺ ደግሞ! ቂል አትሁኚ! ያ እኮ አልፏል:: ከአሁን በኋላ ሸርክ እንሁን::"

"አልፈልግም:: አሁን ሰፈር ሄጄ ቀንጋይን፣ ዶሮን፣ ውሮን፣ ጎቢጥን፣ ባሪቾን፣... ጠርቼ ዛሬውኑ ጨውን አግዘን እንጨርሰዋለን::"

"እንደዚያ ካደረግሽ በጣም ሞኝ ነሽ ማለት ነው:: ሴምላል፣ በስሙኒ ፓስቴ ግዛና ና:: እኔና እሷ ከረጢታችንን ጨው እየሞላን እንጠብቅሃለን" አለ ቀጢሳው:: የፓስቴ ስም ሲጠራ ቀጫጫው ድል ተመታችና ምስጢረኛቸው ሆነች:: የድሮ ሸርኮቿን ሁሉ "ፕ!" አለችን::

ከሳምንታት በኋላ ያ የማዕድን ምንጭ የሆነው ጨው አለቀና ምስጢሩን ይፋ አደረገችው:: ለካ ነጋዴዎች ከጠቅላይ ግዛት ገዝተው የሰበሰቡዋቸውን ቆዳዎች ሳይበሰብስ እንዲቆይ በማጀያነት ተጠቅመው የጣሉት ጨው ነበር::

አበረ ሻቃና፣ ተስፋዬ ገበሎ የተዋጣላቸው መኪና ጠባቂዎች ናቸው:: ካምቦሎጆ ትሪቡን አካባቢ ነው የሚጠብቁት:: በዚያን ወቅት የታወቁ የእግር ኳስ ክለቦች ጨዋታ ካለባቸው፣ አለበለዚያም ዓለም አቀፍ ግጥሚያ በቀዳማዊ ኃይለሥላሴ ስታዲየም ከተካሄደ፣ ሻቃም ሆነ ገበሎ ኪሳቸው የፍራንክ ከረጢት ሆኖ ነው ወደቤታቸው የሚገቡት:: ከሲኒማ አልፎ የትምህርት

ቤት ልብሳቸውን እስከ መሸመት ይደርሳሉ:: ሻቃ 12ኛ ክፍል ትምህርቱን እስካጠናቀቀበት ጊዜ ድረስ ራሱን በራሱ እየረዳ ነው ያደገው::

ይህም ሥራ የራሱ የሆነ በርካታ ገጠመኝና ታሪክ አለው:: አንዳንድ ባለመኪኖች በጣም ቆንቋና ስለሆኑ መኪናቸውን ቀኑን ሙሉ አስጠብቀው 'ዝርዝር የለኝም' ወይም 'ማን ጠብቁ አላችሁ?' ብለው ገስፀው ያባርራሉ:: እንዲህ አይነቶቹ በሳምንቱ ተገቢውን ቅጣት ያገኛሉ:: ትኩስ እር ይፈለግና በስሱ የመኪናቸው በር እጀታ ላይ ይቀባላቸዋል:: ባለቤቶቹ ተመልሰው የመኪናውን በር ሲበረግዱ ያንን አይነምድር ይጨብጡታል:: እኛ በቅርብ ተደብቀን በአኳኋናቸው እንስቃለን::

ፋራ የሆነው ባለመኪና ጠርነት ከገጠመን በሚቀጥለው ቀን ጉማውን እናስተነፍሳለን:: ጠርነቱን በማግባባት ካልፈታ የዝናብ መጥረጊያውን... ይመነተፋል::

አንድ ሰውዬ ነበር፤ ቀይ ቶዮታ መኪና አለችው:: እኛን ያስጠብቀንና ሁልጊዜ ጥላ ፎቅ ይገባል:: ማምሻውን ሲመለስ የሚሰጠን 10 ሣንቲም ነበር:: ዝርዝር ፍራንክ ሲያጣ ድፍን ብር ይሰጠንና መልስ ይጠይቃል::አንድ ቀን ገበሎን "90 ሣንቲም መልስ አምጣ?" ብሎ ብር ይሰጠዋል::

"የያዝኩት 80 ሣንቲም ነው::"

ስማኒያ ሣንቲሙን መልስ ተቀብሎ ብሩን ለሁለት ቀደደው "በ10 ሣንቲሙ ፕላስተር አስለጥፍበት፤ ወይም ባንክ ሂድና አዲስ ብር ይሰጡሃል::"

ተነሳንበት! ቅጣቱን ለመጀመር የእሱን መኪና መጠበቅ አቆምን:: ደስ ያለው ቦታ ገሸሯት ሲሄድ የዝናብ መጥረጊያውን፤ በመቀጠል የቤንዚን መክደኛውን ተመነተፈ:: ቤንዚኑንም ሃራምባ ለሚስቡ ልጆች ብፌ አደረግንለት:: በዚህ እምርሮ በፖሊስ አስ ይዞ በልምጭ አስገረፈን:: እኛም ለምናውቃቸው መስታወት መንታፊዎች አሳልፈን ሰጠነው:: በዚህም ጠርነት ድል ሲያደርገን ስላልቻለ ካምቦሎጆን እርም ብሎ ተወ::

እራዳ የሆነ ባለመኪና ግን ራሱን ያርምና ሽርክ ያደርገናል:: ከእንዲህ አይነቶቹ ጋር ከመቀራረባችን የተነሳ በሰኔ ወር አካባቢ ሰርቲፊኬታችንን ጠይቀውን የምናሳያቸውና የሚሸልሙንም ነበሩ::

መኪኖቹ 50 ይሁኑ 100 ከደንበኞቻቸው ከተረከቡ በኋላ ባለንብረቶቹ ካምቦሎጆ እስከሚገቡ ይጠብቃሉ:: እሪፍ ጨዋታ ከሆነ ጠባቂዎቹ ገንዘብ ካላቸው *ከማን አንሼ ወይም *ሚስማር

ካምቦሎጆ፡ በተለምዶ አበያየም ከጥላ ፎቅ ፊት ለፊት ካታንጋ ሲባል፤ ከማን አንሼ ግራና ቀኝ ያለው መቀመጫ ነው፤ ምስማር ተራ በኳስ ሜዳው በሰሜንና በደቡብ በኩል ያለው ቦታ ነው::

ተራ አንድ ብር' ከፍለው ይገባሉ:: ገንዘብ ከሌላቸው እንደ ጦጣ በካምቦሎጆው ምሰሶ ሽቅብ ወጥተው እጃቸውን ለተመልካች ብቅ ሲያደርጉ አንዱ ጎትቶ ያስገባቸዋል:: መኪናዎቹን ከፍለው የመግባት አቅም ለሌላቸው ልጆች አደራ ይሰጣሉ::

ጨዋታው ሲጠናቀቅ 10 እና 15 ደቂቃ ሲቀረው ወደ ሥራቸው ተመልሰው የመኪናዎቹን ደህንነት አደራ ከሰጧቸው ልጆች በማረጋገጥ የደንበኞቻቸውን መምጣት ይጠባበቃሉ:: በተለያዩ ቦታዎች ዘብ ካቆሟቸው ልጆች አንዱ "ሻቃ!" ብለው ሲጠሩት፣ ቱር ብሎ ይሄድና የሰጡትን ይቀበላል:: "ገበሎ!" ብለው ሲጣሩ እሱም ፈትለክ ብሎ ይቀበላል:: አበረ ሻቃና ተስፋዬ ገበሎ ለቀጠሯቸው ልጆች ወሮታቸውን ፓስቴ አልያም ሣንቲም ይከፍሏቸዋል::

እኔ የመኪናዎችን ስም መለየት አልችልም:: ከጓደኞቼ እየጠየቅኩ ሁሌም አይነትና ስማቸውን ለማወቅ እጥራለሁ:: "ገበሎ ይህቺ ማን ትባላለች?" እለዋለሁ፤ አንዷን መኪና እያመለከትኩ::

"ቶዮታ ኮሎራ!" ይላል፣ በኩራት::

"ይህቺስ?"

"ታኖስ::"

"ያቺኛዋስ?"

"ሜርቼዲስ ቤንዝ..."

የመኪናዎቹ ታርጋ ቁጥር የተገዛበት ዋጋ ይመስለኝ ነበር:: በዚያን ጊዜ አንዳችንም አውቀቱ ስላልነበረን ይህ እምነት ስረጂም ጊዜ አብሮኝ ኖሯል:: ስለመኪና ሳስብ የሚገርመኝ ትንንሽ መኪናዎች ትልልቆቹን ይቀድሟቸዋል። ሁሉንም ደግሞ ዶቅዶቄ በፍጥነትዋ ታስከነዳቸዋለች።

ገበሎ ሚጢጢ የእንግሊዘኛ ቋንቋ ችሎታ ነበረው:: "ኖ ፋዘር፣ ኖ ማዘር!" እያለ ከፈረንጅ ጋር ሲያወራ ሰምቼዋለሁ:: ከእውቀቱ እንዲያጋራኝ ጠይቄው ደስ ብሎት "ከወንድ ፈረንጅ ጋር ስታወራ 'ሰር' ነው የምትለው፤ ከሴት ፈረንጅ ጋር ካወራህ 'ማዳም' ወይም 'ሚስ' ትላለህ" ብሎ አስረድቶኛል::

የለገሃር ልጆች ከካምቦሎጆ ትኬት ገዝተው ለገበያ በትርፍ ያቀርባሉ:: የትኬቱ ዋጋ መርከስና መወደድ እንደ ጨዋታው እርፍና ይወሰናል:: ቀዝቀዝ ያለ ጨዋታ ያለ ቀን አምስት፣ አሥር፣ ሃያ አምስት ሣንቲምም ሲያተርፉ፣ በጣም እሪፍ ጨዋታ ያለ ዕለት የአንድ ብር ትኬት እስከ ሁለት ብር የሚሸጥበት ጊዜ አለ:: ትኬት ገዝተው ለገበያ የሚያቀርቡት ቦዲ ቢውልደሩ ቸርነት እና ወንድምአገኝ መርፌ ናቸው:: ሽያጩ በቅልጥፍና ካልተካሄደ ለኪሳራ ስለሚዳርግ፣ እነዚህ ትኬት ነጋዴዎች የችርቻሮ ሥራ የሚያከናውኑላቸው ሌሎች ትንንሽ ልጆችን ይቀጥራሉ:: መነጠቅ ወይም መሠረቅ ቢኖር ተቀጣሪዎቹ ባለዕዳ ናቸው::

አንዴ የፍልውሃው ልጅ ሐሙራቢ አከፋፍሎ ለመሸጥ ከቸርነት ጢቦ ላይ አምስት ትኬት ተረከበ:: ጨዋታው በጣም አሪፍ ስለነበር ትኬቱ በፍጥነት አለቀ:: ሐሙራቢ አሥር ብሩን ይዞ ተሰወረ:: ቸርነትም "እናቱ ሆድ ቢገባ አያመልጠኝም" እያለ አደባ:: ዕለታት አለፉ:: ሐሙራቢ ካምቦሎጆ መምጣቱን ተወው:: ቸርነት ፍልውሃ እያሄደ ቢያደባም ሊይዘው አልቻለም::

ያን ጊዜ ሁላችንን ኝማልለን የነበረው በብላሽ የሚታየው የጦር ኃይሎች ቀን ደረሰ:: ሐሙራቢ ተደብቆ ካምቦሎጆ መጣ:: ልክ አሁን ትንሽዋ ካምቦሎጆ የተሠራችበት ሜዳ'ጋ ሲደርስ ቸርነት ሊይዘው ተወረወረ:: ሐሙራቢ በጊዜ ስላየው ቀኝ ኋላ ዙሮ ወደ ሰፈሩ ሩጫ ጀመረ::

ኮቴም ቢል ቢል እያለች እንደሱፐር ማን ክንፍ ሆናለት እየበረረ የኢትዮጵያ ሆቴልን ፎቅ ዘሎ መከላከያ ሚኒስቴር ጣሪያ ላይ ዱብ አለ::

በመከላከያ ሚኒስቴር መስክ ላይ አንድ ጄነራል ቆመው ሽቅብ አንጋጠው እያዩ "ይኼ ሰው ነው ዝንጀሮ?" አሉ::

"ልጅ ነኝ!" አለና ከጣራው ሽር ብሎ እንደ ድመት ዘለለና በመዳፉና በእግሩ መሬት አርፎ "አድኑኝ ጄኔራል! ሊገለኝ ነው!"

"ማነው ገዳዩ?"

"ያው..." ወደ ቸርነት ጢቦ አመለከታቸው::

ቸርነት ዓይኑን ሳያረግብ አፍጦ ያያቸዋል::

"ና አንተ፣ ምን አርጎህ ነው የምትገለው?"

"ትኬት!" ሁለቱም እኩል ጮኹ::

«ፀጥታ!" ብለው ጄኔራሉ ተቆጡና "የሚገርም እኮ ነው:: እን ዲህ አይነት አየር ወለድ ኢትዮጵያ ያለምንም ልምምድ እያፈራችልን እኛ ለማሠልጠን መከራችንን እናያለን" አሉ፤ ለራሳቸው ያህል:: ከዚያም ወደ ልጆቹ እያስተዋሉ «ማነው ስምህ?»

«ሐሙራቢ::»

«ሐሙራቢ? ለመሆኑ የስምህን ትርጉም ታውቀዋለህ? ሐሙራቢ እኮ ሕግ ደንጋጊ እንጂ ፀበኛ አይደለም:: ያንተስ ስም ማነው?»

«ቸርነት::»

«ታዲያ ምን አጣላችሁ?» ብለው ችግሩን ከሥር ከመሠረቱ መረመሩ:: ሁለቱም የየራሳቸውን እውነት ተናዘዙ:: ጄነራሉ «እቺን እውነት የምናወጣት በመሐላ ነው:: 'አምላክ አይለመነኝ፣ ከወላጆቼ ይነጥለኝ!' በሉና ማሉ::»

ቸርነት ማለ::

ሐሙራቢ ግን አፈገፈገ:: በዚህም ጄኔራሉ ሐሙራቢን ይቅርታ እንዲለምን አድርገው 10 ብሩን ከፈሉለት ብሎ ያወራልን ገበሎ ነው::

«አንተ አይተሃል ፎቁን ዘሎ ሲበር?»

«እንክት!»

«እስኪ እማምላክን በል?»

«እማምላክን!»

«እንዴ! ይኼንን ፎቅ እኮ እንኳን ሐሙራቢ አበበ ቢቂላ ራሱ ሊዘለው አይችልም::»

«ለምን አይዘልም? አንተ አቤን አይተኸው ስለማታውቅ ነው:: አቤ አንድ ቀንለታ ካምቦሎጆ ሊለማመድ መጣ፤ በሮች ሁሉ ዝግ ሆኑበት:: ከዚያም በቦርሳ የያዘውን ትጥቅ ለኛ እንድንጠብቅለት ሰጥቶን በካታንጋ በኩል እንጣጥ ብሎ ኳስ ሜዳው ላይ ዱብ አለ:: ከዚያም በካምቦሎጆው ደረጃ ተመልሶ መጥቶ ትጥቁን አቀብለነው:: ቀለበውና ልብሱን ቀይሮ ልምምዱን ጀመረ:: እኛም በካምቦሎጆው ቀዳዳ አየነው::» አለኝ ገበሎ ደግሞ ደጋግሞ እየማለ::

ሁሌም የሚገርመን የሦስቱ ዳዊቶች ትኬት የሚነግዱበት ጥበብ ነው:: አንድም ቀን ትኬት ለመግዛት ሲጋፉ አይቻቸው አላውቅም:: ግን ሁልቀን ትኬቶች ይዘው ለተመልካቾች ሲሸጡ አያለሁ:: አስተባባሪያቸው ዳዊት ምች ነው:: ዳዊት ገንቦና ዳዊት ድድ አመራር ከምች እየተቀበሉ ያከናውናሉ:: ትኬት የሚሸጡበትን ቦታ በየጊዜው ይቀያይራሉ:: ከሦስቱ ውጪ ማን ንም በመካከላቸው አያስገቡም::

«ቀንጋይ ና!» አለኝ አንድ ቀን ዳዊት ምች::

ተጠጋሁት::

«ትኬት ከእኔ እየገዙ የሚገቡ ተመልካቾችን ተከትለህ ሔደህ በሰላም መግባታቸውን ንገረኝ» አለኝ::

«እሺ» ብዬ ትእዛዙን ተቀበልኩ::

ማታ ወደ ሰፈር ስንመለስ አንጀት አርስ ጉርሻ እንደ ሚጠብቀኝ አውቃለሁ:: እንዳለኝ በንቃት ትኬት ሸምተው የሚ ሔዱ ተመልካቾችን ተከትዬ በመሔድ በሰላም መግባታቸውን አስተውላለሁ::

በር ላይ ሁሉም ነገር የሚከናወነው በጥድፊያ ነው:: ትኬት ቆራጮች ምራቅ ለመዋጥ ጊዜ የላቸውም:: የተመልካቹ ሰልፍ በጣም ረጅም ስለሆነ፣ የጨዋታው መጀመሪያ ሰዓት ስለተቃረበ ጊዜ በካምቦሎጆ በር ላይ ያለልክ ትጣደፋለች:: እነምች ትኬቶ ቻቸውን በሙሉ ሸጠው ጨረሱ:: ባስቀሩት ትኬት ራሳቸውን ጋብዘው ሲገቡ እኔንም አዳበለኝ::

እኔ ብርቅ የሆነብኝን ጨዋታ ደስ ብሎኝ ማየት ጀመ ርኩ:: ዳዊት ገንቦና ዳዊት ድድ በካምቦሎጆው ግራና ቀኝ አቅጣጫ ተሰማርተው ተመልካቹን ኪሱ የቀረችውን ቁራጭ ትኬት እንዲሰጡአቸው ይለምናሉ:: ስፖርት አፍቃሪው ሕዝብ በብዙ መልኩ ተባባሪ ነው:: አንዳንዱ ጥያቄ ያበዛል:: ይኼኔ ጠያቂውን ጥለው በመሔድ ወደሚቀጥለው ተመልካች በመጠጋት ቁራጪን ትኬት ይለምናሉ::

ዳዊት ምች ደግሞ ካምቦሎጆ መግቢያው በር ላይ ቆሞ የትኬት ቆራጩን እንቅስቃሴ ይቆጣጠራል:: ትኬት ቆራጩ

ይቆርጥ ይቆርጥና እጁ በቁራጭ ትኬት ሲሞላ መሬት ይበት ነዋል፡፡ ዓይኑን ሳያረግብ በጥንቃቄ ሲጠብቅ የነበረው ምኞ ይኼኔ ከች ይልና ከመሬት አፍሶ ቁራጮቹን ትኬቶች ኪሱ ይከታል፡፡

ገንቦና ድድ ከተመልካች ለምነው ያመጧቸውን የትኬት ቁርጥራጮች ለምኞ ያስረክቡና መዝናናት ይጀምራሉ፡፡ አረንቻታ ይጠጣሉ፤ ሽምብራ በጨውም ሆነ ሸንኮራ እንደልባቸው ይበላሉ፡፡ የሸቀሉትን አብዛኛውን እጅ ምኞ ሲወስድ፤ ገንቦና ድድ ድርሻ ድርሻቸውን ያገኛሉ፡፡

በዚያን ዕለት ዘብ ለቆምኩበት አብሬያቸው ተዝናንቼ አንድ ኮና ዳዊት ምኞ ሰጠኝ፡፡ በአጭር ጊዜ ውስጥ ሀብታም ሆንኩ፡፡

የዳዊት ምኞ እናት እማማ ዘርፌ የአባቴ የሸማ ደምበኛ ናቸው፡፡ ጋቢ፣ ነጠላና ቀሚስ እያሠሩ ለለባሽ ይሸጣሉ፡፡ በዚህም ምክ ንያት ብዙ ጊዜ ድውር ሲያልቅ እንዳመጣ እማማ ዘርፌ ቤት እላ ካለሁ፡፡ በልጅ እግር ፈትለክ ብዬ እማማ ዘርፌ ቤት ስደርስ ማንም የለም፡፡ ግቢው ጭር ብሏል ወደውስጥ ዘለቅሁ፡፡ በረንዳውን አልፌ ገርበብ ያለውን የሣሎኑን በር አንኳኳሁ፡፡

«ማነው?» አለኝ ዳዊት ምኞ፡፡

«እኔ ነኝ» መለስኩ፡፡

ገርበብ ያለውን በር ከፍቶ ምኞ ወደ እኔ መጣ፡፡ ከውስጥ ከጀርባው ባለው ጠረጴዛ ላይ የካምቦሎጆ መግቢያ ትኬቶች ተበታ ትነው ይታዩኛል፡፡ ምኞ ዓይኔ ያረፈበትን ቦታ ተከትሎ እስተዋለና በሩን መልሶ ዘግቶ የመጣሁበትን ጠየቀኝ፡፡ ቢያውቅም ነገርኩት፡፡ «እማዬ የለችም፡፡ እዚህ ጠብቃት» ብሎኝ ምኞ ወደ ውስጥ ገብቶ በሩን መልሶ ዘጋው፡፡

ጥርጣሬዬን ግልጽ ለማድረግ ጠጋ አልኩና ሀበሩ ቀዳዳ ወደ ቤቱ ውስጥ አየሁ፡፡ መብራት አብርቶ በታላቅ ጥንቃቄ የትኬቶቹን ተመሳሳይ ቁጥር እያየ በሙጫ ያጣብቃቸዋል፡፡ የተጨማደደው ትኬት እንዲዘረጋጋ በመጽሔት ውስጥ ይከትና ይቀመጥበታል፡፡ ...

«ቆንጋይ ምንድነው የምታየው?» ከኋላዬ እማማ ዘርፌ ጠይቀው አስደነገጡኝ፡፡ ስደናበር በሩን ገፈተርኩት፡፡

የዚያን ዕለት ምኞም ሳየው እንደነበር ስለገባው ነው ማኖ ለማስነካት ዛሬ እንድ *ኮና የሰጠኝ፡፡ ምስጢረኛቸውም ሆንኩ፡፡

በዚያ ወቅት ብዙ ብር ይዞ ያየሁት ልጅ ዳዊት ምኞ ነበር፡፡ ነገር ግን ሁሌም ሐድራው አይጠፍላቸውም፡፡ አልፎ አልፎ ይነቃባቸዋል፡፡ አንዴ ዳዊት ድድ ወታደራዊ ፖሊሲ ነቅቶበት በወገራ እናን አብልተውታል፡፡ እንዲያም ሆኖ አንዱ ሌላውን አሳልፎ አይሰጥም፡፡

የካምቦሎጆው አስተዳደር ሳይደርስባቸው ለበርካታ ጊዜያት በእንዲህ መልኩ መሸቀላቸውን አስታውሳለሁ፡፡ አልፎ አልፎ «ተመልካቾቻችን አንዳንድ አጭበርባሪዎች ሐሰተኛ ትኬት እያ

ዘጋጁ ለገበያ ስለሚያቀርቡ አስፈላጊውን ጥንቃቄ ብታደርጉ» ተብሎ በድምፅ ማጉያ ሲለፈፍ የምኞ ብስጭት ትገዝ ይለኛል፡፡

ከጨዋታ በሬት ይህ ልፈፋ ከተካሔደ ትኬት መሸጡን አቁሞ ከአካባቢው ይሰወራል፡፡ ካምቦሎጆ ውስጥ ገብቶ ጨዋታ ሊጀመር አካባቢ ከሆነ «ፋራዎች!» ይልና ምኞ ያላግጥባቸው ነበር፡፡

ፑሉቶ፣ ውሮ፣ ዲዲ፣... ሣር አጭደው ለሴተኛ አዳሪዎች በዱንቡሎም በዲናሬም ይሸጣሉ፡፡ የሚያጭዱት በምላጭ ሆኖ ፍጥነታቸው ማጭድ የያዘ ሰው ያስንቃል፡፡ በድፍን አዲሳባ የት አካባቢ የደረሰ ሣር እንዳለ አሳምረው ያውቃሉ፡፡ ከኪሳቸው ሁለት- ሦስት ምላጭ አያጡም፡፡ ሣሩን ካጨዱ በኋላ የሚያሥ ሩበት ወፌቾ ደግሞ ከወገባቸው ላይ አይጠፋም፡፡

የእነዚህ ጓደኞቼ ቀንደኛ ጠላቶች ዘበኞች ናቸው፡፡ በዚህ ምክንያት ልጆቹ ቀን ቀን ሣሩ የሚገኝበትን አካባቢ ይሰልሉና አጨዳውን የሚያካሂዱት በጨለማ ነበር፡፡ አንዳንዴ ተይዘው ቢወ ገሩም ብዙ ጊዜ ይቀናቸዋል፡፡

ቁልጭ እና ባሪቾ 'እጀወርቅ' ናቸው፡፡ ባለመፈደማቸው፣ ሣር አጭደው ባለመሸጣቸው፣ መኪና ባለመጠበቃቸው፣ ጋዜጣ ባለመለቃቀማቸው ኩራት ይሰማቸዋል፡፡ አብነትና ደረጀ *አሸቃዮች ናቸው፡፡

ቁልጭና ባሪቾ ሰዎች ካምቦሎጆ ትኬት ቆርጠው በሚገ ቡበት ሰዓት ሥራ ይበዛባቸዋል፡፡ በዚያ ውክቢያ መካከል አንድ የተዘናጋ ካጋጠማቸው ይመነትፋሉ፡፡ የተሰረቀው ሰው ኪሱን እየፈተሸ አላፊ አግዳሚውን በጥርጣሬ ዓይን እያየ ሌባውን ሲፈ ልግ መመልከት በጣም ያስቅ ነበር፡፡ የአንዳንዱ ተሰራቂ አጯ ጯኽ ያዘነውንም ልጅ ቢሆን ያልተለመደ ስለሚሆን ሳይወድ በግድ ያስቀዋል፡፡

ደረጀ መጽሐፍ የማንበብ ልምድ ነበረው፡፡ ጥሩ አንባቢና ተራኪ ነበር፡፡ ታላቅ እህቱ መሰከረም ኮሌጅ ስለምትማር መጽ ሐፍ ገዝታ የማንበብ ልምድ ነበራት፡፡ መሰከረም ሁላችንንም ፋይዳ የሌለን አድርጋ ትገምታለች፤ በጣም ትንቀናለች፡፡ ይሁን እንጂ እሷ ሳታውቅ ወንድሟ መጻሕፍቱን ሠርቆ አምጥቶ እና ነብና እነበረበት ይመልስላታል፡፡

ቁልጭና ባሪቾ ሸቃቅለው እስኪመጡ ካምቦሎጆ ሣሩ ላይ ጋደም ብለን አንድ የዘመኑ መጽሐፍ ይተረካል፡፡ በዚያ የንባብ ወቅት ማሞ ውድነህ፣ ብርሃኑ ዘሪሁን፣ በዓሉ ግርማ፣ አቤ ጉበኛ እና ሌሎችም ቀልባችንን የሳቡ ደራስያን ናቸው፡፡ ከእነዚህ ደራስያን

አሸቃይ፣ የሌባ ተቀባይ፡፡

መካከል የአንዱን ሥራ ባሪያውም ሆነ ደረጀ ሲተርኩልን ታሪኩ እንደፈልም ወለል ብሎ ይታየናል።

የገዙትን መጽሐፍ ገንዘብ በቸገራቸው ጊዜ ይሸጡታል። ከዚያ በፊት እኔ ቶሎ ተውሼ አነበዋለሁ። ሳነብ ዝግ ብዬ ነው፤ ስረሳም እንደዚሁ ነበር። አብነት ባሪያውም ሆነ ደረጀ ፈጣን አንባቢዎች ስለነበሩ ሲረሱም ፈጥነው ነው። በአንድ መጽሐፍ ጉዳይ ተከራክረው ካልተግባቡ ዳኝነት የሚጠሩት እኔን ነበር። ይህ አይነቱ ተፈላጊነቴ ይጥናን ያበሽቀዋል።

ይጥና ሪቼ የቦውሊንግ ኳስ ለማቀበል በወር 50 ብር ተቀ ጥሮ መሥራት ስለጀመረ የሀብታም ስሜት የተጠናወተው ልጅ ሆኗል። እኔ መጽሐፍ አንጠልጥዬ ሲያየኝና ለአማኝነት እነ አብነት ባሪያውና ደረጀ ሲፈልጉኝ ያመው ጀመር። በትንሽ በት ልቁ "አንባቢው እዚህ ላይ ምን አስተያየት አለህ?" እያለ ያላግ ጥብኛል። ሲኒማ አብረን ገብተን ቴንቦ ሲሆን "አንባቢው አንብብ እንጂ" እያለ ያበሽቀኛል።

ከሚገባ በላይ ብንደፋፈርም ከመዛዛት አላለፍንም። አን ዳንዴ እኔን የሚያጠቃበት መንገድ መረር ያለና በልጅ መንፈስ የማይታሰብ ሆኖ አገኘዋለሁ። አንድ ቀን ማታ አባቴ ሞቅ ብሎት መጣ። ሌሊቱን ሁሉ ሲጨቀጭቀኝ አደረ። መፈጠሬን የጠላሁበት ጊዜ ነበር።

በበነጋው ከሰፈር ልጆች ጋር ስለ አዳሬ ሳወጋ ሻቃ በመ ሐል ገባና "ትናንት ማታ እኮ ይጥና ከአባትህ ጋር ጎደቴ ጠጅ ቤት ቴሌቭዥን እያዩ ሁለት ብርሌ ጠጅ ገዝቶላቸው ስላንተ ሲያወራላቸው ነበር። እሱ ነው ያስጨቀጨቀህ" ብሎ አረዳኝ።

ከዕለታቱ በአንድ ቀን እኔና ይጥና ተግባብተን የምን መራመርበት ቀን ደረሰ። ከጳውሎስ ኞኞ አስደናቂ ታሪኮች በአን ደኛው ውስጥ አንድ ዱዳ ቦክሰኛ በጨዋታ ላይ እያለ ከተጋጣ ሚው በተሰነዘረበት ከባድ ቡጢ ምክንያት መናገር መጀመሩን አንብበን ተገረምን። እኔና ይጥና ይህንን አጋጣሚ በመገረም ብቻ ልናልፈው አልፈለግንም። የአባባ ደ.ማም አህመድ የመጨ ረሻው ልጅ ዱዳ ነው። እናጫውተው ብለን ሪቼ ቦውሊንግ መጫወቻ የሕፃናት መዝናኛ ማዕከል ይዘነው ሄድን። ዥዋዥዌ በየተራ እየገፋነው በተደጋጋሚ በቡጢ አናቱን መታነው።

ልጁ ይጮኽና "በኃይል ግፉኝ" ይለናል በምልክት ቋንቋው። በጡጫ አናቱን እያፈራረቅን ብንነርተውም ሙከራችን ያሰብነውን ውጤት ሳያመጣ ወደ ቤታችን ተመለስን።

ቦቸራ፣ዶጅና አመዶ የተዋጣላቸው ድብ ድብ ቁማር ተጫ ዋቾች ነበሩ። በተለይ አመዶ ፍራንኳን በዓይኑ ሳያይ፣ በእጁ ውስጥ እያሽከረከራት በጎፈር ትሁን በዘውድ አሳምሮ ያውቃ

ታል። እንቅልፉን ተኝቶም ቢሆን "ጉል! ማነው የሚያጠጣ?" ሳይል አይቀርም እያልን እንቀልድበታለን።

ክረምት ሲመጣ ሦስቱም ጉልት ውስጥ በቆሎ ጠባሽ ሆነው ይቀጠራሉ። አንድ በቆሎ ተጠብሶ ዱምቡሎ ይሸጣል። የብር ጠብሰው ቢሸጡ ደመወዝ ዲናሬ ይከፈላቸዋል። ማምሻቸውን ሆዳ ቸውን ችለው ከአንድ ብር እስከ ሁለት ብር በቀን ይሸቅላሉ።

ሽማች ማግኘት ላይ ከፍተኛ ችግር ነበረባቸው። የቀን ሠራተኞቹ ማምሻቸውን የበቆሎ ጥብስ ሊበሉ ይመጣሉ። ገቢያው በጭቃ የላቆጠ በመሆኑ አንዳንዶቹ ቁምጣ ሱሬ ለብሰው፣ ጋቢ ተከናንበውና ቦቲ ጫማ ተጫምተው ይመጣሉ።

አንደኛው በላተኛ "እስኪ ጥብስ?" አለና ቦቸራን ጠየቀ። ጠብሶ ካከማቸው አንዷን አነሳና አሳየው።

ሰውዬው አንዷን የበቆሎ ፍሬ ፈልፍሎ ቀመሰና "ደረቅ ነው።" ደገመና ሌላውንም እንዲሁ ቀምሶ "አይ፣ እሸት አይደ ለም!" ብሎ ወደ ዶጅ ገማጣው መደብ ሲሄድ ቦቸራ አንድ ፍም አነሳና ሰውዬው ቦት ጫማ ውስጥ ጨመረበት።

ሰውዬው "ውይ! እማምዬ!" አለና ዘለለ። ወድቆ ቦቱን ሽቅብ ሲሰቅል ፍምዋ በቁምጡ ገብታ ቂጡን ለበለበችው። በፍጥነት ብድግ ቢል ተመልሳ ቦቱ ጫማ ውስጥ ገባች።

ተመልካች አስቂኝ ፊልም እንደሚያይ ይንከተከታል። ዶጅ ገማጣው አጠገቡ ያለውን አነስተኛ ደንበኛን ውሃ በፍጥነት አነሳና ቦቱ ጫማ ውስጥ ጨመረለት። ሰውዬው ከሲኦሉ ተገላ ገለ። ከፍተኛ ጦርነት ቢፈጠርም ቦቸራን ደፍሮ የሚመታ በመጥ ፋቱ ችግሩ በዚሁ አለፈ።

የሰፈር ልጆች አብዛኛውን ጊዜ ከካምቦሎጆ ተጠባብቀን ነው ወደ ሰፈር የምንሄደው። አንዳንዴ እንደ ጉዳያችን አስ ፈላጊነት እንነጣጠላለን። ቁልጭና ባሪቾ ሞጃ ስለሆኑ በሰው ትከሻ በሸክም ነው ወደ ሰፈራቸው የሚሄዱት። አንዳንዴ ሽቀ ላው አልሰምር ሲላቸው ቀጢሳውና ሴምላል ትከሻቸውን ያከራ ያሉ። ባሪቾ ለቀጢሳው፣ ቁልጭ ደግሞ ለሴምላል ስሙኒ ስሙኒ ከፍለው እስከ ሰፈራችን በሸክም ይሄዳሉ። ባሪቾም ቁልጭም ቁንጥንጦች ናቸው። በልጆች ትከሻ ላይ ሆነው ልፍያ ያምራቸ ዋል። ወይም እግራቸውን እያወራጩ እንደ ሕንድ የፊልም ተዋ ናይ ይዘፍናሉ። በዚህ ጊዜ ሴምላል ሚዛኑን ለመጠበቅ እየተ ንገዳገደ "አንተ እናትክን! አርፈህ ተቀመጥ!" ብሎ ይቆጣል።

ቀጢሳው ባሪቾን ተሸክሞት ሲሮጥ፣ ቁልጭ ሴምላልን "ድረስበት! ዱምቡሎ እጨምርልሃለሁ!" ይለዋል።

ሴምላል ይሮጣል።

ቀጢሳው አጠገብ ደርሶ ቁልጭ፣ ባሪቾን ሊይዘው ሲን ጠራራ፣ ሴምላል ሚዛኑን ይስታል።

"ዋ! እግሬ መሬት ከረገጠ ዱምቡሎ እቆርጣለሁ!"

"ኧረ! ወንድ እናያለና! ቂርቆስን! ሰፈር እንድረስ" ይዝታል:: ሴምላል፤ የተዝረከረከ ንፍጡ ሽቅብ አልሳብ ሲለው በጃኬቱ እጅጌ ይሞዥቀዋል::

"እሺ ሸንኮራ ሊግዛ!" ቁልጭ ቁልቁል እያስተዋለ ሴምላልን ይጠይቀዋል::

መልስ ሳይሰጠው ወደ ሸንኮራ ነጋዴው ይጠጋለታል:: ባሪቾም ቀጢላውን አስፈቅዶ ሸንኮራ ይገዛሉ:: ተሸካሚዎቹ የተሰጣቸውን ሸንኮራ ኪሳቸው ይከታሉ:: አሸካሚዎቹ ግን በተቀመጡበት ሸንኮራውን በጥርሳቸው እየሰነጠቁ መምጠጥ ይጀምራሉ:: ልጣጩን እርስ በራስ እየተወራወሩ ይሟቱበታል:: ይህ ሁኔታ ለተሸካሚው አሳር፤ ለተፈናጠጠው ደግሞ አዝናኝ ድርጊት ነበር...

...የለገሃር ድልድይ ወደ ማታ ሰው ይበዛበታል:: ቢሆንም ተሸካሚዎቹ በስምምነታቸው መሠረት መሬት ሳይረግጡ ሰፈር መድረስ አለባቸው::

ባሪቾ የድልድዩን መደገፊያ ቱቦ አጋድሎ ይይዝና እንደ ሕንዱ አክተር ራሺካፑር መዝፈን ይጀምራል:: ቁልጭም የላታ ማንገሽካርን ድምፅ አስመስሎ ይመልሳል::

ተሸካሚዎቹ ለመራመድ ሲሞክሩ አሸካሚዎቹ አጥብቀው በያዙት ቱቦ አማካኝነት አላንቀሳቅስ ይሏቸዋል:: በዚህ ጊዜ ቀጢሳው ተቆጥቶ "ስማ እናትክን! ክርኬን እንደሆን ቁጭ ታደርጋታለህ:: እግርህ መሬት ነካ አልነካ ግድ የለኝም:: አርፈህ ተቀምጠህ ነው ሰፈር ሳደርስህ የተስማማነው!"

"ወንድ! እግሬ መሬት ይንካና ታስከፍለኛለህ!"

ከብዙ ብዙ ድካም፣ ንትርክና ማስፈራራት በኋላ ሠፈር ይደርሳሉ:: በዚህ ጊዜ ቀጢሳውና ሴምላል ድካማቸውን ረስተው፣ ሸንኮራቸውን እየኮረሸሙ የጎደላቸውን ፍራንክ እንዴት ሞልተው ሲኒማ መግባት እንደሚችሉ ማሰብ ይጀምራሉ::

ክርስትና አባት

"እግዚአብሔር ድሆችን ይወዳቸዋል::
ለዚህ ነው አብዝቶ የፈጠራቸው"
አብርሃም ሊንከን

ቲቲ ውሻዬ በኩዳዴ ፆም ሰሞን የዓሣ እጥንት በልታ ጉሮሮዋ ላይ በመሰንቀሩ ትንሽ ታማ ሞተችብኝ:: በጣም አዘንኩኝ:: ኃይሉ ዶሮ ሊያፅናናኝ ቤት መጣና "ለምን እኔና አንተ ርግብ አናረባም?" አለኝ::

"የእኛ ቤት መንገድ ዳር በመሆኑ አይመችም" ስለው "እኛ ግቢ ውስጥ እኮ ነው የምናረባው:: ፍራንክ አዋጥተን ርግቦቹን እንገዛለን:: ከዚያ ቤታቸውን ሠርተን እናኖራቸዋለን::"

ሁለት፣ ሁለት ብር አዋጥተን ወንድና ሴት የሆኑ አራት ርግቦች ከእንግዱ ላይ ገዛን:: እንግዱ ከመንደራችን ወረድ ብሎ ከጨነቀው ሉቅ በታች ነው የሚኖረው:: በርካታ ርግቦች አሉት:: ርግብ ከሚያረቡ ሌሎች ሰዎች ጋር ግንኙነት አለው:: ወንጭፍና ትንንሽ ድብልብል ድንጋዮች በኪሱ ይይዛል:: ቤቱ ተወልደው ያደጉ፣ እጁን በደንብ የለመዱ ርግቦች አሉት፣ በእነዚህ ርግቦች አማካኝነት ሌሎች ርግቦች ጠለፋ የሚያካሂድበት ጊዜም አለ:: ይህን ለማድረግ ሌሊት ነው የሚነሳው:: የቤት ርግቦቹን በሰሪያን ኮት ኪሱ ይይዝና አሰበው አካባቢ ሲደርስ ወደ ሰማይ ይለቃቸዋል:: በአየር ላይ ይበርሩና ታች ሰው ግቢ ውስጥ ሌሎች ርግቦች ሲያዩ ያርፋሉ:: ርግቦቹ ያረፉባቸው ሰዎች ይይዟቸዋል:: ላባቸውን ይነቅሉታል:: ለዕለታት እዚያው ይቆያሉ:: ላባቸው እንዳደገ አንድ ሁለት ርግቦችን አስከትለው ወደ ሰፈራችን ይመጣሉ::

እንግዱ አበበ እንዲህ አይነት ዝነኛ ርግቦች ስላሉት አንዱን ርግብ ወደ ሰማይ ለቅቆት ሲበር "ይመለሳል" ይላል በእርግጠኝነት::

"ለማየት ያብቃህ አይመለስም" ይላል፤ አንዱ የሰፈር ልጅ::

"እንወራረድ::"

"በስሙኒ! በስሙኒ!"

"እሺ::"

ያስይዛሉ:: ከጥቂት ቀናት በኋላ ሲላ የተባለው ርግቡ በአያሌ ርግቦች ታጅቦ ከች ይላል! ሰፈራቸው በጭብጨባና በጩኸት ይደምቃል::

እንግዱ ርግቦቹን ከሸጠልን በኋላ ለሣምንታት የተረጋጋ ሕይወት ኖርን:: ላባቸው የተነጨው ርግቦች መንቀሳቀስ ሲጀምሩ

አንዳንድ ስጋቶችን ፈጠሩብን:: ከነኃይሉ ዶሮ ቤት ጓሮ ከእነ አደባይ ሰፈር አንድ ዱርዬ ድመት እየመጣ ቋሚ ጠላታችን ሆነ:: እሱን ሌት ተቀን ስንጠብቅ፣ ብቅ ሲል በድንጋይም በዱላም ለመከላከል በምናደርገው ጥረት መንደሩን በጩኸት እናምሰዋለን:: ትንሽ አሚቸው የተኙ አሮጊቶች እየተራገሙ ከየቤታቸው ይወጣሉ::

ድመት የገደለ እጁ ይንቀጠቀጣል የሚል እምነት ስለዘሩብን ዱርዬውን ድመት ከማባረር ፈቅ ያለ ድፍረት አልነበረንም:: ዱርዬው ድመት ግን ጨክኖ አንዱን ወንድ ርግብ በላብን:: በዚህም ይሙት በቃ ፈርድንበት፤ ኃይሉ ዶሮ ጥሩ አላሚ ስለነበረ አነጣጥሮ የወረወራት ድንጋይ አንዴ ጆሮግንዱን ብትለው ዱርዬው ድመት ሲንደባለል በጣም ደስ ብሎኝ ጮኽኩኝ:: ኃይሉ ዶሮም አብሮኝ ጮኾ "ወይኔ ቶንጋይ! እጄን እየው፣ መንቀጥቀጥ ጀመረ" አለኝ::

ሳይ እጁ ምንም አይንቀጠቀጥም:: ዞር ስንል ድመቱ ተነስቶ ጥሻ ውስጥ ገብቷል::

"ይኼውልህ! ባለመሞቱ ነው እጄን ያንቀጠቅጠኝ የነበረው የተወኝ::"

አመንኩት::

ከዚህ ዱርዬ ድመት እንዲገላግለን እንግዱን አማከርነው:: "ከርክ ከከፈላችሁኝ አናቱን ብዬ እገላግላችኋለሁ" አለና ተከዝ ብሎ "ግን ሌላ ብልሃት አለኝ:: ድመቱ ለማዳ ነው ወይስ ዱርዬ?" ጠየቀን::

"ኧረ በጣም ዱርዬ ነው ማንንም አያስጠጋም" መለስኩ እኔ::

"ለማዳ ቢሆን ከሰፈራችሁ እንዲጠፋ ቀላል ብልሃት ነበረኝ:: ዱርዬ ከሆነ ግን ስለማይያዝ መግደል ብቻ ነው ያለብን" አለ እንግዱ::

"ለማዳ ቢሆን ምን ታደርግ ነበር?" ዶሮ ጠየቀው "ለማዳ ቢሆን ኖሮ ትንሽ ቅቤ ትፈልጉና ይዛችሁት አፉን ዙሪያውን ትቀቡታላችሁ:: አሷን እያሸተተ ሚያው እያለ ከሰፈሩ ይጠፋል:: ብዙ ያስቸገሩኝን ድመቶች ያጠፋሁት በዚህ ዘዴ ነው" ብሎ አስደነቀን:: ለወደፊቱም የመከላከያ ጥበቡን ዘራብን::

"ለሆያሆዬ ጨፍረን እንከፍልሃለን:: ግን ድመቱን ከገደልክ በኋላ እጅህን ቢያንቀጠቅጥህ እኛ የለንበትም" አለ ኃይሉ ዶሮ::

እንግዱ እየሳቀ "የምን እጅ መንቀጥቀጥ? የእኔ እጅ ነው የሚንቀጠቀጠው? ስንትና ስንት ድመት ገድያለሁ:: አንዷም እጄን አላንቀጠቀጠችውም::"

አላመነውም::

ርግቦቻችንን ቤታቸው ውስጥ ከተን ዘጋንባቸው:: እንግዱ የዳዊት ወንጭፉን አነሳና ጎልያድ የሆነብንን ዱርዬ ድመት ሊገ

ላግለን ደፈጣ ያዘን:: ሁሌም አዘጋጅቶ በኪሱ ከሚያስቀምጣቸው ጠጠሮች አንድ ሁለቱን መረጠ:: ወንጭፉን በቅጡ መሥራቱን አረጋገጠ:: ድመቱ ይመጣል ብለን ባመላከትነው አቅጣጫ ላይ ፀጥ ብለን ዓይናችንን ሳናረግብ ጠበቅነው::

ብዙም ሳንቆይ የጣራ መቧጠጥ ድምፅ ተሰማን:: ኃይሉ ዶሮ ተንጠራርቶ አየና ለእንግዱ በጥቅሻ እየመጣ ነው አለው:: ድመቱ ብቅ ሲል የዳዊት ጠጠር ተወንጭፋ ግንባሩን በጠረቀችው፤ በሁለት እግሩ ቆመ:: ቁልቁል ከጣራው ሲወረወር በአናቱ መሬት ተተከለ:: አንድ ሰቅጣጭ ድምፅ አሰማ:: እየተንፈራፈረ ነው:: መንደርተኛው ግልብጥ ብሎ ወጥቷል::

"ወይኔ ድመቱን ገደሉት" አለች አዳነች::

"አንቺ ወሬኛ!" አለና ኃይሉ ዶሮ አፈጠጠባት::

"ወይኔ ጉዳችሁ ፈላ! ማነው የገደለው? ገዳዩ እጁን ያንቀጠቅጠዋል" አሉ እማማ ሸጊቱ::

እንግዱ በጥቅሻ ገለል እንድንል ነገረንና "በቃ ይሞታል:: ከርኬን ግን ለሆያሆዬ ቁጭ ታደርጋላችሁ::"

ከዱርዬው ድመት ሞት በኋላ ለጥቂት ጊዜ በሰላም መኖር ጀመርን:: ሁለቱ ርግቦቻችንም ዕንቁላል ጣሉ:: እስከዛሬ የማናውቀው ምስጢርም ተከሰተ:: ርግቦች ምንጊዜም ሁለት ዕንቁላል ነው የሚጥሉት:: ሁለቱም ይፈለፈላሉ:: ሲያድጉም ባልና ሚስት የሚሆኑት እነዚህ ጫጩቶች ናቸው::

ከነኃይሉ ዶሮ ቤት በሦስትና በአራት መቶ ሜትር ርቀት ላይ የአባባ ተፈሪ ወፍጮ ቤት አለ:: አባባ ተፈሪ ግቢያቸው ውስጥ ያፈራውን ወይን ሊበሉ የመጡ ወፎችን አንድ ሁለቱን አስገድለው ለመቀጣጫ ወይኑ መካከል እንዳንጠለጠሉ ወሬ ስንሰማ፤ ስጋታችን በጣም ጨመረ:: እርግጠኛ ለመሆን ሄደን በግቢው ቀዳዳ ተመልክተን የተንጠለጠሉ የወፎች ሬሳ ዓይተናል:: ስለዚህ ርግቦቻችን ወደዚያ በረው በሔዱ ቁጥር በስጋት እንወጠራለን:: በሰላም ሰፈራችን ሲመለሱ ትንፋሻችን መለስ ትላለች::

አንድ ቀን አባባ ተፈሪ ግቢ ውስጥ ያለችው እትዬ ወይንሸት ሆያሆዬ እያስጨፈረችን ነው:: አንዳች የሚያክል ሙል ሙል በቀኝ እጅዋ ሸቅብ ይዛ እያቁለጨለጨችን "በደንብ ጨፍሩ አለዚያ ይህ ሙልሙል አመለጣችሁ::"

እንደተባልነው በደንብ ጨፍረን እሷንና ቤተሰቦቿንም ከዓመት ዓመት እንዲያደርስ መርቀን ሙልሙሉን ተሸልመን ስንወጣ፤ ቤታቸው በረንዳ ላይ የቆሙት አባባ ተፈሪ "ኑ ጨፍሩ!" አሉን::

ድሮ ልንጨፍር ወደ እሳቸው ቤት ስንሄድ በዘበኛም፣ በውሻም ነበር የሚያባርሩን:: ባሬ ግን ማዜም ስንጀምር በእጃቸው ይዘውት የነበረውን ቀልማማ ፕላስቲክ መሰል ዕቃ ወደ ጆሮ

ግንዳቸውና አፋቸው አስጠግተው "በል አድምጥ!" ብለው ፕላስቲኩን ወደ እኛ አስጠጉት::

"ስልክ እኮ ነው" አለ ቀጢሳው::

በኋላ ማንነቱን ያወኩት ልጃቸው አትክልት ከአሜሪካን ለዓመት በዓሉ ስልክ ደወለላቸው:: አስጠርቶን የሚያስጨፍረን እሱ ነበር:: ጨፍረን ስንጨርስ አሁንም በስልኩ አወሩ::

"አስር አስር ብር ሰጣቸው?!" አባባ ተፈራ አንባረቁ:: ድንጋጤው እሳቸውን ብቻ ሳይሆን እኛንም ነበር ያናወጠን:: የእኔ ልብ ስትንፈራፈር ሹራቤን ቀዳ ልትወጣ ምንም አልቀራትም::

"አትቀልድ! አስር አስር ብር?!" አሉና ቆጠሩን::

ሰባት ነን::

አባባ ተፈሪ ቤታቸው ከብት ያረባሉ:: ወተታቸውን በከተማው ለሚገኙ ሆቴሎች የሚያድሉበት ፔጆ መኪና አላቸው:: የመኪናቸውን ሞተር ካስነሱ በኋላ እስኪሟሟቅ ዘበኛቸውን ቁና አስይዘው ወደ መንገዱ ይልኩታል:: ዘበኛው ከመንገዱ የጠርሙስ ስባሪ፣ ሚስማርና አጥንት እየለቃቀመ አስፓልቱ ድረስ ይዘልቃል:: ተመልሶ የጥረቱን ውጤት በቁና ሞልቶ ካሳያቸው በኋላ ነው መኪናቸውን አስነስተው የሚሄዱት:: በለቀማው ካልተደሰቱ እንደገና የሚልኩበት ጊዜ ነበር::

"ወቾ ጉድ! አያችሁልኝ? ይኼ ሁሉ ቅራቅንቦ እኮ መንገድ ላይ የተበተነው የመኪና ጎማ ለማፈንዳት ነው" ይላሉ አባባ ተፈሪ በተለቀመው ቆሻሻ እየረኩ:: ከእኝህ ሰውዬ እጅ ነው ልጃቸው በድምሩ ሰባ ብር እንድንቀበል ያዘዘልን:: እሳቸው ምናቸው ሞኝ ነው? አንድ አንድ ብር አደሉን:: ለልጃቸው ግን "ያው እንዳልከው አደረኩልህ:: እንደገና ይጨፍሩልህ?" አሉት::

እኛም በበኩላችን ቀኑን ሙሉ ጨፍረን የማናገኘውን አንድ አንድ ብር በአጭር ጊዜ በማግኘታችን ተደስተናል::

ብዙ ጊዜ ሳያልፍ የተበላብንን ርግብ ለመተካት እንደገና ገንዘብ የሚያስፈልገን ምዕራፍ ላይ ደረስን:: አንድ ርግብ ለመግዛት ምጥ ውስጥ ገባን:: ወላጆቻችን ለልጅ ገንዘብ መስጠት ዱርዬ ያደርጋል ብለው ስለሚያምኑ በጭንቃችን ሊደርሱልን አልቻሉም::

ርግቦቹ ዕንቁላሎቹን በመፈራረቅ ነው የሚያቅፉት:: ባሏ በዱርዬው ድመት የተበላባት ርግብ ከዕንቁላሎቹ ላይ ስለማትነሳ ስንዴም ሆነ ውሃ ጎጆዋ ድረስ እናቀርብላታለን:: እንደነገሩ ስትቀማምስ እንደሰታለን:: ዕንቁላሎቿን አቅፋ ስለምትውል ጭንቀታችን አየለ::

ከኃይሉ ዶሮ ጋር ፍራንክ የምናገኝበትን ሁኔታ ለመፍጠር መከርን:: ካምቦሎጆ አካባቢ የምንሸቅለው ጠርሙስና የጋዜጣ ጥርቅም የምንፈልገውን ያህል ገንዘብ ሊያስገኝልን አልቻለም::

ገንዘብ ይሰጠኛል ብዬ የማምነው ዳዊት ምኝ ስሞኑን ፖሊስ ቤታቸው ድረስ መጥቶ ከማጭበርበሪያ ተኬቶቹ ጋር እጅ ከፍንጅ ያዘው:: ተባባሪዎቹ የሆኑት ዳንኤል ድድና ዳንኤል ገምቦ አንድ ላይ ጠባይ ማረሚያ ታስረዋል::

አንዳንድ ሥራ ለመሥራት ወሰንን:: ከሴምላልና ከቀጢሳው ጋር በመሆን ከለል 'መፈደም' ጀመርን:: አሳዛኙ አጋጣሚ፣ በመጀመሪያው ዕለት ቆሜ አመዱን በስንጥር እየጫርኩኝ ከሰል ስለቃቅም አንድ ዘመዳችን አየኝ:: ወደ ግል ጉዳዩ መሔዱን ትቶ በፍጥነት ወደ ቤታችን መጥቶ ለአባቴ ነገረው:: ወገራ እቤቴ እንደሚጠብቀኝ ገብቶኛል:: እንደ መታደል፣ አባቴ በዕለቱ ዕቁብ ወጥቶለት ስለነበር በከፍተኛ ማስጠንቀቂያ ማረኝ:: እኔም ሆንኩ ጓደኛዬ ለማግኘት አሣራችንን የምናይበትን አንድ ብር ግን አልሰጠኝም:: እኔ ከግርፊያው በማምለጤ ተደሰትኩ እንጂ የአባቴ ንፍገት ቅር አላሰኘኝም::

ገንዘብ የምናገኝባቸው ዕንቁጣጣሽና ሆያሆዬ በጣም ራቁ:: ባልታሰበ ቀን የኃይሉ ዶሮ ታላቅ ወንድም የግርማ ክርስትና አባት አባባ ባይሳ መንገድ ላይ ዶሮን አግኝተውት ሁለት ብር ሰጡት:: በዚህ ተአምር በደስታ ሰክሮ ሮጠ መጣና አበሰረኝ::

ኃይሉ ዶሮ በተረጋጋ መንፈስ አንዱን ብር ዘርዝሮ የስሙኒ ደስታ ከረሜላ ገዛ:: ከወርቁ ሻይ ቤት የሃያ ሣንቲም አራት ፓስቴ ሸመትን:: ቤታቸው ጓሮ መሸግን:: ፓስቴና ደስታ ከረሜላውን እኩል አካፈለኝ::

"አንዱን ፓስቴ ሰንጥቀው::"

ያለኝን አደረኩ::

"ስንጥቁ ውስጥ ድፍን ከረሜላ ጨምር" አለኝ ዶሮ፤ ይህ የራሱ ፈጠራ የሆነ የፓስቴ አበላል ነው:: ብር ስላገኘን ወንድ ርግብ መግዛቱን ጉዳይ መክረን ጨርሰናል::

"ግመጥ"

ከረሜላዋ'ጋ ደርሰን ኮርሸም እስክምናደርግ ያሉት ገመጣዎቹ አስጎምጂዎች ነበሩ:: የዓለምን ፍስሐ ጭድ ላይ ተንጋለን እንደሰታለን:: እንዲሁ ሳቅ... ሳቅ... ፍንድቅ... ፍንድቅ እንላለን:: እማማ ሽጊቱ ድንገት በግዙፍ ቁመናቸው ብርሃኑን ከለሉን:: እኔና ዶሮ ቶሎ ብለን ፓስቴውን ሹራባችን ውስጥ ሸጎጥን:: እሳቸው ግን "አላችሁ?" ብለው መኖራችንን ብቻ ተመልክተው ተመለሱ:: ኃይሉ ዶሮ ግን ተሸበረ "ወይኔ አይታናለች ውሸቷን ነው፤ በኋላ ልትገርፈኝ ነው አሁን ዝም ያለችው! ግን አላየችኝም?" አለና ጠየቀኝ እርግጠኛ ለመሆን::

"አይተውናል::"

"ፓስቴ ስንበላ::"

"አይደለም፤ ጓሮ ቁጭ ብለን ስንጫወት::"

"እኔ ግን ፓስቴ ስንበላ ያየችን መሰለኝ::"

"እረ አላዩንም::"

"አይታናለች! በል! ቶሎ በል! የያዝከውን ፓስቴና ከረሜላ ሸንት ቤት እንጨምር::"

"ለምን?"

"አይታናለች!" አንባረቀ ዶሮ::

ጭንቀቱ ተጋብቶብኝ፣ ነገሩ አንጀቴን ቢበላኝም ያለኝን አደረኩ:: እሱም በሹራቡ ጠቅልሎ የያዛቸውን ፓስቴዎችና ሣን ቲሞች ከአንድ ብሩ ጋር ሽንኴ ቤት ውስጥ ጣላቸው::

ከኩሽናቸው ፊት ለፊት እንጨት ተፈልጦ ተከምሯል:: ኃይሉ እሮጦ ገብቶ ልብስ ደረበ፤ ሲገረፍ ቂጡን እንዳያመው:: እኔ በቅርብ ሁኔታውን እከታተላለሁ:: ወደ ኩሽና መጣና "እማዬ ለምን አትገርፌኝም?"

"ምን አጥፍተህ?"

"አሁን እኮ ፓስቴ ስበላ ያየሽኝ መስሎኝ::"

"ምን አለበት ብትበላ? ታያላችሁ የእኔን ጅል?" እማማ ሸጊቱ በመገረም ሳቁ::

"እረ! ስበላ ብታገኚኝ ምንም አትይኝም?"

"ምን እልሃለሁ? ካገኘህ እንክት አድርገው!"

ዶሮ አጓራና መሬት ዘፍ አለ:: ተንፈራፈረ:: "እኔ እኮ ያየሽኝ መስሎኝ፣ ከየት አመጣህ ብለሽ ትገርፊኛለሽ ብዬ፣ አባባ ባይሳ የሰጡኝን ሁለት ብር ዘርዝሬ ..."

"ሽንት ቤት ጨመርከው?"

"አዎን::"

"አወይ ልጄን! በል፣ ብርህ ካልወጣ አንድም ሰው ሽንት ቤት እንዳታሸና::"

"እሺ!"

በዚህ መካከል የዶሮ አባት ግንበኛው አባባ ቱሉ በራቂ ከሥራ ድክም ብሏቸው መጡ:: ጎርናና በሆነ ድምፃቸው "ምን ሆንክ አንተ?"

"አንተ ነህ! ክርስትና አባት ሰው አድርግልኝ ስልህ ቂርቆስ አንስቶሃል እያልከኝ፣ ትምህርትህን ይገልጽልሃል እያልከኝ፣ ያሳ ድግሃል እያልከኝ፣ እንደ ግርማ፣ እንደ እቴነሽ ሰው ክርስትና እንዲያነሳኝ ሳታረግ ሕፃኑ ቂርቆስ ክርስትና እንዲያነሳኝ አድርገህ ብሬን አስጠፋህብኝ" እያለ ተንሰቀሰቀ::

አባባ ቱሉ ነገሩ አልገባቸውም፣ ሽንት ቤት መሄድም ፈል ገዋል:: ኃይሉ ዶሮ ግን አሳሳልፍ አላቸው:: ግራ ቢጋቡ እኔን ማብራሪያ ጠይቀውኝ ሁሉንም ጉዳይ በዝርዝር ነገርኳቸው:: አባባ ቱሉ ከትከት ብለው ስቀው "ብሩን አሁኑኑ እኔ እሰጥሃለሁ:: የክርስትና አባትም እሆንሃለሁ:: ስታድግ ግን አንድ ሺ ብር አድ ርገህ ልትከፍለኝ ትፈርማለህ::"

"እሺ" አለ ኃይሉ፣ የዳመነ ፊቱ ወዲያው ወገግ እያለ::

"በል አሳልፈኝ ሽንቴን ሽንቼ ልምጣና እንዋዋላለን" አሉና ሁለት ብር አውጥተው ሰጡት:: ገለል አለላቸው:: ተጠናቀው እንደመጡ ውሉ በታላቅ እህቴ በእቴነሽ ተጻፈ::

የብድር ስምምነት

እኔ አባቴም የክርስትና አባቴም ከሆነው ከአቶ ቱሉ በራቂ በዕለተ ቂርቆስ ንግሥ ሁለት ብር ተበድሬአለሁ:: ይህን ብር አድጌ ትምህርቴን ጨርሼ ኮሌጅ በጥሼ እንግሊዘኛ እንደውሃ እንደጠጣሁ አንድ ሺ ብር አድርጌ ልከፍል ተስማምቼ ፈርሜአለሁ::

ኃይሉ ዶሮ ፈረመ::

"መስሎሃል የምለቅህ" አሉ አባባ ቱሉ ከምራቸው:: የውል ወረቀቱን አጣጥፈው እያለቀመጡ::

በሕይወታችን ለመጀመሪያ ጊዜ ኃይሉ ዶሮ በተበዳሪነት፣ እኔም በእማኝነት ተገኝቼ ፊርማችንን ያኖርንበትን ማኅደር ከጉዳ ይም አልጣፍነውም:: ነገር ግን ርግቡን ከእነ እንግዱ ገዝተን የማርባት ጥረታችንን እንዴት እንደምንቀጥል እያውጠነጠንን ተጠ ቃቅስን ከቤት ወጣን:: እግዜሃር አብዝቶ ከፈጠራቸው ድሆች መካከል እኔና ዶሮ እንዲህ ማሳያዎቹ ነን::

እርቀ ሰላም ሲወርድ

"በጥበብ ካልተያዘ ጀግንነት ሞኝነት ነው"
(የልታወቀ ደራሲ)

ይኸው በገዛ ቤቴ ውስጥ የቁም እስረኛ ሆኛለሁ:: ውጪ ስንጫወት ይህቺ መኩዬ ቀጫጫ ደፈረችኝና በቦክስ አገጭዋን መታኋት፤ መሬቱ ላይ ፍንችር አለች:: እስከምትነሳ ከጠበቅኩ በድንጋይ እንደምትፈነክተኝ ስለማውቅ እግሬ አውጪኝ ብዬ ቤቴ ጥልቅ አልኩኝ:: እያለቀሰች በእልህ ቁና ቁና እየተነፈሰች ደረሰ ችብኝ:: እናቴ "ምን ሆንክ?"

"ይኼ ፉንጌ ነገር ሳልፈልገው መታኝ!"

"ስንት እንጀራ ቢበላ ነው የሚመታህ? ይኼ ጋንድያ! ቆይ ይምጣ አሳየዋለሁ!"

"እቤት ውስጥ ገብቷል:: አልጋ ስር ወይም ጓዳ ይዩት እስኪ?!"

እማዬ ልትፈልገኝ ጓዳ ገባች።

ተዘናናሁ። መኩዬ "እማማ ባሎቴ የት እንዳስ ላሳዮት!" ስትል ተደናገጥኩ። እኔ የተደበቅኩት ከበሩ ኋላ ነበር። በበሩ ስር እግሬ ብቅ ብሎ እንደሚታይ የገባኝ ወዲያው ነው። እግሬን ከመሰብሰቤ በፊት ግን መኩዬ በበረባሶ ጫማዋ የበላች የጠጣችውን ያህል በርግጫ ደቀደቀችኝ።

"ወይኔ ቁስሌን! ወይኔ ቁስሌን!" እያልኩ ከበሩ ጀርባ ወጥቼ ዘልዬ ሳሎን ወለሉ ላይ ተዘረርኩኝ። እማዬ ከጓዳ ስት መለስ እየተንፈራፈርኩኝ ነበር።መኩዬ አንጀቷ ቅቤ ጠጥቶ፣ በግማሽ ሳቅ በግማሽ ልቅሶ ግዳይዋን ቁልቁል ተዘርሬ አየችኝ።

"ምን አገኘህ?!" አለች እማዬ ተደናግጣ።

"እግሬን... መኩዬ! በበረባሶ ጫማዋ...!" ትንፋሼ ቁርጥ ቁርጥ አለ።

"ደግ አደረገ! እንኳን ዋጋህን የሰጠልኝ! መጀመሪያስ ለምን መታኸው?! ወንድ ነው። ብድሩን መለሰ።"

"ገና አለቅህም። ታየኛለህ!" ብላ ቀጫጫዋ ዛተች።

"ሂድ! አንተ ደግሞ ፈሳም! እኔ እየተቆጣሁት ትዝታለህ? በሉ ታረቁ!" ስትላት መኩዬ ፈትለክ ብላ ከቤታችን ወጣች።

እኔም በርግጫ የተገሸለጠ ቁስሌን ማስታመም ጀመርኩ።

"በል አርፈህ ተቀመጥ!" ብላኝ እማዬ ወደዕለት ሥራዋ ሄደች።

የመኩዬን ቂመኛ መሆን አሳምሬ ስለማውቀው ከቤቴ ላለ መውጣት ወሰንኩ። እንደመታደል፣ የዚያን ዕለት ቤተሰቦቼ ምንም አይነት መልእክት ስላላኩኝ እሸናፊ ሆኜ ዋልኩ።

የሰፈር ልጆችን አባብለው እንዲያስወጡኝ መኩዬ ላከች ብኝ። "ሞኞችሁን ፈልጉ!" አልኳቸው። ቀጫጫዋ ግን የዋዛ አይ ደለችም። የድፍረቷ ድፍረት፣ አባቴ ቤት ውስጥ ቁጭ ብሎ ሸማ እየሠራ እያለ በራችን ድረስ እየመጣች ትዝትብኛለች።

"ዜራሞ" ብዬ ሰጮኸ።

ፈትለክ ብላ በብርሃን ፍጥነት ከአካባቢው ትሰወራለች። ብዙም ሳትቆይ በመስኮት ብቅ ብላ ትታየኛለች። አባቴ ግር አለው "ምን ሆነሃል?"

"ምንም!"

"በል ድውር ስለሚያስፈልገኝ አንድ ቱባ ማግ ቶሎ አዳ ውርልኝ።"

በደስታ ትእዛዙን ተቀብዬ ማዳወሬን ጀመርኩ። ውብ የሆነው ቅዳሜ በዚሁ አይነት ሁኔታ ለሽንትም ሳልወጣ አለፈልኝ።

እሁድ ወላጆቼ ከቤት ወጥተው ዕቁብም የመጠጣት፣ እድርም የመክፈል ተግባራቸውን የሚያከናውኑበት ዕለት ነው። ብቻዬን ስለምውል ደፈጣው መራር ይሆናል። የገመትኩት አል

ቀረም። ለማኝ ሳያራ በራችን ሲከፈት መኩዬ ደጃችን ላይ እየ ተንቆራጠጠች ነበር። እሁድ ጠዋትም ደፈጣው ቀጠለ። በሲሳይ ኀቢጥ አማካኝነት ለመደራደር ሞከርኩ። ቀጫጫዋ ሃሳቡን ውድቅ አደረገችው።

ካምቦሎጆ አሪፍ ጨዋታ ይካሄዳል። እኔና መኩዬ ብን ግባባ ኖሮ መኪና ከሚጠብቁ ጓደኞቻችን ጋር ተግባብተን ከሠራን ጥቂት የማይባል ሽቀላ እናከናውን ነበር። ተመልካቾች ለመቀመጫነት የሚገለገሉበትን ጋዜጣ፣ እንደዋዛ ጣል የሚያደርጉትን የለስላሳ ጠርሙስ መንትፈን ከሸቃቀልን በሚቀጥለው ቀን ኮርተን ሲኒማ የምንገባበት ገንዘብ ይኖረን ነበር። አሁን ግን በመጣላታችን በተለይ እኔ ቀረብኝ።

እኔም ሆንኩኝ አብሮ አደጎቼ በይፋ አንናገረው እንጂ ሁላችንም መኩዬ ቀጫጫዋን እንፈራታለን። የኋን ቂምና እልህ ማናችንም ችለን አንጋፈጠውም።

አንድ ቀን ከአብዲ ጋር ተጣላች። አብዲ ከባላገር የመጣ ልጅ ነበር። በሰላም ስንጨዋወት አብዲ «አስተማሪያችን ድርሰት ጻፉ ብለውን 'ጨውና ጥቅሙ' በሚል ርዕስ አንድ ጽሑፍ ጽፌ ለክፍል ጓደኞቼ አንብቤላቸው በጣም ተደነቀልኝ» ሲል አወራን።

ይኼኔ ይህች ሰላቢ ቀጫጫ ከትከት ብላ ስቃ "ጮውና ጢቅሙ!..." ብላ በአማርኛው አላገጠችበት። አብዲ እንደ ቮሊ ቦል ኳስ ቁልቁል ድብን አደረጋት። ጭቃው ላይ በአናቷ ተወተፈች። ስትነሳ ፊቷ ከጭቃው ገምሟል። በጣም ሳቅን። 'አፈር ነህና ወደ አፈር ትመለሳለህ!' ብሎ ይጥና አላገጠባት።

አቤት ዓይንዋ ያረገዘው ቂም! አላለቀሰችም። አልጮኸችም። ዝም ብላ እማማ ሸጊቱ ቤት ሄዳ ፊቷን ታጠበች። ስት መለስ አብዲ ረስቷት ጭቃ ብይ ከኃይሉ ዶሮ ጋር እየተጫወተ ነበር። መኩዬ በነዚያ ወፍ እግሮቿ በሩ መጥታ ቷ! አድርጋው በዚያው ፍጥነት ሮጣ ተሰወረች። አብዲ "ቆይ አገኝሻለሁ!" ብሎ ዛተ። በተጠበቀችበት ሳይሆን ባልታሰበው በጨነቀው ሰቅ በኩል መጥታ አደፈጠች። ኃይሉ ዶሮ እይቷታል። ሊያግዛት ስለፈለገ አብዲን በወሬ ወጥሮ ያዘው። አብዲ ጨዋታውን ሲከታተል ቱር ብላ መጥታ በጥፊ "ጭው!" አደረገችው። አብዲ ክው አለ። ከብ ትሩ ይልቅ ድንጋጤው ጎድቶታል። በዚያው ስሜት የዕውር ድንብሩን ሊከተላት ሞከረ። ወፍን እንደወፍ ካልበረሩ እንዴት መያዝ ይቻላል? የእልህ ሳግ ተናነቀው።

ኃይሉ ዶሮ ወደ ጨዋታው እንዲመለስ አብዲን አረጋጋው። በልብስ ቁልፍ አስይዘው ነው የሚጫወቱት። ትኩረቱን በሙሉ ይህች ሰላቢ ስላበላሸችበት ብዙ ቁልፍ ተበላ። ኃይሉ መብላቱን ተወት አርጉለት ሙሉ ትኩረቱን ጨዋታው ሲሰበውና የቀጫጫዋ ድንገተኛ ብትር ሲወርድበት አንድ ሆነ። በዚህ ጊዜ አብዲ በጣም ተናዶ ማልቀስ ጀመረ። እኛን እንድናስታርቀው

ጠየቀን:: መኩዬ ተስማማች:: ምክንያቱም ተበቅላዋለች፤ በቅቷታል:: እኔን ግን እምቢ ስላለችኝ ቤቴን ምሽግ አደረኩ::

"ፋንጌ፣ ካምቦሎጆ ከእኛ ጋር አትሄድም?" አለኝ ኃይሉ ዶሮ ወደ ቤታችን ብቅ ብሎ::

"አልሄድም!" አልኩት:: "ቻው! ለነገ ሙቪና ለርግቦቻችን ቀለብ መግዣ ልሸቅል*ደይሜአለሁ!" አለኝ::

ወደ ካምቦሎጆ ሲሔዱ እየቋመጥኩ አያቸዋለሁ:: ዶሮ፣ መኩዬ ቀጫጫው፣ ሴምላል፣ ቀጢሳው፣... አበራ ወፍጮ ቤት አካባቢ ደርሰው ወደ ወርቁ ሻይ ቤት ታጠፉ:: በቂርቆስ ጓሮ አድርገው፣ በአራተኛ ክፍለ ጦር በኩል ሽቅብ ወጥተው፣ በመሿለኪያ ሄደው ካምቦሎጆ ይደርሳሉ:: ይኼኔ መኩዬ ተመልሳ መጥታ አበራ ወፍጮ ቤት መታጠፊያ ቆርቆሮው አጥር ላይ ተለጥፋ ይሆናል ብዬ ገመትኩና አፈጠጥኩኝ:: እንደገመትኩት ብቅ ብላ ታየችኝ:: ተመልሼ ወደ ቤት ገባሁ:: ዛተችብኝና ሄደች::

ባሬቾ ወደ ሰፈር ሲመለስ አየሁትና "ልጆቹስ?!" ስል ጠየኩት::

"ሄደዋል!"

እርግጠኛ ለመሆን መንገድ ላይ ወጣሁ:: መኩዬ ቀጫጫው ብቅ አላለችም:: በፍጥነት መንገድ ቀይሬ በጨነቀው ሰቅ አድርጌ ገበያውን አቋረጥኩና የባቡር ጣቢያውን ድልድይ ተሻግሬ ካምቦሎጆ ደረስኩ:: እዚህ አካባቢ ከተገናኘን መኩዬ እንደ ማለቃት ታውቃለች:: ለማንኛውም ስወር ያለና ማንም የሰፈር ልጅ የማይጠረጥረውን ቦታ መረጥኩ:: ዲናሬ አለኝ፣ ረፈድ ሲል እንዳይርበኝ የዱንቡሎ ሽምብር በጨው እበላለሁ:: ውሃ ሲጠማኝ የድንቡሎ ሸንኮራ ገዝቼ እመጥና ሽቀላዬን አከናውናለሁ::

በዚያ ዕድሜ አንድ ልጅ ብቻውን ያለሰፈሩ ከታየ በርከት ብለው የሚሄዱ ልጆች አስቁመው "ገብር!" ይሉታል:: የፈራ ያለውን ሰጥቶ በካልቾም በጥፊም ከመመታት ይድናል:: የደፈረ ተጋትሮ ራሱን ይከላከላል::

ካምቦሎጆን የፍልውሃ ልጆች እንደግል ንብረታቸው ነው የሚያዩት:: ከቂርቆስ፣ ከሠንጋ ተራ፣ ከቄራ፣ ከለገሃር ሰፈሮች የምንመጣ ልጆችን በተናጠል ካገኙን አስፈራርተው ለማስገበር ይሞክራሉ:: አሁንም እነ አጭሬ፣ ኮርማ፣ ሐሙራቢና እንጥል ብቻዬን ስላገኙኝ "ገብር!" አሉኝ::

"ወንድ ከሆናችሁ አንድ በአንድ ኑልኝ!" አልኳቸው፣ ደረቴን ነፍቼ::

"እንዴ! ወይኔ ብንሞት ይሻላል! እንዴት የቂርቆስ ልጅ የፍልውሃን ልጅ ይደፍራል!" ጮኸ አጭሬ:: ሽሮ የመሰለ ጥርሱን

---

*ደይሜአለሁ፤ ሔጃለሁ::

ነክሶ ለቡጢ ተዘጋጀ:: ሐሙራቢ አንድ ስንጥር አነሳና እቧራማው ሜዳ ላይ እያሰመረ "በሥነ ሥርዓቱ ተደባደቡ!" አለን:: እነ አጭሬ በቅቧቃ ስለሆኑ አንድ ላይ የማርያም ጠላት ሊያደርጉኝ ከበቡኝ::

ሐሙራቢ "*ቡካታሞች! ልክ አይደላችሁም! አንድ በአንድ ተደባደቡ::"

"ተዋቸው ይዋጣልን!" አልኩ::

የሌላ ልጅ ትከሻ ትከሻዬን ሲነካ ተሰማኝ:: ዞር ስል መኩዬ ቀጫጫዋ ነች:: ወደ ኮርማ በክስ ጨብጣ አፍጣ ታየዋለች:: እኔም አጭሬ ላይ አፈጠጥኩ::

በአየናቸው ብዙ ፊልሞች የአከተሩ ጓደኛ የፈለገውን ያህል ቢጣሉም ጓደኛው በጠላቶች ከተከበበ ያግዘለታል:: መኩዬም አሁን እንደዚያ ነው የደረሰችልኝ:: በክሱ ተጀመረ:: ባልታሰበ አጋጣሚ እነ በቾራና ዶጅ ገማጣው ስለመጡ የቂርቆስ ልጆች ተጨማሪ ኃይል ኖረን::

በዚህ ጊዜ የፍልውሃ ልጆች "ቆይ! ነገ የማናገኛችሁ አይምሰላችሁ! እያንዳንድሽን አንድ በአንድ እናገኝሻለን!" እያሉ ሮጠው ሔዱ::

እኔና መኩዬም የዱምቡሎ ሽንብር በጨው፣ የዱምቡሎ ሸንኮራ ገዛሁና ከሁለቱም ግማሽ ግማሹን ተካፍለን በልተን ያለ ምንም ቃል ልውውጥ በመካከላችን ዕርቀ ሰላም እንዲወርድ አደረግን:: ብልጠት ካልታከለበት ጀግንነቱም በዚህ አጋጣሚ ተማርኩ::

---

*ቡካታሞች፤ ፈሪዎች::

ካምቦሎጆ የማይገቡ ተመልካቾች

"ብረር፤ ካልቻልክ ሩጥ፤
ከደከመህ ቀስ እያልክ ተራመድ፣
ከተሳነህ ዳህ"
ዶክተር ማርቲን ሉተር ኪንግ

በቀዳማዊ ኃይለሥላሴ ስታዲየም የዓለም አቀፍም ሆነ የአገር ውስጥ ጨዋታዎች ሲካሄዱ የሰፈራችን ልጆች ከዚህ አካባቢ አንጠፋም:: ብዙዎቻችን ሞልቶልን አንድ ብር ከፍለን መግ

ባት አንችልም፡፡ ካምቦሎጆ አካባቢ እየተዘዋወርን ጨዋታውን እንከታተላለን፡፡

ብዙ ጊዜ ሬዲዮ ያላቸው ሰዎች ወደ ካምቦሎጆ ይመጣሉ፡፡ መስኩ ላይ ተቀምጠው ሲያዳምጡ እኛ ዙሪያቸውን ከብበን እንሰማለን፡፡

"ተመልካቾቻችን፣ ከዚህ ከቀዳማዊ ኃይለሥላሴ ስታዲየም ጊዜያዊ ስቱዲዮአችን ጨዋታውን ማስተላለፍ እንጀምራለን፡፡ የኢትዮጵያ ቡድን አሰላለፍ፣ አንድ ጌታቸው ዱላ..." እያለ ጋዜጠኛው ሰለሞን ተስማ ተጫዋቾችን ማስተዋወቅ ይጀምራል፡፡ በደስታ ፍንድቅ እያልን እናደምጣለን፡፡

"የኢጣሊያ ቡድን አሰላለፍ..." ብሎ ተጫዋቾቹን አስተዋውቆ ከጨረሰ በኋላ ሁላችንንም ቀስፎ የሚይዝ ዜና በተለይ ለልጆቹ አበሰረን፡፡

"እንደምታውቁት በቅርቡ ፔሌ የሚጫወትበት የሳንቶስ ቡድን ወደ አገራችን እንዲመጣ ጥሪ ተጀምሮ ለተጨዋቾቹ ማስተናገጃ 70ሺ ብር ተጠይቀናል፡፡ በዚህ ጉዳይ በጋዜጣና በሬዲዮ ስፖርቱን በማይደግፉና የስፖርቱ አፍቃሪ ሕዝብ ከፍተኛ ሙግት ውስጥ ገብተናል፡፡ የሳንቶስ ቡድን ቢመጣና ከአገራችን ተጫዋቾች ጋር ቢጋጠም ጠቀሜታው ጉልህ እንደሆነ የሚሞግቱ ወገኖች አሉ፡፡ ይህንኑ ጉዳይ አስመልክተው አቶ ይድነቃቸው ተሰማ የሚሰጡትን መግለጫ ምሽት ላይ እናስተላልፋለን፡፡ የእናንተን ስሜት ለማርካት የእግር ኳስ እድገት ወሳኝ ነውና ድጋፋችሁ አይለየን፡፡"

ሕዝቡ በታላቅ ደስታውና በጭብጨባ፣ በፉጨትና በሙሾ ድጋፉን ገለጸ፡፡ እኛም በደስታ ሣሩ ላይ ተንከባለልን፡፡ ትንሽ ቆይቶ ግን ሃሳብ ገባን፡፡ የመግቢያ ዋጋው የዚያን ዕለት አነስተኛው አምስት ብር ይሆን ይሆናል፡፡ ይህን ያህል ገንዘብ አይደለም በእውን በህልማችንም አይመጣም፡፡ ተረፈ ገልጆ ጠቀሰኝ፡፡ ተጠጋሁት "ፉንጋይ አይዞህ፣ እኔ ካምቦሎጆ ውስጥ የምገባበት አንድ መንገድ አለኝ፡፡ ለማንም እንዳትናገር፡፡ ቀኑ ሲደርስ አሳይሃለሁ አብረንም እንገባለን፡፡"

"በናትህ! ለማንም አልናገርም፣ ለምን አሁን አታሳየኝም?"

"አሁንማ አልነግርህም፡፡ ግን እመነኝ እንገባለን፡፡ እኔ በማስበው መንገድ ከገባን ፔሌ የለጋትን ኳስ እየቀለብን መልሰን የምናቀብለው እኛ እንሆናለን፡፡"

ገልጆ በጣም ብልጥ ልጅ ስለሆነ አመንኩት፣ ከሽምብራዬ አካፈልኩት፡፡

አብዛኛውን ጊዜ ሸንኮራ ነጋዴ፣ ወይም ሽምብር በጨው ሻጭ አካባቢ እንገኛለን፡፡ የሸንኮራ ነጋዴው ጫፉን ቆርጦ ራቅ አድርጎ ሲወረውር ለመቅለብ እንሻማለን፡፡ ከሽምብራ ነጋዴው እጅ አንዲት ፍሬ ጠብ ብትልም ሽሚያው ያው ነው፡፡

ካምቦሎጆ ውስጥ የሚሰሙ ጩኸቶች የድል፣ የቁጭት፣ የአድናቆት መሆናቸውን ውጪ ሆነን እናውቃለን፡፡ ያልተለመደ አይነት ድምፅ ሲሆንብን "ምንድነው!" ብለን ካምቦሎጆ ውስጥ የመግባት ዕድል የገጠማቸውን ልጆች እንጋጠን እየየን እንጠይቃለን፡፡

"ዋ! አዋድ መሐመድ ለመንጌ የለጋለትን፣ መንጌ አክሮ መትቷት የኢጣሊያ አምስት ቁጥር ተደርቦ መልሶ በእርግጫ መንጌን ሊመታው ነበር" ሲለን፣

"ወይኔ መንጌ!" ብለን ሣሩ ላይ እንንከባለላለን፡፡

በአንድ ወቅት የጋና ቡድን ወደ አገራችን መጥቶ እንደነገ ለመጫወት ዛሬ ሲለማመዱ የካምቦሎጆ በር ክፍት ስለነበር ገብተን አየናቸው፡፡ እያንዳንዳቸው አንድ አንድ ኳስ ይዘው ነው የሚለማመዱት፡፡ ይህ ትርዒት ማርኮን በማግቀጥለው ቀን ከአባቶቻችን አንድ አንድ እግር ካልሲ ሠርቀን የራሳችንን የጨርቅ ኳስ ሰፋን፡፡ የአንዳንዶቻችን አባቶች ከዚያች ሌላ ካልሲ ስለሌላቸው አልጋ ላይ ሊውሉ ሆነ፡፡ ባባቶቻችን ካልሲ ኳስ የሠራነው ልጆች ተሰብስበን ተገረፍንና ኳሶቻችንን አስቀድደውን ካልሲዎቻቸውን መለስን፡፡

... ጨዋታው ሊጠናቀቅ 15 ደቂቃ ሲቀረው የካምቦሎጆ በሮች በሙሉ ይከፈታሉ፡፡ መግቢያ በር ላይ ከፍተኛ ግፊያ ይፈጠራል፡፡ የተናደደውና የተደሰተው ተመልካች፣ ለመውጣት ተጣድፈዋል፡፡ ውጪ ሰዓቱ ደርሶ በር ሲከፈት ያችን የቀረችውን የሩብ ሰዓት ጨዋታ ገብቶ ለማየት የሚጠብቀው ችስታ ተመልካች ግፊያውን አጨናንቆት ፖሊስ በቆመጥ እየቃኘ በሩን ለማስከፈት ይሞክራል፡፡ አንዱ ሕፃን ተረግጦ ሲያለቅስ ይሰማል፡፡ በብዙ መከራና ስቃይ ወደ ውስጥ እንገባለን፡፡ ከጀርባችን በጣም ስለምንገፋ ከፊታችን ያለውን ወንፊት የሽቦ አጥር አጣብቆን ጭንቁንም ግፊያውንም ረስተን ተጨዋቾቹን እያስተዋልን ማንነታቸውን እናጣራለን፡፡ (ኳሷ ገና አልተለጋችም)

"ያ! ማነው?"

"አዋድ መሐመድ፡፡"

"አምስቱ?"

"አዎን፡፡"

"ስምንቱ መንግሥቱ ወርቁ ነው?"

"አውቀኸዋል፡፡"

"አለማየሁ ፊኛ የታል?"

"ቆይ አሳይሃለሁ፡፡

"አሥራ አንዱ የኢምባይሰራው የማነ አይደል?"

"አዎ"

"ፓቼ የታል?"

"ያውልህ ዘጠኝ ቁጥሩ::"

"ስድስቱ ማነው?"

"ተስፋዬ ወዲ. ቀጭኔ"

"ሰባቱስ?

"መሐመድ ዓብደላ"

ተጨዋቾቹን አይቷን ሳንጠግባቸው ጌታቸው ዱላ ለጋ:: እሱ የለጋትን መንግሥቱ ወርቁ በደረቱ ተቀብሎ ለጀሚል ሰጠው:: አበር ቁጥሩ ጀሜል አክሮ መታ:: የጣልያኑ በረኛ ጎረሳት:: ጨዋታው ለጥቂት ደቂቃ ተካሔደ:: የመሃል ዳኛው ፊሽካ ሲነፋ ጨዋታው ሁለት ለሁለት ተፈጸመ::

ደግሞ ሌላ ቀን በሌላ ጨዋታ እነዚያው ቡድኖች፣ ወይም ሌሎች ይገናኛሉ:: እኛም በዚያን ዕለት እዚያው ካምቦሎጆ እንገኛለን::

እኔ፣ ዶሮ፣ መኩዬ ቀጫጫው ሲኒማ መግቢያ ገንዘብ ለማግኘት አዲስ ሥራ ፈጥረናል:: በዚህ ጊዜ በጥድፊያ የምንዋከብበት ሰዓት ነው:: ጨዋታው እየተጠናቀቀ ሲመጣ ሕዝቡ ቆሞ የማየት ልምድ አለው:: ተቀምጠውበት የነበረውን ጋዜጣ በፍጥነት ከአንድ ጥግ ወደ ሌላው እያለፍን እንሰበስባለን:: በዚያ መካከል የለስላሳ ጠርሙስ ካገኘን እንምረውም:: በጥድፊያው ወቅት ከተመልካች ጋር መጋጨት ይኖራል:: ተመልካቾች ሙሉ በሙሉ ትኩረታቸው ጨዋታው ላይ ስለሚሆን ሲጎሸሙ ዞር ብለው በኩርኩም ለኮፍ ያደርጉናል:: አንዳንዴም ይይዙንና "ምን ድነው ይሄ ያረገዝከው?" ይላል፤ በጋዜጣ የታጨቀ ሹራባችንን እያየ::

እኛ ከመመለሳችን በፊት አንደኛው "ተዋቾው የፓስቴ መብያቸውን እየሸቃቀሉ ነው!::" ይለዋል....

አንዳንዴ ከጓደኞቼ ጋር ውጥረት የበዛበት ጨዋታ ሲካሄድ እንጠፋፋለን:: ትዝ እንደሚለኝ የለገሃር ልጆች በዚህ አዲስ ሥራችን ላይ ብዙውን ጊዜ ትልቅ ባላንጣዎቻችን ነበሩ:: አንድ ቀን ብቻዬን ሹራቤ በጋዜጣ ተወጥሮ ወደ ሰፈር የምመለስበት ሁኔታ ተፈጠረ:: ዝናብ መጥቷል:: የግድ ጋዜጣዬ እንዳይበሰብስ በጊዜ ጉዞ ጀመርኩኝ:: የለገሃርን ድልድይ ተሻገርኩ:: ሜዳውን ማቋረጥ ስጀምር ሦስት የማውቃቸው የለገሃር ልጆች ጨዋታቸውን ትተው ተለያዩ:: መሀላቸው አስገቡኝ:: ሊያንቁኝ ቀኝ ኋላ ዞረው ወደ እኔ በፍጥነት ተወረወሩ:: ኡ! ኡ! ኡ! ብዬ እየጮህኩ ከፊቴ የመማውን ኃይሉ ቁሬን በጥፊ 'በጭ' አደረኩት:: በርግጎ ዞር አለ:: ከኋላ በኃይል እያሳደዱኝ ሮጬ በደዊ ሻይ ቤት ዘው አልኩኝ:: ያባርሩኝ የነበሩት ታርዬ፣ ኃይሉ ቁሬና ስዩሜ ተከትለውኝ ሻይ ቤቱ ገቡ::

በደዊ "ምንድነው?" ሲል ጮኸባቸው፣ ጫቱን በጉንጩ ወጥሯል::

"...ሊነጥቁኝ ነው!" አልኩኝ ጋዜጦቹን ከሆዴ ጋር ጥብቅ አድርጌ ይዤ::

"ውጡ ከዚህ!!" በደዊ አላቸው:: ምንጊዜም የሚያግዘው ለደንበኛው ነው::

"ቆይ እናገኝሃለን!" እያሉ ወጡ::

እኔ በፍጥነት ጋዜጣዎቹን የተቀዳደውንና ያልተቀዳደውን ለብቻ ለብቻ ባንኮኒው ላይ ደረደርኩስት:: ሁስት የለስላሳ መጠጥ ጠርሙስ ጨመርኩ::

"አሀ! ዛሬ ብዙ ሸቅለሃል! ሻይ እዘዝ" አለኝ በደዊ::

አራት ፓስቴ ከሻይ ጋር ቀረበልኝ::

ጋዜጣው ሽልንግ፣ ጠርሙሶቹ ሽልንግ በጠቅላላው አንድ ብር ሸቀልኩ:: ስሙኒ የተመገብኩበት ሲቀረጥ ሦስት ስሙኒ ደረሰኝ:: በቀበቶዬ መታጠቂያ ላይ ስንጥቄ ባዘጋጀሁት ምስጢር ኪሴ ውስጥ ደበቅኩና ታጠኩ::

እንዴት እንደምወጣና የለገሀርን ልጆች እንዴት እንደምሸውዳቸው ፓስቴዎቹን ከሻይ ጋር እያጣጣምኩ ማሰብ ጀመርኩ:: ቁጭ ብዬ ስቆዝም ዝናብ መዝነብ ጀመረ:: በጣም ደስ አለኝ:: እየባሰ ሲሄድ በዶፉ ውስጥ ለማምለጥ እንደሚመቸኝ እርግጠኛ ነኝ::

ወዲያው በሩ አካባቢ ኃይለኛ የጓጓታ ድምፅ ተሰማ:: ቀና ስል መኩዬ ቀጫጫው ወሯ የገባ እርጉዝ መስላ ከተፍ አለች:: ኃይሉ ዶሮ ከኋላዋ ሲገባ በዝናብ የራሰው ሉጫ ፀጉሩ አናቱ ላይ ተለጥፎ፣ ዘርዛራ ጥርሱን ብልጭ እያደረገ ገባ:: ደስ አለኝ:: ባንኮኒው ላይ ጋዜጣውን ማደራጀት ጀመሩ:: ዘና አልኩና ድጋሚ አንድ ሻይ አዘዝኩ::

ዝናቡ መውረድ ጀምሯል:: አንገቴን መዘዝ አድርጌ በበሩ ስመለከት ኃይሉ ቁሬ ታዛው ስር ተጠልሎ አየኝና በዛቻ ጣቱን ወዘወዘብኝ:: ሦስት ጣቴን ሽቅብ ቀስሬ አሳየሁት::

እነ ዶሮ ተገቢያይተው እንደጨረሱ ውጪ መከበባችንን ነገርኳቸው:: "ኧረ! እናታቸውን! የለገሀር ልጅ ደግሞ የቂርቆስን ልጅ ይደፍራል?!" አለች መኩዬ ቀጫጫው ፓስቴዋን እየነጨች::

ዶሮም "ዓይናቸውን ነው እምናጠፋው! ቢፈልጉ አንድ በአንድ፣ አለበለዚያም አንድ ላይ ይምጡ፣ እናናፍጣቸዋለን" አለና ጮርናቄውን ነጨ::

እኔም 'ከአንድ ብርቱ ሁለት መድኃኒቱ' እንዲሉት፤ ከእንዱ ጋር ብተናነቅ እንደማሸንፍ እርግጠኛ ሆንኩኝ:: ዝናቡ እየባሰ ሄደ:: ሰማዩ በመብረቅ እየታረሰ ነው:: በፀጥታ ነገ እምናየውን ፊልም እያብሰለሰልን ከራሳችን ጋር ስናወራ፣ ከምንወዳቸው አክተሮች ጋር በሃሳብ ስናወጋ ለረጅም ጊዜ ዘንቦ አባራ::

ከሻይ ቤቱ ስንወጣ ጨልሟል። አድብተን ስናስተውል ማንም የለም። የለገሀርና የቂርቆስ መለያ መንደር የሆነውን ዲተል በር በደፈጣ አቋርጠን ሰፈራችን በሰላም ደረስን።

በሕይወት ውስጥ ከቻልን መሮጥ፣ ካልሆነ መራመድ፣ ከመረረም መዳህን የተማርነው እንዲህ ነበር።

ዘለዓለማዊነት

"የክቡር ሰው ጣዕመ መዓዛ
እስከ ዓለም ዳርቻ ይደርሳል"
ገድለ ክርስቶስ ሰምራ

የአሸናፌ ፔሌ አባት አባባ ሐኑስ ታመው ከዚህ ዓለም በሞት ተለዩ። የታላቁ ታላቅ የሆነችው እህቱ አበበች ከመምህራን ተቋም ተመርቃ ቤተሰቡን የማስተዳደር ኃላፊነት ተረከበች። የተመደበችበት ትምህርት ቤት ከሰፈራችን በጣም ስለሚርቅ ቤት መቀየራቸው የግድ ሆነ። በዚህ ምክንያት አብሮ አደግ ጓደኞችን ፔሌ ከቂርቆስ ወደ ፈረንሣይ ለጋሲዮን መሄድ በሁላችንም ላይ ብርቱ ሐዘን አሳደረ።ቀጢሳው ቆዝሞ "በቃ ፔሌ ከሄደች ቡድናችን መፍረሱ ነው?"

ፔሌ ሰምታው "እኔ ሁሌ ቅዳሜ ቅዳሜ እየመጣሁ እጫወታለሁ። ለምን ይፈርሳል!?"

"አንቺ እኮ የሌላ ሰፈር ተጫዋች ልትሆኚ ነው" አለ ዶሮ እየተቆጨ።

"ለምንድነው የሌላ ሰፈር ተጫዋች የምሆነው? እስከምሞት የሠፈሬ የቂርቆስ ተጨዋች መሆን ነው የምፈልገው!" አለች ፔሌ ከምር።

እንዲህ ስንጨቃጨቅ የሰሙን እማማ አመለወርቅ "እስኪ መለያየት ምን ምን እንደምትል ቅመሲት! ለማንኛውም አሸናፌ ዓርብ ማታ እየመጣ እኔ ቤት አድሮ ከእናንተ ጋር ሲጫወት ውሎ እሁድ ማታ ይሄዳል። አሁን ይኼ ብልሃት ጭንቀታችሁን አያ ቃልልላችሁም?!"

ተደሰትን። እኛም እምንችለውን እየተሸከምን ዕቃቸው መኪና ላይ ተጫነ። የመጨረሻዋን ዕለት አብረን ስናወራ አምሽተን ከነከበደ ጋር እማማ አመለወርቅ ቤት አደረች።

ፔሌ በሌለችበት ተሰብስበን አንዷን ኳስ ሰፈሯ ወስዳ እንድትለማመድባት ሰጠናት። "ለኔ ለብቻዬ እምለማመድበት ነው የምትሰጡኝ?" አለች እየተደሰተችና በፍቅራችን እየረካች።

"አዎን፣ አንቺ አምበላችን ስለሆንሽ በጣም አሪፍ መሆን ይኖርብሻል። አሁን እምትሄጂበት ሰፈር ለብቻሽ ኳስ ያስፈልግሻል" አልኳት።

"እሺ" አለችና ኳሱን ተቀብላ እሩቅ እሩቅ ማየት ጀመረች። ዓይኖቿ እንባ አቀረሩ። ፀጥታ በመካከላችን ነገሠ። ሳትሰናበተን ወደ አዲሱ ሰፈሯ ማዝገም ጀመረች። እኛም እንሸኛሽ ሳንላት ተከተልናት። ሲሳይ ኅቢጥ ተክዞ አንዲት ጠጠር እየለጋ ይራመዳል። ኃይሉ ዶሮ የሸቦ መኪናውን ተሸክሞ ያዘግማል።

እስጢፋኖስ አካባቢ ስንደርስ ፔሌ ቆመችና "በሉ ተመለሱ። ከዚህ በኋላ ሳይመሽብኝ ቶሎ አዲሱ ሠፈሬ ለመድረስ መሮጥ አለብኝ። ቅዳሜ ጠዋት ከተወርዋሪ ኮከብ ጋር አይደለም ያለን ግጥሚያ?"

"ከክተት ባየር ጋር ነው" አለ ውሮ።

"ነው እንዴ? ከክተት ባየር ጋር?! እኔ ደግሞ ከተወርዋሪ ኮከብ ጋር የምንጋጠም መስሎኝ ነበር ለማንኛውም ዓርብ ማታ መጥቼ ሰፈራችን አድራለሁ። እናንተም በጠዋት ነቅታችሁ ማሊያውን አውጥታችሁ ተዘጋጁ።"

"ማሊያውን እኮ እንድናጥበው ወስደነዋል" አልኳት።

"እንዴ! ዶሮ፣ ሰብስብና አንተ'ጋ ይቀመጥ አላልኩህም ነበር?" አለች ፔሌ ትንሽ ቆጣ ብላ፤ ሌላ ጊዜ ቢሆን እንዴ በካልቾ ዝቃው ነበር እምትጠይቀው።

"እኔ ምን ላርግ? ይኼ ቀጢሳው፣ ኅቢጥ፣ ሻቃ እላጠብንም ሲሉኝ ተወኩት።"

"ውሸቱን ነው" አለ ቀጢሳው።

"በቃ አሁን አዳምጡኝ። ያላጠባችሁ አሁኑኑ ቤታችሁ እንደገባችሁ እጠቡ። ነገ በጠቅላላው ተሰብስቦ እነ ኃይሉ ዶሮ ቤት እንዲገባ። የእኔንም አስር ቁጥር ማሊያ ሰጥቼዋለሁ። ልጆች! በእናታችሁ እንዳትረሱ" ይህች ስትቆጣ አራስ ነብር እምትሆን ኃይለኛ ፍጥረት ዛሬ እላይዋ ላይ ፍቅር ነግሶ በልምምጥ ተናገረች።

"በሉ ደህና እደሩ!" አለችና ኳስዋን አቅፋ በሶምሶማ ሩጫ የኢዮቤልዩን ቤተመንግሥት ዳገት ተያያዘችው። እኛ ፊታችንን ወደ ሰፈራችን መለስን። በዚህ መሃል ውሮ ወደ ፔሌ ዞረና "አሹዬ!"

መሮጧን አቁማ "ወይ!" ኳሳን እንዳቀፈች ጆሮዋን ቀሰረች። እኛም ውሮ ለምን እንደጠራት ለማወቅ ዞርንና ቆምን።

"የፈረንሣይ ለጋሲዮን ልጆች ከደፈሩሽ ንገሪን። ሄደን እንረግጥልሻለን። እናናፍጣቸዋለን!" አለ በልቅሶ ዜማ።

"እሺ!" አለች ስልል ባለ ድምፅ።

ውሮ ድምፅ አውጥቶ ማልቀስ ጀመረ:: እኛ ግን እምና ስቅሰው በልባችን ውስጥ ነበር:: ማንም ማንንም ሳያፅናና ወደ ሰፈራችን በካምቦሎጆ በኩል በፀጥታ መመለስ ጀመርን::

ከገደል ግቡ ጠጅ ቤት የሰፈራችን ሰው ግርማ ቢጨ እየዘፈነ ይወጣል:: ተንኮለኛው ይጥና "ቢጩ የዱጥአለ አባት!" ሲል ለከፈው:: ሁላችንም ፈመሸሽ ነቃ አልን::

"ማነው? ቢጩ!" አለ በአካባቢው የሚማታበት ድንጋይ እያማተረ:: ማዘር ኢንዲያ ፊልም ላይ ፒቹ የሚባል ገፀ·ባህሪ አለ:: በዚያ ቅፅል ስም የሰፈራችንን ሰው መጥራት ጀመርን:: ፒቹ ስትቆ ላመጥም ቢጩ ሆነች::

"አንተ ነሃ ቢጩው!" አለ ባሪቾ እየሸሸ::

ግርማ እሪፍ የአራዳ ልጅ ነው:: ብዙ ዓይነት ቋንቋዎችን መናገር ይችላል:: ሥራው ፈረንጆችን አገራችንን ማስጐብኘት ነው:: ኃይለኛ የጠጅ ሱስ አለበት:: ማታ ጠጁን ጥግብ ብሎ እያቅራራ የሕንድ፣ የእንግሊዘኛና የአማርኛ ዘፈኖችን ጮክ ብሎ እየዘፈነ ወደ ሰፈር ይመጣል:: እቤቱ ሊደርስ የመቶ ሜትር ርቀት ያህል ሲቀረው እናቱን "ማ" እያለ በሕንድ ስልት ይጣራል:: እናቱ እየረገሙት በር ይከፍቱለታል::

ግርማ ቢጩ አንድ ድንጋይ አንስቶ "You son of a bitch!" አለና ያሳድደን ጀመር:: ቀደም ብሎ በመለየት ቆዝማ ትጨነቅ የነበረች ነፍሳችን ከሥጋችን ተዋህዳ ራሳችንን ለመከላከል እግሬ አውጪኝ አልን::

ያነሳውን ድንጋይ እንዳይወረውር አንዳችን ስንከለል፣ ሌላው የቆመ መኪና ጋሻ ያደርግበታል:: ደክሞት የጠጁ እንቡላ ፈልቶ ቁጭ ካለ፣ ከመካከላችን አንዱ ጠጋ ብሎ "ግርማ ቢጩ!"

"እናንት ገፊዎች፣ አላችሁ እንዴ?!!" ብሎ በአዲስ ጉልበት ያባርረናል::

እያሳደደን እኛም እየሸሽን የመሿለኪያን ድልድይን አለፍን:: እዚያው እካባቢ አንድ ሰካራም ሰሌን ኮፊያ አድርጎ እየተንገዳገደ ሽንቱን ይሸናል::

ግርማ ቢጩ እንዳየው "እ!? ማንን ለመሸወድ ነው ሰሌን ኮፍያ አድርገህ እምትንገዳገድ? You! son of a bitch! አገኘሁህ!" አለና ሰውዬው መልስ ሳይሰጠው አንዴ ማጅራቱን አለው:: ሰውዬው ሽንቱ ላይ ተዘረረ::

"በኖካውት! አንድ ጥለናል እሺ? ሰካራሞች!" አለ ወደእኛ ዞሮ:: "ኡ! ኡ! ገደለው! ገደለው!" እያላገጠበት ይጥና ጮኸ::

"ጮክ እንዴ?" አለና ግርማ ድንጋዩን ወረወረ:: በየስርቻው አድፍጠን ውርወራውን አሳለፍን:: በሁለት እጆቹ ጉልበቱን ተመርኩዞ ቀና ብሎ ያየናል:: ቁና ቁና እየተነፈሰ ነው::

"ምነው ግርምሽ?" አለ ይጥና ደፈርም ፈራም እያለ ተጠጋው::

"ኧረ እናንተ ውሪዎች ተውኝ:: አሁን እናንተ እምሽክ ብትሉ ኢትዮጵያ ምን ታጣለች? የእናንተም ሥጋ ሥጋ ሆኖ ምድሪቱን ኮሶ ይታያት ይሆናል እኮ?"

በሳቅ አውካካን::

ግርምሽ ይጥናን በእጅ ጥቅሻ ጠራው:: ተጠጋው:: ተደግፎት በኃይል እየሳለ ቆየ:: ቆመን እናስተውለዋለን:: በተረብም በአሽሙርም ልክ ልካችንን እየነገረን ወደ ሰፈራችን እንደምንሄድ ሁላችንም ገብቶናል::

"እውነት እውነት እላችኋለሁ ማንኛችንም ብንሞት ኢትዮጵያ ምንም አታጣም፣ ምን አልባት እኔ ያን ዲቃላዬን እባት አልባ አደርገው ይሆናል:: ለመሆኑ እየኖርን ነው?" ጠየቀ:: ይህን ሃሳብ ሁላችንም ልንመልስ ከምንችለው በላይ ነው:: እንደፈለገ ቢያወራ፣ ገባንም አልገባንም ግርማን ማድመጥ እንወዳለን::

"እመኑኝ እየኖርን አይደለም:: ሕይወታችን እንዲለወጥ ሁላችንም መጣር መጋር አለብን:: አሁን ያላችሁት 'በሮንግ ዌይ' ላይ ነው" በረጅሙ ሳለ:: አስነጠሰውና "የኔ መድኃኒዓለም እውነቱን አናገረኝ!" አለ በእሮጊት ድምፅ::

በጣም ሳቅን::

"ተመልከቱ ወንድሞቼ" በራስ· ድምፅ ግርማ ሃሳቡን መሰንዘር ጀመረ "አምቡላና ሲጋራ እንዲህ ያደርጋል:: ልብ ያለው ካገኘው ሁሉ ይማራል:: እግዚአብሔር መሬት ወርዶ ለፍጥረታት አይሰብክም:: ልባም ብቻ አውቀቱን 'አንደር ስታንድ' አድርጎ አካሄዱን ያስተካክላል::"

ግርማ ቢጩ ከምክሩ ይልቅ የብዙዎቻችንን ቀልብ የሚሰበው ሰምተን የማናውቃቸው የእንግሊዘኛ ቃላት ነበሩ:: ባናውቃቸውም ስንሰማቸው ደስ ይለናል:: ሲሳይ ጎቢጥ አንዲት ዱልዱም እርሳስና የተጣጠፈች ወረቀት ከኪሱ አወጣና 'አንደርስታንድን' በአማርኛ ፊደል ጻፈ::

"ሮንግ ዌይ!" ነበር ከልጅነቴ ጀምሮ የሄድኩት:: 'ጋድ!' የእጄን ሰጠኝ:: እኔም ልክ እንደ እናንተው የሲኒማ ሱሰኛ ነበርኩ:: ለሲኒማ ፍራንክ አልሞላልህ ሲለኝ ምን እንደማደርግ ታውቃላችሁ? መቼም እምላክ ይቅር ይበለኝ:: በረባሶ ጫማዬ ላይ ሬንጅ እቀባለሁ:: በእጄ ጫማዬን እይዝና ባዶ እግሬን እዘግማለሁ:: አንድ በደንብ የሸቀለ ለማኝ አጠገብ ስደርስ በረባሶዬን አጠልቃለሁ:: ጠጋ እልና ሜዳ ላይ የተሰጡትን ሣንቲሞች በእርግጫ ስመታቸው ሬንጁ ውስጥ ጥልቅ ይላሉ:: ለማኙ ባንኖ እስከ ሚጮኽ እኔ አንድ ሁለት ሶስቴ ሣንቲሞቹ በሬንጁ እንዲጣበቁ እረግጣቸዋለሁ:: ከዚያ ፈትለክ እልና ከአካባቢው እሰወራለሁ:: አትጠራጠሩ አንዴ ረግጬ ቺላ፣ ከርክ፣ ከዚያም በላይ እሸቅላለሁ:: ከዚህ በኋላ ነው ለማኞች የሸቀሉት ፍራንክ ጠርቀም

ሲል መልቀም የጀመሩት:: ይህ ድርጊቴን አሁን ሳስበው 'ሮንግ ዌይ' ነው::"

ሲሳይ ኀቢጥ 'ሮንግ ዌይ' ብሎ ጻፈ:: ለራሱ ያህል በአማርኛ የጻፈውን ቃል እንዳይረሳው 'ሮንግ ዌይ' ሲል ግርማ ሰማውና "የተሳሳተ መንገድ ማለት ነው::"

"አልገባንም" አለ ይጥና:: ደግሮት፣ እኛም ከበነው፤ አብ ረን አያዘገምን ነው::

"ብዙው ሰው ኑሮ የሚገባው ከወደቀ በኋላ ነው:: እኔን ተውኝ:: አርፋችሁ ትምህርታችሁን ተማሩ:: አረፍ ከሆናችሁ አሁን ነው መንገዳችሁን የማስተካከያ ጊዜው:: ዕድሉ አላችሁ:: እውነት እላችኋለሁ 'ዛት ኢዝ ኢን ዩር ሃንድ!' አለና ያደፈ መሐረቡን አውጥቶ አፉን አበሰና መልሶ ኪሱ እየከተተ "መመልከት ያለባችሁ ሌባውን ሻካርን አይደለም:: ሼክስፒርን ነው:: ቴክሱን ጆንዌይን ሳይሆን ልብ ካላችሁ አነሽታይንን ነው:: ዓለም እዚህ የደረሰችው በጥቂት አስተዋዮች ነው:: የአቡጀዲ ግርግር ምንም እርባና የለውም::"

ሃሳቡ ረቀቅና መጠቅ እያለ ሄደ:: ከጠራቸው ሰዎች ሼክ ስፒርንና ስታሮቹን ብቻ እናውቃለን::

"ሼክስፒርን አወቅከው? የከበደ ሚካኤል ሮሚዮና ጁሌትን የተረጎመው ነው" አለኝ ኀቢጥ እርግጠኛ ሆኖ:: ግርማ ቢጨ ሰምቶታል:: የኀቢጥን አናት እየዳበሰ "አረፍ ነህ አሪፍም እንደ ምትሆን ያስታውቃል::"

"ሮሚዮ ሮሚዮ የልቤ ወለላ

አባክህ ስምህን ለውጠው በሌላ" ኀቢጥ ከግርማ አፍ ቀበል አርጎ አሳረገለት::

ሻካር በጣም የምንወደው የሕንድ ፊልም ነው:: በልጅነቱ ሰርቆ ሲሮጥ ፊልሙ ይጀምራል:: እየሮጠ ዞር ሲል ፊልሙ ውስጥ ያድጋል:: ሻካር በኀብረተሰቡ በጣም የተጠላ ነው:: አንድ ቀን መንደሩ በእሳት ተያያዘ:: ሰው ሁሉ ሲድን አንዲት ሕፃን እሳቱ ቋያ መካከል ቆማ እንዲደርሱላት ስትጮህ ሻካር እሳቱ ውስጥ ዘሎ ገብቶ ሕፃንዋን ያድናታል:: እሱ ግን በእሳቱ ይቃ ጠላል:: ሕዝቡ ይቅር ብሎት ሕይወቱን ለማትረፍ ተሰብስበው ሲፀልዩ ፊልሙ ያልቃል:: ይህንን ፊልም ያየን ዕለት 'እጀ ወርቁ' አብሮ አደጌ ባሪቾ ጠጋ አለኝና "እኔም ሳድግ ቂርቆስን እሳት ሲያቃጥለው አድነውና ሰዎች ሁሉ የሚወዱኝ ልጅ እሆ ናለሁ" ብሎኛል::

"ግርማ ቢጨ!" አለ አበራ ጥይቴ ከወደዲተል በር አካባቢ ብቅ ብሎ ለከፈው:: በለከፋ በሰፈራችን የታወቀ ነው::

ሁላችንም ጮኽንበት::

ደነገጠ::

"የማነህ ቀሽም? የጓደኞችህን 'ማይንድ' በቤት ሥራ ወጥ ረነዋል:: 'ሮንግ ዌይ' መታረም አለበት::"

ቂርቆስ ጓሮ ደርሰናል::

"ኒውክሌር ቦምብን የፈለሰፈው ሳይንቲስት አልበርት አን ሽታይን ይባላል:: ኒውክሌር ቦምብ ያላቸው አገሮች ስንት እንደ ሆኑ ታውቃላችሁ?"

ኀቢጥ እጁን አወጣ::

ግርማ እንዲናገር ፈቀደለት::

"አሜሪካ::"

"እ?!"

"መስኮብ::"

"እ?!"

ኀቢጥ ተክዞ አብሰለሰለ::

"አረፍ ነሽ፣ በርቺ:: የተቀሩት ፍራንችና ግሬት ብሪቴን ናቸው::"

"እሺ" አለው ይጥና፣ ግርማ በደንብ እንዲደገፈው እጁን ሳብ አድርጎ ማጅራቱን ወደ ብብቱ እየስጠጋ::

"መጀመሪያ ኒውክሌር ቦምቡን የፈለሰፈው አንሽታይን ነው:: ሲፈለስፈው ለዓለም መጥፊያ እንዲሆን አልነበረም:: ዓለም ከፍተኛ የኤሌክትሪክ ኃይል እንድታገኝ ነበር:: አንዳንድ ተንኮ ለኛ ወታደሮች ይህ ለጦር መሣሪያነት ቢውል ጥሩ ነው ብለው የአገራቸውን ፕሬዚዳንት አስፈቀዱ:: እነሱ አገር ንጉሣቸው ፕሬ ዚዳንት ነው የሚባለው::"

"ፕሬዚዳንት" አለና ሲሳይ ኀቢጥ ጻፈ::

"ለወታደሮቹ ፕሬዚዳንቱ ፈቀዱላቸው::አሁን ይህ ኒውክሌር ቦምብ ቢፈነዳ ዓለም ትጠፋለች:: በዚህ ታላቅ ስህተት የተሞላበት አስተሳሰብ አንሽታይን በጣም አዘነና ነጭ መሀረቡን አውጥቶ ስቅስቅ ብሎ አለቀሰ" አለና ግርማ በእቅፉ የተደገፈውን ይጥናን ለቅቆ ጎደቴ ጠጅ ቤት ውሃ ልክ ላይ ተቀመጠ:: ሁላችንም እንደ ጫጩት ዙሪያውን ከበብነው::

"አንሽታይን አሁን በሕይወት አለ?" ሲሳይ ኀቢጥ ጠየቀ::

"በቅርቡ አረፈ:: 'ኤም ስኩዌር ፕላስ ዋን' ብሎ ጻፈ:: ማን አባቱ ይህቺን ምስጢር ይድረስባት?"

'ኤም ስኩዌር ፕላስ ዋን' ብሎ ሲሳይ ኀቢጥ ጻፈ:: ለእኔ በሹክሹክታ "ታያለህ ይህቺን ሂሳብ ሠርቼ ቁጭ ባላደርጋት!"

"ኒውክሌር ቦምቡን ልትሠራ?"

"እንክት አብረን ከሠራነው በኋላ ለአባባ ጃንሆይ ነው ወስደን የምንሰጣቸው::"

"የት እንሠራዋለን?"

"እነ ኃይሉ ጓሮ፤ ታውቃለህ ሂሳብ ኀበዝ ነኝ::"

"አዎ" አልኩ በለሆሳስ፣ የኔን የጊዜ ቤት ደካማነትና የአብሮ አደጌን ሊቀ ሊቃውንትነት እያመንኩ፤"ግን ይቻላል?"

"ለምን አይቻልም? ይቻላል:: እኛ እኮ ኢትዮጵያውያን ነን:: ይሄ አገር እኮ የአባባ ጃንሆይና የአበበ ቢቂላ ነው:: ስለዚህ የፈለግነውን መሥራት እንችላለን"

"እንደ አነሽታይን ዓለም ኮረንቲ እንደልቧ እንድታገኝ ነው ወይ የምትፈለስፈው?"

"በደንብ!"

አመንኩት:: ሲሳይ ጉብዝ አያደርገውም አልልም:: የራሱን የጨርቅ ኳስ ሰፍቷል:: በሽቦ ቆንጆ መኪና ሠርቷል፣ ኩሽኔታውንም የሠራው ራሱ ነው:: በረባሶ ጫማ ጓኛ በሽልንግ ገዝተን ስናደርግ እሱ ግን ጐማ ቆርጦ የራሱን ጫማ ሠርቷል:: ታዲያ በዚህ ሁሉ ተግባራዊ እንቅስቃሴ ላለፈ ታዳጊ ወጣት ኒውክሌር ቦምብ መሥራት ምን ታቅታለች?

ግርማ ቢጨቁ አዲስ ፈጠራ በህሊናችን ውስጥ ይፀንስ እንጂ፣ ሃሳቡ ለሁላችንም በጣም ርቆብናል:: ጨለማው በፈጠረው ድባብ በመንፈሴ ፍርሃት ተፈጥሯል:: "የኒውክሌር ቦምቡ ቁልፍ ማን'ጋ ነው የሚቀመጠው?" አልኩት ግርማን:: ቀና ብሎ አየኝ:: "በፕሬዚዳንታቸውና በንጉሣቸው እጅ ያለ መሰለኝ:: ይህ ጉዳይ ትልቅ ምስጢር ነው:: ለእንደኔ አይነቱ ተራ ሰው ማን ይነግረዋል? ገምት ካልከኝ ግን ባለሥልጣኖቻቸው እጅ ነው የሚቀመጠው:: በምንም ተአምር እነ ጆንዌይ፣ በርትራንድ ካስትር አይደርሱበትም:: ሶፊያ ሎሬንም ሆነች ማርሊን ሞርሎ ሺ ጊዜ ቢያባብሏቸውም አያገኙትም:: ከተሰረቁም እኔ ኬሬዳሽ! 'ዘጠኝ ሞት መጣ ቢሉት አንዱን ግባ በለው' ነው የምለው::"

"ኢትዮጵያ ቦምቡ የላትም?" ባሪቾ ጠየቀ::

" ጉብዝ አትቀልዱ እንጂ!' ዓይናችሁን ገልጣችሁ አልሙ" ሲጋራውን ለኩሰና በረጅሙ ስቦ ጢሱን ሽቅብ ተፋና የምር ወጉን ጀመረ::

"ቴክስ ፊልም አትመኑ:: በተለይ የአሜሪካኖቹን! 'ባት ኢዝ ግሬት ክራይም' አሜሪካኖቹ ትልቅ ወንጀል እኮ ነው እየፈፀሙ ያሉት:: ሬድ ኢንዲያኖቹን በጠመንጃ፣ በመድፍ ሲፈጁአቸው አይደል የምታጨበጭቡት! አሪፍ መስሏችሁ? ተሳስታችኋል:: ሬድ ኢንዲያኖቹ እኮ አሜሪካ አገራቸው ነው:: በገዛ አገራቸው በፊልም ጥበብ ስታሮቹ ለዓለም ወንጀለኝነታቸውን ያሳዩታል:: አንድ ቀን ሬድ ኢንዲያኑ የባነኑ ዕለት ነጮቹ ይህ ድርጊታቸው ያሳፍራቸዋል:: ስለዚህ እናንተ ማድነቅ ያለባችሁ የተሻለ አስተሳሰብ ያለውን ፈላስፋ አነሽታይንን ነው:: እነ ጆንዌይ፣ እነ በርትራንድ ካስትር፣ እነ ክሊንትኢስትውድ ወንጀለኞች ናቸው::"

"አይ ቴልዩ ዘትሩዝ' የሕዝብና የቋንቋ ትንሽ የለውም:: አንድ

$E=MC^2$ ትክክለኛው የአነሽታይን ቀመር::

ታሪክ ልንገራችሁ:: ይህንን ታሪክ ያገኘሁት ስለ ሁለተኛው የዓለም ጦርነት የሚተርክ መጽሐፍ አግኝቼ ሳነብ ነው:: በዚያ ዘግናኝ ጦርነት ወቅት ዓለም ለሁለት ተከፍላ እየተፋጀ ነበር:: ጃፓን፣ ጣሊያንና ጀርመን በአንድ ወገን ሆነው ቡድናቸውን 'አክሲስ' ብለው ሰየሙት:: አሜሪካ፣ ግሬት ብሪቴን፣ ሶቭየት ኅብረትና ሌሎቹ አገሮች 'አላይድ ፎርስ' አሉ ቡድናቸውን:: ፍጅቱ መጨፋጨፉ ቀጥሎ በከፍተኛ ሁኔታ የሰው ልጆች በመአቱ እንደ ቅጠል ረገፉ::

"በጦርነት ወቅት አንዱ የሌላው ምስጢር ላይ ለመድረስ ልዩ ልዩ ጥበባትን ተጠቀሙ:: ይሁን እንጂ አንዱ በሌላው አገር ላይ በሚያካሂደው የስለላ ጥበብ ይደርስበታል:: ይህን ምስጢርን መመነታተፍ አንዳንዶቹን አገሮች ለከፍተኛ አደጋ አጋለጣቸው:: በተለይ አሜሪካና ጃፓን አንዱ ሌላውን መፈናፈኛ አሳጡት::

"አሜሪካኖቹ በፈለጉት መንገድ ምስጢራቸውን አሽገው ቢልኩ ጃፓኖች ይደርሱበታል:: በመጨረሻ ግራ ቢገባቸው 'ችግር ብልሃትን ይፈጥራል' እንዲሉ አንድ ድንቅ ሃሳብ ለአሜሪካኖቹ ተከሰተላቸው: ይኸውም ሁለት ዜጎቻቸው የሆኑ ሬድኢንዲያን ወጣቶችን መርጠው መለመሉ:: ሁለቱም ወጣቶች እንግሊዘኛም አቀላጥፈው ይናገራሉ:: አንደኛውን ወጣት ጦር ሜዳ ወስደው አስቀመጡት:: ሁለተኛውን ወጣት ጠቅላይ መምሪያቸው መደቡት:: ከዚህ በኋላ የሚፈለገውን ምስጢር ጠቅላይ መምሪያ ለሚገኘው ወጣት በእንግሊዘኛ ይነገሩታል:: ወጣቱም ጦር ሜዳ ላለው ለአገሩ ልጅ ምስጢሩን በሬድኢንዲያን ቋንቋ ይነግረዋል:: ያም ወጣት የሰማውን ጦር ሜዳ ላለው አዛዥ ተርጉሞ በእንግሊዘኛ ይነግረዋል:: ጄኔራሉም ከአለቆቹ የመጣለትን ምስጢር በተግባር ላይ ያውላል:: በዚህም በሬድኢንዲያን ቋንቋ ድልድይነት ተግባራቸው ተሳክቶ አሜሪካኖቹ በጦርነቱ አሸነፉ::

«ጃፓኖች በሬዲዮ የሚሰሙትን ቋንቋ ምንነት በዘመኑ አልተረዱም:: በጣም ተጨነቁ ምስጢሩን በቀላሉ ለደርሱበት ስላልቻሉ ሽንፈታቸውን ሳይወዱ በግድ ተቀብለው የዶግ አመድ ሆኑ:: እናም ወንድሞቼ አስተዋላችሁልኝ?» አለ ግርማ የሁላችንንም ገጽታ በአመክሮ እያስተዋለ:: እንደፊልም ወለል ብሎ በሚታየን ታሪክ ተመስጠን የቋንቋ ምስጢር ባሳረፈብን ምትሀት በትኩረት እየተከታተልነው ነው::

«የዚህ ታላቅ ጦርነት ድል ባለውለታ የሆኑት ሬድኢንዲያን 'ወርቅ ላበደረ ጠጠር፣ እህል ላበደረ አፈር' እንዲሉት ሆኖ ከገዛ መሬታቸው ላይ መፈናቀል፣ እምቢ ብለው ራሳቸውን ለመከላከል ሲያምፁ እንዲገደሉ መደረጉ ተገቢ ነው ትላላችሁ?» ግርማ ጠየቀን::

ብዙ ጊዜ ፊልም ስናይ የምናግዘው ለቴክሱ ነው:: ሬድ ኢንዲያኖቹን ቴክሶቹ አሳራቸውን ሲያሳዩአቸው እናጨበጭብላቸዋለን:: ድርጊታችን ትክክል እንዳልሆነ ተገለጸልን:: ይህ ውስብስብ ምስጢር ከሁላችንም ዕውቀት በላይ ስለሆነ አዘንን::

«ባለፈው ክረምት ቤት አይሠራም" ይላሉ የጥንት ወገኖቻችን:: ያለፈው አልፏል:: ከአሁን በኋላ ከቁም እንቅልፋችሁ ባንኑ:: ትምህርት ከትምህርት ቤት ብቻ ሳይሆን ከወላጆቻችሁ አቤታችሁ ውስጥ መጀመር ይኖርባችኋል:: 'አይቴል ዩ ዘትሩዝ አይ አም ሲሬስ' ስንቶቻችሁ

ናችሁ የወላጆቻችሁን አፍ መፍቻ ቋንቋ የምታውቁት? በዚህ በኩል ፋንጋይ ጉበዝ ልጅ ነው። የጓሞኛ ቋንቋ ይችላል። አንድ ቀን ከአባቱ ጋር 'ስሮ አይ መላ' ሲባባል ሰምቼው ደስ አለኝ» ሲል ግርማ በአድናቆት ሁላችንም ሳቅን። እኔ ግን ትንሽ እንደማፈር ብዬ ተሽኮረመምኩ።

«የፋንጋይን መንገድ ተከተሉ እንዳልኳችሁ ትንሽ ቋንቋም ብትሆን አንድ ቀን አገርን ከጥፋት ታድናለች። አሁን ሳጫውታችሁ እንደ ሙቪ ወለል ብሎ አልታያችሁም?»

«ታይቶናል» መለስን በአንድነት።

«ዓይንን ገልጦ ማለም ማለት አንዱ መንገድ ይህ ነው። ፋንጋይ በልጅነቷ ቀድማ ባናለች። አሁን አማርኛን፣ ጋሞኛን በደንብ ትናገራለች። ትንሽ ቆይታ ደግሞ እንግሊዘኛን ስትጨምርበትና መጻሕፍትን ስታነብ ዓለም ወለል ብላ ትታያታለች።» ሲል ግርማ፣ ጓደኞቼ በአድናቆት ዓይን አዩኝ።

ደስ አለኝ። ገና ከማለዳው የአባቴ ጥረትም ድንቅ መሆኑ ገባኝ። ጓደኞቼ ከተለያዩ ዘሮች የተፈጠሩ ቢሆንም አንዳቸውም ከአማርኛ ውጪ የዘሮቻቸውን ቋንቋ አይናገሩም። የትኑ ወላጆች ጥረት ቢኖርም ልጆቻቸው መስማቱን እንጂ መናገሩን ስለማይችሉ የሚመልሱት በአማርኛ መሆኑን አስታወስኩ።

ግርማ ሌላ ሲጋራ ለኮሰ። በረጅሙ ሳበውና ሌላ አስደናቂ ታሪክ ያጫውተን ጀመር «እንደምታውቁት እኔ ውሎዬ ከቱሪስቶች ጋር አይደለም? በሥራ አጋጣሚዬ ከበርካታ አገር ተጉዘው ከመጡ ቱሪስቶች ጋር እውላለሁ። በዚያ አጋጣሚም የየአገሩን ቋንቋ እማራለሁ። አንድ ቀን ግን ከአስደናቂ ገጠመኝ ጋር አምላክ አዋለኝ። አንድ አሜሪካዊ ፕሮፌሰር በሥራ ተገናኝተን አረፈበት ግዮን ሆቴል ሔድኩኝ በማለዳው አንግዱ መቀበያው አካባቢ እጠብቀዋለሁ። መጥቶ ለእግዚሃር ሰላምታ እጁን እየዘረጋልኝ «ሰላም ለከ» አለኝ በግዕዝ ቋንቋችን «ሰላም ለከ» መለስኩለት እየተገረምኩ። ጨዋታችንን በግዕዝ ቋንቋ ሲቀጥል እኔ የማውቀው ቃል አለቀብኝ።» በሳቅ እውካካንና «ፈረንጅ በግዕዝ ቋንቋ?» እያልን ተገረምን።

«በደንብ አቀላጥፎ ነው የሚናገረው። ይሔንን ሁሉ እንዴት እንዳወቀ ተገርሜ ጠየቅኩት። ሲያጫውተኝ እነሱ አገር በመላው ዓለም የታወቀ ሃርቫርድ የሚባል በጣም ታላቅ ዩኒቨርሲቲ አለ። በዚህ ዩኒቨርሲቲ ውስጥ ከሚሰጡት ብዙ የትምህርት አይነቶች መካከል አንዱ የግዕዝ ቋንቋ ነው። ፕሮፌሰር ጆን የኛን የግዕዝ ቋንቋ ተምሮ በመካኑ፣ በአሁኑ ጊዜ ግዕዝ ለሚያጠኑ ተማሪዎች ያስተምራቸዋል። ከተማሪዎቹ መካከል ጥቂቱ ኢትዮጵያውያን ናቸው። ታዲያ ይህ ፈረንጅ በግዕዝ አንብቦ በእንግሊዘኛ በመተርጐም ለተማሪዎቹ ሲያስረዳቸው የጥንት ወገኖቻችንን ጠሊቅ ዕውቀት በማወቅ ይገረማሉ። ይቆጫሉ።»

እኛ ግዕዝ የምናውቀው የነ አባ ዘለቀ ቋንቋ ብቻ እንደሆነ ነበር። ለካ በጊዜው ያልተገነዘብነው ብዙ ዕውቀት የተከማቸበት ታላቅ ምስጢር ውስጡ እንዳለ ግርማ ገለጠልን።

«ታላቁ መጽሐፍ ምን ይላል መሰላችሁ? 'እሹ ታገኛላችሁ። አንኳኩ ይከፈትላችኋል' በለዚህ ይሆቺን የማንኳኪያና የመሻት ጊዜ በከንቱ አታባክኗት። ጃፓኖች ያ መከራ ከደረሰባቸው በኋላ 'መከራን በመከራነቱ ሳይሆን በመካሪነቱ ተቀብለው' ከማንም አገር ለመማር ዓይናቸውንም ገለጡ። ጆሮአቸውንም ከፈቱ በአሁኑ ጊዜ በጃፓን ዩኒቨርሲቲዎች የሬድኢንዲያን ቋንቋ መማሪያ በርካታ 'ዲፓርትመንት' አሏቸው። 'ለብልህ ይነግሯል እንጂ አይመክሩም" ይላሉ አበው። ትምህርትን ዛሬ ከአካባቢያችን ጀምረናል ነገ ደግሞ ሁላችንም ከየቤታችን እንቀጥላለን» አለና ፊልተሯ ብቻ የቀራት ሲጋራውን ልምጥጥ አድርጐ ስቦ መሬት ጣለና በጫማው አወደማት። «እና ጉበዝ እናቶቻችሁ አረብ ቤት ልከዋችሁ ስኳር ገዝታችሁ ስትመለሱ፣ ስኳሩ የተጠቀለለበትንም ወረቀት አትጣሉት አንብቡት። ከምርቃት ከረሜላው ይልቅ የሚጣፍጥ ከረሜላ የምታገኙት እዚያች ወረቀት ውስጥ ነው። አንድ በጣም 'ኢምፖርታንት' ነገር እዚህ'ጋ ላስታውሳችሁ። መድኃኒትን ሐኪም መጥኖ እንደሚሰጠን ሁሉ፣ ሲኒማንም መጥነንና መርጠን ማየት መቻል አለብን። መድኃኒቱ ሲበዛ ለሞት እንደሚዳርገን ሁሉ ሲኒማውም ከምርጥ ምርጡ ላይ አተኩረን ካላየነው የሕይወት ጉዳናችንን ያስተናል። 'ማርም ሲበዛ ይመራል' ይላሉ አበው። አሁን ቅድም አሜሪካኖቹ በሬድኢንዲያኖች ላይ የሠሩትን ፀያፍ ተግባር ትክክል አይደለም አልኩ እንጂ፣ 'አሜሪካንስ በፍሪደም ፋይቲንግ' አገራቸውን ለማቅናት የከፈሉትን መስዋዕትነትና ሌላውን በተመለከተ ድንቅና አሪፍ አሪፍ ፊልሞች አሏቸው። እነሱን ማየት ይኖርባችኋል። እንደውም አንድ ቀን እኔ አሪፍ ፊልም መውጣቱን ካየሁ አንድ ባውንድ እመድብና ተሰለፍ!! የቂርቆስ ልጆች ብል?!...» ከአፉ ነጥቀን «እንሰለፋለን!!» አልን በአንድነት።

«አይ ሰቄር ' እጋብዛችኋለሁ!» አለንና ሁላችንንም ተራ በተራ ጨበጠን።

ግርማ የምናንኳስሰው እና የምንዘረጥጠው ሳይሆን የምናደምጠው ሰው እንደሆነ ብዙዎቻችን እየገባን መጣ። የሚያወራልን ልክ እንደ እኩያ ጓደኞቹ በመሆኑ ሃሳቡ እንደሚጠጥርብን ልብ አይልም። እኛ የምናውቀው ታላቅ አገር እንዳለን ነው። ኢትዮጵያ ኒውክሌር ቦምብ የላትም ቢለን ማመን ቸገረን።

ልጁ ዱጥአለ መጣ። አባቱ እግር ላይ ተጠምጥሞ "አንተ ግርማ፣ እኔ አንተን እየጠበቅኩህ እዚህ ታወራለህ?"

"ኡ! ብርሃኔ እየመጣሁ ነው፣ አልረሳሁህም ልጄ" ልጁን መለማመጥ ሲጀምር፣ እኛን እዚያው በዚያው ረሳን። "ይኸው ያልከኝን እንዱሽዱሽ አምጥቼልሃለሁ" አለና ለዱጥአለ አሹቅ ከኪሱ አውጥቶ ሰጠው።

ብርሃኔ በሕፃንነቱ ፈሱ አመለጠውና "አባ! ዱጥ አለ!" አለ። ይህም ቅፅል ስሙ ሆነ።

ተነሳና ቆመ:: ውሃ ልኩ ላይ ተቀምጦ ሱሪው የነካውን አቧራ አራገፈ:: አንድ ሲጋራ አወጣና ለኩሶ "ወንድሞቼ ደህና እደሩ ልላችሁ ነው" አለን::

በዚያ የገርነት ዕድሜ እንዲህ አንዳንድ ተራ ሰዎች በሕይወታችን ውስጥ እየተከሰቱ የማናውቀውን ዓለም ምስጢር ይፈነጥቁልንና የሰማቸው መዓዛና መላውን ዓለም ያወደ ሃሳበ ሰፊ ዘለዓለማዊ ሰዎችን ያስተዋውቁን ነበር::

ቤንዚል በአገራችን አገኘን

«... ገንዘብ ልክ እንደክራር ጨዋታ ነች::
አጨዋወቷን ያላወቀበት ዝብርቅርቅ ጩኸቷን ይሰማል»
ካህሊል ጅብራል

የግንቦት ልደታ ዕለት በድስት ጓደኛማቾች በአውሮፕላን ተደብቀን ከአገራችን ለመጥፋት ወሰንን:: ይህንን ሐሳብ የፈጠረብን በዚያን ሰሞን የተመለከትነው ፊልም ነበር:: እኩዮቻችን የሆኑ አራት ሕፃናት ማንም ሳያያቸው አንድ አውሮፕላን ውስጥ ይገባሉ:: የአውሮፕላኑ ነጂ ወደማያውቁት አገር ይዟቸው በረረ:: እውስጡ ሻንጣ ሙሉ የአገራቸውን ብር አግኝተው፣ ባረፉበት አገር ያሰኛቸውን ቆንጆ፣ ቆንጆ ልብስም ሆነ ጫማ ገዝተው እየዘነጡ ይምነሸነሻሉ::

እኛም በአውሮፕላን ብንጠፋ፤ ሻንጣ ሙሉ ብሩን አውሮፕላን ውስጥ ስናገኝ ታየን:: ለወላጆቻችን ሺ ሺ ብር እንልክላቸዋለን:: በበነጋታው ለመጥፋት ቆረጥን:: ማለዳ ተገናኝተን ወደ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ አየር ማረፊያ ጉዞ ጀመርን::

ለስንቅ ብለን ሁላችንም የየራሳችንን ቆሎም ሆነ የጤፍ ቂጣ ወይ አሹቅ በኪሳችን ይዘናል:: በእግረ መንገዳችን ባጋጠሙን የአትክልት መሸጫ ግሮሰሪዎች አዘናግተን ጎራ እያልን ብርቱካን፣ ሙዝ፣ ቲማቲም መንትፈናል::

መስቀል አደባባይን አለፍ እንዳልን ቤቶቹ ዘርዘር እያሉ ይሄዳሉ:: በአቋራጭ መንገድ በመሔዳችን አውሮፕላን ማረፊያው ደረስን:: እንደገመትነው ሳይሆን አጥር ነበረው:: መግቢያ ፍለጋ ጥግ ጥጉን መዞር ጀመርን:: በአካባቢው ሰው ዝር ሲል አይታይም::

መሹለኪያ ቀዳዳ ለማበጀት ባገኘነው እንጨትም ሆነ ሹል ድንጋይ መቆፈር ጀመርን:: ጥቂት ከማሰን በኋላ እየደከመን ይመጣ ጀመር:: በዚህ ጊዜ አንዳንዶቹ ልጆች ለስንቅ ብለው የያዙትን ቆሎም

ሆነ ቂጣ ይቆነጣጥሩለት ጀመር:: በዚህ ድርጊታቸው ከማንበላው ልጆች ጋር ንትርክ ተጀመረ::

ሻቃ ተቆጥቶ «ሁልሽም የራስሽን ስንቅ ጨርሰሽ በኋላ ሌላ አገር ለንደርስ ስጪኝ ብትይ አምስት ሣንቲም አላቀምስሽም:: ፍርፋሪም ቢሆን!» አለ::

«አታይም እንዴ? መቆፈሩ አደከመን እኮ:: በልተን ካልጠነከርን ጉልበት ከየት እናመጣለን?» አለ ቀጢሳው፣ አሹቁን ከማኘኩ ፊቃድ ውጪ እየቃመለት::

እኛም በረጃጅሙ ሣር ላይ ተዘርረን የያዝነውን ስንቅ መብላት ጀመርን:: «እነዚያ በአውሮፕላን ሲጠፉ ያየናቸው ልጆች እኮ አውሮፕላኑ ውስጥ ዳቦም፣ ፓስታም ውሃም አግኝተዋል:: እኛ ደግሞ ስንጠፋ ዕድለኛ ከሆንን የምንሄድባት አውሮፕላን አባባ ጃንሆይ ፈረንጅ አገር የሚሄዱባት ልትሆን ትችላለች:: የምንበላውን እንደ ልብ ልናገኝ አንችላለን:: ሳህንና ማንኪያውም የወርቅ ዕቃ ሊሆን ይችላል» አልኩኝ::

ይህ ሃሳብ ከአንድ ሰዓት በላይ የፈጀ ክርክር አስነሳ::

«ጃንሆይ የሚበሉት በወርቅ ማንኪያ አይደለም:: በብር ማንኪያ ነው:: አባቴ ሲያወራ ሰምቻለሁ:: ኃይለሥላሴ ይሙት!! በብር ነው!» አለ ሲሳይ ኅቢጥ::

ስለማለ ሁላችንም ኅቢጥን አመነው::

«እኔ 'ፉድ' ላገኝ እንጂ ማንኪያ አልፈልግም» አለ ኃይሉ ዶሮ:: በብዙዎቻችን ቤተሰብ ጤፍ ተሸምቶ ወር ሳይገባ ካለቀ፣ እንደ መዳረሻ ፓስታ ሹታ የአንድ የሁለት ቀናት የቤተሰቦቻችን ምግብ ይሆናል:: በዚህ ጊዜ በየጠረጴዛው ሥር የተረሳና የዛገ ማንኪያም ሆነ ሹካ ይፈላለግና ወላጆቻችን በእሱ ሲመገቡ እኛ በእጃችን ነበር የምንወጥቀው::

ወጋችን ደራ:: መሹለኪያውን መቆፈሩን ለጊዜው ቸል አልነው:: «እዎን» አለ መኩዬ ቀጫጫው «ልብሳችንም ኬፓችንም አንድ አይነት ይሆናል:: ሸጉጥም እንታጠቃለን፣ አይደል?»

«የሁላችንም ልብስ ልዩ ልዩ ሆኖ ቆንጆ ከሆነ ደስ ይላል» አለ ኃይሉ ዶሮ «ከፈለግን እየተለዋወጥን መልበስ እንችላለን::»

ተጨቃጨቅን በመጨረሻ ሁላችንም የአበኘንን ለመልበስ፤ መዋዋሉን ግን ለሙተው ተስማማን::

«አንተ ሻቃ፣ ኮትህ ተቀዷል» አለች መኩዬ ቀጫጫው::

«ተይው! በምንጠፋበት አገር ስንደርስ መርፌ ገዝቼ እስፋዋለሁ:: እዚያ ሳሙና ሲገዛ መርፌ ሳይመረቅ ይችላል» አላትና ቁፋሮውን ለመጀመር ተነሳ::

«ቆዩ ልጆች» አልኩ «መቆፈር ከመጀመራችን በፊት አንዴ የቀረንን የአጥር ጎን ተዘዋውረን እንመልከት:: ምን አልባት የተሰበረ ያጋጥመን ይሆናል::»

ተስማማን:: ስንዞር መሬቱ እየረጠበ መጣ:: ከርቀት አጥሩ በስፊው ተቀዶ ታየን:: መሮጥ ስንጀምር «ቆይ!» አለ አብነት ባሪያው::

ሁላችንም ቀጥ አልን። አንድ ጭራሮ አነሳና በቀስታ እየተራመደ ወደ ረግረጋማው መሬት ተጠጋ። ጥልቀቱን ለመለካት ጭራሮውን ወደ ረግረጉ ስደደው። ጭራሮው ስጠመ። ዞረና አፈጠጠብን።

«ቀዥቃዣች! እያንዳንድሽ ቅድም ዝም ብልሽ ይሄኔ ስጥመሽ ነበር። ወደ እዚያ ሄደን ሌላ መ᎐ለኪያ እንፈልግ»

«እሺ» ብለን ስንንዝ በቤንዚን የረጠበ ቦታ ደረስን። ሣር አልበቀለበትም።

«ምንድነው ይሄ?» አለ ሲሳይ ኀቢጥ «እዚህ መሬት ውስጥ ቤንዚን አለ ማለት ነው?»

«ልጆች!» አለ ሴምላል ንፍጡን በእጅጌው እየጠረገ «እውነት ቤንዚን ካለ ትንሽ ብንቆፍረው ሲፈልቅ ማየት እንችላለን።»

በያለንበት መሬቱን መጫር ጀመርን። በማስነው መጠን የበለጠ እየረጠበ ሄደና ነዳጅ አቆረ። በደስታ ሰከርን። ተጯጩኸን እየተቃቀፍን ተሳሳምን።

አባባ ጃንሆይ አልፍ ብር ሳያወጡ ቤንዚኑን እዚሁ አውሮፕላን ማረፊያው ሥር አገኘንላቸው። አቤት ይኼንን የምሥራች ስንነግራቸው የሚደሰቱት ደስታ! እየሳቁ «እናንተ ሙካዎች እንዴት አገኛችሁት?» ብለው ሲጠይቁን ወለል ብሎ ታየን።ከዚህ ጋር ግን አንዳንድ ስጋቶችም ተፈጠሩብን።

«ለአባባ ጃንሆይ ለራሳቸው ካልሆነ ለማንም አንናገርም። እሳቸውን አግኝተን ከነገርናቸው ግን እኛ እንድንማር፣ ቆንጆ ቆንጆ ልብስና ጫማ እንደልባችን እንድንለብስ ያደርጉናል። ለእያንዳንዳችን ወላጆች ሺ- ሺ ብር እንዲሰጡን እንጠይቃቸዋለን» አለ አብነት ባሪያው።

«ለምን ሺ- ሺ ብር ብቻ? አሥር- አሥር ሺ ብር ለእናትና አባቶቻችን እንዲሰጡአቸው እንጠይቃለን» አልኩ።

«አይሆንም ልጆች፣ እኔ በሬዲዮ የሰማሁት ነገር አለ» አለን ኀቢጥ አባቱ ሬዲዮ ስለገዙ ኀቢጥ ድንቅ ዜና ተከታታይ ሆኗል፣ «አልሰማችሁም? አንድ ሰውዬ ሽማግሌ ናቸው። ሎተሪ ቆርጠው በሚወጣበት ቀን ለሎተሪ ነጋዴው ትኬታቸውን አሳዩት። አሥር ሺ ብር ሎተሪ ወጥቶሎታል ብሎ ሲነግራቸው እ... እእእ! ብለው ዘፍ አሉ። እና ሞቱ። እኔ እናትና አባቴ እንዲሞቱብኝ አልፈልግም። አንድ- አንድ ሺ ብር ከተሰጣቸው ይበቃል።»

በኀቢጥ ሃሳብ ተስማማን። በደስታ እንደሰከርን ነው።

«አሁን ወደ ቤተ መንግሥት ከመሄዳችን በፊት በዚህች በኩል አቋርጠን ፏፏቴ ሄደን አካላችንን እንታጠብ» አለ ሲሳይ ኀቢጥ።

«አይይይይ!» ጮኸ ሴምላል።

ለምን እንደተቃወመ ገብቶናል። ዋና ሄደን ስንመለስ በጣም ይርበናል። ስለዚህ ከተቻለ እዚያው አካባቢ ከሚገኙ ማሳዎች ውስጥ ካሮት እንሰርቅና እንበላለን። ገበሬዎቹ ቀድመውን ነቅተው አቀበቱ ላይ ተቀምጠው ይጠብቁናል። አንድ ልጅ ደፍሮ እየተሽሎከለከ ማሳው

ውስጥ ሲገባ ከተያዘ ፊቱን እስከሚጨርስ እንደሚወገር ስለምናውቅ ልንጋፈጥ አልፈለግንም።

ከዱላው ረሃቡን መርጠን በመንገዳችን የተሰጣ ክክም ሆነ ሌላ የሚበላ ምግብ ለመመንተፍ እያስተዋልን ወደ ሰፈራችን ጉዞ ጀመርን። ከአንድ ግቢ በር አንድ ትንሽ ልጅ አንዳች የሚያክል የድሮ ዳቦ ጉማጅ ይዞ ብቅ አለ። ረሃባችን ተባባሰ። ቀጢሳው እየኮመከ ልጁን ተጠጋው። ልጁም ድሮ እንደሚያውቀው ሁሉ እየሳቀ ቀረበው። ቀጢሳው ዳቦውን ሊቀበለው እጁን ሲሰድ ልጁ ጮኸ። ቀጢሳው ቀልጥፎ እጁን ሰበሰበ።

«ምን ታቁለጨልጨናለህ? አትለማመጠው» አለና ተረፈ ገልጆ መንትፎት እግሬ አውጪኝ አለ።

ልጁ እሪታውን አቀለጠው። በሩጫ መሰወር ጀመርን። ከኋላችን የልጁን ጩኸት የሰሙት ቤተሰቦቹ ወጥተው ሲረግሙን ይሰማናል። ገልጆ ዳቦውን ሲጨረግደው ከፊት ይታየናል። እኛ ስንደርስበት እሱ ዳቦውን ጨረጋግዶ ሲያጠናቅቅ አንድ ሆነ።

የደብረዘይትን መንገድ እንደተሻገርን መሮጡን አቆምን። በመንደር ውስጥ ለውስጥ መንገድ ስንሔድ ከፊት ለፊታችን አንድ አነስተኛ ዳቦ ቤት አየን። ውስጡ በዕድሜ ትንሽ የሚበልጠን ልጅ ቆሟል።

ዶጅ ገማማው ስሙኒ ከኪሱ አወጣና «ለሁሉም የዱንቡሎ፣ ፉርኖ ሁለት ሁለት ስጥልኝ» አለው።

ፉርኖው እጃችን እንደገባ መጨርገድ ጀመርን። ዶጅ በመጨረሻ የራሱን ሁለት ፉርኖ ተቀብሎ፣ እንደሚከፍል ስሙኒውን እየሰነዘረ «ተበላህ!» አለና ጮኸ። ስሙኒዋን ሳይከፍል መሮጥ ጀመርን።

መጀመሪያውኑ አካኋናችን ያላማረው ዳቦ ነጋዴ ልጅ «ኢዮ! ኢዮ! ኢዮ!» ብሎ እየጮኸና ባንኮኒውን ዘሎ ወጥቶ ተከተለን። ሴምላል በአሯሯጡ ደከም ስላለ ደርሶ ተጠምጥሞበት አብረው ወደቁ። ሴምላል ቢያዝም ዳቦውን በልቶ ጨርሷል። የሁላችንን ዕዳ በወገራ እንዲያወራርድ ተደርጎ እያነከሰ፣ በግማሽ ሳቅና በግማሽ ልቅሶ ስሜት እየታየበት፣ ከምንጠብቀው ቦታ ደረሰብን። ዛሬ ይህ ትውስታ ስለመጣበት ነበር ዋና መሄዳችንን የተቃወመው።

እዚያው ቀዳማዊ ኃይለሥላሴ አየር ማረፊያ መስክ ላይ እንደ ተቀመጥን በሃሳብ ጅው ብዬ ሄጄ ጃንሆይ ግቢ ገብተን ሲቀበሉን፣ ተራ በተራ ጨብጠውን...

ቀጢሳው ነሸመኝ። ከሃሳቤ ባነንኩኝ። «ዛሬ እኮ የግንቦት ልደታ ነው። ለምን ወደ ሰፈራችን ሄደን የአድባር ንፍሮአችንን እያቃምን የበግ ቆለጥ ጠብሰን አንበላም?"

«እንዴ! በአውሮፕላን መደየማችንስ?" ጠየቀ ሻቃ ተቆጥቶ።

«እኔ አልሔድም" መለሰ ቀጢሳው።

«ለምን ቡካታም!» ተናደደ ሻቃ።

«እዎን 'ቦክቻለሁ'። በፊልም ያየነው ነገር ሁሉ የእውነት መስላችሁ እንዴ?» ተመናቅሮ ቀጢሳው ተነሳ።

«ለምን አይሆንም? ባይሆንማ ፈረንጆቹ ስታሮቹን እንዴት ቀዷቸው:: እኛ ነን ጥፋተኛ አንተን ድሮም ና ማለት አልነበረብንም" አለ ዶሮ::

«ኧረ እናንተ 'ደይሙ' አውሮፕላን መንዳት ትችላላችሁ አይ ደል?» ቀጢሳው አላገጠ::

«ምን መንዳት ያስፈልጋል*ነጂው እስከሚመጣ አድፍጠን እንጠ ብቃለን» አለ ሴምላል ንፍጡን በእጅጌው እየጠረገ::

«እኔ መጀመሪያውንም አልቃወምም ብዬ እንጂ ከአገራችን አውሮፕላን ይዘን መጥፋት 'ዛት ኢዝ ሮንግ ዌይ' እንደሆነ ገብቶኛል» አለ ጎቢጥ::

ሁላችንም በሳቅ አውካካን::

በአናታችን ላይ አንዳች የሚያክል አውሮፕላን እኮብኩቦ ማረፊያው መስክ ላይ አረፈ:: ከግዝፈቱ የተነሳ ጥላው ፀሐይን ከለለን:: ደምፁም አሸበረን::

«ይኼኔ ካፒቴኑ ሾፎን ለዘበኞቹ በስልክ ነግሮአቸው ይሆናል» አለ ጉቢጥ::

«አንተ እውነት ሊሆን ይችላል!» አለ ቀጢሳው

«ከፈለጋችሁ ወይም አሁኑኑ ሄደን ወይም ነገ ለአባባ ጃንሆይ ቤንዚን ማግኘታችንን እንንገራቸው:: በአውሮፕላን መጥፋቱን ግን እኔም...» ከግዶ እህል ውሃ የማያስኝ ቆመጥ የያዙ ሁለት ዘበኞች ወደ እኛ አቅጣጫ ሲሮጡ እየሁና ወሬዬን አቆምኩ:: እኔ ያፈጠጥኩበት አቅጣጫ ቀጢሳው እየና «ጉሽ ዘበኞች መጡልን:: ኑ! ኑ! አውሮፕላን ይዘን ልንጠፋ ነበር የመጣነው:: ያዙና አራችንን አብሉን!" እያለ ሮጠ:: እኛም ተከተልነው:: የቦሌ መስክ ሰንበሌጥ ጥላ ከለላ ሆነን:: ዘበኞቹ ንም አጥሩ ገታቸው:: ባሉበት የሚያወርዱብን የስድአደግ ስድባቸው በርቀት ይሰማን ነበር::

---

*መደየም፣ መሔድ::
* ሾፈን፣ አየን::

አድባር

እሰይ ስለቴ ሰመረ፤ እሰይ ስለቴ ሰመረ
እምና ይኼን ጊዜ ተሰዬው ነበረ
እሰይ ስለቴ ሰመረ፤ እሰይ ስለቴ ሰመረ

እናቶቻችን ለግንቦት ልደታ ከማለዳው ለቂጣ መጋገሪያ የሚሆን ዱቄት ያዋጣሉ:: ለንፍሮ መቀቀያ ስንዴውንም ባቄላ ውንም ከየቤቱ ይሰበስባሉ:: ለቡናና ለዕጣን መግዣ ያ ስሙኒም ሆነ ሽልንግ በነፍስ ወከፍ አዋጥተው ይሸምታሉ:: እንጨቱም ጉልቻውም እንዲሁ ከያለበት፤ ከየአቅራቢያው ቤት ይሰበሰባል::

አባቶቻችን አንድም ሁለትም ብር አዋጥተው በግ ይገዛሉ:: እኔም ሆንኩኝ አብሮ አደጎቼ የምንራኮተው የበጉን ቆለጥ ለማግ ኘት ነው:: ከበግ ሥጋ የቆለጥን ያህል የሚጣፍጥ ያለ አይመ ስለኝም::

ማምሻውን እኛ ከጠፋንበት ስንመለስ የበጉም ሽመታ ሰምሮ፤ ከየቤቱ በርጩማውም አግዳሚ ወንበሩም ወጥቶ ጨዋ ታው ደርቶ ነው የደረስነው::

"ቱ! ቱ! አበስኩ ገበርኩ! አንድ በግ ሰባት ብር ከሃምሳ?! እግዚኦ ደጉን ጊዜ አምጣ!" አለ አባቴ::

"አንተ ሰባት ብር ከሃምሳ መሆኑ ይገርምሃል እንዴ?! ገና አንድ ባውንድ ይገባል! ቱ! ኃይሌ ምን አለ በለኝ!"

"ጉድ እኮ ነው:: ኃይሌ ታስታውሳለህ:: ድሮ እኛ ልጆች እያለን ጭቃ ረጋጭነት ስንሠራ አንድ በግ ቆዳ መልስ አምስት ብር እንገዛ ነበር::"

"አምስት ብር? እኔ ቆዳ መልስ ሁለት ብርም ገዝቻለሁ:: አንተ የትናንቱን ነው የምትለው" አሉ አባባ አጋፋሪ ያለፈውን ዘመን እያስታወሱ:: "በጉን ድፍኑን አምስት ብር ትገዛና፣ አስገ ፍፈህ ቆዳውን መልሰህ ስድስት ሽልንግ ትሸጠዋለህ:: በሁለት ብር ድፍን በግ በላህ ማለት ነው::"

ታዳሚዎቹ ተገረሙ::

አባቴን ጎሸም አደረኩት::

"ምንድነው?"

"የበጉን ቆለጥ..."

"እንጃልህ! ደግሞ የት ውለህ ነው የመጣኸው? ቤት ስንገባ እንጠያየቃለን" አለና ትኩረቱን ወደ ጨዋታው መለሰ::

የሰፈር ልጆች በየመንደራችን ነው አድባር የምናከብረው:: እኔ፣ ቀጢሳው፣ ቦቻራ፣ ሳህሉ መቃ፣ አንድ አካባቢ ነን:: እነ ዶሮ፣ ሻቃ፣ መኩዬ ቀጫጫው... ሰፈርም አድባር ያከብራሉ:: ጨዋታው ደመቅ ባለበት ሄደን የመጫወት፤ አድባር አውጋሩ

ያፈራውን የመቋደስ መብታችን በአዋቂዎቹ ዘንድ ሙሉ በሙሉ የተከበረ ነው::

ጨለማው ለዓይን ያዝ እያደረገ ነው:: የክርስትና እናቴ እማማ ቦጋለች ብዙ ስኒ በረከቦት ደርድረው፣ ከስሩ ቄጤማ ጎዝጉዘው አየኋቸው:: በማንደጃ ላይ ቡና ይቆላሉ:: እና ታቸውን የሸፈኑበትን የአንገት ልብስ አሁንም- አሁንም እያስ ተካክሉ ይከናነባሉ:: ኮስታራ ናቸው:: ፊቃቸው አይፈታም::

እማዬ የበጉ ሥጋ የሚጠበስበትን ጉልቻ አዘገጃጅታ ምጣድ ጥዳ እሳት ስታቀጣጥል፣ እማማ በለጡ የበጉን ሥጋ በትሪ ይዘው ሲመጡ አየሁ:: ሮጬ ሄጄ በዓይኔ ቆለጡን ፈለግሁኝ:: ሥጋው መካከል ቆለጡ የለም:: ወደ አባቴ ስመለስ፣ ከማዶ መኩዬ ቀጫጫው ስትመጣ አየኋት:: አንድ እጇን በኮቷ ውስጥ ደብቃለች:: ስጠጋት ኮቷን ገለጥ አደረገችና ሁለት ቆለጥ አሳ የችኝ:: ደንግጬ ልጮህ ስል "ይሄ እኮ የእናንተ በግ ቆለጥ አይ ደለም:: የእኛ ሰፈር ነው:: አባባ ዓለሙ ናቸው ስለምናቸው የሰጡኝ:: ከፈለክ የእናንተንም እምጣና አንድ ላይ ጠብሰን እንበ ላለን» አለችኝ::

ወደ አባቴ ተመልሼ "ቆለጡስ?" አልኩና ሙዘኩበት::

"ጨዋታ እያቋረጥክ አስቸገርከኝ አይደል? ቆይ በኋላ እንነ ናኛለን:: ሂድ እዚያ ጓዳ ትንሽዋ ጠረጴዛ ሥር በጎድጓዳ ሳህን ውስጥ አስቀምጬልሃለሁ::"

ይገኔ ስወጣ በሩ ላይ መኩዬን አገኘኋት:: ወደ ቤቱ ውስጥ እየመለሰችኝ "ቆይ አሁን እማማ አመለወርቅ ኩሽና እንሄዳለን:: ብረት ምጣድ ፈልግ፣ ትንሽ ዘይትም ስረቅና በጣም የሚጣፍጥ የቆለጥ ጥብስ እንጠብሳለን::"

እማማ አመለወርቅ እዚህ አድባሩ አካባቢ እየተሳተፉ ነው:: ኩሽናቸው ከጓሮ በመሆኑ ከለል ያለ ነው:: ዘይቱን በትንሽ ብልቃጥ ሰርቄ መጣሁ:: ወደ ኩሽናው ተከተልኳት::

"አየኋቸው!"

"እነማንን?"

"ደምስንና ዓለምነህን::"

"አዲስ ቤት ሠርተው ከእኛ ሠፈር ሌላ አካባቢ ሄደው የለም እንዴ?"

"ቢሄዱስ? እዚያ የሚሄዱበት ሰፈር ማንም አያውቃቸ ውም:: ድሮ ሰፈራቸው ቢመጡ ማንም አይከለክላቸውም:: ዛሬ ግን ሠራንላቸው:: ቆለጡን ይዘን ሽል አልን::"

ዞር ብዬ ሳይ ከሰፈርተኛው ጋር ሰላምታ እየተለዋወጡ ነበር:: በእማማ በለጡ ብልሟ ቤት በኩል እጥፍ ብለን፣ በጠባ ብዋ መንገድ አልፈን፣ ኩሽናው አጠገብ ስንደርስ ድምፅ ሰማን::

መኩዬ ፀጥ እንድል ጎሸመችኝና ግርግዳውን ተደገፍን:: ሳህሉ መቃ የእናቱን ትልቅ ጋቢ ተከናንቦ እየወጣ ነው:: የቤታ ቸውን ጓዳ በር መለስ አድርጎ ሲሄድ አሳለፍነው:: በጠባብዋ መንገድ መተላለፊያው ላይ ከአጋጠሙት ልጆች ጋር ወሬ ጀመረ::

"ፋንጋይና መኩዬ ቀጫጫውን አይተሃቸዋል?"

"አላየኋቸውም" መለሰ መቃ::

ጠያቂዎቹ ደምስና ዓለምነህ ናቸው:: በጣም ብልጥ ስለሆኑ የበጉን ቆለጥ መውሰዳችንን የጠረጠሩት ከልጆቹ መካከል ስለጠ ፉንባቸው ነው:: ሊነጥቁን ነው አመጣጣቸው:: ግን አካባቢውን ሲያዩት ጨልሟል:: መቃን አምነውት ተመለሱ::

"እኔ ገብቼ እሳት አነዳለሁ:: አንተ እዚህጋ ቁምና ሰው ጠብቅ፣ እንካ የእኔን የበግ ቆለጥም ያዝልኝ" አለችና መኩዬ ሰጠ ችኝ:: ከእኔ የበግ ቆለጥ ጋር አጣምሬ ያዝኩት::

መኩዬ እማማ አመለወርቅ ያዳፈኑትን እሳት ቆስቁሳ፣ ማገዶ ጨምራ ስታቀጣጥል ይሰማኛል:: "ጎሽ! እዚሁ ብረት ምጣድ አለ:: ፉንጋይ፣ አምጣ ዘይቱን?"

ተቀበለቺኝ:: በመጋል ላይ በሚገኘው ብረት ምጣድ ላይ ዘይቱን ስትጨምር ተሽሽ ሲል ይሰማኛል::

"እምጣቸው ቆለጦቹን" በሹክሹክታ አዘዘችኝ::

ሰጠኋት::

"ና! ግባ::"

ገባሁና በሩን ዘጋሁ::

የእግር ዳና ተሰማን:: ትንፋሻችንን ውጠን የኩሽናውን በር መለስ አደረግነው::

"ማነው እዚህ እሳት የሚያነደው?"

መቃ ነው::

በሩን ከፍተን ስበን አስገባነው:: የምናደርገውን ሲያይ "ምን ሰርቄ ላምጣላችሁ?" አለ::

"ትንሽ ጨው!"

ቆለጦቹ በስለው ፍርክስ አሉ:: ጨውን ነሰነስንና ተከፋ ፍለን በላናቸው:: እሳቱን መልሰን አዳፈንን:: ምንም የተዝረከረከ ነገር ኩሽናው ውስጥ ሳንተው ወጣንና ከአድባር ከእውጋሩ ተቀ ላቀልን::

"እናንተ፣ የት ጠፍታችሁ ነበር? ምንድነው የበላችሁት? ታዲያ አፋችሁ ለምን ዘይት የተቀባ ይመስላል?" ቀጢሳው በጥ ያቄ አጣደፈን::

ዝም አልነው::

ማልቀስ ቃጣው::

ቆለጡን ጠብሰን እንደበላን ደርሶብናል:: ለአባቱ አቤቱታ ውን እንዳያሰማ ይፈራቸዋል:: በብሽቀት እርር ድብን አለ::

ዕጣኑ ይጨሳል:: ቡና ለሚጠጡ ታድሏል:: ንፍሮው እዚያም፣ እዚህም በሳህን እድምተኛው ፊት ተቀምጧል:: ካቲካላውም፣ ጠጁም ለሚጠጡ ሁሉ ቀርቧል::

"ና ቶንጋይ" ጠሩኝ እማማ ቦጋለች::

ቱር ብዬ አጠገባቸው ደረስኩ

"ሹራብህን ዘርጋ::"

ሹራቤን አጎድጉጄ ቀረብኳቸው:: ከንፍሮው በደንብ ዘግነው ሰጡኝ:: እማዬ አነባበሮ ጨመረችልኝ:: ቤታችን በር ደፍ ላይ ቁጭ ብዬ እየበላሁ አላፊ አግዳሚውን ማየት ጀመርኩ:: መኩዬ መጥታ አጠገቤ ተቀመጠች:: እሷም ንፍሮና አነባበሮ በሁለት እጇ ይዛለች:: "ለምን የኔታ ዘለቀ ሲመጡ አጠገባቸው ቁጭ ብለን ተረት እንዲያወሩልን አንጠይቃቸውም?"

"ጥሩ ነው፣ እሳቸው እኮ ለምን እንደሆን ባላውቀውም እንዲህ አይነት አድባር ላይ አይመጡም:: ግን አሁን እኮ አስር አለቃ ገመቹ ቶሎሳ ይመጣል:: እሱ ስለ ጦር ሜዳ ወሬ ለትልልቅ ሰዎች ሲያወራ ብንሰማ አይሻልም?"

ገመቹ ቶሎሳ የሰፈራችን ልጅ ነው:: ስምንተኛ ክፍል እንደደረሰ ትምህርቱን አቋርጦ ሡትድርና ተቀጠረ:: ሡልጥኖ ወደ ኦጋዴን ዘመተ:: ከጥቂት ዓመታት በኋላ፤ በዘመተበት ወታደራዊ ጀብዱ ሠርቶ፣ የአስር አለቃ ማዕረግ ተሰጥቶት፣ አባባ ጃንሆይ ሜዳሊያ ሸልመውት ወደ ሰፈራችን ሰሞኑን መጥቷል:: ከአባቴ ጋር በዚያን ሰሞን ሲያወሩ፤ የነበረው ጨዋታቸው ትውስ አለኝ::

"ገመቹ፣ አንተ ሳቂታ ነህ:: እንደው ከጠላት ጋር ስትዋጋም ስትማረክም እየሳቅህ ነው?" አባቴ እየሳቀ ጠየቀ::

"ታዲያስ፣ ጋሼ ዜራሞ?" እየሳቀ መለሰ::

አረንጓዴ ሸሚዝና በላሌ ሱሪ ለብሶ፣ ቀይ ቦቲ የቆዳ ጫማው እንደ መስታወት ታብረቀርቃለች:: መለዮውን በአንድ ጎን ጋደል አድርጓል:: ሮመር ሰዓት አስሯል::

"ሜዳሊያህስ?"

"እሱ እኮ በአዘቦት ቀን አይደረግም:: በበዓላት ቀን፣ ለምሣሌ የዘውድ በዓል ሲከበር፤ አልያም በጃንሆይ ልደት፤ ወይም በድል ቀን ነው::"

"ሰዓትህ ስንት ሆኗል ትላለች?"

"አራት ከሩብ::"

"ወይ ጉድ! ቆይ እኔም እገዛና ታስተምረኛለህ?"

"ደስ ይለኛል:: ቀላል እኮ ነው::"

"በልሁ በቀደም ሚስት ሲያገባ ያሠረው የአንተን ተውሶ ነው?"

"ጋሼ ካለ ምን አለበት? አብሮ አደጌ ነው::"

"መዋሱን አይደለም:: መቁጠሩን ይችላል ወይ? ትንሽም ቢሆን ትምህርት ይጠይቃል እኮ:: አሁንም አሁንም ሠርጉ ላይ ተቀምጦ ሰዓቷን ሲያያት ማሠሩን ካልሆነ መቁጠሩን አይችልም ብዬ ነበር::"

ሁለቱም ሳቁ::

የዕልልታ ድምፅ ተሰማ:: እማማ ጫልቱ ናቸው:: ሊትሮ የፈረንጅ አረቄ ይዘዋል:: ልጃቸው አስር አለቃ ገመቹ ወታደራዊ ልብሱን ለብሶ ከኋላቸው ተከትሏቸዋል:: አባባ ቶሎሳ ከእሱ ኋላ ናቸው::

መንደርተኛው ሁሉ ብድግ አለ::

እማማ ጫልቱ አምላክን፣ ከዋክብቱን፣ ሣር ቅጠሉን ሁሉ በአማርኛም በኦሮምኛም እየጠሩ ያመሰግናሉ:: መንደረተኛውም ለዚህ ላበቃቸው አምላክ አብሮ ምሥጋናውን ያቀርባል::

የሰፈራችን ትልልቅ ሰዎች ገለል ብለው፣ የአስር አለቃ ገመቹን ምቹ ቦታ ላይ እንዲቀመጥ ጋበዙት:: እሱ ተግደረደረ::

"ተቀመጥ... ተቀመጥ..." እዚያም-እዚህም የአክብሮት ሃሳብ ተሰነዘረ::

"እንዴ?"

"ተቀመጥ ተብለሃል:: አሁን እኮ አንተ ትንሽ ልጅ አይደለህም::"

ተቀመጠ:: አረቄ ቀረበለት:: ሥጋው በትሪ፣ በሳህን እየሆነ በያለንበት ታደለን:: ዘፈን ተጀመረ::

"ማ! ማ!" ግርማ ቢጨ ሲጣራ ከርቀት ሰማነው::

"እ ግርሚቲን ይዘን እንምጣና እያሳቀ ያጫውተን" አለች መኩዬ ቀጫጫው::

"ትክክል!" አልኩና ዘልዬ ተነሳሁ::

መንገድ እንደጀመርን ሲሳይ ኀቢጥ ከማዶ ወደእኛ ሲመጣ እየነው:: ሄድ እንዳልን ግርማንም ከወፍጮ ቤቱ አካባቢ ሲመጣ አገኘነው:: ግርማ ቢጨን መልከፍ ትተናል:: ልክ እንዳገኘነው በጨዋታና በቀልድ ያዝናናናል:: ብዙ ጊዜ ቀልዱ በራሱ ገጠመኝ ላይ ያነጣጠረ ነው:: ልክ አጠገቡ እንደደረስን ጨዋታውን ጀመረ::

"ዛሬ ልደታ አይደለችም? የልደታ ማርያም እንላታለን:: በጠዋት ይህቺን ቆቤን አድርጌ ጋቢዬን ተከናንቤ ቂርቆስ አካባቢ ደረስኩ:: ከቤተክርስቲያኑ ወዲህ ወይዘሮ እልፍነሽ የምሩ ጠጅ ቤት አጠገብ ያለው ቧንቧ ፈንድቷል:: አማተብኩና ከቧንቧው ውሃ በእጄ አፈስ አረኩና ጠጥቼ ፊቴን ቾፍ አደረኩኝ:: አንዷ ጠጋ አለችና 'አባ እኔንም ይርጩኝ!' አለችኝ::

"እንደፍቃድሽ ይሁን!" አልኩና ቾፍ! አደረኳት:: ወዲያው

ቤተ ክርስቲያን ሊሳለም የመጣው ምዕመን ሁሉ ግልብጥ ብሎ መጥቶ እባ ይርጩኝ! አባ ይርጩኝ! ይል ጀመረ:: እኔ የቀልቤሳ ልጅ ለዚህች መች አንሼ! ውሃውን እያነሳሁ ፊት ፊታቸው ላይ ቾፍ! ቾፍ! አደረኩባቸው::"

በጣም ሳቅን:: የአባቱ ስም እንደ ጨዋታው አይነት ይቀያየራል:: በቀደም ሲያወራልን የደጃች ድፋባቸው ልጅ ነበር::

"የገረመኝ አንዷን ልጅ ሸግራና በቀኝ ጉንዋ ደግፌው ወደ እኔ አመጧት:: 'አባ እግሬን ይርጩኝ!?' አለች:: ሳያት አሳዘነችኝ:: "ውይ! እሱ እንድዬ መድኃኒት ያድርግልሽ! ብዬ እግሯ ላይ ቾፍ! ቾፍ! አደረኩባት:: ተነስታ ድክ ድክ እያለች ሔደች::

"ገርሞኝ አፍጥጬ ቀረሁ:: እምነቷ አዳናት!" አለና እየሳቀ፣" እናቴ ፈንጠር ብላ ይኼንን ተአምር ታይ ነበርና 'በል እኔንም እርጨኝ እምላክ በአንተስ አድሮ እንደሆን ማን ያውቃል? ብላ አጉነበሰች:: እሷንም ቾፍ! አደረኩባትና ምዕመኑን ለነገ ቀጥሬያለሁ:: ቧንቧውን ውሃ ክፍል ካልጠገነው ነገም እሸቅልበታለሁ:: ሲል በኃይል በሳቅ አውካካን::

"ጠበል ስረጭ ልብሴ በስብሶ ነበር:: ምዕመኑ ቸር አይደል? ስሙኒም ሽልንግም አሰባስበው ቸሩኝ:: ቶሎ እንዲደርቅልኝ ካቲካላ ቤት ገባሁ::" ሲለን ተገርመን ተጠቃቀስን::

"ፋራ አትሁኑ እንጂ. ሁለቱን መለኪያ ስለጋው አካሌ ጋለ:: ጠላታችሁ ክው ይበል! ልብሴም ክው አለ!" ሳቃችን በመንደራችን አስተጋባ::

ወደ አድባር ዝግጅት እንዲሳተፍ ስንጠይቀው ግርማ ቢጬ እምቢ አለ:: "አዳምጡኝ ከእነዚህ 'የኢኮኖሚ ግሬት ማጂክ' ከማይገባቸው መሐይሞች ጋር ተቀምጬ በግ አስር ብር ገባ እያልኩ የማማርር ይመስላችኋል? እኔ ጠጄንም ትሪፓዬንም ጥግብ ብዬ ነው የመጣሁት:: ወደ ቤት ብገባ ይሻለኛል::

"ግን በግ አልተወደደም ማለት ነው? ከድሮውና ከአሁን::" አለችና መኩዬ ቀጫጫ ጠየቀች::

"ፋራ አትሁኑ! ሁላችሁም ልጆች ስለሆናችሁ በደንብ ልንገራችሁ:: በአሁኑ ጊዜ የአዲስ አበባ ከተማ ሕዝብ ቁጥር አንድ ሚሊዮን ደርሷል:: እነዚህ ፋራዎች ግን የአዲስ አበባ ከተማ ሕዝብ መቶ ሺ በነበረ ጊዜ የገዙትን የአምስት ሽልንግ በግ ዘለዓለም ያወጋሉ:: ለመሆኑ የኢትዮጵያ ሕዝብ ቁጥር ስንት እንደሆን ታውቃላችሁ?" ግርማ ቢጬ ጠየቀን::

እኔና ኅቢጥ ልክ ክፍል ውስጥ እንዳለን ሁሉ እጃችንን አወጣን::

ግርማ እኔ እንድመልስ ጠቀሰኝ::

"25 ሚሊዮን ደርሰናል" አልኩ::

"ብራቮ! አሪፍ 'ማይንድ' አለሽ! ከሃያና ከሃያ አምስት ዓመታት በኋላስ?" ሲለን ግርማ ቢጬ ማንኛችንም መመለስ አልቻልንም:: "ልጆች ጋዜጣም፣ መጽሔትም ስታገኙ አንብቡ እንጂ:: 'ቲንክ!' ማድረግ ትማሩበታላችሁ:: አንድ ጥይት ጋዜጠኛ አለ:: ስሙ ብርሃኑ ዘሪሁን ይባላል በቅርቡ በጻፈው ድንቅ ጽሑፉ ሲተነብይ ሕዝባችን በሚቀጥሉት ጥቂት ዓመታት ከ50 እስከ 70 ሚሊዮን እንደምንደርስ ይገመታል::"

ተገርመን ተያየን::ግር መሰኘታችንን ያስተዋለው ግርማ ቢጬ "ጉብዝ እመኑ ትድናላችሁ" ሲለን በሳቅ አውካካን::

"በሉ እኔ አድባራችሁ'ጋ አልቀላቀልም:: ቻው!" ሲለን ግርማ ሲሳይ ኅቢጥ እጁን ይዞት "እንዴ ጀግና ትወዳለህ አይደለም እንዴ? አስር አለቃ ገመቹ መቷል እኮ ሰላም አትለውም!" አለ እየጐተተው::

"እ! ማይ አኒባል! ማይ ግሬት ሂሮ! እሱንማ እጅ ልነሳው የግድ ነው! እሱ ካለ እድባር አውጋሩን እቀላቀላለሁ" አለና ወደ አድባሩ ታዳሚ እብሮን ማዝገም ጀመረ:: "እሱና ጓዶቹ እዚያ በረሃ ላይ ዘብ ባይቆሙ እኔም ሽቀላዬን እናንተም የበግ ቆለጣችሁን አጥተን ዳሩ መሐል በሆነ ነበር:: የታለ አኒባል! የአስር አለቃ ገመቹ የት ነህ?!" ብሎ ግርማ ቢጬ ጮክ ብሎ ተጣራ::

ገመቹ እየሳቀ ከተቀመጠበት ተነሳ:: ግርማ ቀጥ ብሎ ቆሞ ወታደራዊ ሰላምታ ሰጠው:: ሰው አውካካ:: ዘሎ ተጠመጠመበት:: ታዳሚው በደስታ በድጋሚ ተሳሳቀ:: "እንዴት ነው:: ብዙ የምናወራው አለ 'ማይ አኒባል' ስለ አጋዴን ጦር ውሎህ:: ስለ አጋዴን ቤንዚን ቁፋሮ! ሌላም ሌላም" አለ ግርማ እጠገቡ እየተቀመጠ::

የኦጋዴን ቤንዚን ፍለጋ ሲል ልጆቹ ተጠቃቀስን:: አንዳችም ቃል ትንፍሽ አላልን:: ብንናገር የሚመጣብንን መዘዝ እሳምረን እናውቀዋለን:: ስለዚህ ፀጥ ብለን ወሬውን ለመኮምኮም ጆሮዎቻችንን ከፈትን::

"ቆይ!" አባባ ቶሎሳ ጮኹ::

ፀጥ ተባለ::

"ይኸው የዚህ የልጅ ጉዳይ እንቅልፍ ነስቶኝ፣ ሌት ተቀን ለአምላክ ስለምን ነበር:: አድባሩም አውጋሩም ረድቶኝ በዓይነ ሥጋ ለመተያየት አበቃን:: ስለዚህ፣ የተሳልኩት እንድ ሊትር ነጭ አረቄ ይኸው!" አሉና ከማማ ጫልቱ እጅ ተቀብለው ለዕድምተኛው አቀረቡ:: እልልታው ቀለጠ:: ሁሉም የተሳለውን አቅርቦ ዘፈኑ ተጀመረ::

እሰይ! ሰለቴ ሰመረ! እሰይ! ሰለቴ ሰመረ...
ዓለምነሽ ማውረድ ጀመረች::
ተቀበልናት "እሰይ ስለቴ ሰመረ! እሰይ! ሰለቴ ሰመረ"
አምና ይኼን ጊዜ ተሰዬው ነበረ
እሰይ! ሰለቴ ሰመረ፣ እሰይ! ሰለቴ ሰመረ

ኳስ አበደች

"የኢትዮጵያ ብሔራዊ ቡድን አሰላለፍ፣
አንድ ጌታቸው አበበ (ዱላ) ሁለት አለማየሁ ፈኖ..."
ሰለሞን ተሰማ

"የቡድንና የቡድን አባቶች::"

"ከምንና ከምን?!"

"ከሰማይ በራሪ ከምድር ተሽከርካሪ!"

ከቡድን አባቶች አንዱ "የሰማይ በራሪ" ሲል የተመረጠው ተቧዳኝ ወደ መረጠው የቡድን አባት ይሄዳል:: ሌላኛው ወደ ተቃራኒው የቡድን አባት ሄዶ ይቀላቀላል::

"ከቦንብና ከመድፍ::"

"መድፍ" አለ የቡድን አባት እየሳቀ::

የቡድን አባቶቻችን የሚሆኑት ልጆች ታላላቆቻችን ናቸው:: ጉርምስናው በጀማመሪቸው ወቅት ላይ ነው የሚገኙት:: ከተጣሉ በመደባደቡ አይሸናነፉም:: ገሃድ ወጥቶ አይነገር እንጂ እርስ በእርስ ውስጥ ውስጡን ይፈራራሉ:: የመፈራራታቸውን ያህል፣ የተጣሉ እንደሆን ፀቡ በቀላሉ የሚበርድ አይደለም::

ዛሬ የቡድን አባቶቻችን ቦቸራና ዶጅ ገማጣው ናቸው:: ሁለቱም ኃይለኞች ናቸው:: ቦቸራ በባሕርዩው አትንኩኝ ባይ የሠይጣን ቁራጭ ሲሆን፤ ዶጅ ገር መልአክ ነው::

ቦቸራ በጥቁርና ጠንካራ አካሉ ላይ የድል አድራጊነት ስሜት ይታይበታል:: የእሱ ቡድን ከተሸነፈ ሰይጣኑ ይነሳበታል:: በዚህ ጊዜ መጀመሪያ ምንም ያህል ያልተጫወትንባትን አዲሷን ኳስ ያፈነዳታል:: ከዚያም ለቡድኑ መሸነፍ ምክንያት የሆነውን ልጅ አሳዶ የገባበት ገብቶ ይወግረዋል:: ልጁ ካመለጠው ሲያገኘው ነፍስ ከሥጋው እስከሚለይ አሳሩን እንደሚያሳየው እየጮኸ ይዝታል:: ከአሸናፊዎቹ ልጆች ጋር ለመጣላት 'ፀብ ያለሽ በዳቦ' የሆነ ባሕርዩውን ያሳያል:: ተቃራኒው ቡድን ሲያሸንፍ በደስታ ያጨበጨበውን ልጅ በአጠገቡ ሲያልፍ በጠረባ ይዘረጋዋል::

ተመቺው ልጅ "ተው! እንጂ እኔ ምን አደረኩህ? በጉልበትህ አምላክ! ወንድ ከሆንክ ዶጅን አትመታውም?" ይላል ከዳገም ምት ሊመክሰከል እየሸሸ፤ አቧራውን እያራገፈ::

"ይምጣ!" ይላል ቦቸራ ወደ ዶጅ ገማጣው እያፈጠጠ:: ዶጅ ሳይወድ በድንገት ለፍልሚያ ራሱን ያዘጋጃል:: የስፖርት ሜዳው ወደ ጦር ሜዳነት ይቀየራል:: እንደ እኔ አይነቱ ደቃቃ ከዚህ አካባቢ የሚሰወረው በዚህ ሰዓት ነበር::

ይህ አይነቱ ሽብር በተለያየ ወቅት የሚያጋጥም ቢሆንም፣ በሚቀጥለው ቀን የትናንትና ፀባችንን ረስተነው በአዲስ መንፈስ ተቧድነን፤ በአዲስ ስሜት መጫወታችንን እንቀጥላለን::

ሁላችንም፤ ችሎታችንንና የጓደኞቻችንንም ብቃት አሳምረን እናውቀዋለን:: ገና መቧደን ስንጀምር አረሮቹን ልጆች የራስ ቡድን አባል ለማድረግ ኃይለኛ ሽኩቻ ይጀመራል:: የቡድን አባቶች ቀደም ብለው ከአሪፉ ልጅ ጋር በምስጢር ተስማምተው የራሳቸው አባል ሲያደርጉት ቀድሞ የነቃው የተቃራኒ የቡድን አባት ባለመስማማት አንጃ ግራንጃ ይገጥማል::

ይህ አይነቱ ንትርክ የሚነሳው በተለይ አሸናፊ ፔሌን ለመምረጥ ነው:: ቦቸራ የማጥቃቱን ተግባር ለፔሌ ሰጥቶ መከላከሉን ራሱ መያዝ ይፈልጋል:: ዶጅ ገማጣውም በአጨዋወት ስለሚግባቡ የእሱ ቡድን አጥቂ እንድትሆን ፔሌን ይመርጣል::

ፔሌ ሁለገብ ተጫዋች ነች:: ከፍተኛ የግብ ዕድል አላት:: ሲያሰኛትም ግብ ስር ደርሳ *ሞላ ትሠራለች:: *ፍጥር ማንም አይችላትም:: ፔሌ በእግር ኳስ ብቻ ሳይሆን በሁሉም ስፖርት አሪፍ ነበረች:: በማራቶን ከቂርቆስ ተነስቶ ጎተራ ነክቶ በመመለስ 'አቫንስ' ሰጥታን ተሸቀዳድማ ብዙ ጊዜ የሰፈራችን ሻምፒዮን ሆናለች:: በአክሮባት፣ በዋና... ኮከባችን ነች:: በድብ ድብም ከአውራዎቹ በቀር ሌሎቻችንን ታስገብራለች::

ጢቢ ጢቢ በምትጫወትበት ጊዜ ሺ ቤት አይጠቅማትም:: ጨዋታው ጠዋት ቢጀመር አብሯት የሚጫወተው ልጅ ለምሳው ቤቱ ደርሶ ቢመጣም ፔሌ ሳትፎርሽ ያገኛታል::

ከእኛ መካከል እሷን ማሸነፍ የሚችለው ኮሚኩ ቀጢሳው ብቻ ነው:: ጢቢጢቢውን መምታት ስትጀምር ቀጢሳው መቀለድ ይጀምራል:: እሷም በፈጣን ስልት የምትመታውን እየቆጠረች "እረፍ! አርባ! ባ አንድ፣ ባ ሁለት... ትቆጥራለች" በቁጣዋ ውስጥ የሳቅ ድባብ አለ::

ቀጢሳው ቁጣዋን ሰምቶ እንዳልሰማ ኩምክናውን ይቀጥልበታል:: ፔሌ ዘርዛራ ጥርሷ መታየት ይጀምራል:: እግሯ ቅልጥፍናው እየከዳው ዝግ ማለት ትጀምራለች:: መቁጠሩን ትሳሳታለች፣ ትፎርሻለች::

መቧደኑ እንደቀጠለ ነው:: ፑሉቶና ዲዲ ተቧድነው መጡ:: ሁለቱም ልጆች ጥልቅ የኳስ ፍቅር አላቸው:: ፑሉቶ የአራተኛ ክፍለ ጦር ጨረቃ በር ቡድን ደጋፊ ነው:: ዲዲ የክብር ዘበኛው ቡድን አፍቃሪ በተለይ 'ኳስ ፈደሉ' የተባለውን ተጫዋች አድናቂ ነው:: ሁለቱም በአዘቦቱ ቀን እንኳን የማለብሱት ወደ ኳስ ሜዳ እንደሚሄድ ተጫዋች ነው:: የትምህርት ቤት ዩኒፎርም ለመልበስ ቢገደዱ ገንባሌ ማጥለቁን አይረሱትም::

---

*ሞላ እና ፍጥር፤ በኳስ ጥበብ የግል ችሎታ የሚታይበት ነው::

ሁለቱም የቡድን አባቶች ሳይነታረኩ አንድ አንድ ልጅ ወሰዱ:: ቀጢሳው ፀጉሩን ተላጭቶ የአባቱን ነጭ መለዮ አድርጎ ነው የታደመው:: ዛሬ የፈለገው መጫወት ሳይሆን ተመልካች መሆን ነው:: ከተጫወተ የአባቱ መለዮ ይቆሽሻል:: መለዮውን በአደራ ለመስጠት ማንኛችንንም ያንን የመሰለ ንፁህ መለዮ ንፅሀናውን ጠብቀን ለማቆየት አ[illegible]መኑንም:: የቡድን አባቶች የመከላከል ብቃቱን ስለሚያውቁ እንዲቧደንና እንዲሳተፍ ገፋፉት:: ከአበረ ሻቃ ጋር ተቧድኖ ቀረበ:: ቀጢሳው ለቦቸራ ቡድን ተሰለፈ:: ቀጢሳው ፈሪ ስለሆነ ኳስ ሳያባክን በጥንቃቄ መጫወቱን ይችልበታል:: ምርጥ ተከላካይ ቢሆንም ሁለገብ ተጫዋች ነው:: በእሱ ስህተት ከዶጅ ገማጣው ጋር የተወራረደው ቦቸራ ስሙኒው ከተበላ ወየውለት!

ዳዊት ምች፣ አመዶ፣ ተረፈ ገልጆ፣ ጎቢጥ እየተቧደኑ ቀርበው በተመረጡበት ቡድን ተሰለፉ:: ምችና ገልጆ ጎበዝ ጎልኪፐሮች ናቸው:: ሁለቱም የኢትዮጵያ ብሔራዊ ቡድን በረኛ ጌታቸው ዱላን መብለጥና በዓለም አንደኛ ደረጃ በረኛ መሆን ታላቁ ሕልማቸው ነው:: አይደለም ራስ ብሩ ሜዳ ሣር ላይ አስፓልትም ላይ ቢሆን ተፈጥፍጠው ኳስ ይቀልባሉ::

ዳኛው አለማየሁ ነው:: ከቡድን አባቶቹ ጋር ይከባበራሉ:: የሚፈርደውም ስለደንብ ብሎ መሆኑን ሁለቱም የቡድን አባቶች ያምኑበታል:: ገራጅ እየሠራ ፍራንክ እንደልቡ ስለሚያገኝ ለገንዘብ አይንገበገብም:: ዲናሬ ከኪሱ አወጣና የጎል አቅጣጫ ለማስመረጥ "ከዘውድ፣ ከጎፈር?!" አላቸው::

"ጎፈር!!" አለ ቦቸራ::

አለማየሁ ሣንቲሟን ሽቅብ በአውራ ጣቱ ለጋት:: ተቃጭላ መሬት ወደቀች:: ዘውድ ታየ:: ዶጅ ገማጣው የጉል አቅጣጫ መረጠ:: ውሮና ሴምላል፣ የመስመር ዳኛ ሆኑ:: ጨዋታው ተጀመረ:: እኔና መኩዬ ቀጫጫው፣ ኮት ጠባቂዎች ሆንን:: ብዙ ኮት ደራርቤ ለብሼ መፃጉ መስያለሁ::

ተጨዋቾቹም ሸራ ጫማቸውን ማጠባበቅ፣ በረባሶአቸውን ለጨዋታው ያመጥናል አይመጥንም እያሉ መመዛዘን ይዘዋል:: አንዳንዶቹ ማንገቻቸውን ቆጣጥረው ቦታ ቦታቸውን ይዘው የጨዋታውን መጀመር አካላቸውን እያፍታቱ ይጠባበቃሉ::

አሸናፊ ፔሌ በረባሶዋን አውልቃ ወደእኔ እየወረወረች "ቃንጌ ጠብቅልኝ!" ስትለኝ፤ እንደ ጎልኪፐር እየተወረወርኩ ቀለብኳቸው:: የራሴን ችሎታ ስገምተው ጎበዝ በረኛ ይወጣኛል:: ኳስ ጨዋታ ብወድም፤ኳሷ እግሬ ስትገባ፣ የእኔ ቡድን አባል "አቀብለኝ!" እያለ ሲጠራኝ የተቃራኒው አባል ሊነጥቀኝ ሲንደረደር፤ እኔ ኳሷን ምን ሳደርጋት እያልኩ ስጨነቅ እነጠቃለሁ:: ከቡድኔ አባላት ወቀሳ ይደርስብኛል:: ተቧድኜ የቡድኑ አባቶችጋ ስቀርብ እኔን ላለመምረጥ ሲጠቃቀሱብኝ አያለሁ:: ተጨዋች

ከጠፋ እኔን የሚመርጡኝ ለበረኝነት ብቻ ነው:: ልጆች ከተትረፈረፉ ግን የኔ ፋንታ ኮት ጠባቂ መሆን ነው::

እኔ ደግሞ ለራሴ አስደሳች የሆነ የጨዋታ ሥልጣን እሰጠውና እንደ ሰለሞን ተሰማ ወይም ነጋ ወልደ ሥላሴ የጨዋታውን ጥበብና ስልት ለሬዲዮ አድማጮች አስተላልፋለሁ::

ጀርባዬን ለራስ ብሩ ቤት ሰጥቼ ጉብታ ላይ ተቀመጥኩ:: አንዱን የኮት ጫፍ እንደማይክራፎን አፌ ላይ ደገንኩ:: "አድማጮቻችን፣ የጨዋታውን አካሔድ በጊዜያዊ ስቱዲዮዋችን የምናስተላልፍላችሁ! እኔ ሰለሞን ተሰማና ነጋ ወልደሥላሴ ነን" ስል፣ መኩዬ ቀጫጫው ጭኑን እየሮከተ "እኔ ሰለሞንን ልሁን፤ አንተ እንደነጋ ሆነህ ጀምር::"

"እሺ!" አልኳት:: ተጨዋቾቹን እያየሁ "ጨዋታው ሊጀመር ነው:: የመሐል ዳኛ አለማየሁ ገራጅ ናቸው:: የመቻሉ አምበል ዶጅ ገማጣውና የጊዮርጊሱ አምበል ቦቸራ ተሰማ አርማ እየተለዋወጡ ነው::

"በመጀመሪያ የተጨዋቾቹን አሰላለፍ እንገልጻለን:: የመቻል አንድ ዳዊት ምች፣ ሁለት ኃይሉ ዶሮ፣ ሦስት ተስፋዬ ገበሎ፣ አራት ቁጥር ለብሶ በስምንት ቦታ እሚጫወተው ፑሉቶ ሲሆኑ..." ስል፣ ፑሉቶ ተደስቶ እያፏጨ አካላቱን አፍታታ:: መኩዬ ቀጫጫው ጣልቃ ገባና "ዶጅ ገማጣው ለምን ገማጣው እንደተባለ ግለጽ::"

"አድማጮቻችን፣ የመቻሉ አምበል ዶጅ ለምን ገማጣው እንደተባለ እንድገልጽ ሰለሞን ተሰማ አስታውሶኛል:: ዶጅ ድሮ በልጅነቱ ጠቅላይ ግዛት እያለ በግ ሲያግድ ጅብ መጥቶ በጎቹን ሊበላበት ሲል፣ ለመከላከል በግራ እጁ በጦር ሊወጋው ወረወረ:: ጅቡም ተናዶ ግንባሩን ግምጥ አደረገው! ከዚያን ጊዜ ጀምሮ ገማጣው ባባቱ መጠራቱ ቀረ..." ይህንን ስል ሁሉም ልጆች ሳቁ::

ራሱ ዶጅ ገማጣው እየሳቀ "ስደባደብ ተፈንክቼ ነው እንጂ ጅብ ገምጦኝ አይደለም" አለ::

"አስተያየቱን ተቀብለናል" ዳኛው ፊሽካ ነፍተዋል:: ጨዋታው ተጀምሯል:: የጊዮርጊስን ተሰላፊዎች በቆይታ እናስተዋውቃለን:: ለማንኛውም፤ አጥቂ- አሸናፊ ፔሌ፣ ሁለገቡ አምበል ቦቸራ ይገኛሉ::"

ገልጆ "ቃንጌ፣ እኔንስ ጌታቸው ዱላን እሚበልጠው ተረፈ ገልጆ አለ አትልም?"

"አድማጮቻችን፣ ታዋቂ ጎልኪፐሮቻችን እናስተዋውቃለን" ስል ገልጆ ከደስታው ብዛት ስሙን ሳልጠራው ሣሩ ላይ እየተገላበጠ ይፈነጥዝ ጀመር:: "የወደፊቱ የአገራችን የኢትዮጵያ ተስፋ ተረፈ ገልጆ ገልጃጃው! በዚህ ጨዋታ ተሰላፊ ነው:: አሁን ደግሞ ጨዋታውን ሰለሞን ተሰማ ያስተላልፍላችኋል" አልኩና ለመኩዬ ቀጫጫው ቦታ ለቀቅኩ::

"ነጋ እንዳለው ጨዋታው ተጀምሯል:: ኳስ ወደ ሰማይ ሄዳለች:: ቦቸራ ዘለለ:: በቴስታ የመታት ኳስ ለአሹዬ ፔሌ ደርሳለች:: ፔሌ በደረቷ ተቀብላ እግሯ ላይ አበረደች:: ፔሌ! እያታለለች ነው:: ገማጣውን አለፈች:: አመዶን *በላይነን ሸመደች:: አደጋ ነው! አደጋ ነው! መታች:: አ! ዳዊት ምች ተወርውሮ በቀላሉ ኳሷን ጎረሳት::

"የመቻሉ አምበል ቡጅኑ እንዲረጋጋ እያበረታታ ኳስ ከምች ተቀብሏል:: ኳስ ለጋ:: ሌቀጢሳው ደርሶታል:: ኳሷን በረጅም ቅልጥሞቹ እያንከባለለ ተጨዋቾቹን ያማትራል:: ዶጅ ተጠጋ:: ነጠቀው:: አሸናፊ ፔሌ ተሟሙታ ነጠቀችው:: ፔሌ እያታለለች ነው:: አ! እያጣጠፈች ነው:: ለቦቸራ አቀበለችው:: ቦቸራ ዶጅን አልፎ ለፔሌ መለሰላት:: ፔሌ ኳስ ይዛለች:: አመዶ እግሩን ደነቀረ:: አለፈችው:: መታች:: ጎል!"

እኔ በአድናቆት ሜዳው ላይ ተገለባበጥኩ::

"የጊዮርጊስ ቡድን አንድ፤ መቻል ዜሮ:: አሁን ደግሞ ጨዋታውን ነጋ ያስተላልፍልናል!" አለችና መኩዬ ቀጫጫው እኔ እንድዘግብ ተራውን ለቀቀልኝ:: ጨዋታውን በሬዲዮ ስናስተላልፍ በወቅቱ ዝነኛ በነበሩት የኢትዮጵያ ብሔራዊ ቡድን ተጫዋች ስምም ልጆቹን እንጠራቸዋለን:: ይህ በጣም ያስደስታቸዋል::

"ጨዋታው እየተፋፋመ ነው:: የጊዮርጊስ ደጋፊዎች ችቦ ለኩሰዋል:: ጭፈራው ጦፏል:: የመቻል ደጋፊዎች 'ማታ ነው ድሌ' እያሉ ነው:: ገማጣው ለጎቢጥ፣ ጎቢጥ ለፑሉቶ፣ ፑሉቶ መልሶ አቀበለው:: ጎቢጥ ለገማጣው ለጋ:: ገማጣው እያንከባለለ ለአብነት ባሪያው፣ አያየ! ለጎቢጥ:: ጎቢጥ ለጋ ጎል!

"እስኪ ቆይ፣ የጊዮርጊስ አምበል ጎል አይደለም ብሎ እየተከራከረ ነው:: የመሐል ዳኛው የመስመር ዳኛ የሆኑትን አቶ ሴምላልን ጠየቋቸው:: ሴምላልም ንፍጣቸውን ሸቅብ ሳቡና ጎል ነው ብለው መሰከሩ:: ቦቸራ እየተሳደበና እየጮኸ ተጨዋቾቹ ነቅተው እንዲጫወቱ አዘዘ:: ጋዜጠኞቹንም አንዴ ገረመመን:: ዳኛው አስማየሁ ብርሃኑ ጎልዋን አፀደቃት::"

ቦቸራም ሴምላልን በነብር ዓይን አየው:: ሴምላል ዓይኖቿ ወደ ፍየል ዓይን ተቀይረው የሚገቡበት አጡ::

የቦቸራ ቡድን ከተሸነፈ ሰይጣኑ ይነሳበትና መጀመሪያ ለመስዋዕትነት የሚቀርበው ሴምላል ይሆናል:: ሴምላል ነቄ ከሆነ ጨዋታው ከመጠናቀቁ በፊት ከራስ ብሩ ሜዳ መሰወር ይኖርበታል::

ቦቸራ ወደእኛ አካባቢ እያፈጠጠ "አንት ቀጫጫ! የእኔን

*ላይነን፡ በተቃራኒ ቡድን ተጫዋች በእግርና በእግሩ መሐከል ካስ ማሳለፍ::

ቡድን ለመሸቀብ ነው ግራ ቆለጥህን ይዘህ የተቀመጥከው?" ብሎ መኩዬ ላይ ጮኸባት::

በእኛ እምነት መሸቀብ የፈለገ ልጅ ቆለጡን ይይዛል:: እንዲሸነፍ የፈለገው ቡድን በግራ ጎል በኩል ከተሰለፈ ግራ ቆለጡን ይይዛል:: በቀኝ ጎል በኩል ከተሰለፈ ቀኝ ቆለጡን ይይዛል::

እኔ ቶሎ ብዬ እጆቼን ከጭኖቼ አካባቢ አራቅሁ:: ከትንሽ ቆይታ በኋላ እጆቼን የማደርግበት አጣሁ:: መሬቱን ብመረኩዝ "እኔ በመሸነፌ ደስ ብሎህ ነው የምትዝናናው?" ብሎ ይመታኛል::

"እረ እኔ አንተን ለመሸቀብ አይደለም" አለች መኩዬ በተጨነቀ ድምፅ:: "ቆለጤን ደግሞ አልያዝኩም:: መሬት በቂጤ ተቀምጬ ሸንቴን እየሸናሁ ነው:: ከፈለክ ፉንጌ ምስክሬ ነው:: ናና ሸንቴን እየው!"

እኔም ጭንቅላቴን በመወዝወዝ መሰከርኩ:: ግን ማን አምኖኝ? ሁለታችንም በሬዲዮን ለአድማጮቻችን የምናስተላልፈውን ጨዋታ አቆምን::

ጨዋታው ተጀመረ:: ፔሌ የለጋት ኳስ በቀጥታ ለቀጢሳው አናት ለቴስታ ተመቻችታ ደረሰች:: ቀጢሳው በቅልጥፍና የአባቱን ነጭ መለዮ ከአናቱ ላይ አወለቀና በቴስታ ኳሷን መታና ጉል አግብቶ መለዮውን በዚያው ፍጥነት መልሶ አናቱ ላይ አደረገ::

ቅልጥፍናው ሁላችንንም አሳቀን:: ሜዳው ውስጥ ሰፍኖ የነበረው አስፈሪ ውጥረት ረገበ:: እየሳቅሁ ዞር ብዬ አያለሁ፣ መኩዬ ቀጫጫው ከአካባቢው ተሰውራለች:: መሬት ተሰንጥቆ ይዋጣት፣ ወይም ሰማይ በርራ ጥልቅ ትበል አላወኩም::

ፔሌ በቀጢሳው ኩምክና ተማርካ፣ ኳስ እግሯ በገባ ጊዜ ደጋግማ በቴስታ እንዲመታ ትልክለታለች:: ቀጢሳው እንዳስለመደን እየኮመከ በቴስታ ይለጋና መለዮውን ጭብጥ በማትሞላ አናቱ ላይ ያደርጋል::

ይህ ሳቅ የተሞላበት የአጨዋወት ስልት ቦቸራን አልጣመውም "ስሚ ፔሌ! ስሙኒዬን ልበላና ስጋሽን ነው የምበላው!"

ከደቂቃዎች በፊት የተገላገልነው አስፈሪ ድባብ እንደገና ሜዳው ላይ ሰፈነ:: እልህ በተሞላበት ስልት ጨዋታው ቀጠለ:: አንዱ ሌላውን ጠልፎ ይጥላል:: ተጠላፊው እየተንጫነጨ ዳኛው እንዲያስተውል ይከሳል:: ዳኛው በቆራጥነት እየመራ ነው:: ጨዋታችንን እንዲህ አስፈሪ ድባብ ሲውጠው ድባቡን ለነገ የማስተላለፍ ኃይል ያላት ፀሐይ ብቻ ነች:: ፀሐይ ስትጠልቅና በተራው ጨለማ ሲነግስ ኳስ የሄደችበት አቅጣጫ ሲጠፋ በደደር ጨዋታውን ማስተላለፉ የግድ ይሆናል::

የዛሬውን ጨዋታ ግን ማስተላለፍ አንችልም:: ሰዓቱ ገና
ዘጠኝ ሰዓት ቢሆነው ነው:: ምሳ አልበላንም:: ጨዋታችንን
ሰዓት አይገድበውም፣ ድል እንጂ:: የገማጣው ቡድን እንደ አንድ
ሰው ተባብረው እየሠሩ ነው:: ስማቸውን በልቤ እየጠራሁ እከ
ታተላለሁ:: በቃል መጥራትና ለአድማጭ ማስተላለፉ አደጋ
አለው::

ከእስጢፋኖስ ቤተክርስቲያን አቅጣጫ መኩዬ ቀጫጫው
እየሮጠች ስትመጣ አየኋት:: የጂሥራች እንደምትናገር ሁሉ ፈቷ
ጥርስ ሆኖዋል:: አካባቢያችን እንደደረሰች "ልጆች!" አለች ሙከ
ብላ:: ማንም የለማት የለም::

"ልጆች፣ አባባ ጃንሆይ እስጢፋኖስ ቤተክርስቲያን በር
ላይ ለሰዎች ብር እየሰጡ ነው!" ብላ ታላቁን ዜና አብስራን በመ
ጣችበት ፍጥነት ወደ ቤተክርስቲያኑ አቅጣጫ ሮጠች::

እኔ የሰማሁትን የምስራች ሙከ ብዬ ለፈፍኩ:: ጨዋታው
ተቋረጠ:: እኔም መኩዬን እየተከተልኩ ኮት ለሰጠኝ ኮቴን፤ በረ
ባሶውን አደራ ላለኝ በረባሶውን እየመለስኩ እሮጣለሁ:: በእንዲህ
መልኩ የአባባ ጃንሆይ መልካም መንፈስ አስፈሪውን የኳስ ጨዋ
ታችንን ድባብ አስወገደልንና ወደ ሰላም የሕይወት ትዕይንት
ተሸጋገርን:: ኳሷም ከማበድም ከመፈንዳትም ዳነች:: ሙሉ ትኩ
ረታችንን የጃንሆይ ብር ማደል ስለገዛው ኳሳችንን እዚያው ራስ
ብሩ ሜዳ ረስተናት ነበር::...

አባባ ጃንሆይ

አባባ ጃንሆይ! አባባ ጃንሆይ! የእኛ እናት አባት!
አሳድገውናል አሳድገውናል በማር በወተት!
ልጆች ሆነን ከዘመርነው

እስጢፋኖስ ቤተክርስቲያን ከአፍ እስከ ገደፉ በሰዎች ጢም
ብሏል:: የሰማይ ስባሪ የሚያካክሉት የክብር ዘበኞች ትርምሱን
ተቆጣጥረውታል:: ሕዝቡ ፀጥ ብሎ ባለበት መሬት ላይ ተቀምጦ
በቅደም ተከተል አባባ ጃንሆይ ዙፋን ድረስ በመቅረብ አንድ
ብር ይሸለማል::

ጃንሆይ ወታደራዊ ልብስ ለብሰዋል፤ ልዑላን፣ ልዕልታት፣
መሣፍንትና መኳንንት በግራና በቀኝ መድረኩ ላይ ከበዋቸዋል::

መስኩ ላይ እንደ ቴያትር ተመልካች እኔና አብሮ አደ
ጎቼ፣ እንዲሁም ሌሎች ብዙ ሰዎች ተቀምጠን ሽቅብ እናያቸዋ

ለን:: ከጃንሆይ በስተቀኝ አንድ መኳንንት በኮሮጆ ብዙ ብሮች
ይዘው አንድዋን ብር ነጥለው ለንጉሡ ይሰጧቸዋል:: ጃንሆይም
ተቀብለው ከፊታቸው ለሚገኝ ትልቅ ሰው ወይ ልጅ ይሰጣሉ::

ድርሻውን እንደተቀበለ ለጥ ብሎ እጅ ነስቶ ከግቢው ይወ
ጣል:: የሚቀጥለው ዜጋ መድረክ ላይ ሲወጣ ያችው አንድ ብር
ትደርሰዋለች:: አንዳንዱም ወረፋው እስኪደርሰው ተሽቀዳድሞ
የጃንሆይን ጫማ ይስማል:: ጫማቸው ቀይ ሆኖ በጣም ትልቅ
ነው፤ ሳይሰፋባቸው አይቀርም::

ግፊያው፣ ፍትጊያው፣ አንዱ በሌላው እግር ላይ መቆሙ፣
ጫጫታው አካባቢውን ገበያ ቢያስመስለውም፣ ከክብር ዘበኞቹ
ቁጥጥር በላይ አልሆነም:: ይሁን እንጂ የተሳካለት አጭበርባሪም
አልጠፋም:: የቁልጭ እናት ነጠላ እየተከናነበችና እያገለደመች
ሦስቴ ተቀብላለች:: ለአራተኛ ጊዜ ስትመጣ ክብር ዘበኞቹ ደር
ሰውባት ወደ ቅጥሩ ድጋሚ እንዳትገባ አገዷት:: እሷ ግን "ንጉሡ
ነገሥቱ ለሰጡት የእናንተ መመቅኘት ምን ይባላል?" ብላ ድጋሚ
ለማጭበርበር እየጣረች ነው::

ከአጠገባችን አንድ ፀጉረ ሽበቶ ሰው ነጭ በነጭ ለብሰው
ቁጭ ብለዋል:: ጃንሆይን ትኩር ብለው እያዩ የዘለዓለም ሕይ
ወት ይመኙላቸዋል::

"አሁን እርሶ ምን አጥተው ነው ከሕፃናቱ ጋር የሚ
ጋፉት?" አላቸው በጣም ዝቅ ባለ ድምፅ የክብር ዘበኛው::

"እንዴ! ከንጉሤ እጅ የምቀበለው በረከትስ? የብሩ መብ
ዛትና ማነስ አይደለም ቁም ነገሩ ልጄ:: ትልቁ ነገር ከጠቅል
እጅ የምቀበለው በረከት ነው:: ለብሩማ የተፈሪን ዕድሜ ያር
ዝመው ሞልቶኛል" ሲሉ፤ በአመላለሳቸው የረካው የክብር ዘበኛ
ከበረከቱ እንዲቋደሱ ቅድሚያ ሰጣቸው::

የእኔም ብር ሲኒማ የማልገባባት እንደሆነች የገባኝ እዚያው
ሆኜ ነው:: ወሬውን ቤተሰቦቼ ቀድመው ስለሚሰሙ ብሯ ለበረ
ከት ትፈለጋለች:: በምትኩ ሌላ ብር ይሰጡኛል::

በኳስ ጨዋታ ላይ የነበርነው ልጆች ጠረን ይተነፍጋል::
አቧራ አቧሯ እንሸታለን:: እንዳንነሳ ክብር ዘበኛው በአርጩሜ
ስለሚዠልጠን ተፋፍገን ተቀምጠናል:: ከማዶ ልዑላን ልጆች
ቁልቁል አፍጠው ያዩናል:: ንፍጥ በአፍንጫቸው ላይ የለም::
በልካቸው የተሰፋላቸው ልብስ የአካላቸውን ውበት የበለጠ አጉል
ቶታል:: በነጭ ካልሲ፣ ቆዳ መጫሚያ አድርገዋል:: ፀጉራቸው
ላይ ቅባቱ ያብለጨልጫል:: ፎሮፎር፣ ቋቁቻ፣ ቆረቆር፣... ሲያ
ልፍም አልነካቸውም::

እኛ ፀጉሯችን ነጫጭባ፣ አካላችን ለዓመት በዓል ብቻ
የሚታጠብ፣ ቀጭ፣ ሙጃሌ፣ ችፌ መለያችን ነበሩ:: ብዙዎቻ
ችን በባዶ እግራችን ነው የምንኳትነው "አቤት ልብሳቸው ሲያ
ምር" አልኩ ለራሴ ያህል::

"ጫማቸውስ?" ሲል ቀጢሳው ጠየቀኝ::

"ደሞ ቆንጆዎች ናቸው!"

"የአባባ ጃንሆይ ልጆች ስለሆኑ እኮ ነው::"

አንድ ቀን እኔ አባቴና እናቴ እንዴት እንደተገናኘን ለቀጢሳው አጫወትኩትና "እነሱንም ልዑላኑን አባባ ጃንሆይ ክቅዱሳኑ ላይ በብዙ ብር ገዝተዋቸው ነው ማለት ነው" ብዬ ለቀጢሳው ሳወራለት እሱም ተገርሞ ሲያዳምጠኝ ወረፋችን ደረሰ::

ጃንሆይ አካባቢ በጣም ቀረብኩ:: ቅንድቤ ግጥም መሆኑ ትውስ አለኝ:: እማማ ረታሽ አንዳንድ ቀን ሲያስፈራሩኝ "እዪ ፉንጋይ! ጃንሆይ ቢያገኙህ ለሆሮው ቀሪጥ ሸክ! አርገው ይገብሩህ ነበር!" ያሉኝ ትውስ አለኝ:: ግን ወደ ኋላ መመለስ አይቻልም:: በግራም በቀኝም በልጆች ተከብቢያለሁ:: ክብር ዘበኞቹ አፍጠው እያዩን ነው:: ግን ደሞ አዲሷ ብር አማለለችኝ:: ጃንሆይን በጣም በጣም ቀረብኳቸው:: ተራዬ ደረሰ:: አንድ ብሩን ሲሰጡኝ ተቀበልኩ:: ፊት ለፊት ተያየን:: ጃንሆይን ሲያዩዋቸው ደስ ይላሉ:: ይህች ዕለት ከታላቁ ንጉሠ ነገሥት ጋር ፊት ለፊት የተያየንባት የመጀመሪያዋም የመጨረሻውም ዕለት ሆነች::

አባባ ጃንሆይ አባባ ጃንሆይ የኛ እናት አባት
አሳድገውናል አሳድገውናል በማር በወተት ...

ድንገተኛው ኮከብ

"ከትልቅ ወይም ከትንሽ መወለድ ሙያ አይደለም፡፡
ራስን ለትልቅ ታሪክ መውለዱ ግን ሙያ ነው"
ዳግማዊ አጼ ምኒልክ ሐውልት ላይ የተጻፈ::

በየዓመቱ ግንቦት ወር ላይ የጦር ኃይሎች ቀን ይከበር ነበር:: በመላ አገሪቱ የሚገኙ ክሠራዊቱ አባሎች የተውጣጡ ምርጥ ስፖርተኞች በእግር ኳስ፣ በቦክስ፣ በዋና፣ በገላይ፣ በእጭር ርቀት ሩጫና በማራቶን ይወዳደራሉ:: መግቢያ ዋጋ ምንም ፍራንክ ሳይከፈል በነፃ በመሆኑ ለእኛ ለልጆቹ 'ሠርግና ምላሻችን' ነበር::

አበበ ቢቂላን፣ ማሞ ወልዴን፣ ሌሎቹንም ምርጥ የአሉምፒክ ጀግኖች ሩጫ እንመለከታለን:: በኳሱ መስክ ኳስ ፊደሉን፣ ሞሪስንና ሌሎቹን ተወዳጅ ተጨዋቾች የግል ችሎታቸውንና የቡድን ቅንብራቸውን እስተውለን እንደሰታለን:: በግል የምንደግፋቸው ተጨዋቾች ሲያሸንፉ በደስታ እንሰክራለን:: የተሸነፉብን እንደሆን እስክማልቀስ እንደርሳለን::

ቸሉቶ በጣም የሚወደው ቦክሰኛ ባዩ አየለ በእንግዳ ወርቅ ባቡር ክፉኛ ተደብድቦ ተሸነፈ:: ባቡር ረጅምና ግዙፍ አካል ያለው ቦክሰኛ ነበር:: ሲጫወት ግራ እጁን ገትሮ ሳያስጠጋው በቀኝ እጁ እያፈራረቀ ባዩን ደበደበው:: ባዩ አጭርና ፍርጥም ያለ አቋም በኖረውም በቅልጥፍና የባቡርን ግራ እጅ ሾልኮ መደብደብ ባለመቻሉ ጨዋታው ፈታኝ ሆነበት:: ባቡር ባዩን ሳያስጠጋው የቡጢ መአት አወረደበት:: ባዩ ባይዘረርም ሁለተኛው ዙር በባቡር የበላይነት ተካሂዶ የመጨረሻው ዙር ተጠናቀቀ:: በወቅቱ ቸሉቶን ማየት አሳዛኝ ነበር:: "ኧረ ገደለው! ምን ማለታቸው ነው? ፎጣ ጥለው ጨዋታውን ለምን በበቃኝ አያቋርጡም?" እያለ እንባው ጣምራ ጣምራ በጉንጩ እየወረደ ይጮኻል::

ባዩ ከእረፍት በኋላ ቴክኒኩን እየቀያየረ ለማጥቃት ሞከረ:: ግን ባቡር የሚቀመስ አልሆነም:: ይህ የአሉምፒክ ተሰላፊ፣ የመላው አፍሪካ ውጤታማ ተጨዋች የሆነው ባዩ በባቡር ክፉኛ ተደብድቦ ከመድረኩ ወረደ:: አድናቂውና አፍቃሪውን ቸሉቶን እያፅናናን ወደሚቀጥለው ጨዋታ ተሸጋገርን::

እንዲህ ባለ የስፖርት ውድድር ላይ ትልልቅ ሰዎች ዓለምአቀፍ የስፖርት ኮከቦችን እያነሱ ሲወያዩ፣ እኛ በወቅቱ የሚካሄደውን ጨዋታ ብቻ የምንመለከት መስለን የሚያወሩትን እናደምጣለን:: አንደኛው ሲጀራ የሚጠጣ ጥርሰ ወላቃ ሰውዬ በጎርናና ድምፁ ስለመሐመድ ዓሊና ስለ ሶኒ ሊስተን ግጥሚያ ማውራት ጀመረ::

«መሐመድ ዓሊ እኮ የተባለው በቅርብ ነው:: የድሮው ሰሙ ካሽሰ ክሌ ነው:: ታዋቂ የሆነው በሮም አሉምፒክ በቦክስ የወርቅ ሜዳሊያ አሸናፊ ከሆነ በኋላ ነው:: በፕሮፌሽናል ቦክስ ለመጀመሪያ ጊዜ የተጋጠመው ከሶኒ ሊስተን ጋር ነው:: መሐመድ ዓሊ አጭር ወፍራም ነው፤ እንደ ባዩ አየለ:: ሶኒ ደግሞ ረጅም ነው ልክ እንደ ባቡር:: እጁን ገትሮ ባዩን አላስጠጋም እንዳለው፤ ሶኒ መሐመድን እንደእዚያ ገትሮ ሊይዘው አልቻለም:: ምክንያቱም መሐመድ እጁን እየገነጠለ እየገባ 'ዳቦ ቤቱን' ይፈተፍተው ነበር:: ሶኒ በጣም ተናዶ ቀጥታ ቀኝ በኃይል ሰነዘረ፣ መሐመድን ሳተውና እጁ ተገነጠለ:: ከዚያ በኋላ ሶኒ የመሐመድ ዓሊ መጫወቻ ሆኖ ተዘረረ::"

ትልልቆቹ ሰዎች ተሳሳቁ:: እኛ ደግሞ በዚች በሰማናት ዓለም አቀፍ ዜና ጨዋታውን እንዳየነው ያህል ለእኩዮቻችን ማውራት ነባር ልማዳችን ነው::

የቀባል ሚዛን ቦክሰኞቹ የአየለ መሐመድ፣ የግርማዬ ገብሬ፣ የኢብራሂም ሰዒድ፣... ጨዋታ ዳንስ ይመስል ነበረ:: ጨዋታው ፈጣንና በስልት የሚካሄድ በመሆኑ ደጋፊውንም ሆነ ነቃፊውን፣ ሁሉንም ያረካ ነበር::

የዋና ውድድር የሚካሄደው በግዮን ሆቴል የመዋኛ ገንዳ ውስጥ ነበር:: መግቢያ በነፃ ቢሆንም እንደኛ አይነት ውሪዎችን

ዘበኞች ማስገባት አይፈልጉም:: በዚህ ምክንያት የማየት ዕድላችን በዚህ ስፖርት ላይ የታቀበ ነበር::

አልፎ አልፎ መሽለኩለኩ የሚሳካልን ጊዜ ነበር:: ግን እንዳችን የተጠቀምንበት ብልሃት ለሌላው ልጅ አይሠራም:: አንድ አንድ ንፁህ የለበሱ ጎልማሳ ወይም ወጣት ተመልካቾችን "በናትዎት ጋሼ ልጄ ነው ብለው አስገቡኝ?" ብለን እንማፀናለን::

ሰዎቹ ይስማማሉ::የተማፀንናቸው ንፁህና ሽቅርቅር ሲሆኑ፣ እኛ ግን አመድ የነፋብን ነው የምንመስለው:: ይህ የኑሮ ልዩነት እኛን አደባባይ ያሰጣናል:: ዘበኞቹ ነጥለው ቀብ ያደርጉንና ያስቀሩናል:: በዚህና በሌሎች ምክንያቶች ዘበኞች እና እኛ አንዋደድም:: ሁልጊዜ እንደ አይጥና ድመት እንደተሳደድን ነበር::

ይህ ለ15 ቀን በተከታታይ የሚካሄድ ውድድር እሁድ ዕለት ሲያበቃ ስፖርተኞቹ የየክፍል አርማቸውን አንግበው፣ በየክፍለ ጦራቸው ተሰልፈው በማርሽ ባንድ መሪነት በክቡር ትሪቡኑ በአባባ ጃንሆይ ዙፋን ፊት የሚያልፉበት ሰዓት ደረሰ:: ይህ ተወዳጅ የሆነ ትዕይንት ሊከናወን ጥቂት ደቂቃ ሲቀረው አንድ ተአምር ተፈጠረ::

አንድ ጎስቋላ ታዳጊ ወጣት መሐል ሜዳው ውስጥ ታየ:: ማንገቻውን በቅጡ አጠባበቀ:: እኔ ካታንጋ አካባቢ ስለሆንኩ ወጣቱ ከጀርባው ይታየኛል:: ለጃንሆይ ለጥ ብሎ እጅ ነሳ:: ተመልካቾች በኃይል አጨበጨቡለት:: ትዕይንቱን ማትረብ ጀመረ:: በአየር ላይ ተገለባበጠ:: በእጁ ሄደ፣ በአገጩ ቆመ:: ተመልካቾች በፉጨት በጭብጨባ አደመቁለት:: ታዳጊው ወጣትም በጥቂት ደቂቃ ውስጥ ትዕይንቱን አጠናቆ ለጥ ብሎ እጅ ነሳ:: አሁንም ከቅድሙ በበለጠ ጭብጨባው ጎረፈለት: አባባ ጃንሆይም አጨበጨቡለት:: ባለበት ቀጥ ብሎ ቆመ:: አንድ ወጣት መኮንን በሶምሶማ ሩጫ ወደ ታዳጊው ወጣት ቀርቦ እናቱን እየደባበሰው ወደ አባባ ጃንሆይ አቀረበው:: ደጋግሞ ምኞቱን ሲነግረን የኖረው ተረፈ ገልጆ አባባ ጃንሆይን በአካል አግኝቶ አነጋገራቸው::

በኋላ እንዳጫወተኝ ጃንሆይም ውብ ፊታቸውን ፈገግ አድርገው "ምን እንድናደርግልህ ትፈልጋለህ?"

"የደሃ ልጅ ስለሆንኩ አሳድጉኝ" አላቸው::

ጃንሆይ አጠገባቸው ወዳለው መኮንን ዞር ብለው "እገሌ ይህ ወጣት የናንተ ክፍል ባልደረባ እንዲሆን ፈቅደናል"! ብለው አባባ ጃንሆይ ተረፈ ገልጆን ለዘለዓለም ሲያልመው የነበረውን ድል አጎናፀፉት::

በሃሳቤ ወደ ሰፈራችን ቁርቆስ ተመለስኩ:: የገልጆ አባት በልጃቸው ተረፈ ላይ ባወረዱበት እሳር በጣም ያዘንን የሰፈር

ልጆች በለከፋ መቆሚያ መቀመጫ ስላሳጣናቸው ሠፈራችንን ለቀው ሔደዋል::

ገልጆ መኖሪያው ካምቦሎጆ ይሁን እንጂ ከእኛ ጋር ለመጫወት ወደ ሰፈራችን ይመጣል:: ሆዱ አሁንም ቋሚ ጠላቱ ነበር:: አንዳንዴ ረሃብ በጣም ሲጠናበት የሚይዘው የሚለቀው ይጠፋዋል:

አንዴ ሰፈራችን ርቦት መጣ:: ጓደኞቹ የምናበላው አጣን:: እኔን እናቴ በኩሊ ያስፈለጠችውን እንጨት ጓሮ አንድ ከምር አዛኝ እየከመርኩ ነው:: በቆይታም ከጉልት ከሃደ በቀሉ ቅቤ ገዝቼላት እመጣለሁ:: ስመለስ የምትሰጠኝን ለገልጆ ለመስጠት ወስኛለሁ:: የታዘዝኩትን በትጋት ሳከናውን በዚህ መካከል ተአምር ተፈጠረ:: የጨቤ እናት እማማ ቅመም እደጅ ድንች አጥበው ወከክ ባለ የከሰል ምድጃ ላይ በድስት አድርገው ጣዱት:: ከሰሉን ማራገብ ጀመሩ:: ከገልጆ ጋር ተጠቃቀስን:: እማማ ቅመም ከሰሉን አራግበው ውሃው እየተንተከተከ መክደኛውን ከድስቱ ላይ ሲገፈትረው እየበሰለ እንደሆነ ገባን:: መኩዬ ቀጫጫው በእማማ ቅመም ቤት ጓሮ ሔዶ ኩሽናውን አንኮሻኮሸው::

"እ·ህ!! ይሔንን ድመት ምንድነው የሚገላግለኝ" እያሉ ወደ ቤታቸው ገቡ::

ገልጆ ቱር ብሎ ሔደና የሹራቡን እጅጌ ቁልቁል እንዳያቃጥለው ስቦ ድስቱን አፈፍ አድርጎ አነሳና ከእኛ ቤት ጓሮ ገባ:: ቶሎ ብዬ የተፈለጠውን እንጨት እየከመርኩ ጋረድኩት:: መኩዬም ዞራ መጥታ አገዘችኝ::

በፍጥነት ከመኩዬ ጋር ወደ ሃደ በቀሉ መደብ ሔድን:: ትንሽ ራቅ እንዳልን "ወይኔ ድስቴ! ድስቴስ! ድስቴን ጉድ ሠሩኝ! ወይኔ የኮርያ ማስታወሻዬ" እያሉ እማማ ቅመም ሲጮኹ ይሰማናል::

ባለቤታቸው አባባ ወርቁ አህመድ ናቸው ከኮንጎ ዘመቻ መልስ ይህንን 'ኦርጂናል' ድስት ገዝተውላቸው የመጡት:: እናቶቻችን በመሶብ፣ በድስት፣ በጋን፣ በጭልፋ፣... ላይ ነው ትዝታቸውን የሚከትቡት:: ዕቃው ቢሰበር ወይም ቢሸነቆር እንኳን አይጥሉትም::

እኔና መኩዬ ከሃደ በቀሉ መደብ ስንመለስ ጨቤ ወደ እኛ ሮጣ መጥታ "ድንቹ ይበላ ግድየለንም ድስቷን ግን ገልጆ እንዲመልስላት" እሷ ነቄ ነች::

"እትጨቅጭቂኝ!" አለቻት መኩዬ::

"መኩዬ የምሬን ነው:: ድስቱ ለእናቴ ማስታወሻዋ ነው" አለች ጨቤ እርግጠኛ ነች ገልጆን በሳየችው ይህንን ሌብነት ያከናወነው እሱ እንደሆነ ገምታለች:: እኛ ግን ዓይናችንን ግንባር ያድርገው ብለን ካድን::

ፀጥ ብለን ቅቤውን ቤት ይዘን ገብተን ለእናቴ ሰጠናት:: በኪሳችን የባቄላ አሹቅ ለሁለታችንም አጨቀችልን::

ይሔኔ ገልጆ ያንን የተንገረገበ ድንች ወጥቆ አጠናቋል:: መኩዬና እኔ አሹቃችንን እየጠረጠርን ወደነሽፈራው በጉ ሰፈር ሔድን:: እንደገመትነው ገልጆ ድንቹን ልክ አግብቶት በቤቶቹ ጓሮ ተሹለክልኮ በመንደሩ ውስጥ ለውስጥ መንገድ አድርጐ ዋናው መንገድ ላይ ሲወጣ አገኘነው::

ደስ ብሎት ምላሱን አፍንጫው ድረስ እያወጣ አፉን ዙሪያውን ያብሳል:: ሆዱን በደስታ ይዳብሳል:: ሁለታችንንም እቅፍ አደረገንና "ድንቹ በስሎ ነበር በደንብ አድርጌ ወጠቅኩት:: ማታ ወደ ካምቦሎጆ ሳድር ከመሔዴ በፊት በጠጠር በራቸውን ኳ! ሳደርጋት እማማ ቅመም በሩን ሲከፍቱ ድስታቸውን ደጃፋቸው ላይ ያገኙታል" አለንና የሁለታችንንም ጉንጭ ሳመን:: ከዚያም እንደ ሽርሽር ወደ ታች ሰፈር ወደ ሲሳይ ሜዳ ሔድን::

በጉልምስና ዕድሜዬ በሆድ ላይ የተተረቱ አያሌ ዘይቤያዊ አባባል ባነበብኩ ወይ በሰማሁ ቁጥር ምንጊዜም የማስታውሰው አብሮ አደግ ጓደኛዬን ተረፈ ገልጆን ነበር::

"ሆድ የሌትም የቀንም ጅብ ነው:: ከፊት መሆኑ በጀ እንጂ ከጀርባ ቢሆን ገፍትሮ ገደል ይከተን ነበር::" ይላል ሰው::

"ሆድ ጭራቅ ነው" አለ ዓይኑ ስውሩ ነዳይ::

"ውሻ ምነው አረጀህ? ቢሉት፣

"ሲቢሉ ሳይ" አለ::

"ማሸነፍ ማለት ሆድን ነው" አለ ባለሞያ አሳማ::

ገልጆ ሰውንም ውሻንም ሁሉንም ሆኖ በልጅነቱ ሕይወትን ኖራት:: በመደምደሚያው እንዳለመው አባባ ጃንሆይን በአካል አግኝቶ ላንዴም ለመጨረሻ ጊዜ ሆዱን ድል መታ:: እኔም የዓይን ምስክር ሆንኩ::

ከሃሳቤ ተመልሰኩ:: ወደ ማዶ ስመለከት ተረፈ ገልጆ በክብር ትሪቡኑ ጃንሆይ አካባቢ ተቀምጦ የስፖርት ውድድሩን ይከታተላል::

...ከወራት በኋላ ተረፈ ገልጆ በጣም አምሮበት ወደ ቂርቆስ መጣ:: አፈርማ ካኪ ሸሚዝና ሱሬ ለብሷል:: ከላይ ቆንጆ ሹራብ ደርቧል:: ሸራ ጫማ ተጫምቷል:: መንደርተኛው ሁሉ በመደነቅ ከያለበት ተሰብስቦ እየሳመ በጥያቄ ያጣድፈው ጀመር:: ገልጆም እንደ ድሮው ዝግ ብሎ ይመልሳል::

መንደርተኛው እነ ኃይሉ ዶሮ ቤት ጢም ብሎ እሱ አግዳሚው ላይ ተቀምጦ ወጉ በሰፊው ቀጠለ:: ለእንግድነቱ እማማ ሸጊቱ አረንቻቃ ገዙለት:: ገልጆ የእደይ ዝማምን ድምፅ ከውጪ ሲሰማ ነጥሮ ተነሳ:: ወደ ቤቱ ውስጥ ሲዘልቁ እግራቸው ላይ ድፍት አለ:: ቀና አድርገው እገላብጠው ሳሙትና «የእንበሻ ሂሳብ አለብህ

ወይስ ተቀማጭ አለህ?» ቢሉት እደይ ቤተኛው ተሳሳቀ:: እሱም አብሮ ሳቀ::

አለሚቱ አንጎላ እየሳቁ "ወታደር ቤት ብሩ ነው እንጂ መቅኖ ቢስ! እህሉስ በረከት አለው? አንተ ደግሞ የማይበገር ሆድ አለህ፣ ተገናኝችሁ:: ተረፈ መቼም ድፍኑ እንጀራ አያቅትህም:: ካልጠገብክ ጨምሩልኝ ማለት ትችላለህ?" ይሉታል... እየሳቁ:: ገልጆ ይመልሳል::

እማማ ረታሽ "የቂርቆስ አድባር አረፈች፤ አንድ ጭልፊት ተገላገልን:: ተመስገን ነው:: ከካችንን ያለምንም ሥጋት እናሰጣለን" ይላሉ::

"ጃንሆይ እንዲህ እጀ ሰፊ ናቸው:: እሳቸው አሳድገውህ እንዳትከዳቸው:: እነዚያ ነውረኞች የገዛ እንጀራቸውን በልተው ነው ሊገለብጧቸው የነበረው" አሉ አባባ አጋፋሪ በአንድ ዓይናቸው አፍጠው እያዩት:: ቀጠሉና "ተረፈ፣ ለመሆኑ ታስታውሳለህ? ያችን የመከራህን ቀን? ያእሻሮ ሲከካ አጥንት ሲቆረጥም ተአምረኛ የሆነው ጥርስህ ደህና ነው?" ሲሉ ሁላችንም ሳቅን::

ገልጆ የጥርሱን ደህንነት ፈገግ ብሎ አሳያቸው:: ድሮ ጭቃ የቀቧቸው የሚመስሉት ጥርሶቹ አሁን በረዶ መስለዋል:: ለጠየቁት ጥያቄ መልስ ሲሰጥ "የንጉሠ ነገሥቱ የፖሊስ ሠራዊት..." ይል ነበር::

ይህ አመላለሱ ያላስደሰታቸው አባባ አጋፋሪ "ተራ ወታደር ተረፈ፣ ስለ ንጉሠ ነገሥቱ የፖሊስ ሠራዊት አንተ አትነግረንም:: አንተ መለዮውን ከማድረግህ በፊት እናውቀዋለን:: 'እኛ ያልፈሳንበት ዳገት የለም አሉ አህያ" ብለው ተርተውበት፤ "ብቻ ሥልጠናህን ጨርሰህ ስትመረቅ ጉበኛ ሆነህ የበቀልክበትን ሕዝብ እንዳታሳዝን" ብለው ምክራቸውን አከሉበት::

"ለመሆኑ ገልጆ፣ ጃንሆይ ምግባችሁን ምሳ ላይ ነው በራት ሰዓት የሚቀምሱላችሁ?" አሉና እማማ ወርቅውሃ ጠየቁት::

ሰፈርተኛው ሲስቅ አባባ አጋፋሪ በመሐል ገብተው "ድንገት ነው የሚደርሱት:: እሳቸው መቼ ሞልቶላቸው በየዕለቱ ይጎበኟቸዋል? ድንገት ግን ከተፍ ይላሉ! አይደል!?" አሉና ተረፈን እውነት መሆኑን እንዲያረጋግጥ ጠየቁት:: በትክክል እንዳሉት በድንገት ደርሰው እንደሚጎበኙዋቸውና በዚህም ሥጋት ምንጊዜም ምግብ ቤቱ፣ መኝታ ቤቶቹና ግቢው በንፅህና እንደሚጠበቅ ተናገረ::

ተረፈ ገልጆ አመሻሽ ላይ ሰፈረተኛውን ሁሉ ተሰናብቶ ወደ ካምፑ ለመግባት ተነሳ:: አረንቻቃዋን ግማሽ ብቻ ነበር የተጎነጨላት:: ዶሮ አነሳና ጨለጣት:: ለእኔም ትንሽ አቀመሰኝ::

የሰፈር ልጆች አጅበን ሸኘነው:: ከረሜላ ገዝቶ ለአብሮ አደጎቹ እኩል አካለን:: እሱ ግን ምንም አልበላም:: አኳኋኑ ሁሉ የእኩያ ሳይሆን የታላቅ ወንድም ይመስል ነበር:: የሰጠኝን ከረሜላ እየመጠጥኩ በሃሳብ ልብሶቹን ለካኋቸው፤ ልኬ ትሆና

ለች፡፡ አባባ ዘውዴ ግቢ ሠንሠለቱ አጠገብ ስንደርስ ገልጆ ሽንቱን መሽናት ጀመረ፤ ሳየው ተገርሿል፡፡ "አባባ ጃንሆይ ናቸው፤ አንትን እ ያደረጉልህ" አልኩት፡፡

"አዎን ጃንሆይ ናቸው ያስገረዙኝ" አለና ተረፈ ያሳፈረኝን ቃል ፊት ለፊት ጠርቶ ተናግሮና ግርዛቱ በፖሊስ ሆስፒታል ውስጥ መካሔዱን አስረዳን፡፡

"ግን ካምቦሎጆ እንዴት ገብተህ ጃንሆይን ፊት ለፊት ልታገኛቸው ቻልክ?" አልኩት እጁን እየደባበስኩ፡፡

"ጉምሩክ መሥሪያ ቤት አጠገብ ያለች ሜዳ'ጋ አንድ በሣር የተሸፈነች ቱቦ አለች፡፡ በእሱ ቱቦ ውስጥ ለውስጥ ሔጄ ከክቡር ትሪቡኑ በስተግራ ባለው ጉል'ጋ ወጣሁ፡፡ ልክ የምፈልጋት ሰዓት እስከምትደርስ እዚያው ቱቦ ውስጥ አደፈጥኩኝ፡፡ ልክ ባሰብኩበት ሰዓት ወጥቼ ለጃንሆይ እጅ ነስቼ ትርዒቴን አቀረብኩ፡፡ እግዚአብሔርም ረዳኝ" አለና ገልጆ እናቴን እየደባበሰ ምስጢሩን ይፋ አደረገልኝ፡፡

"ሲኒማስ እንደ ልብህ ትገባለህ?" አልኩት፡፡ ፈገግ ብሎ በፍቅር እናቴን እየደባበሰ "ፉንጋዬ አሁንም ቂል ነህ?" አለኝ፤ እንደ መሽኮርመም አደረገኝ፡፡ እያወራን እስከለገሀር ድረስ ሸኘነው፡፡ በአውቶቡስ ተሳፍሮ ሔደ፡፡ ተለያየን፡፡ እነሆ ከዚያን ዕለት በኋላ ዳግም ከገልጆ ጋር አልተገናኘንም፡፡

...ብዙ ዓመታት አልፈው በቅርብ የኢትዮጵያን ቴሌቪዥን የስፖርት ፕሮግራም ስከታተል ተረፈ ገልጆ ማረፉን ተረዳሁ፡፡ በአካል ከተለያየን ከአርባ ዓመት በላይ ቢሆንም በቴሌቪዥን ውስጥ ፎቶውን እንዳየሁ ለየሁት፡፡ እሱ ራሱ ተረፈ ገልጆ ነበር፡፡ ያ የጦር ኃይሎች ቀን ድንገተኛ ኮከብ በእንዲህ አይነት ሁኔታ ተመልሶ ጠለቀ...

የታሠረው ጋኔን

"የልጅነቴን ዘመን በአንድ ቀፎ ልመስለው እችላለሁ፡፡ ንቦች ማራቸውን እያመጡ በቀፎ እንደሚያከማቹ ሁሉ ብዙ ልዩ ተራሰዎች የዕውቀትና የኑሮ አስተያየታቸውን ማር እያመጡ እያንዳንዳቸው ጠባዬን ለማነፅ ሰፊ መዋጮ አድርገዋል፡፡ ብዙውን ጊዜ ማሩ ቆሻሻና መራር ነበር፤ ነገር ግን የእውቀት ማር በመሆኑ ያው ማር ነው፡፡"

ማክሲም ጎርኪ

አባቴ ሬዲዮ መግዛት ይወዳል፡፡ ወደ ጋሞጎፋ ሲሔድ እዚያ ለሚኖሩ ባላገሮች በትርፍ ይሸጥላቸዋል፡፡ ስንበትበት ይልና ፀጥታው

ሲያስፈራው፤ አሊያም ሬዲዮኑን ይዞ ነጭ በነጩን ለብሶ መዘነጥ ሲያምረው እንደገና ይገዛል፡፡ አሁንም ትውስ ይለኛል በድጋሚ ሬዲዮ ከአንድ ኮርያ ዘምቶ ከመጣ ወታደር ላይ በመቶ ብር ገዛውና እኛ ቤት ውሉን ተዋውለው ተፈራረሙ፡፡ አባቴም ገንዘቡን ቆጥሮ ሲያስረክበው እዚያው ነበርኩ፡፡ የኮርያው ዘማችም ሬዲዮኑን ለአባቴ አስረክቦ "ይህ የሬዲዮኑ ፋክቱር ነው፡፡ ያለ እዚህ ፋክቱር ይህ ሬዲዮን ምንም ዋጋ የለው፡፡ እንዳይጠፋብህ ደህና ቦታ አስቀምጠው፡፡ ዕቃው ያንተ መሆኑን ማረጋገጫ ነው" አለና የተጣጠፈ ወረቀት ለአባቴ ሰጠው፡፡

"ያለፋክቱርማ ወርቅም ዋጋ የለው፡፡ ልክ ነው ያለው ይኼ ወታደር፡፡ አንድ ምቀኛ ቢነሳብህ ፊርማቶሪ መጥቶ ዕቃው ያንተ መሆኑን ለማረጋገጥ መጀመሪያ የሚጠይቀው ፋክቱር ነው፡፡ ከእጅህ ከጠፋ ቀለጥክ ዜራሞ" አሉ ቀለም ቀቢው አባባ ታዴ፤ የፋክቱርን አስፈላጊነት በአካላቸው እንቅስቃሴ ጭምር እያስረዱ፡፡

"ፋክቱር የሌለው ዕቃማ ይዞ መገኘት በንጉሠ ነገሥት ግዛት ወንጀል ነው፤ ያስቀጣል፡፡ በል ዜራሞ፤ የፍንጥር በለና" አሉ እማማ በለጡ እየሳቁ፡፡

"ገጠ ተልኳል፡፡ ዛሬ አስክሬ ወደ ባልሽ እልክሻለሁ፡፡"

"ዜራሞ የዋዛ ዶርዜ መሰላችሁ? በፋክቱሩም ላይ ወታደሩ የራሱ ንብረት መሆኑን ማረጋገጫ አስጽፎ አስፈርሞታል" አባባ ኃይሌ አከሉ፡፡

የፍንጥሩ ሊትሮ ካቲካላና ማንቆርቆሪያ ሙሉ ጠጅ መጣ፡፡ ጨዋታው ደራ፡፡ ስፈረተኛው የፋክቱር አስፈላጊነት አስጨንቋቸው ብዙ አወሩ፡፡

እኔ በሆዴ 'ሬዲዮኑ ፋክቱር ባይኖረውስ? በመቶ ብራችን የገዛነው የእኛ ሬዲዮ ነው፡፡ በቃ የእኛ ነው' ብዬ አሰብኩ፡፡

ዶጅ ገማጣው የውል ወረቀቱን ሲያነብ ከአንድ ጥግ ተቀምጬ አደምጣለሁ፡፡ እማዬ ቡና ታፈላለች፡፡ አባ ዘለቀ፤ በለጡ ገጠ፤ አባባ አጋፋሪ፤ የክርስት አባቴ ኃይሌ፤ ቀለም ቀቢው ታዴ፤ ግንበኛው አባባ ቱሉ፤ ምክትል የአሥር አለቃ አበበ እንዲሁም፤ እናጢው አባባ በየነ ግስላቸውን እያጤሱ ካቲካላቸውን በመለኪያ ፉት እያሉ ያወጋሉ፡፡ የሚነጋገሩት ስለ ሬዲዮ አሠራርና ጥበብ ነው፡፡ ሁሉም የሚያውቀውን በእርግጠኝነት ይወያያሉ፡፡

"ጠቅል! ምን ይሳነዋል?" አለ የኮሪያው ዘማች፤ ቀጠል አድርጐ "ትልቁን ጋኔን አቡነ ጴጥሮስ ሃውልት'ጋ አስሮ እንደ ፈለገ ያስለፈልፈዋል፡፡ በሰለሞን ጥበብ የተቀባው ንጉሠ ነገሥት ቀዳማዊ ኃይለሥላሴ ጋኔንንም ለዜና መዋዕል በጥበብ አዋለው፡፡"

"ሬዲዮ እሚሠራው በኮረንቲ ተደርጎ ከነፋስ ስልክ ሲለቀቅ ማንም ወሬ እሚያደምጥ ይመስለኝ ነበር" አሉ ክርስትና አባቴ

በጥርጣሬና በትህትና:: የአሳቸው አባባል ትክክል እንደሆነ አኳኋናቸው ይገልጻል::

"አይደለም!" አለ የኮርያው ዘማች በእርግጠኝነት:: ጉልበቱ ላይ ያኖራትን መስዮ እየደባበሰ "ከንፋስ ስልክ ሠፈር በንፋስ እሚላከው ስልክ ነው:: ይህ ሬዲዮ በየቤታችን የምንሰማው ግን በንፋስ እሚላከው ተአቡነ ጴጥሮስ ሃውልት አካባቢ ነው:: 'ይህ የኢትዮጵያ ሬዲዮ ነው' ይልና 'ከአቡነ ጴጥሮስ አካባቢ የምናስተላልፈውን ፕሮግራም አሁን 'እንጀምራለን' ብሎ ያበሥራል:: አሁን ስንት ሰዓት ሆነ?" አለና በግራ እጁ ላይ ያሠራትን ሮመር ሰዓት በቁንጥ አየ:: 'አ! አምስት ጉዳይ... ደርሷል:: አሁን ይጀምራል::"

በእኛ መንደር ውስጥ ጋሼ ደገፉ ብቻ ናቸው ሮመር ሰዓት ያላቸው:: ይሁን እንጂ ለማንም የጊዜውን ልክ ሲጠየቁ ብዙ ጊዜ ተናግረው አያውቁም:: ትላልቅ ሰዎች ሲጠይቋቸው፤ ዕለቱ ሰንበት ከሆነ «የዕድሩ አልፏል የዕቁቡ እየደረሰ ነው» ይሏቸዋል:: በአዘቦት ቀን ከሆነም የሚሉትን አያጡም::

ልጆች ስለሚወዱ ያጫውቱናል፤ ይቀርቡናል:: 'እጅ ወርቁ' ጓደኞችን ባሪቾ ሞቶ ተደናግጠን አዩንና ጠየቁን:: የሆነውን ነገርናቸው:: ምንም ሳይመስላቸው «ድሮስ መች ኖረ? ልጆች!» ብለው ገር አሰኙን::

በጨዋታ አዘናግተን ሰዓት ስንጠይቃቸው «እኔ አንድ ሚስማር አሮጌ ጫማ ውስጥ ጥልቅ የማደርግዘትን ጊዜ ለእናንተ ብዬ ከእጀ ፊትቼ ኪሴ ያስቀመጥኩትን ሰዓት ልይ?» ይሉንና በአፋቸው ከያዙት አንዷን ሚስማር ያወጡና በአፍጢሙ በደፋት ጫማ ላይ ይመታሉ::

ወደነበርንበት ተመለስኩ::

"ገንዘቡ ይገኝ እንጂ ዋናው ቅርስ መያዝ ነው:: አላቂ ጌጥ ምን ዋጋ አለው? ፍሪዳም አርደው በበሉት ሆድ አየሁ አይል" ሲባባሉ ብዙ ጊዜ ሰምቻቸዋለሁ::

"እስኪ ስለ ኮሪያ ዘመቻ አጫውተን?" አሉ ምክትል የአስር አለቃ አበበ::

"የኮርያን ታሪክ እዚህ ከጀመርኩ አደርኳት::"

"አጠር አድርገህ!"

"አዬጥርማ! ጀግንነታችንን፤ ጀብዱአችንን፣ ስንቱን አንስቼ እዘልቀዋለሁ? አሳጥረው ካሉኝ፣ የአስር አለቃ፣ አንድዋን ጣል ሳድርግ" አለና አፉን አብሶ "እንደሚታወቀው እኛ የተባበሩት መንግሥታት ማኀበርተኛ ስለሆንን ሰላም ለማስከበር ነው ንጉሡ ነገሥታችን ያዘመቱን:: ታዲያ ከዕለታት በአንድ ቀን ከጠላት ጦር ጋር ስንፋለም አንዳንድ ታክቲክ መጠቀም ነበረብን::"

"ታክቲክ" አልኩ ሳላስበው ጮክ ብዬ::

"ታክቲክ ብልሃት ማለት ነው::" ብሎ ተረጎመልኝና "ከካምፕ ሙዳ ሙዳ ሥጋ በኪሳችን ይዘን ወጣን:: በአጋጣሚ

ውጊያ ተነሳ:: የኢትዮጵያ ወታደር ቆራጡ እየተንደረደረ ገባበት:: ሬሳው ተረፈረፈ:: ከዚያም አንዳንድ ሬሳ ላይ ጉብ ብለን በሳንጃ ቁርጣችንን እየመተርን ስንከመኩም፣ ጠላት ይህንን ዓይቶ ሰው የሚበሉ መአተኞች አዘመቱብን ብሎ በሽሽት ገደል ገባ::"

መገረምና አድናቆት ጉረፈለት::

የኮርያው ዘማች እየተጫወተ ሰዓቱን አየ:: ስድስት ሰዓት ሆነ:: ሬዲዮኑን ከፈተ:: የሚያደርጋትን ሁሉ በጥንቃቄ አያለሁ:: ከትንሽ ቆይታ በኋላ በመሣሪያ የተቀነባበረ መዝሙር መሳይ ድምፅ ተሰማ:: ከዚያም ዘማቹ እንዳለው "ይህ የኢትዮጵያ ሬዲዮ ነው:: የኢትዮጵያ ሬዲዮን ከቀኑ ስድስት ሰዓት እስከ ሰባት ሰዓት ተኩል እሚያሰማውን ፕሮግራም አሁን ይጀምራል"

ጎረቤቶቻችን ሁሉም አፍጠው ትንሽዋ ጠረጴዛ ላይ የተቀመጠችውን ሬዲዮ ያስተውላሉ::

"እንደምን ዋላችሁ?"

"እግዚአብሔር ይመስገን" ብለው በኅብረት መለሱለት::

"ዜና እናሰማለን:: ዜናውን የማሰማችሁ ታደሰ ሙሉነህ ነኝ:: በመጀመሪያ አርዕስተ ዜና" አለ ጋዜጠኛው:: የጋዜጠኛው ድምፅ ሰላም አብሳሪ ነው:: የአነባብ እርጋታው እንዲያደምጡት ይጋብዛል::

"ግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለሥላሴ ከሞስኮብ የመጡ ልዑካንን ተቀብለው አነጋገሩ..."

"ከሞስኮብ...!" አለ የኮርያው ዘማች በመደነቅ:: አንድ ስለሞስኮብ የሚያውቀው ትልቅ ምሥጢር እንዳለ ከገጹ ያስታውቃል::

"የውጪ ጉዳይ ሚኒስትሩ አቶ ከተማ ይፍሩ የግርማዊ ንጉሠ ነገሥትን መልእክት ይዘው ወደ ተባበሩት መንግሥታት ጽሕፈት ቤት ሄዱ::"

"በከፋ ጠቅላይ ግዛት የልማት ሥራ እየተከናወነ መሆኑን እንደ ገዥው ፀሐዬ ሰንቁሥላሴ ገለጹ" አለና ዝርዝር ያሰማ ጀመር::

ወላጆቼም ሆኑ ጎረቤቶቻችን የተቀዳላቸውን ኩቲካላና ጠጅ እየተጎነጩ በአንክሮ ያደምጣሉ:: አንዳንዴ ፈገግ፣ እንደገናም ኮስተር እያሉ ይከታተላሉ::

"የእስራኤልዋ ጠቅላይ ሚኒስትር ጎልዳሜር አረቦች መሪ ናኮላቸውን ካላቆሙ እስራኤል የራሷን ሕልውና ለማስከበር ስትል ጦር መምዘዟ እማይቀር መሆኑን ገለጹ::"

"ትክክል ከእስራኤል ፊት ሊቆም?" አለ የኮሪያው ዘማች "የክርስቲያን ደሴት ነች:: ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የተወለደባት እየሩሳሌም አገር" አለና አከለበት::

"እውነት ብለሃል! ከዓመት አስከ ዓመት ይፀልያል:: ገበሬው በዓመት አንዴ ብቻ ነው የሚያርሰው:: ምንም ችግር የለባቸው፣ ሁሉ በእጃቸው ሁሉ በደጃቸው" አሉ አባ ዘሰቀ::

የእውቀቱ ብዛት ሁሉንም አስደነቃቸው:: ደሞ ሁሉን ነገር መተቸትና መተንተን ይችላል::

"የግብፁ ጠቅላይ ሚኒስትር ገማል አብደል ናስር የጎልዳ ሜርን ዛቻ ሰምተው ለሚመጣው ጥቃት ሁሉ አረብ ዓለም እጆቹን አስተባብሮ እንዲነሳ ጥሪያቸውን በዛሬው ዕለት አሰምተዋል..." በማለት ጋዜጠኛው ዜናውን አበቃ::

"ኤዲያ! የማይመስል ነገር:: 'ተልባ ቢንጫጫ በአንድ ሙቀጫ!' አረቦች እኮ እልፍ ናቸው:: ተራራ ላይ ቆመው ሽንታ ቸውን ቢሸኑ እስራኤልን በጎርፍ ሊያጥለቀልቋት ይችላሉ:: ግን በብልሃት አልቻሏትም" ሲል የአረቦችን አቋም ተቸ የኮሪያው ዘማች::

ምክትል የአስር አለቃ እበበ "ትክክል ብለሃል፣ የሃምሳ አለቃ ደምሰው" አሉት "እኔ አጋዴን በረሃ እያለሁ በአዛዣችን ኮሬኔል ገመዳ ባዩ ሬዲዮ ጉዳዩን ስንከታተል፣ እሥራኤሎች ትንሽ ወታደር ያዘምቱና በሺ እሚቆጠረውን አረብ እምሽክ ያደርጉታል:: ይኼ የወታደራዊ ጥበብ መብለጥን ነው የሚያሳ የው:: የአምላክም ትእዛዝ አለበት..."

አባ ዘለቀ በግዕዝ ቋንቋ አንድ ቃል አነበነቡና "ይላል መጽ ሐፉ:: ማንም ከእሥራኤልና ከኢትዮጵያ ፊት አይቆምም::"

ምክትል የአስር አለቃ አበበና የኮርያው ዘማች ደረታቸውን ነፉ:: እኔም የኃያልነት ስሜት ወረረኝ:: እማማ በሰጡና እማማ የወርቅውሃ እልልታቸውን አቀለጡት::

ቀጢሳው፣ ኀቢጥ፣ ዲዲ፣ መኩዬ ቀጫጫው አንዱ በአንዱ ትከሻ ላይ የበቀሉ ይመስል በራችን ላይ ተደራርበው ተገሽረው የሬዲዮኑን ወሬ ይሰማሉ:: በጥቅሻ እንዲገቡ ነገርኳቸው:: ማንም ሳይገስፃቸው ተራ በተራ ወደ ቤት ውስጥ ገቡ:: ሁላችንም ፀጥ ብለን ጓዳ በር ላይ ተሰባስበን የአዋቂዎቹን አስተያየት እናደ ምጣለን::

የኮርያው ዘማች ሞቅ እያለው ሔደ:: ልክ ዜናው እንደ ተጠናቀቀ በሰፈራችን ሕይወት ያልተለመዱና እኛ ከምንኖርበት ዓለም ውጪ የሆኑ ደስ የሚሉ ጨዋታዎችን እየነሳ አወጋ::

"ቅድም ሞስኮብ ስንል አልነበረም?" አለና አፉን እየበሰ ጠይቆ፤ "መስኮብ ውስጥ ድሃና ሀብታም የለም:: ሁሉም እኩል ነው እሚኖረው:: ለምሣሌ አንዱ መኪናውን ያስነሳና እፈለገበት ቦታ ሲደርስ መክፈቻ ቁልፉን እዚያው ትቶ ይሄዳል:: ሌላው ሰው ደግሞ ከዚያ ያስነሳና ልቡ እሻበት ቦታ ይዞት ይሄዳል:: በአጠቃላይ ኑሮአቸው እንዲህ ነው:: እሚበሉት፣ እሚጠጡት፣ እሚለብሱት እሚኖሩበት ቤት፣ አንድ አይነት ነው:: እኩል ይከ ፈላቸዋል፣ እኩል ይሠራሉ፣ እኩል ይታከማሉ:: በአጠቃላይ ሁሉም ሰው እኩል ነው::"

"ባላባትና ጭሰኛም የለበት?" አለ አባቴ በጣም ተገርሞ::

"ኤዲያ! የምን ባላባትና ጭሰኛ? እንኳን ጭሰኛ... እናንተ ሰዎች ፖለቲካ እንዳታናግሩኝ::'በአፍ ይጠፉ በለፈለፉ' አሉ!"

ምክትል የአስር አለቃ አበበ ከአፉ ነጥቀውት "አትፍራ የሃምሳ አለቃ ሁላችንም የገባር ልጆች ነን::"

"ቢሆንም 'ዝም አይነቅዝም' 'መልካም ምላስ ቁጣን ታበር ዳለች' 'አላርፍ ያለች ጣት...' እንደሚሉት ሆንኩ::"

"አኼ! 'ካለመናገር ደጃዝማችነት ይቀራል' አጫውተን እባ ክህ እኛ መካከል ፌርማቶሪ የለ:: ምን ያስፈራሃል?" አሉ ምክትል የአስር አለቃ አበበ::

"ሰዎች በስመ አብ በሉ" አሉ አባ ዘለቀ::

"በስመአብ ብለናል አባታችን::... ብቻ መስኮብ ጥሩ ጥሩ ነገር አለው ያልኩትን ያክል የዚያኑ ያህል መጥፎም ባህል አለው:: ለመጥቀስ ቢያስፈልግ ሃይማኖት የላቸውም:: እግዚአ ብሔርን አያውቁም:: የጭንቅ አማላጇን አያመልኩም::"

"ቱ! ማኅተብም የላቸውም? ያገኙትን ነዋ እሚውጡት" አሉ እማማ የወርቅውሃ::

"ታዲያስ! ፈረሱንም አሳማውንም ያነክቱታል!"

"ስብሃት ለአብ እንበል" አሉና አባ ዘለቀ ተነሱ:: ቤተኛው ሁሉ ተነስቶ ቆመ::

እኔና ጓደኞቼ ብናገኘው እያሌ ጥያቄ እምንጠይቀው አዋቂ ወታደር ከወላጆቻችን በእጅጉ የላቀ አስተሳሰብ ነበረው:: የሰው ልጆች እንደልባቸው የሚኖሩበት ዓለም እንዳለ ብልጭ አድርጎ አሳየን::

መደምደሚያው አባባ ጃንሆይ እንዲሆኑ አባ ዘለቀ ቤተ ኛውን አስገደዱት:: ግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለሥላሴ ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ ለዘላለም እንዲኖሩ ፀለይን...

"እ! ጥላሁን ገሠሠ መዝፈን ጀመረ ልጆች ደንሱ" አለን የኮርያው ዘማች ርዕሰ ለመቀየር በፈለገ ስሜት 'የኔ ፍቅር' እሚ ለውን ዘፈን ማዜም ጀመረ:: እማማ ወርቅውሃ አብረውት እያዜሙ "ውሮ ተነስ ደንስ" ሲሉ ልጃቸውን ጋበዙት::

ውሮ እንደ መሽኮርመምም፣ እንደማፈርም፣ እንደ መጀመ ርም እያደረገው ወደ መሐል መድረክ ገባ:: ዶቃ የታሰረባቸው ሦስት ቁንጮዎቹ እንደ ጉልቻ አናቱ ላይ ተጊጠዋል:: ዶቃዎቹ እርስ በርስ እየተጋጩ ለዳንሱ ድምቀት የራሳቸውን ድምፅ አዋጡ:: አንገቱ ላይ የተደረገለት የቡዳ መድኃኒት ከካኔቴራው ላይ እፈትልኮ ደረቱ ላይ ይዘላል::

ውሮ በጥቅሻ ለእናቱ ወደእኔ አመለከታቸው:: እማማ የወርቅውሃ ትንንሽ ዓይኖቻቸውን ወደእኔ አጮልቀው "ፉንጋዬ ኑ ደንሱ" ብለው ጋበዙኝ::

ለደንቡ ያህል ተግደረደርኩ፤ እንጂ ባለሁበት ልቤ መደ ነሷን ጀምራለች:: ጥላሁን አዝማቹን ጨርሶ ወደ ግጥሙ ዘልቋል::

"አትመልከቺ ሰፍ፣ አትይ መከና
እኔም እገዛለሁ ዕድሌ ሲቃና

በጀት እንሔዳለን እንኳን በመኪና
ብትታገሺ ዕድሌ አለኪቃና"

ሲል፣ እኒህ ድሀነት እንደ ወስከምባይ የተደፋባቸው ጎስቋሎች፣ እኒህ አንድ ቀን የተሻለውን ሕይወት እንኖራለን የሚሉ ተስፈኞች ዳንሱን በሳቅ አጀቡት::

እኔና ውሮም ዳንሱን አስነካነው:: ሰዉ ሁሉ ያጨበጭብ ጀመር:: ውሮ ከፍ ዝቅ እያለ ይደንሳል:: እኔ በቆምኩበት እግሬን እያንቀጠቀጥኩ ጣቶቼን እያፏጨሁ፣ ዓይኔን ገርበብ አድርጌ አካሌን በማንቀጥቀጥ ዳንሱን አስነካዋለሁ::

ጥላሁን ዜማውን ሲጨርስ ሁሉም ሰው አጨበጨበልን:: ሲስቁ ዓይቼ እማላውቃቸው የክርስትና አባቴ እንኳ ፈገግ ብለው የሲጋራ ጢስ የመታው ጥርሳቸውን እያሳዩኝ፣ ጠቀሱኝ::

እማማ ረታሽ እኔና ውሮን ሳብ አድርገው እየሳሙን "እንትፍ! እንትፍ!" አሉና ምራቃቸውን አርከፈከፉብን:: "ከዓይን ያውጣችሁ!" ሲሉ መረቁን:: ስለአደናነሳችን የተለያየ አስተያየት ተሰጠ::

አዋቂው ወታደር ሮመር ሰዓቱን እያየ "መሄጃዬ ደርሷል" አለና፣ ለአባቴ "እንግዲህ እንዴት እንደምትዘጋና እንደምትከፈት ላሳይህ" አለው::

ሬዲዮኑ ወሬውን ሳይጨርስ ከፊቱ ካሉ ብሎን መሰል ነገሮች አንዱን ጠመዘዘና ዘጋው:: ሬዲዮኑ ዝም አለ:: ሲያስረዳም "ይኼው ነው አጠቃቀሙ:: ጣቢያ መፈለጊያውም ይኼው:: በርግጥ እናንተ የኢትዮጵያ ሬዲዮ ብቻ ስለምትሰሙ ጣቢያውን መነካካት አያስፈልጋችሁም:: ይኼ ኮርት ይባላል" አለና ከሬዲዮው ጀርባ ያለውን ክፍል አሳየ:: ከዚያም ከጎንና ከጎን ሁለት ቡሎኖች ፈታና የጀርባውን ሽፋን ገለጸው::

አያሌ ሽቦዎች ተጠላልፈው ታዩኝ:: አባቴ ጭን ላይ ጋደም ብዬ እሚናገረውንም በፈጣን ጣቶቹ እሚከውነውንም በጥንቃቄ እከታተላለሁ::

"ይህ ድንጋይ የሚኃርስበት ነው:: ድንጋዩ ሲያልቅ እንዲህ ታወጣውና ሌላ አዲስ ገዝተህ ትጨምርበታለህ" ድንጋዮቹን ቆጠርኩ:: መልሶ ከትቶ ሬዲዮኑን ሲከፍተው አንዲት ድምፃዊት ክራሯን እየከረከረች በማንጎራጎር ላይ ነበረች::

"ዛሬ ደግሞ ሬዲዮ ጣቢያው ድንቅ ድንቅ ዘፋኞቻችንን ነው በአየር ላይ የናኘልን:: ይህች ድምፃዊት ሜሪ አርምዴ ትባላለች" አለን የኮርያው ዘማች::

ሁሉን ነገር ማወቁ በጣም አስገረመኝ::

ሃምሳ አለቃ ደምሰው ለፍንጥር አምስት ብር ቆጥሮ ጠረጴዛ ላይ አኑሮ ሁላችንንም ተሰነባበተና ሽቅብ ወደ ብረት ጋራጅ ተጓዘ:: እማማ ረታሽ በዓይናቸው እየገረመሙ ሸኙት:: ቤተኛው ወዲያውኑ ወጣ እንዳለ ስለ ኮርያው ዘማች ይወራ ጀመር::

"አዋቂ ወታደር ነበር፣ ሃሳቡ ግን ዘውዱን የሚፃረር መሰለኝ" አሉ አባ ዘለቀ፣ በጥርጣሬ ዓይን ተቀምጠ የነበረበትን ወንበር እያስተዋሉ::

"በጣም እያስተዋሉ እያወቁ ሲመጡ፣ ንጉሡ ንግሥቱን እሚያስጠላ በሽታ ይጠናወታቸዋል "አሉ ምክትል የአሥር አለቃ አበበ::

አባቴ "እኛ ንጉሡን እሚያስወድደን መሐይሞች መሆናችን ሳይሆን ይቀራል?" ሲል፣

"ዝጋ! አንተ ዶርዜ! አርፈህ ዲቃላህን አሳድግ" አሉ እማማ ረታሽ ቱግ ብለው::

"በገዛ ዘመዶቼና ጎረቤቶቼ ፊት እንደፈለኩ ላላወራ ነው?"

"አሆሆ! 'ጎመን በጤና' ልጄ!" አሉ አባ ዘለቀ በጥርጣሬ፣ "አርፈህ ሽማህን ሽምን:: ቦለቲካ የንጉሡ ጉዳይ ነው! ይኼ ግን ኮሌጅ ገብተው ከወጡት ተማሮች መካከል አንዱ ሳይሆን አይቀርም::"

"እነርሱ እዚያ ኮሌጅ ውስጥ እስለፍልፍ ሳይቀምሱ አይቀሩም" አሉ አባባ ቱሉ ዝም ብለው ቆይተው::

"ይህ የኢትዮጵያ ሬዲዮ ነው ምናምን ምናምን በደህና ዋሉ" አለና ጋዜጠኛው ተሰናበተን:: አባቴም አዋቂው ወታደር እንዳሳየው ሬዲዮኑን ዘጋው::

"አሜን እናንተም ደህና ዋሉ!" አሉ እማማ ረታሽ ወደ ሬዲዮኑ እጅ እየነሱ::

ከዚያ በኋላ አዋቂዎቹ የሚወያዩበት ርዕስ ጉዳይ ተማሪዎችን የተመለከተ ስለነበር እዚያ የነበርን ሕፃናት ፀጥ ብለን ስናደምጥ እማማ ረታሽ አዩንና "ፈሳም ሁሉ! ውጡ ከዚህ!" አሉን:: ግር ብለን ወደ ውጪ ስንወጣ 'ጫጩት ፊት ፈንግል አይወራም' ሲሉ ሰዉ በሳቅ አውካካ::

« እስኪ ፋክቱሩን አሳየኝ» አሉ እማማ ረታሽ::

መለስ ብዬ በሩ ላይ ቆምኩኝ::

«ምነው?» አለ አባቴ ፋክቱሩን ሳይሰጣቸው::

«ይህ ሁሉ አዋቂ ባለበት አይታልልም ብዬ እንጂ እኔና ሬዲዮን ሻጭህ እንተዋወቃለን::»

«እንዳችሁ የሌላውን ዓይን ስትሸሹ እኔም ልብ ብያለሁ» አለች እማዬ::

«የአስር አለቃ አበበ፣ የሃምሳ አለቃ ደምሰውን ቀደም ብለው ታውቀው ነበር?» ጠየቁ እማማ ረታሽ::

«እንዲያውም!» መለሱ የአስር አለቃ አበበ::

«በቅፅል ስሙ ደምሰው አቅልጥ ይባላል...» ብለው እማማ ረታሽ የጀመሩትን ሃሳብ ሳይጨርሱ የአስር አለቃ አበበ ከአፋቸው ነጥቀው «ደምሰው አቅልጥን? አሳምሬ በዝና አውቀዋለሁ:: በድፍን የኢትዮጵያ ጦር ሠራዊት ውስጥ ይታወቃል:: ይኼ እሱ ነው እንዴ?»

«በጀብዱና በጀግንነቱ እንዳይሆን የሚታወቀው?» ጠየቀ አባቴ ጣልቃ ገብቶ፡፡

«ኋላስ! ኧረ እሱ እቴ! ወንዶች በዋሉበት ውሎም አያውቅም፡፡ በኡጋዴን ጠላት መጣ ሲባል ቀድሞ ታሟል፡፡ ጠላት በጀግኖቹ ክንድ ተመክቶ ሲመለስ ይድናል፡፡» ሲሉ እማማ ረታሽ፣ ቤተኛው አጀብ ብሎ የከረከሩትን ያህል በሣቅ አውካካ፡፡ «በሚቀጥለው ቀን ዞር ዞር ብሎ ወሬውን ይቃርማል» አሉና እማማ ረታሽ ሲቀጥሉ «ሃምሳ አለቃ አቅልጥ ጦርነቱን ከመሩት ጀግኖች በላይ ሲንደቀደቅ ይደመጣል፡፡

«ያም ይኼም ይጋብዘዋል፡፡ አቅልጥ ወግ አዋቂ ነው፡፡ ያገኛትን ይወሽማል፡፡ እዚያም እዚህም ዘሩን ይተዋል፡፡ ይቅር ይበሉኝ አባ ነውር ተናገርኩ?!» አሉ እማማ ረታሽ እጅ እንደመንሳት ብለው፡፡

«እንዲያውም ሰው ምን እንደሚመስል እያሳዩን ነው እመት ረታሽ» አሉ አባ ዘለቀ ስልል ባለ ድምፅ፡፡

እማማ ረታሽ ፈገግ ብለው ሲቀጥሉ «ከልብስ እንኳን ከጦር ሠራዊት የደንብ ልብስ ውጪ የሲቪል ሸሚዝ ትክሻውን ነክቶት አያውቅም ነበር፡፡ አንዴ ጃንሆይ ...» ብለው ሲቀጥሉ ቢሉ፣ የአስር አለቃ አበበ ከአፋቸው ነጥቀው «ጃንሆይ በሰንበት ቀን ለዕረፍት ወደ ቢሾፍቱ ሲሔዱ ሃምሳ አለቃ ደምስውን መንገድ ላይ ያገኙታል፡፡ ደምስው መቼም ያልሞተ ይገናኛል የሚሉት እውነት ነው፡፡ ለመጨረሻ ጊዜ የተገናኘው ዑጋዴን በረሃ ነበር? ለመሆኑ ደህና ነህ? ብለው ጉንጩን ደባበሱት የሚባለውስ?»

«ይኼ ቆርጦ ቀጥል ምን የማያስወራው አለ? ይኼ ወሬ ተዛምቶ ንጉሠ ነገሥቱ ጆሮ ደረሰ ይባላል፡፡ አስጠሩት፣ አለቃው ተገርመው ተዘጋጅ አሉት፡፡ የደንብ ልብስ አልቀበኝል አለ፡፡ በአስቸኳይ ከግምጃ ቤት ኮምፕሌት የደንብ ልብስ ወጥቶ እንዲሰጠው አዘዙ፡፡

«አቅልጥ ቂቅ ብሎ ቤተ መንግሥት ሔደ፡፡ በአለቃውና በባልደረባው ታጅቦ ወደ ውስጥ ሲገባ አሳበኝ አለና መፀዳጃ ቤት ገባ፡፡ ሲወጣ ክንዱ ላይ የሃምሳ አለቃ ማዕረግ ለጥፏል፡፡ ማን ይናገረው? አለቃው ተገርመው ፀጥ አሉ፡፡ ጥድፊያ ላይ ናቸው፡፡ ጃንሆይ እየጠበቁት ነው፡፡»

«ጉድ! ጉድ!» አሉ አባባ ታደሰ ተገርመው፡፡ መንደርተኛው ጨዋታው ከማርና ወተትም በላይ ጥሟቸዋል፡፡ በፍንጥሯ አምስት ብር ካቲካላውም ጠጅም ተልኮ መጥቶ ወጉ ደራ፡፡ አንዴ አውካኩና የመጨረሻውን ለማወቅ አቀበቀቡ፡፡ «ጃንሆይ እንዳዩት ተራ ወጥቶ አደር መስለኸን ነበር፡፡ ሃምሳ አለቃ ነህ እንዴ? ሲሉት ጌታዬ ፊት እንዴት ሌጣዬን እቀርባለሁ ጠቅል መርቅልኝ! አላቸው፡፡ ጃንሆይም መርቀንልሃል አሉት፡፡» ሲሉ እማማ ረታሽ ቤታችን ውስጥ ሳቅ ሆነ፡፡

« እንዲህ ነው ሃምሳ አለቅነቱን ያገኛት» ብለው ከቤተኛው ጋር እየሳቁ የነበሩት እማማ ረታሽ ፊታቸውን በነጠላቸው ጫፍ እያበሱት «እጅሬ መቼ በዚህ አቆመ፡፡ መቼም ያውቅበታል፡፡ ጉደኛ ሰው ነው፡፡ አንዴ ምን ያደርጋል? ሙሉ ሱፍ ከትና ቡሬ ገዛ፡፡ በሕይወቱ ለመጀመሪያ ጊዜ የሲቪል ልብስ ለበሰ፡፡ ጠዋት ይነሳና ይወጣል፡፡ የት

እንደሚሔድ ማን ያውቃል? በኋላ ሲጣራ ማለዳ ማለዳ የሚሔደው ንጉሠ ነገሥቱን እጅ ለመንሳት ነው፡፡»

«ጉድ! ጉድ! አያችሁ?» እዚያም እዚህም የተሰማ ድምፅ ነበረ፡፡ እማማ ረታሽ ሲቀጥሉ «እንደሚታወቀው መሣፍንቱና መኳንንቱ ማለዳ ቤተመንግሥት እየሔዱ ንጉሠ ነገሥቱን እጅ ይነሳሉ፡፡ ደንብ ነው፡፡ ይኼ አጭልግም በዓደባባይ ከመኳንንቱ ጋር መዋል ጀመረ፡፡

«ጃንሆይ አንዴ ያዩትን ሰው አይረሱም ይባላል፡፡ ሃምሳ አለቃ ደምሰውን ከመኳንንቱ ጋር ደጋግመው አዩት፡፡ አንዴ በጥቅሻ ጠሩትና፣ 'ሃምሳ አለቃ ምን እንድናደርግህ ፈልገህ ነው? እዘውትረህ ዓደባባያችን ላይ የምትታየው?' አሉት፡፡

«አምላክ ጌታዬን እንዴት አውሎ እንዳሳደረው ለማየትና ምሥጋናዬን ለማቅረብ እንጂ፣ እኔስ ምንም ፈልጌ አልመጣሁም፡፡ እግዚአብሔር ምሥጋና ይድረሰው ፀሎቴን በምቶኛል፡፡»

«ምንም የምናግዝህ ነገር የለም ማለት ነው?» አሉ ጃንሆይ ፈገግ ብለው፡፡

«ኃይለሥላሴ ይሙት! ይኼ ጉልቆ መሣፍንት ሁሉ የሚያስቸግርህ መቼ አነሰና ነው እኔ የምጨመርበት፡፡ ግን ጌታዬ መልካም ፈቃድህ ከሆነ ይህቺን ዓደባባይ እየተጫዋወትን እንዴ እንዞራት፡፡»

«ምን አይነቱ ሙሌ ነው? በል ተከተለኝ» አሉና ጃንሆይ አስከተሉት፡፡ እሱ እንደሆን ጨዋታ ይችልበታል፡፡ እኚህ ሃሳብ ያደቀቃቸውን ንጉሠ ነገሥት በሣቅ አንከተከታቸው፡፡ ከዚያማ በኋላ ምን ይጠየቃል? መሬት ይዞታ ይሔዳል ይፈቀድለታል፡፡ ባንክ ቤት ይሔዳል ብድር እጅ ተነስቶ ይሰጠዋል፡፡...» ሲሉ እማማ ረታሽ ቤተኛውን ሳቅ አሸነፈው፡፡

«ሃምሳ አለቃ አቅልጥ መዝናናቱንም ይችልበታል፡፡ ለአለቆቹ ሐረርጌ ዕረፍት ሔጃለሁ ብሎ እሱ ምፅዋ ቀይ ባህር ላይ በመርከብ ሊዝናና ሔደ፡፡ አንዷን የመኳንንት ልጅ አስኮብልሏል፡፡ የመርከበኞቹ አዛዥ ከጃንሆይ ጋር ስሳየው መድፍ እያስተኮሰ ተቀበለው ይባላል» አሉ እማማ ረታሽ፡፡

«አገሪቱ ፊርማቶሪ የላትም እንዴ?» አሉ አባባ ኃይሌ አብረው ሲስቁ ቆይተው፡፡

«ፊርማቶሪ? ፊርማቶሪ እኮ ሰው ነው፡፡ ከንጉሠ ነገሥቱ ጋር የተሳሳቀውን ሰንት እንጀራ ቢበላ ነው ቀና ብሎ የሚያየው? የትኛውስ ወንድ ነው እንዲህ አይነት ሰው ልከውብናል ወይ ብሎ ንጉሡን የሚጠይቀው?» ሲሉ ረታሽ መለሱ፡፡

አባቴ በጣም በግቶ በድጋሚ ፋክቱሩን በእኔና በአባ ዘለቀ አስነበበ፡፡ ሁላችንም ሕጋዊነቱን አረጋገጥን፡፡

«ኮሪያ አልዘመተም እያልሽን ነው ረታሽ?» አሉ አባባ ታደሰ በጣም ተገርመው፡፡

«ኧረ እሱ እቴ ጀግኖቹ ኮሪያም፣ ኮንጐም ይዘምታሉ አይደል? ከነሱ ጋር በጨዋታ ወሬዋን ልቅም አድርጐ ያጠናል፡፡ በሚቀጥለው ቀን የራሱን ሳንቲካ አክሎበት ዋናው አዋጊ እሱ ሆኖ ቁጭ ይላል» አሉ እማማ ረታሽ፡፡

አባ ዘለቀ ከቤተኛው ጋር እየሳቀ «ቀልቤ አልወደደውም ነበር:: ከልክ በላይ ቀደም ቀደም ያለው ጌቶች ፊት ቢያሳዩት ይሆን?» አሉ የተቀመጠበትን ወንበር እያስተዋሉ::

«አቅልጥ ከመኳንንቱና ከመሳፍንቱ ጋር መቀናጣት የሚችለውን ያህል ከድሃም ጋር አብሮ ቆርሶ መብላት ያውቅበታል:: ቡና በስኳር ነው የሚጠጣው ጨው ቤቱ በስኒው ጠብ ሊያደርግበት ሲል የኔን ባዶውን ስጡኝ ይልና ከኪሱ ስኳር አውጥቶ ይጨምራል:: ለቡና ቁርስ ደረቅ እንጀራ ከቀረበ ከኪሱ ቆልማማ የማረቆ ቃሪያ አይጠፋም:: ቁርጥ ሥጋ በቀረበበት ሲደርስ ሴንጢውን ከጐኑ፣ እዋዜውን ካኖረበት ያወጣና መመተሩን ይያያዘዋል:: እመብርሃንን ነው የምላችሁ አቅልጥ የትም፣ ምንጊዜም ዝግጁ ነው» አሉ እማማ ረታሽ ወሬያቸውን ሲያሳርጉ::

«አንቺ ይኼን ሁሉ ከየት አጠናሽው?» አለች እማዬ ተገርማ ሲኒዋን እያነሳች::

«የእልፍነሽ ውሽማ አልነበረ»

«እልፍነሽ የኛ»

«ኋላስ!»

«ይኼ እያሳቀ ይተኛታል የሚባለው ነው እንዴ? »

«አወቅሽው::»

ተገረሙ ተደነቁ አጀብ ጉድ ተባለ::

ከሰማይ የወረደ ይመስል ሃምሳ አለቃ ደምሰው ተመልሶ መጣ:: ልክ ጃንሆይ ሳይታሰብ የደረሱ ያህል ቤተኛው ተደናግጦ በአንድ ላይ ነዎር አለው::

«ኧረ በወላዲት አምላክ! አትነሱ:: አሁን ከእዚህ ወጣ እንዳልኩ መምሬ ከበደ ቤት ስልክ ተደውሎ ጌቶች እንደሚፈልጉኝ መልዕክት ደረሰኝ::

«ጌቶች!?» ቤተኛው በድንጋጤ አንድ ላይ አስተጋባ:: የአባባ ጃንሆይ ኃያል መንፈስ የታዳሚውን ቀልብ ጨምዶ ያዘው::

«እምን ጌቶች እዚህ እናንተ'ጋ ለጉዳዬ ስመጣ የምገኝበትን አካባቢ ካምፕ አስታውቄ ነበር፤ መምሬ ከበደ ቤት ስልክ የተደወ ለልኝም ለዚሁ ነው:: አንድ ገስጋሽ አሽከር ወደ እኔ ሲመጣ መንገድ ተገናኘንና መልዕክቱን ነገረኝ:: መምሬም ጌቶች መጥተው የቀርቆስን ደብር እንዲጎበኙላቸው ጠየቁኝ:: ምንም ችግር እንደሌለ አሳስቤ ኳቸው:: አሁን በሴቼንቶ በፍጥነት ጊቢ መድረስ ይኖርብኛል:: ኪሴ የያዝኩት ድፍን መቶ ብር ስለሆነ እስኪ አንድ አራት ብር ካለህ ስጠኝ?» አለ አባቴን እያየ::

ሁሉም ሰው ኪሱ ገባ:: አባ ዘለቀ ወደ ደረት ኪሳቸው እጃቸ ውን ሰደዱ:: «የደብራችን አለቃ ያሉት ልክ ነው:: ጌቶች ደብራችንን ቢጎበኙልን ታላቅ ሞገስ እናገኛለን::» አሉ ኪሳቸው ውስጥ ብር እየፈለጉ::

አባቴ በሁለት ኪሶቹ እጁቹን አስገባ:: እማማ እረታሽ መሐረባቸውን ከጉያቸው አወጡ:: የአስር አለቃ አበበ ኪሶቻቸው

ገብተው ዝሮቹን በፍጥነት ገለበጡ:: እኔም እጆቼን ኪሶቼ ውስጥ አገኘኋቸው:: አባቴ ከሁሉም ቀልጥፎ ድፍን አምስት ብር አወጣና «ሮጬ ሴሼንቶውን ይገፍ ልምጣ?» አለ እንደ ታዛዥ ንቁ ልጅ::

«ግዴለም ራሴው እደርሳለሁ::» አለና አምስት ብሩን ተቀብሎ እመስግኖ ሔደ:: 'አላዲን ኤንድ ዘላምፕ' ታሪክ ውስጥ የአሮጌው ኩራዝ ጂኒ ሁሉን እንደሚያፈዝ፣ ሃምሳ አለቃ ደምሰውም በታላቁ ሰው መንፈስ ሁላችንንም አፈዘዘን:: አባ ዘለቀ ቀድመው ነቅተው «ፋንጋይ ሩጥና አካሔዱን አይተህ መጥተህ ንገረን» አሉኝ በለሆሳስ:: ትእዛዛቸውን ተቀብዬ እናቴን ዞሬ አየኋት:: በጥቅሻ ሒድ አለችኝ:: ፈትለክ ብዬ ወጣሁ::

ትልልቅ ሰዎችን ሳስተውላቸው ልክ እንደሽንኩርት ተመስለው ይታዩኛል:: ሽንኩርት አንደኛውን ግልፋፊ ሲልጡት ሌላኛው ቀጥሎ ብቅ ይላል:: ሰዎችም አንደኛው ባህርያቸውን አንዱ ወገን ሲያውቀው፣ ሌላኛው በፍፁም ሳያውቀው እስከ ህልፈት ይኖራል::

እኛ ልጆች ግን ከማለዳው እስተዋይ፣ ፈሪ፣ ደፋር፣ አቃጣሪና ሌባ መሆናችንን እርስ በራሳችን አሳምረን እንተዋወቃለን:: «ልጅ እግሩ እየረዘመ ሲሔድ ክንፉ እየጠረ ይሔዳል» እንዲሉት ሲቃውንቱ በሒደት እኛ ልጆቹ የማኅበረሰባችን አካል እንሆናለን::

ከተላኩበት ተመለስኩ:: ሃምሳ አለቃ ደምሰው በሴቼንቶ ተሳፍሮ መሔዱን ማየቴን ነገርኳቸው:: ነገርግን ከመምሬ ከበደ ጋር መንገድ ሲተላለፉ የእግዜር ሰላምታ እንኳን አለመለዋወጣቸውን ትንፍሽ አላልኩም:: አጀብ ተባለ:: ሁሉም የመሰላቸውን ሃሳብ ሰነዘሩ:: አባ ዘለቀ ተነሱና አሳረጉ:: ጐረቤቶቻችን እየተገረሙና እየተደነቁ የዓለም የሲሳይ እንዲያደርገው እየመረቁ ወደየመጡበት ሔዱ:: አባቴም ለሦስተኛ ጊዜ ፋክቱሩን አስነበበኝ:: በሕይወቴ በአለመማሩ የተቆጨው የዚያን ዕለት ነበር:: እኔ ግን አሪፍ ፊልም እንዳየ ደስ ብሎኝ ስለ ሃምሳ አለቃ አቅልጥ ለጓደኞቼ ላወራ ወደ ውጪ ወጣሁ::

ከዚያን ዕለት ጀምሮም ጎረቤቶቻችን አዘውተረው እኛ ቤት ማምሸት ጀመሩ:: አባቴ ለሬዲዮኗ ልብስ አሰፋላት:: ጠላ የጠ መቁ ጎረቤቶቻችንም አባቴ መጥቶ ገድ እንዲላቸው ይጋብ ዙታል:: ሬዲዮኑን ይዞ ይሄድና እየጠጣ ይከፍታታል:: የተጠ መቀው ጠላ እጅግም የማይጥም ቢሆን እንኳ፤ ስለሬዲዮ ወሬ ሲሉ አላፊ አግዳሚው ገብቶ ጠላውን እየጠጣ በዘመኑ ጥበብ እየተወያየ ዜናዎቹን ያደምጣል፣ ይወያያል፣ ይከራከራል:: በጨዋ ታው መካከል ከመካከላቸው አንዱ እኔን ያስተውልና "ዜራሞ ይኼ ልጅህ ነው?" ሲል አባቴን ይጠይቀዋል::

"አዎን!"

"ስንት ዓመትህ ነው?"

"አስራ ሁለት::"

"ስንተኛ ክፍል ነህ?"

"ስድስተኛ::" ሁሌም ስመልስ አንድ ክፍል እጨምራለሁ:: አባቴ የሃፍረት ፈገግታውን ያሳያል::

እኔ እቁነጠነጣለሁ::

ጠያቂዬም በአድናቆት "ገ! ጨርሰሃል እኮ! ምን ቀረህ? ጎበዝ! ዋናው ስድስተኛ ክፍል መድረሱ ነው:: ሌላው ቀላል ነው" ሲል ያበረታታኛል::

አንድ ቀን ሬዲዮኑን እከፍታለሁ ብዬ ጣቢያ በመቀየሬ እየ ተንኮራኮረ ፀጥ አለ:: በዚህ ጥፋቴ ልቤ እስከሚጠፋ ተገረፍኩኝ:: ሬዲዮኑም ጣቢያው እስከሚስተካከል ለዕለታት አልተከፈተም:: በዚህም ሬዲዮ ሊያደምጥ የመጣው ሁሉ እኔን ብቻ ሳይሆን ትውልዱን ክልፍልፎች ሲል ረገመን:: "ምን አለ አርፈህ ብትቀመጥ?" እያሉ በጥያቄ አፋጠጡ ዳግም ምንም ነገር እንዳልሞክር ገደቡኝ:: ጉረቤታችን ያሉት መምህር ተጠርተው አስተካከሉት ርቆን የሰነበተውን ደስታ መለሱልን::

በሰፈራችን አንዳንድ የምንወዳቸው የሬዲዮ ፕሮግራሞች እየተፈጠሩ መጡ:: ትልልቆቹ ሰዎች እነአሳምነው ገብረወልድ እሚያዘጋጁቸውንና የመምሬ አብራራውን ፕሮግራሞች ሲወዱ፤ እኔና ጓደኞቼ ሰለሞን ተሰማና ነጋ ወልደሥላሴ የሚያዘጋጁትን የስፖርት ፕሮግራም ማፍቀር ጀመርን:: የዘፈን ምርጫው የጋራ መደሰቻችን ሆነ::

በጤና ጥበቃ ሚኒስቴር በአዘቦት ቀን ምሽት የሚተላለፍ ፕሮግራም ሴቶቹን ያበሳጫቸዋል::

"...ጣፋጭ ሾርባ ለማዘጋጀት በመጀመሪያ ብረትድስት ይታጠብና በምድጃ ላይ ይጣዳል:: ከዚያ ሽንኩርቱ ተከትፎ ይጨመራል...

"ፎቃቃ የሰው ፎቃቃ! አምጪውና አሠራሩን ከእኛው ትማሪዋለሽ!" እማዬ ሬዲዮኑ ላይ አፍጣ በቁጣ ትመልሳለች::

"የጥርስን ጤንነት ለመጠበቅ አዘውትሮ ወተት 'መጠጣት ጠቃሚ ነው"

'የአይጥ መቅረዝ ድመት ሲያየው ይጠፋል' ይላል የአገሬ ሰው መች አጣነው? አምጪው እስኪ በማንቀርቀሪያ ስጨልጠው አሳይሽ ነበር::"

"አካላችን የተመጣጠነ ፕሮቲን እንዲያገኝ ቀይ ሥጋ..."

እማዬ ከትከት ብላ ትስቃለች "ዜራሞ፣ ዝጋልኝ ይህንን ሬዲዮ:: 'መብሰሉ የማይቀርለት ጭንቅላት የሰው ማገዶ ያስጨርሳል' አሉ::

አባቴ እየሳቀ ሬዲዮኑን ዘጋው::

እሱንም የሚያበሳጨው ፕሮግራም ነበር:: አንድ አይነት ክብረ በዓል በአገር አቀፍ ደረጃ ሲከበር በሬዲዮ ስለ ዕለቱ አለባበስ ይለፈፋል:: በዕለቱም መኳንንቱና ወይዛዝርቱ በሬዲዮ የታዘዘውን ዓይነት ልብስ ለብሰው ወደ ቤተመንግሥት ይሔዳሉ::

"የወንዶች አለባበስ ሱፍ ገበርዲን ቢ..." ብሎ ሬዲዮው ለፋፊ ተናግሮ ሳይጨርስ አባቴ በንዴት ቱግ ይልና "እነዚህ ሰዎች የእውነት እያበዱ ነው:: የእኛንም እንጀራ ዘግተው የአገር ባህልን እያጠፉ እንደሆን አይገባቸውም? እሺ ምን ሠርተን እንኑር?" ብሎ በቁጣ መጠርጠሪያውን አርቡ ላይ ይጥላል::

"የወይዛዝርት አለባበስ..." ይልና የሬዲዮ ለፋፊው የፈረንጅ ጨርቅ በያይነቱ ሲጠራ፤ አባቴ ሸማ መጠቅለያውን ያነሳና አርቡ ላይ ጥሎ ከጉድጓዱ ይወጣል::

"ጉድ እኮ ነው ማነው የብር ዋንጫውን ጥበብ? ጥልፉን? ኩታና ቀሚሱን ድሮ የሚለብሰው? ወይዛዝርቱ አልነበሩም? አሁንስ? ይኼ ሱቲ ምን ይረባቸዋል? ባሎቴ የት እንሒድ? በአገራችን መሬታችንን ባላባት ወሰደው፤ በከተማ ደግሞ ሥራችንን ሱፍ ገበርዲን፣ ሱቲና ሻማ ጨርቅ እየነጠቀን እኮ ነው" ይልና ሬዲዮኗን ተንደርድሮ ይዘጋዋል::

ዕለታት አልፈው በቴሌቪዥን አበባ ጃንሆይን ነጭ በነጭ የአገር ባህል ልብስ ለብሰው ካየቸው ደስ ይለውና "የእኛ ዋና መለያችን ድፍን ዓለም የሚያውቀን በዚህ ቆንጆ አለባበሳችን ነው:: ታያቸዋለህ ጃንሆይን እሱ ራሱ መድኃኒዓለምን አልመሰሉም? መኳንንቱስ ቢሆን ነጭ በነጫቸውን ለብሰው ከበዋቸው ሲስተዋሉ መልአክ ይመስላሉ:: ቤተክርስቲያናችን በዚህ በኩል ቁም ነገረኛ ነች ተአምር ቢመጣ ውሏን አትስትም:: ይህንን ነው መማር ያለብን:: ለእኔ ሽመናዬ ይገዳል አይደለም ስጋቴ:: የእኔ ስጋት ባህላችን እንዳይጠፋ ነው:: ቆይ አንተም ትንሽ ከፍ ስትል ነጭ በነጭ አሰፋልሃለሁ" ይለኛል በፍቅር ዓይን እያስተዋለኝ:: "ባህላችን መጥፋት የለበትም:: ጃንሆይ ልጆቻቸውን ያስተምሩ፤ እኔም አንተን ማሳወቅ ግዴታዬ ነው:: ጋሼ! ብርዝ መድኃም ትፈልጋለህ?"

አስነጠሰኝ::

"ይኸው ሆዴ ንፁህ እኮ ነው፤ እውነቱን እናገረኝ:: አንተ ለልጇ ብርዝ ቅዳለት::"

በሌላ ቀን መንደርተኛው እኛ ቤት ቡና ሲጠጡ ሬዲዮኑ ተከፍቶ ወጋቸውን ያደምቃል:: አንድ አስተዋዋቂ ድምፅ *"ምግብ አልበላ ይሎታል? ወይንስ ከተመገቡ በኋላ በሆድ ስቃዎት ውስጥ ያለመፈጨት ችግር አለብዎት? አይስጉ አንጀትዎን የገበት ጨው አለልዎት...*

መንደርተኛዎቹ ሁሉ ደማቸው በቁጣ ፈልቶ "አዬ ግፍ! አዬ ጡር! አሁን እኛ አገር እህል አልበላለት ብሎ የእንግሊዝ ጨው የሚያስፈልገው አለ?" ይላሉ::

እማማ ደስታ የተረት ያህል ደስ የሚለውን ትዝታቸውን ያወጋሉ:: "ደጃች ውቤ እህል አይበላላቸውም ነበር:: ስለዚህ አስጎምጂ ቀጠሩ:: አስጎምጃቸው የተዋጣለት፣ እኔ ነኝ ያለ ሆዳም

ነው። ደጃች ውቤ ትንሽ እህል መቅመስ ሲፈልጉ 'እስኪ ያንን አስጎምጂዬን ጥሩልኝ' ይላሉ።

"ተጠርቶ ይመጣል። ቡሩንዶ የሆነ ጮማ ሁለት ጎበዝ በትከሻቸው ተሸክመው እፊቱ ይቆማሉ። አጅሬም ቢላውን ያፏጭና ከቡሩንዶው ላይ ይመትራል። አዋዜውን ያጠቅስና ዋዋ ስልቅጥ ሲያደርግ፣ ደጃች ውቤ አፋቸው ምራቅ ይሞላል። አስጎምጂው አሁንም ሙዳ ሙዳውን እየቆረጠ ይውጣል። ይኼኔ ደጃች ውቤ 'በቃህ!' ይሉናኀ እሳቸውም ቢላቸውን ያነሳሉ። ይህ እንግዲህ አስጎምጃቸው የሳቸው እንጉሩስ የጉበት ጨው መሆኑ ነው።"

ሬዲዮ ለእኛ ሠፈር ሰዎች ሌላው የዓለም መመልከቻ መነፅር ነበር። ከምንኖርበት አካባቢ ውጪ ያሉትን ሕዝቦችና አገሮች አቅርቦ ያሳየናል። በዚህም እኔን ያስደንቀኝና ያስገርመኝ ስለነበር እኔም ሳድግ ሬዲዮ ውስጥ ቁጭ ብዬ ለማውራት እመኛለሁ።

"ዜራሞ፣ ሬዲዮኑን የገዛኸው ለታ የከሪያው ዘማች ጋኔኑን እው ስጡ አስረውት ነው የሚያስለፈልፉት አለ አይደል? ጋኔን ምንድ ነው?" አልኩት አባቴን።

"ጋኔንማ ጋንጩር ነው።"

"ጋንጩርስ?"

"ጋንጩርማ ጂኒ ነው።"

"ጂኒ ደግሞ ምንድነው?"

"ጂኒማ ሰይጣን ነው።"

"ሰይጣንስ?" አልኩት፤ የበለጠ በጠየኩ ቁጥር መልሶቹ እየጠጠሩብኝ።

"እኔም ሰይጣንን አይቼው አላውቅም። አባ ዘለቀ ናቸው ቂርቆስ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ሲሰብኩ የሰማሁት። እሳቸውም እንዲሁ ማስፈራሪያ ያደርጉታል እንጂ ሰይጣንን ያዩት አይመስለኝም። ጃንሆይ ግን ምን ይሳናቸዋል?" ሲል በራሱ ሃሳብ ሳቀ።

ባልታሰበ ቀን አባቴ ሬዲዮናችንን ሸጠው። ምክንያቱም አንድ ቀን ሠርቶ የቆረጠውን ጋቢ ይዞ ሬዲዮኑን አንግቶ ወደ ለገሃር ደርሶ ሲመጣ አንድ ነጭ ለባሽ ያዘው።

"ከየት አመጣኸው? ዘርፈህ ነው" አለ ነጭ ለባሹ።

"አልዘረፍኩም። የራሴ ነው። እቁብ ጠጥቼ ባገኘሁት ገንዘብ ነው የገዛሁት"

"ፋክቱርህን አሳየኝ?"

"እቤት ነው ያለው"

"እሺ፣ ከቤትህ እስክምታመጣ ጣቢያ እንሂድና አስመዝግበህ ሄደህ ፋክቱርህን ይዘህ ትመለሳለህ።"

ነጭ ለባሹ እየመራው ማይጨው አደባባይ ወደሚገኘው አምስተኛ ፖሊስ ጣቢያ ሄዱ። ዕቃውን ካስመዘገበ በኋላ አባቴ

ታሰረ። የሰፈር ሰው ፈልጎ መልዕክት ወደ ቤት ላከ። እናቴ የሬዲዮኑን ፋክቱር ይዛ አባቴን ለማስፈታት የክርስትና አባቴን ጨምራ ሄደች። ለጣቢያው አዛዥ ፋክቱሩን አሳይታ፣ አባቴ ዋስ የመጥራት መብቱ ተጠብቆለት ተፈታ።

አባቴ "ድሃ በመሆኔ ነው በገዛ ንብረቴ የታሰርኩት። በንጉሥ አገር ሰው በገዛ ንብረቱ ይታሠራል?" እለና አማርሮ ሬዲዮኑንም ሸጠው።

አንዳንድ ቀን ከጎረቤቶቻችን መካከል "ዜራሞ፣ ያችን ሬዲዮንህን ለምን ሸጥካት?"

"ተናድጄ!"

"ምን ያናድድሃል?"

"እኔ ገዝቼው ይህ የኢትዮጵያ ሬዲዮ ነው ሲል አያናድድም?"

ሬዲዮው የፈጠረልን አዲስ ዓለም ቀረ። እንደገና ወደ ድሮው ዓለማችን መመለስ ጀመርን። ሬዲዮው የፈጠረልን ጣፋጭ ማር ተረስቶ ወደ ለመድነው መራር ማር ተመለስን። ጎርኪ እንዳለው '...የዕውቀት ማር በመሆኑ ያው ማር ነው'

እኔ ግን አይቆጨኝም። ሬዲዮናችን ከመሸጡ በፊት እኔ አባቴና እናቴ ሬዲዮናችንን መሐል አስቀምጠን የብርድ ልብስ ከጀርባችን ተጋርዶ ፎቶ ተነስተናል። ይህ ፎቶግራፍ በመስታወት ተደርጎ ቤታችን ግርግዳ ላይ አሁንም ተሰቅሎ የዘመኑን ትዝታውን ይመሰክራል።

ፉኖ ተሰማራ

ፉኖ ተሰማራ፣ ፉኖ ተሰማራ፣
እንደ ሆቺሚኒ እንደ ቼ ጉቬራ
(ከድሮ ተማሪዎች መዝሙር)

ዛሬም ልክ እንዳለፈው ቅዳሜ አቀራርጠን ፈረንሣይ ለጋሲዮን በመሄድ ከአሸናፊ ፔሌ ጋር ስንጫወት ለመዋል የድሮ ሰፈሯ ልጆች ጉዞ ጀመርን። ፈረንሣይ ለጋሲዮን ስንደርስ ፔሌ በለመደ እግሯ እየመራችን ጫካው ውስጥ ገብተን እንሽሎኮለካለን። ወይም ሜዳ ላይ ወጥተን ኳስ ተቧድነን ስንጫወት አሸናፊ ፔሌ 'ሞሳ' አትሠራብንም። በችሎታችን ዝቅ ያልነውን ልጆች ቶሎ ቶሎ ኳስ እያቀበለችን ጥሩ ተሳታፊ እንድንሆን ታደርገናለች። ጎል የማግባት ዕድሉንም ስትሰጠን ራሳችንን በቡድናችን ውስጥ ተፈላጊ ልጅ አድርገን እናስባለን።

አረፍ ብለን ስለ አዲሱ ሰፈሯ ኑሮ ታወጋናለች:: አረንጓዴው መስክ ላይ ተኝተን እንሰማታለን:: ታላቅ እህትዋ ቤተልሔም ምሳ መድረሱን መጥታ ትነግረናለች:: እማማ አወጣሽ አቅርበውልን ዞር ሲሉ የትሪውን እንጀራ በአንዴ ጥርግ እናደርገዋለን:: ፍራንክ ካለን በስሙኒ አንድ ጠርሙስ ወተት ገዝተን ተከፋፍለን እንጠጣለን::

ሁሌም ወደ ፈረንሣይ ለጋሲዮን ስንሔድ እግረ መንገዳችንን ሌሎቹንም ሰፈሮች እየጎበኘን ነው:: ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ቴያትር ደረስን:: ቴያትር ቤቱ አጠገብ ያለው ሱቅ ውስጥ ደስ የሚል ልብስ የለበሰ አሻንጉሊት ወደውጭ በመስታወት ውስጥ አፍጦ ይታያል::

ቀጢሳው አሻንጉሊቱን "ጤና ይስጥልኝ ሚስተር ስሚዝ!" ሁላችንም መሳቅ ጀመርን::

"እባኮትን ልብስ እንለዋወጥ!" አለና የነተበ ኮቱን ጎትቶ ለአሻንጉሊቱ አሳየው::

አሻንጉሊቱ እንደተገሸረ ነው::

"ኧረ አይዘንጡብኝ::"

እኛ በሳቅ እንንከተከታለን::

"አትጠፉም ከዚህ!" አለ አንድ አስደንጋጭ ድምፅ:: ዞረን ስናይ በጠራራ ፀሐይ ካፖርት የለበሰ ዘበኛ ነው:: ብትን አልን:: ራቅ ብለን ተሰባሰብንና ጉዞአችንን ወደ ፒያሳ አቀናን::

"የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ" አለ ቀጢሳው፣ ባንኩ ላይ የተፃፉትን ፊደላት ቆጥሮ እያነበበ::

"አይ ቀጢሳው! ብትማር እኮ አንጎል ነበረህ!" አለ ጎቢጥ::

"መማር እፈልጋለሁ:: ግን አስተማሪዎቹ ከፉዎች ስለሆኑ ይጋረፋሉ" አለ በቅሬታ::

እኔ ስለዚህ ትልቅ ፎቅ ያለኝን እውቀት ለጓደኞቼ ላካፍላቸው ፈለግኩ:: "ይኼ ፎቅ እኮ በጣም ትልቅ ስለሆነ አንድ ቀን ይናድ ይሆናል:: እኔና አባቴ በዚህ መንገድ ወደ መርካቶ ስንሄድ እዚህጋ ስንደርስ አባቴ ቶሎ ነው እሚያልፈው::"

ሲሳይ ጎቢጥ በመገረም አንድ ዓይና መነፅሩን አወለቀና "እንዴት ይናዳል? ይኼኮ በሲሚንቶ፣ በብረት፣ ደግሞ በውሃና ድንጋይ ተደርጎ ነው የተሠራው::"

"ይሠራ! ቢሠራስ? አንተ ደግሞ ከትልቅ ሰው ትበልጣለህ? እንዴት እኔ አባቴ የነገረኝ ነው እያልኩህ ውሸቱን ነው ትለኛለህ?"

ቀጢሳው "ልጆች! ልጆች" አለና ተጣራ እንዳንጋጠጠ ሁላችንም እንደርሱ ወደ ሰማይ አንጋጠጥን::

"ከጉሙ ጀምራችሁ ወደታች ወደፎቁ ተመልከቱ አይታያችሁም? ፎቁ ይንቃንቃል::"

ሲምላል ንፍጡን በኮቱ እጅጌ ሞዠቅ አደረገና አፈጠጠ:: "እውነትም!" አለና ፈትለክ አለ:: እኛም በፍጥነት ተከተልነው::

"ይኼውልህ ጎቢጥ፣ አየህ አይደል? አንተ ከትልቅ ሰው አትበልጥም:: ፎቁ ይንቃንቃል" አልኩት:: ቀጥዬም "ይኼ በሩ ላይ እንደ ትልቅ ኳስ የተቀመጠው ወርቅ እኮ አይደለም" አልኳቸው፤ ፎቁ ሲናድ እንዳይጎዳን ራቅ ብለን በቆምንበት::

"ኧረ ወርቅ ነው" አለ አብነት ባሪያው::

"አይደለም:: እማዬ እንደነገረችኝ፣ በቃጎሣሥ ግርግር የተተኮሰውን የመዳብ ቀለሃ አባባ ጃንሆይ አሰብስበው ተቀለጠና ድቡልቡሉ ድንጋይ ተቀባ!"

"አንተ ከአባትህና ከእናትህ ጋር ስለምታወራ እንደፈለክ እየጠየክ ይነግሩሃል:: እኛ ግን ማን ይነግረናል? ልክ ነህ:: ሊሆን ይችላል" አለ ቀጢሳው::

ከወላጆቼ ያገኘሁትን ዕውቀት ቀጢሳው ስላመነልኝ ወደድኩት:: ሲሳይ ጉቢጥ ስለተከራከረኝ ጠመድኩት:: አባቱ የክቡር ዘበኛ መሥሪያ ቤት ባልደረባ ስለሆኑ ስለመሣሪያ ከተነሳ እኔን ብቻ እድምጡኝ የሚል አባዜ አለበት:: እኔ ግን አኮረፍኩት::

የሽቦ መኪናችንን እየነዳን ቸርቸር ጎዳናን ወጣን:: ፒያሳ ደስ እሚሉ ቆንጆ ልብሶች ያለባቸውን ብዙ ሱቆች አየን:: አንደኛዋ ሱቅ ስንደርስ ጎቢጥ "ልጆች! ልጆች"! ብሎ ጠራን:: እጅብ አልንና አፈጠጥን::

ደስ የምትል ነጭ የስፖርት ጫማ ተረከዝዋን ሚስማር ላይ ሰቅላ ትታያለች::

"ለእኔ አረፍ ነች" አለ ጎቢጥ በበረባሶ የተከረከረውን እግሩን እያስተዋለ::

"ለእኔ ነው አረፍ የምትሆነው" አለ አብነት ባሪያው::

"ውይ! እኔ ባገኛት!" አለ ውሮ ቁንጮውን እያከከ::

"እባካችሁ ይኼ እኮ የሀብታሞች ሱቅ ነው::"

"ተው ባክህ፣ ስናድግ ትምህርታችንን ስንጨርስና ሥራ ስንገባ እንገዛዋለን..." አለ ጎቢጥ በርግጠኛነት::

አንድ አጭር እንደ እንጨት በርሜል የተድበለበለ ሰውዬ ተቆጥቶ ከሱቋ ብቅ አለና "ጥፉ ከዚህ! የስሙኒ ልጅ..." አለ::

ተበተንን::

ሲሳይ ጎቢጥ ግን እንደተቆጣ ቆሟል:: "ማነው የስሙኒ ልጅ?" አለው የስድቡ ነውረኛነት ገብቶታል::

"አትሄዱም!" አለና ብትር ሊያመጣ ወደ ሱቁ ተመለሰ::

"ማንን ነው የስሙኒ ልጅ ያልከው?!" አለ ጎቢጥ እንደ ተናደደ::

ሰውዬው በጠርሙስ ውሃ ይዞ መጣና ይረጨን ጀመረ:: ሁላችንም ሳቅንበት::

ጉዞአችን ፒያሳን መሐል ለመሐል አቋርጠን ወደ አራት ኪሎ ሆነ፡፡ ሐውልቱ አካባቢ እንደደረስን "ይህችን ሐውልት አቤ አይዘላትም?" አልኩት ሲሳይ ኀቢጥን፡፡

"ይህችን? አይደለም አቤ፤ ማሞ ወልዴም ይዘላታል፡፡ አበበ ቢቂላ የቱን ይዘላል መሰለህ? የዋቢ ሸበሌን ሆቴል ፎቅ ታውቀዋለህ? ማይጨው ዓደባባይ'ጋ ያለውን?

"አዎን፡፡"

"እርሱን ፎቅ በደንብ ይዘላል!" አለኝ በእርግጠኝነት፡፡

"የዋቢ ሸበሌ ፎቅ እኮ በጣም ትልቅ ነው፡፡"

"ይሁና! አቤም እኮ ዓለም ላይ የሚገኙ ሰዎችን ሁሉ ተሰብስበው ሁሉንም በማራቶን ቀድሞዋቸው አንደኛ የወጣ ጀግና ነው፡፡"

"ልክ ነው" አለች መኩዬ ቀጫጫው፣ ፎሮፎራም ጭንቅላቷን እየፎከተች፡፡

አበበ ቢቂላን እኔ በአካል ዓይቼው ስለማላውቅ፤ እነኀቢጥ ስለአካሉ እርዝመትና አንድ ወጥነት እያወሩኝ ወደ ስድስት ኪሎ ወጣን፡፡ ኀቢጥ አንድ ቀን አበበ ቢቂላ ካምቦሎጆ ተለማምዶ ሲወጣ አግኝቶት ጨብጦት እንደነገረኝ፣ ኀቢጥ ቁመቱ አበበ ወገብ አካባቢ ደርሷል፡፡

ከርቀት የኮሌጅ ተማሪዎች ጭፈራ ይሰማናል፡፡

ፋኖ ተሰማራ፣ ፋኖ ተሰማራ
እንደ ሆቺሚኒ እንደ ቼጉቬራ

መጨፈሩን ያቆሙትና በየመካከሉ በአንዱ ባይነት በሌሎቹ ተቀባይነት በኃይል ጮኸው ይናገራሉ፡፡

መሬት ላራሹ!
መሬት ላራሹ!
ፊውዳሊዝም ይውደም!
ይውደም!

እሚሉት ባይገባንም፣ በካርቶን ላይ የጻፉት መልእክት ባይነበብልንም ደስ ብለውን ቆም አልን፡፡ በአካባቢው የነበሩ ትልልቅ ሰዎች ግን ከቦታው በፍጥነት ይሰወራሉ፡፡

"ይህ ነገር ጭፈራ አይደለም! ታዲያ ምንድነው?" አለ ቀጢሳው

"ሰላማዊ ሰልፍ ነው፣ ከዚህ አካባቢ እንጥፋ" አለና አብነት ባሪያው ፈትለክ አለ፡፡ እኛም ፍርሐት ተጋብብንና አብረን ተፈተለክን፡፡

አብነት የአዲስ አበባን ጓዳ ጎድጓዳ አሳምሮ ያውቀዋል፡፡ በዚያ የገርነት ዕድሜ የከተማዋን መውጫ መግቢያ እንድንለይ የካፒቴናችን ብቃት በእጅጉ እንደረዳን በደንብ አስታውሳለሁ፡፡ በተለይም፤ ያችን የጭንቀት ቀን በውስጥ ለውስጥ መንገድ አቆራርጠን እሪ በከንቱ ደረስን፡፡ ጉራንጉሩን ዘልቀን አሮጌውን ቄራ አልፈን

ተረት ሰፈር፣ ከዚያም ቴዎድሮስ አደባባይ አካባቢ በሰላም ደረስን፡፡ ሰፈራችንን ቁልቁለ አየናት፡፡

የለገሀር ባቡር ጣቢያ ከማዶ ታየኝ፡፡ ከባቡር ጣቢያው በስተጀርባ ሰፈራችን ቂርቆስ ነው፡፡ እናቱ ጉያ እንደሚገባ ሕፃን ቧረቅን፡፡ እዚህ ቸርችል ጎዳና አካባቢ ሕይወት እንደድሮዋ በፀጥታና በሰላም እንደቀጠለች ነው፡፡ አላፊ አግዳሚው በሰላም ያልፋል ያገድማል፡፡ ቁልቁል ወደ ሰፈራችን ሳንጣደፍ እያዘገምን ስንሔድ የተማሪዎቹ መዝሙር ትውስ አለኝ፡፡

ፋኖ ተሰማራ፣ ፋኖ ተሰማራ
እንደ ሆችሚኒ እንደ ቼጉቬራ! ምን ማለት ነው?" አልኩኝ፡፡

ቀጢሳው ከአፌ ነጥቆኝ *"ቼ! አታውቅም? ቼ ፈረሴ ቁና ገብሴ ነዋ!"*

«ምትሃተ መስኮት»

'ስለ ይህም ሰዎች ሊመረምሩ አይፈልጉም፡፡
አለምርመራ ከአባቶቻቸው የሰሙትን ሊያምኑ ይመርጣሉ፡፡"
ፈላስፋው ዘርአያዕቆብ

ከዛሬ አርባ ዓመታት በፊት አባባ ጃንሆይ የነገሡበት 30ኛው ዓመት የዘውድ በዓል ሲከበር የቴሌቪዥን ጥበብ ከባህር ማዶ ወደ አገራችን ገባ፡፡ ዜናው እኛ ሰፈር የደረሰው ዘግይቶ ነበር፡፡ አንድ ቀን ማታ ተሰባስበን ስንጫወት ከመካከላችን ሲሳይ ኀቢጥ አልነበረም፡፡ በበነጋታው ቅዳሜ ጠዋት ፀሐይ እየሞቅን ፊታችንን ስንታጠብ ሲሳይ መጣ፡፡

"ልጆች!" አለ በተደነቀ ድምፅ"ትናንትና ቴሌቪዥን አየሁ፡፡ ብታዩ...!" ብሎ የነገረን የወሬ ዝርዝር ለማመን የሚያስቸግር ነበር፡፡

"ልክ እንደ ሬዲዮ ፕሮግራም ምን እንደሚያቀርቡ ሴትዮዋ በቴሌቪዥኑ ውስጥ መጣችና ተናገረች፡፡ አዎን በአማርኛ! ከዚያም ዜና ተነበበ፡፡ ከዚያም አባባ ጃንሆይ ታዩ! በመቀጠል ዳንስ፤ እነጥላሁን ሲዘፍኑ አይተን ከአባቴ ጋር ወደ ቤት መጣን፡፡ ሰው ሁሉ ፀጥ ብሎ ነበር የሚከታተለው፡፡ አቤት ደስ ሲል! ቴሌቪዥን ያየነው ርግብ ጠጅ ቤት ነው፡፡" በማለት ሲሳይ ኀቢጥ በመደነቅ ዝርዝሩን አጫወተን፡፡

ርግብ ጠጅ ቤት ለሰፈራችን በጣም ቅርብ ነው፡፡

"አሁኑኑ ሄደን እንየው?!" አለ ቀጢሳው::

"የሚከፈተው ማታ ማታ እኮ ነው" ሲሳይ ኀቢጥ አረመው::

ዕለቱ እስኪመሽ በጣም ረጅም ቀን ሆነብን:: የአረንቻታ መጠጫ ያላቸው ልጆች ማታ ርግብ ጠጅ ቤት ለመገናኘት ቀጠሮ ተያያዙ:: እኔ ወደ ቤት ሄጄ ለአባቴ ስለ ስማሁት አዲስ ዜና ስነግረው ምንም ሳይደነቅ "ምን ችግር አለው? አንድ ቱባ ማግ አዳውርልኝና ማታ ርግብ ጠጅ ቤት ወስጄ አሳይሃለሁ::"

እናቴም እንደ እኔው ጓጓችና "አንተ ትናንትና አይተሃል ማለት ነው?"

"ለጋሼ! ወሬው ወደ ጆሮ የደረሰው ዘግይቶ ነው!" አለ አባቴ እኔን እያስተዋለ::

"ወይኔ! እኔን ሳትወስደኝ ብቻህን ሄደህ ታያለህ?!" አልኩና እየተቆጨሁ ማዳወሪያውን አዘገጃጀቼ ማዳወር ጀመርኩ::

"ጋሼ! አንተ የሞላልህ ነህ:: እኔ ቴሌቪዥን እያየሁ ልዝናና ብል ያንተንና የእኔን ሆድ ማን ይሞላልናል? ለማንኛውም ማታ ርግብ ጠጅ ቤት ነን!" አለና ሥራውን ቀጠለ::

የተናፈቀው ምሽት ደረሰ:: ተያይዘን ርግብ ጠጅ ቤት ሄድን:: ሁለት ሰዓት ላይ ቴሌቪዥኑ ተከፈተ:: ፕሮግራም አስተዋዋቂዋ ብቅ ብላ በዕለቱ ምን እንደሚቀርብ ነገረችን:: ተከትሎም ዜና አቅራቢው ብቅ አለ::

"ይኼውልህ አሳምነው ገብረወልድ ማለት ይህ ነው" አለኝ አባቴ በሹክሹክታ::

"እንደምን አመሻችሁ፣ ዜና እናሰማለን:: ዜናውን የማሰማችሁ አሳምነው ገብረወልድ ነኝ:: በመጀመሪያ ርዕስ ዜና!"

"ግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለሥላሴ በዋሽንግተን ዲሲ የሚያደርጉትን ጉብኝት አጠናቀው ወደ መናገሻ ከተማቸው አዲስ አበባ ገብተዋል..."

አስር አለቃ ወልዴ "ጠቅል!" ብለው አቅራሩና ተነስተው በተጠንቀቅ በቴሌቪዥን ለሚታዩት ንጉሠ ነገሥት ሰላምታ ሰጡ::

ጠጅ ቤቱን የሞላው ተመልካች "ቁጭ በል! ቁጭ በል!" በማለት ጮኸባቸው::

አስር አለቃ ግን ማንንም አልከለሉም፣ ጀርባቸውን ሰግርግዳ እንደሰጡ ነበር:: ጃንሆይ የክብር ዘቡን እየፈተሹ ጠርሁ አካባቢ ሲደርሱ ሰላምታ ሰጡ:: ያጀቡአቸውን ትልልቅ ሰዎች እጅ አስነስተው ውብ መኪናቸው ውስጥ ገብተው ወደ ታላቁ ቤተ መንግሥት ተጓዙ::

አስር አለቃ ወልዴ ሰላምታቸውን አውርደው ቁጭ አሉ:: ብርሌውን ጠጅ ከጠረጴዛው ላይ ብድግ አድርገው አንደቀደቁት::

አሳምነው ሌሎች ዋና ዋና ዜናዎችን አነበበ:: ተመልካቾቹ ግን ዓብይ ብለው በናፍቆት የሚጠብቁት የጃንሆይ ዜና በመጠናቀቁ ማውጋት ጀምረዋል:: የቴሌቪዥን አሠራር እኛን ልጆቹን ብቻ ሳይሆን አዋቂዎቹንም አስገርሟል:: "ሬዲዮ በጋኔን እንደሚሠራ ሁሉ ቴሌቪዥንም ጋኔን ይኖርበት ይሆን?" ይላሉ:: "አባ ጠቅል ምን ይሳነዋል? ረብጣ ባውንዱን ሲቆጥርላቸው ፈረንጆቹ እምጥተው ተከሉለት፣ በረከቱ ለእኛም ደረሰ" ብለው ይህንን ላሳያቸው አምላክ ምሥጋናቸውን አቀረቡ::

'ቴሌቪዥን በጋኔን አይሠራም ማለት ነው?' አልኩኝ በሆዴ::

ጓደኞቼን ማየት ጀመርኩ:: ሴምላል ንፍጡን በእጅጌው እየጠረገ ቴሌቪዥኑን ያያል:: ሲሳይ ኀቢጥ ያባቱን ካፖርት ደርቦ፣ ትልቅ ዱላቸውን ተመርኩዞ፣ አፉን በሰፊው ከፍቶ ቴሌቪዥኑ ላይ አፍጧል:: ቀጢሳውና አብነት ባሪያው በአባታቸው ግራና ቀኝ ተቀምጠዋል::

"ፉንጌ!" አለኝ ቀጢሳው::

ዞርኩኝ::

"አሁን ዘፈን አለ እኮ::"

በጥቅሻ አዎን አልኩት::

"እስኪ ከአረንቻታህ አቅምሰኝ:: እኔ የምጠጣው ብርዝ ነው:: ከፈለክ አቀምስሃለሁ::"

አባቴ "ወሬ ታወራለህ እንዴ? የሚያነበውን እንድታይ አይደል የመጣሁህ?!" አለኝ::

ቀጢሳውን ትቼ አረንቻታዬን ተጎነጨሁና ቴሌቪዥኑ ላይ አፈጠጥኩ::

ዜና ተፈጸመ:: ሙዚቃ ተጀመረ:: አንድ ወጣት ዘፋኝ የአገር ባህል ልብሱን ለብሶ ፍንጭት ጥርሱን ብልጭ እያደረገ አኮርዲዮን መጫወት ጀመረ:: በዜማም፤

በየቦታው ዞሬ እኔ እንዳየኋቸው
የኢትዮጵያ ጓዞች የተዋቡ ናቸው

"ትክክል!" አሉ አስር አለቃ ወልዴ::

"ምን ይጠየቃል፣ እውነቱን ነው!" አሉ አባባ በየነ፤ ግስላ ሲጋራቸውን ቡን እያደረጉ:: "ይኼኮ የአገር ፍቅር ቴያትር ኮከብ ድምፃዊ ፍሬው ኃይሉ ነው::"

በሬዲዮ በድምፅ የምናውቃቸውን ጋዜጠኞችና ዘፋኞች እንዲህ እንዲህ እያልን በምስል መተዋወቅ ጀመርን:: መልካቸውም ለዘለዓለሙ ህሊናችን ውስጥ ምስሉን አኖረ::

የፍሬው ሙዚቃ እንደተጠናቀቀ አንዲት ዘፋኝ ተተካች::

"...ሉሚ ብወረውር
አሃ አሃሃ

ደረቱን መታሁት
አሃ አሃሃ...
አወይ ኩላሊቱን
አሃ አሃሃ..
ልቡን ባገኘሁት
አሃ አሃሃሃ... እያለች በመዝፈን ዳንሱን ስታስነካው ሞቅ
ያለ ሁካታ ጠጅ ቤቱን ሞላው::

"ማነች?" አባቴን ጠየኩት::

"እኔን'ጃ"

"ዘነበች ትባላለች:: ጃንሆይ ዳንሷን አይተው ጭራ ቀረሽ
አሏት" አሉ አባባ በየነ::

ፕሮግራሙ ሲለዋወጥ ቆይቶ ወደ እንግሊዘኛ ዝግጅት ተሸ
ጋገረ:: አንድ ወጣት ጋዜጠኛ የዕለቱን ዝርዝር ዜና በእንግሊዘኛ
አሰምቶ እልባቱ ላይ ደረስን:: የአነጋገሩ ቅልጥፍናና ብቃት ሁላ
ችንንም አስገረመን::

"ይህንን ትሰሙታላችሁ? መቼም ጃንሆይ ባሕር ማዶ
ልከውት የፈረንጅ አፍ ተምሮ ነው እንጂ፣ እንዴት እንዲህ አቀ
ላጥፎ መናገር ይቻላል?" አለ አባቴ ሲያደንቀው::

ሁሉም አባቴን አመኑት::

"ልዑልሰገድ ኩምሳ ይባላል:: በእርግጥ ባህር ማዶ ተልኮ
የፈረንጅ አፍ ተምሯል" አሉ አባባ በየነ::

እነ ጥላሁን ገሠሠን፣ እነ ብዙነሽ በቀለን ጠብቀን በመቅረ
ታቸው ቅር አለኝ::

"ጋሼ፣ በሥራው ከተግባባን ነገም እዚሁ አመጣሃለሁ::"
አለኝ አባቴ::

ፊታችንን ወደ ሰፈራችን መለስን:: በዚያን ጊዜ የመንገድ
ላይ መብራት በመንደራችን አከባቢ አልተተከለም:: ድንገት የሚ
ከፈቱና ክፍታቸውን ያሉ በሮች የሚሠሩት የብርሃን እርከን
አልፎ አልፎ ይታያል:: የአረብ ቤቶች መብራት በየተንጠለጠ
ለበት ይንጨለጨላል::የአባቴን እጅ ጨብጬ እናዘግማለን::
እማዬ "ይኼስ ቴሌቪዥን እንኳን ያልኖረኝ! ቢኖረኝ ድስቴ ያር
ነበር:: አንዱ ወሬ ሲያልቅ ሌላ፣ ሌላው ሲያልቅ፣ ሌላው እያለ
በጨዋታ ላይ ጨዋታ ሲደራረብብን ፈዞ መቅረት አይደለም
እንዴ?! ሁለተኛ ከእናንተ ጋር አልሄድም" ብላ ወሰነች:: እንዳ
ለችውም ሆነ::

እኔና አብሮ አደጎቼን ግን ቴሌቪዥን የማየት ኃይለኛ ሱስ
ተጠናወተን:: በነጋታው ማታ ስለ ቴሌቪዥን ምትሃት ሞቅ ያለ
ወሬ ይዘን ያየነውን ላላዩ ጓደኞቻችን ስናወራ ዋልን:: ማምሻው
ላይ በቸሩ መጣና "ከፈለጋችሁ በብላሽ ማየት የምትችሉበት ቦታ
ለገሃር እንሂድ" አለን::

ተከተልነው:: እንዳለውም ለገሃር ባቡር ጣቢያው ፊት
ለፊት፣ በሚገኝ አደባባይ ከአንድ ጥግ አባባ ጃንሆይ ሕዝቡ እን
ዲያየው ያስቀመጡት ቴሌቪዥን አገኘን::

ቴሌቪዥኑ በብረት በተሠራ ሳጥን ውስጥ ሆኖ በብረት
ማማ ላይ ተቀምጧል:: ሕዝቡ ቴሌቪዥኑን ከፍቶ እስከሚጨርስ
ይዝናናበትና ዘግቶት ይሄዳል::

እየቆየ ሕዝቡ አቅሙ ያለው ቁሳቁሱን እያፈራ በየቤቱ መመ
ልከት ሲጀምር:: እዚህ አደባባዩ'ጋ የሚገኘውን ቴሌቪዥን የሚመ
ለከተው ቁጥሩ እየቀነሰ መጣ:: የሚከፍቱትና የሚዘጉት በረንዳ
አዳሪ ልጆች ሆኑ:: ጎማ አንድደው እየሞቁ ፕሮግራሙ እስከሚ
ጠናቀቅ ይከታተላሉ:: የሚበሉትም የሚጠጡትንም ይዘው ይመ
ጣሉ:: ሲጃራም ያጤሳሉ:: የቴሌቪዥኑ ትዕይንት ካለቀ በኋላም
ዘግተውት እዚያው ድሪቶአቸውን ለብሰው ይተኛሉ:: በእነዚህ
ልጆች በጊዜው በጣም ቀናሁባቸው:: 'እኔም እኮ እናትና አባት
ባይኖረኝ ኖሮ እዚህ ማታ ማታ ቴሌቪዥኑን እንደ ልቤ አይቼ
ከእነዚህ ልጆች ጋር እተኛ ነበር' ብዬ በሆዴ ተቆጨሁኝ::

እንደ መታደል ሰፈራችን ውስጥ ከእኛ ቤት ፊትለፊት
ጠጅ ቤት ተከፈተ:: ባለጠጅ ቤቷ ጎደቴ የሚባሉ የወላይታ ሰው
ናቸው:: ጠጅ በስሙኒ ሁለት ብርሌ፣ ብርዝ 15 ሣንቲም
ሲሆን፤ ትልቁ ለስላሳ መጠጥ በስሙኒ፣ ትንሹ በ15 ሣንቲም
ይሸጣል:: ጎደቴ ጠጅ ቤት ቴሌቪዥን ስለነበረው የእኛ ደን
በኛነት እየጠነከረ ሄደ:: ፍራንክ ስናጣ ደጅ ላይ ቆመን እን
መለከታለን:: አንዳንዴ ዞር እንድንል ተነግሮን ችክ ስንል
አንቡላ ይደፉብናል:: ይሁን እንጂ ተመልሰን እዚያው ነን::

የጎደቴ ቴሌቪዥን ባሕርይ ይገርመኝ ነበር:: የዜና አን
ባቢው የጌታቸው ኃይለማርያም ድምፅ እየተሰማ ምስሉ ይጠ
ፋል:: ጎደቴ ልጃቸውን ይጠሩታል:: ጠና ይመጣና ከጀርባው
ቴሌቪዥኑን ነርጉሮት አንዴ በጥፊ ጎኑ ላይ ሲለው ጌታቸው
ኃይለ ማርያም በቅምጡ እንደመደነስ እያለ ብቅ ይላል:: ከዚያ
ለረጅም ሰዓታት ያለምንም ብልሽት ግልጋሎቱን ይቀጥላል::

ሰኞ ለሁለት ሰዓት ሩብ ጉዳይ ላይ ቻርሊ ቻፕሊን 'ዘ
ማድ ሙቪ' የተባለውን ፊልም ያቀርባል:: አሥራ አምስት ደቂቃ
ብቻ ነው የሚኮምከው:: ያ'ለሣምንት የሚሆነን ሳቅ ያሸምተን
ነበር:: እኛም ቻርሊን እየሆንን እንተውነዋለን::

ማክሰኞ 'ስታር ትሬክ' ስታሮቹ እነስፖክ ምትሃት የተሞላ
ጥበባቸውን በማሳየት ሕሊናችን ባላሰበበት በኩል እንድናስተውል
እያደረጉን በማድነቅና በመገረም የመሰለንን በመናገር ጉንጭ
አልፋ ክርክር ውስጥ እንድንገባ ያድርጉን ነበር::

በዚያው ምሽት ከዜና አንባቢ በኋላ ሰለሞን ተሰማ ተወዳጅ
የሆነውን የስፖርት ፕሮግራም ይዞ ብቅ ይላል:: የራሳችንን አገር
የእግር ኳስ ፈርጦችን ጨምሮ፣ የብራዚልን ፔሌ ጋራቺንና የስፖ

ርቱን ዓለም ኮከቦች ሙሉ ያወጋናል:: ወደ አሜሪካን በምናብ ይዞን ሄዶ በዘመናችን ዝነኛና ተወዳጅ የሆነውን ቦክሰኛ መሐመድ ዓሊ ምንነትና ውጤት እነሆ ይለናል:: ቦክሰኛው መሐመድ ዓሊ ታላላቆቻችን ሲያወሩ እንደሰማነው አጭርና ወፍራም ሳይሆን፣ ቆንጆና ተፈጥሮ ዘንካታ ቁመና የቸረችው ወጣት ሆኖ አገኘነው::

ረቡዕ 'ሲሲሚስ ስትሪት' ላይ አክተሮቹ አሻንጉሊቶች ናቸው:: ስማቸውን ባናውቀውም እኛ የራሳችንን ስም አውጥተንላቸው እንመለከታለን::

ሐሙስ ለእኛም የቀን ቅዱስ ነበር:: 'ማይኔክ' በሚል ርዕስ አጭርና በድርጊት የተሞላ ፊልም ይተላለፍልናል:: ማይኔክስ እንደልብ ክትክት ስላለበት በጣም እንወደዋለን:: ልክ እንደ ጀምስ ቦንድ አሪፍ ሸዋጅ ነው::

አርብ "ቮናዛ' አራት ወይም አምስት ቴክሶች የዕለቱን ትዕይንት አቅርበውልን ከጥበብ ምትሃት ያቋድሱናል::

ቅዳሜ 11 ሰዓት አካባቢ አባባ ተስፋዬ ውብ እንገርኛ ተረቶቻቸውን ያቀርቡልናል:: ልጆች ብቻ ሳንሆን አዋቂዎቹም እነዚያን ተረቶች ይወዱት ነበር:: ማታ የሣምንቱ ታላቅ ፊልም ይተላለፉል:: የሚጀምረው ከምሽቱ አራት ሰዓት በኋላ በመሆኑ ቤቴ አምሽቼ መግባቱ የግድ ነው:: በዚህም ችግር ሁሌም ክተት ያልታወጀበት ጦርነት ከአባቴ ጋር እናካሂዳለን:: አንዳንዴ ግን የጠጣው ጠጅ በዝቶ፣ የእኔም በዘዴ በር ሳላንኳኳ የመግባት ልምምዴ ሰምሮ፣ በሰላም ወደ እሁድ እንሸጋገራለን:: እንዲህ መስዋዕትነት የምከፍልለት ፊልም አንዳንዴ ከድርጊት ይልቅ ወሬ ይበዛበትና በተቀመጠኩበት ቴሌቪዥኑ ላይ አፍጥጬ ማዛጋት እጀምራለሁ:: ውሎዬ ጨዋታ የበዛበት ሆኖ አካሌ ድቅቅ ብሎ እንቅልፍ ይዞኝ ጭልጥ የሚልበት ጊዜም አለ:: ጓደኞቼ ቀስቅሰውኝ ነቃ እልና ትንሽ ቆይቼ እንቅልፉ አይሎ እንደገና ይዞኝ እልም ይላል:: በዚህ ወቅት እኔ ወይም ጓደኞቼ ፈሳችንን 'ቁቅ!' ስናደርጋት እንቃና "እኔ አይደለሁም፣ እሱ ነው!" እያልኩ በአንዱ ላይ አላክካለሁ::

በዚህ አይነት አያልቅበት የቴሌቪዥኑ ውስጥ ምትሃት እንዳንሆለለን የሕይወት ሂደቱ ቀጠለ:: ፈላስፋው ዘርአያዕቆብ እንዳለው፣ ከአባቶቻችን የሰማነውን ከማመን ይልቅ የራሳችንን ጨቅላ ግንዛቤ በምትሀተ መስኮት አጋዥነት እየፈጠርን መሄዳችንን ገፋንበት::

ንባብን በጥበብ

"ዕውቀትን ከአንቀልባ እስከ መቃብር ባለው ዘመን ፈልጉት"
ነቢዩ መሐመድ (ሰ.አ.ወ)

አባባ ጃጋማ አናጢ ናቸው:: አባቴ ጠየቃቸውና አንዲት ትንሽ መጻሕፍት መደርደሪያ ሠሩልኝ:: ትዝ እንደሚለኝ ታሪክና ምሣሌ፣ ክልታማዋ እህቴ፣ የዕንባ ደብዳቤዎች፣ ጉድና ታሪኩ፣ ፀሐይ መስፍን... እና መጽሐፍ ቅዱስ ደረደርኩባት::

ሌላ ቀን አባቴ አዲስ መጽሐፍ ቅዱስ ገዝቶልን መጣ እጁ ላይ እንዳየሁ "ተታለህ ያለኝን መጽሐፍ በድጋሚ ገዛኽልኝ!" አልኩት::

ትንሽ ፈገግ ብሎ "አይ የልጅ ነገር! መጽሐፍ ቅዱሱን አይደለም የምትለው?" አለኝ "አውቄ ነው ያደረኩት:: የእግዜር ቃል አይደለም? አንድ ሁለት አይደለም፣ ሦስት ቢኖርህ ምን አለበት? አንድ ብቻ ከሆነ ግን ሊቀደድ ይችላል:: ልብ በል፣ እህትህ ነፍስ አታውቅም፣ ድክ ድክ ማለት ጀምራለች:: ያገኘችውን ሁሉ አምጡ ነው የምትለው:: ብትቀዳድደውስ የማን ያለህ ይባላል? ወይም አንድ ቀጣፊ ቤታችን ገብቶ ሊሰረቅ ይችላል:: ይህንን አስቤ አውቄ ያደረግኩት ነው::"

ዛሬም ሸማውን እየሸመነ እኔ ፊንጠር ብዬ የማደርገውን እንቅስቃሴ ያስተውላል:: ትንሽ ቆይቶ "አንብብልኝ ማታ ቴሌቪዥን እንድጋብዝህ" ይለኛል:: ለግብዣው ስል ሁልቀን የተለያዩ ታሪኮች አነብለታለሁ:: በዚህ መሐል ሲሳይ ኀቢጥ መጣ:: መጽሐፍ መደርደሪያ እንደተሠራልኝ ሰምቷል:: ፍንድቅ እያለ "እኔም አባቴ እንዲያሠራልኝ እለምነዋለሁ:: አባቴ በጣም ብልሃተኛ ነው:: ማታ ማታ መጽሐፍ እንዳነብለት ሲፈልግ ምን ያደርጋል መሰለህ? ውሃ በመወዘቻ ያስሞቅና፣ እግርህን በሙቅ ውሃ መታጠብ ከፈለክ መጽሐፍ አንብብልኝ፤ እንቢ ካልክ ግን ደጅ ወጥተህ ድንጋይ ላይ ተቀምጠህ በቀዝቃዛ ውሃ ታጠብ" ይለኛል::

"አንተ የትኛውን ትመርጣለህ?"

"እንዴ! ሞኝ ነኝ እንዴ? በሙቅ ውሃዬ ትጥብ እልና አነብለታለኋ! ምን ቸገረኝ?"

"አንተ!" አለ አባቴ በመደነቅ:: የምንጨዋወተውን ሰምቶናል:: "እኝህ ጋሼ ታደለ እንዴት ብልህ ናቸው እባክህ?!" ብሎ ተገርሞ ወደ ጓዳ እየተመለከተ "ባሎቴ! ከዛሬ ጀምሮ ቤት ውስጥ እኔና ፉንጋይ እግራችንን የምንታጠብበት ሙቅ ውሃ እንድታፈይልን!"

"ይቻላል:: ማገዶውስ?"

"እኔ ለከሰል ሁልቀን አራት አራት ፍራንክ እመድባለሁ::"

"ተስማምቻለሁ" ብላ ማሚቱን አስተኝታ ወደ ሥራዋ ሄደች::

ከዚያን ዕለት ጀምሮ በሙቅ ውሃ ለመታጠብ ብዬ በተከታታይ ለአባቴ መጻሕፍትን ማንበብ ጀመርኩ:: ይህን ምስጢር በማውጣቱ ሲሳይ ኅቢጥን ጠላሁት:: በትምህርት ኀበዝ ስለሆነ አባቴ ይወደዋል:: እንዴት ኅበዝ እንደሆነ ስጠይቀው "ታላቅ እህቴን ሂሩትን ታውቃት የለ? ከእኛ ጋር አንድ ክፍል ነን:: ከትምህርት ቤት ስትቀር የእኔንም ፋንታ ተማርልኝ ትለኛለች:: እሺ እላታለሁ:: አንዳንድ ቀን ከጓደኛዋ ፍቅርተ ጋር ስትቀር የሁለታችንንም ፋንታ በደንብ ተማርልን ይሉኛል፤ እሺ ብዬ በደንብ ነው የምከታተለው:: ማታ ከትምህርት ቤት ስመለስ በጥያቄ እያጣደፉኝ ሁሉንም የተማርኩትን ሁሉ ያናዝዙኛል:: እኔም ደስ እያለኝ እንዳስተማሪ አስረዳቸዋለሁ:: በቃ በዚህ ነው ኅበዝ ተማሪ የሆንኩት::" አለና ሲሳይ ኅቢጥ በትሁት ድምፅ "እኔኮ 'ቀለሜዋ ሆኜ' አይደለም ኅበዝ የሆንኩት:: የእህቴንም የጓደኛዋንም ፋንታ ስለ ምማር ነው::"

"ዋ! እኔም እንዳንተ ትልቅ እህት ቢኖረኝ ኖሮ እሷ ከትምህርት ቤት ስትቀር የእሷንም ፋንታ እማር ነበር" ብዬ እቆጫለሁ::

ትዝ እንደሚለኝ አባቴ ጋዜጣም የመግዛት ልምድ ነበረው:: በተለይ በሣምንት አንዴ ይወጣ የነበረው ፖሊስና እርምጃው ጋዜጣ በአባቴ ተወዳጅ ነበር::

አንድ ቀን ጋዜጣውን ገዝቶ ሲመጣ እኔን እቤታችን ውስጥ አጣኝ:: በአጋጣሚ ጬኒን አገኛት:: እንድታነብለት ጠየቃት:: ትእዛዙን እሺ ብላ ፈፀመች:: በጣም ተገርሞ ሲጮህ እኔ ደረስኩ:: ጬኒም ጋዜጣውን ሰጥታኝ ከቤት ወጣች:: አባቴ በጣም ደንግጧል:: እጅግ በጣም አዝኗል:: ይህንን ስሜት የፈጠረበትን ዜና በጋዜጣው ውስጥ ፈለኩ:: ምንም አላገኘሁም:: የተለመደው ፖሊሳዊ ተግባርና የወንጀል ድርጊቶች መፈጸማቸውን ለመከላከል የተደረገውን ጥረት የሚያወሳ ነው::

"በል ደግመህ አንብብልኝ?"

"ምኑን?"

"ይህ በኤሌ ገብርኤል የሚገኙ ቀሳውስት እርስ በርስ በፈጠሩት አለመግባባት ሁለት ሰው ሞተ፣ ሦስት ቆሰለ የሚለውን::"

"ጬኒ ይህንን ዜና ከዚህ ጋዜጣ ውስጥ አንብባልሃለች?"

"አዎን!"

ከፊት ገጹ ጀምሬ ዜናዎቹን አንድ በአንድ ርዕሳቸውን ማንበብ ጀመርኩ:: አባቴ ክርስትና የተነሳበትን ኤሌ ገብርኤል ቤተ ክርስቲያንን አስመልክቶ የተዘገበ ዜና አለመኖሩን ስነግረው አላመነኝም::

"እንዴ! በደንብ እየው:: መምሬ ሰንቡቆ ሰሎ እና መምሬ አታርቃ ዶሪ በፈጠሩት አለመግባባት በመሣሪያ ተጠፋፉ የሚል ምንም ወሬ የለም ነው የምትለኝ?"

"አዎን የለም!"

"ሂድ! አንተ ማንበብ አትችልም::"

"ለምን አልችልም? ሁሌ በደምብ የማነብልህ እኔ አይደለሁ እንዴ? ጬኒ ከክፍል ወደ ክፍል እየተዛወረች አምስተኛ ክፍል ደረሰች እንጂ እሷ ነች ማንበብ የማትችለው:: ጋዜጣ ማንበብ ቀርቶ ስሟንም በደምብ መጻፍ አትችልም::"

"ታዲያ ከየት አምጥታ አነበበችው?!"

"አንተ ስለአገርህ አውርተህ ስለማትጠግብ እዚህ ስትገባ ስትወጣ ያዳመጠችውን በወሬ በሃሳቧ ይዛ አንብባልህ ነዋ!"

"ወይ ጉድ! ጬኒ!" አለና እየተጣራ ዘሎ ወጣ::

ከአካባቢው ተሰውራለች:: አባቴ በእኔ ማንበብ ችሎታ አልተማመነም:: እርግጠኛ ለመሆን ጋዜጣውን ይዞ ጎረቤታችን ቤት ሄደ:: እማማ ኩሪባቸው ቤት አንድ መምህር በደባልነት አብረዋቸው ይኖራሉ:: በአጋጣሚ እቤት ውስጥ መምህሩ ተገኙ:: ጋዜጣው ተሰጧቸው የተባለው ዜና ተፈለገ:: መምህሩ ለጥቂት ደቂቃዎች አገላብጠው ካዩ በኋላ እኔ ትክክል መሆኔን መሰከሩልኝ::

ወደ ቤታችን እንደተመለስን፤ አባቴ በንዴትም በመገረምም ከትከት ብሎ ስቆ በወዳጅነት ያወጋኝ ጀመር:: "አንተ! ያጋደለቻቸው ሰዎች ሁለቱም ዘመዶቼ ናቸው'ኮ:: የሚገርም ነው! ባለመማሬ አላገጠችብኝ:: ደግነቱ እሷም ከእኔ አትሻልም" አለና እንደሷው ኮስተር ብሎ "በጋሞጎፋ ጠቅላይ ግዛት የኤሌ ገብርኤል ቀሳውስት እርስ በርስ መጋደላቸው ተገለጸ:: ችግሩ እንዲከሰት ያደረጉት ግለሰቦች በፖሊስ ተይዘው በመመርመር ላይ ይገኛሉ" አለችና ኮስተር ብላ አየችኝ:: 'ወይኔ ወገኖቼ!' ብዬ ስጮህ ኮስተር ብላ ንባብዋን ቀጠለች::

"ከ600 ዓመታት በላይ ዕድሜ እንዳለው የሚነገርለት የኤሌ ቅዱስ ገብርኤል ገዳም ካህናት በሰላምና በፍቅር ምዕመናኑን ቢያገለግሉም፣ ከቅርብ ጊዜ ወዲህ በፈጠሩት አለመግባባት የሰው ደም እንዲፈስ ሆነ" ብሎ ኮስተር አለ:: "ልክ እንደ አሳምነው ገብረ ወልድ እሷም ኮራ አለች! እኔ እጮኻለሁ፣ ላብድ ትንሽ ቀርቶኛል፣ እሷ ችላ ብላኝ ንባብዋን ቀጠለች::

"መምሬ ሰንቡቆ ሰሎና መምሬ አታርቃ ዶሬ በፈጠሩት አለመግባባት፣ በመጀመሪያ ድምፅ በሌለው መሣሪያ አንዱ ሌላውን ጎድተው፣ የሁለቱም ደም በከፍተኛ ሁኔታ ስለፈሰሰ ሕይወታቸው አልፏል::

"ኡ! ኡ! ማበድ ጀመርኩ:: ይኼኔ አንተ መጣህ!" አለና አባቴ በራሱ ስቃይ እየቀለደ አሳቀን::

"ቆጨኝ!" አለ፡፡

"ምንድነው የቆጨህ?"

"እፍፍ በሉልኝ ያለችውን ረሳህ?"

አስታወስኩ፡፡

የእናቷ እማማ ቅመም፣ በርበሬያቸው እንደ ስማቸው ነው፡፡ ትልልቅ ሰዎች እንደሚሉት፣ የቅመም በርበሬ ወደ ሆድ ሲገባም ያቃጥላል፡፡ ሲወጣም ያቃጥላል፡፡

አንድ ቀን ሽንት ቤት ገብታ ከተጠናቀቀች በኋላ እናቷ ሚጥሚጣ ቋጥረውበት ወለል ላይ በጣሉት ወረቀት ልብ ሳትል፣ በወረቀቱ ተጠቀመች። ከጥቂት ደቂቃ በፊት ጤናማ የነበረችው ልጅ አበደች፡፡ መሬት ተዘርራ እግሯን እንደባላ ከፍታ "ተቃጠልኩ! እፍ እፍ ፍፍ በሉልኝ!" ብላ ጮኸች፡፡

በአካባቢው ያለን ልጆች ግር ብለን ደረስን፡፡ እናቷ አልነበሩም፡፡ የኔ አባት ጩኸቷ አሸብሮት ከሁላችንም ቀድሞ ነው የደረሰው፡፡ 'ሲኒማ በነፃ'ውን አጥርተን ሳናይ አባረረንና በሩን ዘጋ፡፡ በባልዲ ውስጥ ያለ ውሃ በእግር መታጠቢያ ገቡቴ ላይ ገልብጦ ብድግ አደረጋትና ውሃው ላይ ዘፈዘፋት፡፡ "ቾፍ! ቾፍ! እያደረግሽ በውሃው የሚያቃጥልሽ ላይ ምቺው" ሲላት ይሰማናል፡፡

ነፍሷ መለሰ አለ፡፡ ከዚያን ዕለት ጀምሮ ጩኒ ቅፅል ስሟ እፍፍ በሉልኝ ሆነ...

አባቴ የዕለት ሥራውን ጀመረ፡፡ እኔ ጋዜጣውን አገላብጣለሁ፡፡ ከውጪ ድምፅ ሰማሁ፡፡ የጩኒ ነው፡፡ ሳጮላት ቶሎ ብዬ ወጣሁ፡፡ ይህች እንደጠጣ ብልጥ የሆነች ፍጥረት ቱር ብላ እጄን አንቅ አድርጋኝ፣ በጣም ዝግ ባለ ድምፅ "አባትህ ሁሌም አንብብልኝ እያለ ሲያስጨንቅህ ስለምሰማ በጣም ነው የምናደው፡፡ ስለዚህ ዛሬ ላንተ ስል ነው የቀጣሁት!" አለችኝ፡፡

እውነቷን መሰለኝ፡፡ ዓይኖቿ እየተማጠኑኝ ነበር፡፡ እጆቿ ዛሉ፡፡

"እንደምታውቀው እኔ ማንበብ አልችልም፡፡ ዛሬ ግን ሳባትህ ሠራሁለት፡፡ ልክ እንደ አሳምነው ገብረወልድ ነው ኮስተር ብዬ ያነበብኩለት፡፡"

አብረን ሳቅን፡፡

"ጋሼ" አለ አባቴ እቤት ውስጥ ሆኖ፡፡

"አቤት!" አልኩ በሳቅ መካከል፡፡

"ያልኩህን አልሰማኸኝም መሰለኝ፡፡ ማታ በሙቅ ውሃ እግርህን መታጠብ አትፈልግም?!"

በአሁኑ ዕድሜዬ ሳነብ ነቢዩ መሐመድ (ሰ.አ.ወ) *"እውቀትን ከአንቀልባ እስከ መቃብር ባለ ዘመን ፈልጓት"* እንዳሉት፣ የጥበብን ህሁ በአባቴ ሐዋርያነት ልፈልጋት ወደ ቤት ገባሁ፡፡

ምስጢር

"ለንፁሃን ሁሉም ነገር ንፁህ ነው"
የአረብኛ ምሣሌ

በትምህርት ቤታችን ሕግ የከሰዓት በኋላው ትምህርት እንደተጠናቀቀ ክፍል ውስጥ የምንቀረው ተረኛ ቤት ጠራጊ ተማሪዎች ብቻ ነበርን፡፡ ማክሰኞ ዕለት እኔና ዘምዘም ሁሴን ተረኞች ሆንን፡፡ ወደ ሰፈሬ ለመሄድ ቸኩያለሁ፡፡ ስለዚህ ዘምዘም እስከምትከተለኝ ሳልጠብቅ በፍጥነት ወደ ቧንቧው ሄጄ በተሸነቆረ ታኒካ ውሃ መቅዳት ጀመርኩኝ፡፡ የታኒካውን ቀዳዳ በእጄ ደፍኜ ውሃው ሞላልኝ፡፡ ተሽክሜ እየተንገዳገድኩ ወደ ክፍል ስገባ ዘምዘም ቁጭ እንዳለች ነበር፡፡

"አንቺ ተነሺና ክፍላችንን እንጥረገው እንጂ?!"

ፀጥ እንዳለች ተቀምጣለች፡፡ ውሃው በቀዳዳው እየተንዠቀዠቀ አቧራማ ክፍላችንን ማራስ ጀምሯል፤ ሳያጨቀየው በፍጥነት ከአንዱ ጥግ ወደ ሌላው እየተራመድኩ አርከፈከፍኩትና "ዘምዘም!" አልኩ ጮኬ፡፡መሐል እጄን በላኝ። የእማዬ ምክር ትዝ አለኝ 'መሐል እጅህን ከበላህ ገንዘብ ታገኛለህ። ለማንም እንዳትናገር። የበላህን ቦታ እከከውና ሳመው። ለአንዱ ልጅ ትንፍሽ ካልክ ግን ይረክሳል።' ያለቺኝን አስታወስኩና ምክሯን ተግባራዊ አደረግኩት።

በቀስታ ድምፅ "ተስፍሽ ና!"

የማውቃት ዘምዘም አልሆነችም፡፡ በትምህርቷ ንብ፣ ስትጫወትም ልክ እንደ ቢራቢሮ የነበረች ልጅ ደሙ ቀዝቃዛ ሆና ሳያት አስደነገጠኝ፡፡ ቀልጠፍ ብዬ ከአጠገቧ ተቀመጥኩኝ፡፡

"በእናትህ ተስፍሽ፣ የማሳይህ ነገር አለኝ፤ ለማንም እንዳትነግርብኝ!"

ተጨንቃለች፡፡

"ምንድነው የምትነግሪኝ!"

"ምን እንደሆንኩኝ እኔም አላውቅም፡፡ እኔና አንተ ተጋግዘን እናፀዳውና በምሥጢር ከጠበክልኝ የፈለከውን ነገር አደርግልሃለሁ፣ የጠየከኝን ሁሉ እሰጥሃለሁ፡፡"

አባቷ የአስመጪና ላኪ ድርጅት እንዳላቸው አጫውታኛለች፡፡ ከረሜላ፣ ብስኩት፣ ፍራንክ እንደልቧ ነው፡፡ ክፍል ውስጥ ተወራርደን "አለይዝ! አለይዝ!" ተባብለን ከሌሎቹ የክፍል ጓደኞቻችን ጋር በእስክሪቢቶ፣ በእርሳስ ወይም በኩርኩም ስንወራረድ፣ ዘምዘም ብቻ ከፈለገች ፍራንክ ወይም ደስታ ከረሜላ ታስይዛለች፡፡ አቤት እሷን መርታት ደስ ሲል! ምክንያቱም ፍራንክ የበላ ፓስቴውን ይነጫል፣ ከረሜላ የበላም ይደስትበታል፡፡ በቀላሉ የምትበለጥ ባለመሆንዋ ፉክክሩ የምር ይሆናል፡፡ ይህች ንቁ ልጅ ዛሬ የእኔን ዕርዳታ ፈልጋለች፡፡

መቸኮሌን ተውኩት:: "ለማንም አልናገርም:: ምንድነው የሆንሽው?"

"መጀመሪያ ማልልኝ! እናቴ ትሙት በል!"

"እናቴ ትሙት! ለማንም አልናገርም!"

በዚህ ወቅት ዕድሜአችን ከ13 እስከ 14 ዓመታት እየተጠጋ ነበር::

"ተስፍሽ ምለሃል! ዋ! ለልጆች ብታወራ እናትህ ሙትት ነው የሚሉብህ:: አሳይቼህ አብረን ጠራርገን እናፀዳዋለን:: ከዚያም ወደ ሰፈሬ ትሸኘኛለህ:: ነገ የፈለከውን ስጪኝ ብትለኝ እሰጥሃለሁ!"

"አላወራም:: ለምን መሰለሽ የማላወራው? መሐላዬን አፍርሼ እናቴ ሙትት እንዳትልብኝ:: እማዬን እኮ በጣም ነው የምወዳት::"

"ጎሽ!"

ቀስ ብላ ብድግ ስትል የተቀመጠችበት ቦታ በደም ርሷል:: ደነገጥኩኝ:: "ምን ሆነሻል?"

"እሽ! ሽ! ሽ!" አለቺኝ ከጐን ክፍል ያሉ ልጆች እንዳይሰሙን:: ያለንበትን ክፍል በር ሮጬ ዘጋሁት "ቂጥሽን የወጋሽ ነገር አለ?" እየተመለስኩ በለሆሳስ ጠየኳት::

"አይደለም" ምን መሰለህ... ሂድና ውሃ በታኒካው ቅዳልኝና ና!"

ሽንቁሩን ታኒካ ይገር ወጣሁ:: በፍጥነት ቀድቼ እየተመለስኩ በሹክሹክታ "ቀይ ስር ላይ ተቀምጠሽ እንዳይሆን?"

"አዎን ተስፍሽ! ይህቺ ፎዚያ ነች ጉድ የሠራችኝ:: በል ወንበሬ ላይ እርጨው::"

ረጨሁት:: በቆሻሻ ወረቀት ዘምዘም ጠረግ ጠረግ አደረገችው:: እኔ ውሃ እያፈሰስኩላት ወንበሩ ፀዳ:: ጉርድ ቀሚሷን ሳታወልቀው ወደፊት አዞረችው:: ደም የነካውን ቦታ ሰብስባ ይዛ "ጨምርልኝ" ስትለኝ ውሃው አልቆ ነበር:: ቀድቼ መጣሁ:: እግረ መንገዴንም መምህራኖቻችን የሚታጠቡበትን ሳሙና መነተፍኩላት:: እጥባ ስትጨርስ፣ "ተስፍሽ፣ ጎበዝ ልጅ ነህ:: ወላሂ ቆንጆ አንጎል አለህ:: ቀይ ስር ላይ መቀመጤን ስትነግረኝ ችግሩ ገባኝ:: ምሳ የበላነው ወጥ በቀይ ስር የተሠራ ነው:: አህመድ የሚባል ትንሽ ወንድም አለኝ:: እሱ የጠረጴዛውን ልብስ ሲስበው ወጡ ዝርግፍ አለ ወምበር ላይ ፈሠሠ እኔ ደግሞ ሳላውቅ ወጥ የተደፋበት ወንበር ላይ ተቀምጬ ምሳዬን ብልት አድርጌ መጣሁ::"

ስታወራ ንቃትዋ ከመመለሱ በተጨማሪ አለብላቢት ሆነችብኝ:: ጠረጠርኳት:: ቅድም ፎዚያ ብላ ታላቅ እህቷን ማንሳቷን ረስታ አሁን ለምን አህመድ ላይ አላከከችበት? ማጣራቱን አልፈለኩም:: ምሥጢረኛዋ እንዳደረገችኝ ገብቶኛል:: ይህንን ምሥ

ጢር እስከወዲያኛው ለማዳፈን ተማምለናል:: ቀሚሷ ጠቆር ያለ በመሆኑ እርጥበቱ ገኖ አይታይም:: ለጥንቃቄ ብላ ከላይ የደረብኩትን ጃኬት ተውሳኝ ወገቧ ላይ ሸብ አደረገችው::

"በል ቶሎ ቶሎ ወረቀት ወረቀቱን እንልቀም!"

አፀድተን ልንወጣ ስንል በሩጋ አቁማኝ ዓይን ዓይኔን እያየቺኝ "ተስፍሽ ምን እንዳደርግልህ ትፈልጋለህ? ምን ልስጥህ:: የፈለከውን ጠይቀኝ?"

አስቤ አውጥቼ አውርጄ ወስኛለሁ:: "ሙቪ መግቢያ ስጪኝ?"

ሳቋ መጣ:: አመቀችው:: ወደ ፈገግታ ተቀየረ:: "ስንት ልስጥህ?"

"ሁለት ብር?"

"የትኛው ሲኒማ ቤት ነው መግባት የምትፈልገው?"

"ሁሉም ሲኒማ ቤት የወጡት ፊልሞች አሪፍ ናቸው::"

"ሁሉም'ጋ ነው መግባት የምትፈልገው?"

"አዎን"

"በጠቅላላው ስንት ፍራንክ ይበቃሃል?"

"ሁለት ብር" አልኩና ደገምኩላት:: ሲኒማ አዲስ ከተማ፣ ራስ፣ ዓድዋና ሀገር ፍቅር በልቤ ቆጥሬ፤ የምሣ ጉዳይ እዚህ ስሌት ውስጥ አይካተትም:: ከተገኘ ይበላል ከጠፋም አይርበኝም::

ኪሷ ገባች:: ብሮች አወጣች:: ቆጠረቻቸው አምስት ብሮች ናቸው:: "እንካ በሁለቱ ብር ሲኒማ መግባት ትችላለህ:: ሦስት ብሩ ለምሣህ ይሆንሃል" እንድቀበላት እጇን ዘረጋች::

አልተቀበልኳትም:: የማየውንና የምሰማውን ማመን ተሳነኝ:: የቤተሰቤ ቁጥጥር በጣም ጥብቅ ነው:: ይህንን ያህል ገንዘብ በኪሴ ይዤ መገኘት ያስወግራል:: ምርመራውም አሣር ነው:: ብቀበላትም እንኳን አምስት ብርን ያክል ብዙ ብር ቀርቶ አንድ ብር ኪሴ ካለ እንቅልፍ ወስዶኝ አያውቅም:: ለዛሬው ግን ሁለት ብር ተቀብያት አላሬንም ባይ፤ አምሮቴን ለመቁረጥ ወስኜ ነበር:: እሷ ግን አምስት ብር ጭናብኝ ቀልቤን ገፈፈችው:: እሷስ ይህን ያህል ገንዘብ ከየት አመጣች? ስል ራሴን ጠየቅኩ:: እንዳልጠረጥራት ጭቦ ይሆንብኛል:: ዘምዘም ጨዋ ልጅ እንደሆነች አውቃለሁ::

"ሁሉንም አንድ ላይ መቀበል ካልፈለክ ተወው:: ስትፈልግ ግን ሁሌም ገንዘብ ጠይቀኝ" አለችኝና ዘምዘም ገንዘቡን ወደ ኪሷ መለሰች::

ሁለታችንም ደብተሮቻችንን አንስተን ከክፍል ወጥተን እያወራን ወደ ሰፈራችን መሔድ ጀመርን:: አሁን ምስጢረኛዋ ስለሆንኩ ፈራ ተባ እያልኩ "ዘምዘም አንቺ ይህንን ሁሉ ብር ከየት አመጣሽው?"

"እኛ ቤተሰብ ውስጥ የአንደኛ ደረጃ ተማሪ በወር በወር አምስት አምስት ብር ይሰጠዋል:: ሁለተኛ ደረጃ ስንገባ 10 ብር

ይሆናል የሚሰጠን:: የኒቨርሲቲ የገቡት ወንድምና እህቶቼ እንደዚሁ የሚሰጣቸው አለ:: እናቴ ወይም አባቴ ለምን እንደተጠቀምንበት ይጠይቁናል:: እውነቱን እንነግራቸዋለን:: ስለዚህ አሁን ልሰጥህ የነበረው ገንዘብ የራሴ የኪስ ገንዘብ ነው:: ያጋጠመኝን ሁኔታና አንተ ያገዝከኝን በዝርዝር ነግሬአቸው በጣም ተደስተው አንተን ቤታችን አስጠርተው በደንብ ይጋብዙሃል" አለቺኝ በእርግ ጠኝነት::

ምን እንዳደረኩላት እስካሁን አልገባኝም:: ከአነጋገሯ እንደ ተረዳሁት ለራሷ ብቻ ሳይሆን ለቤተሰቦቿም ባለውለታ ሆኛለሁ:: ስላስማለችኝ ምሥጢሯን ሕይወት በምደርስበት ምዕራፍ እስከምት ገልፅልኝ ለማንም ትንፍሽ አልልም::

"በአምስት ብሩ ምን እንድታደርጊበት ነው በየወሩ የሚሰጡሽ?" ጠየቅኩ:: በጣም የማረከኝና ማመን ያስቸገረኝ የቤተሰብ ልማድ ሆኖብኛል::

"እስኪሪቢቶዬ ቢገነፍልብኝ፣ እርሳስ ወይም ደብተር ቢያልቅብኝ እገዛበታለሁ:: አረንቻታ መጠጣት ቢያምረኝ ገዝቼ እጠጣለሁ:: ነፃ ጊዜ ካለኝ ሲኒማ እገባበታለሁ:: አባታችን ወይም እናታችን በአስራ አምስት ቀን አንድ ቀን ከልጆቻቸው ጋር በሚያደርጉት ስብሰባ ላይ ገንዘቡን በምን በምን ጉዳይ እንዳዋልን እናስረዳለን:: ከአግባብ ውጪ የተጠቀመ ልጅ ይወቀሳል::" በማለት ዘምዘም ታወራልኛለች:: እኔ ደስ ብሎኝ በፀጥታ እያደመጥኩኝ ነው::

"የወላጆቻችን ዋናው ዓላማ ምን መሰለህ? የገንዘብ አጠቃቀም እንድናውቅ አድርገው ነው ልጆቻቸውን የሚያሳድጉን:: ቤታችን ውስጥ ያለነው ልጆች በሙሉ በሳምንት ያለን ፕሮግራም ታውቆ የሚሰጠን ሥራ አለ:: አትክልት ውሃ ማጠጣት፣ መኪናችንን ማጠብ፣ የውሻ ቤት ማፅዳት፣ የቤታችንን ንፅህና በጋራ መጠበቅ፣ ይጠበቅብናል:: ለምሣሌ በዚህ ሣምንት እኔ ከተሰጠኝ ሥራ ውጪ አትክልቶቹን አርሜ በመኮትኮቴና የውሻውን ቤት ስላፀዳሁ እሸለማለሁ:: በሚሰጠኝ ገንዘብ ከፈለኩ ሲኒማ እገባበታለሁ፤ ወይም ግዮን ሆቴል ሔጄ ዋና እዋኝበታለሁ:: በትምህርታችን አንደኛ ከወጣንም እንደዚሁ ይሸልሙናል::"

የልጅ ልብ በሚያማልል ትረካዋ ተመስጬ ብዙ ሔድን:: እኔ ከምኖረው ልማድ ውጪ በመሆኑ ተደንቄአለሁ:: ፀጥ ብዬ ሳስተውላት ዘምዘም ምሥጢረኛዋ አድርጋኛለችና ምክሯንም አከለችበት "አንተ፣ ሲሳይ፣ መኩዬና ሌሎች ልጆች ሲኒማ የምትገቡት ከትምህርት ቤት ፎርፋችሁ እንደሆነ አውቃለሁ:: ይህ ልክ አይደለም:: ከትምህርት ቤትህ በምንም ተአምር አትቅር::" ስትለኝ ከአፍዋ ላይ ነጥቄ "ቅዳሜ እኮ ሲኒማ ቤቶቹ መግቢያቸው አንድ

ብር ነው:: እኛ ደግሞ በአንድ ብሩ አንድ ጊዜ ከምንገባበት፤ አንድ ቀን ፎርፈን በሽልንግ ብንገባ አይሻልም?"

"አይሻልም! ትምህርት የወደፊት ኑሮ ማቃኛ ነው:: ለተማሪ ትምህርት ሥራው ነው:: ሲኒማ ጥቂት አስተምሮህ፣ ብዙ ቢያዝናና ነው..." ስትለኝ ዘምዘም ትልቅ ሰው መሰለችኝ፤ ፀጥ ብዬ አደምጣታለሁ፤ "ስለዚህ የወደፊት ሕይወት ለማቃናት ትምህርትን መከታተል ነው ያለብህ ወይስ መዝናናትን?!" አባባልዋ ተወሳሰበብኝ:: በፀጥታ አስተውላታለሁ ቀጠለች "ለማንኛውም ቀስ በቀስ እንዲገባህ አደርጋለሁ:: ምክንያቱ ምን መሰለህ? አንተ አሁን በጣም የምወድህ ጓደኛዬ ሆነሃል" አለችና ያሸረጠችውን ጃኬቴን ከጭንዋ ላይ ፈትታ ሰጠችኝ:: ተቀብዬ ለበስኩ:: ደስ የሚል ምክሯን ቀጠለችበት "ስለዚህ ጉብዝ ተማሪ እንድትሆን መጥፎ የሆነውን ተግባር ሁሉ መተው አለብህ:: ተምረህ ትልቅ ሰው መሆን ከፈለግክ በአሁኑ ዕድሜህ ጉብዝ ተማሪ ለመሆን የሚያ ታልሉ ጨዋታዎችን መተው ይገባሃል:: እኔ ጉብዝ ተማሪ የሆንኩት በነገርኩህ መሠረት በትጋት ስለምማር ነው:: አሁን ገብቼ የቤት ሥራዬን ሳልሠራ አልጫወትም::"

ሁለታችንም የየመጣንበት ማኅበረሰብ ውጤቶች ነን:: ማኅበረሰቡ ዘምዘምን እጅግ በጣም ሩቅ ተመልካች አድርጎ ሲፈጥራት እኔና አብሮ አደጎቼን ግን ሩቅ አይደለም ቅርቡንም አጥርተን እንድናውቅ አልታደለንም:: ስለዚህ እንደዘምዘም አይነት አስተዋይ ልጅ ሲገጥመኝ ከትልቅ ሰው ጋር የማወራ ይመስለኛል:: የባቡር ሃዲድ አካባቢ ደርስናል:: ትንሽ ከተጓዘች ቤቷ ትደርሳለች:: ሳላስበው ብዙ ሸኘቼአታለሁ:: ከመስነባበታችን በፊት የሚያጓጓኝን ጥያቄ ሰነዘርኩ:: "ቴሌቪዥን ስላላችሁ የምታይው እንደልብሽ ነው?"

"የእኛ ቤተሰብ ቴሌቪዥን የምንመለከተው በፕሮግራም ነው:: በእኛ ቤት ሕግ ተማሪዎች እንድናመሽ የሚፈቀድልን እስከ ምሽቱ ሦስት ሰዓት ብቻ ነው:: የቤት ሥራችንን ሠርተን የጨረስን ልጆች ዜና መከታተል፣ ዘፈንም ካለ ማየት እንችላለን:: ሦስት ሰዓት ከደረሰ በኋላ ግን ማንም ሳያሳስበን ወደ መኝታ ቤታችን መሔድ እንዳለብን እናውቃለን:: ከሦስት ሰዓት በኋላ አባባና እማማ አብረው ያመሻሉ:: ስለኛም ሆነ ስለሌሎች ጉዳዮች ይመካከራሉ::

"እኛ እንደልብ እንድናመሽ የሚፈቀደው ቅዳሜ ማታ ብቻ ነው:: የዚያን ዕለት ሁሉንም የቴሌቪዥን ፕሮግራም እንከታተላለን:: ከፈለግንም አምሽተን ታላቅ ፊልም እናያለን:: በተረፈ ከእሁድ ጀምሮ በጊዜ መተኛትና በጠዋት የመንቃት ፕሮግራማችን እንደነበረው ይቀጥላል" አለችኝ::

ክብረት የጠነከረው የቤተሰቡ ዲስፕሊን አስገረመኝ፤ ነገር ግን እኔ ካደግኩበትና ከኖርኩበት ልማድ ውጪ ስለሆነ መቀበሉ

በጣም ከበደኝ:: ተሰናብቼአት ወደቤቴ ለመመለስ እጄን ለስንብት ዘረጋሁላት:: በአንድ ብር ጨበጠችኝ:: "ሻይ ጠጣበት አብሬህ እንዳ ልሆን አሁን መቆየት አልችልም:: ሙቪ ማየት የምትወድ ከሆነ፣ የሚመጣው ቅዳሜ መውሊድ ነው:: ለምን እኔ ሲኒማ ኢትዮጵያ አልጋብዝህም?" ከደስታዬ ብዛት ልቤ ትርክክ ያለ መሰለኝ:: አልተግደረደርኩም ተቀበልኳት::ኜበቀጣዩ ቀንም በህይወቴ ለመጀመሪያ ጊዜ ድፍን አንድ ብር እሚከፈልበት ሲኒማ ቤት ልገባ ነው! "እሺ!" አልኳት ፍንድቅ እንዳልኩኝ "እንኳንም ቀይ ስር ላይ ተቀመጠች!" አልኩ በሆዴ::

መውሊድ

አላሁ መሶሌ አላሁ መሐመዴ ሰይዲ
ሰይዲ ሰይዲ የዓለሙ ዘውዲ
አልሀምዱሊላሂ ረቢል አላሚን
ኡመት ያደረገው ለመሐመድ አሚን
ምሥጋና ይድረሰው ፍትህ በራህ ቤት
ያደረሰኝ ጌታ ለመውሊዱ ዕለት
አሁንም ወደፊት ሳይለየን በሞት
በደህና ያድርሰን ለዚያኛው ዓመት
የመንዙማው ሊቅ መሐመድ አወል

ዛሬ የመውሊድ በዓል ነው:: እኔና ዘምዘም ሁሴን 'ላቭ ኢን ቶኪዮ' የተባለውን የሕንድ ፊልም በሲኒማ ኢትዮጵያ ለማየት ተቀጣጥረናል::

ዕለታቱ ይረዝሙብኝ ጀመር:: የዛሬዋ ቅዳሜ ላይ ለመድረስ ምን ያህል እንዳማጥኩ ምንጊዜም አልረሳውም:: ማክሰኞ ዘምዘምን ሸኝቼ ወደ ቤቴ እየተመለስኩ ሳለ ፓስቴ መብላት አማረኝ:: በቀጥታ ወደ መላ ሻይ ቤት ጉራ አልኩኝ:: የመላ ሻይ ቤት አረፍ እረፍ ሙዚቃዎች ስለሚከፍት ሻዩ ዋጋው ውድ ነው:: አንድ ብርጭቆ ሻይ ዲናሬ ነው:: ከአራት ፓስቴ ጋር ገጨሁ:: ብሬን መዥረጥ አድርጌ ለከፍል ያዩኝ የሰፈር ልጆች ክው ብለው ቀሩ::

በሩ ስር ቁጭ ብሎ ጥቁር ፊቱን የበሩ ጥላ ጋርዶኝ እየሳቀ ያፈጠጠ ልጅ ታየኝ:: ጥርሶቹ እንደፋኖስ የሚያበሩት አሻሮ እንደሆን አወቅኩ:: «ፉንጋይ ጋብዘን እንጂ? አበላልህን ላየ ባንክ የዘረፍክ ትመስላለህ» አለኝ:: ሻይ ጋበዝኩት:: መልሴን ተቀብዬ፣ አምሮቴን ቆርጬ ወደ ቤቴ ሔድኩ:: የቤት ሥራዬን ሠራሁ ለተኛ ግን እንቅልፍ አልወሰደኝም:: ረቡዕ ናፍቃኝ ረጅሙን ሌሊት ሳብሰ

ለስል ውድቅት ላይ ተኛሁ:: ማለዳ በእናቴ ውትወታ ተቀሰቀስኩኝ:: ትምህርት ቤት ስሄድ ዘምዘም ያለወትሮዋ አርፍዳ መጣች:: በቀለማ ቀለም ያሸበረቀ ቀሚስዋን ለብሳ፣ ነጠላ ጫማዋን ተጫምታ፣ እናትዋን በውብ ሻሽ ሸፈን አድርጋ ስትራመድ ትልልቆቹ ልጃገረዶች እንደሚያደርጉት ሰበር ለካ ትላለች:: እንዳፈጠጥኩባት ነኝ:: ክፍል የምንገባበት ሰዓት ደርሶ ስለነበር በአንገትዋ ሰላም ብላኝ ከሴቶቹ ጋር ተሰለፈች::

ክፍል ገብተን ቁጭ እንዳልኩኝ ቱር ብላ እኔ ወንበር አጠገብ መጥታ አንድ ሜንታ ከረሜላ ኪሴ ከተተችልኝ:: ሜንታ ከረሜላ በዱንቡሎ ሁለት ነው የሚሸጠው:: በጣም የሚዋደዱ ተፋቃሪዎች ብቻ ገዝተው እንደሚበሏት እምነታችን ነው:: ይህ ከረሜላ ጣዕሙ ብቻ ሳይሆን የዘምዘምን ፍቅር ልክ አመላከተኝ:: ማንም አላያትም:: በምስጢር የመገናኘቱ ጥበብ እንዲህ ተጀመረ:: ሜንታ ከረሜላዬን መጠጥኩኝ:: ማምሻውን ወደ ቤታችን ስንሄድ እንድሸኛት ጠየቀችኝ:: ተስማማሁ::

"ለእህቴ ለፎዚ ስላንተ ነግሬያት በጣም አመስገነችህ:: ልታይህ በጣም! ጓጉታለች:: ቅዳሜ በአራት ሰዓት እቤታችን ትመጣና ምሳ አብረን በልተን ወደ ሲኒማ እንሄዳለን::"

እኔ ሲኒማ ለመግባት ለሄድ ያለብኝን ጭንቀት ስለማውቅ "ወላጆችሽ አይቆጡሽም ሲኒማ መግባትሽን ካወቁ?" አልኳት በመገረም::

"ለምን ይቆጣሉ? አይቆጡም:: የአንተ አባት ከሲኒማ ብዙ ትምህርት እንዳለው ስለማያውቁ ነው የሚቆጡት:: የእኔ እናትና አባት ግን በሲኒማ ጥሩ ጥሩ ትምህርት እንዳለው ስለሚያውቁ ብፈልግ ብቻዬን አንዳንዴ ደግሞ ወላጆቻችንን ልጆቻቸውን ይዘውን ሲኒማ ይገባሉ እኮ::"

ወላጆቼ ሲኒማ የዱርዬ ሥራ ነው ብለው በሕሊናዬ ውስጥ የጠቀጠቁትን መጥፎ ሃሳብ ለረዘችልኝ:: ለካ ሳላውቀው ከሌላው ዓለም እየተማርኩኝ ኖሯል?!

ሐሙስና አርብ እየተጎተቱ አልፈውልኝ፣ በዛሬው ቅዳሜ ላይ ደረስኩ:: የከት ሱሬና ጃኬቴን ለብሼ ሸራ ጫማዬን አጥልቄ ቁርሴን እየበላሁኝ "ዛሬ አክስቴ'ጋ ሽሮሜዳ እሄዳለሁ!" አልኳት እማዬን::

"በእግርህ ነው የምትሄደው? እኔ ዛሬ ስሙኒ የለኝም::"

"ለአውቶቡስ ደርሶ መልስ ትኬት መቁረጫ ስሙኒ አለኝ!"

ለአባቴም ሆነ ለጎረቤቶቻችን ሸማኔዎች አንድ ቱባ ማግ ካዳወርኩ ዲናሬ ይከፍሉኛል:: በከርክ በገዛሁት ባንክ ውስጥ እከትና እናቴ በሣጥኗ ውስጥ እንድትጠብቅልኝ በአደራ እሰጣታለሁ:: እማዬ አማካሪዬ ተመስላ በስልት ትቆጣጠረኛለች:: ለደብተር ወይም ለእርሳስና ለስኪሪቢቶ መግዣ የራሴን ወጪ እችላለሁ::

ከቤት እንደወጣሁ መኩዬ ቀጫጫው አገኘችኝና "ፉንጌ ወዴት ነው የምትሔደው? ዛሬ እኮ ግጥሚያ አለን::"

ተጠግቼአት "እማዬ ልካኝ ሰንጋ ተራ መሄዱ ነው:: ቶሎ እመጣለሁ:: የምንጫወተው ካምቦሎጆ ነው ወይስ ራስ ብሩ ሜዳ?"

"አሸዋ ሜዳ ነው::"

ብልጥ እየሆንኩ እንደመጣሁ ተሰማኝ:: እናቴ ሳትሰማኝ መኩዬን ሸውጃታለሁ:: ይህች ቆቅ የሆነች ፍጥረት አኳኋኔን አይታ እየተጠራጠረች ተለያየን:ኝ

ወደ ተናፋቂው ቀጠሮ ጉዞ ጀመርኩ:: ፈጠን ማለት አለብኝ:: አባቴ ከመጣ ለአንድ ላልታሰበ ጉዳይ ይፈልገኝና ከፕሮግራሜ እንዳልስተጓጎል ፈርቻለሁ:: እንደሰጋሁት ሳይሆን ምንም ችግር ሳይገጥመኝ፣ እነዘምዘም ሰፈር ደረስኩ:: ደጅ ወጥታ ትጠብቀኝ ነበር:: እንዳየችኝ እየሮጠች መጣች:: ተጨባበጥን:: ብዙም ሳንሔድ ትልቅ ቀይ የብረት በር ከፍታ ገባች:: ግቢው ውስጥ ኦፔል መኪና ልብስ ለብሳ ቆማለች:: ግቢውን ጥላ ያለበሰው የወይን ተክል ከዳር እስከዳር ተዘናፍሏል::

ዘምዘም እህቶቿን ተጣራች:: ወጥተው እንደመሽኮርመም እያሉ ተዋወቁኝ:: ፊታቸው በደስታ እያበራ ያስተውሉኛል::

ፎዝያ እንዳየችኝ "እ! አንተ አላህ የባረከህ ልጅ!" እያለች ጉንጬን ሳም አደረገችኝና እጄን ይዛ እየመራችኝ ወደ አንድ ክፍል ይዛኝ ገባን:: ወንበር የለም:: ወለሉ ላይ በልዩ ልዩ ቀለማት ያሸበረቀ ምንጣፍ ከዳር እስከ ዳር ተነጥፎበታል:: በወለሉ ጥግ ጥግ ላይ ትራሶች እኑረውበታል:: ጥቅሶች በአረብኛና በአማርኛ የተጻፉባቸው ሥጋጃዎች ግድግዳው ላይ ተሰቅለዋል:: አንደኛው ላይ ክንፍ ያላት ነጭ ፈረስ ስትበር ይታየኛል:: ሽራጫማዬን አወለቅኩና ጥግ ቁጭ አልኩኝ:: ከጎን ካለው ክፍል መንዙማ ይሰማል::

ሰኔ አሥራሁለት
የዓለሙ ንጉሥ የተወለደበት
ሲበራ ይኖራል የድሉ መብራት
ተወለደ የድሉ ባለአልጋ
ይከበራል ቀኑ ክረምት ሆነ በጋ
እንኳን የነቢዩ ሰው ሌላም አይዘነጋ

ሴቶቹ አንድ የተከበረ እንግዳ እንደመጣባቸው ሁሉ ከወዲያ ወዲህ ይራወጣሉ:: ሁሉም በቀለማት ያሸበረቁትን ቀሚሶቻቸውን ለብሰዋል:: ዘምዘም ትልቁን ኮካኮላ አምጥታ ከፍታ በብርጭቆ ቀድታ ሰጠችኝ:: ፎዝያ ብስኩት፣ ከረሜላና ቴምር ያለበት ሳህን አምጥታ ከፊቴ አኖረችና "አንተ ቅዱስ ልጅ አላህ የባረከህ ብላ!" አለችኝ::

ዘምዘምም እንድበላ እየጋበዘችኝ አንዷን ብስኩት አንስታ ትገምጣት ጀመር:: መንዙማው ልብ በሚነካ ድምፅ ቀጠለ:-

በእግሬም በእጄም በቆላ በደጋ
ጠረፍ እስከ ጠረፍ ምድርን የዞረጋ
የጌታ ውለታ አያልቅም ተቆጥሮ
እኛን ፈለገና ዘይኖ ቀምሞ
ዓይንም እየሰጠን መስሚያም ደግሞ ጆሮ
ይህንን ማየት ነው ገምግሞና አዙሮ
በአማን በኢማን በእስልምና ኑሮ
ሰጠታው ደረሰ ታምናው ለዘንድሮ
ደሞ አገናኘን ደሞ አገናኘን በመውሊድ ቀጠሮ
መለየት ነው ደጉ ሐቁን ተመክሮ

"አንተ አህመድ፣ ምነው ወጤን እያጠቀስካት ብትበላት? እንዲያ አሳምሬ ሠርቼአት ትጠጣት?" የፎዝያ ድምፅ ነበር::

"ምን ልዩነት አለው? ተጠቀሰም ተጠጣ ያው በሆድ መዋሃዳቸው አይቀር" አለ አህመድ ወደ አለንበት ክፍል እየገባ:: እንዳየኝ ፈገግ ብሎ "አንተ ነህ የዘምዘም ጓደኛ? ጥሩ ልጅ! አላህ ይባርክህ" አለና እጁን ለሰላምታ ዘረጋልኝ::

በፍጥነት ብድግ ብዬ በሁለቱም እጄ ጨብጬው እጅ ነሳሁት::

"ተቀመጥ አይገባም:: በአላህ በነቢይ! በሉ አስተናግዱት::" አለና ከአንዱ ጥግ ተቀምጦ ጋዜጣውን ገለጠ:: "እነ አባባስ?" ካለ በኋላ "እ ለካ መስጊድ ሄደዋል" አለና ለራሱ መለሰ:: አኳኋኑ ፈጣን ነው:: ጋዜጣውን እያስተዋለ "እ! ይኼ የእስራኤልና የአረብ ፍጥጫ መቼ ይሆን ረግቦ በሰላም ሕዝቡ የሚኖረው?" አለ አሁንም ለራሱ::

የሰፈራችን ትልልቅ ሰዎች ይህ ዜና የሚመስጣቸውና ዋነኛው ወግ መሆኑ ትዝ አለኝ:: አብዛኛውን ጊዜ ክርክር ውስጥ ሲከታቸው አስተውያለሁ:: የክርክራቸውን ፍሬ ነገር አብጠርጥሬ ባላውቅም፣ እስራኤል አንዲት ትንሽ አገር ስትሆን አረቦቹ ብዙ አገሮች ናቸው:: ምድራቸው ቤንዚን እንደምንጭ ስለሚፈልቅበት ያንን እየሸጡ በሚያገኙት ገንዘብ ጠመንጃ እንደልብ እንዳላቸው ሰምቻለሁ::

ሁሌም ለእስራኤል የሚያዳሉት አባ ዘለቀ "የጌታን አገር ማን ይችላል? እሱ ባርኳታል!" ብለው በተጨማሪ በግዕዝ ያነበንቡና "እስራኤል እኮ እሱ ፈጣሪያችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ስለባረካት በዓመት አንድ ቀን ብቻ ነው የሚታረሰው:: ምድረ እስራኤልን ለሕዝቧ 'ሁሉ በእጃ ሁሉ በደጃ'

አድርጎ ፈጥሯታል" የመንደርተኛው የነብስ አባት በመሆናቸው ተሳስተዋል የሚላቸው አልነበረም::

"እውነታቸውን ነው! እውነታቸውን ነው!" ይላል::

መንደርተኛው ወደየቤቱ ከሄደ በኋላ አባቴን "አንተ ዜራሞ፣ እናንተ አገር ጋሞጎፋ ሁልቀን እናርሳለን ትላለህ:: እስራኤል ግን በዓመት አንድ ቀን ብቻ አርሰው እንዴት ሁልቀን ጠግበው ይኖራሉ?"

"ጫማ ሰፊውን ደገፉ ምን ይላል መሰለህ?"

"ምን አሉ?"

"ደንበኞች ጫማቸውን አሰፍተው ክፍያው ላይ ይከራከሩታል:: አስተያየት እንዲያደርግላቸው፣ በደንበኝነቱ እንዲቀንስላቸው ሲወተውቱት ምን ይላል መሰለህ? 'ትክክል ናችሁ፤ ለደንበኞቼ አስተያየት ማድረግ አለብኝ:: ለናንተ አስተያየት እንዳላደርግ ችግር አለብኝ:: ይኸውም ሆዴ ለእኔ የ45 ዓመታት ደንበኛዬ ነው:: በቀን ሦስት ጊዜ የሚበላውንም፣ የሚጠጣውንም አቀር ብለታለሁ:: አንድም ቀን ከደንበኝነቴ የሚፈለግብኝን አጓድዬበት አላውቅም:: ሆዴም ደንበኝነቴን አውቆ አንድም ቀን ምሮኝ አያውቅም:: እናንተም በደንበኝነታችሁ መሠረት ጫማችሁን አሳምሬ እሰፋላችኋለሁ፣ ተገቢውን ክፍያ ክፈሉኝ' ብሎ ያስቃቸዋል::"

"ፉንጋይ አባ ዘሰቀ የተናገሩት ልክ አይመስለኝም:: ሆድን ያክል ቋሚ ደንበኛ ሁላችንም አለን:: ስለዚህ ያለማቋረጥ መሥራትና የደንቡን ማድረስ የእኛም የእስራኤሎችም ግዴታ ነው:: እንዲያውም እስራኤል አገር ሌት ተቀን የሚያርሱ ነው የሚመስለኝ:: ቀን በፀሐይ፣ ማታ በመብራት:: ትራክተርም አላቸው እኮ:: አባ የመጽሐፍ ጉዳይ ብዙ ቢያውቁም አንዳንዴ በወሬ የሰሙትን እውነት አድርገው ያወራሉ:: እኛ እንግዲህ አዋቂ አይደለን፣ አልተማርን:: ምን ማስረጃ ጠቅሰን እንከራከራቸዋለን? ያሉንን መስማትና ማመዛዘን ይኖርብናል:: እሳቸው የተከራከራቸውን ይገዛታሉ::" ያለኝን አስታወስኩ::

ዘምዘም ግብፅ አገር ካይሮ ዩኒቨርሲቲ የሚማር ወንድም እንዳላት ነግራኛለች:: ትንሽ አሞት ወደ አዲስ አበባ መምጣቱንና ብዙ ጨዋታ እንደሚያጫውታቸው፣ ተረትና ታሪክ እንደሚያውቅ ያወጋችኝ እሱ እንደሆነ ገመትኩኝ:: አህመድ የሚያውቀውን ሲያወጋ እንደ እኩያ ባልንጀራው አቅርቧት ስለሆነ ብዙ እንድታውቅ አግዟታል:: በትምህርት ቤታችን ክርክር በሚካሄድበት ወቅት ብዙ ጊዜ ዘምዘም ሁሴን የተሰለፈችበት ቡድን አሸናፊ የሚሆነው ከእርሱ ባገኘችው እውቀት ነበር:: አንዳንዴ በክርክሩ ወቅት የምታነሳቸው ጭብጦች የዕድሜ እኩዮቿን ግር ሲያሰኙን መምህራኖቻችንን ያስገርማቸው እንደነበር አስታወስኩ::

በአንድ ወቅት በዘመናዊና በባሕላዊ አለባበስ ሁለት ቡድን በክፍላችን ተፈጥሮ ክርክሩ ሲካሔድ ዘምዘም ባህላዊውን አለባበስ ነበር የምትደግፈው:: "እንደምትመለከቱኝ የሙስሊሙ ማኅበረሰብ ሴት ልጆች አዘውትረው የሚለብሉትን መቅለሚያ እና ኢጃብ ለብሼ የቀረብኩበት ያለ ምክንያት አይደለም:: አንደኛው ምክንያቴ ባህላዊ አለባበሳችንን በጣም እወደዋለሁ:: ዘመናዊ አለባበሳችንን ግን እነቅፈዋለሁ" እያለች ቀጠለች:: በድፍረቷ፣ በቋንቋዋ ቀላልነት ዳኞቹን የማረከችው ዘምዘም ሁሴን ቡድንዋን ለድል አበቃችው:: ከዚያን ዕለት ጀምሮ በትምህርት ቤታችን ዘምዘም ዝነኛ ሆነች::

"የሚገርም ነው!" አለ አህመድ::

ከሃሳቤ አባነነኝ::

"ምን የሚገርም ነገር ተፈጠረ?" አለች ፎዝያ ኬክ በሣህን ይዛልን ከውጭ እኛ ወዳለንበት ክፍል እየገባች:: ለሁላችንም ድርሻ ድርሻችንን አደለችን:: ዘምዘም ኬክ እንዴት ተቆርሶ እንደሚበላ አሳየችኝ:: እንደሷ በሹካ ቆርሼ እየበላሁ ጆሮዎቼን ከፈትኩኝ::

"የሰው ልጅ ከመፋቀር ፍጅትን፤ ከመተባበር መጫረስን የፈለገበት ዓለም:: ምናለ አላህ ሰውዬውን ልኮት ሁላችንም ፍርዳችንን ባገኘን::"

አላህ እግዚአብሔር እንደሆነ ዘምዘም ነግራኛለች:: የሚላከው ሰውዬው ማን እንደሆነ ግር አለኝ:: ሲቀጥሉም የወሬያቸው ፍሬ ነገር ተወሳሰበብኝ:: ዘምዘም ጣልቃ ገብታ የተናገረችው ታሪክ ብቻ አስደሰተኝ:-

"ነብያችንማ የመዲና ከንቲባ በነበሩ ጊዜ ከተለያዩ ሃይማኖት መልዕክተኞች ጋር ተሰብስበው ይነጋገራሉ:: በዚህ ጊዜ አይሁድ መልዕክተኞች የፀሎት ሰዓታቸው ስለደረሰ...

"እሺ የእኛ ጠቢብ" አለች ፎዝያ ትንሽ ፈርጠም ብላ እንደ መቀለድ እያለች:: ቀጥይ በሚል ስሜት አህመድ ጠቀሳት::

"ሄደን ፀልየን እንድንመለስ ይፈቀድልን አሉ:: ነብዩም እኔ የምፀልይበት ክፍል አለ:: እዚያ ግቡና ፀልዩ ስትመለሱ መወያየታችንን እንቀጥላለን፣ ብለው ፀሎት ቤታቸው እንዲዘጋጅላቸው አዘዙ" አለቺና ዘምዘም ወጉዋን ቋጨች::

"ድንቅ ልጅ!" አለ አህመድ "እንዲህ ብሩህ ሕሊና ያለው ትውልድ እየተካን ነው:: ተስፋ አደርጋለሁ፣ በናንተ ሕይወት ይህች ዓለም ሰላም ይሰፍንባታል" ብሎ ደስ አለውና "በቃሌ መሠረት እንኪ" ድፍን አንድ ባውንድ አወጣና ሰጣት::

ፍንድቅ ብላ ተቀበለችው:: እኔም ዓይኖቼን ማመን አልቻልኩም:: "አስር ብር?!" ምን ታደርግበታለች? ትንሽ ተጨዋውተን ተሰናብተን ወጣን:: ስመጣ በደስታ ተቀብለውኝ የነበሩት ልጆች እንደገና ከበቡኝና ተሰናበቱኝ:: የማፈር የመሸኮርመም ባሕርይ ይታይባቸዋል:: ፎዝያ አናቴን እየደባበሰችኝ፣ እንዴት መሄድ እንዳለብን ምክሯን እየለገሰችን ከግቢው ወጣን::

ከዚህ በኋላ የሆነው ሁሉ በአየር ላይ በአበቦች መካከል እንደመብረር ሆኖ ነበር የሚታየኝ:: ዘምዘም ፍንድቅ ብላለች:: ታወራለች ትስቃለች:: "ወደድካቸው?" ደጋግማ ትጠይቀኛለች:: አውቶቡስ ማቆሚያ አጠገብ ደርሰናል::

"አራት ሰሙኒ ያለው!" ስላላ ድምፅ::

"የአውቶቡስ ትኬት ቸሚፈልግ!" ጉርናና ድምፅ::

ተዘውትሮ አውቶቡስ ማቆሚያ ስፍራ የሚሰማ ልፈፋ ነው::

"ለምን በአውቶቡስ አንሄድም?!" አልኳት::

"በሴቼንቶ ነው የምንሄደው"

ሴቼንቶ ስንጠብቅ "ያንን ያልከኝን የፍቅር ደብዳቤ ታሪክ አሁን ንገረኛ?"

"እ? የፒፖንና የትዕግሥትን የፍቅር ደብዳቤ?"

"አዎን:: ስማቸውን አትጥራ:: ዝም ብለህ ደብዳቤውን እን ዴት እየጻፍክ እንደምታገናኛቸው አውራልኝ::"

"አንድ ቀን ለታ ፈረንጁ ወፍጮ ቤት አካባቢ የሚኖሩ ዘመ ዶቼን ልጠይቅ ሔድኩ:: ከጉረቤት ሦስት ወንድ ልጆች ያለው ጣሊያን ሰውዬ አለ:: እናታቸው አበሻ ነች:: ታላቃቸው ፒፖ ይባላል:: ወንድሞቹ አንቶንዮና ማሪዮ ይባላሉ:: ሁሉቱንም አሸንፋቸዋለሁ::"

"ተደባድባችኋል?"

"አዎን::"

"መደባደብ ጥሩ አይደለም"

"እኔ ኮ መጣላት ፈልጌ አይደለም:: ልጆቹ የምፈራ መስ ሏቸው ይዋጣልን አሉኝ:: እሺ አልኩ:: አንቶኒዮ በቦክስ ሲለኝ መሬት ወደቅኩኝ:: ከዚያም አሻሮ የሚባለው ጓደኛዬ "እንደገና ይዋጣላችሁ" አለና ቀድሚ እንድመታው መከረኝ:: እንዳለኝ አደረኩ:: አንቶኒዮ ቲማቲም መስሎ ተዘረረ:: ትንሹን እንቅ አደረግኩና በቴስታ መረግኩበት:: ሁለቱም ጮኸው አለቀሱ:: ከዚያ በኋላ ተከባበርን:: በአሁኑ ጊዜ ዘመዶቼን ልጠይቅ ስሔድ ወንድማቾቹ ማርማላታ የተቀባ ዳቦ ይገብሩልኛል:: እኔ ግን ማር ማላታ በልቼ ስለማላውቅ ዳቦውን ብቻ ቀፍፌ እበላለሁ::"

እየሳቀች "ግርግዳ የመሰለን የጤፍ ቂጣ ከመግመጥ ተገላገልክ!" አለቺኝ::

አብረን ሳቅን::

"የፍቅር ደብዳቤውን ለትልቁ ወንድማቸው መጻፍ እንዴት ጀመርክ?" አለችኝ:: ወደ ቅዱስ ዮሴፍ ትምህርት ቤት አቅጣጫ በእግር እየዘገምን ነው:: ጓደኞቼን አስታወስኩ:: አሁን የሚጫ ወቱት አሸዋ ሜዳ ሆነ እንጂ ራስ ብሩ ሜዳ ቢሆን ኖሮ ከዘምዘም ጋር ያዩኝ ነበር:: ቢያዩኝ ደግሞ አይምሩኝም ይለክ ፉኛል:: ዕድለኛ ስለሆንኩ ማንም ሳያየኝ ወደ ግዮን ሆቴል የሚወስደውን አቅጣጫ ያዝን::

"ፒፖ የተማረው ጣሊያን ትምህርት ቤት ነው:: የሚወዳት ልጅ ደብዳቤ በጣሊያንኛ ቢጽፍላት አታነበውም:: ስለዚህ የእኔን እጅ ጽሕፈት አየና ወደደው:: ከዚያም የምጽፍለትን እየነገረኝ ያጽፈኛል:: ከጨረስን በኋላ ያስነብበኛል::

"ምን ምን ብሎ ነው የሚያስጽፍህ? በአላህ! ስማቸውን የእ ሷንም የእሱንም ሳትጠራ አውራልኝ"

ፒፖ የሚያስጀምረኝ በስሟ ስለነበር እንዴት እንደምጀምር ግራ ገባኝ:: ዘምዘም ልክ እንደ ትልልቅ ፍቅረኞች ግራ እጅዋን ከቀኝ እጄ ጋር አቆላልፋ አቅፋ አፍዋንና ዓይኖቿን ከፍታ ታየኛለች::

"በጣም ለምወድሽና ለማፈቅርሽ ውድ ፍቅረኛዬ..."

ዘምዘም በረጅሙ ተነፈሰች:: የጎንዮሽ ሰረቅ አድርጌ አየ ኋትና ቀጠልኩ::

"እንዴት ነሽ? ፍቅርሽ ከሰማይ ርቀቱ፣ ከከዋክብት ድምቀቱ፣ ከባሕር ጥልቀቱ፣ ሁሉ ጠልቆ እየታየኝ አንቺን ሁሌም እንዳብሰለስልሽ ያደርገኛል"

ዘምዘም ሙዚቃዊ ሳቅዋን ለቀቀችው:: ሳቅዋ ተጋባብኝ::

"ስበላም ስጠጣም፣ ስተኛም ሁሌም አንቺን አስብሻለሁ:: ፍቅሬ፣ እኔና አንቺ በነፃነት ሙዚቃ እየሰማን፣ ሲኒማ እያየን፣ ሃሳብ ለሃሳብ እየተለዋወጥን የምንጨዋወትበት ቀን እንደዘለዓለም ርቆኝ ያብከነክነኛል::"

ዘምዘም ዓይኖቿን አስለመለመችና በእጅዋ ጥብቅ አድርጋ ያዘችኝ:: ቀጥል በሚል ስሜት ትንሽ ጎኔን ጎሸም አደረገችኝ:: እንደ መሸኮርመም እያደረገኝ ትእዛዝዋን ተቀበልኩኝ::

"ውዴ፣ አንቺስ ስለእኔ ምን ይሰማሻል? መልስሽን በፍጥ ነት ላኪልኝ:: ያንቺን ደብዳቤ ካላገኘሁ ምግብም አይበላልኝ፣ እንቅልፍም አይወስደኝ፣ አንጎሌም ሰላም አያገኝም::"

"እሱ እንዲህ እያለ ሲነግርህ አንተ ስትጽፍ ምንም አይሰ ማህም?" ብላኝ፣ ፊቷን ወደ እኔ አዙራ በረጅሙ ስትተነፍስ፣ የትንፋሽዋ ወላፈን ቀያይ ጢሞቼን ፈጅቶ ያረገፋቸው መሰለኝ:: ምን እንደነካኝ ሳላውቅ ደስ በሚል ስሜት ውስጥ ገብቼ ፍንድቅ እያልኩ ነበር::

"አንዳንዴ ቃላቶቹ ያሳፍሩኝና እሽኮረመማለሁ" ስላት ሳቅዋን መቆጣጠር አልቻለችም::

"ለልጅቱ እንዴት ነው የምትሰጣት?"

"ከእሷ ቤት ጓሮ የምንጫወትበት ክትፎ ሜዳ የሚባል ቦታ አለ:: የእኛን ኳስ ጨዋታ በአጥር አሾልካ የምታይ መስላ ዳንቴል እየሠራች ትጠብቀኛለች:: ቀኑ እሁድ ከሆነ የኪስ ሬዲዮናን ከፍታ የዘፈን ምርጫ ፕሮግራም ከአንድ ከሁለት ጓደ ኞቿ ጋር ታደምጣለች:: እሁድ እሁድ ሁሌ ፒፖ ዘፈን በሬዲዮ ይመርጥላታል:: ስሙን ግን በእንግሊዘኛ ፊደል አሳጥሮ ነው የሚጽፈው:: የእሷንም እንዲሁ ይጽፍና ለሬዲዮ መሥሪያ ቤት

ያሳውቃል:: እሷም ስትሰማ ደስ ይላትና ፈገግ ብላ ዓይኖቿን ገርበብ አድርጋ ታደምጣለች:: ቀስ ብዬ በአጥሩ ቀዳዳ ደብዳቤውን ሳቀብላት በፍጥነት ተቀብላ ታነብና መልሷን ጽፋ እስክ ምትመጣ እየተጫወትኩ እቆያታለሁ:: አንዳንዴም ደብዳቤ ከፒፖ ሳይመጣላትም ጽፋ ትጠብቀኛለች::"

"የእሷንም ደብዳቤ ለእሱ የምታነብለት አንተ ነህ?"

"አዎን፤ የእሷ ደብዳቤ ሽቶ ሽቶ ይሸታል:: የእጅ ጽሕፈትዋ ግን ሳነበው ያስቸግረኛል::"

"አዎን ፍቅርዬ ማለቷ ነው:: በጣም ነው የምትወደኝ:: ቀጥል እሺ ፍቅርዬ" ይለኝና ያደምጠኛል:: "እምወድህ፣ የእኔን ስቃይና መከራ ባየኸው! አንተን ከማለም ከማሰብ፣ በፀሎቴም አምላክን ከመለመን አላጓድልም::"

'እየተሽኮረመምኩ አንብቤ እጨርስለታለሁ::"

"ይህንን ሁሉ ስታደርግለት ምን ይሰጥሃል?"

"ሁልጊዜ ከርክ ከርክ ይሰጠኛል::"

"አንተም ጮርናቄህን ትነጭበታለህ?"

"በደንብ!"

ዘምዘም በሰማችው ታሪክ ረክታ ደስ አላት:: ሴቼንቶ አስቁመን የጓለኛውን በር ከፍተን ገብተን ጎን ለጎን ተቀመጥን:: "ተስፍሽ፣ አንድ ነገር ልለምንህ?" አለቺኝ በሹክሹክታ::

"ምን?"

"በፍራንክ ቁማር እንዳትጫወት:: ሌቦች የሆኑ የሰፈራችሁ ልጆች አሉ፣ ከእነሱ ጋር እንዳትገጥም፤ ከትምህርት ላይ ላለ'መፎረፍ' ቃል ግባልኝ::"

ዱብ ዕዳ ነበር የሆነብኝ፤ ስለእኔ ብዙ ታውቃለች::

"እሺ ቃል እገባልሻለሁ:: ግን?"

"ግን ምን?"

"እነዚህ 'ቲፍ' የሆኑት ጓደኞቼ እኮ መጻሕፍት ማንበብ ይወዳሉ:: አብሬያቸው ስሆን ብዙ መጻሕፍት ያስነብቡኛል:: ከእነሱ ጋር ካልሆንኩ መጽሐፍ ከየት አመጣለሁ? ከማንስ ጋር እጫወታለሁ?!"

"መጽሐፍ እኛ ቤት አለ፣ አመጣልሃለሁ:: ካስፈለገም አባቴን እንዲገዛልኝ አደርጋለሁ:: ኳስ ጨዋታውን ግን አታቁም::"

"እሺ!" አልኩኝ:: ጓደኞቼን መለየት ግን መሪር ሐዘን በውስጤ ፈጥሮ ስለነበረ በኳስ ጨዋታ ሰበብ እንዳገኛቸው በመፍቀዷ ደስ አለኝ:: ከእነዚህ ልጆች ጋር ያለኝን ግንኙነት አባቴ ለማስቀም ብዙ ሞክሮ አቅቶት ነበር:: ዛሬ ግን እነሆ፣ በሄዋን ዘር በጥቂት ቃላት ትእዛዝ አካሄዴን ማስተካከሉ የግድ ሆነ::

"እናቴ ትሙት በለኝ::"

ማልኩላት፤

"እንዴት ነው አኳኋናችሁ? ወንድምና እህት ናችሁ?" አለን ባለታክሲው::

"አዎን!" አለች ዘምዘም::

"ጥሩ! ግን አይመስልም:: በጣም ትዋደዳላችሁ::"

"ወንድምና እህት እንደሚዋደደው?" አለችና ዘምዘም ብር አውጥታ ሰጠችው:: ሽልንግ መለሰላት:: ሲኒማ ኢትዮጵያ ደጅ ወረድን:: ግርግር አልነበረም:: ደብዘዝ ያለ ብርሃን በሲኒማ ቤቱ ውስጥ አለ:: ለእኔ አልታየኝም:: ዘምዘም በለመደ እግሯ እጄን ይዛ እየመራችኝ ወንበር አግኝተን ተቀመጥን:: ሲኒማ ቤቱ ለእኔ አዲስ ስለነበር ዙሪያ ገባውን በደብዛዛው ብርሃንም ቢሆን በፍጥነት ለማስተዋል ሞከርኩ:: ለስላሳ መጠጥ ጋበዘችኝ:: ዘና ብዬ መጎንጨት ጀመርኩ:: ሁሉም ነገር ብርቅ ሆኖብኛል::

"ያ ልጅ እንዴት ነው የሚያይህ?" አለችኝ ዘምዘም::

"የቱ?" ብዬ ሳጮልቅ መብራት ጠፋና ሲኒማው ተጀመረ:: ልጁን አላየሁትም:: ዘምዘም እጅዋን አመጣችና እጄ ላይ ጫነች:: ጭብጥ ስታደርገኝ ሙቀቷ በፍጥነት ተጋባብኝ:: የማይበት አይኖቼ ተደፍነው ውስጣዊ ዓይኖቼ ተገለጡ...

የቴያትር ሀሁ

"ልጄ ሆይ፣ መልካም ነውና ማር ብላ፤
የማር ወለላ ማዕም ይጣፍጥሃል::
ጥበብም ለነፍስህ እንደዚሁ ጣፋጭ እንደሆነች እወቅ፤
ብታገኛት ለነገ አለኝታ ይኖርሃል፤
ተስፋህም ከንቱ አይሆንም::
መጽሐፈ ምሳሌ 24:13-14

መምህራኖቻችን ከሰኞ እስከ ሐሙስ ከሂሳብ ጮራው፣ ከሣይንሱ፣ ከቋንቋ፣... መጻሕፍት እያጣቀሱ ያስተምሩናል:: አርብ ከሰዓት በኋላ የተለያዩ ኪነጥበባዊ እውቀት እምንቀስምበት ዕለት ነበር:: ከትምህርት ቤት በመቅረት የታወቁት እነ ጋንች፣ ቁልጭ፣ ቾምቤና ሌሎችም ልጆች ዕለተ አርብ ከሆነ አይዘነጉትም:: አይቀሩም::

ቲቸር መስፍን 'ቱሲ' ክፍል ውስጥ 'ትምህርት ቤቴ ማርና ወተቴ' የተባለውን መዝሙር ያስዘምራሉ:: የነገዋ የኢትዮጵያ ተስፋዎች በከፍተኛ ድምፅ ሲዘምሩ አድማስን ሰንጥቆ ይሰማል:: ቲቸር መስፍንም የድምፁን አወጣጥ እንደ ድንቅ የኦርኬስትራ መሪ በጣቶቻቸው ምልክት እየመሩ እየዘመሩ ያስዘምራሉ::

ቲቸር ጥበበ በ'ስሪ ሲ' ወብ.ቷ አገሬ' የሚባለውን መዝሙር እያስዘመሩ ከ'ቱ ሲ' ልቆ እንዲሰማ የልጆቹን ስሜት ከፍ እንዲል እያበረታቱ እርሳቸውም አብረው ይዘምራሉ::

ቲቸር አባብያ ጥቁር መነፅራቸውን ሽቅብ ከፍ እያደረጉ 'ሰንደቅ ዓላማችን' የተባለውን መዝሙር የ'ፎ.ር ቢ' ተማሪዎችን ያዘምሩናል:: ሌሎችንም ክፍሎች የተለያዩ መምህራን ተከፋ ፍለው አገራችንን፣ ውበታችንን፣ ነፃነታችንን፣ ፍቅራችንን፣ ጀግ ንነታችንን፣... የሚገልጹ በርካታ መዝሙሮች እንዘምራለን::

እርስ በራሳችን ተመራርጠን ቴያትር የምንተውንበት ጊዜም አለ:: ብዙ ጊዜ እንደ ምንጭ የምንጠቀመው በኢትዮጵያ ቴሌቪዥን የሚተላለፉትን ድራማዎችን ነበር:: በገፀ ባሕርያት ድልድል ወቅት ሁሉም ልጆች የሚፈልጉት ዋና ዋናዎቹን ገፀ ባሕርያት መስለው መጫወት ነበር:: ችሎታው አለኝ የለኝም ብሎ ራስን የመመዘን ልማዱ አልነበረንም:: ለአብዛኛው ተማ ሪዎች ባሕርያቱ ከገሃዱ ዓለም ኑሮ ጋር የሚጋጭባቸው ጊዜ ነበር::

"ገረድ ሆኜ ብጫወት ለእኔ ምንም አይመስለኝም፤ እናቴ ግን ብታየኝ አስተምሬ፣ አስተምሬ ገረድ!? ብላ ትገድለኛለች!" አለች ኑኑሽ እንደ ማልቀስ እየቃጣት::

"እንዴት ዘበኛ ሁን ትለኛለህ? ይዋጣልናል! ሰኔ 30 ጠብቀኝ!" አለኝ ተሰማ ብልጮ ደሙ ፈልቶ "አንተ እንደወጋየሁ ንጋቱ እየዘነጥክ ልትኮምክን፤ ጓደኛህ ሲሳይ ኀቢጥ እንደ ደበበ እሸቱ ሊጫወት! ሽርክህ ዘምዘም እንደ ዓለምፀሐይ ወዳጆ ትጫወ ታለች! እኔ ግን ዘበኛ! ብሞት ይሻለኛል! አባቴ ዘበኛ ነው፣ እኔም ዘበኛ ልሆን!? አንላቀቃትም:: ሰኔ 30 ትድረስ::"

ጥበቡን በገባን መንገድ እንደመሰለን ተረጎምነው:: የቴያ ትር ሀሁን እንዲህ ፋና ብንወጋም በመካከላችን በቀላሉ ተግባብተን ልንፈታው የማንችለው ችግር ተከሰተ:: ዓለምፀሐይ ወዳጆን የወከለ ችውን ገፀ ባሕሪ ሆና የምትጫወተው ዘምዘም የተሰጣትን የፍቅረኛ ሚና ወዳዋለች:: ዓይኖቿን እያስለመለመች "ምንድነው? የእውነት እኮ አይደለም:: ጨዋታ አይደለም እንዴ?!" እያለች እንድን ጀምር ታግባባናለች:: አስናቀች ወርቁ የእናትነት ባህርይን ተላብላ ስትጫወት አይተናታል:: ይህችን ባህርይ ፀሐይ በቴሌቢዥን አይታት ወዳታለች:: ልክ እንደ አስናቀች ለመጫወት ስለቋመጠች «እውነትም እኮ ጨዋታ ነው:: በቃ ልጆች በእናታችሁ ልምምዱን እንጀምር::» እያለች ትወተውታለች::

በዚያን ወቅት በርካታ ሕፃናት ቴሌቪዥን የማየት ዕድል አልነበራቸውም:: እኔ፣ ሲሳይ ኀቢጥ፣ መኩዬ ቀጫጫው ቴሌቪ ዥን የማየት ዕድል ስለነበረን የድራሲውንና የአዘጋጁን ሚና ከዋና ባሕርያቱ ጋር አጣምረን በመያዝ ቡድኑን በግድም በውድም

እንመራለን:: እንዳለ መታደል ተመልካቾቻችን እኛን የሚያዩን እንደ ተዋጣልን ተዋንያን ሳይሆን እንደ ዱርዬ ተማሪ ነበር::

አንዳንዴ መምህራኖቻችን ራሳቸው ፀሐፊም፣ ተዋናይም ሆነው እኛን በተመልካችነት እንድንታደም ይጋብዙናል:: ቃለ ተውኔቱ ሲፅፉት ለእኛ በሚገባን ቀላል ቋንቋ ይሆንና፣ ጭብጡም በእኛው ሕይወት ዙሪያ ላይ ያተኮረ ስለሚሆን ታሪኩ የሚኖረው ቅርበት ያስደስተን ነበር::

ቲቸር ጥበበ የሰነፍ ተማሪ ባሕርይ ተላብሰው፣ ቲቸር አባብያ አስተማሪ ሆነው በጥያቄ ያፋጥጧቸዋል::

"ካት፤"

"ድመት::"

"ዶግ?"

"ውሻ"

"ቴብል?"

"ጠረጴዛ::"

"ቸርች?"

"አውራ ዶሮ::"

በዚህን ጊዜ በሳቅ እናውካካለን::

ቲቸር ጥበበ መልሷን ለማግኘት ዓይናቸውን ሲያስለመ ልሙ፣ ሲቅለሰለሱ፣ ሲንቆራጠጡ የባስ በሳቅ ሆዳችን ይቆስላል:: ቲቸር አባብያ የእውነት ተናደው አፍጠው ይቁነጠነጣሉ:: ቲቸር ጥበበ ጣራውን መሬቱን እያዩ የ'ቸርችን' መልስ ያብሰለስላሉ::...

ቴያትር ሲባል አስቂኝ ብቻ አለመሆኑን ልባችን ውስጥ ጭፍጉን ትዕይንት ለመቅረፅ የተጠቀሙበት ስልት አሁን ሳስበው ያስደንቀኛል::

ቲቸር መስፍን አንድ ቀን ሲተውኑ የወታደር የደንብ ልብስ ለብሰው፣ ጠመንጃ አንግተው፣ በሰሬ ቀበቶ ኮዳ ታጥቀው መድረክ ላይ ወጡ:: ወታደራዊ ሰላምታ ሰጡን:: በአድናቆት አጨበጨብንላቸው::

ቃላቱን ሲያነበንቡ በቀጥታ ከእኛ ጋር እሚያገናኝ ሆነ "ልጆች፣ ደህና ሁኑ:: ታላቅ ወንድሜ ለአገራችን ኢትዮጵያ ፍቅርና ክብር ሲል በውጋዴን በረሃ ከጠላት ሠርጎ ገቦች ጋር ሲዋጋ ሞተ!" ሲሉ ተማሪው በንዴት አጉተመተመ::

"ስለዚህ በወንድሜ ምትክ እንድዘምት ታዝዣለሁ:: ከሰኞ ጀምሮ ከእናንተ ጋር አንገናኝም:: ዘመቻ መሄዴ ነውና ደህና ሁኑ" ብለው በወታደራዊ ሥርዓት በቀኝ እግራቸው መድረኩን በክስክስ ጫማቸው ደቁትና ሰላምታ ሰጡን::

አዳራሹ በሐዘን ተውጦ ፀጥ አለ:: ቲቸር ጥበበ ተከዘው መድረክ ላይ ወጡ "ይቅናህ፣ ወታደር መስፍን:: ጠላትን ድል አድርጋችሁ ስትመለሱ እንደገና ልጆቻችንን እንደምናስተምር እር ግጠኛ ነኝ" ብለው በመሳሳም አሰናበቷቸው::

ሆደ ቡቡዋ እታለም እሪታዋን አቀለጠችው፣ ኑኑሽ እዬዬዋን አስነካችው፣ ዘምዘም ተንሰቀሰቀች:: ልቅሶው ካንዱ ወደ ሌላው እየተጋባ አዳራሹ የልቅሶ መናኸሪያ ሆነ:: ጨካኙ ቶምቤ እንኳ ንፍጡን እያዝረከረከ ኡኡታውን ለቀቀው:: ዝምተኛዋ ወይንሸት እንባዋ በጉንጮቿ ላዬ ወረደ::

ወታደር መሰፍን ቀኝ ኋላ ዞረው ወደ በሩ ተራመዱ:: የትምህርት ቤታችን የእግር ኳስ ቡድን በረኛ ሁሴን ጂቦ ተወረወረና እግራቸውን ጥርቅም አድርጎ ይዞ እየጮኸ አለቀሰ::

ቲቸር ጥበበ በጥልቅ ሐዘናችን ልባቸው ተነካ:: ቲቸር "ፀጥታ!" አሉና በአስገምጋሚ ድምፅ አዘውን "መምህር መሰፍን እንዲቀር ትፈልጋላችሁ?!" ሲሉን አንድ ላይ "አዎን!" አልን::

"በጣም ጥሩ! መስፍን እንዲቀር የፈለጋችሁ ከሆነ እናንተ ጎበዝ ተማሪ ለመሆን ጣሩ:: ጎበዝ ተማሪዎች ሆናችሁ ፈተናችሁን በአኩሪ ውጤት ካለፋችሁ፣ በአስቸኳይ ለጃንሆይ ደብዳቤ ጽፌ መምህር መስፍን ከውትድርናው ይልቅ ቢያስተምር ለሀገር የበለጠ እንደሚጠቅም አሳስባለሁ:: ስለዚህ ጎበዝ ተማሪ ለመሆን ቃል ግቡልኝ" ሲሉን ሁላችንም ቃል ገባን::

ቲቸር መሰፍን ያነገቱትን ጠመንጃ አወረዱ:: ሁሴን ጂቦም እግራቸውን ለቀቃቸው:: ፈተና እየወደቀ ሁሌም ክፍል የሚደግመው አለሙ ጅሎ በለሆሳስ "እዎን እናጠናለን፣ ጎበዝ ተማሪ እንሆናለን" ሲል ሰማሁት::

ውዝዋዜ

"የማታውቁ ብትሆኑ የእውቀት ባለቤቶችን ጠይቁ"
ቅዱስ ቁርአን

ወንድ ልጆች ምን እንደነካን እንጃ ስለ ልጃገረዶች ማውራት ጀምረናል:: ከእነዚህ ቆነጃጂት ጋር የአካባቢውን አየር በጋራ የምን ተነፍስበት ቦታ አንዱ ጥምቀተ ባሕር ነበር:: በዛሬው ጥምቀት እየደነስን ጀምበር ስትጠልቅ የሚመጣው ጥምቀት ይናፍቀናል:: የሐፃኑ ቂርቆስ ንግሥ ጥር 15 ቀን ስለሆነ ተጨማሪ የዳንስ ቀን አለን:: በማግሥቱ ጥር 16 ቀን የሕፃኑ ቂርቆስ እናት የእየሉጣ ንግሥ ነው፣ ሌላ ተጨማሪ የደስታ ቀን ይዛልን ትመጣለች::

ጥምቀት ለእኛ ለቂርቆስ ልጆች ከሰፈራችን ታቦት በተጨማሪ እስጢፋኖስ ቤተ ክርስቲያንም ሔደን እንጫወታለን::

እዚያ ከቦሌ፣ ከፊት በር፣ ከፍልውሃ፣ ከሠንጋ ተራ፣ ከመርካቶ፣... ከሚመጡ ልጆች ጋር እንደንሳለን::

የእኛ ሰፈር አርሞኒካ ተጨዋች ጎሣዬ አበበ ነው:: ንቁና ቂንጠኛ ወጣት ነው፣ ሲራመድ ይነጥራል:: አፍሮ ፀጉሩን ነስንሶ በንፁህ አለባበሱ ብቅ ይላል:: ሀርሞኒካውን ይቃኛታል:: እንከበዋለን:: "ሞቅ አርጉታ!"

አጨብጨቡ ማለቱ ነው:: 'ችክችክ ባንባ' በአርሞኒካው መዝፈን ይጀምራል:: ነሸጥ ያደረጋቸው ልጆች ተገባብዘው ዳንኪራውን ያስነኩታል:: የመደነሻው መድረክ እንዳይጠብ አንዱ ጭራሮ ይዞ ታዳቹሚዎችን ወደኋላ እየገፋ ያሰፋዋል:: ታዳሚው ግን ዳንኪራውን ለማየት ሲንጠራራ ሲጋፋ መድረኩ ተመልሶ መጥበቡ የግድ ነው::

የባህል ዘፈን ሞቅ ይላል:: ኦሮምኛው፣ አማርኛው፣ ትግርኛው፣ ጉራጌኛው፣ ጋሞው፣... እዚያም፣ እዚህም ክብ ሠርተው ያዜማሉ:: በጨጠቆረ (ዳርት)፣ ለስላሳ ጠርሙስ ላይ ቀለበት ወርውሮ ማስገባት የሚያጫውቱ ከበዓሉ አካል ናቸው:: ከረሜላ፣ ማስቲካ፣ ሸምብራ እሸት፣ ሸንኮራ አገዳ፣ ሽልምልም ዘንግ ሻጮች በልፈፋቸው በዓሉን ያደምቁታል:: የጥምቀተ ባሕሩ ሞቅታ እየበዛ ሲመጣ፣ ጀምበርም ለመጥለቅ ስታዘቀዝቅ ፀብ አንዳይደፈርስ በመስጋት ፖሊስ ጨዋታውን መበተን ይጀምራል::

ቀጢሳውን ድርቅ ብሎ ቆሞ አገኘሁት::

"ምን ሆንክ?" አልኩት ጠጋ ብዬ::

ቁርጥ ቁርጥ በሚል ትንፋሽ "አሰገደች አሁን ስታልፍ ነካችኝና የሆነ ነገር ድርርርርር አደረገኝ" ኮሚክ ስለሆነ ጭብጥ የማትሞላ አናቱን እየነቀነቀ በዓይኑ፣ በእጁ፣ በእግሩ፣ በሁለንተናው ነው የሚያወራው::

ይህ የቀጢሳው አኳኋን መኩዬ ቀጫጫዋም ባልተለመደ መልክ አምለሰትን ብቻዋን ስታገኛት እንዴት እንደምትለማመጣት አስታወሰኝ::

እሷ እየተሽኮረመመች "እምቢ"

ምን እንደምትለምናት ጠይቄአት "አልነግርህም" ብላኛለች::

እከታተላቸዋለሁ:: ይህቺ መኩዬ አምለሰትን ወደ ማስገደዱ ቃጣት:: ይኼኔ አምለሰት ፊትዋን በእጅዋ ሸፍና እያለቀሰች "አደይ!" ስትል፣

"ወይ!" አሉ እናቷ ቤት ውስጥ እንዳሉ::

"ይኼ መኩዬ 'ባለጌ ሥራ' እንሥራ ይለኛል!" አለች አምለሰት የምር እያለቀሰች::

መኩዬ ቀጫጫው እንደጥይት ቱር ብላ ተሰወረች:: ድርጊቷ ስላሳፈራት ለዕለታት ከሰፈራችን ጠፋች:: ይህ ቀጢሳውን ድርርር! ያደረገው ስሜት፣ የመኩዬ አይነት ነው? ስል አብ

ሰለሰልኩት፡፡ (ለዘምዘም ያለኝን ስሜትም ልስልስ ባለ ደስታ አስ ታወስኩ!)

ከሀሳቤ ተመለስኩ አስገደች ከማዶ ቀሚስና ሱሪ ለብሳ ትታየናለች፣ መቅደስ ከጎንዋ አለች፡፡ እቴቱና ዓለማየሁ እየደነሱ ነው፡፡ እቴቱ ድርብ ጥርሷን ለመሸፈን ከንፈሯን ስባ አፍዋን ገጥማለች፡፡ ይታወቀኛል እየሳቀች ነው፡፡ አሌክስ ዓይኑን ገርበብ አድርጎ በስልት ተከትሏታል፡፡ እሷ ፀጉሯን ተተኩሳለች፣ የቆዳ ፓሪሞድ ለብሳለች፣ ባለቡሽ ታኮ ጫማ አድርጋለች፡፡ ጎሣዬ ሀር ሞኒካውን ያስነካዋል፡፡ ከቀጢሳው ጋር ስለ ልጃገረድ ጓደኞቻችን እየተጫዋወትን ነው፡፡

"እኔ ሳድግ የማገባው አስገደችን ነው፡፡ አንተ ደግሞ መቅደስን ማግባት ትችላለህ፡፡ እሷ እኮ ያንተ ሚስት ነች፡፡"

"እኔ ሳድግ የማገባው ዘምዘምን ነው፡፡"

"እንዴ! እሷ እስላም፣ አንተ ክርስቲያን ስለሆንክ አይቻልም!"

"ይቻላል! ከፈለክ ልንገርህ አንድ ቀንለታ" አልኩት "ከእማዬ ጋር መርካቶ ሄደን በራጉኤል ቤተ ክርስቲያን ስናልፍ፣ አንድ ሰውዬ በማይክሮፎን ሲዘምር ሰማሁና እማዬን ምንድነው? አልኳት፡፡ ይኼ የእስላሞች ፀሎት ቤት ነው አለችኝ፡፡ 'ሁለት ልጆች በጣም ተዋደው እስላምና ክርስቲያን ቢሆኑ መጋባት ይችላሉ ወይ?' ብዬ ጠይቄአት፣ 'ይችላሉ ሁለቱም የአንድ እግዚአብሔር ፍጥረት ናቸው' ብላኛለች፡፡ ስለዚህ ትምህርታችንን እንደጨረስን የማገባው ዘምዘምን ነው፡፡"

መቅደስ ወደ እኛ እያየች ነው፡፡ ድሮ ዕቃ ዕቃ ስንጫወት ሚስቴ ነበረች፡፡ የሷ ፍላጐት በዚያው እድጐ አሁንም ትወደኛለች፡፡ የኔ ቀልብ ግን ዘምዘም ሁሴን ላይ ካረፈ ቆየ፡፡ ዝም አልኳት፡፡ ቀጢሳው ከአስገደች ጋር ሊደንስ ወደ መድረኩ ገባ፡፡ ዓይኔን ሳማትር ዘምዘምን ወደእኔ ስትመጣ አየኋት፡፡ ተጠግታኝ በግራ እጇ ሜንታ ከረሜላ አስጨበጠችኝ፡፡ አንዱን ለራሷ በላችና "አንተ፣ በሰፈራችሁ ሳልፍ ኃይሉን አየሁት፡፡ በራቸው'ጋ ቆሟል፡፡ ግድግዳ ላይ የተሰጠፈውን የክበባችሁን አርማ በጣቱ ጠቁሞ አሳየኝ፡፡ የሕፃናት ፍሬ የሰውነት ማዳበሪያ ክበብ ይላል፡፡ ልክ አይደላችሁም፡፡ አሁንም ሕፃን ናችሁ? መሆን ያለበት የወጣቶች ፍሬ የሰውነት ማዳበሪያ ክበብ ነው፡፡"

በዚህ ዓመት መጀመሪያ ላይ አባባ ቱሉ አጠናና ቆርቆሮ ሰጥተውን ከጓሮአቸው ያለው መሬት ላይ ቤት ሠራንበት፡፡ ከምድር ባቡር በሰረቅነው የባቡር ፍሬን ሰውነታችንን የምናዳብርበትን የስፖርት ቁሳቁስ አዘጋጀን፡፡ ከየቤታችን ያለንን መጻሕፍት አዋጣን፡፡ መደርደሪያ አዘጋጅተን በወጉ ደረደርናቸው፡፡ በወር ስሙኒ ስሙኒ ለክበባችን እናዋጣለን፡፡ መጽሐፍ ተውሰን እናነባለን፡፡ በቻልናቸው ቀናት ጠዋትና ማታ ክብደት በማንሳት አካላችንን ማዳበር ጀምረናል፡፡ ለማኅበራችን እኔ ፀሐፊ፤ አብነት

ባሪያውን ዳኛ አድርገን መርጠን አብሮ አደጎቹ በመልካም እንቅስቃሴ ላይ እንገኛለን፡፡

"ለኃይሉ ነገርሺው?" አልኳት ዘምዘምን፡፡

"በደንብ ነዋ! በዚህ ዕድሜ six grade student ሆነህ ሕፃን ትባላለህ፡፡ አሁን ሁላችሁም ወጣቶች ናችሁ፡፡" ይህንን ስነግረው ኃይሉ መሰላል አመጣና ሕፃናት የሚለውን ቃል ሰርዞ ወጣቶች ብሎ ጻፈበት፡፡"

"ዘምዘምዬ አንጎልሽ ክፍት ነው አሪፍ ልጅ!" አልኩና ሳብ አድርጌ ጉንጭዋ ላይ ሣም አደረኳት፡፡ ሁለታችንም ደነገጥን፡፡ በለሆሳስ ድምፅ እንድንደንስ ጋበዘችኝ፡፡ ወደ መድረኩ ገባን፡፡ ፓምፕ የሚባለውን ዳንስ እናስነካው ጀመር፡፡

"*ጭራሮ! ጭራሮ!" አለ ክቡን እንዲያሰፉ የሚያዘው ፍፁም፤ አርጬሜ ይሏል፡፡ መሬቱን እየመታ ተመልካቾች ወደ ኋላ እንዲያፈገፍጉ አደረገና ዓለምፀሐይን አብራው እንድትደንስ ጋበዛት፡፡ ባቴንድሪስ የሚባል ጃኬት ለብሶ፣ ቤልባተም ሱሪ ታጥቆ፤ የወታደር ክስክስ ጫማ አድርጓል፡፡ ገንባሌውን ተልትሎታል፡፡ የጎረምሳ ፋሽን አለባበስ ነው፡፡

ጭብጨባው ሞቅ አለ፡፡ ጎሣዬ ላብ አጥምቆት አሁንም ሀርሞኒካውን በፍቅር እየነፋ ነው፡፡ አቧራው ጨሰ!

አጠገባችን ባቴንድሪስ የለበሰ አፍሮ ወጣት ዝንጉርጉር ቀሚስ ከለበሰች ልጅ ጋር ይደንሳል፡፡ እየደነሱ ማንነቷን ለማወቅ በርካታ ጥያቄዎች ይጠይቃታል፡፡ የሚያወሩት ጥርት ብሎ ይሰማናል፡፡ ጣፋጭ ከረሜላችንን እየመጠጥን አካላችንን ለዳንስ፣ ጆሮአችንን ለጎረምሳው ውትወታ አስገዝተን እንጫወታለን፡፡

"ሰፈርሽ የት ነው?"

"ዝም ብለህ ደንስ፣ ምን ያደርግልሃል?"

"እንድንገናኝ ነዋ!"

"ተገናኝተንስ?"

"እንጫዋወታለን፡፡"

"እና!?"

"የት ነው የምትማሪው?"

"ሽመልስ ሀብቴ አንደኛ ደረጃ፡፡"

"ስንተኛ ክፍል ነሽ?"

"4ሲ!"

"ኦ ለትንሽ በለጥኩሽ፡፡ እኔ 5ኤ ነኝ፡፡"

ዘምዘም እየሳቀች "ሁለቱንም እንበልጣቸዋለን፡፡ እኛ'ኮ 6ኤ ነን!" አለችኝ፡፡

አቀፍኳት፡፡ ጡቶቿ ደረቴን ሲነኩት ልክ እንደ ቀጢሳው ድርርርርር! አደረገኝ፡፡

---

*ጭራሮ! ጭራሮ!፤ አጨብጭቡ እንደማለት ነው፡፡

ምሕረት

"ሰው በዚህ ዓለም ላይ በሚኖርበት ዘመን ሁሉ
ለሕይወቱ እንጀራ፣ ውሃ፣ ልብስ ካገኘ ይበቃው ነበር።..."
ፏ ብላቴን ጌታ ኅሩይ ወልደሥላሴ

ከቂርቆስ ቤተ ክርስቲያን ጀርባ የሚገኘው ሰፈር ዲተልበር ይባላል:: ጥቂት ሴተኛ አዳሪዎች ይኖሩበታል:: በጣም ትንንሽ ልጆች እያለን መጫወቻ የሚሆነን ቆርኪ የምንለቅመው ከዚህ አካባቢ ነበር::

በዚሁ መንደር ከሚገኙት ቤቶች አንደኛው የጆቢራው ዳንስ ቤት ነው:: ጆቢራው የአራተኛ ክፍለ ጦር ከባድ ሚዛን ክብደት አንሺ ነው:: ይህንን ዳንስ ቤቱን ከባለቤቱ ጋር በመተባበር ያካሂዳል::

መኅርመስ እንደጀመርን ማታ ማታ ታዳሚዎቹ ሲደንሱ ለማየትና ከጥበቡ ለመቅሰም እኔና ጓደኞቼ እንሄዳለን:: ሁሌ ቀድመውን ደርሰው በር ላይ የምናገኛቸው ጓደኞቻችንን አወቀ ዱዱና ጉይቶም አሻሮን ነበር:: ቀይ መብራት በርቷል:: በጆምስ ብራውን ዘፈን ቆነጃጂቱ ከኅበዛዝቱ ጋር ጃርኩን፣ ቡጊውንና ፓንቸን ሲያስነኩት እንመለከታለን::

ፊዘን ስንመለከት የብርጭቆ እጣቢ በድንገት ይረጭብናል:: ብትን እንላለን:: ተመልሰን የምናፌጥ የመኖራችንን ያህል በደረሰብን ድንገተኛ መበስበስ እየተሳደብን ወደ ሰፈራችን የምንሄድም ነበርን::

በዚህ ዳንስ ቤት ውስጥ የሚሠሩ ሴቶች ምሽት ባለሽንሽን ቀሚስ ወይም ፓሪሞዱን ለብሰው፣ ሰፊ ቀበቶ በወገባቸው ሽብ አድርገው፣ ተኳኩለው፣ ፀጉራቸውን 'አፖሎ ስታይል' ተሠርተው ይሽቀረቀራሉ::

ብዙ ጊዜ ወደ ዳንስ ቤቱ የሚመጡት ወንዶች የአራተኛ ክፍለ ጦር ወታደሮች ናቸው:: ታዋቂ የሆኑ ስፖርተኞችም ይገኙባቸዋል:: የዘመኑን 'ፋሽን' ለብሰው በቄንጥ እየነጠሩ ሲገቡ እና ያቸዋለን:: ከቆነጃጂቱ ጋር ሲተላለፉ ጡታቸውን ጨበጥ፣ ዳሌያቸውን ቸብ! ማድረግ የተለመደ ነው:: አንዳንዷ ሴት በሳቅ እየተፍለቀለቀች "ኡ! የቂጤን አደጋ ይስጥህ!" ብላ ትሽኮረመምና ቸብ ያደረጋት ጎረምሳ ጭን ላይ ትቀመጣለች:: ድንገት ዞራ ከየችን "አትሄዱም እናንት ውሪዎች!?"

ቅድም አንድዋ የብርጭቆ እጣቢ ረጨችብን፣ አሁን ሌላዋ ሰደበችን:: እናቄማለን:: በበኋለኛው ሕይወቴ እንደተገነዘብኩት

ሴቶቹ ማታ የሚያገኙት ገቢ ለመተዳደሪያ አይበቃቸውም:: ስለዚህ ቀን በቡና ማበጠሪያ ድርጅት ውስጥ ቡና ለቀማ ይሠራሉ:: ማታ ወደ ቤታቸው ሲመለሱ የሚያልፉት በእኛ ሰፈር ነው:: በዚህ ጊዜ በሰፈራችን የታወቁ ለካፊ ልጆች እንደተርብ ይቀበሏቸዋል:: ሴቶቹ በቁጣ ቱግ ብለው የስድብ መአት ያወርዱብናል:: ብትን እንላለን:: ትተውን ወደ ሰፈራቸው ሲያዘግሙ "እፍ እፍ ኮሌጅ!" ይላል በቀጭን ድምፅ አበራ ጥይቴ:: የኤሌክትሪሻን ረዳት ሆኖ ነው የሚሠራው:: ማታ ወደ ቤቱ ከመግባቱ በፊት አንድ አራት አምስት ሰዎች ይለክፋል:: ስለዚህ አበራ አጠገብ ካለ ማንኛውም ልጅ መጠንቀቅ ይኖርበታል::

አበራ ጥይቴ ሴቶቹን ለክፎ አበሳጭቶ ከሸኘ በኋላ፣ በለከፋው እየሳቀ ወደ ጎደቴ ጠጅ ቤት አሾለቀና ተመለከተ:: አንድ ሽጉጥ ሰርቀው ከውትድርና የተባረሩ አዛውንት ሰው አየ:: "ሽጉጡን ቁጭ አርግ!" ብሎ ጮኽ ፈትለክ አለ::

አዛውንቱ በረገጉና ከጠጅ ቤቱ ተወርውረው ወጡ:: ሁሳችንም ወደ አቅራቢያችን መሸሸጊያ ቱር አልን:: አበራ ጥይቴ ቁልቁል እየሮጠ ሲስቅ ይሰማናል:: ሰውየው አውላላ ሜዳ ላይ ቆመው ባለኄ ስድብና የርግማን መዓት ያወርዱብናል:: እኛም የባሰ እንስቃለን:: ይህ ሆታ የተሞላበት ሳቅ አንጀታቸውን እርርድብን ያደረጋቸው ሰውዬ ከኪሳቸው የፖሊስ ፊሽካ አወጡና በኃይል ነፉ::

አስቂኙን ትዕይንት በፍጥነት ተቀይሮ አስፈሪ ሆነ:: እነ ባሻ ሐረሩ፣ ሃምሳ አለቃ ታደሰ፣ ምክትል አስር አለቃ አበበ ገስግሰው ደረሱ:: እኛ በየስርቻው ተወትፈን ሁኔታውን እንከታተላለን::

"ምን ተፈጠረ?!"

"በንጉሥ አገር ወሮ በላ አስቸገረኝ::"

"የታል?"

"ሳትይዘው! ፊለጉን ሳታውቅ ነው የድረሱልኝ ፊሽካ ያሰማኸው?"

"አሸባሪው አንተ ነህ!"

አበራ ጥይቴ በዚህ ጊዜ በጨነቀው ሱቅ በኩል አድርጎ በማሲያልፍ ያገኘውን እየለከፈ፣ ተለካፊው ሲያባርረው እየሮጠ ብቅርገኝ አድርጎ ወደ ሰፈር ይመለሳል:: ወይም ወደ ዲተልበር ብሎ ጆቢራው ዳንስ ቤት ደጅ ላይ ቆሞ የዳንሱን ጨዋታ ያያል::

እኛ በነጋታው የሰፈራችን ታቦት ንግሥ ላይ ለምንጨፍረው ዳንስ የመጨረሻ ዝግጅት ለማድረግ ወደ ጆቢራው ዳንስ ቤት ሄድን:: ሴቶቹ አድፍጠው ጠብቀውን ነበርና፣ ፍቅረኞቻቸው የሆኑ ጦር ሠራዊቶች በከበባ ይዘውን በኩርኩም ቆጉን:: አስፈራሩን፣ አስጠነቀቁንና ለቀቁን:: በዚህ ድንገተኛ ወገራ ተበሳጭተን አበራ ጥይቴን ጠመድነው::

በበነጋታው ታቦቱ ነግሦ ቀሳውስቱ ልብሰ ተክህኖአቸውን ለብሰው መቋሚያቸውን ይዘው ጸናጽላቸውን እያቅጨለጨሉ ክበሮ እየመቱ ያሬዳዊ ዜማ ሲያዜሙ ምዕመናን በእልልታ ያደምቁታል:: ይኼ መንፈሳዊ ትዕይንት ልብን በሐሴት ይሞላል::

ጨዋታው እዚያም፣ እዚህም ተጀመረ:: ከዘምዘም ጋር ዳንስ ልንጀምር ስንል ጉይቶም አሻሮ በጥቅሻ ጠራኝ::

"ምንድነው?"

"አወቀን አበበች 'አትደንስም፣ ከደነስክ ግን ለወንድሜ ለቸርነት ነግሬ አስወግርሃለሁ' ብላው እያለቀሰ ነው::"

ቦዲው ቸርነት በዓይኑ ቂጥ አላፊ አግዳሚውን እያየ ደረቱን የማንቀጥቀጥ ልማድ አለው:: አወቀ ዱዱ ደግሞ ሲያቀብጠው ከዚህ ቦዲ ቢልደር እህት ጋር ጓደኝነት ጀምሯል:: በተጣሉ ቁጥር ማስፈራሪያዋ ያው ቦዲ ወንድሟ ነው:: አሁን ደግሞ የጥጋቧ ጥጋብ ከእሷ ፈቃድ ውጪ ከሆነ ጥምቀተ ባሕሩ ላይ እንዳይደንስ አገደችው::

ጉይቶም አሻሮ ይህንን የሚነግረኝ የሰፈር ልጆች አንድና ግዝለት ነው:: እኔ ግን አወቀን በዕዳ እፈልገዋለሁ:: ባለፈው ሆያ ሆዬ ከመድረሱ በፊት ክረምቱ ላይ "ብይ አስቆጥረኝ ለሆያ ሆዬ እከፍልሃለሁ" አለኝና ተስማማን:: የስሙኒ ብይ ተበድሮ ተጫውቶ ተበላ:: ሆያሆዬ ጨፍሮ በደንብ ሸቀለ:: ነገርግን የኔን ፍራንክ ላለመክፈል መንገድ እየቀየረ እየሸወደኝ በጣም ተቸግሬ ዛሬ አገኘሁት::

"ቸርነት ዓይኑን ቢያጠፋው እኔ የለሁበትም:: ከርኬን ብቻ ይክፈለኝ! የታለ?" ብዬ ሳዘግም ቂርቆስ ቤተ ክርስቲያን በሩ ላይ አየሁት::

"ስማ!" አለኝ አወቀ ዱዱ እንዳየኝ:: ሲያወራ ምንጊዜም ሙክ ብሎ ነው:: "ሲኒማ ኢትዮጵያ ያላየሁህ እንዳይመስልህ!"

ልቤ ድው፣ ድው አለ:: ወደ ዘምዘም ዞርኩኝና በጥቅሻ ጠየኳት:: የዚያን ዕለት "ያ ልጅ ዝም ብሎ እየተቁለጨለጨ የሚያይህ ለምንድነው?" ብላኝ ስታመላክተኝ ሳየው ስንጠራራ የሲኒማ ቤቱ መብራት ጠፋ:: የዚያን ዕለት አይቶኛል ማለት ነው:: ምሥጢሬን እንዲደብቅ ጠጋ አልኩኝና "አይዞሽ አውሽክን፣ አግዝልሻለሁ:: ስሙኒውንም ምሬሻለሁ" ለአፌ እንጂ እንኳን እኔ ቸርነትን እነ ግርማ ቸሩም አይችሉትም::

"ስማ የጎልቤው እህት አትደንሳትም:: ሞቼ ነው ቆሜ አለችኝ::" ሲለኝ አወቀ ዱዱ አበበችን ጠጋ አልኳትና "ምንድነው?"

"ፉንጋይ በዓመት በዓል ምድር ከልጆች ጋር ትጣላለህ እንዴ!" ከኋላዬ ስጠራ ሰማሁ:: የጠራኝ ጋሼ ጋንጩር ነው::

"አልተጣላሁም:: ስሜ ተስፋዬ ነው!" አልኩ በዝግታ እየተጠጋሁት:: እኔም ጋሼ ቀለቱን ጋንጩር ብዬ መጥራት ጀምሬያለሁ::

"ተውንጂ ፉንጋይ? እኔኮ አንተን የማውቅህ ከሕፃንነትህ ጀምሮ ነው:: በዚህ ላይ ዘመዳማቾች ነን:: ለማንኛውም ፀቡ ውስጥ ከሌለህበት ጥሩ ነው:: በል የገንዘብ አጠቃቀም እወቅ:: ጓደኛ አታብዛ እንካ አረንቻታ በዳቦ ብላ" ብሎ ዲናሬ አወጣና ሊሰጠኝ እጁን ዘረጋ::

"ይኼ ፍራንክ እኮ የሚገዛው አረንቻታ ብቻ ነው::" አልኩ ሳልቀበለው::

ነቅቼበታለሁ:: ድሮ በልጅነቴ ዱምቡሎ ከኪሱ ያወጣና 'ሻይ በዳቦ ብላ' ብሎ ይሰጠኛል:: ወቅቱ ሐምሌና ነሐሴ ሊሆን ይችላል:: ሁለቱም አምሮኝ እጨነቃለሁ:: ረስቶት ይመስለኝ ነበር:: ዛሬ ግን ነቃሁበት ተፈጥሮው ነው::

"ውይ አራት ፍራንክ ነው እንዴ? የሰጠሁህ ስሙኒ መስሎኝ" ብሎ ኪሱ ተጨማሪ ፍራንክ ፍለጋ ሲገባ "እኔ ፍራንክ ከማንም ላይ እንዳልቀበል አባቴ አስጠንቅቆኛል:: አልቀበልም!" አልኩት::

ደም በጉረሱ ዓይኖቹ ገላመጠኝ፣ አልወደውም:: ለጥላቻዬ በቂ ምክንያት አለኝ:: አንድ ወንድሙ እንደሆነ የሚነገርለት የደረሰ ጉረምሳ አብሮት ይኖራል:: ስሙ ገሠሠ ነው:: እኛም በገጣጣነቱ ገሠሠ ጥርሶ እንለዋለን:: ከንፈሩ አጥሮ ጥርሱ በዝቶ፣ እንዳለ ጥርሶቹ ደጅ ናቸው:: በአንድ እርጉም ቀን ገሠሠ ጥርሶ ተጣልተው ጋሼ ጋንጩር ሲደበድበው የፊት ጥርሱ ረገፈ:: በወቅቱ በቁማር ሃድራው ጦፎለት ስለነበር ወጣቱን አሳክሞ ጥርሱን ወርቅ በወርቅ አደረገለት:: በልጅ ልብ የሰፈር ልጆች በወርቅ ጥርሱ ቀናንበት::

ጋሼ ጋንጩር ሰንበትበት እንዳለ ከጥርሶ ጋር ተጣሉ:: ትልልቅ ሰዎች ሲያወሩ እንደሰማሁት ጋንጩር ጥርሶን ጠልፎ ጥሎ ሌንጩጩን ሸቅብ ስቦ በጉጠት ያስተከለለትን ወርቅ ጥርስ ሁሉ ነቅሎ ወስዶ ሸጦበታል:: ገሠሠ ጥርሶ ድድ ብቻ እያልን ስናበሽቀው ተናዶ አገር ጥሎ ጠፋ::

የዚያን ጊዜ በዚህ በጋሼ ጋንጩር ድርጊት መኩዬ ቀጫጫው ተናዳ እንፈንክተው ብላኝ ነበር:: ቆይ አሁን አይደለም ብዬ አረጋጋኋት::

ጋሼ ጋንጩር አልገባውም እንደድሮው ችስታ መስዬዋለሁ፣ ማንም ፍራንክ ቢሰጠኝ የምቀበል መስሎታል:: ያድሮ ቀረ ከጥምቀት መልካም ስሜት ጋር ፊቴን ወደ ጓደኞቼ ስመልስ ወደ ደስታዬ ተመለስኩ::

"አስጠናሻለሁ ብሎ ሳመኝ ይሄ ባለጌ! አስወግረዋለሁ!" አለቺን አበበች በለሆሳስ እንደማፈር እያለች::

"ውይ! አንቺ?፣ እንዴት ባለጌ ነው? ቱ! አፈር ያስበላው! አስወግሪው::" አልኳትና ጉይቶም አሻሮን ጠጋ ብዬ ጠየኩት::

"አስጠናሻለሁ ብሎ እየሳማት ቆየ:: እሷም ተስማማች:: በድንገት መሳሳሙን አቁሞት ወደ ጥናት ማተኮሩ አስከረፋት::"

ተሳሳቅን:: ባስታርቃቸው እርቀ ሰላም ወርዶ ጨዋታው እንደሚደራ ገመትኩ:: አወቀ ዱዱ ዘምዘምን፣ እኔ አበበችን ይዘን ወደ መድረኩ እንድንገባ አደረኩኝ:: በቆይታ እንለዋወጥና ከራሳችን ጓደኞች ጋር እንሆናለን::

ጉይቶም አሻሮ ደስ ብሎት ፊቱ ሁሉ ጥርስ ሆኖ እያጨበጨበ ያስተውለናል:: የጎሳዬ አርሞኒካ ታዘምራለች:: የታዳሚው እጆች በማጨብጨብ ያደምቃሉ:: እኛም በቅርቡ የተማርነውን ጃርክ እናስነካው ጀመር:: ለሕይወታችን እንጀራን፣ ልብስን በወላጆቻችን ጥረት እያገኘን ሴቷ ከወንዱ፤ ወንዱም ከሴቷ የሚገኘውን ደስታ ለመገብየት እንዲህ ነበር የጀመርነው::

ፍተሻ

"አገሬ ለእኔ ምን ትሠራልኛለች ሣይሆን፣
እኔ ለሀገሬ ምን እሠራላታለሁ? እንበል::"
ጆን ኤፍ ኬኔዲ

መምህራችን በሚተርኩልን ጭብጥ መንፈሳችን ተሰግሮ በሁሉም ነገር አንደኛ የመውጣት ስሜት አያሌዎቻችንን የተጠናወተን በዚያው በጨቅላነት ዕድሜያችን ነበር:: በግብርና፣ በማራቶን፣ በትምህርትም፣ በኪነጥበብም፥... በሁሉም መስክ አንደኛ መሆን::

ቲቸር መስፍን፣ ቲቸር ጥበበ ከዜሮ ክፍል ጀምሮ የነጠሙኝ መምህራኖች ነበሩ:: ለማ በገቢያን፣ ለማና ዘመዶቹን አስተማሩን:: መጻሕፍቱ በሥዕል የተደገፉ፣ ብዙ ጽሑፍ የሌላቸው፣ ደስ የሚሉ ነበሩ::

ቱ ኤ በገባን ጊዜ ታሪክና ምሳሌ፣ ተንኮለኛው ከበደ፣ ላሜ ቦራ፣ እና ሌሎች አያሌ መጻሕፍት ውስጥ ያገኙአቸውን ተረቶች ይተርኩልናል::

ቲቸር መጽሐፉን ገለጥ ሲያደርጉ በጠሬ ይተራመስ የነበረው ክፍላችን ቀስ በቀስ ፀጥ ይላል:: አጠገቤ የተቀመጠው ሲሳይ ጎቢጥ አፉንም፣ ዓይኑንም በሰፊው ከፍቶ መምህራችንን በተመስጦአ ያስተውሏል:: ከስቶኪንግ የተሠራ ትልቅ የጨርቅ ኳስ ከእግሩ ስር የማይጠፋው አበረ ሻቃ ክፍል ውስጥ ከገባንም በኋላ ከዴስክ ስር ምትሮሽ እንጫወት ይል ነበረ:: የዚያን ዕለት በትረካው ይመሰጥና ጨርቅ ኳሱን የት እንዳስቀመጠ ይረሣል::

ለእኔ ብቻ በሚሰማ ለሆሳስ ድምፅ "መጽሐፍ ማንበብ ጥሩ ነገር ነው!"

"አዎን!" እለዋለሁ ከሚመስጠው ከቲቸር ትረካ መንፈሳዊ ሂደት ላይ ሳልወርድ:: "እኛ ቤት አንቅልፍ ለምኔ የሚባል መጽሐፍ አለን:: እማዬ ሣጥን ውስጥ ቆልፋዋለች፣ ስናድግ ስለም ትሰጠኝ አብረን እናነበዋለን"

"እሺ" በሹክሹክታ እመልሳለሁ::

ከከበደ ሚካኤል ግጥሞች የብረት ድስትና የሸክላ ድስት፣ ሁለት አፍ ያለው ወፍ፣ አዝማሪና የውሃ ሙላት፣... ይነበብልናል:: ሲያስቁን ሲፈልጉ 'የዝንጀሮ ሠርግ'ን ይተርኩልናል::

...ኒይ ትንቡሼ ገላ፣ ኒይ ትንቡሼ ገላ
ለኛ ልጅ ሚስት ሁኚ፣ ትዳር እንዲሞላ
አትፈጪ፣ አትጋግሪ፣ አይጠፋ የሚበላ
ቆርጦ ይሰጥሻል የስንዴውን ዛላ
የማሩን ወለላ...

"ታዩታላችሁ ይኼንን ቀጣፊ? አያጭድ፣ አይነለትል!" ሲሉ ቲቸር በሳቅ እናውካካለን::

3ሲ እና 4ሲ ስንደርስ የእንግሊዘኛን ሥነ ጽሑፍ በስነ ቃል ያስተዋወቁን መምህራችን ቲቸር ጥበበ ናቸው:: 'በሪደር ዋን' ውስጥ የነበሩት ታሪኮች 'አሲባባ ኤንድ ዘ ፎርቲ ቲቭዝ'፣ "አላዲን ኤንድ ዘ ላንፕ'፣ 'ዲክ ኤንድ ሂዝ ካት'... የመሳሰሉት ተረቶች እጅግ በጣም ተወዳጆች ነበሩ:: በእነዚህ ትረካዎች በሕይወታችን ለመጀመሪያ ጊዜ በምናብ ከአገራችን ውጪ ባሕር ማዶ የሄድንባቸው የጥበብ ውጤቶች ናቸው::

'ALADDIN AND THE LAMP' በማለት ቲቸር ጥበበ ወፍራምና ጆሮ ገብ በሆነ ድምፅ አንብበው 'አላዲንና ፋኖሱ' በማለት ይተረጉሙልናል:: ማንኮሻኮሹ፦ ጫጫታው ፀጥ ይላል:: ቲቸርም ፈገግ ብለው 'Once there was a wizard, He lived in Africa, He went to China to get the lamp" በማለት ሲተረጉሙልን "አንድ በአፍሪካ ውስጥ የሚኖር ጠንቋይ ነበር:: ከዕለታቱ በአንዱ ቀን ፋኖሱን ለማግኘት ወደ ቻይና ተጓዘ::

The wizard knew that the lamp was hidden in a hole in a field. It was a very little hole. The wizard was a big man, He could not go into the hole... እያሉ ወደ ተረቱ ዓለም እያጓጉን ይዘውን ይጓዛሉ::

ቲቸር ጥበበ እልባቱ ላይ ደርሰው ከክፍላችን ይወጣሉ:: ወዲያውኑ በኩርኩም እየተወዳደርን የእንግሊዘኛ ቃላት መጠየቅ እንጀምራለን::

"ዊዛርድ!" ሲሳይ ጎቢጥ ጠየቀኝ::

"በሦስት በሦስት ኩርኩም" አልኩት::

"እሺ!" ብሎ ሳይጨርስ "ጠንቋይ!" አልኩት::

አጎነበሰልኝ:: የበላሁ የጠጣሁትን ያህል ቆጋሁት::

"ትጣፍጣለች!" አለ አንድ ዓይኑ እንባ አቅሮ በሕመም በተንዘበዘበ ድምፅ::

ስላሳዘነኝ ሁለቱን ማርኩት::

'አሁን የምጠይቅህን አትመልስም?" አለኝ ኀቢጥ::

"ጠይቀኝ' አልኩት::"

"ላምጥ?"

"ኩራዝ" አልኩ በፍጥነት::

"ፋኖስ" ሲል አበረ ሻቃ አሸመኝ::

አጎነበስኩ:: ሲኮረኩመኝ እየቃጣ አውቆ ዘገየ:: ተሸማቀቄ ዓይኔን ጨፍኜ ጠበኩት:: ኀቢጥም ምራቁን ግቱ ላይ ተፋና ቆጋኝ::ሁለተኛውን አሸማቀቀኝና ማረኝ::

እኔም "ልጠይቅህ ሪንግ?"

"ጂኒ"

"ቀለበት" ሲል መኩዬ ቀጫጫው ጭንቅላቱን እየፎከተ አረመው:: ሲሳይ ኀቢጥ ግን እኔ ነኝ ትክክል ሲል ተሟገተ:: በዚሁ መካከል ቲቸር አባቢያ ጥቁር መነፅራቸውን ሽቅብ ከፍ እያደረጉ ወደ ክፍል ገቡ:: ከፍተኛ ትርምስ ተፈጠረ:: መኩዬ ቀጫጫው ወደ ኋለኛው ቦታው ለመመለስ ስትወረወር፣ ኋላ የነበረው ሁሴን ጂቦ ወደ ፊት ሲወነጨፍ መካከል ላይ ባለመተያየታቸው ተጋጩ:: ስፖርተኛው ጂቦ ባለበት እንደ ብረት ቀጥ ብሎ ሲቆም መኩዬ ቀጫጫው ግን እንደ ጨርቅ ኳስ ቱር ብላ ቲቸር እግር ስር ጥቅልል አለች:: ቲቸርም ቁልቁል እየዩዋት ደረትዋ ላይ የጫማቸውን መዳፍ በእርጋታ አቆሙት::

በተወለጋገደ የእጅ ጽሑፍ 'My name is...' ብላ ጥቁር ሠሌዳው ላይ መጻፍ የጀመረችው ዘምዘም በጥድፊያ ማጥፋት ጀመረች:: እንደ ቲቸር ልተርክላችሁ እያለ የሚንተባተበው ዓለሙ ሰማይ ተገትሮ ቀረ::

ቲቸርም ያን ሲካሄድ የነበረውን ትርምስ በደንብ ዓይተውት ስለነበር በስም እየጠሩ አንበረከኳቸው:: የተቀረነው ለአክብሮት ተነስተን ስለነበር እንድንቀመጥ ፈቀዱ::

ቲቸር አባብያ ታላቅ መምህራችን ናቸው:: እስከ ስድስተኛ ክፍል ሲያስተምሩን የዓለማችንን ካርታ ለመጀመሪያ ጊዜ ያሳዩንና ያስነበቡን ተወዳጅ መምህራችን ናቸው::

እንግሊዘኛን፣ ኀብረትን፣ ሂሣብን አስተምረውናል:: በርካታ ልቦለድ መጻሕፍትን ያስተዋወቁን፣ የገሃዱንና የመጻሕፍትን ዓለም ትዕይንት የቀረፁብን ናቸው:: ካነበቡልን መጻሕፍት "ፀሐይ መስፍን፣ አርሙኝ፣ ኦቴሎን፣ ተረት ተረት የመሠረት፣ የእምባ ደብዳቤዎችና ሌሎችም ነበሩ::

ከቢትወደድ መኮንን እንዳልካቸው ሥራ አርሙኝ ከተባለው መድብል ውስጥ 'የዓይኔ አበባ፣ 'አልሞትኩም ብዬ አልዋ

ሽም' የተባሉትን በጣም እንወዳቸው ነበር:: በተለይ የ 'አልሞትኩም ብዬ አልዋሽም' ዋና ገፀ ባሕርይ አቶ ተሚቼ የሀገር ፍቅርን ስሜት አሳድረውብናል::

አቶ ተሚቼ ልጆቻቸውን ክንዴንና ጋሻዬነህን አስከትለው ሲዘምቱ ይታዩናል:: ረሃባቸው፣ ጥማቸው፣ ፍልሚያቸው፣ የመጨረሻው አወዳደቃቸው መራርነት ያስለቅሰናል:: በገዛ ቤታቸው ደጅ ለማኝ ሆነው ሲመጡ ስናይ፣ በመጨረሻ ሕይወታቸውን በስቅላት ሲገላገሏት የክፍሉ ልጅ በሙሉ በእንባ እንታጠባለን::

በዚህ ወቅት ጉርምስና ቀስ በቀስ ነፍሳችን ውስጥ ማቆጥቆጥ ጀምራለች:: ልብሳችንን እንደልብ እየቀያየርን ፋሽን ባንከቶልም በራሳችን ስልት ፋሽን እንፈጥር ነበር:: በዚያኑ ጊዜ አንድ ፊልም አይቼ ወደድኩት:: አክተሩ ጀርባው ላይ "Love and Peace!" የሚል ጽሑፍ ለጥፏል:: አክተሩ ሰላማዊ ሆኖ መልዕክቷ ስለመሰጠችኝ እኔም አብነት ባሪያው ሰደሪያዬ ጃኬት ላይ እንዲጽፍልኝ አደረኩት:: ለተስፋዬ ገበሎም "Love is blind!" ብሎ ጻፈለት:: ትምህርት ቤት ማክሰኞ ዕለት ለብሰነው ሄድን:: የተማሪዎቹን ቀልብ ሳብን:: መነጋገሪያ ሆንን:: ይህ ያልተለመደ ትኩረት የመሳብ ነገር ስላልጣመኝ ከሰዓት በኋላ ለምሣ ቤቴ ሔጄ ስመለስ ሰደርያዋን አውልቂያት ወደ ትምህርት ቤት ሄድኩኝ:: ከሰዓት በኋላ ክፍላችን ውስጥ ትምህርት መስጠቱ ቀረ:: ቲቸር ጥበበ እያነከሱ ወደ ክፍላችን ገቡ:: በጣም ተኮሳትረዋል:: "Love and Peace!" አሉ ቲቸር።

ዝም አልኩኝ:: ደንግጫለሁ::

"ተስፋዬ ዜራሞ"

"አቤት!"

"ና ውጣ!"

"Love is blind!"

የክፍል ጓደኞቻችን እየሳቁ ሞክሼዬ ላይ አፈጠጡበት::

"ተስፋዬ ሮባ!"

ደንግጦ ፀጥ አለ::

"አንተ ገበሎ፣ ና! ውጣ!" አሉ ቲቸር ጥበበ::

ተስፋዬ ሮባ ከዚያን ዕለት ጀምሮ 'ገበሎ' የቅፅል ስሙ ሆነ::

ቲቸር አባብያ ወደ ቲቸር ጥበበ ተጠግተው በለሆሳስ እነጋገሯቸው:: ተግባቡ:: መድረኩን ቲቸር አባብያ ተረከቡ:: በእንዲህ አይነት ወቅት ቀደም ብለው ቢሆን "አይ ዊል ጊቭ ዩ ዩር ኩዌንሲኩዌንስ!" ብለው ማስመሪያ ወይም ልምጭ ለማምጣት ከክፍል ይወጡ ነበር:: ዛሬ ግን ጉርምስናው እየተፈታተነን ልምጩንም፤ ማስመሪያውንም ችላ እያልነው እንደምን ገረፍ አስተውለዋል::

"ጥሩ ነው በአካል የገዘፍክ መሆን" አሉንና ቲቸር አባብያ ሲቀጥሉ "ጥሩ ነው ከሳምሶን የእጥፍ እጥፍ አድገህ መገኘት::

ይሁን እንጂ፣ የአካልን ግዝፈት በማንበብ፣ በመማር ገርተህ ሕሊናህን ከአእምሮህ ጋር አዋህደኸው ተሰጥኦና ዝንባሌህን አውቀህ መጓዝ ካልቻልክ ግን እጣህ የዳይኖሰር ይሆናል::

"ዳይኖሰር ከሚሊዮናት ዓመታት በፊት በዓለማችን ላይ የነበረ ግዙፍ እንስሳ ነበር:: የአካሉን ግዝፈት፣ ከሕሊናው ብስለት ጋር አዋህዶ መምራት ባለመቻሉ ከምድረ ገጽ ጠፋ:: እናንተም እንደሱ እንዳትጠፉ ማንነታችሁን ፈትሹ...!"

ቲቸር በኑሮአቸው ሃዘንተኛ ነበሩ:: አንድ ዓይና ናቸው:: እኝህን በጣም የምንወዳቸውንና የምናከብራቸውን አስተማሪያችንን ማነው ዓይናቸውን ያጠፋው? እንዲህ አይነቱን ነገር ለማጣራት የጊዜው ልማድ አይፈቅድልንም:: አስተዋይ ተማሪዎቻቸው፤ ጥያቄውን እያነሳን ከማብሰልሰል በስተቀር:: የቤትም ሆነ የክፍል ሥራ ሲያርሙልን አልኮል አልኮል ይሸቱን ነበር:: ሽታውን ለማጥፋት ማስቲካ ቢያኝኩም ሁሌ በመጎንጨታቸው ጠረኑን ለምደነዋል:: እጅም ያጥራቸው ስለነበረ ተጨማሪ ገቢ ለማግኘት ከትምህርት ቤታችን ፊት ለፊት በሚገኝ ሀብታም ሰውዬ ቤት ልጆች ያስተምሩ ነበር::

ከብዙ ዓመታት በኋላ ጆን ኤፍ ኬኔዲ "አገሬ ለእኔ ምን ታደርግልኛለች? ሳይሆን፣ እኔ ለአገሬ ምን አደርግላታለሁ እንበል!" ያለውን ሳነብ "ልክ እንደ ቲቸር አባብያ!" ነበር ያልኩት::

ጥናት

"አንዱን ከሌላው አናበላልጥም"
ቅዱስ ቁርአን

ዘምዘም በቃልዋ መሰረት የሐዲስ ዓለማየሁን ተረት ተረት የመሠረት፤ የሻንበል አፈወርቅ ዮሐንስን ችግረኞች፣ ዛዲግ ወይም ዕድል የተባሉ ትርጉም መጻሕፍት እና የብላቴን ጌታ ኅሩይን ማህደረ ብርሃን ሀገረ ጃፓንን አምጥታልኝ በትጋት ማንበብ ጀምሬያለሁ:: በሆድ ማንበብ ስለማልችልበት እየተለማመድኩ ነው:: ቲቸር መስፍን ናቸው ይህን ችግሬን አይተው ዘዴውን ያስተማሩኝ:: ይህንኑ ልምምዴን ቤታችን ውስጥ ሳካሂድ አባቴ፤ "ጋሼ! ለእኛም አንብብልን፤ እንስማህ?"

"በሆዴ ማንበብ እየተለማመድኩ ነው::"

አንድ ነውር ነገር እንደሰማ ግር ብሎት "እንዴ? ሆድ መቼ ሥራ ፈታና ማንበብ ይማራል? መጽሐፍ የታተመው የሚያወቁት ለማያውቁ እንዲያነቡ ነው:: በሆድ ማንበብ ብሎ ነገር ከየት መጣ?" ሲለኝ፤ ከተለያየ አቅጣጫ ጎረቤቶቻችን ወደ እኛ ቤት መግባት ጀመሩ:: እማማ አመለወርቅ የዚያን ዕለት ያስፈ ጨትን በርበሬና ሽሮ እማዬ እንድትቀምስላቸው በሳህንና በኩባያ ይዘው ወደ ቤት ገቡ:: "እትዬ እንኩ እስኪ::"

እማዬ ተቀበለቻቸው::

"እንደምን ዋላችሁ?" አማማ ዱምቡሎ ናቸው::

"ዛሔር ይመስገን" መለሰ ቤተኛው::

የእኔና የአባቴ ጨዋታ እዚህ ላይ ቆመ::

"ዱምቡልዬ፣ መጣሽ?" አባቴ እማማ ዱምቡሎን በማየቱ ተደስቷል::

"መጣሁልህ አንት ጋንዲያ ዶርዜ፤ መቼም እንዳላገጥክብኝ አትቀር!"

"ምን ላርግ? ወድጄ አይደለም:: አንቺን ሳይሽ አንድ ሐሙስ ብቻ የቀረሽ ትመስይኛለሽ::"

"ተው እባክህን! እግረ ሰላላ ይሞታል ሲባል እግረ ደንዳና ይሞታል::"

"ተረቱንማ ታውቂበታለሽ::"

"ሸማ ተበድሬህ ለለባሹ ሸጬ ለአንድ ልጄ ቀለብ መሸመቻ እንዳገኝ ብሯሯጥ አንተ በቅጥነቴ ታሚርትብኛለህ?"

"ምን ላርግ? ተበድረሽ ወስደሽ ሳትከፍይ ሙትት ብትይ የማን ያለህ እላለሁ?"

"አንተ አጋሰስ ዶርዜ አትተወኝም?" ሲሉ እማማ ዱምቡሎ እኔ ተናደዱኩኝ:: እሳቸው ፊት እንዳልናገር ትልቅ ሰው ስለ ምፈራ ነው እንጂ ዶርዜ ብለው ደጋግመው መሳደባቸው አበሳጭቶኛል::

"በል እንካ ገንዘብህን:: ሌላ ሸማ ስጠኝና ሸጬ አንድ ልጄን አጉርሼ ልደር:: አሁን 'ኮምፕሌት' ቀሚስና ነጠላ ስጠኝ" አሉና በመጀመሪያ የወሰዱትን ጋቢ ሂሳብ ስድስት ብር ቆጥረው ሰጡት::

እየተቀበለ "እሺ እሰጥሻለሁ:: ግን መኪና መንገድ ስትሻገሪ ዝም ብለሽ ደፋ ደፋ አትበዪ፤ ግራና ቀኝ እዪ" እያላቸው አባቴ ከተቀመጠበት ሳጥን ውስጥ ካሉት አንዱን ኮምፕሌት ልብስ አውጥቶ ሰጣቸው::

እማማ ዱምቡሎ ቸኩለው ስለነበር የሰጣቸውን በፍጥነት ተቀብለው አገላብጠው አይተው ዋጋ ተስማምተው ከቤታችን ወጥተው ሄዱ::

እማማ ዱምቡሎ ቀጭን ረጅም ናቸው:: ዘሩ የሚባል አንድ ልጅ አላቸው:: መጎርመስ ስንጀምር ልጃቸው ዘሩ በውት ድርና ዘምቶ እንደወጣ ቀረ:: በልጃቸው ሐዘንም፣ በኑሮም ጫና ከዕለታቱ በአንዱ ቀን ታመው መሞታቸው ተለማ:: አባቴ

አዘን፡፡ ተክዝ ብሎ አብሰለሰለና "ነብሷን ይማረው፤ ምንም ዕዳ የለባትም፡፡"

"ለምን ዶርዜ ሲሉህ ዝም ትላቸዋለህ?" አልኩት ቆጣ ብዬ፡፡ እማማ ዱምቡሎ የዚያን ዕለት ከቤታችን ወጣ እንዳሉ አባቴም ከትከት ብሎ ሰቆ "ምን አለበት ዶርዜ ቢሉኝ? አለ፤ ከጋሞ ዘሮች ዶርዜ አንዱ እንጂ ስድብ እኮ አይደለም፡፡ እኒህ እትዬ አመለወርቅ የሸዋ አማራ ናቸው፡፡ አንቺ አማራ ብላቸው ሰደብኳቸው ማለት ነው?"

እማማ አመለወርቅም እማዬም ሳቁ፡፡

"ተመልከት አንድ ፊደል ሳንቆጥር የምንሠራውን ጥበብ፤ የምንሸምነውን ሸማ፡፡ ይህ ችሎታ በብዛት ለእኛ ዘር ተመርጦ የተሰጠ እውቀት ነው፡፡ ጃንሆይ ድፍን የአፍሪካ መሪዎችን አዲስ አበባ ሲጋብዙ የእኛን ሸማ መልበስ አማራቸው፡፡ ድፍን የጋሞን ልጅ ሰብስበው 'የእኔን መልክ በጥበብ አንሱልኝ፤ የአፍሪካ ካርታንም ጨምሩበት' አሉ፡፡ እኛም የአፍሪካ አንድነት ድርጅት የሚል ጽሑፍ ጨምረን በጥበብ ለቀምንላቸው፡፡ ማነው የሠራው ቢባል፣ እኛ ዶርዜዎች ነን፡፡

"ድፍን ኢትዮጵያ ሁሉም እንደየችሎታው በመሥራት እንግዶቹን ደስ አሰኘን፡፡ አገራችንን በድፍን ዓለም አስጠራን፡፡ መቼም የመሪዎቹ ሚስቶች ጉትቻም ቀለበትም ሃብልም መፈለጋቸው አይቀርም፡፡ ያንን የሠራው ማነው? ከትግሬ አገር የመጡ የአክሱም ልጆች..." አለና ቀና ሲል ባሻ ሐረሩን በመስኮት ሲያልፉ አያቸው፡፡ "እነሱም!" አለ በከንፈሩ ወደ ባሻ ሐረሩ እየጠቆመኝ፡፡ ኃይለኛ ስለሆኑ አፍ አውጥቶ አይናገር እንጂ እንደሚፈራቸው አውቃለሁ፡፡ "እነሱም ወታደሮቹ ፀጥታውን ያስከብራሉ፡፡ አምባጓሮ የሚፈጥረውን እያንቆራጠጡ ልክ እያገቡትና ሰላም ያሰፍናሉ፡፡ አገር የቆመው በሁሉም ዘር ድጋፍና የጋራ ጥረት ነው፡፡ ንጉሡ ትዕዛዝ መስጠት ብቻ ነው ሥራቸው፡፡ አድርገናል! ፈቅደናል! ይላሉ ጃንሆይ፡፡"

"በቀደም ጠጅ ቤት በግጥም የሰደበህ ሰውዬስ?" አልኩት እየተቆጨሁ፡፡

"እ! 'አሁን ኑሮ ነው ወይ የሸማኔ ኑሮ?
ግማሽ አካላቱ በጉርጓድ ተቀብሮ?" ያለኝን? ታዲያ አንዱ ልባም አንጎል ያለው ሰውዬ የመለሱትን ለካ አልነገርኩህም፡፡

'ሸማኔማ ሸማኔማ ሸማኔ ባይኖር
ይህ ጋንድያ ቁጥህን ማን ያለብሰው ነበር?

አለ፡፡ ጠጪው ሁሉ በዜያኛው ሳቀበት፡፡ እኔም ስሙኒ አውጥቼ ሁለት ብርሌ ጠጅ ጋበዝኩት፡፡ እንዲህ አይነት አውደ ልዳይ ሥራ ፈቶችን ስትሰማ ጆሮህን አትክፈትላቸው፡፡"

"እውነት እኮ ነው! ሸማኔ ባይኖር የአዳምም ሆነ የሔዋን ዘር እርቃኑን በኖረ ነበር!" አሉ እማማ አመለወርቅ ተገርመው፡፡

"አገራችን ከሁሉም ብልጫ ያለው ወታደር ነው ትላለች እንጂ ጃንሆይ ማክበር የነበረባቸው ሸማኔን፣ አስተማሪንና ገበሬን ነበር፡፡ ሸማኔ አገር ያለብሳል፣ አስተማሪ ያስተምራል፣ ገበሬ ባይኖር ግን ምን እንበላ ነበር? ይህ አፈኛ ሁሉ ጉዱ ይፈላ ነበር! ፈረንጅም ፋብሪካ ሠርቶ ካኪውን፣ ሱፉን ምናምኑን መሸመን የጀመረው ከእኛ ከሸማኔዎቹ በጋኔን ስቦ በወሰደው ብልሃት ነው፡፡"

"እንዴት ጋኔንን?" ጠየኩኝ፡፡

"አዬ ጋሸዬ፣ የጋኔንን፣ የጋንጩርን፣ የጂኒን ጥበብ ለመረዳት አይቻልም፡፡ ይህንን የሚያውቁት አባ ዘለቀ ናቸው" ሲል ቤተኛው በሳቅ አውካካ፡፡

አባቴ ነሸጥ አድርጎታል፡፡ በአደገበት ባህል መሠረት ጮክ ብሎ ያወጋን ጀመር፡፡ በባህሉ ድምፅን ዝቅ አድርጐ ማውራት ከመዋሸት ጋር ስለሚያያዝ ምን ጊዜም የጋሞ ማኅበረሰብ አባል ሲያወራ ጮክ ብሎ ነው፡፡ አሁንም አባቴ አርቡን ሰብሰብ አድርጐ ያመነበትን እውነት ያጫውተኝ ጀመር፡፡ «ይሔ የሚሆነው ከብዙ መቶ ዓመታት በፊት ነው፡፡ በአሁኑ ጊዜ በሥልጣኔ በድፍን ዓለም የታወቁት እንግሊዝና አሜሪካን የሚባሉ አገሮች አይደሉ? አሜሪካ የሰው ልጅን ለመጀመሪያ ጊዜ በአየር ጨረቃ ላይ ልካለች፡፡ ከነምልክቱ ከጨረቃ ላይ ያመጡትን ድንጋይ ለጃንሆይ አሳይተዋል፡፡ አሜሪካኖቹና እንግሊዞቹ እዚህ ብልሀት ላይ ለመድረስ በየአገሩ እየዞሩ የተለዩ ጥበቦችን ይማራሉ፡፡ ቱሪስት ይባላሉ እነዚህ ፈረንጆች፡፡

«ቱሪስት» አልኩ በሆዴ፡፡

«እነዚህ ቱሪስቶች እኛ አገር መጥተው አክሱምና ላሊበላን ሲመለከቱ የሕንፃዎቹ አሠራሮች፣ ጥበባትን ሲያዩ ልክ ጠጅ እንደጠጣ ሁሉ አሰከራቸው፡፡ ከዚያም በምስጢር እሺ ያለውን በውድ፤ እጅ መንሻ እየሰጡ ዳጐስ ያለ ቀለብ እየቆረጡ ባህር ማዶ አሻገሩት፡፡ እምቢ ያለውን ደሞ ባስከተሉት ፈንጋይ ጠልፈው ጥለው በጉማሬ እየለበለቡ በእንግቱም ሠንሠለት አስገብተው አጋዙት፡፡ በዚህም መዘዝ እኛ አዋቂዎቻችንን አጥተን ጉጆ ቤት ውስጥ ቀረን፡፡ እነሱ በሕንፃ ላይ ሕንፃ ገነቡ፡፡»

«ጋንጩር ነው ይኼን የሚያደርገው?» አልኩ፡፡

«ጋሼ አትሞኝ እንጂ ጋንጩር ሲሉህ ቀንዳሙ ሰይጣን ነው የሚታይህ? ፀሐይ የመሰለ ነጭ ይሆናል፡፡ ብሩን በቦርሳው አጭቆ ነው የሚመጣው፡፡ ለሆዱ ያደረ ጥቁር ሁሉ ይከተለዋል፡፡ በዚህም በድፍን ዓለም የፈለጓቸውን ሰዎች ሰብስበው ወደ አገራቸው በመውሰድ በሕንፃ ላይ ሕንፃ ይገነባሉ፡፡»

«ለአንተ ማን ነገረህ?» ተገርሜ ጠየቅኩት፡፡

«አንድ አዋቂ ቁም ነገረኛ እንድ ቀን ጠጅ እየጠጣን ስናወጋ አጫውቶኛል» ሲል አባቴ ቤቱ ውስጥ ሳቁ ከስሞ ቁጭት ተቀጣጠለ።

«አባባ ጃንሆይ ዝም አሉ?» አልኩ እንደተቆጨሁ።

«እናቴ ጃንሆይ ሺ ጦር ነው የሚቀልቡት። የመንግሥት ሠራተኛ ደመወዝ አለ። በዚያ ላይ ጡረተኛው። ለዚህ ሁሉ ቁና ሙሉ ብር አሜሪካኖቹ ሲቆጥሩላቸው ጭጭ ምጭጭ ያላሉ እንጂ ትንፍሽም አይሉ። ምንስ አፍ አላቸው፣ ልጆ ንጉሥ መሆን ፍርጃ ነው። ሰዱ ነው» አለ አባቴ በሀዘት።

የቁጭት ድባብ ቤቱን ሞላው።

«ወይ ጉድ ለካ እንዲህ ነው?» ይባባሉ ጀመር።

«ሰውዬው ኮሌጅ የተማረ ነው?» ጠየኩት። እንዲሁ አይነት ምስጢር የቀዳማዊ ኃይለሥላሴ ዩኒቨርሲቲ ተማሪዎች ብዙ ያውቃሉ።

«ብደንብ ሣይንስና ሕይወት በቅጡ ያጠናቀቀ። አራቱን መደብ ሂሳብ አሳምሮ የሚችል ነው። የሚያሳዝነው ጓደኞቹ ተመቅኝተውት በሚበላበት ውስጥ ምናምን ብን አደረጉበት። ከዚያን ጊዜ ጀምሮ እህል አስጠላው መጠጣት ወደደ። አሁን ኃደም በሚልበት እንኳን ብርሌ ጨብጦ ነው»

እማማ አመለወርቅና እማዬ «እፈር ልሁን! አፈር ልሁን!» እያሉ ደረታቸውን ደቁ።

እኔም ቆዘምኩ።

ሳይንቲስቱ ጎቢጥ ኒውክሌር ቦንቡን የመሥራቱን ጉዳይ እውን ለማድረግ ቆርጦ ተነስቶአል። ይህን ሃሳብ በውስጡ ስር እንዲሰድ ያደረገው መጀመሪያ ግርማ ቢጩ ነው። በመቀጠል አባቱ ናቸው። የክብር ዘበኛ መኣረዩ ግምጃ ቤት በልደረባ ስለሆኑ፣ ግምጃ ቤት ውስጥ ያሉትን መሣሪያዎች ሰንቀ ሲያደርስላቸው ሲሔድ ጉብኝቴቸዋል። በዚያ አጋጣሚ ሲጫዋወቱ ሚሊዮን የወረረን እነዚህ መሣሪያዎች ስላልነበሩን ነው። ስለኒውክሌር ቦንቡ አንስቶባቸው «እናንተ ትምህርታችሁን ስትጨርሱ ትደርሱበታላችሁ» ብለውታል። እሱ ግን ጥናትና ምርምሩን ከወዲሁ ጀምሯል። መንገድ ላይ ያገኘውን ቆርቆሮ ብረታ ብረት ወይም ሽቦ እያመጣ እኛ ጓሮ ያጠራቅማል። አንዳንዴ ችስታ ሆኖ ሲኒማ መግቢያ ሲያጣና ቆርቆሮ ያለው እኛ ሰፈር ሲመጣ ጉቢጥን እየዋለሁ። ሃሳቤ ከዕይታዬ ገብቶት «በምንም ተአምር አልሸጠውም» ይለኛል።

ትምህርቱን በአግባቡ ያጠናል። እኔም አማካሪው ስለሆንኩኝ አብሬው በትጋት ማጥናት ጀምሬአለሁ። በሕይወቱም ለመጀመሪያ ጊዜ በክፍል ውስጥ ቱስት አስር ከአስር አግኝቼ ተጨብጭቦልኛል። ስለኒውክሌር ቦምብ ምስጢር ፀቅጡ ለመረዳት ሌላው አጋራችን ያደረ ግነው ግርማ ቢጩን ነው። ሁሌም የቤት ሥራችንን ሠርተን እንዳጠናቀቅን ጨለማው ዓይን ያዝ ሲያደርግ 'ገደል ግቡ' ጠጅ ቤት እየሔድን ግርማን እንቀበለዋለን። ግርማም ልዩ ልዩ ደስ የሚሉ ጨዋታዎች እያጫወተን ወደ ሰፈር እንመለሳለን።

ግርማን ተቀብለን ወደ ሰፈር ስንመለስ «ወንድሞቼ ጉንዳንና ስካራም መንገዱን በምንም ተአምር መሳት የለበትም። ስካራምም ወደ

ቤቱ ሲሔድ ምን ያህል ጉድጓዶች እንደሚያጋጥሙት፣ ምን መሰናክል እንደሚገጥመው ካላወቀ መሰበር ይመጣል። አሁን ግን እናንተ ከኔ ጋር ስለሆናችሁ መሬት መሬቱን ማየቱን ትቼ ከዋክብቱን ላድንቃቸው እስቲ።» አለና ቆም ብሉ ሲጋራውን ለኩሶ ሆጨጭ ብለው በሰማዩ ላይ የወጡ ከዋክብት ላይ አፈጠጠ። ጥቂት ከጠበቅነው በኋላ ወደምንፈልገው ወግ መራነው።

ስለ ኒውክሌር ቦምብ አፈጣጠር አንስተንበት፣ «ሁለተኛ ደረጃ ተማሪዎች ስትሆኑ ሁሉም ነገር ቀልሎ ይታያችኋል። ሁሉንም ትምህርት በእንግሊዘኛ ስለምትማሩ የኬሚስትሪና ፊዚክስ ዕውቀታችሁ ጉልብቶ በሒሳብ ትምህርት ረቀቅ ስትሉ ምስጢሩ ላይ ልትደርሱበት ትችላላችሁ። አሁን ግን የሣይንስ 'ኖሌጃችሁን ዴቨሎፕ' ለማድረግ የሻምበል አፈወርቅ ዮሐንስን የሬዲዮ ፕሮግራም ተከታተሉ። አሪፍ 'ኖሌጅ' ስለ ሣይንስና ሕይወት ይሰጡአችኋል» ሲል በየጊዜው የቤት ሥራችንን ያበፋዋል። እኛም ሳንታክት ጥረታችንን እንቀጥላለን።

ይህ ፍተሻችን በዚያ የጨቅላነት ጊዜ አንዱን የዓለም ምስጢር ጫፍ ያዘን ስንል እየተተረተረ ወደሌላው ምስጢር ይዞን ጅው እያለ ሁሉም ነገር ይወሳሰብብን ነበር። ዛሬም አባቴ የነገረኝን ታላቅ ምስጢር ግርማን ጠይቄ ለመረዳት ወሰንኩ። ይኼን ሃሳብ ሳውጠነጥን አባቴ የወጉን ማሳረጊያ አከለበት።

«የሚገርመው» አለ አባቴ፣ ከቁዘማችን ነቃ ብለን ማድመጥ ጀመርን። «አሁን አሜሪካንና እንግሊዝ አገር የሚገኙት ከየአገሩ ተግዘው ባሪያ የሆኑት ወገኖቻችን ብቻ ሳይሆን ከሌላው ዓለም የተሰባሰቡት የራሳቸውን ቋንቋ ረስተውት የሚነጋገሩት በፈረንጅ አፍ ነው አሉ። የሚገርመው ግን የኛዎቹ አበሾች ግን ሰቀብ መጠጣቱንና ሰድር መጣሉን አሁንም አልረሱትም» ሲለን በሳቅ አውካካን።

«የዘሬን ብተው ያንዘርዝረኝ' እንደሚባለው መሆኑ ነዋ። እውነታቸውን ነው» አሉ እማማ አመለወርቅ።

ከትንሽ ሀጥታ በኋላ፣ "ለሁላችንም አንብብልን እስኪ!?" አለኝ አባቴ።

የሚሉኝን እየሰማሁ ትምህርት ቤት ከህብረት ትምህርት መጽሐፌ ላይ ሰዬ ያመጣሁትን የኢትዮጵያን ካርታ ከደብተሬ ውስጥ አወጣሁ። ግርግዳ ላይ ከመለጠፌ በፊት ለአባቴ "ይኸውልህ የኢትዮጵያ ካርታ።"

ተቀበለኝና ተመለከተው። በአድናቆት ፊዞ አየና "ስማቸውን ጽፈህበታል የጠቅላይ ግዛቶቹን?"

"አዎን!"

"ይኼ ማነው?"

"ከፋ ጂማ።"

"ይኼስ?"

"ኢሊባቡር ጎሬ።"

"ይህችስ?"

"አሩሲ አሰላ።"

እየተደነቀ ጮክ ብሎ "ይኼስ?"

"በጌምድር ጎንደር::"

እንደገና በጣቱ ጠቆመኝ::

"ኤርትራ አሥመራ::"

"ጋሞጎፋ የታለ?"

"ይኼ አረንጓዴው ነዋ:: የህብረት ትምህርት መምህራችን ቲቸር አባበያ ላይ ምን ይላል መሰለህ? በአሁኑ ጊዜ በደን ከተሸፈኑት የአገራችን ጠቅላይ ግዛቶች መካከል አንደኛው ጋሞጎፋ ነው:: ለዚህ ነው አረንጓዴ የቀባሁት::"

በጣም አዘነና "አየህ፣ ስላላስተማሩን ማይሞች ስለሆንን ነው በደን የተከበብነው:: ያ ደን ለስንት ታላላቅ ጥበቦች በሆነ ነበር:: ያሳዝናል:: ብቻ በርትተህ ተማር፣ ሄደን ልማት የምን ጀምረው እኔና አንተ ነን!"

"እሺ::"

የኢትዮጵያን ካርታ በፍቅር አያትና "ነሽ! እዚህ ፊት ለፊቴ ስቀለው:: እንዴት ደስ ይላል! ሁልቀን እየጠየኩህ እኔም አጠናዋለሁ:: አሁን ገና እውነት አስተማሩህ!"

ይህ ካርታ በቤተሰቡ ዘንድ በጣም ተወዳጅ ሆነ:: ከአባቴ ጋር በሌላ ቀን ተጣላንና ላናይደው ከግርግዳው ላይ ካርታውን አነሳሁት:: አባቴም ተዝናንቶ ከውጪ ሲመጣ ካርታውን ከግርግዳ ላይ አጣውና ቤቱ ውስጥ ከፍተኛ ፀብ ተነሳ:: በብዙ ድርድር ከደበቅኩበት አምጥቼ እነበረበት መለስኩና እርቀ ሰላም ወረደ::

የዚያን ዕለት በትምህርት ላይ የተባባልነው አሁንም ትውስ ይለኛል::

"እረ ሁልቀንም እውነት ነው እሚያስተምሩን::"

"አንተ እመናቸው እንጂ እኔ ግን አላምናቸውም::"

"ለምን? ምን ውሸት አገኘህበት?"

"አንድ ጊዜ ስንጨዋወት መሬት ድብልብል ነች አላልከኝም? ሌላ ጊዜ ደሞ የዓለም ሦስቱ እጅ ውሃ ነው፣ አንዱ እጅ ደግሞ በመሬት የተሸፈነ ነው አላልከኝም?"

"ብዬሃለሁ:: እውነት እኮ ነው!"

"እኔ ግን አላምናቸውም:: የሚያስተምሩህ የሚፈትኑህ እነርሱ ስለሆኑ አስተማሪዎችን እመናቸው:: በሆድህ ግን ብትጠረጥራቸው ጥሩ ነው::"

"ለምን?"

"ምን ለምን ትላለህ? መሬት ድብልብል ከሆነች እኔ እንደ ምገምተው ስንሄድ ተንጋደን መሆን ነበረበት:: እኔ ወዳንተ ስመጣ ዳገት ሲሆንብኝ ሲገባ፤ አንተ ወደእኔ ስትመጣ ቁልቁለት መሆን አለበት:: እንደምታየው ሁሉም ነገር ጠፍጣፋ ነው:: በርግጥ አንተ ብዙ ቦታ ሄደህ አታውቅም፤ ነገር ግን ሄደህ ብታየው ብዙ ቦታ ጠፍጣፋ ነው:: ለምሳሌ መርካቶ ሄደሃል:: መርካቶ ጠፍጣፋ አይደለም?"

"ነው::"

"እኔ ደግሞ ከዚህ እስከ ጋሞጎፋ ተጉዣለሁ:: እኛ አገር አካባቢ ትንሽ ዳገታማ ይሆናል:: ታዲያ ከየት አምጥተው ነው? እነዚህ አስተማሪዎች ዓለም ክብ ነች እሚሉት::"

እኔም ተጠራጠርኩ:: አስተማሪዎቼን መጠርጠሩን ግን ኩነኔ እንደመግባት ቆጠርኩት:: "የውሃውስ?" አልኩት::

"እርሱም ውሸት እንደሆነ በመሐላ ላረጋግጥልህ እችላለሁ:: ድፍን አዲስ አበባን በደንብ አውቀዋለሁ:: ከአባ ኮራን ሰፈር እስከ ደጃች ውቤ፣ ከእንጦጦ ተራራ እስከ ገፈርሳ፣ እራ በከንቱ ብትል፣ ዶሮ ማነቂያ ብትል፣ በጠቅላላው ልጅ ሆኜ የቦረቅኩበት ነው:: አንድም ባሕር የለም:: ጋሞጎፋ ድረስ ስጓዝ ከሰማይ የገጠመ ባሕር አላየሁም:: ታዲያ ከየት መጥቶ ነው ዓለም ሦስት እጁ ውሃ እሚሆነው::"

"ወደ ኤርትራ እኮ ቀይ ባሕር አለ" አልኩት:: እኔም እየተጠራጠርኩ ካርታው ላይ ጠቆምኩት::

"በርግጥ ባሕሩ አለ:: ካርታው ላይ አየዋለሁ:: እሱኮ ከዚህ ብትዘል ማዶ የምትሻገረው መሬት ይሆናል" አለ፣ ከኢትዮጵያ ድንበር ሳዑዲ አረብያ በዝላይ መሻገር እንደሚችል ሲያስረዳኝ::

ስለቀይ ባህር መምህሮቼ የነገሩን ምንም ነገር ስለሌለ፣ ከማዶም ያለውን አገር ስለማላውቀው፣ ያባቴን ጥርጣሬና እምነት ወደመቀበሉ አደላሁ::

"ግን! ግን!" አለ ትንሽ በተመስጦ ሲተክዝ ቆይቶ "እኔ እን ድንጨዋወት እንጂ የምነግርህ ሁሉ የመሰለኝን ነው:: አስተማሪዎችህ ግን የመረመሩትን ከመጽሐፍ ያጠኑትን ነው:: አንተ እምትጓዘው በእነርሱ ጎዳና ስለሆነ የእኔን አስተሳሰብ ተወው:: ግን አስተውለው አዙረህ ለማየትም ሞክር:: ከዚያማ ፍርዱን ላንተ እተዋለሁ:: በቆይታ ምራቅህን ስትውጥ ከሁለት አንዳችን ላይ ትበይናለህ:: የእኔን ዋና ጭንቀት ልንገርህ:: እኔ አሁን ገን ዘብ አጠራቅሜአለሁ:: አንዳንድ ሰዎች ሲመክሩኝ እዚህ ጎፋ ሰፈር መሬት አንድ ካሬ ሜትሩን ሃምሣ ሣንቲም ገዝቼ ቤት እንድሠራ ይፈልጋሉ:: እኔ ግን ምኔ ሞኝ ነው? ጎፋ ሠፈር መሬት ገዝቼ ከጅብ ጋር የምጋፋው! አንተ ብቻ ተምረህ እወቅልኝ:: አገራችን ጋሞጎፋ ሄደን አብረን እናለማለን::"

መሬት ፀሐይን እንደምትዞርና ቀንና ሌሊትም የሚፈጠረው በዚህ ፍርርቆሽ እንደሆነ ሳወራላቸው መጀመሪያ ተገረሙ:: ከዚያም ሁሉም የኮረኮሩአቸውን ያህል ሳቁብኝ::

ቱማ "እንደምን አደራችሁ?" እያለ ወደቤት ገባ::

ቱማ መጽሐፍ እንጠልጥዬ ባየኝ ቁጥር አንብብልኝ ከሚሉኝ ደንበኞቼ አንዱ ነው:: ዛሬም እንዳነብለት እንደ ሚጠይቀኝ ገምቼአለሁ:: 'ሞት ሁሉንም እኩል ያደርጋል' በሚል ርዕስ የተጻፈው የከበደ ሚካኤል ግጥም በጣም ይመስጠዋል:: ግጥሞቹን

ከታሪክና ምሳሌ ውስጥ ደጋግሜ በማንበቤ ብቃሌ እምወጣበት ደረጃ ላይ ደርሻለሁ:: ለደንቡ ያክል መጽሐፍዋን መግለጤ ግን የማይቀር ነው::

ዛሬ ግን ሌላ ትኩረቱን የሳበ ጉዳይ ስለገጠመው "አረ ጋሼ፣ ዛሬ ጉድ አይቼ መጣሁ" አለ ቱማ::

"ምን ተፈጠረ?" አባቴ ተገርሞ መሸመኑን ገታ አድርጎ ጠየቀ::

"ተማሪዎቹ ጉድ አፍልተዋል! መሬት ለአራሹ! እያሉ እየ ጨፈሩ ሲወጡ ፈጥኖ ደራሽ ፖሊስ ደረሰና ምድራቱን ቁና አደ ረጋት:: እኔም እግሬ አውጪኝ ብዬ እየሮጥኩ እዚህ ደረስኩ::"

"መረበሽ ጀመሩ?" አሉ እማማ አመለወርቅ::

"አንድ የሚያውቁት እውነት አለ ማለት ነው:: እውነታቸ ውን ነው መሬት ያራሹ መሆን አለበት" አለ አባቴ::

ጨዋታቸው ርስት፣ ጉልት፣ አፅመርስት፣ ጭሰኛ፣ ባላባት ነቀሉን እያሉ በማይገቡኝ ቃላት ማውጋት ጀመሩ:: አትክልት ተተክሎ ሲነቀል አይቻለሁ:: ሰው ግን እንዴት ከተተከለበት ይነ ቀላል? ብዬ አሰብኩ:: "ዜራሞ፣ ሰው እናንተ አገር ይተከላል እንዴ?"

ሁሉም በሳቅ ፈነዱ:: ነገሩ የበለጠ ጠጠረብኝ:: "ምን እሚያስቅ ነገር አለ?" ጠየቅኩኝ::

አባቴም ሳቁን እንደጨረሰ "የኔ ውሪ፣ እንዲህ አይነት ጉዳይ ላንተ ወገግ ብሎ የሚታይህ ስታድግ ነው:: ምናአልባትም ልባም ክሆንክ አስራሁለት ክፍልን ስትጨርስ:: ለማንኛውም አት ጨነቅ:: ይህ ለጊዜው ያንተ ጉዳይ አይደለም:: አንተ ብቻ በር ትተህ ትምህርትህን ተማር:: ትምህርት ብርሃን ነው:: የማታ ውቀውን ነገር ለማወቅ ከፈለክ ሁሌም መጻሕፍት ማንበብ እንዳለ ብህ በቀደም ዕለት ቲቸር ጥበበ ነገሩኝ ብለኸኝ አልነበር? እኔም ዓለምን ሁሉ እንድታውቅ መጽሐፍ እየገዛሁ እመጣልሃለሁ:: ታነ ብልኛለህ:: ሁሉም ነገር መጻሕፍት ውስጥ አለ::"

"የቱንጋዬ ድምፅ ግን ትንሽ አልቀጠነም?" አለ ቱማ::

"ምንም አይደለም፣ ሲያድግ ይወፍራል:: ማታ ደግሞ ርግብ ጠጅ ቤት ይገቢህ ሄጄ አሳምነው ገብረወልድ እንዴት እንደሚያነብ በቴሌቪዥን አሳይሃለሁ:: ኀበዝ ጋዜጠኛ ነው:: በዓለም እሚወዳደረው የለም:: አንድ ጊዜ ግርማዊ ጃንሆይ ልደታቸውን ሲያከብሩ ሲጠይቃቸው 'ግርማዊ ጃንሆይ፣ እርሶ የነገሥታት ዘር የለብዎትም እንዴት ንጉሠ ነገሥት ሊሆኑ ቻሉ?' አላቸው::"

"አሄሄ! 'አይጥ ለሞቷ የድመት አፍንጫ ታሸታለች' ማለት ይኼኔ ነው" አሉ እማማ አመለወርቅ::

"የተማረ በድፍረት ሳይሆን በጥበብ ነው መርታት ያለበት" አለች እማዬ::

"አይ ወንድሜን! ተቀጭ ሲለው ነው" አለ ቱማ::

"ከዚያ ወዲህ ንጉሡ ጠሉት:: ገሰጡት:: የወደፊቱን አምላክ ያሳምርለት::"

"ቆይ! ቆይ! ሌላም ያላቸው አለ፤ ላጫውትህ:: መቼም የአሳምነው ድምጥ ማማር! 'ግርማዊ ሆይ፣ እዘውትረው እሚ መገቡት ምንድነው?' ቢላቸው አጅሬ ብልጥ አይደሉ 'ጥራጥሬ እንወዳለን' አሉታ!"

"ወዴት? ወዴት? ጮማና ጠጅን ማን ከልክሏቸው?" አለ ቱማ እየሳቀ "ጥራጥሬውን ለእኛ ይተውልን::"

"ቱንጋዬ፣ በል ብርር ብለህ እነረታሽን ቡና ጥራልኝ" አለ ችኝ እማዬ::

እንደ ወፍ ቱር አልኩ::

ከሰሞኑ ለሰፈር ልጆች ባሕርዬ ተለውጦባቸዋል:: ለምን እግሬን ሰብሰብ እንዳደረኩ ምሥጢሩ ስላልተገለፀላቸው እማዬ ልካኝ ቡና ልጠራ ስወጣ *"ገርጋጅ! ገርጋጅ!" ብለው ለከፉኝ::

ፀጥ ብያቸው አልፌ፤ ቡናውን ጎረቤት ጠርቼ ተመለ ስኩኝ:: አሁንም ደገሙኝ:: 'እጀወርቅ' ጓደኞቼን መርካቶ ውስጥ የሚያሸቅሉት እብነት ባሪያውና ደረጀ ናቸው:: መርካቶ ውስጥ እንዱ ሻይ ቤት ቁጭ ብለው እየበሉና እየጠጡ መጽሐፍ ሆነ መጽ ሔት እያነበቡ ይጠብቁአቸዋል:: 'እጀወርቆቹ' ከአንድ *ገርጋጅ ጋር ገበያው ውስጥ ይሰማራሉ:: አንድ ሱቅ ውስጥ ሰዎች ሲገበያዩ ዘው ብለው ይገባሉ:: 'እጀ ወርቁ' የአንዱን ተገበያይ ኪስ ሲፈትሽ ገርጋጁ ከኋላ ማንም እልፎ ሂያጅ እንዳያየው ይከልለውና ከፊት ባለሱቁን ልዩ ልዩ ዕቃ በመጠየቅ በመከራከር ትኩረቱን እሱ ላይ እንዲያደርግ ያደርጋል:: የሚሰረቀው ሰው በዚህ መካከል ካልባነነ፤ 'እጀ ወርቁ'ና ገርጋጁ ተግባራቸውን ለማከናወን የደቂቃዎች ጊዜ ይበቃቸዋል::

ሰሞኑን እኔም ዘነጥ ብዬ የፀባይ ለውጥ የማሳየቴ ምሥ ጢር ግር ስላላቸው ገርጋጅ ሆነህ ነው የዘነጥከብን እንጂ ምን አግኝተህ ነው የተወጣጠርከብን?' ማለታቸው እንደሆን ገብቶ ኛል:: ምንም ሳልል ወደ ቤት ተመለስኩኝ::

ጐረቤቶቻችንን ቡና ጠርቼ ስመለስ ሁለት በሸማ ሥራ ለመ ቀጠር የመጡ ሸማኔዎች ከአባቴ ጋር ያወጋሉ:: ለጥቂት ደቂቃ በጋሞኛ ቋንቋ ሲያነጋግራቸው ቆየና "አንተ ስምህ ማነው?" ሲል አባቴ ጠየቀ::

"ዒላሁን ገሣሣ"

"ምን?" አባቴ ደነገጠ::

ሰውዬው በእርግጠኝነት ስሙ ጥላሁን ገሠሠ መሆኑን ተናገረ:: አባቴ እሱን ችላ ብሎ ሁለተኛውን "እሺ አንተስ?" አለው::

---

*ገርጋጅ፤ ዕፎኙ ሌባ::

ሁለተኛው ሰውዬ "መስፍን ስለሺ።"

"እንዴ? ባሎቴ፣ ከድፍን አዲስ አበባ ነዋሪ ከጋሞጎፋ ቀድመን መጥተን ስማችንን ያልቀየርን እኔና አንቺ ብቻ ልንሆን እኮ ነው" አለ በማላገጥ "አዳሜ ንፋስ ስልክን ሲሻገር ስሙን ጥላሁን ገሠሠ ካለው፣ አንዱ ይመጣና መስፍን ስለሺ ነኝ ካለ፣ እኔም ስሜን ከዛሬ ጀምሮ እቀይራለሁ" አለ በማሾፍ። ወደ እንግዶቹ ዞረና "ጋሞጎፋ ውስጥ ዜራሞ እሚባል ሰው አለ። ለምን? አገሩ ነው። አንተ ግን፣ ገሠሠ እሚባል የአገሩ ተወላጅ ሰው አለ?"

"እምን አለ።"

"ገሠሠ እሚባል ጋሞ ነው? ወይስ ዘሩ አማራ ነው?"

"ጋሞ ነው"!

"ከጋሞዎች በዘርህ አመሬ ነህ?"

"አይደለሁም"

"ይኸውልህ፣ ከጋሞ ምናልባት ዘርህ አመሬ ቢሆን ጂላሁን ገሠሠነትህን እቀበል ነበር። ጋሞው ዘር ውስጥ ግን በዚህ ስያሜ የሚጠራ ሰው እንደሌለ እርግጠኛ ሆኜ መናገር እችላለሁ። ወይስ ክርስትና ያነሱህና ያሳደጉህ ከመሐል አገር የሔዱ አማሮች ናቸው?"

"አይደሉም።"

"ታዲያ አንተ ከጋሞ ተነስተህ ገፈርሳን ስትሻገር ነዋ ጂላሁን ገሠሠ የሆንከው። በእርግጥ ከሺ ዓመት በፊት ክርስትናን ይዘው ወደአገራችን የገቡት አማራዎች ናቸው። እነዚያ ዘሮች አሁን አመሬ በመባል ይታወቃሉ። አመሬ ለእኛ ለጋሞዎች የአምላክ መልእክተኞች ናቸው። ታቦቱን ለመጀመሪያ ጊዜ ይዘው ወደአገራችን መጥተው የአምላክንም ቃል የሰበኩን አመሬ ዎች ናቸው። ስለሆነም አመሬን አሁን ስንጠራ 'ካዎ' ነው የምን ላቸው፤ ይኸውም ንጉሥ ማለት ነው። በሕዝባችን በጣም የተከ በሩ በጣም የተወደዱ ናቸው። ተጋብተናል ተዋልደናል። እናም ወንድሜ አንተ ዘርህ አመሬ ነው?"

"አይደለም። ጋዎማላ ነኝ።"

"ጋዎማላማ ከሆንክ ወንድሜ ነህ። እኛ ዘር ውስጥ ጂላሁን ገሠሠ የሚባል ሰው የለም። አንዱ ከእኛ ዘር ስሙ ጎጆ ነው። በባህላችን መሠረት ልጅ በተወለደ ቁጥር ከእናቱ ወይም ከአባቱ ስም ስያሜ አንድ ፊደል መውሰድ አለባቸው። ቢያስብ ቢያስብ በጎ የሚገጥም ስም አጣ። የወሬ ወሬ ሲሰማ ጎንደሬ የሚል ስም እንዳለ ሰማ። የልጁን ስም ጎንደሬ አለው። ሴት ልጅም ወለደ። የሴት ልጁም ስያሜ ከስሙ እንዲገጥም ቢያስብ ቢያውጠነጥን በጎ የሚጀምር በጎ የሚጨርስ አጣ። በቆይታ ሲያጣራ ጎጃሜ የሚባል ስም እንዳለ ደረሰበት። የሴት ልጁንም ስም ጎጃሜ አላት።

ጎጃም ድረስ መሄድ አላስፈለገውም፣ ጎጃምን ጋሞጎፋ ድረስ አመጣው እንጂ። አንተ ግን ገፈርሳን ስትሻገር ጂላሁን ገሠሠ ሆንህ ጋሞጎፋ ልትመለስ ነው። ስምህን ካላስተካከልክ ሥራ የለኝም።"

«እውነት ጋሼ የኔ ቲኪኪለኛ ስም ጂላሁን ገማማ ነው። ገብርኤል አይለመኔኝ!።»

"ኧረ ተው? በእኛ ዘር ጂላሁን ገሠሠ የሚባል ስም የለም። እንዲህ አይነት ስም የሚኖራቸው ባላባት ሆነው በንጉሡ የተሾሙ ወይም መጤዎች እንጂ ተወላጆቹ እናንተ ነን እምትሉት አይነት አሰያየም የለንም። ለምሳሌ እኔን ውሰድ፤ ዜራሞ ኢንቻ ነው ስሜ። አያቴን ብትጠራ ጋልጎ ነው። ቅድመ አያቴ ኡማ ነው። እያልን እያልን ብንሄድ አንድም እናንተ በተሰየማችሁበት የሚጠራ በዘሬ የለም። ለማንኛውም እኔም ከአሁኑ ሰዓት ጀምሮ ስሜን ቀይሬአለሁ። ማንም ተነስቶ ዜራሞ ቢለኝ አቤት አል ልም። ዕዳ አለብኝ እንዴ? እኔ ከሰው ቀድሜ አዲስ አበባ ገብቼ ለምንድነው ዘላለም ዜራሞ ኢንቻ እምባለው?"

"ማን እንበልህ የኛ ጋንድያ?" አሉ እማማ ረታሽ ቡና ሊጠጡ ወደ ቤት እየገቡ።

ቱር ብዬ ጓዳ ገባሁና ጆሮዬን አቆምኩ።

"ልዑል አልጋወራሽ ተፈሪ መኮንን እባላለሁ።"

"ኧረግ! ኧረግ! ይኼ ዶርዜ እንዴት ጠግቧል! በንጉሡ ስም ታላግጣለህ?"

"አዳሜ ታዲያ ትናንትና አዲስ አበባ መጥቶ በታዋቂ አዝማሪ ስም ጂላሁን ገማማ ሲባል፤ ከዚህ ቤተ መንግሥት ድረስ ሳይሮጥ ስሙ አበበ ቢቂላ ሲሆን፤ የትም ሳይዘምት መስፍን ስለሺ ሲሆን፤ እኔ ታዲያ ዕዳ አለብኝ፣ ዘላለም ዜራሞ ኢንቻ እየ ተባልኩ የምጠራው?"

"አሁን ቆረጥክ፣ ተፈሪ መኮንን እንበልህ?"

"ልዑል አልጋ ወራሽ የሚለውን ማዕረጌን ለማን አስቀር ተሽ?"

"እንካ ቡና ዜራሞ!" ስትለው እማዬ ፀጥ አላት። "አንተ ዜራሞ፣ ተቀበለኝ እንጂ፣ ተቃጠልኩ!" ምንም አይነት መልስ አልሰጣትም። "ኧረ የቱንጋዬ አባት!"

ዝም!

"ውይ በሞትኩት እረስቼው፣ ልዑል አልጋ ወራሽ ተፈሪ መኮንን፣ ቡና ይቀበሉኝ!"

"እሺ ልዕልት!"

ኩረጃ

ተማሪ ነኝ ,የልገባኝ
የምታውቁ አስረዱኝ...
ድምፃዊ ጥላሁን ገሠሠ::
ግጥም የሃምሳ አለቃ ገዛኸኝ ደስታ::
ዜማ አቡበከር አሸኔ::

በወላጆቼ መሀል ከውጪ በሚመጣ አለመግባባት በከፍተኛ ሁኔታ አለመጣጣም ተፈጠረ:: ጎረቤታችን የሃምሳ አለቃ ተንኮሉ ከአባቴ ጋር ተጣሉ:: ቤተሰቦቼና መንደርተኛው የምናልፍ የምናገድመው በሃምሳ አለቃ ተንኮሉ ደጅ ላይ ነው:: መሬቱ የሃምሳ አለቃ ተንኮሉ ነው:: መንገዷ አህያና ጅብ የተገናኙባት ጠባብ ሰርጥ ነች::

ሃምሳ አለቃ ተንኮሉ አባቴን "አንት ምናምንቴ በመሬቴ ላይ አታልፍም!" አሉና ስድስት ጥይት ጎራሽ ሽጉጣቸውን መዘዙ::

ሃምሳ አለቃ ተንኮሉ ጡረታ ወጥተው ስለነበር ጀንበር ወጥታ እስክምትጠልቅ የሚውሉት ሰፈር ውስጥ ነበር:: በዚህ ሰፈ ጊዜያቸው አባቴን ሊከታተሉት፣ ሲወጣ ሲገባ ሊቆጣጠሩት ቻሉ:: ለአባቴ ከቤት ወጥቶ ዋናው መንገድ መድረስ ራሱን የቻለ ጭንቀት ይፈጥር ጀመር:: አባቴ የሃምሳ አለቃን መሬት ሳይረግጥ ለማለፍ የሚያደርገው ጥረት አስቂኝ ትዕይንት ነበር:: ከውጪ ወደቤት ለመግባት በአባባ ይመር ውሃ ልክ ላይ በጥንቃቄ መሬቱን ሳይረግጥ ይራመድና እማማ ማሚቴ ደጅ ይደርሳል:: ከዚያ በቀጭን ገመድ ላይ ሚዛኑን ጠብቆ እንደሚረማመድ የሰርከስ ተጨዋች ትንፋሹን ዋጥ አድርጎ በዝግታ ግርግዳውን እየታከከ እነአለምነህ በረንዳ ላይ አርፎ፣ በነበላቸው እናት ቤት ላሉን አቋርጦ በጓዳ ይወጣና አጥር ሾልኮ የከርሰትና አባቴ መሬት ላይ ይደርሳል:: ከዚህ ሁሉ ጣር በኋላ ወደቤት ይገባል:: ቢለካ 50 ሜትር የማይሞላ አጭር መንገድ የረጅም ደቂቃዎች ጉዞ ነበር:: እኔ ቢያንገዳግደው የሃምሳ አለቃ ተንኮሉን መሬት እንዳይረግጥ ልደግፈው አብሬው በዝግታ አዘግማለሁ::

ሃምሳ አለቃ ለሽንት ወይም ለሌላ ጉዳይ ወደ ቤታቸው ከገቡ አባቴ በልጅ እግሩ ፈትለክ ይልና የተከለከለውን መንገድ በመሮጥ ያቋርጣል:: ሃምሳ አለቃ ደጅ አለመኖራቸውን የስለላ ተግባር የማከናውነው እኔ ነኝ:: ድንገት ከነቁ ከተት ያልታወጀበትን ጦርነት በመንደሩ ውስጥ ያስነሳሉ::

ሃምሳ አለቃ ተንኮሉ እኔንና እናቴን በመንገዱ እንዳን ጠቀም አላገዱንም:: በዚህ ቸርነታቸው ብደሰትም እሳቸው ግን ጭንቀቴን ባለማየት ወይም እስከነመፈጠሬ ረስተውኝ ትኩረታ

ቸው ሙሉ በሙሉ አባቴ ላይ ነው:: ሳት ቢለው በስድስት ጎራሽ ኮልታቸው ሊቆነድዱት ዓይናቸውን ሳያረግቡ አፍጠው ይከተሉታል:: ይህ ፍርሃትና ጭንቀት እኔን ብቻ ሳይሆን እናቴንም ያስጨንቃል:: እንደ እማራጭ በጓሮ በኩል በክርስትና አባቴ መሬት ጠርዝ ላይ እየተራመደ በባሻ ሐረሩ ደጅ ያልፍና የአባባ አጋርን አጥር ቀዶ በማለፍ ዋናው መንገድ ይደርሳል::

ይህም ዘላቂ መፍትሔ አልሰጠም:: መንደርተኛውም ፍርሃታችን ተጋብቶበት ስለነበረ፣ ሽምግልናም ቢሞከሩ አልሳካ ብሎአቸው ቤተሰቤ ሰፈሩን ለቆ ቢሄድ ማለፊያ መሆኑን መከሩ::

እኛም ከመሞት መሰንበት ብለን ቤት ለቀቅን:: ጎረቤቶቻችን እያገዙን እኔና እናቴ የቤተሰቡን አነስተኛ ቅራቅንቦ አግዘን አዲሱ ሰፈራችን ኩራዝ ሰፈር ገባን::

ከድሮ ሰፈሬ ብዙም የራቀ አይደለም:: ከአዲሱ ሰፈር ልጆች ጋር ወዲያውኑ ወዳጅነት መሠረትኩኝ:: መሸሻና ወርቁ ሸርክ አደረጉኝ:: የመሸሻ ታናሽ ሂሩት እናቷ እማማ እፀገነት ቅዱስ ዮሴፍ ትምህርት ቤት ስለሚሠሩ በብላሽ አዳሪ ትምህርት ቤት አስገብተዋታል:: ቅዳሜና እሁድ ለእረፍት ስለምትመጣ በእንግሊዘኛ ቃላት ችሎታችን እንወዳደራለን:: አወዳዳሪያችን በወቅቱ ዘጠነኛ ክፍል የነበረው ወርቁ ነበር:: ሁሌም እንዳ ትበልጠኝ የእንግሊዘኛ ቃላት በማጥናት ከፍተኛ ጥረት ማድረግ ጀመርኩ::

የሃምሳ አለቃ ተንኮሉን እገዳ ቤት ቀይረን ከተገላገልን በኋላ የለላም ሕይወት መኖር ጀመርን:: ያኔ ለእኔ በልጅነት መንፈስ ሕይወት ሙሉ ሆና ትሰማኝ እንጂ፣ ቤተሰቦቼ ግን ከውጪ በመጣ ሌላ ነገር ሰላማቸው የደፈረሰ ነበር:: አባቴ ከጋንጩር ጋር ተጣላ:: ሁለቱ በጣም ተማረሩ:: ሰውዬው አደገኛ ቂመኛ ስለሆነ አድፍጦ ይጠብቀዋል:: አባቴ ደግሞ በጊዜ በመግባት ደህንነቱን ይጠብቃል:: እናቴ ሰላም ለማውረድ ጋንጩርን ትለማመጣለች:: ይህ የሰላም ጥረቷ ስላልገባው አባቴ እናቴን ጠላት::

ይህ ጭንቀትዋ እኔም ላይ ተጋባ:: ውጪ በትምህርቴም ሆነ ከጓደኞቼ ጋር ባለኝ ስላም ደስ ብሎኝ ብመጣም፣ እቤት የሚጠብቀኝ ፍቅር አልባ ኑሮ ነብሴን ሰቅዞ ያዛት:: ሕይወት ምንጊዜም ማርም ሬትም መሆንዋ ይታየኝ የጀመረው በዚያው የጨቅላነት ዕድሜዬ ነበር... ችግሩን ላንዴና ለመጨረሻ ጊዜ ለመገላገል በማሰብ አዲስ አበባን ትተን ወደ ጋሞጐፋ ጠቅላይ ግዛት እንድንሔድ አባቴን ጠየቅኩት:: «አልሔድም:: አንደኛ አንተ ትምህርትህን አልጨረስክም፣ ሁለተኛ እኔ ዜራሞ ነኝ ጋንጩርን ፈርቼ አገር የምለቅለት?» አለና በኃይለ ቃል መልሶልኝ ሃሳቤን ውድቅ አደረገው::

ዛሬም ተዘናግቶ አምሽቷል::

ጋንጩር አባቴን የአገራችሁ ልጅ ነኝ ይበል እንጂ ውሸቱን እንደሆነ አጣርቻለሁ:: አንዴ በሰላሙ ወቅት ከአባቴ ጋር ጠጅ ቤት ቁጭ ብለን ቴሌቪዥን እንመለከታለን:: ፈንጠር ብሎ ጋንጩር አንድ ከወሎ ጠቅላይ ግዛት ከመጡ አዛውንት'ጋ ያወጋል:: ደን ጠበቅ እያደረገ ሲያወራ እንዳስ ወሎዬ ሆነ:: ዘርም አካባቢም ሲቆጣጠሩ የአዛውንቱ እናት አገር ሰው ሆነና ቁጭ አለ::

ገርሞኝ የዚያን ዕለት ወደ ቤት ስንሔድ አባቴን ስጠይቀው "እሱ እቴ፣ ጉራጌ ካገኘ ቶራጌ ነው:: ጉጂሜም ካገኘ ጉጂሜ... ምንም የማይሆነው ዘር የለም:: ድፍን ኢትዮጵያን ከጃንሆይ በላይ ያውቃል:: ሰይጣን በዕድሜው እንጂ በብልሃት አይበልጠውም" ብሎኛል::

አባቴ በሃሳቤ መጣ:: «አሔ ጋሼ» አለኝ በጋሞ ቋንቋ፤ ሲያላግጥብኝ:: ኖር ጋሼ እያለኝ ነው::

«ታና ወዷኔ?!» አልኩት:: 'ልትገለኝ ነው እንዴ?' ማለቴ ነው:: በጋሞዎች ባህል ሽማግሌ የእግዚአብሔር ኃይል አለው ተብሎ ይታመናል:: ሽማግሌ የተናገረው ቃል እንደ ቅዱስ ቃል በማኅበረሰቡ ይከበራል:: ከዚህ ባህል ያፈነገጠ ከማኅበረሰቡ አባልነት ይገለላል:: በዚህም መገለል ቢታመም የሚጠይቀው፤ ልጁን ቢድር የሚያደምቅለት፤ ቢሞት የሚቀብረው አይኖርም::... በዚህ ጠንካራ ኅብረት ሽማግሌዎች ታላቅ ኃይል ስላላቸው የገደለን ይቅር ለእግዜር የማስኘት ሥልጣን በባህሉ ተበጥቷቸዋል:: ስለዚህ ከምድር ከሰማይ የከበዱ አዛውንት ወጣትን ኖር ካሉት ቁጣን ያወርዳል ተብሎ ይታመናል::

አባቴ ይህን ባህሉን በቅጡ እያወቅኩት በመሔዱ ደስታው ከዕለት ወደዕለት እየጨመረ ሔዷል:: መቀራረባችን ጥልቅና ጥብቅ ሆኖ፤ «አንተ ልጅ ነህ» ማለቱን ትቶኝ የሆድ የሆዳችንን የምንጫወትበት ደረጃ ላይ እየደረስን ነው:: ተዝናንቶ ሞቅ ብሎት ሲመጣ «እኔና ተስፋዬ ትንሽ ነው የምንበላለጠው እኩዮች ነን» ይለኛል::

አባቴ አልገባውም:: እኔ የመሐል አገር ተወላጅ ነኝ:: ለእኔ አንድን ባህል ማወቅና መቀበል የተለያዩ ናቸው:: እኔ በዘር የርሱ ደም ቅጂ ልሁን እንጂ በአመለካከት ከተፈጠርኩበት ኅብረተሰብ አኳያ የደፈረኝ ሁሉ ተገቢውን ቅጣት ልሰጠው እንደሚገባ አምናለሁ:: 'የበው ሆዱን የወፍ ወንዱን እንዲሉ' የተመለከትኳቸው አያሌ ፊልሞችም ያስተማሩኝ ይህንኑ ስለሆነ "አባት ሆይ የሚያደርጉትን አያውቁትምና ይቅር በላቸው" የሚለውን የቸር ልቦናን ሰበካ በአንዱ ጆሮዬ ሰምቼ በሌላው አፍስሼዋለሁ::

ከፀቡ በኋላ አባቴን በምን እንደተጣሉ ጠይቄው ሲያጫውተኝ "አክመልን አታውቀውም? አዎን! መኪና ሰፊው:: አንድ ዓይና ነው:: በታንግሥ ግርግር ጊዜ የቦንብ ፍንጣሪ ዓይኑን ያፈሰሰው:: ጃንሆይ ይህንን ዓይተው አሳክመውት:: አርተፊሻል ዓይን አስተክሉለት:: እሱም አይረባም ሱስ ቢጤ አለችበት:: ሲቸግረው በአስራ

አምስት ብር ይህንን አርተፊሻል ዓይኑን ለጋንጩር ያሲይዛል:: ሲወልድ ሲወልድ 100 ብር ደረሰ:: አክመል ከየት ያምጣ? 100 ብር ኖሮት አይደለም፣ ሞልቶለት ባንክ ቤት ሄዶ 100 ብር አይቶ አያውቅም:: አክመል ጋሼ! አለኝና ጠጅ እየጋበዘ አዋየኝ:: በጣም ስላዘንኩ ጋባዡ እኔ ሆኜ በእማላጅ የሰጠኝን 50 ብር ይዤ ጋንጩር ቤት ሔድኩ:: ዓይኔ ጉድ አየ:: ለካ አንተዋወቅም::» አለና ተከዘ:: እንዲህ አይነት ጉዳይ እንደሚያስጨንቀው አውቃለሁ:: የአክመል አርተፊሻል ዓይን እጁ እስከምትገባ ድረስ አባቴ በመንፈስ ዕረፍት አልባ እንደሚሆን እገምታለሁ:: ሁሌም ከተበደሉና ከተገፉ ሰዎች ጋር መቆም ተፈጥሮው ነው::

«አንድ አራጣ አበዳሪ ሲያደርግ እማውቀው ሰው ሲቸግረው ወርቅም፣ ጨርቅም ሲያሲይዝ ነው:: በአክመል አርቲፈሻል ዓይን ጉድ ስል:: ለካ አርተፊሻል እጅና እግር ሁሉ ይይዛል:: ባለ ዕቃው ምን አማራጭ አለው ያንን አካሉን የወለደውን ያህል ወልዶ ዕዳው ቢከመርበትም ይቅለጥ ብሎ አይቀራትም:: ተበድሮም ተለቅቶም ይከፍላታል:: ይኼንን ጋንጩር አሳምሮ ያውቃል:: የአክመል አርቲፈሻል ዓይንም ውሃ በተሞላ ብርጭቆ ጠረጴዛ ላይ ቁጭ ብላ አየኋት:: የአገር ቅራቅንቦ ቤቱን ጢም አድርጎታል:: ኮንትሮባንድ ጦር መሣሪያም እንደሚነግድ መንግሥት ያውቃል:: ስለዚህ የእሱ ጠላትነት አያስፈራኝም:: በዚህ ተናድጄ ሽምግልናው ቀረና ኃይለ ቃል ተናገርኩት:: ሰይጣን በዕድሜ እንጂ በብልሃት አይበልጠውም ያልኩት የዚያን ዕለት ነው:: ይህ የማይረባ ጋንጩር!!" አለ አባቴ በጣም አምርሮ::

የምሬት ሳቅ እየሳቀ "የሚገርመው ጋንጩርን በፀሎት ማንም አይበልጠውም:: ለምሳሌ ሌሊት ቤተክርስቲያን ብትሔድ ዳቆናቱ ደርሰው ደጀሰላሙን ከመክፈታቸው በፊት እሱ ዛፉ ስር ቆሞ ያነበንባል:: ቀሳውስቱን እንዳየ ብቅ ብሎ አባ አሳልሙኝ ሲል ብታይ ከቄሱ ጋር አብረህ ትደነግጥ ነበር::" ትንሽ ሲተክዝ ቆየና «በአገራችን አምላክን ስንማፀን፣ ሴይጣንም እንዳይደርስብን የምንሰጠው ምስ አለን:: ከእህሉ እንበትንለታለን፣ ከማሩ እንረጭለታለን:: ስለዚህ የዚያን ዕለት ጋንጩርንም እንደዚያው መናገር አልነበረብኝም:: ልክ እንደ ሰይጣን ምሱን ሰጥቼው መሸናበት ነበረብኝ:: ይህንን የአገራችንን ደንብ መጣሴ ጋንጩር በርኩስ ጥበቡ ቤተሰቤን ፍርሰርሱን አውጥቶት ነበር» ሲል ዜራሞ ወቅቱ ትውስ አለኝና የሚመር ምራቅ አፌን ሞላው::

ከሃሳቤ ተመለስኩ:: እንደገና ደስ በሚለኝ ሃሳብ ላይ ተሳፈርኩ::

...ከዘምዘም ሁሴን ጋር ያለኝ ግንኙነት እንደቀልድ ተጀምሮ፣ ቀስ በቀስ የምር ጥልቅ ፍቅር ውስጥ ስላስገባኝ፣ ከሰሞኑ በግጥም ለዘምዘም የፍቅር ደብዳቤ ጽፌላታለሁ:: በደብተር ሉክ በሠራሁት ፖስታ ውስጥ ደብዳቤውን ጨመርኩት:: ፖስታው ላይ በቀስት የተበሳ ልብ ሥዬበታለሁ:: ደብዳቤውን ራሴው አድራሽ ሆኜ፣ በተዋስኩት የኅብረት ትምህርት ደብተሯ ውስጥ በሽፋኑና በመለበጃው መካከል አኖርኩት:: እንደተለመደው ክፍል ስንገናኝ

ደብተሩን ስሰጣት ዝግ ባለ ድምፅ "ዕቃ አለበት!" አልኳት። ምን እንደሆነ ጠርጥራለች። በጥንቃቄ ተቀበለችኝ። ልክ ሰዓት ቆጥሮ የሚፈነዳ ቦምብ ውስጡ የተጠመደበት ይመስል ዝግ ብዬ ነው ያቀበልኳት። ይህንን ማድረጌ ታላቅ የመንፈስ እረፍትን ሰጥቶኛል። የአረፋ በዓል ነገ ይከበራል። እሁድ ሲኒማ አብረን ልንገባ ወስነናል። ከሲኒማው በላይ ምላሽዋን በበነጋታው ለመስማት እየናፈቅሁ ነው።

ጀንበር ጠለቀች። ኩራዝ ለኮስኩ። እናቴም ብዙ ሳትቆይ ገበያው ቀንቷት መጣች። የሚበስለውን ጎመንም ሆነ ድንች ሽማምታ መጥታለች። ታናሽ እህቴን ከጀርባዋ አውርዳ ሰጥታኝ ጉድ ጉድ ትል ጀመር።

"አባትህ አልመጣም?"

"ይመጣል" አልኳት፣ ይህ ሰዓት በመጣ ቁጥር አንቆ የሚይዘኝ ፍርሃት እየተጠናወተኝ ነው። ኮሽ ባለ ቁጥር አባቴ የመጣ እየመሰለኝ ወደ በሩ አንገቴን አስግጋለሁ። ትንሽ እህቴ እማዬ ለመቆያ የሰጠችኝን አምባሻ ካልሰጠኸኝ ብላ አለቀሰች። ቆርሼ ሰጠኋት፣ ተቀብላኝ መግመጥ ጀመረች።

ፀጥታው በመንደሩ ነግሧል። ከርቀት የውሾች ጩኸት ይሰማል። እማዬ የጎመን ወጡን ማደቢት ሥርታ ገባች። ቡናዋን ለማፍላት ሲኒዋን ማቀራረብ ጀመረች። መፀለይ አሰኘኝ። እህቴ እንቅልፍ እያንጎላጃት ስለነበር አቅፌ አንስቼ ወላጆቼ አልጋ ላይ አስተኛኋት። መጽሐፍ ቅዱሴን አነሳሁና ወደ ኩራዝዋ ተጠጋሁ። መጽሐፉን አልገለጥኩትም። እንደያዝኩት ወደ ደጅ ወጣሁ። ሙሉ ጨረቃ ደም የነከረች መስላ ወጥታለች፤ ልብ ብዬ ሳስተውላት ፍርሐቴን አባባሰችው፤ በፍጥነት ወደ ቤት ውስጥ ገባሁ።

ዘምዘምን አሰብኳት። ይኼኔ ደብዳቤዬን አንብባዋለች። በደስታ ስትቅበጠበጥና ምላሹን ምን ብላ እንደምትጽፍልኝ ስታብሰለስል ታየችኝ። ፍርሃቴን ፍቅር አሸነፈልኝና ልቤ በድፍረት ተሞላ። ጋንጩር አባቴን አንድ ነገር እንደሚያደርገው ጠርጥሬአለሁ። በቀሌ ከማንም ከምንም የከፋ እንደሚሆን ከራሴ ጋር ተማማልኩ... ያለምንም ጥርጥር በማዘር ኢንዲያ ፊልም ላይ እንዳየሁት እንደ አክተሩ ፒቹ ሽፍታ እሆናለሁ። መጀመሪያ የአባባ ተንኮሉን ሽጉጥ ሰርቄ ጋንጩርን ገድዬ ጉፋ ሰፈር ጫካ ውስጥ እሸፍታለሁ። እየተደበቅኩ ልክ እንደ ፒቹ ፊቴን በጨርቅ ሸፍኜ ሽማግሌ ወይም ለማኝ እየተመሰልኩ ሰፈራችን ቁርቆስ መጥቼ እማዬንና ዘምዘምን እጠይቃቸዋለሁ።

...አባቴ በጨለማው ውስጥ ከውጪ "ጅብ ስሪያ እጠግባለሁ ብሎ ሔዶ እራሱ ተሰርሮ ይመጣል' ይላል ያገሬ ሰው!" ሲል ተሰማኝ፤ ዘልዬ ወደ ደጅ ወጣሁ። ከኋላው ሁለት ሰዎች ተከትለውታል። ደህና ነው።

"ማንም በማንም ላይ እየተጫወተ የኖረ የለም። ሁላችንም ከሕግ በላይ አይደለንም" አለ ሰሩም። በድምፅ ለይቼዋለሁ። ሌላኛውን ሰው አላወቅኩትም።

"አንተ እያለህ ነው እኛ የምንሸኘው?"

ደርሰሃል ሊለኝ ፈልጎ ነው።

"እሱ ለምን ያመሻል?"

"ዝም በል!" አለና አባቴ ገሰጠኝ፣ ፀጥ አልኩኝ።

እየተጨዋወቱ ቡናውን ጠጡ። ወሬው ሁሉ ስለ ጋንጩር ነው። ፍርሐቴን እንደገና ቀሰቀሱት። እማዬ በፀጥታ ታዳምጣለች። ዝምታውን የመረጠችበት አሳማኝ ምክንያት አላት። ባለፈው ሰሞን ጋንጩር ሰኞ ጠዋት አባቴ በሌለበት እቤታችን መጣና ለእናቴ የአያቴን መሞት አረዳት። እናቴም በጣም ደንግጣ «የልጆቼ አያት ለኔም አባቴ ናቸው አባክህን ቀስቴዬ ለአንድ ሣምንት ታገሰኝና ቤቴን ላስተካክል» ብላ ተማፀነችው። የጆሮ ጉትቻዋንም አስይዛው ሃምሳ ብር ተበደረችው።

የፊታችን እሁድ አባቴን ሊያረዱት ተስማሙ። እህል ሸምታ በትልቅ ጋን ጠላ ጠመቀች፣ የቆሸሹ ልብሶች አጣጠበች፣ ቤቱን በቅጡ የጉደለውን አሟልታ አስተካከለች። እንዲህ ከወዲያ ወዲህ ቱር ቱር ስትል ቅዳሜ ደረሰ። ይኼንን ያልተለመደ ሁኔታዋን አይቼ በብዙ ውትወታ ምስጢር እንድጠብቅ አስምላ ነገረችኝ። አባቴ ግን የጉዳዩን ምንነት አልተረዳም።

ቅዳሜ ዕለት አባቴ ከውሎው ጠጁን ጥግብ ብሎ ነው የመጣው። እንደገባ ረጋ ባለ አንደበት «የእባቴን ሞት ልታረጂኝ ዝግጅት ላይ ነሽ አሉ!...» አለ። ክው ብላ ቀረች። ይዛው የነበረው ውሃ የሞላ መወዘቻ ከእጇ አምልጦ መሬት ተደፋ። ፀጥ ብላ ተከዛ ከቤት ወጣች። አባቴ እግዳሚ ወንበር ላይ ተቀምጦ በረጅሙ ተነፈሰ። ትንሽ ፀጥ ብዬ ቆየሁና «አሁን ከማን ጋር ቆይተህ እንደመጣህ ልንገርህ?»

አፍጥጦ አየኝና «እ?» አለኝ።

«ከጋንጩር ጋር ነው። እሱ ነው የአባትህን በሕይወት መኖር ያበሰረህ፤ እዚህም መጥቶ ደግሞ ለእማዬ ሞተዋል ብሎ ያረዳት እርሱ እራሱ ነው።»

ጉርንን ባለ ድምፅ «አውቃለሁ፤ እኔም እኮ አልተሸነፍኩለትም። እያበላ እያጠጣ ነው ተቆርቋሪ መስሎ የነገር መርዙን የዘራብኝ። መጀመሪያ ስሰማ ደነገጥኩ። የአባቴን መኖር በቅርቡ ከገጠር በመጡ ሰዎች ወሬ ስለሰማሁ ተፅናናሁ። ጋንጩርን እኔ አውቀዋለሁ። ይህቺ ቂል እናትህ ግን ተታለለችለት።» አለና ትንሽ ተክዞ ብሎ «እኔ ግን ደጋግሜ አሸንፌው ነው የመጣሁት።»

«እንዴት?» የምሥራቹ ናፈቀኝ።

ከኪሱ ሚጢጢ የፕላስቲክ ሣጥን አወጣ። የእናቴ የጆሮ ጉትቻ የሚቀመጥባት ሣጥን ነች። ተቀብዬው ስከፍተው የወርቅ ጉትቻዋ

በጥጥ ተጠቅልሉ እየሁት። መልሼ ከደንኩት፤ በጣም ደስ አለኝ። «ሙዳይዋ ውስጥ አስቀምጥላት።» አለና ቀጣዩን ሲያበስረኝ «ሁለተኛው ድል የአከመልን አርተፊሻል ዓይን ገንዘብ ጨምሬ አስለቅቄለታለሁ። ለእኛ አርተፊሻል ይሁን እንጂ ለእሱ ያው ዓይኑ አይደል? ለነብስ ይሆነኛል ብዬ ነው ይኼን ያደረግኩት። ሦስተኛው ድል በጠጅ ፈረስ ገስግሰህ ድረስ ብሎ ሲልከኝ ቆም ብዬ አስብኩና ብልህ ሆንኩበት እንጂ ገስግሼ ደርሼ ቤቴን እንዳፈርስ ነበር የላከኝ። አንተ እኔን ብትሆን ምን ታደርግ ነበር?» ሲል አባቴ ድንገት ጠየቀኝ።

የሚመር ምራቅ እንደገና አፌን ሞላው፤ ተቁነጠነጥኩና ፀጉሬን ነጨሁ። ሁኔታዬን አየና «አንድ የአገራችንን ተረት ልንገርህ?» ሲል አባቴ ወጉን ጀመረ። በባህርይው በወጎቹ መሐከል የሚመጡለትን ዘይቤያዊ አባባሎችም ሆነ፣ ተረት እንደ ጨዋታው አመጣጥ አስገብቶ ማውጋት ልማዱ ነው። ይህ አይነቱ ተረት እምነቱንና እመለካከቱን ሰብስብ አድርጐ የማሳየት ኃይል አለው። በድንገት ተረት አውራልኝ ስለው ግን ይጠፋበታል።

«በድሮ ጊዜ እኛ አገር ጋሞጐፋ ውስጥ አባትና ልጅ እየተጨዋወቱ መንገድ ይሔዳሉ። በመንገድ ዳር ሞቶ የተጣለ አባብ አዩና አባትየው ልጁን ልጄ እኔ ላንተ ያለኝን እውነተኛ ሃሳብ ብናገርና አንተም ስለኔ ያለህን ምኞት ብትነግረኝ ይህ አባብ ከሞት ይነሳል አለው። አባትና ልጅ ተስማምተው ሲጨዋወቱ አንተ ልጄ አድገህ ለወግ ለማዕረግ አብቅቼህ ማየቱ ታላቅ ምኞቴ ነው ይላል አባት፣ ልጅም፣ እኔ ደግሞ አባቴ ሲያረጅ በእግባቡ ጦሬው ደስ አሰኝቼው ሲሞት በወግ በማዕረግ አልቅሼ አስለቅሼ እቀብረዋለሁ አለ።

«እቡብን ሲያዩት ከሞት አልተነሳም። አባትም ይሔን አየና ከሁለት እንዳችን እውነት አልተናገርንም። ልጄ እመነኝ እኔ ቀደም ብዬ ያጫወትኩህ ሃሳብ ከአንጀቴና እውነቴን ነው አለው።»

ልጅም፣ «አባቴ እኔ ነኝ የዋሸሁት። በአሁኑ ጊዜ የማስበው አባቴ ሞቶልኝ፣ ይሔንን እንደልብ የሚታረስ መሬት ወርሼ፣ ሰንጋ ፈረሱን ጋልቤ፣ ጋሻ ጦሩን አንግቼ... እያልኩ አስባለሁ» ሲል ልጅ፣ አባቡ ነፍስ ዘራና ወደ ጥሻው ገባ።

አባቴ ውስጤን ያየ መስሎ አስደነገጠኝ። ይሔንኑ ችግር በሌላ ቤተሰብ የደረሰ አስመስዬ ለዘምዘም አንድ ቀንለታ አውርቼላት ነበር። ምላሽዋን ስታጫውተኝ «አንድ የአረቦች ተረት አለ 'አላህንም እመን ግመልህንም እሰር' ይላሉ። እንዲህ አይነት ችግር በአንድ ቤተሰብ ውስጥ ሲፈጠር አዋቂ ሰዎች ችግሩን ለመፍታት ትእግስትና ብልሃቱን አላህ ያመላክታቸዋል። ልጆች ግን ከእነሱ ብልሃቱን መማር አለብን ብላኛለች። ይህ አባባሏ የአባቴን አስተዋይነትም አመላከተኝ።

«ችኩል በሬ ያልባል' ይላል የአገሬ ሰው፣ ጉረምሳም እንደ ችኩሉ ሰው ነው። አንተ አሁን የሚገባህ አርፈህ ትምህርትህን ተምረህ ትልቅ ቦታ መድረስ ነው እንጂ በእኛ ጣጣ ውስጥ እንድትገባ አልፈልግም። የጋንጩርን ነገር እርሳው። ጉዳዩ የእኛ የድሆቹ ብቻ ሳይሆን የመንግሥትም ሆኗል። ኮንትሮባንድ ጠብመንጃ ይነግዳል። በዚህ ወንጀል መንግሥት ፈርማቶሪውን ልክ እየተከታተለው ነው። ጠላ

ትነቱ የእኛ ብቻ ሳይሆን የንጉሠ ነገሥቱም ነው» ያለኝን አስታወስኩ። እንዲህ ስንመካከር አመሸን። እናቴ ግን እንዳኮረፈች ነው። አባቴ ከእኔ'ጋ በፈጠረው ሰላም ደስ ብሎት «እሷን ተዋት እንደጉደታ 'ዱቢን ሃቡሉ' እንባባል።» ብሎ በሰላም ወደመኝታው እየሔደ «ቤታችን ውስጥ ሰላም እንዲሰፍን ሰሞኑን አንዲት ጠቦት ገዝተን እናርዳለን» አለኝ።

«እኔም አንድ ብር አዋጣለሁ» አልኩት።

«እምጣ! ጉራጌዎች ሲተርቱ 'ለሚጥሚጣም ያዋጣ ለበሬም ያዋጣ እኩል ነው» ይላሉ።

አንድ ብር ከኪሴ አውጥቼ ሰጠሁት።

እየሳቀ «አንተም ስታድግ ለልጆችህ ይኼን ማድረግ እንዳትረሳ» ብሎኝ ልብሱን አውልቆ ተኛ።

ጋሼ ጉደታን አስታወስኳቸው። ጋሼ ጉደታ በመንደራችን በነገር አዋቂነታቸው የተከበሩ ሽማግሌ ናቸው። ትልልቅ ሰዎች ሲናገሩ እንደምሰማው ሲፈጠሩም ዳኛ ሆነው ነው የተወለዱት። አንዳንዴ የዕርቅ ሥርዓት ይዘው በሚመሩበት ጊዜ በሁለቱም አቅጣጫ ተበደልኩ ባዮች ነገሩን ሲያከሩት ጉዳዩን በይደር ለማየት 'ዱቢን ሃቡሉ' ይላሉ። ነገሩን በይደር እንያዘው እንደማለት ነው።

ራሳቸው ጋሼ ጉደታ ሲናገሩ እንደሰማሁት በኦሮሞ ባህል ዕልባት ያልተገኘለት ጉዳይ በይደር እንዲታይ ይሆናል። ፀበኞቹም ሌሊቱን ሲያብላሉ ሲያውጠነጥኑት ያድራሉ። ዳኛውም ግራ ቀኙን ለማስተዋል ፋታ ይኖረዋል። ትናንትና አስፈሪ የነበረው ነገር ማለፊያ መፍትሔም ይገኝለታል። ጋሼ ጉደታም ከዘር ማንዘራቸው በወሰዱት ቱባ ባህል ላይ የከተሜውም አስተሳሰብ በቅጡ የገባቸው በመሆናቸው፣ መንደራችን ውስጥ አንድ ችግር ተፈጥሮ በአካል ከተገኙ ሰላም እንደሚያወርዱ የታወቀ ነው። በዚህም 'ዱቢን ሃቡሉ' በሰፈራችን ታዋቂ ቃል ናት።

ውድቅት ላይ የጠላው ጋን ዷ ብሎ ፈነዳ። «ተመስገን ጦሴን ይዞ ይሂድ!» ስትል እማዬን ሰማኋት። ከሃሳቤ ተመለስኩ።

ዛሬም ሰሩሞ «ሁላችንም ከሕግ በላይ አይደለንም» ያለው ትዝ አለኝና ጋንጩር የእጁን ማግኘቱ እንደማይቀር ገባኝ። ለዚህ ነው እማዬ ዝምታውን የመረጠችው። እንደተለመደው የቀረበው ቡና ተፈልቶ ተጨዋውተው ዘመዶቻችን ወደየቤታቸው ሔዱ።

ነገ ምን ይዛ እንደምትመጣ እያብሰለሰልኩ ወደ መኝታዬ ሄድኩ። ዘምዘም በሃሳቤ እንደገና መጣች። ልቤን ሞቅ አድርጋው ዛሬን ድል መትተን ነገ በአረፋ በዓል እንደምንገናኝ ተስፋ እያደረግኩ፣ ፍርሐትና ፍቅር እየተፈራረቁብኝ ለመተኛት ሞከርኩ። እንቅልፌ ቶሎ አልመጣም። ከፉውንም ደጉንም እያስብኩ፣ እንቅልፍም ትንሽ ሸለብ እያደረገኝ፣ አስፈሪው ሌሊት አልፎ ንጋት ተተካ።

ዛሬ የአረፋ በዓል ነው። እዚያው አልጋዬ ላይ ተንጋልዬ አብሰለስላለሁ። አባቴ በሌሊት የሠራውን ሸማ ለደንበኞቹ ለማድረስ ሔዷል። እናቴ የዕለት ሥራዋን ታከናውናለች። ማሚቱ ዕንቅልፏን አልጨረሰችም። እንዲተኮስልኝ በጥንቃቄ አጣጥፌ ከካሊሙ ስር

የተኛሁበትን ሱሪዬንና ሸሚዜን ለበስኩ፣ ጃኬቴን ደረብኩ፤ እማዬ በአስር ብር የገዛችልኝን ዳርማር የቆዳ ጫማዬን ተጫማሁ:: ቁርሴን ስበላ ውጭ የነበረችው እማዬ ወደ ቤት እየገባች ግርግዳ ላይ የሰቀልኩትን የኢትዮጵያ ካርታ አስተዋለች:: ከዚህ በፊት ስትመለከተው አይቼአት አላውቅም:: ፊቷን ወደእኔ ሳትመልስ «ከፋ ጅማ የትኛው ነው?» አለች:: አገሯ እዚህ ጠቅላይ ግዛት ውስጥ ነው:: አሁንም እንዳመረረች እንደሆነ ገባኝ:: ፍርሐቴም ተቀሰቀሰ:: ቀደም ብሎ በቤተሰባችን ውስጥ መኳረፍ ሲፈጠር ሽማግሌ መሐከላቸው ሳይገባ ለዕለታት ተኳርፎ መታረቅ የተለመደ ነበር:: አሁን ግን በእናቴ ማምረር ጉዳዩን ለአባ ዘለቀና ለጋሼ ጉደታ መንገር እንዳለብኝ ወሰንኩኝ:: ከሲኒማ እንደተመለስኩ ይሔን ውጥኔን ተግባራዊ አደርገዋለሁ:: ወደ ካርታው ጠጋ ብዬ በጣቴ ጠቆምኳት:: ገባኝ በማለት ስሜት ጭንቅላቷን ወዘወዘች:: ካርታው ላይ አፍጣ በትካዜ ስሜት ውስጥ እንዳለች "አንዲት ልጅ ውጪ ትፈልግሃለች" በማለት መልእክት ነገረችኝ::

ደነገጥኩኝ:: ዘልዬ ወጣሁ:: ዘምዘም ነች:: እንደ ወርቅ በሚያብረቀርቅ ውብ ልብስ ተሸቀርቅራለች:: ፊቷ ሳቅ በሳቅ ሆኗል:: እጅዋን ለሰላምታ ዘረጋችልኝ:: ስለተደናገጥኩኝ አልጨበጥኳትም:: ከመንደሩ እንድንወጣ ክንዷን ይዤ በፍጥነት መራመድ ጀመርኩ::

ሳቋ ሳይከስም "አንተ ስታድግ በጣም ጎበዝ ደራሲ ነው የምትሆነው» አለችኝ፤ የወፍ ዝማሬ በመሰለ ድምፅዋ:: ደስ አለኝ:: ፊቴ ፏ! ብሎ ሲፈካ ይሰማኛል::

ሳብሰለስል እውነት አላት:: እናቴ የምትነግረኝን አንዳንድ ታሪኮችና በሃሳቤ የሚመላለሰውን ርዕስ ጉዳዮች መጻፍ ጀምሬ ያለሁ:: ይህ ታዲያ ደራሲ ያደርጋል? ራሴን የጠየቅኩት ጥያቄ ነው:: ደራሲ ለመሆን እንዴት እንደሚጀመርም እውቀቱ የለኝም:: መምህራኖቻችንም የሚወዱትን ታሪክ ከማንበብ ውጪ አንድ ደራሲ በወጣትነቱ ወቅት እንዴት መጻፍ እንደሚጀምር ምንም የሰጡን ፍንጭ አልነበረም::

እሷ ግን በጻፍኩላት የፍቅር ደብዳቤ ሃሳብ ድል ተመትታ የወደፊቱን እኔነት ተንብያለች:: ዘምዘም በጅምር ፍቅር ታውራ ልብ አላለችም እንጂ፣ የጻፍኩላት የግጥም ደብዳቤ ውስጥ ግን አንዱም ሃሳብ የኔ አይደለም፤ እሷን እያሰብኩ ከከበደ ሚካኤል ትርጉም ሥራ ከሮሚዮና ጁሊዬት፣ ከሚባለው መጻሕፍና ከሌሎች ደራስያን ፈጠራ ውስጥ በርካታ ሃሳቦችን ወስጃለሁ:: ሮሚዮ ሮሚዮ የሚለውን ቃል እየገደፍኩ ዘምዘም፣ ዘምዘም ብዬ ጻፍኩኝ:: ከዚያም፣ ከዚህም መጻሕፍት የኮረጅኩት ሃሳብ ደብዳቤዬን የተሟላ አደረገልኝ:: ሃሳቡ ለባለመብቷ ደርሶ ስታነበው ሙሉ ስሜት ፈጥሮላታል:: በዚህም እኔ ሳድግ ጎበዝ ደራሲ እንደምሆን አምናለች::

ለራሴ ታማኝ ለመሆን በማለት "ዘምዘም እውነቱን ልንገርሽ፣ እኔ ይህንን ደብዳቤ የጻፍኩልሽ ከከበደ ሚካኤል ድርሰት ውስጥ ..." ብዬ ሃሳቤን ሳልጨርስ፤ ከአፌ ነጥቃኝ "ይሁና! የምታነበው ለምንድነው? አውቀህ ጥሩ ልጅ ለመሆን ቆንጆ ቆንጆውን ትወስዳለህ:: አንተ ደግሞ እኔን ስለምትወደኝ ደስ ያለህን ሃሳብ ጽፈህልኛል:: እሳቸውስ ለእኛ የጻፉልን ከሼክስፒር ድርሰት ወስደው አይደለም? አሁን እኛ እንግሊዘኛ በደንብ ስለማናነብ ነው እንጂ፣ አድገን በእንግሊዘኛ ስናነብ ሼክስፒርም ከማን እንደወሰደ እናውቀዋለን::"

አከመችኝ:: ነፍሴ በፍቅሯ ጀልባ መንሳፈፍ ጀመረች:: በእግር እየተንሸራሸርን የማያልቅ ወሬያችንን ጀመርን:: ሜንታ ከረሜላ ሰጠችኝና እየመጠጥኩ "ስለ ደብዳቤው ከአህመድ ጋር አውርተሻል?"

"ጠይቄዋለሁ፣ በብልሃት:: 'ሰዎች ከሰዎች ነው የሚማሩት:: ለምሳሌ የእኛን አገር ቀደምት ዘመናዊ ዘፋኞች ብትወስጂ በርካታ ዜማዎቻቸው ከሱዳን ዘፋኞች የተወሰዱ ናቸው:: የድርሰትም ሃሳብ አንዱ ደራሲ ከሌላው እየተማረ ነው የራሱን ችሎታ የሚያዳብረው:: ከብዙ ጊዜ በኋላም ወደ ራሱ ችሎታ ይመለሳል' ብሎኛል:: በዚህ ነው ያንተን ስታድግ ደራሲ መሆን የገመትኩት::"

'ወይኔ! እኔም ታላቅ ወንድም ቢኖረኝ እንዳንቺ ያስረዳኝ ነበር!' አልኩ በልቤ::

"በእግራችን እንሂድ ወይስ በሴቼንቶ?"

"እኔ ከአንቺ ጋር ስሄድ የትም ቢሆን አይደክመኝም:: ከፈለግሽ በእግራችን እንሂድ::"

"እኔም ከአንተ ጋር ስሆን የትም ብሄድ አይደክመኝም:: ግን ግጥሙን ስትጽፈው ለምንድነው?

ዘምዘሜ ዘምዘሜ የልቤ ወለላ
እባክሽ ስምሽን ለውጭው በሌላ ያልከው? ዘምዘም ማለት ትርጉሙ ምን እንደሆን ታውቃለህ?"

"አላውቅም::"

"የገነት ውሃ ማለት ነው:: ልክ እንደጠበል፣ እ? ስለዚህ 'ዘምዘሜ፡ ዘምዘሜ የልቤ ወለላ' ያልከው እንዳልከው ይሁን:: እባክሽ ስምሽን ለውጪው በሌላ' ያልከውን ግን አስተካክልልኝ::"

መደምደሚያውን ማማጥ ጀመርኩ:: ሳብሰለስል፣ እኔን ከሷ ባቆራኝ መልኩ የሚቋጭ ስንኝ ማሰብ ጀመርኩ:: በሃሳቤ ምጤን ቀጠልኩ::

ግራ እጄን በቀኝ እጅዋ አቅፋ ይዛለች:: ቀደም ብሎ ግር ይለኝና ያሳፍረኝ የነበረው ስሜት ለምጄው ሐፍረቱ ከተወኝ ሰነባብቷል::

"ለምን ዝም አልክ? አታወራም እንዴ?"

"እያሰብኩኝ ነው?!"

"ስለምን?"

"ስላንቺ::"

ለሃሳቤ ተወችኝ:: እሷም ደስ ብሏት ስለእኔ ማሰብ የጀመረች መሰለኝ:: መንታዎቹን ሱቆች አልፈን ሽቅብ የሚያወጣውን አስፋልት መንገድ ያዝነው:: እንደለመደችው ክንዴን ከክንዷ ጋር አቆላልፋ ይዛለች:: ሽቅብ ወጣን 'አይ ክራይ' የተባለው ሙዚቃ ከመላ ሻይ ቤት ይሰማል:: አረማመዳችን ከሙዚቃው ጋር አንድ ስልት ያዘ::

መኩዬ ቀጫጫው መላ ሻይ ቤት በር ላይ ቆማ ጥርሷን ትፍቃለች:: እንዳየችን ጥርሷን መፋቅ አቆመች:: አንድ አስገራሚ ትዕይንት ድንገት ያየች ይመስል ጥቂት ፈዝዛ፤ ወዲያው ነቃች:: ሻይ ቤት ገብታ ሲሳይ ኀቢጥንና ኃይሉ ዶሮን እስከትላ ወጣች:: ሁሉም በመደነቅ አፈጠጡብን::

ዘምዘም "ተመልከት" አለች በሹክሹክታ::

ደስ አለኝ 'ገርጋጅ' አለመሆኔ ዛሬ ለተወሰኑት ጓደኞቼ ተገለጠላቸው:: እንዳይለክፉኝ "ሕፃን አትሁን" መባባል ስለጀመርን ክብራቸውን እንደጠበቁ ፀጥ ብለው አሳለፉን:: ሙዚቃው እንደቀጠለ ነው:: 'አይ ክራይ...' እኛም በስልት፤ የሙዚቃውን ምት ተከትለን በቄንጥ እየነጠርን ሽቅብ አዘገምን::

ዞሬ ሳይ ሦስቱም ጓደኞቼ እያንሾካሾኩ በርቀት የመጨረሻችንን ለማየት ይከተሉናል:: የጉቢጥ የኒውክሌር ዐምብ የመሥራት ዕቅድ ትውስ አለኝ:: ይሔን ምስጢር የማውቀው እኔ ብቻ ነኝ:: በምስጢር መጠበቅ የዘምዘምን ታላቅ ፍቅር እንዳፈራሁበት ሁሉ ለኀይንቲስቱ ጉቢጥም ምስጢረኛነቴ እንደቀጠለ ነው:: ዛሬ ግን ከዘምዘም ጋር መታየቴ ለጓደኞቼ አጓጊና ከሁሉም የላቀ ምስጢር ነው:: እርግጠኛ ነኝ ማታ ከሲኒማ ስመለስ ሦስቱም ጓደኞቼ እዋዋሌን ለመስማት እቤቴ ይጠብቁኛል:: እንዲህ አይነቱን ከቆነጃጅት ጋር የምናሳልፈውን ጊዜ ማውራት ከሚያስደስቱን ጉዳዮች መካከል እንዱ ከሆነ ሰነባብቷል:: ይህ አይነቱ የባህርይ ለውጥ በሁለቱም ፆታዎች መካከል የሚታይ እንደሆነ እየተገነዘብኩ መጥቻለሁ:: እሁን ግን ዘግተናቸው አለፍን::

ሪቼ መዝናኛ አካባቢ ለንደርስ በሯ ከፊት ወደኋላ የምትከፈት ሴቼንቶ መጣች:: አስቁመን ከኋላ ተሳፈርን:: ሁለታችንም ተጠጋግተን ተቀመጥን፤ አልተነጋገርንም:: እኔ የግጥሜን ማሳረጊያ አብሰለስል ጀመር::

ዘምዘሜ ዘምዘሜ የልቤ ወለላ

ፍቅርሽን ጠብቂው እባክሽ በትጋት

ቤት አልመታልኝም:: ከፊት ወንበር ላይ አንድ የጦር ሠራዊት መኮንን ተቀምጧል:: ጢሙን የጎንዮሽ እየቋጨ ሰረቅ አድርጎ ያየናል:: ወደ ዘምዘም ዞሬ አየሁ:: "የትኛው ሲኒማ ቤት ነው የምንገባው?" አለችኝ::

"አረፍ ፊልም ያለው ሲኒማ አምፒር አይደል? ናይት ኢን ለንደን ደስ የሚል የሕንድ ፊልም ነው:: በዚያ ላይ አረፍ ቴክስ ጌሪኩፐር ነው ስታሩ፣ በተጨማሪም ቀንጆ ዲቴክቲቭ እንዳለ ከጓደኞቼ ጠይቄ ነግሬሽ የለ?"

"አዎን፣ ረስቼው ነው::"

"ሲኒማ ልትገቡ ነው?" አለ ጥልቅ ብዬው መኮንኑ::

"አዎን" አለችና አፈጠጠችበት:: ማንም በእኔና በእሷ መካከል ሲገባ አትወድም::

"ለልባም ልጅ ሲኒማ ማስተዋልን ይጨምርለታል::"

ዝም አልነው:: በፀጥታ መንገዶቹን በሴቼንቶ አቆራርጠን ፒያሳ ሲኒማ ኢትዮጵያ ደጅ ላይ ወረድን:: ሽልንጉን ለባለ ሴቼንቶው ዘምዘም ከፍላ "ና ኬክም ባቅላባም እጋብዝሃለሁ:: ባቅላባው በጣም ጣፋጭ ስለሆነ አንዱንም አትጨርስም::"

"ኧረ? እኔ እኮ ስፖርተኛ ነኝ:: ሁለት ሶስትም ብትገዢልኝ እጨርሳለሁ" አልኳት:: ባቅላባ ዝናውን ሰምቻለሁ እንጂ በልቼው አላውቅም:: ገብረተንሣይ ኬክ ቤት ይዛኝ ገባች:: ሁለት ባቅላባና ቡና በወተት፣ አዘዘች::

'ፍቅርሽን ጠብቂው እባክሽ ዘላለም' አልኩ በሃሳቤ ቡና በወተቱን ፉት እያልኩኝ ደገምኩት:: ስሜት ሰጠኝ 'ፍቅራችንን ጠብቂው እባክሽ ዘላለም' ብለው የተሻለ እንደሆነ ገባኝ:: አሁንም ቤቱን ስቻለሁ::

"ባቅላባው ቀርቧል"

ባነንኩኝ::

"አበላሉን አሳይኝ?"

ባቅላባውን በቢላ ቆራረጠችውና በሹካ ወጋ አድርጋ አጎረሰችኝ:: አበላሉን እኔም ከእሷ ኮረጅኩ:: የባቅላባውን አኮራረጅ ያህል ለምን ግጥሙ አልሰመረልኝም?

"ይህንን የጥላሁን ገሠሠን ዘፈን እወደዋለሁ፣ ስማው" አለቺኝ ዘምዘም:: ጆሮዎቼ ተከፈቱ::

ተማሪ ነኝ ያልገባኝ

የምታውቁ አስረዱኝ!!

ተ ፈ ጸ መ

የፀሐፊው ቀደምት ሥራዎች

1. **ሕይወት በባህር ውስጥ** ጥር 1985 ዓ.ም
   * የባህሩንና የውቅያኖሱን ሕይወት የሚያስቃኝ።
2. **ማስታወሻ** መጋቢት 1993 ዓ.ም
   * በደራሲ ስብሐት ገብረእግዚአብሔር ግለ ታሪክና ኪነጥበባዊ ክህሎት ላይ የተጻፈ።

ማስታወሻ